

Ogólny wykaz księży
rzymskokatolickich, polskokatolickich,
greckokatolickich, prawosławnych
oraz ewangelickich

Tom 2, cz. 2, M-Ż

Informacje o parafiach. Wykaz księży według parafii.

Pro memoria universo clero

Renata Kulik, Henryk Kulik

1. Wstęp

Pro memoria universo clero - dla pamięci wszystkich duchownych.

2. M – wykaz parafii

2.1. Machnów Nowy (RL), 25.05.1981-, św. Apostołów Piotra i Pawła, diecezja zamojsko-lubaczowska

Gmina Lubycza Królewska, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- tomaszowsko-południowy diecezji zamojsko-lubaczowskiej (25.03.1992-2025-).

Kościół w Machnowie należał do parafii Uhnów (-15.02.1951), Lubycza Królewska (15.02.1951-1981).

Parafia została erygowana 25 maja **1981** roku.

Tabela 1 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Machnów Nowy

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Mieczysław Szynal, 1957-	1989-04.07.1994; proboszcz
Bogdan Ważny, 1962-	04.07.1994-15.12.1998; proboszcz
Andrzej Wysokiński, 1964-2021	16.12.1998-06.06.2003; proboszcz
Stanisław Gorczyński, 1969-	06.06.2003-22.06.2009; proboszcz
Jarosław Cioch, 1970-	22.06.2009-2020-; proboszcz

2.2. Machnów Stary /Machnów/ (RG)

Gmina Lubycza Królewska, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- bełski diecezji chełmskiej (-1696-),
- uhnowski diecezji chełmskiej (-1761-).

Dziedzicami wsi była rodzin Radzanowskich. Dziedzicem wsi był Paweł Radzanowski /z Radzanowa/ (1388/nadanie przez Siemowita IV-), Zygmunt Radzanowski z Uhnowa (-1470-)¹.

Według rejestru poborowego z **1472** roku we wsi szlacheckiej Machnów /Machnow/ leżącej w powiecie bełskim województwa bełskiego funkcjonowała cerkiew².

23 stycznia **1761** roku parafialna cerkiew Narodzenia NMP (dekanatu uhnowskiego) leżąca w dobrach chorążego buskiego Stanisława Dzierżka była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość: Wierzbica. Do spowiedzi przystępowało około 100 osób³.

¹ Janeczek Osadnictwo, s. 330; Janeczek Rejestr 1472, s. 43.

² Janeczek Rejestr 1472, s. 43.

³ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 452, 453.

Tabela 2 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Machnów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Witusowski ⁴	-23.01.1761-; paroch

2.3. Machnów Wielki (RG) (?)

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z 1675 roku notuje popa we wsi Machnów Wielki⁵.

2.4. Machnówek (RL), MMP Królowej Polski, diecezja zamojsko-lubaczowska

Gmina Ulhówek, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- tarnoszyński diecezji zamojsko-lubaczowskiej (-2018-2025-).

Tabela 3 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Machnówek

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Stanisław Pawlina, 1920-2001	1961-17.10.1984; proboszcz
Józef Bednarz, 1958-	08.08.1988-31.10.1985; administrator 31.10.1985-12.05.1994; proboszcz
Krzysztof Kłós	
Marek Gudz, 1966-	
Piotr Grzegorz Gałczyński, 1962-	05.08.2011-2018-; proboszcz

2.5. Maciejowice (RL), Wniebowzięcia NMP /Assumptio BMV, diecezja siedlecka

Gmina Maciejowice, pow. garwoliński, woj. mazowieckie.

Dekanat⁶:

- stężycki dziekani kieleckiej diecezji krakowskiej (-1778-20.07.1790),
- stężycki diecezji chełmsko-lubelskiej (20.07.1790-1792-),
- garwoliński diecezji lubelskiej (-1909-),
- łaskarzewski diecezji podlaskiej (24.09.1918-1925-),
- łaskarzewski diecezji siedleckiej (25.03.1992-2025-).

Kaplice:

- Maciejowice, cmentarz, /S. Ludovici/ (-1909-),
- Sobolew (-1909),
- Podzamcze (-1909-).

⁴ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 452, 453.

⁵ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 765.

⁶ Spis DL 1909, s. 83; Schematyzm 1925, s. 136; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/I, k. 21; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/104, k. 84.

Tabela 4 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Maciejowice

Imię/imiiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Grzegorz Piramowicz, 1735-1801	26.05.1777-; proboszcz
Andrzej Targoński	1791-1792-; proboszcz
Felicjan Wojno, 1796-1877	-1840-; proboszcz
Dominik Sępkowski, 1815-1873	-20.01.1873; administrator
Józef Okniński, 1836-1911	-przed czerwcem 1892; administrator
Stefan Rękawek, 1840-	przed czerwcem 1892-, administrator
Adolf Tomasz Pleszczyński, 1841-1925	ok. lipiec 1896-14.02.1925; administrator

2.6. Maciejów /Łuków/ (RG)

Patrz Łuków /Maciejów/.

2.7. Maciejów /Łuków/ (RL)

Patrz Łuków /Maciejów/.

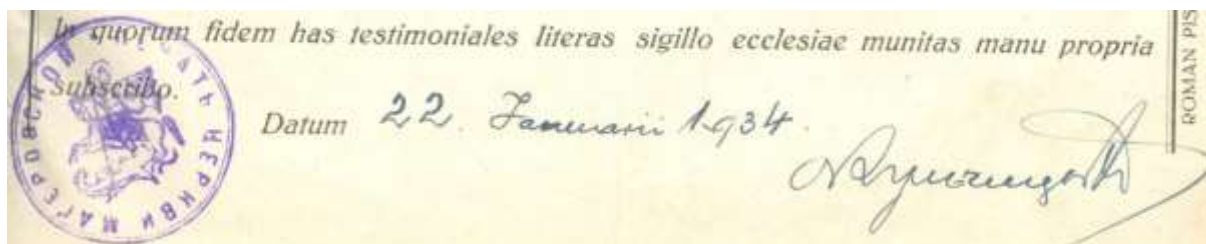
2.8. Magierów (RG), św. Jerzy /św. Jura/

Współcześnie: osiedle typu miejskiego, rejon żółkiewski, obwód lwowski, Ukraina.

Dekanat⁷:

- potylicki diecezji przemyskiej (-1911-).
- niemirowski diecezji przemyskiej (-1938-).

W **1911** roku cerkiew była drewniana pod wezwaniem św. Jerzego⁸.
Muruwana cerkiew była budowana w latach **1912-1928**⁹.

Odcisk 1 – Rok **1934**, 22 stycznia. Odcisk pieczęci urzędowej cerkwi w Magierowie (wraz z wizerunkiem św. Jerzego na koniu z włócznią) oraz podpis proboszcza parafii ks. Michała Kulczyckiego.

Tabela 5 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Magierów

⁷ Spis DGPrzemysł 1912, s. 330; Spis DGPrzemysł 1938, s. 83.

⁸ Spis DGPrzemysł 1912, s. 330.

⁹ Spis DGPrzemysł 1938, s. 83.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Michał Kulczycki, 1888-	1928-1939-; proboszcz

2.9. Magierów (RL), Wniebowzięcia NMP, św. Jana Chrzciciela, św. Małgorzaty i św. Urszuli Panien i Męczenniczek, św. Trójcy

Współcześnie: osiedle typu miejskiego, rejon żółkiewski, obwód lwowski, Ukraina.

Dekanat¹⁰:

- magierowski diecezji chełmskiej (08.07.1604-18.06.1624),
- potylicki diecezji chełmskiej (18.06.1624-15.09.1694-20.07.1717-1772).

9 lipca 1604 roku, na synodzie diecezjalnym, parafia została włączona do dekanatu magierowskiego diecezji chełmskiej¹¹.

Rejestr poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzony 7 listopada 1673 roku wymienia parafię Magierów w dekanacie potylickim¹².

W 1772 roku kościół (Wniebowzięcia NMP, św. Jana Chrzciciela, św. Małgorzaty i św. Urszuli Panien i Męczenniczek) był murowany, pod patronatem szlacheckim (woj. bełskie)¹³.

Kościół o powierzchni 565 m² został wystawiony w 2017 roku na licytację¹⁴. Wnętrze budynku jest całkowicie ogołoczone z religijnych elementów, ponadto są wybudowane ścianki działowe.

Tabela 6 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Magierów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Stanisław Groth	-09.07.1604-; proboszcz

2.10. Magierów (RL)

Pleban parafii Magierów był dziedzicem części wsi Kleparzów (-1713-)¹⁵.

2.11. Majdan (RL)

Dekanat:

- zamojski diecezji chełmskiej (1717-1772)¹⁶.

2.12. Majdan Leśniowski (PL), Narodzenia Najświętszej Maryi Panny i św. Antoniego w Majdanie Leśniowskim

¹⁰ Concilia Poloniae T.9, s. 9-20, 23-38, 66-78, 83-130, 133-178, 214-292.

¹¹ Concilia Poloniae T.9, s. 9-20, 83-130.

¹² AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 193, 194.

¹³ Litak KŁR, s. 3161-366.

¹⁴ ZIK <https://zik.ua> (v. 17.11.2018).

¹⁵ Bondyra Własność, s. 168.

¹⁶ Concilia Poloniae T.9, s. 9-20, 23-38, 66-78, 83-130, 133-178, 214-292.

Gmina Leśniowice, pow. chełmski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- lubelsko-chełmski diecezji warszawskiej Kościoła Polskokatolickiego w RP (-2017-2025-).

W 1929 roku kościół obejmował swoim zasięgiem następujące miejscowości: Majdan Leśniowski, Janówka, Politówka, Leśniowice, Leśniowice-Kolonia, Majdan Ostrowski, Kasiłan, Plisków-Kolonia, Wierzbica-Kolonia, Alojzów, Teresin (z ówczesnych gmin Rakołupy i Wojsławice)¹⁷.

Zdjęcie 1 – Rok 2012, 22 sierpnia. Polskokatolicki kościół w Majdanie Leśniowski Foto Henryk Kulik.

Tabela 7 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów polskokatolickiej parafii Majdan Leśniowski

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Zygmunt Ancerewicz	1929-; proboszcz
Stanisław Banasiak, 1902-1976	1934-15.08.1976; proboszcz
Jacenty Sołtys	-2022-2023-; proboszcz

2.13. Majdan Nepryski (PL)

2.14. Majdan Nepryski /Neprysz/ (RG)

2.15. Majdan Sieniawski (RL)

¹⁷ AAN MWRiOP, sygn. 2/14/0/5/379, k. 45.

Tabela 8 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Majdan Sieniawski

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Andrzej Rymar	-1897-; <i>proboszcz</i>

2.16. Majdan Sopocki /Sopot/ (PR)

Gmina Susiec, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁸:

- biłgorajski diecezji chełmsko-warszawskiej (23.05.1875-1892-),
- 1-szy biłgorajski diecezji chełmsko-warszawskiej (-1903-31.07.1905),
- 1-szy biłgorajski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiwnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Majdan Sopocki (gmina Majdan Sopocki) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu¹⁹.

Tabela 9 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Majdan Sopocki

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Piotr Liszkiewicz, 1833-	-1891-; proboszcz
Majdan Podczaszyński	-1903-1906-; proboszcz
Stefan Skrobański	-1907-1912-; proboszcz

2.17. Majdan Sopocki /Sopot/ (RG), św. Tomasza Apostoła

Gmina Susiec, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat²⁰:

- tomaszowski diecezji chełmskiej (-1833-1865-).

Cerkiew filialna:

- Ciotusza (1795-1863-)²¹. Kolatorem była Ordynacja Zamojska (-1842-)²².
- Neprysz [Majdan Nepryski] (-1842-). Kolatorem była Ordynacja Zamojska (-1842-)²³.

¹⁸ PKLG 1892, s. 226-232; PKLG 1904, s. 274; PKLG 1905, s. 254; PKLG 1906, s. 158; PKLG 1907, s. 126; PKLG 1908, s. 126; PKLG 1909, s. 133; PKLG 1910, s. 136; PKLG 1911, s. 144; PKLG 1912, s. 146.

¹⁹ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

²⁰ Rocznik RWCh 1847, s. 297; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1185, k. 27.

²¹ Rocznik RWCh 1847, s. 297; Spis DGCh 1863, s. 19.

²² APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 477, 478.

²³ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 477, 478.

6 czerwca 1761 roku parafialna cerkiew św. Tomasza (dekanatu tomaszowskiego) leżąca w dobrach Ordynacji Zamojskiej była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowości: Grabowica, Hamernia /Armenia/, Majdan Sopocki, Nowiny. Do spowiedzi przystępowało około 136 osób²⁴.

W 1830 roku zostało ustanowione bractwo przy cerkwi parafialnej, bractwo istniało w 1833 roku (wówczas do bractwa należało 11 osób)²⁵.

Wieś Aleksandrów została przyłączona do parafii Sopot (ok. 1 maja 1833 roku)²⁶.

Cerkiew murowaną wybudowano w 1835 roku z fundacji Tomasza Zamoyskiego. Konsekwowana w 1841 roku przez unickiego biskupa chełmskiego Filipa Felicjana Szumborskiego (dalsze losy patrz parafia r.l.)²⁷.

Kolatorzem była Ordynacja Zamojska (-1842-1843-)²⁸.

Z raportu gubernatora lubelskiego do p.o. dyrektora Komisji Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych sporządzonego 20 listopada 1843 roku wynika, że Zamoyski wznosił własnym kosztem cerkiew wraz z ikonostasem w Majdanie Sopockim²⁹.

Tabela 10 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Majdan Sopocki

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Stefan Ciepeliowski	-06.06.1761-; paroch
Andrzej Zabawski, 1768-1830	-01.01.1826-31.12.1827; administrator
Stefan Chotyński, -1827	-22.04.1827; proboszcz
Józef Winnicki	01.01.1828-; administrator
Demetriusz Zański, 1795-1867	01.01.1829-ok. 22.02.1849; administrator a następnie proboszcz
Andrzej Bojarski, 1808-1858	15.12.1848-06.07.1852; administrator 07.07.1852-04.04.1858; proboszcz
Jan Koźmiński, 1830-	23.04.1858-ok. 24.08.1858; tymczasowy administrator, dziekan
Atanazy Zański, 1835-	ok. 24.09.1858-ok. 08.06.1863; administrator
Emilian Własiewicz	ok 22.06.1863-ok. 22.04.1865; administrator
Konstanty Szulakiewicz	ok. 01.05.1865-; administrator

Diaci:

- Michał *Kniaź* (-11.08.1865-)³⁰.

2.18. Majdan Sopocki (RL), 21.05.1919-, św. Tomasza Apostoła, diecezja zamojsko-lubaczowska

Gmina Susiec, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

²⁴ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 484, 485.

²⁵ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 47, 48.

²⁶ APL APG Majdan Księżpolski, sygn. 35/2065/0/2.4/34.

²⁷ Spis DL 1932, s. 156.

²⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 486, 487.

²⁹ Kossowski Aleksander, „Felicjan Filip Szumborski (1771-1851), biskup chełmski unicki”, Lublin 1937, s. 8.

³⁰ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1185, k. 27.

Dekanat³¹:

- biłgorajski diecezji lubelskiej (-1931-1932-).
- józefowski diecezji zamojsko-lubaczowskiej (25.03.1992-2025-).

Kościół rekoncyliowany, z cerkwi z **1835** roku, 5 stycznia 1919 roku³².

W maju 1919 roku Kuria Diecezjalna Lubelska utworzyła filię z prawami parafialnymi przy kościele w Majdanie Sopockim³³.

Parafię erygował, **21 maja 1919** roku, biskup lubelski Marian Leon Fulman³⁴.

W maju **1934** roku odbył się, staraniem ks. proboszcza, jednodniowy kurs dla organizacji kościelnych, który prowadził ks. Edward Kołszut³⁵.

Tabela 11 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Majdan Sopocki

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Józef Widawski, 1882-	1925-; proboszcz
Leonard Kępiński, 1887-1925	-08.10.1925; proboszcz
Walenty Machoń, 1890-	-1931; proboszcz
Jan Szczepan Orzeł /Stefan/, 1884-1963	1931-1934; proboszcz
Henryk Blicharski, 1901-1942	1934-1942; proboszcz
Mieczysław Jachymek, 1914-2000	1975-1976; proboszcz
Józef Bucior, 1942	07.12.1998-26.08.2002; proboszcz
Krzysztof Śniosek, 1968-	19.04.2002-26.08.2002; administrator 26.08.2002-2019-; proboszcz

2.19. Majdan Stary /Majdan Księżpolski/ (PR)

Majdan Stary, gmina Księżpol, pow. biłgorajski, woj. lubelskie.

Dekanat³⁶:

- biłgorajski diecezji warszawsko-chełmskiej (23.05.1875-1892-),
- 1-szy biłgorajski diecezji warszawsko-chełmskiej (-1903-31.07.1905),
- 1-szy biłgorajski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiwnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Majdan Księżpolski (gmina Sól) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu³⁷.

Tabela 12 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii

³¹ Spis DL 1932, s. 156; Spis DZL 2010, s. 78.

³² Spis DL 1932, s. 156.

³³ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1919, Nr 7, s. 216.

³⁴ Spis DL 1932, s. 156.

³⁵ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1934, Nr 9, s. 322.

³⁶ PKLG 1892, s. 226-232; PKLG 1904, s. 274; PKLG 1905, s. 254; PKLG 1906, s. 158; PKLG 1907, s. 125; PKLG 1908, s. 125; PKLG 1909, s. 133; PKLG 1910, s. 136; PKLG 1911, s. 144; PKLG 1912, s. 146.

³⁷ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

Majdan Księżpolski

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Julian Sajkiewicz	-1891-; proboszcz
Stefan Stępkowski	-1903-1906-; proboszcz
Mikołaj Wawresiuk	-1907-1912-; proboszcz

2.20. Majdan Stary /Majdan Księżpolski/ (RG), św. Mikołaja Arcybiskupa

Majdan Stary, gmina Księżpol, pow. biłgorajski, woj. lubelskie.

Dekanat³⁸:

- szczebrzeszyński diecezji chełmskiej (-1696-1875).

Cerkiew w Majdanie Księżpolskim była cerkwią filialną parafii Sól (-1863-)³⁹.

17 października 1759 roku cerkiew św. Michała w dobrach Ordynacji Zamojskiej była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała: Dreźnia, Majda Księżpolski⁴⁰.

Kolatorzem cerkwi była Ordynacja Zamojska (-1842-)⁴¹.

W 1853 roku grzebano zmarłych nadal tylko na cmentarzu przy cerkwi⁴².

Minister Oświecenia Publicznego 11/23 grudnia 1871 roku przedstawia senatowi uchwałę Komitetu ds. Królestwa Polskiego z 8/21 grudnia o ponownym utworzeniu parafii greckokatolickiej w Majdanie Księżpolskim z kategorią 2 w diecezji chełmskiej. Suma potrzebna na utrzymanie służby kościelnej zostanie wyasygnowana ze Skarbu Państwa od 1 stycznia 1872 roku⁴³.

Tabela 13 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Majdan Księżpolski

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Paweł Radawski	-1759-; paroch
Jan Kozłowski, -1827	-01.01.1812-ok. 18.01.1825; proboszcz
Jan Orlewski, 1767-1830	ok. 13.02.1825-31.05.1830; administrator
Antoni Teraszkiewicz, 1800-1847	01.06.1830-25.09.1830; administrator
Antoni Bieganowski, 1800-1836	26.09.1830-31.12.1835; administrator
Andrzej Bojarski, 1809-1858	01.01.1836-; administrator
Łukasz Pociąg, 1814-	-1847-; administrator
Romuald Michał Mosiewicz, 1842-1907	-1874; proboszcz

³⁸ Rocznik RWCh 1847, s. 297.

³⁹ Spis DGCh 1863, s. 18.

⁴⁰ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 164, 165.

⁴¹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 471, 472.

⁴² APL ChKG, sygn. 35/95/0/9.3/245, k. 15.

⁴³ Zbiór praw: postanowienia i rozporządzenia rządu w guberniach Królestwa Polskiego obowiązujące, wydane po zniesieniu w 1871 roku urzędowego wydania Dziennika Praw Królestwa Polskiego, T.1, 1871, poz. 52.

2.21. Majdan Stary /poprzednio Majdan Księżpolski/ (RL), 1919-, świętych Apostołów Piotra i Pawła, diecezja zamojsko-lubaczowska

Gmina Księżpol, pow. biłgorajski, woj. lubelskie.

Dekanat⁴⁴:

- biłgorajski diecezji lubelskiej (-1919-1931-),
- biłgorajsko-południowy diecezji zamojsko-lubaczowskiej (25.03.1992-2025-).

Kościół drewniany wybudowany, jako cerkiew, w **1906** roku⁴⁵.

Biskup rozporządzeniem z 22 stycznia **1919** roku (nr 246) polecił proboszczowi parafii Puszcza Solska ks. Wiktorowi Kruszyńskiemu poświęcić cerkiew w Majdanie Starym i odprawić w niej nabożeństwo. Do tego aktu szybko nie doszło, ze względu na konflikt między prawosławnymi a rzymskokatolikami⁴⁶.

20 września **1919** roku Kuria Diecezjalna Lubelska wydała dekret erekcji parafii filialnej w Majdanie Księżpolskim. Parafię erygował biskup lubelski Marian Leon Fulman⁴⁷. Parafia pw. Św. Apostołów Piotra i Pawła w Majdanie Starym obchodziła (27.10) jubileusz stulecia swojego istnienia.

29 października **2019** roku odbyła się uroczystość 100-lecia parafii. Została przeprowadzona prelekcja prezesa Biłgorajskiego Towarzystwa Regionalnego Piotra Flora, na temat historii parafii. Odbyła się uroczysta msza św., podczas której kazanie wygłosił kanclerz kurii diecezjalnej ks. Michał Maciołek.

Tabela 14 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Majdan Stary

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Kazimierz Wojtan, 1885-1967	20.09.1919-; administrator parafii filialnej -maj 1923; proboszcz
<i>Adam Stanisław Padziński, 1869-1942</i>	<i>maj 1923-; proboszcz; planowany</i>
Jan Walniczek	ok. czerwiec 1923-; proboszcz
Mikołaj Kostrzewa, 1902-1942	1932-1942; proboszcz; zginął w KL Dachau
Zawadzki	proboszcz
Stanisław Dryk, 1901-1968	03.07.1968; proboszcz
<i>Witold Mazurkiewicz</i>	<i>proboszcz</i>
<i>Stanisław Demidowicz</i>	<i>proboszcz</i>
Zdzisław Leśnowolski, 1929-2016	31.05.1994-19.06.2004; proboszcz
Jan Pysz, 1948-	-19.06.2004; administrator 19.06.2004-16.08.2018; proboszcz

Księża pochowani na cmentarzu w Majdanie Starym:

- Zdzisław Leśniowski (2016).

⁴⁴ Spis DL 1932, s. 57.

⁴⁵ Spis DL 1932, s. 57.

⁴⁶ AAN MWRiOP, sygn. 2/14/0/5/872, k. 1.

⁴⁷ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1919, Nr 9, s. 287.

2.22. Makarówka (RG), Zwiastowania NMP

Gmina Huszlew, pow. łosicki, woj. mazowieckie.
Powiat bialski departament siedlecki (-1812-)⁴⁸.

Dekanat⁴⁹:

- międzyszycki diecezji chełmskiej (-1833-1865-).

Kolatorem cerkwi był Karol *Kozłowski* (-1842-)⁵⁰.

Tabela 15 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Makarówka

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Hrehorowicz, -1829	-09.04.1829; proboszcz
Grzegorz Karpowicz, 1822-	-1847-; administrator
Emilian Sieniewicz, 1833-	-1863-; administrator

2.23. Markuszów (RL), 1374-, św. Józefa /św. Oblubieńca NMP, św. Michała Archanioła, św. Małgorzaty M./, archidiecezja lubelska

Gmina Markuszów, pow. puławski, woj. lubelskie.

Dekanat⁵¹:

- kazimierski archidiakonat lubelskiego diecezji krakowskiej (-1778-20.07.1790),
- kazimierski diecezji chełmsko-lubelskiej (20.07.1790-1792-),
- kazimierski diecezji lubelskiej (-1839-1864-),
- nowoaleksandryjski diecezji lubelskiej (-1875-1908-),
- garbowski archidiecezji lubelskiej (25.03.1992-2025-).

Kaplica publiczna:

- Markuszów /S. Spiritus./ (szpital, 1608-1908-).

Kościół konsekrował w **1690** roku biskup pomocniczy krakowski Stanisław Szembek⁵².
W czerwcu **1925** roku parafię wizytował sufragan lubelski Adolf Józef Jełowicki⁵³.

W kościele pochowani są⁵⁴:

- *Katarzyna ze Stembków Hryniewiecka* (1773),
- *Rafał Tarnowski* (1803).

Tabela 16 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii

⁴⁸ APL APGMakówka, sygn. 35/2067/0/1/2.

⁴⁹ Rocznik RWCh 1847, s. 294; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 35-38.

⁵⁰ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 455, 456.

⁵¹ Spis DL 1840, s. 74; Spis DL 1846, s. 7; Spis DL 1849, s. 7; Spis DL 1865, s. 7; Spis DL 1876, s. 25; Spis DL 1881, s. 22; Spis DL 1895, s. 27; Spis DL 1909, s. 32; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/I, k. 21; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/105, k. 947.

⁵² Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1926, Nr 9, s. 282.

⁵³ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1925, Nr 9, s. 274.

⁵⁴ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1926, Nr 9, s. 282.

Markuszów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Józef Nieradzki	-1678-; proboszcz
Józef Zagórski, 1720-	10.03.1765-1792-; proboszcz
Seweryn Wedykowski, 1756-1839	ok. 01.01.1814-27.09.1829-; proboszcz
Wincenty Nowakowski, 1804-1865	ok. 16.10.1830-czerwiec 1842; administrator /mansjonarz/ czerwiec 1842-15.01.1865; proboszcz
Andrzej Sytek, 1830-1899	ok. 01.02.1865-ok. 07.05.1877; administrator
Feliks Troszczyński, 1804-1880	ok. 20.05.1877-21.02.1880; administrator
Antoni Popiel, 1849-1902	ok. 04.03.1879-17.06.1880; wikariusz administrator podczas choroby administratora i po jego śmierci
Bertold Zakrzewski, 1830-1889	17.06.1880-15.07.1889; administrator
Jan Garbaczewski, 1820-1906	ok. 03.06.1889-ok. 26.11.1889; tymczasowy administrator
Stanisław Cieślakowski, 1833-1908	ok. 27.11.1889-ok. 03.10.1907, administrator
Wielisław Krycki, 1878-	ok. 18.10.1907-1908-; administrator
Karol Dębiński, 1858-	-1916-; administrator
Adam Stanisław Padziński, 1869-1942	1917-ok. kwiecień 1919; administrator
Wiktor Jezierski, 1886-1933	ok. kwiecień 1919-kwiecień 1923; administrator
Łukasz Zezuliński, 1886-1939	czerwiec 1923-jesień 1925; proboszcz
Henryk Dubiszewski, 1869-1951	07.10.1925-09.05.1928; proboszcz
Marian Kazimierz Goral, 1940	1993-30.06.2010; proboszcz

Organisci:

- Józef Zaczkowski⁵⁵ (-1831-; ur. ok. 1797),
- Michał Wojcik⁵⁶ (-1881-; ur. ok. 1835),
- Stanisław Wasilewski⁵⁷ (-1896-; ur. ok. 1874).

2.24. Malice (PR)

We wsi Malice leżąca w powiecie grabowieckim notowana jest prawosławna cerkiew w latach 1533, 1535⁵⁸.

2.25. Malice (RL)

W 1533 roku wieś Malice leżąca w powiecie grabowieckim wchodziła w skład rzymskokatolickiej parafii Grabowiec oraz prawosławnej parafii Malice⁵⁹.

W 1535, 1536 wieś Malice notowana jest w powiecie bełskim, jako siedziba

⁵⁵ APL APRMarkuszów, sygn. 35/1957/0/2.4/47, k. 96/59.

⁵⁶ APL APRMarkuszów, sygn. 35/1875/0/2.4/77, k. 103/110.

⁵⁷ APL APRMarkuszów, 35/1875/0/2.4/92, k. 135/58.

⁵⁸ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/34, k. 671-674; AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/37, k. 266, 267.

⁵⁹ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/34, k. 671-674.

rzymskokatolickiej parafii Malice. Parafia Malice obejmowała wsie: **Hostynne, Kotorów, Malice, Sahryń i Wronowice**. We wsi była także cerkiew⁶⁰.

2.26. Malowa Góra (RG)

Gmina Zalesie, pow. bialski, woj. lubelskie.

Tabela 17 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Malowa Góra

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Roch Lipiński, 1785-1832	-21.05.1832; administrator
Florian Kaparski	21.05.1832-; administrator

2.27. Malowa Góra (RL), Przemienienia Pańskiego, diecezja siedlecka

Gmina Zalesie, pow. bialski, woj. lubelskie.

Dekanat⁶¹:

- bialski diecezji lubelskiej (-1888-1918),
- janowski diecezji podlaskiej (1918-1924-),
- terespolski diecezji siedleckiej (-2018-2025-).

Kaplica:

- Neple (-1909-1914-).

Tabela 18 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Malowa Góra

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Henryk Ciemniwski, 1857-1925	przed lutym 1887-przed wrześniem 1893; administrator
Feliks Bogusław Ostojki /Ostojki/, 1865-1936	ok. kwiecień 1894-26.09.1895; administrator
Ignacy Ciszewski, 1863-	30.09.1896-06.08.1898; administrator
Aleksander Fijałkowski, 1871-	-1908-1914-; administrator
Stefan Ginalski, 1889-1954	-22.11.1923-1924; proboszcz
<i>Zdzisław Hawryluk</i>	-2018-; proboszcz

2.28. Małków (PR)

Gmina Mircze, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie.

Dekanat⁶²:

- 3-ci hrubieszowski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

28 kwietnia **1906** roku biskup diecezji chełmsko-lubelskiej Eulogiusz przeprowadził

⁶⁰ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/37, k. 266, 267, 346.

⁶¹ Spis DL 1888, s. 65; Spis DL 1909, s. 78; Spis DL 1915, s. 52, 53.

⁶² PKLG 1909, s. 150; PKLG 1910, s. 153; PKLG 1911, s. 161; PKLG 1912, s. 164;

wizytację cerkwi w Małkowie⁶³.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca 1919 roku majątek cerkwi Małków (gmina Kryłów) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu⁶⁴.

Tabela 19 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Małków

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Konstanty Jankowski	-1908-1912-; proboszcz

2.29. Małków (RG)

Gmina Mircze, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie.

Cerkiew Małków była filialną cerkwią parafii Szychowice (-1842-1863-)⁶⁵.

2.30. Marianów (RL), św. Izydora, diecezja siedlecka

Gmina Garwolin, pow. garwoliński, woj. mazowieckie.

Dekanat:

- (...) diecezji podlaskiej (-1929-),
- garwoliński diecezji siedleckiej (-2019-2025-).

Tabela 20 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Marianów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Aleksander Kornilak, 1897-1972	-ok. sierpień 1929; proboszcz

2.31. Małoniż (RL), NMP i świętych Piotra i Pawła Apostołów

Gmina Łaszczów, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

W 1397 roku dziedzic wsi Domaniż Jaśko i dziedzic wsi Małoniż Andrzej zwany Morawa założyli i uposażyli kościół w Małoniżu pod wezwaniem NMP i świętych Apostołów Piotra i Pawła⁶⁶.

W 1397 roku biskup chełmski Stefan ze Lwowa za pośrednictwem wikariusza generalnego diecezji plebana szczebrzeszyńskiego Jana zatwierdził fundację kościoła w Małoniżu⁶⁷.

⁶³ CCZ 1906, Nr 7, s. 207.

⁶⁴ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

⁶⁵ Rocznik RWCh 1847, s. 291; Spis DGCh 1863, s. 11; APL ChKG, sygn. 35/95/0/6/147, k. 46; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 435, 436.

⁶⁶ Świeżawski Aleksander, „Z pradziejów Łaszczowa”, Rocznik Tomaszowski, R.I, 1983 (druk 1984), s. 17-21.

⁶⁷ Bieńkowski, s. 241; Dzieje ChK, s. 39.

13 stycznia **1406** roku zostaje zawarta w Szczepieszynie ugoda pomiędzy sukcesorem Andrzeja Morawy, tj. jego synem Ludwikiem z Małoniża /Lodwik de Maloniz/ i Jaśko z Domaniza /iasko de Domaniz/ a plebanem parafii Niemisławem, w której wymienia się szczegółowo donacje dla parafii. Był to akt odnowienia fundacji kościoła parafialnego w Małoniżu, przy sporządzeniu którego byli obecni rektorzy kościołów: Szczepieszyna ks. Stanisław, Czernięcina ks. Jan, Mokrelipie ks. Klementyn⁶⁸.

W **1469** roku do parafii należała wieś Zimno⁶⁹.

Dziedzicami Małoniża byli Mikołaj z Małoniża z żoną Anną (-1482-1489-) i jego brat Jan (-1489-). Siostrą Mikołaja i Jana była Ewa, żona Jakuba Moszkowskiego. Dzierżawcą natomiast Małoniża był dziedzic Moszkowa Jakub Żyła (-1490-)⁷⁰.

W **1531** roku w skład parafii wchodziły wsie: Czartowiec, Czartowczyk, Domaniz, Grodysławice, Małoniż, Muratyn /Moratyn/, Pukarzów⁷¹.

Tabela 21 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Małoniż

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Niemisław /Mstislaus/	-07.01.1403-15.11.1411-; pleban
Wawrzyniec ⁷²	-31.12.1424-; rektor

2.32. Marysin (PR) parafia?

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiwnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi w Marysinie został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu⁷³.

2.33. Masłomęcz (PR)

Gmina Hrubieszów, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie.

Dekanat⁷⁴:

- 3-ci hrubieszowski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

1 maja **1906** roku biskup diecezji chełmsko-lubelskiej Eulogiusz przeprowadził wizytację cerkwi w miejscowości Masłomęcz⁷⁵.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiwnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Masłomęcz (gmina Mieniany) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr

⁶⁸ ZDM, Nr 1187; Swieżawski Aleksander, „Z pradziejów Łaszczowa”, Rocznik Tomaszowski, R.I, 1983 (druk 1984), s. 17-21.

⁶⁹ Swieżawski Aleksander, „Erekcja parafii w Nabrożu i jej losy w XV wieku”, Nasza Przeszłość, T.63, 1985, s. 255-263.

⁷⁰ Swieżawski Aleksander, „Z pradziejów Łaszczowa”, Rocznik Tomaszowski, R.I, 1983 (druk 1984), s. 17-21.

⁷¹ Swieżawski Aleksander, „Z pradziejów Łaszczowa”, Rocznik Tomaszowski, R.I, 1983 (druk 1984), s. 17-21.

⁷² ZDM, Nr 1351; Dzieje ChK, s. 51.

⁷³ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

⁷⁴ PKLG 1909, s. 150; PKLG 1910, s. 153; PKLG 1911, s. 161; PKLG 1912, s. 164;

⁷⁵ CCZ 1906, Nr 7, s. 207.

Państwowych w Radomiu⁷⁶.

Tabela 22 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Masłomęcz

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Paweł Bezkiszkin	-1908-1912-; proboszcz

2.34. Masłomęcz (RG), Narodzenia NMP

Gmina Hrubieszów, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- hrubieszowski diecezji chełmskiej (-1759-1875).

Cerkiew Masłomęcz była filialną cerkwią parafii Czerniczyn (-1842-1847-).

Cerkiew została erygowana 16 września **1753** roku przez wojewodę Sapiehę⁷⁷.

6 marca **1760** roku cerkiew św. Michała w dobrach wojewody brzeskiego Karola Sapiehy była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała: Masłomęcz⁷⁸.

Kolatórem cerkwi był: Liberat Borman, Jan Borman (-**1842**-)⁷⁹.

Tabela 23 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Masłomęcz

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Puszczałowski	-1760-; paroch

2.35. Maszów (RG), św. Barbary

Współcześnie wieś, rejon lubomelski, obwód wołyński, Ukraina.

Dekanat:

- lubomelski diecezji chełmskiej (-1696-1759-).

6 sierpnia **1759** roku cerkiew św. Barbary była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała: Maszów, Radziechów⁸⁰.

Tabela 24 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów greckokatolickiej parafii Maszów

⁷⁶ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

⁷⁷ APL o/Chełm Popławski, sygn. 36/135/0/-/13, k. 114-336.

⁷⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 191, 192.

⁷⁹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 429, 430.

⁸⁰ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 117-119.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Paparowski	-1759-; paroch

2.36. Matcze (PR), Opieki Matki Bożej

Gmina Horodło, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie.

Dekanat⁸¹:

- 1-szy hrubieszowski diecezji warszawsko-chełmskiej (23.05.1875-31.07.1905),
- 1-szy hrubieszowski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Matcze został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu⁸².

25 sierpnia **1935** roku na polecenie starosty hrubieszowskiego prawosławny dziekan hrubieszowski ks. Grzegorz Metiuk przywiózł do cerkwi w Matczu cudowny obraz z cerkwi w Łuszkowie⁸³.

Tabela 25 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Matcze

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Andrzej Lewicki /Lewitski/	-1891-1902-; proboszcz
Teodor Czuczman, 1851-	-1902-1912-; proboszcz
Dymitr Maksymiuk, 1897- /Maksymiak/	06.04.1931-14.05.1931; administrator 14.05.1931-21.01.1932; proboszcz
Teofil Kowalczyk, 1882-1976	21.01.1932-25.12.1938-; proboszcz

2.37. Matcze (RG), Opieki NMP

Gmina Horodło, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie.

Dekanat⁸⁴:

- horodelski diecezji chełmskiej (-1816-1865-).

Kolator cerkwi: ks. Józef Szczepan Koźmiński (infulat, r.l.;-1816-)⁸⁵.

Kolatorami cerkwi byli r.l. infulacki zamojscy (-1816-1842-)⁸⁶.

⁸¹ PKLG 1892, s. 227; PKLG 1898, s. 224, 225; PKLG 1899, s. 203, 204; PKLG 1900, s. 206; PKLG 1901, s. 208; PKLG 1902, s. 267, 268; PKLG 1903, s. 228; PKLG 1909, s. 149; PKLG 1910, s. 152; PKLG 1911, s. 160; PKLG 1912, s. 163;

⁸² Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

⁸³ APL UWL, sygn. 35/403/0/2/1748, k. 94.

⁸⁴ Rocznik RWCh 1847, s. 290; APL ChKG, sygn. 35/95/0/6/147, k. 48; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1185, k. 37.

⁸⁵ APL ChKG, sygn. 35/95/0/6/147, k. 48.

⁸⁶ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 427, 428.

Tabela 26 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Matcze

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Ignacy Puszczałowski, 1760-1838	-1816-; paroch
Bazyli Spytko Smoleniec, -1848	26.06.1835-1847-; administrator
Justyn Łada, 1917-1906	-1863-; administrator

2.38. Matczyn (RL), Wniebowzięcia NMP /Assumptio BMV/

Gmina Bełżyce, pow. lubelski, woj. lubelskie.

Dekanat⁸⁷:

- chodelski archidiakonu lubelskiego diecezji krakowskiej (-1778-20.07.1790),
- chodelski diecezji chełmsko-lubelskiej (20.07.1790-1792-),
- lubelski diecezji lubelskiej (-1839-1864-;-1908-1915-).

Tabela 27 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Matczyn

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Maniowski, 1727-	16.09.1763-; proboszcz
Wojciech Dejowski	1791-1797-; proboszcz
Tadeusz Wyszomirski, 1740-1814	-28.05.1814; proboszcz
Antoni Różański, 1774-	28.05.1814-31.12.1814; tymczasowy administrator
Baltazar Koryciński, 1783-1855	-10.08.1814-; administrator 01.01.1815-1817-; proboszcz
Jan Lipecki, 1778-1851	-1839-18.11.1851; proboszcz
Robert Kleszczyński, 1821-1889	18.11.1851-; administrator
Paweł Źarski, 1800-1876	-1864-31.07.1876; administrator
Filip Jakub Skurzyński /Skórzyński/, 1817-1900	1884-; administrator
Tomasz Wojczyński, 1864-1912	-1908-25.01.1912; administrator
Stanisław Skulimowski, 1875-1944	-ok. kwiecień 1915; administrator
Władysław Szyszko, 1881-	ok. kwiecień 1915-ok. luty 1919; administrator
Jan Nepomucen Żółtowski, 1861-1939	ok. luty 1919-; administrator
Wiktor Borysiewicz, 1864-1938	21.03.1919-21.12.1920; administrator
Jakub Izdebski, 1876-	lipiec 1919-01.07.1923; administrator
Jan Koziejowski, 1886-1955	kwiecień 1923-; administrator
Lucjan Górniecki, 1888-1958	proboszcz

⁸⁷ Spis DL 1840, s. 84; Spis DL 1846, s. 18; Spis DL 1865, s. 13; Spis DL 1909, s. 25; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/I, k. 21; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/105, k. 241.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Zenon Władysław Ziomek, 1933-2018	lipiec 1981-1984; administrator

Organiści (biogramy, zobacz GSB):

- Ząbkiewicz Feliks (-1814-),
- Bitkowski Mateusz (-1851-),
- Zieliński Tomasz (-1868-; patrz GSB).

2.39. Mazily (RG), Nawiedzenia Matki Bożej, Narodzenia NMP

Gmina Susiec, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- tomaszowski diecezji chełmskiej (-1696-1875).

4 czerwca 1761 roku parafialna cerkiew Nawiedzenia Matki Bożej (dekanatu tomaszowskiego) leżąca w dobrach Ordynacji Zamojskiej była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłto. Parafia obejmowała miejscowość: Mazily. Do spowiedzi przystępowało około 100 osób⁸⁸.

Cerkiew Mazily była filią parafii Łosiniec (-1833-1863-)⁸⁹.

Kolatorem cerkwi była Ordynacja Zamojska (-1842-)⁹⁰.

Tabela 28 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów grekokatolickiej parafii Mazily

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Bazyli Piotrowicz	-04.06.1761-; paroch

2.40. Maźnica (PR)

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiwnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca 1919 roku majątek cerkwi Maźnica (gmina Ludwin, pow. lubartowski) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu⁹¹.

2.41. Medyka (RG)

Gmina Medyka, pow. przemyski, woj. podkarpackie.

Dekanat⁹²:

- przemyski diecezji przemyskiej (-1882-).

⁸⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 483, 484.

⁸⁹ Rocznik RWCh 1847. Rocznik RWCh 1847, s. 297; Spis DGCh 1863, s. 19.

⁹⁰ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 475, 476.

⁹¹ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

⁹² Spis DGPrzemysł 1882, s. 37; Spis DGPrzemysł 1884, s. 29;

Tabela 29 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Medyka

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Mikołaj Sebowicz, 1815-1887	-1882-1884-; proboszcz

2.42. Medyka (RL)

Gmina Medyka, pow. przemyski, woj. podkarpackie.

Dekanat:

- mościski diecezji przemyskiej (-1785-).

W **1785** roku parafia Medyka leżała w dekanacie mościskim diecezji przemyskiej i liczyła 790 parafian⁹³.

2.43. Mełgiew (RL), św. Wita /S. Vita M./, archidiecezja lubelska

Gmina Mełgiew, pow. świdnicki, woj. lubelskie.

Dekanat⁹⁴:

- parczewski archidiaconatu lubelskiego diecezji krakowskiej (-1778-20.07.1790),
- parczewski diecezji chełmsko-lubelskiej (20.07.1790-1792-),
- lubartowski diecezji lubelskiej (-1839-1864-),
- lubelski diecezji lubelskiej (-1908-1909-),
- świdnicki archidiecezji lubelskiej (25.03.1992-2025-).

We wrześniu **1884** roku parafię wizytował biskup lubelski Kazimierz Józef Jan Wnorowski⁹⁵.

15 czerwca **1921** roku, podczas odpustu św. Wita, parafia gościła biskupa lubelskiego Mariana Leona Fulmana⁹⁶.

Tabela 30 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Mełgiew

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Wawrzyniec Sławiński, 1749-	26.03.1779-1792-; proboszcz
Szymon Stamirowski	-1819-; proboszcz
Jan Doboszyński, 1788-1868	-1845-29.09.1868; proboszcz
Joachim Słotwiński	-1864-; administrator

⁹³ Kramarz Rozmieszczenie, s. 447-478.

⁹⁴ Spis DL 1840, s. 82; Spis DL 1846, s. 16; Spis DL 1865, s. 12; Spis DL 1909, s. 25; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/I, k. 21; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/104, k. 609.

⁹⁵ Przegląd Katolicki 1885, Nr 14, s. 216;

⁹⁶ Głos Lubelski 1921, Nr 148, s. 3.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Józef Żyszkiewicz, 1865-1944	-1908-1913; administrator /zwolniony/ -1928-1934-1944; proboszcz
Stefan Eugeniusz Roszkowski, 1914-1998	1944-1946; administrator

Organiści:

- Zieliński Tomasz (-1877-; patrz GSB).

2.44. Mianowice (RG), św. Jerzego

Współcześnie wieś, rejon czerwonogrodzki, obwód lwowski, Ukraina.

Wcześniej:

- powiat bełski, woj. bełskie, Polska (-1675-1713-; dobra wojsławickie), parafia r.l. Oszczów (-1764-)⁹⁷.

Dekanat:

- bełski diecezji chełmskiej (-1696-),
- waręski diecezji chełmskiej (-1740-1761-)

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z 1675 roku notuje popa wsi Mianowice⁹⁸.

12 października 1761 roku cerkiew świętych Kosmy i Damiana (dekanatu waręskiego) leżąca w dobrach Andrzeja Radeckiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość Mianowice. Do spowiedzi przystępowało około 140 osób⁹⁹.

Tabela 31 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów greckokatolickiej parafii Chorobrów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Kochanowicz	-12.10.1761; proboszcz

2.45. Miastków (RL), Nawiedzenia NMP /Visitat. BMV/, diecezja siedlecka

Gmina Miastków Kościelny, pow. garwoliński, woj. mazowieckie.

Dekanat¹⁰⁰:

- łukowski diecezji lubelskiej (-1900-1913-),
- żelechowski diecezji podlaskiej (24.09.1918-1953-),
- żelechowski diecezji siedleckiej (25.03.1992-2025-).

Tabela 32 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Miastków

⁹⁷ Bondyra Własność, s. 176.

⁹⁸ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 796.

⁹⁹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 510.

¹⁰⁰ Spis DL 1901, s. 84; Spis DL 1909, s. 95.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Pasek, -1903	-11.03.1903; administrator
Feliks Bogusław Ostojcki /Ostoycki/, 1865-1936	05.09.1900-1906; administrator
Andrzej Wadowski, 1870-1931	-1908-prawdopodobnie październik 1913; administrator
Kazimierz Szulc, 1868-1941	ok. listopad 1913-; administrator
Ignacy Ciszewski, 1863-	19.03.1921-15.11.1936; administrator
Bolesław Krępla, 1907-1995	1951-1953-; administrator

2.46. Miączyn (PR), św. Michała Archanioła

Gmina Miączyn, pow. zamojski, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁰¹:

- zamojski diecezji chełmsko-warszawskiej (23.05.1875-31.12.1879),
- 2-gi hrubieszowski diecezji chełmsko-warszawskiej (01.01.1880-31.07.1905),
- 2-gi hrubieszowski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

Cerkiew filialna¹⁰²:

- Zawałów (1875-1886, ...-1915-).

Według rejestru poborowego z **1472** roku we wsi Miączyn powiatu grabowieckiego województwa bełskiego była cerkiew¹⁰³.

Rejestry parafii powiatu grabowieckiego z lat **1531, 1533, 1535, 1540** notują cerkiew w Miączynie¹⁰⁴.

Rejestry poborowe powiatu grabowieckiego z lat: **1573, 1575, 1577, 1578, 1579, 1580** wymieniają cerkiew we wsi Miączyn. Kolatorami cerkwi zapewne byli: Helena Cieciszowska /Cieciszewska/ (-1573-1575-), starosta grabowiecki Piotr Cieciszowski /Cieciszewski/ (-1577-1580-); względnie król¹⁰⁵.

Po przekształceniu cerkwi greckokatolickiej na prawosławną pojawił się w cerkwi nowy antymis poświęcony, zapewne 7 grudnia **1875** roku, przez biskupa dmitrowskiego wikariusza moskiewskiego Leonida¹⁰⁶.

W **1877** roku cerkiew była w posiadaniu ziemi¹⁰⁷:

- przy cerkwi 150 prętów i 59 pręcików,
- ogrody 2 morgi 5 prętów 90 pręcików,
- grunt orny 25 mórg 232 prętów 92 pręciki,
- łąki 9 mórg 214 prętów 47 pręcików,

¹⁰¹ PKLG 1879, s. 80, 81; PKLG 1885, s. 75; PKLG 1887, s. 79; PKLG 1892, s. 228; PKLG 1898, s. 225, 226; PKLG 1899, s. 204; PKLG 1900, s. 206; PKLG 1901, s. 208; PKLG 1902, s. 268; PKLG 1903, s. 228; PKLG 1904, s. 276; PKLG 1905, s. 255; PKLG 1906, s. 178; PKLG 1907, s. 143; PKLG 1908, s. 142; PKLG 1909, s. 150; PKLG 1910, s. 153; PKLG 1911, s. 160; PKLG 1912, s. 163;

¹⁰² Słownik GKP T.6, s. 290; APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/466; APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/467.

¹⁰³ Janeczek Rejestr 1472, s. 38.

¹⁰⁴ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/36, k. 81-232; AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/34, k. 671-674; AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/37, k. 290-293, 463.

¹⁰⁵ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/34, k. 854-862; AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/36, k. 325-333, 481-489, 623-632, 688-696, 761-768.

¹⁰⁶ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/456, k. 66; APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.41/1004, k. 82-89.

¹⁰⁷ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.41/1004, k. 82-89.

- pustostan 141 przętów 86 pręcików.

W 1877 roku w cerkwi był jeden murowany dom dla księdza i jeden drewniany dom dla psalmisty. W cerkwi był jeden presteł /tron/. Nie prowadzono kroniki parafialnej. Cerkiew uzyskała 45 rubli procentu od kapitału ulokowanego przez Jana Węgleńskiego w 1833 roku. Starostą cerkwi był Józef Hawryluk (od 1866 roku), proboszczem ks. Bartłomiej Żukowski, psalmistą Mikołaj Taras (od 26.06.1867)¹⁰⁸.

W 1877 roku cerkiew miała cmentarz grzebalny o wymiarach 46 na 18 sążni. Cmentarz był ogrodzony. Powierzchnia cmentarza była wystarczająca dla pochówków parafian¹⁰⁹.

W 1877 roku parafia obejmowała miejscowości: Miączyn, Ministrówka, Zawalów; łącznie 133 ¼ domostw z 1117 parafianami (także z filii). Do parafii należała cerkiew w Zawalowie (z liczbą 337 parafian)¹¹⁰.

Tabela 33 – Liczba domostw i parafian prawosławnej cerkwi w Miączynie w 1877 roku¹¹¹

Miejscowość	Stan parafian	Liczba domostw	Liczba mężczyzn	Liczba kobiet
Miączyn	duchowni	¾	3	7
	urzędnicy	½	2	
	wojskowi	1 ¼	5	
	włościanie	84	336	336
Ministrówka	włościanie	5 ½	22	22
Zawalów, cerkiew filialna	urzędnicy	¼	1	
	włościanie	41	164	209
razem		133 ¼	533	574

W 1878 roku służba cerkiewna jak i powierzchnia gruntów nie mieniła się w stosunku do roku poprzedniego. W przeciągu roku nie było strukturalnych zmian w miączyńskiej cerkwi. W cerkiewnej bibliotece znajdowało się 13 książek¹¹².

Tabela 34 – Liczba domostw i parafian prawosławnej cerkwi w Miączynie w 1878 roku¹¹³

Miejscowość	Stan parafian	Liczba domostw	Liczba mężczyzn	Liczba kobiet
Miączyn	duchowni	¾	3	7
	urzędnicy	¾	3	
	wojskowi	1 ¼	5	
	włościanie	85 ¾	343	344
Ministrówka	włościanie	5 ½	22	23
Zawalów, cerkiew filialna	urzędnicy	¼	1	
	włościanie	41 ½	166	209
razem		135 ¼	543	583

¹⁰⁸ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.41/1004, k. 82-89.

¹⁰⁹ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.41/1004, k. 82-89.

¹¹⁰ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.41/1004, k. 82-89.

¹¹¹ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.41/1004, k. 19-25.

¹¹² APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.41/1006, k. 100-110.

¹¹³ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.41/1006, k. 100-110.

Tabela 35 – Liczba domostw i parafian prawosławnej cerkwi w Miączynie w 1879 roku¹¹⁴

Miejscowość	Stan parafian	Liczba domostw	Liczba mężczyzn	Liczba kobiet
Miączyn	duchowni	$\frac{3}{4}$	3	7
	urzędnicy	$\frac{1}{4}$	1	1
	wojskowi	$1 \frac{1}{4}$	5	
	włościanie	$88 \frac{1}{4}$	353	340
Ministrówka	włościanie	$5 \frac{3}{4}$	23	25
Zawalów, cerkiew filialna	urzędnicy	$\frac{1}{4}$	1	
	włościanie	$43 \frac{3}{4}$	175	217
razem		$140 \frac{1}{4}$	561	590
ogółem			1151	

W 1880 roku cerkiew nie posiadała kopuły, miała trzy wieże z trzema dzwonami¹¹⁵.

W 1880 roku, tak samo od 1876 roku, wysokość rocznego wynagrodzenia wynosiła (w rublach)¹¹⁶:

- stróża 50 (ze składek parafian),
- psalmisty 200,
- księdza 1200.

W 1880 roku parafia posiadała ziemię o powierzchni 45 mórg 226 prętów oraz dwa domy jeden murowany dla proboszcza a drugi drewniany dla psalmisty¹¹⁷.

W 1880 roku cerkiew w Miączynie posiadała cmentarz o wymiarach 46 sążni x 18 sążni. Cmentarz był ogrodzony płotem¹¹⁸.

W 1880 roku proboszcz otrzymywał rocznie 45 rubli z kapitału ulokowanego w 1833 roku przez dziedzica wsi Miączyn Jana Węgleńskiego w Banku Polskim (900 rubli wg stanu z 1880 roku)¹¹⁹.

Tabela 36 – Liczba domostw i parafian prawosławnej cerkwi w Miączynie w 1880 roku¹²⁰

Miejscowość	Stan parafian	Liczba domostw	Liczba mężczyzn	Liczba kobiet
Miączyn	duchowni	86	4	6
	urzędnicy		2	1
	wojskowi		11	8
	włościanie		327	330
Ministrówka	włościanie	6	23	23
Zawalów, cerkiew filialna	urzędnicy	43	1	
	włościanie		171	206
razem		135	539	574
ogółem			1113	

¹¹⁴ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.41/1007, k. 99-104.

¹¹⁵ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/456, k. 66.

¹¹⁶ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/456, k. 66; APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.41/1004, k. 82-89.

¹¹⁷ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/456, k. 66.

¹¹⁸ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/456, k. 67.

¹¹⁹ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/456, k. 67.

¹²⁰ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/456, k. 73.

W 1881 roku w cerkwi był jeden prestoł /tron/ o imieniu św. Michała Archanioła. Parafia dysponowała ziemią o powierzchni 45 mórg i 226 prętów oraz dwoma domami, jeden murowany był dla księdza a drugi drewniany dla psalmisty. Biblioteka liczyła 32 książki. Prowadzono kronikę parafii¹²¹.

Tabela 37 – Liczba domostw i parafian prawosławnej cerkwi w Miączynie w 1881 roku¹²²

Miejscowość	Stan parafian	Liczba domostw	Liczba mężczyzn	Liczba kobiet
Miączyn	duchowni	84	4	6
	urzędnicy		2	
	wojskowi		10	11
	włościanie		324	329
Ministrówka	włościanie	6	24	23
Zawalów, cerkiew filialna	urzędnicy	42 $\frac{3}{4}$		4
	włościanie		171	207
razem		132 $\frac{3}{4}$	535	580
ogółem			1115	

Tabela 38 – Liczba domostw i parafian prawosławnej cerkwi w Miączynie w 1882 roku¹²³

Miejscowość	Stan parafian	Liczba domostw	Liczba mężczyzn	Liczba kobiet
Miączyn	duchowni	83 $\frac{3}{4}$	3	6
	urzędnicy		2	
	wojskowi		15	15
	włościanie		315	320
Ministrówka	włościanie	5 $\frac{3}{4}$	23	24
Zawalów, cerkiew filialna	urzędnicy	43 $\frac{3}{4}$		1
	włościanie		175	206
razem		133 $\frac{1}{4}$	533	572
ogółem			1105	

W 1883 roku cerkiewna biblioteka miała 30 książek¹²⁴.

Tabela 39 – Liczba domostw i parafian prawosławnej cerkwi w Miączynie w 1883 roku¹²⁵

Miejscowość	Stan parafian	Liczba domostw	Liczba mężczyzn	Liczba kobiet
Miączyn	duchowni	84 $\frac{1}{2}$	3	6
	urzędnicy		1	0
	wojskowi		20	17

¹²¹ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/457, k. 62-69.

¹²² APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/457, k. 62-69.

¹²³ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/458, k. 63-70.

¹²⁴ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/460, k. 64-69.

¹²⁵ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/460, k. 64-69.

Miejscowość	Stan parafian	Liczba domostw	Liczba mężczyzn	Liczba kobiet
	włościanie		313	321
Ministrówka	włościanie	5 ½	22	25
Zawalów, cerkiew filialna	urzędnicy	43 ½	0	2
	włościanie		174	206
razem		133 ½	533	577
ogółem			1110	

W 1884 roku parafialna biblioteka liczyła już 35 woluminów¹²⁶.

Tabela 40 – Liczba domostw i parafian prawosławnej cerkwi w Miączyń w 1884 roku¹²⁷

Miejscowość	Stan parafian	Liczba domostw	Liczba mężczyzn	Liczba kobiet
Miączyn	duchowni	¾	3	6
	urzędnicy	¾	3	4
	wojskowi	5 ½	22	18
	włościanie	77 ½	310	318
Ministrówka	włościanie	5 ¼	21	25
Zawalów, cerkiew filialna	urzędnicy	42 ¾	0	2
	włościanie		171	199
razem		132	530	572
ogółem			1102	

W 1885 roku biblioteka liczyła 37 woluminów¹²⁸.

Tabela 41 – Liczba domostw i parafian prawosławnej cerkwi w Miączyń w 1885 roku¹²⁹

Miejscowość	Stan parafian	Liczba domostw	Liczba mężczyzn	Liczba kobiet
Miączyn	duchowni	¾	3	6
	urzędnicy	¾	3	6
	wojskowi	5 ½	22	18
	włościanie	78 ½	314	318
Ministrówka	włościanie	4	16	18
Zawalów, cerkiew filialna	urzędnicy	41 ¾	0	2
	włościanie		167	184
razem		131 ¼	525	552
ogółem			1077	

Tabela 42 – Liczba domostw i parafian prawosławnej cerkwi w Miączyń w 1886 roku¹³⁰

¹²⁶ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/462, k. 64-71.

¹²⁷ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/462, k. 64-71.

¹²⁸ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/464, k. 74-85.

¹²⁹ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/464, k. 74-85.

¹³⁰ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/466, k. 71-85.

Miejscowość	Stan parafian	Liczba domostw	Liczba mężczyzn	Liczba kobiet
Miączyn	duchowni	$\frac{3}{4}$	3	6
	urzędnicy	$\frac{1}{2}$	2	6
	wojskowi	$8 \frac{3}{4}$	35	34
	włościanie	$80 \frac{1}{2}$	322	310
Ministrówka	włościanie	3	12	15
Zawalów, cerkiew filialna	duchowni	$2 \frac{1}{4}$	9	4
	urzędnicy		0	2
	włościanie	$41 \frac{1}{4}$	165	183
razem		137	548	560
ogółem			1108	

W 1887 roku cerkiew w Zawalowie ponownie została cerkwią parafialną¹³¹.

W 1887 roku biblioteka parafialna liczyła 40 książek¹³².

Tabela 43 – Liczba domostw i parafian prawosławnej cerkwi w Miączynie w 1887 roku¹³³

Miejscowość	Stan parafian	Liczba domostw	Liczba mężczyzn	Liczba kobiet
Miączyn	duchowni	$\frac{3}{4}$	3	5
	urzędnicy	$\frac{1}{2}$	2	3
	wojskowi	$4 \frac{1}{2}$	18	13
	włościanie	$91 \frac{3}{4}$	367	359
Ministrówka	włościanie	$2 \frac{3}{4}$	11	19
razem		$100 \frac{1}{4}$	401	399
ogółem			800	

W 1888 roku biblioteka parafialna liczyła 40 książek¹³⁴.

Tabela 44 – Liczba domostw i parafian prawosławnej cerkwi w Miączynie w 1888 roku¹³⁵

Miejscowość	Stan parafian	Liczba domostw	Liczba mężczyzn	Liczba kobiet
Miączyn	duchowni	$\frac{3}{4}$	3	5
	urzędnicy	$\frac{1}{2}$	2	3
	wojskowi	$4 \frac{1}{2}$	18	13
	włościanie	$90 \frac{3}{4}$	361	353
Ministrówka	włościanie	$4 \frac{3}{4}$	19	25
razem		$100 \frac{1}{4}$	403	399
ogółem			802	

¹³¹ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/467, k. 60-67.

¹³² APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/467, k. 76-83.

¹³³ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/467, k. 76-83.

¹³⁴ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/469, k. 72-79.

¹³⁵ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/469, k. 72-79.

Tabela 45 – Liczba domostw i parafian prawosławnej cerkwi w Miączynie w 1889 roku¹³⁶

Miejscowość	Stan parafian	Liczba domostw	Liczba mężczyzn	Liczba kobiet
Miączyn	duchowni	1	4	5
	urzędnicy	½	2	3
	wojskowi	6 ½	26	22
	włościanie	92 ½	370	352
Ministrówka	urzędnicy	½	2	2
	włościanie	5	20	27
razem		106	424	411
ogółem		835		

Tabela 46 – Liczba domostw i parafian prawosławnej cerkwi w Miączynie w 1890 roku¹³⁷

Miejscowość	Stan parafian	Liczba domostw	Liczba mężczyzn	Liczba kobiet
Miączyn	duchowni	1 ½	6	8
	urzędnicy	¾	3	1
	wojskowi	12 ½	50	38
	włościanie	95	369	360
Ministrówka	włościanie	2 ½	14	15
razem		112 ¼	442	422
ogółem		864		

Tabela 47 – Liczba domostw i parafian prawosławnej cerkwi w Miączynie w 1891 roku¹³⁸

Miejscowość	Stan parafian	Liczba domostw	Liczba mężczyzn	Liczba kobiet
Miączyn	duchowni	1 ½	6	8
	urzędnicy	1 ¾	7	3
	wojskowi	12 ½	51	43
	włościanie	93 ¼	373	333
Ministrówka	włościanie	2 ¾	11	11
razem		101 ¾	448	398
ogółem dusz		846		

W 1892 roku biblioteka liczyła 70 woluminów¹³⁹.

Tabela 48 – Liczba domostw i parafian prawosławnej cerkwi w Miączynie w 1892 roku¹⁴⁰

¹³⁶ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/471, k. 65-72.

¹³⁷ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/472, k. 75-82.

¹³⁸ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/474, k. 87-94.

¹³⁹ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/476, k. 102-113.

¹⁴⁰ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/476, k. 102-113.

Miejscowość	Stan parafian	Liczba domostw	Liczba mężczyzn	Liczba kobiet
Miączyn	duchowni	1 ½	6	8
	urzędnicy	1 ½	6	4
	wojskowi	13 ¼	53	50
	włościanie	95 ¾	383	351
Ministrówka	włościanie	4	16	15
razem		116	464	428
		ogółem dusz	892	

W 1893 roku biblioteka posiadała 74 książki¹⁴¹. W 1893 roku założono cerkiewne bractwo¹⁴².

Tabela 49 – Liczba domostw i parafian prawosławnej cerkwi w Miączynie w 1893 roku¹⁴³

Miejscowość	Stan parafian	Liczba domostw	Liczba mężczyzn	Liczba kobiet
Miączyn	duchowni	1	4	7
	urzędnicy	1 ½	6	4
	wojskowi	16 ¼	65	52
	włościanie	97	388	367
Ministrówka	włościanie	3	12	13
razem		118 ¾	475	443
		ogółem dusz	918	

W 1894 roku biblioteka miała w ofercie 75 książek¹⁴⁴.

Tabela 50 – Liczba domostw i parafian prawosławnej cerkwi w Miączynie w 1894 roku¹⁴⁵

Miejscowość	Stan parafian	Liczba domostw	Liczba mężczyzn	Liczba kobiet
Miączyn	duchowni	1	4	7
	urzędnicy	1 ½	6	4
	wojskowi	18 ½	74	67
	włościanie	101	404	382
Ministrówka	włościanie	2 ½	10	15
razem		124 ½	498	475
		ogółem dusz	973	

W 1895 roku w cerkwi był jeden prestoł /tron, stół sześcienne/. Przed wejściem do cerkwi stała murowana dzwonnica z trzema dzwonami¹⁴⁶.

W 1895 roku parafia dysponowała gruntem o powierzchni 46 mórg 227 prętów (1 morga

¹⁴¹ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/478, k. 119-126.

¹⁴² APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/483, k. 122-129.

¹⁴³ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/478, k. 119-126.

¹⁴⁴ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/480, k. 116-122.

¹⁴⁵ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/480, k. 116-122.

¹⁴⁶ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/482, k. 121-128.

= 300 prętów), w tym ziemi ornej 39 mórg 227 prętów, łąk 5 mórg, sadów 2 morgi¹⁴⁷.

W 1895 roku dokonano remontu cerkwi, którego koszt wynosił 2005 rubli (1350 rubli przyznał Święty Synod a 655 rubli zebrali parafianie). Dach został pokryty miedzianą blachą, została wybudowana nowa kopuła, założono rynny. Wewnątrz wymieniono w części ołtarzowej drewnianą podłogę. Cerkiew po remoncie została poświęcona 8 listopada 1895 roku przez dziekana 2-okręgu hrubieszowskiego ks. Marcjana Mogielnickiego¹⁴⁸.

W 1895 roku biblioteka liczyła 76 książek. Cerkiewne bractwo liczyło 63 parafian obojga płci¹⁴⁹.

Tabela 51 – Liczba domostw i parafian prawosławnej cerkwi w Miączynie w 1895 roku¹⁵⁰

Miejscowość	Stan parafian	Liczba domostw	Liczba mężczyzn	Liczba kobiet
Miączyn	duchowni	1	4	7
	urzędnicy	1 ½	6	4
	wojskowi	19	76	65
	włościanie	104 ½	418	384
Ministrówka	włościanie	2 ½	10	16
razem		128 ½	514	476
		ogółem dusz	990	

W 1896 roku pleban miał murowany dom wybudowany w tym samym czasie co cerkiew, czyli w 1821 roku. Dom miał cztery małe pomieszczenia. Parafia nie dysponowała domem dla psalmisty. Biblioteka liczyła 130 książek. Bractwo cerkiewne liczyło 62 parafian obojga płci¹⁵¹.

Cmentarz parafialny był o wymiarach 46 sążni na 18 sążni¹⁵².

Tabela 52 – Liczba domostw i parafian prawosławnej cerkwi w Miączynie w 1896 roku¹⁵³

Miejscowość	Stan parafian	Liczba domostw	Liczba mężczyzn	Liczba kobiet
Miączyn	duchowni	1	4	7
	urzędnicy	1 ¾	7	1
	wojskowi	21	84	68
	włościanie	105	420	386
Ministrówka	włościanie	1 ½	6	10
razem		130 ¼	521	472
		ogółem dusz	993	

W 1897 roku przed wejściem do cerkwi stała murowana dzwonnica z czterema małymi rozmiarów dzwonami. Biblioteka parafialna liczyła 136 książek. Bractwo cerkiewne liczyło 70 parafian¹⁵⁴.

¹⁴⁷ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/482. k. 121-128.

¹⁴⁸ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/486. k. 127-134.

¹⁴⁹ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/482. k. 121-128.

¹⁵⁰ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/482. k. 121-128.

¹⁵¹ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/483. k. 122-129.

¹⁵² APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/483. k. 122-129.

¹⁵³ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/483. k. 122-129.

¹⁵⁴ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/484. k. 97-104.

Tabela 53 – Liczba domostw i parafian prawosławnej cerkwi w Miączynie w 1897 roku¹⁵⁵

Miejscowość	Stan parafian	Liczba domostw	Liczba mężczyzn	Liczba kobiet
Miączyn	duchowni	1	4	6
	urzędnicy	1 $\frac{3}{4}$	7	2
	wojskowi	21 $\frac{1}{2}$	86	72
	włościanie	105	420	399
Ministrówka	włościanie	1 $\frac{1}{4}$	5	9
razem		130 $\frac{1}{2}$	522	488
ogółem dusz			1010	

W 1898 roku przed wejściem do cerkwi stała dzwonnica z pięcioma dzwonami. W 1898 roku ze środków proboszcza jak i parafian odlano dwa nowe dzwony; pierwszy o masie 10 pudów na pamiątkę koronowania Ieh Imperatorskich Mości, drugi o masie 3 pudów. Dzwony kosztowały 220 rubli i zostały poświęcone 8 listopada w dzień święta świątyni. Biblioteka parafialna liczyła 136 książek. Bractwo cerkiewne liczyło 70 parafian¹⁵⁶.

Tabela 54 – Liczba domostw i parafian prawosławnej cerkwi w Miączynie w 1898 roku¹⁵⁷

Miejscowość	Stan parafian	Liczba domostw	Liczba mężczyzn	Liczba kobiet
Miączyn	duchowni	1	4	6
	urzędnicy	1 $\frac{3}{4}$	7	1
	wojskowi	0	0	0
	włościanie	126 $\frac{3}{4}$	507	472
Ministrówka	włościanie	1 $\frac{1}{4}$	5	10
razem		130 $\frac{3}{4}$	523	489
ogółem dusz			1012	

W 1899 roku biblioteka parafialna liczyła 145 książek. Bractwo cerkiewne liczyło 76 parafian¹⁵⁸.

Tabela 55 – Liczba domostw i parafian prawosławnej cerkwi w Miączynie w 1899 roku¹⁵⁹

Miejscowość	Stan parafian	Liczba domostw	Liczba mężczyzn	Liczba kobiet
Miączyn	duchowni	$\frac{3}{4}$	3	6
	urzędnicy	2	8	1
	włościanie	128	512	471
Ministrówka	włościanie	1	4	10
razem		131 $\frac{3}{4}$	527	488
ogółem dusz			1015	

¹⁵⁵ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/484. k. 97-104.

¹⁵⁶ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/486. k. 127-134.

¹⁵⁷ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/486. k. 127-134.

¹⁵⁸ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/488. k. 92-99.

¹⁵⁹ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/488. k. 92-99.

Tabela 56 – Liczba domostw i parafian prawosławnej cerkwi w Miączyń w 1900 roku¹⁶⁰

Miejscowość	Stan parafian	Liczba domostw	Liczba mężczyzn	Liczba kobiet
Miączyn	duchowni	$\frac{3}{4}$	3	5
	urzędnicy	1	4	1
	włościanie	127	508	475
Ministrówka	włościanie	1	4	9
razem		129 $\frac{3}{4}$	519	490
ogółem dusz			1009	

Tabela 57 – Liczba domostw i parafian prawosławnej cerkwi w Miączyń w 1901 roku¹⁶¹

Miejscowość	Stan parafian	Liczba domostw	Liczba mężczyzn	Liczba kobiet
Miączyn	duchowni	$\frac{3}{4}$	3	6
	urzędnicy	$\frac{3}{4}$	3	1
	włościanie	128 $\frac{3}{4}$	515	480
Ministrówka	włościanie	1 $\frac{1}{4}$	5	11
razem		131 $\frac{1}{2}$	526	497
ogółem dusz			1023	

W 1902 roku biblioteka parafialna dysponowała 160 książkami. Bractwo cerkiewne liczyło 84 parafian¹⁶².

Tabela 58 – Liczba domostw i parafian prawosławnej cerkwi w Miączyń w 1902 roku¹⁶³

Miejscowość	Stan parafian	Liczba domostw	Liczba mężczyzn	Liczba kobiet
Miączyn	duchowni	$\frac{3}{4}$	3	5
	urzędnicy	1 $\frac{1}{4}$	5	2
	włościanie	126 $\frac{3}{4}$	507	483
Ministrówka	włościanie	2 $\frac{1}{4}$	9	15
razem		131	524	505
ogółem dusz			1029	

Tabela 59 – Liczba domostw i parafian prawosławnej cerkwi w Miączyń w 1903 roku¹⁶⁴

Miejscowość	Stan parafian	Liczba domostw	Liczba mężczyzn	Liczba kobiet
Miączyn	duchowni	$\frac{3}{4}$	3	5
	urzędnicy	1 $\frac{1}{4}$	5	5

¹⁶⁰ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/490. k. 93-100.

¹⁶¹ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/492. k. 94-101.

¹⁶² APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/494. k. 92-99.

¹⁶³ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/494. k. 92-99.

¹⁶⁴ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/496. k. 94-101.

Miejscowość	Stan parafian	Liczba domostw	Liczba mężczyzn	Liczba kobiet
	włościanie	126	504	501
Ministrówka	włościanie	3	12	14
	razem	131	524	525
		ogółem dusz	1049	

Tabela 60 – Liczba domostw i parafian prawosławnej cerkwi w Miączynie w 1904 roku¹⁶⁵

Miejscowość	Stan parafian	Liczba domostw	Liczba mężczyzn	Liczba kobiet
	duchowni	$\frac{3}{4}$	3	4
Miączyn	urzędnicy	1 $\frac{1}{2}$	6	8
	włościanie	125 $\frac{3}{4}$	503	499
Ministrówka	włościanie	3 $\frac{1}{4}$	13	14
	razem	131 $\frac{1}{4}$	525	525
		ogółem dusz	1050	

21 kwietnia 1906 roku biskup diecezji chełmsko-lubelskiej Eulogiusz wizytował cerkiew w Miączynie, do której przybył z Zawalowa a z której wyruszył do cerkwi w Cześnikach¹⁶⁶.

W 1906 roku opiekunem cerkwi w Miączynie zostaje włościanin Antoni Radczuk¹⁶⁷.

Tabela 61 – Liczba domostw i parafian prawosławnej cerkwi w Miączynie w 1906 roku¹⁶⁸

Miejscowość	Stan parafian	Liczba domostw	Liczba mężczyzn	Liczba kobiet
	duchowni	1	4	5
Miączyn	urzędnicy	2 $\frac{1}{4}$	9	8
	włościanie	122 $\frac{3}{4}$	491	506
Ministrówka	włościanie	2 $\frac{1}{4}$	9	10
	razem	128 $\frac{1}{4}$	513	529
		ogółem dusz	1042	

Tabela 62 – Liczba domostw i parafian prawosławnej cerkwi w Miączynie w 1907 roku¹⁶⁹

Miejscowość	Stan parafian	Liczba domostw	Liczba mężczyzn	Liczba kobiet
	duchowni	1	4	6
Miączyn	urzędnicy	2 $\frac{1}{2}$	10	8
	włościanie	124 $\frac{1}{4}$	497	509
Ministrówka	włościanie	2 $\frac{3}{4}$	11	11
	razem	130 $\frac{1}{2}$	522	534

¹⁶⁵ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/497. k. 93-100.

¹⁶⁶ CCZ 1906, Nr 7, s. 207.

¹⁶⁷ CCZ 1906, Nr 14, s. 471.

¹⁶⁸ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/500. k. 92-100.

¹⁶⁹ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/501. k. 89-97.

Miejscowość	Stan parafian	Liczba domostw	Liczba mężczyzn	Liczba kobiet
ogółem dusz			1056	

Tabela 63 – Liczba domostw i parafian prawosławnej cerkwi w Miączynie w 1908 roku¹⁷⁰

Miejscowość	Stan parafian	Liczba domostw	Liczba mężczyzn	Liczba kobiet
Miączyn	duchowni	1	4	6
	urzędnicy	1 ¾	7	6
	włościanie	123 ¾	495	513
Ministrówka	włościanie	2 ½	10	9
razem		129	516	534
ogółem dusz			1050	

Tabela 64 – Liczba domostw i parafian prawosławnej cerkwi w Miączynie w 1909 roku¹⁷¹

Miejscowość	Stan parafian	Liczba domostw	Liczba mężczyzn	Liczba kobiet
Miączyn	duchowni	1 ¼	5	5
	urzędnicy	1 ¼	5	5
	włościanie	125 ¾	503	521
Ministrówka	włościanie	3	12	9
razem		131 ¼	525	540
ogółem dusz			1065	

W 1909 roku na terenie prawosławnej parafii Miączyn mieszkało wówczas 97 innowierców i 518 rzymskokatolików¹⁷².

Tabela 65 – Liczba domostw i parafian prawosławnej cerkwi w Miączynie w 1911 roku¹⁷³

Miejscowość	Liczba domostw	Liczba mężczyzn	Liczba kobiet
Miączyn	213	536	532
Ministrówka	25	87	68
razem	238	623	600
ogółem dusz		1223	

W powyższej liczbie ogólnej parafian było 11 ze stanu duchownego i 11 ze stanu urzędniczego.

W 1911 roku na terenie prawosławnej parafii Miączyn mieszkało wówczas 82 innowierców w 10 domach i 470 rzymskokatolików w 24 domach¹⁷⁴.

¹⁷⁰ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/502, k. 91-100.

¹⁷¹ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/503, k. 82-90.

¹⁷² APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/503, k. 82-90.

¹⁷³ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/504, k. 115-126.

¹⁷⁴ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/504, k. 115-126.

Tabela 66 – Liczba domostw i parafian prawosławnej cerkwi w Miączynie w 1912 roku¹⁷⁵

Miejscowość	Liczba domostw	Liczba mężczyzn	Liczba kobiet
Miączyn	137 ½	552	546
Ministrówka	24	96	75
razem	161 ½	648	621
ogółem dusz		1269	

W powyższej liczbie ogólnej parafian było 11 ze stanu duchownego i 11 ze stanu urzędniczego.

W 1912 roku na terenie prawosławnej parafii Miączyn mieszkało wówczas 82 innowierców w 10 domach i 470 rzymskokatolików w 24 domach¹⁷⁶.

Tabela 67 – Liczba domostw i parafian prawosławnej cerkwi w Miączynie w 1914 roku¹⁷⁷

Miejscowość	Liczba domostw	Liczba mężczyzn	Liczba kobiet
Miączyn	142	614	572
Ministrówka	40	110	114
razem	182	725	686
ogółem dusz		1411	

W powyższej liczbie ogólnej parafian było 11 ze stanu duchownego i 20 ze stanu urzędniczego.

W 1912 roku na terenie prawosławnej parafii Miączyn mieszkało wówczas 102 innowierców w 14 domach i 481 rzymskokatolików w 26 domach¹⁷⁸.

W latach 1918-1922 wyświęcono na kościoły wiele cerkwi unickich (a właściwie pounickich) m.in. w Miączynie¹⁷⁹.

20 lipca 1921 roku wojewoda lubelski ogłosił wykaz majątków pocerkiewnych do parcelacji, w tym grunt w Miączynie o powierzchni 81 mórg¹⁸⁰.

W maju 1935 roku ks. Antoni Laszuk /Mikołaj Laszczuk/ z Cześćnik wraz ze Stefanem Potockim z Miączyna wystąpił (względnie czynił starania) o pozwolenie na wybudowanie kaplicy na cmentarzu w Miączynie¹⁸¹.

Tabela 68 – Statystyka urodzeń, ślubów, zgonów¹⁸²

Rok	Liczba			Rok	Liczba		
	urodzeń	ślubów	zgonów		urodzeń	ślubów	zgonów
1875				1899			

¹⁷⁵ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/505, k. 116-127.

¹⁷⁶ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/505, k. 116-127.

¹⁷⁷ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/506, k. 99-110.

¹⁷⁸ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/506, k. 99-110.

¹⁷⁹ Pelica KPL, s. 231.

¹⁷⁹ IWL 1925, s. 227-228.

¹⁸⁰ DzUrz WL 1921, Nr 6-7, po. 165.

¹⁸¹ APL UWL, sygn. 35/403/0/2/1748, k. 44, 45.

¹⁸² APZ APP Miączyn, sygn. 88/1297/9/-/1; APZ APP Miączyn, sygn. 88/693/0.

Rok	Liczba			Rok	Liczba		
	urodzeń	ślubów	zgonów		urodzeń	ślubów	zgonów
1876				1900			
1877				1901			
1878				1902	41	12	29
1879				1903			
1880				1904			
1881				1905			
1882				1906			
1883				1907			
1884				1908			
1885				1909			
1886				1910	51		31
1887				1911	37	12	16
1888				1912	32	13	28
1889				1913	46	8	17
1890				1914	46	16	20
1891				1915			
1892				1916			
1893				1917			
1894				1918			
1895				1919			
1896				1920			
1897				1922			
1898				1923			
1899							

Tabela 69 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów parafii prawosławnej w Miączyńcu

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Bartłomiej Żukowski /Жуковски/, 1822-1902	1875-przed 20.02.1890; proboszcz
Konstanty Aleksiewicz, 1849-	20.02.1890-22.02.1893; proboszcz
Paweł Bańkowski, 1851-	22.02.1893-01.10.1905; proboszcz
Bazyli Teodorowicz, 1866-	01.10.1905-01.01.1910; proboszcz
Julian Kurkiewicz, 1871-	01.01.1910-1915; proboszcz
Mikołaj Laszczuk	-1934-; proboszcz (?)

Tabela 70 – Wykaz psalmistów cerkwi parafialnej (parafii prawosławnej) w Miączyńcu

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji (biogramy w GSB)
Mikołaj Taras, 1846-	[1867] 1875-1902-; także lektor
Antoni Chroma	-31.10.1906

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji (biogramy w GSB)
Jan Czemerus	31.03.1906-
Demetriusz Nesterow	-31.10.1906
Mateusz Pomagajba/Maciej/	01.11.1906-
Aleksander Żukowski	01.10.1906-; możliwe, że to przeniesienie nie doszło do skutku
Daniel Korolczuk, 1872-	15.09.1909-1912-

Starostą cerkwi byli:

- Hawryluk Józef¹⁸³ ([1866] 1875-1880),
- Czuryło Paweł¹⁸⁴ (1880-1895),
- Diduch Michał¹⁸⁵ (1895-1896),
- Struka Michał¹⁸⁶ (26.07.1896-),
- Mikolanko Andrzej¹⁸⁷ (01.04.1908-1909-, syn Grzegorza),
- Cziurniak Józef¹⁸⁸ (15.09.1911-1914-)

2.47. Miączyn (RG), św. Michała Archanioła

Gmina Miączyn, pow. zamojski, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁸⁹:

- zamojski diecezji chełmskiej (-1696-1865-).

Cerkiew filialna¹⁹⁰:

- Zawalów (-1840-1875).

Do proboszcza parafii został przesłany list pasterski biskupa Atanazego Pakosty o zwołaniu soborczyka biskupiego w Chełmie w latach **1619-1620**¹⁹¹.

Rejestr poborowy pogłównego powiatu grabowieckiego z **1662** roku notuje popa w Miączynie¹⁹².

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z **1674** roku notuje popa we wsi Miączyn¹⁹³.

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z **1675** roku notuje popa we wsi Miączyn¹⁹⁴.

Cerkiew w Miączynie jest wzmiankowana 3 czerwca **1696** roku, jako wchodząca w skład

¹⁸³ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.41/1004, k. 82-89; APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.41/1006, k. 100-110; APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.41/1007, k. 99-104.

¹⁸⁴ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/462, k. 64-71; APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/466, k. 71-85; APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/476, k. 102-113; APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/478, k. 119-126; APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/478, k. 119-126

¹⁸⁵ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/482, k. 121-128.

¹⁸⁶ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/483, k. 122-129.

¹⁸⁷ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/502, k. 93.

¹⁸⁸ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/504, k. 115-126; APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/505, k. 116-127; APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/506, k. 99-110.

¹⁸⁹ Rocznik RWCh 1847, s. 302; Spis DGCh 1863, s. 25; Gil chełmskie, s. 51-52; Rocznik 1824, s. 80; Rocznik 1826/27, s. 176; Rocznik 1830, s. 112; Spis DGCh 1863, s. 25.

¹⁹⁰ Rocznik RWCh 1847, s. 302; Spis DGCh 1863, s. 25.

¹⁹¹ Skoczylas Sobory XVII, s. 134, 135.

¹⁹² AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/72, k. 237-247.

¹⁹³ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/72, k. 362.

¹⁹⁴ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 808.

dekanatu zamojskiego diecezji chełmskiej¹⁹⁵.

16 października **1715** roku cerkiew św. Michała w Miączynie, leżąca w dobrach starostwa grabowieckiego, wizytował biskup chełmski i bełski archimandryta żydyczyński Józef Lewicki. Cerkiew była „przestarzała”, dach wymagał remontu. W cerkwi był sporo wyposażenia cerkiewnego naczynia cynowe, srebrne, srebrna sukienka a także ewangelia mszał łański. Na elewacji cerkwi był jeden dzwon a w dzwonnicy trzy. Do cerkwi należały grunty orne – dwa półłanki (jeden rozciągający się od plebani do granicy świdnickiej, drugi za figurą), łąki - siedem (?) łanów, ogrodów – dwa łanki (na jednym była plebania; drugi na południe, naprzeciwko cerkwi). Parochem parafii był wówczas ks. Jan Lankiewicz lat trzydzieści mający¹⁹⁶.

W grudniu **1721** roku parafia pod wezwaniem św. Michała leżąca w dobrach starostwa grabowieckiego była wizytowana przez biskupa chełmskiego i bełskiego Józefa Lewickiego¹⁹⁷.

Paroch miączyńskiej cerkwi wziął udział 11 maja **1749** roku w soborze greckokatolickiej diecezji chełmskiej w miejscowości Białopole¹⁹⁸.

W **1760** roku w Miączynie, leżącym w województwie bełskim Rzeczypospolitej, była parafia greckokatolicka pod wezwaniem św. Michała Archanioła. Parafia była pod patronatem szlacheckim. Cerkiew parafialna była drewniana¹⁹⁹.

4 czerwca 1760 roku cerkiew parafialna św. Michała Archanioła leżąca w dobrach wojewody sieradzkiego Antoniego Lubomirskiego (właściwie posesora) była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość: Miączyn. Do spowiedzi przystępowało około 150 osób²⁰⁰.

W 1760 roku drewniana cerkiew była nowo wybudowana. Przy cerkwi była dzwonnica z trzema dzwonami. Cmentarz przycerkiewny był ogrodzony. W cerkwi były następujące przedmioty: puszka pro venerabili ze srebrną pokrywka a na połączanej tombakowej podstawie, kielich z patyny w środku wyłaczany, srebrna łyżeczka, lichtarz cynowy (para, mały), mirnica cynowa /naczynie na oleje/, dzwonek na elewacji (szt. 3), aparat (szt. 2), obrus (szt. 9) oraz księgi: mszał i ochtay²⁰¹.

Etat kompetencji i pensji duchowieństwa katolickiego w Księstwie Warszawskim na rok **1814/15** przywidywał pensję proboszcza parafii r.g. w Miączynie w wysokości 600 złp²⁰².

Etat kompetencji i pensji duchowieństwa katolickiego w Królestwie Polskim na rok **1815/16** przywidywał pensję proboszcza parafii r.g. w Miączynie w wysokości 600 złp²⁰³.

Etat kompetencji i pensji duchowieństwa katolickiego w Królestwie Polskim na rok **1817** przywidywał pensję proboszcza parafii r.g. w Miączynie w wysokości 600 złp²⁰⁴.

W centrum wsi była murowana cerkiew została ufundowana przez dziedzica wsi ministra stanu w Królestwie Polskim Jana Węgleńskiego i wybudowana w **1821** roku. Cerkiew została poświęcona 15 października **1824** roku przez greckokatolickiego biskupa chełmskiego Ferdynanda Ciechanowskiego Dąbrowy²⁰⁵ (wskazywany jest także rok 1826²⁰⁶, niebędący wiarygodny).

¹⁹⁵ Skoczylas Ihor, „Sobory eparchii chełmskiej XVII wieku”, s. 61; Gil Andrzej, „Chełmskie diecezje obrządku wschodniego ...”, s. 37, 41-60.

¹⁹⁶ APL ChKG, [Akta wizytacyjne cerkwi ...], sygn. 35/95/0/5/100, k. 6.

¹⁹⁷ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/101, k. 13, 14.

¹⁹⁸ Słobodian Wasyl, „Cerkwie chełmskiej eparchii”, s. 481, 482; „Краткое извѣстiе о холмкой епархii ея, со времянь введенiя христiа до 1863 года”, s. 159-298

¹⁹⁹ Kołbuk KW, s. 305.

²⁰⁰ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 317, 318.

²⁰¹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 317, 318.

²⁰² AGAD CWW, sygn. 1/190/0/-/94, k. 24.

²⁰³ AGAD CWW, sygn. 1/190/0/-/94, k. 54.

²⁰⁴ AGAD CWW, sygn. 1/190/0/-/94, k. 182.

²⁰⁵ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/456, k. 66; APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.41/1004, k. 82-89; APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.41/1007, k. 99-104.

²⁰⁶ AAL LKB, Fundusze, budowle, cmentarze kościoła w Miączynie, sygn. Rep.61/IVb/78, k. 1.

8 lipca **1829** roku parafia Miączyn była pod patronatem prywatnym i należała do dekanatu zamojskiego. Administratorem parafii był ks. Jan Horoszewicz, który był jedynym księdzem tej parafii. Parafia obejmowała 923 parafian i płaciła podatku 152 zł 15 gr, w tym podymne 18 zł 3 gr i liwerunek 134 zł 12 gr²⁰⁷.

Jan Węgleński w swoim testamencie sporządzonym 1 stycznia **1833** roku ustanowił roczną opłatę dla proboszcza parafii r.g. w Miączynie w miejsce rezygnacji przez niego pobierania od chłopów opłaty za chrzty, śluby, pogrzeby. Uwzględnił ponadto możliwość cofnięcia opłaty gdyby proboszcz nie uwzględnił tego warunku²⁰⁸. W tym celu dziedzic ulokował w Banku Polskim w Warszawie kapitał, którego wysokość w 1880 roku wynosiła 900 rubli²⁰⁹.

W **1840** parafia grekokatolicka w Miączynie leżała w dekanacie zamojskim. Na utrzymanie diaka przy cerkwi przeznaczano rocznie 10 korców zboża i 50 zł. Diak miał do dyspozycji mieszkanie z ogródkiem²¹⁰.

8/20 stycznia **1841** roku w wykazie uczniów grekokatolickiej Szkoły Śpiewaków w Chełmie (spośród 29 uczniów pierwszego rocznika) był mieszkaniec Miączyna Anatolii Sanocki (miał wówczas 17 lat, syn włościański Katarzyny i Stefana)²¹¹.

Według stanu na 8/20 października **1842** roku w parafii grekokatolickiej w Miączynie było 57 „dymów” – gospodarzy grekokatolików. Kolatorem cerkwi był Franciszek Węgleński. Parafia płaciła diakowi 7 rubli i 50 kopiejek. Diak mieszkał na gruncie dworskim²¹².

Kolatorem cerkwi był Franciszek Węgleński (-**1842**-)²¹³.

W **1853** roku w parafii Miączyn (dekanat zamojski) chowano zmarłych na cmentarzu „w polu”²¹⁴.

W **1862** roku w parafii było 780 parafian, 61 urodzeń, 8 ślubów, 58 zgonów²¹⁵.

Starostą cerkwi był Józef Hawryluk (od **1866** do **1875**), diakiem Mikołaj Taras (od **1867** do **1875**)²¹⁶.

Tabela 71 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów grekokatolickiej parafii Miączyn

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Lankiewicz, 1691-	-1715-1721-; proboszcz
Ignacy Sarabkiewicz, 1724-1812	06.11.1749-07.02.1812; proboszcz
Teodor Ciepielewski, 1771-1815	-25.04.1815; proboszcz
Jan Łaszkiewicz, 1793-1829	-1815-16.02.1829; proboszcz
Stefan Sanocki, 1789-1841	16.02.1829-ok. 26.02.1829; administrator
Jan Horoszewicz, 1796-1835	ok. 01.03.1829-02.11.1831; administrator 02.11.1831-20.12.1835, proboszcz
Józef Smoleniec, 1814-1885	10.05.1835-13.05.1835; administrator
Stefan Sanocki, 1789-1841	20.12.1835-31.12.1837; administrator 01.01.1838-10.05.1841; proboszcz

²⁰⁷ APL KWL, sygn. 35/115/0/1.2/218, k. 34, 35.

²⁰⁸ APL TKZ Lublin, sygn. 35/650/0/1/149, k. 1-103.

²⁰⁹ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/456, k. 67.

²¹⁰ APL ChKG, O diakach, śpiewakach i bractwach, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 92.

²¹¹ APL ChKG, O diakach, śpiewakach i bractwach, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 191.

²¹² APL ChKG, O diakach, śpiewakach i bractwach, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 264.

²¹³ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 503, 504.

²¹⁴ APL ChKG, sygn. 35/95/0/9.3/245, k. 20, 21.

²¹⁵ APL ChKG, sygn. 35/95/0/6/163, k. 113.

²¹⁶ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.41/1004, k. 82-89.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Lipiński, 1805-1846	14.05.1841-18.03.1846; administrator
Bartłomiej Żukowski /Жуковски/, 1822-1902	20.03.1846-31.12.1851; administrator 01.01.1852-1875; ostatni proboszcz parafii r.g. Miączyn

Tabela 72 – Wykaz diaków cerkwi parafialnej (parafii greckokatolickiej) w Miączynie

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji (biogramy w GSB)
Teodor Fiszkiwicz, 1774	-1824-
Feliks Szymusik /Szymusiuk/	-05.05.1830-23.05.1833-
Jozafat Moroz, 1809-1844	1836-05.04.1844
Paweł Szymusik /Szymusiuk/	-13.08.1851-30.08.1865-
Mikołaj Taras, 1846-	26.06.1867-1875

2.48. Miączyn (RL), 26.05.1977-, św. Michała Archaniola, diecezja zamojsko-lubaczowska

Gmina Miączyn, pow. zamojski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- uchański diecezji lubelskiej (26.05.1977-25.03.1992),
- grabowiecki diecezji zamojsko-lubaczowskiej (25.03.1992-2025-).

21 maja 1917 roku, jeszcze podczas pobytu Austriaków, „lud polski” Miączyna i okolicznych wsi (Horyszowa Polskiego, Kolonii Świdniki, Cześniki, Czartorii, Żukowa) prosi biskupa diecezji lubelskiej o przekazanie cerkwi prawosławnej w Miączynie, dawnej unickiej, na kościół katolicki. List podpisali m.in. Michał Koszuta i Władysław Demara. Prośbę wystosowano po wcześniejszym zebraniu mieszkańców z proboszczami parafii Dub – ks. Antoniego Kotyło i parafii Grabowiec – ks. Juliana Kilińskiego²¹⁷.

4 października 1918 roku C. i K. Generał-Gubernatorstwo Wojskowe w Polsce – Krajowy Komisariat Cywilny w Lublinie decyzją nr K.U.148146/154192 wydał zgodę na użytkowanie cerkwi w Miączynie na potrzeby kultu rzymskokatolickiego²¹⁸.

28 października 1918 roku kuria biskupia upoważnia ks. proboszcza parafii Grabowiec Julina Kilińskiego do przejęcia pod swoją opiekę budynku w Miączynie, ostatnio będącym cerkwią prawosławną. Upoważnienie dotyczyło przejęcia budynku ale bez inwentarza ruchomego oraz do poświęcenia²¹⁹.

31 października 1918 roku władze administracyjne proszą Urząd Gminy Miączyn o przejęcie przedmiotów cerkiewnych z cerkwi w Miączynie. Władzom austriackim bardzo zależało na stosownym przeniesieniu i zabezpieczeniu tych przedmiotów²²⁰.

3 listopada 1918 roku ks. Julian Kiliński – proboszcz parafii Grabowiec poświęcił cerkiew w Miączynie do użytku katolików. Protokół przekazania cerkwi kościołowi rzymskokatolickiemu podpisali ze strony władzy administracyjnej A. Winiarki – komisarz rządu a ze strony władzy duchownej ks. Julina Kiliński – proboszcz parafii Grabowiec. Podczas sporządzania protokołu był także obecny wójt gminy Miączyn Michał Koszuta. Przedmioty

²¹⁷ AAL LKB, Fundusze, budowle, cmentarze kościoła w Miączynie, sygn. 61/IVb/78, k. 4.

²¹⁸ AAL LKB, Fundusze, budowle, cmentarze kościoła w Miączynie, sygn. 61/IVb/78, k. 18.

²¹⁹ AAL LKB, Fundusze, budowle, cmentarze kościoła w Miączynie, sygn. 61/IVb/78, k. 19-20.

²²⁰ AAL LKB, Fundusze, budowle, cmentarze kościoła w Miączynie, sygn. 61/IVb/78, k. 24, 26.

cerkiewne znajdowały się w komórce zamkniętej na klucz a klucze znajdowały się w Urzędzie Gminy Miączyn. W cerkwi znajdowały się obrazy Mikołaja i Metodego²²¹.

W grudniu 1918 roku mieszkańcy Miączyna i okolic proszą biskupa o przyznanie księdza (podają nawet Aleksandra Krassowskiego – wikariusza parafii Grabowiec). Biskup, ze względu na małą liczbę mieszkańców, aby utrzymać księdza i służbę kościelną, nie wyraził zgody na przyznanie księdza do kościoła w Miączynie²²².

W **1919** roku kościół w Miączynie był kaplicą publiczną należącą do parafii Grabowiec²²³.

26 kwietnia 1919 roku komisarz rządowy w Hrubieszowie zezwolił gminie cerkiewnej na zebranie „28-go kwietnia 1919 roku o godzinie 3-ciej po południu” w budynku urzędu gminnego Miączyn „w sprawie cerkiewnej pod warunkiem, że na tem zgromadzeniu nie będą omawiane sprawy przeciw Państwu Polskiemu”²²⁴.

29 kwietnia 1919 roku Mikołaj Struk delegat ludności prawosławnej dawnej prawosławnej parafii Miączyn (wybrany na zebraniu w obecności wójta gminy Miączyn) prosi MWRiOP o otwarcie cerkwi prawosławnej i odprawianie w niej nabożeństw. W piśmie informuje, że przed wojną w parafii było 1800 dusz a obecnie jest 560 dusz, przy czym nie powróciło z Rosji jeszcze 1240. Podał także, że cerkiew wybudowano jako unicką a grunt przy cerkwi liczy 100 mórg. Przedstawił także zobowiązanie mieszkańców do utrzymania księdza prawosławnego na własny koszt. Do pisma została dołączona lista 346 mieszkańców wraz z ich podpisami²²⁵.

29 kwietnia 1919 roku rzymskokatolicy mieszkańcy Miączyna i okolicznych wsi proszą MWRiOP w Warszawie o pozostawienie kościoła. W piśmie podali, że cerkiew unicką budował polski minister Jan Węgleński oraz określili liczbę katolików na 578. Pismo podpisali członkowie komitetu kościelnego: Jan Koszuta, Władysław Demara, Wojciech Kowalik, Andrzej Szykuła, Wincenty Sagan, Jan Pankiewicz, Kazimierz Pec²²⁶.

12 września 1919 roku z wizytacji parafii w Grabowcu biskup Marian Leon Fulman wyruszył do Trzszczan odwiedzając po drodze kościoły pounickie: Horyszów Polski, Horyszów Ruski, Zawalów, Gdeszyn, Miączyn. W Miączynie nie było jeszcze proboszcza „Ale garstki wiernych katolików i z ubocza ... grupy prawosławnych, jedni z miłością i nadzieją, drudzy z pewną ... rezerwą i lęklivością – stoją pod kościołem, czekając na ingres i słowo i błogosławieństwo biskupie. Biskupa witał ks. Julian Kiliński, proboszcz parafii Grabowiec, opiekun kościoła w Miączynie. Na powitanie „zgrupowała się dziatwa szkolna z wioski z nauczycielką i gromada wiernych z obrazami”. „A pod lipą cmentarną stół prosty, wiejski z poczęstunkiem. Taki upał i gorącość, tak może ks. Biskup nie pogardzi chlebem i mlekiem” – mówi /do księdza towarzyszącemu biskupowi/ jakaś poczciwa kobiecina z roziskrzoną źrenicą radości w oczach”. Działwa śpiewała pieśni a dorośli Rotę²²⁷.

12 grudnia 1919 roku mieszkańcy proszą Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego o przyznanie księdza do kościoła w Miączynie, ale bez skutku²²⁸.

W **1920** roku w Miączynie było odprawionych kilka mszy św. Od kwietnia **1921** roku raz w miesiącu przyjeżdżał wikariusz z Grabowca²²⁹.

²²¹ AAL LKB, Fundusze, budowle, cmentarze kościoła w Miączynie, sygn. 61/IVb/78, k. 25.

²²² AAL LKB, Fundusze, budowle, cmentarze kościoła w Miączynie, sygn. 61/IVb/78, k. 31-32.

²²³ Spis DL 1919, s. 30-32.

²²⁴ AAN MWRiOP, sygn. 2/14/0/5/612, k. 112.

²²⁵ AAN MWRiOP, sygn. 2/14/0/5/612, k. 103-110.

²²⁶ AAN MWRiOP, sygn. 2/14/0/5/612, k. 99-101.

²²⁷ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1919, Nr 8, s. 231; Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1919, Nr 10, s. 313-315.

²²⁸ AAL LKB, Fundusze, budowle, cmentarze kościoła w Miączynie, sygn. 61/IVb/78, k. 33-34.

²²⁹ AAL LKB, Fundusze, budowle, cmentarze kościoła w Miączynie, sygn. 61/IVb/78, k. 38.

W latach **1921-1922** kościół w Miączynie należał do parafii r.l. Grabowiec²³⁰.

Z początkiem **1922** roku kościół został przekazany w administrację ks. Janowi Kosiorowi proboszczowi parafii Zawalów. Proboszcz w Zawalowie został jednocześnie rektorem kościoła filialnego w Miączynie, przy czym był jeszcze rektorem kościoła w Horyszowie (Horyszowie Ruskim)²³¹.

Kościół św. Michała Archanioła w Miączynie był kościołem filialnym parafii rzymskokatolickiej MB Różańcowej w Zawalowie (**1922-25.05.1977**)²³².

12 października 1922 roku Zgromadzenie Sióstr Służebniczek NMP w Starej Wsi (poczta Brzozów) prosiło biskupa o oddanie zgromadzeniu kościoła w Miączynie oraz dóbr nadanych przy parcelacji majątku pocerkiewnego (plebani, budynków gospodarskich oraz 18 mórg ziemi ornej, 2 morga ogrodów warzywnego i owocowego, 2 morga łąki). Zgromadzenie miało zamiar prowadzić w Miączynie kursy gospodarcze dla dorastających dziewcząt, otoczyć opieką chorych i „wywierać wpływ moralny pod każdym względem na ludności miejscowej”. Biskup zezwolił na otwarcie w Miączynie domu zgromadzenia oraz przekazał dodatkowo w opiekę kościół rzymskokatolicki w Miączynie²³³. Brak – jak dotychczas – losów tego domu.

W **1925** roku Urząd Gminy Miączyn wyprowadził się z plebanii parafii rzymskokatolickiej w Miączynie, gdzie zajmował 3 pokoje i kuchnię²³⁴.

27 marca **1930** roku mieszkańcy Miączyna ponownie wystąpili do biskupa o przydzielenie księdza ale bez rezultatu. Kolejną prośbę wystosowali 21 marca **1933** roku z takim samym skutkiem²³⁵.

W **1931** roku kościół św. Michała Archanioła z 1824 roku w Miączynie został wpisany do rejestru zabytków kultury i sztuki (pod poz. 138 - cerkiew, 139 - kościół). Wcześniej cerkiew (od autora: zapewne greckokatolicka – z 1824, zamieniona na cerkiew (od autora prawosławną) w 1875, rekuncyliowany w 1919²³⁶.

W 1933 roku dowódca 3 Dywizji Piechoty Legionów w Zamościu generał brygady Bruno Olbrycht wystosował prośbę do prowincjałatu oo. Bernardynów we Lwowie o objęcie opieką duszpasterską tworzoną nową placówką duszpasterską w Miączynie. Na tworzenie takiej placówki pułk uzyskał zgodę od biskupa²³⁷. Brak – jak dotychczas – losów tej placówki.

W **1939** roku za zezwoleniem biskupa Mariana Leona Fulmana został założony dom oo. bernardynów przy kościele św. Michała Archanioła Miączynie. W 1939 roku był w Miączynie dwóch zakonników: o. Laurenty Maluga i o. Celestyn Buk²³⁸.

17 września **1960** roku kuria biskupia zezwoliła na powiększenie cmentarza przy kościele filialnym w Miączynie i delegowała proboszcza parafii Zawalów do dokonania poświęcenia powiększonego cmentarza²³⁹.

²³⁰ Spis DL 1923, s. 48.

²³¹ AAL LKB, Fundusze, budowle, cmentarze kościoła w Miączynie, sygn. 61/IVb/78, k. 40.

²³² Spis DL 1928, s. 53; Spis DL 1931, s. 63; Spis DL 1938, s. 59; Spis DL 1966, s. 122; AAL LKB, Fundusze, budowle, cmentarze kościoła w Miączynie, sygn. Rep.61/IVb/78, k. 40.

²³³ AAL LKB, Fundusze, budowle, cmentarze kościoła w Miączynie, sygn. Rep.61/IVb/78, k. 41-42.

²³⁴ AAL LKB, Fundusze, budowle, cmentarze kościoła w Miączynie, sygn. Rep.61/IVb/78, k. 56.

²³⁵ AAL LKB, Fundusze, budowle, cmentarze kościoła w Miączynie, sygn. Rep.61/IVb/78, k. 62, 64.

²³⁶ LDW 1931, Nr 11, poz. 111, s. 179.

²³⁷ AAL LKB, Fundusze, budowle, cmentarze kościoła w Miączynie, sygn. Rep.61/IVb/78, k. 66.

²³⁸ Spis DL 1939, s. 230, 231.

²³⁹ AAL LKB, Fundusze, budowle, cmentarze kościoła w Miączynie, sygn. Rep.61/IVb/78, k. 67-68.

Odcisk 2 – Rok 1967. Odcisk pieczęci urzędowej parafii rzymskokatolickiej w Miączynie.

24 grudnia **1971** roku kościół zostaje wpisany do rejestru zabytków województwa zamojskiego²⁴⁰.

Parafia rzymskokatolicka w Miączynie została erygowana 26 maja **1977** roku przez biskupa diecezji lubelskiej Bolesława Pylaka.

31 grudnia **1994** roku parafia należała do dekanatu grabowieckiego. Do parafii należały następujące miejscowości: Miączyn, Miączyn-Kolonia, Ministrówka. Liczba parafian w tym roku wynosiła 1400²⁴¹.

Zdjęcie 2 – Rok 2008, 11 sierpnia. Cmentarz w Miączynie. Foto Henryk Kulik.

W **2009** roku została wykonana izolacja pionowa, opaska odwadniająca kościół w Miączynie. Prace zostały wykonane przy dofinansowaniu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego²⁴².

W 2012 roku do parafii Miączyn należą następujące miejscowości: Miączyn, Miączyn-kolonia, Miączyn-Stacja, Ministrówka.

W kościele, w ołtarzu głównym, znajdują się obrazy: Matki Boskiej Częstochowskiej, św. Michała Archanioła (na zasuwie).

W Miączynie jest cmentarz założony przez grekokatolików, wykorzystywany przez prawosławnych a współcześnie przez rzymskokatolików. Powierzchnia cmentarza wynosi 2,03 ha. Na cmentarzu pochowani są m.in. Jan Węgleński (minister, patrz GSB), Tekla z Teraszkiewiczów Horoszewicz (żona administratora parafii r.g. Miączyn; patrz „Ogólny wykaz

²⁴⁰ Obwieszczenie Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Zamościu z 05.06.1985, DzUrz WZ 1985, poz. 63.

²⁴¹ Spis DZL 1995, s. 52.

²⁴² Wiadomości konserwatorskie województwa lubelskiego 2010, Lublin, 2010, s. 99-100.

księży ...”), Zuzanna ze Śmigielskich Żukowska (żona proboszcza parafii r.g./pr Miączyn, patrz „Ogólny wykaz księży ...”).

Odpusty: niedziela po 26 sierpnia oraz niedziela po 29 września²⁴³.

Tabela 73 – Podstawowe, zbiorcze, informacje o wpisie obiektu nieruchomego tj. kościoła w Miączynie do rejestru zabytków

Rejestr	Numer w rejestrze	Data decyzji/rok rejestru	Numer decyzji
Rejestru zabytków kultury i sztuki ²⁴⁴	138, 139	1931	
Wojewódzki Konserwator Zabytków w Zamościu ²⁴⁵	137/546	24.12.1971	KI 7/84/71
Lubelski Wojewódzki Konserwator Zabytków ²⁴⁶	Z A/392	16.06.2010	
Lubelski Wojewódzki Konserwator Zabytków ²⁴⁷	A/1513	22.01.2020	

Tabela 74 – Wykaz wikariuszy rzymskokatolickiej parafii Zawalów, stale rezydujących w Miączynie

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Celestyn Buk, 1910-	1938-1942; wikariusz parafii Zawalów, rektor kościoła w Miączynie
Wacław Niedrowski /Dydak/, 1915-1982	1943-1944; wikariusz parafii Zawalów, rektor kościoła w Miączynie
Józef Walas, 1934-2024	1959-1961; wikariusz parafii Zawalów (przy czym w 1961 roku stale rezydował w kościele w Miączynie)
Stefan Wronikowski, 1932-2004	1961-1971; wikariusz parafii Zawalów (przy czym w latach 1963-1971 stale rezydował w kościele w Miączynie)
Florian Fornal, 1938-2919	18.08.1970-28.08.1970, wikariusz parafii Zawalów (stale rezydujący w Miączynie)
Andrzej Kosieradzki, 1933-	1971-1977; wikariusz parafii Zawalów (stale rezydujący w Miączynie)

Tabela 75 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Miączyn

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Feliks Kępski, 1915-1990	26.05.1977-1990; proboszcz
Waldemar Malinowski, 1958-	1990-1994; proboszcz
Bronisław Bucki, 1942-	04.06.1994-16.02.2004; proboszcz
Zbigniew Antosz, 1969-2007	18.02.2004-20.06.2007; proboszcz
Piotr Michał Szeptuch, 1966-	20.06.2007-2024-; proboszcz

²⁴³ Spis DZL 1995, s. 52.

²⁴⁴ LDW 1931, Nr 11, poz. 111, s. 179.

²⁴⁵ Obwieszczenie Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Zamościu z 05.06.1985, DzUrz WZ 1985, poz. 63.

²⁴⁶ Obwieszczenie Nr 3/2010 LKZ z 25.06.2010, DzUrz WL 2010, Nr 84, poz. 1552.

²⁴⁷ Obwieszczenie Nr 1/2020 Lubelskiego Konserwatora Zabytków z 22.01.2020, DzUrz WL 2020, poz. 698.

2.49. Michale (RG), Ofiarowania NMP

Współcześnie wieś, rejon iwanicki, obwód wołyński, Ukraina.

Dekanat:

- hrubieszowski diecezji chełmskiej (-1696-1760-).

28 lipca **1760** roku cerkiew Ofiarowania NMP leżąca w dobrach „Hrabstwa Kryłowskiego” była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała: Michale, Młyniska²⁴⁸.

Tabela 76 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Michale

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jeremiasz Dzygałowski	-1760-; paroch

2.50. Michalów (RG), św. Michała Archaniola

Gmina Rachanie, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat²⁴⁹:

- tyszowiecki diecezji chełmskiej (-1732-).

Według rejestru poborowego z **1472** roku we wsi szlacheckiej Michalów /Mychalow/ leżącej w powiecie bełskim województwa bełskiego funkcjonowała cerkiew. Wieś obejmowała 3½ łana powierzchni. We wsi były dwie karczmy. Wówczas właścicielami wsi był Jan Michalowski²⁵⁰.

Cerkiew została wybudowana na górze przed dworem, przy drodze do Rachań, przez Michała Czarnowskiego 31 marca **1711** roku²⁵¹.

Kolatorem cerkwi był Michał Czarnowski (31.03.1711-25.10.1732-)²⁵².

15 stycznia **1722** roku parafię wizytował biskup chełmski Józef Lewicki. Ściany cerkwi były dobre a dach wymagał remontu²⁵³.

25 października 1732 roku cerkiew św. Michała Archaniola w Michalowie wizytował komisarz, wyznaczony przez biskupa chełmskiego, ks. Józef Ostaszewski, przy współudziale ks. Mikołaja Sarabkiewicza (proboszcz parafii Dub, dziekan tyszowiecki). Parochem cerkwi był wówczas ks. Antoni Gierowski. Cerkiew wymagała remontu²⁵⁴.

W **1760** roku miejscowość Michalów wchodziła w skład parafii Rachanie²⁵⁵, czyli przed tym rokiem cerkiew Michalów zanikła.

²⁴⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 230, 231.

²⁴⁹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/103, k. 163, 164.

²⁵⁰ Janeczek Rejestr 1472, s. 46.

²⁵¹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/103, k. 163, 164.

²⁵² APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/103, k. 163, 164.

²⁵³ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/100, k. 25, 26.

²⁵⁴ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/103, k. 163, 164.

²⁵⁵ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 396.

Tabela 77 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Michalów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Michał Bilanowicz /Nilanowicz/, 1792-1730	-15.01.1722-przed 23.03.1730; paroch
Antoni Gierowski, 1697-	23.03.1730/prezenta-25.10.1732-; paroch

2.51. Michów (RL), 1638-, Wniebowzięcia NMP /Assumptio BMV/, archidiecezja lubelska

Gmina Michów, pow. lubartowski, woj. lubelskie.

Dekanat²⁵⁶:

- parczewski archidiakonu lubelskiego diecezji krakowskiej (-1778-20.07.1790),
- parczewski diecezji chełmsko-lubelskiej (20.07.1790-1792-),
- kazimierski diecezji lubelskiej (-1839-1864-),
- lubartowski diecezji lubelskiej (-1909-1916-),
- michowski archidiecezji lubelskiej (25.02.1992-2025-).

Kaplica:

- Michów, cmentarz (-1909-).

W czerwcu 1925 roku parafię wizytował sufragan lubelski Adolf Józef Bożeniec-Jełowicki²⁵⁷.

21 października 1930 roku parafię odwiedził biskup lubelski Marian Leon Fulman²⁵⁸.

Tabela 78 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Michów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Wojciech Mrowiński, 1739-	12.02.1779-1792-; proboszcz
Mikołaj Ratyński, 1734-1797	-12.09.1797; prebendarz
Jakub Jędrzejowski, 1729-1798	-08.04.1798; prebendarz
Antoni Jankowski	1799-1827
Stanisław Gurzyński, 1786-	-1845-1848-; proboszcz
Kasper Ambroszkiewicz, 1825-1901	01.02.1857-07.06.1901; administrator/proboszcz
Jakub Szpryngier, 1864-1917	przed listopadem 1901-1908-; administrator
Władysław Grabowicz, 1871-1916	-1914-23.03.1916; proboszcz
Franciszek Abramowicz, 1851-1931	07.04.1916-; administrator -1925-28.02.1929; proboszcz
Jan Sadowski, 1883-1962	ok. lipiec 1929-październik 1934-; proboszcz
Edward Borsuk, 1937-	1975-1988; proboszcz

2.52. Miedzna (RL), Zwiastowania NMP (poprzednio: S. Matthaei Ap.), diecezja

²⁵⁶ Spis DL 1840, s. 74; Spis DL 1846, s. 8; Spis DL 1849, s. 7; Spis DL 1865, s. 7; Spis DL 1909, s. 65; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/I, k. 22; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/104, k. 402.

²⁵⁷ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1925, Nr 9, s. 274-280.

²⁵⁸ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1930, Nr 9, s. 305, 306.

drohicyńska

Gmina Miedzna, pow. węgrowski, woj. mazowieckie.

Dekanat:

- węgrowski diecezji lubelskiej (-1909-),
- (...) diecezji podlaskiej (24.09.1918-),
- węgrowski diecezji drohicyńskiej (25.03.1992-2025-).

Tabela 79 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Miedzna

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Szymon Struss, 1796-1874	-09.01.1874; proboszcz
Marcin Wojciechowski, 1819-1889	-14.06.1889; administrator
Teofil Rybka, 1854-1934	przed grudniem 1889-27.08. 1934; administrator
Władysław Solnicki, 1866-	03.11.1934-01.03.1938; proboszcz

2.53. Mielnik (PR), Narodzenia NMP /Narodzenia Przenajświętszej Bogurodzicy/

Gmina Mielnik, pow. siemiatycki, woj. podlaskie.

Dekanat:

- siemiatycki diecezji warszawsko-bielskiej (-2020-2025-).

Tabela 80 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Mielnik

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Piotr Piliś, 1901-1996	proboszcz

2.54. Mieniany (PR)

Gmina Hrubieszów, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie.

Dekanat²⁵⁹:

- 3-ci hrubieszowski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

2 maja **1906** roku biskup diecezji chełmsko-lubelskiej Eulogiusz przeprowadził wizytację cerkwi w miejscowości Mieniany²⁶⁰.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Mieniany (gmina Mieniany) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr

²⁵⁹ PKLG 1909, s. 150; PKLG 1910, s. 153; PKLG 1911, s. 161; PKLG 1912, s. 164.

²⁶⁰ CCZ 1906, Nr 7, s. 207.

Państwowych w Radomiu²⁶¹.

4 września 1927 roku wikariusz rzymskokatolickiej parafii w Hrubieszowie dokonał poświęcenia kaplicy na prawosławnym cmentarzu w kolonii Mienianym, wybudowanej staraniem kolonistów²⁶².

Tabela 81 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Mieniany

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Konstanty Aleksiewicz	
Wsiewołod Czumakowski	-1908-1909-; proboszcz

2.55. Mieniany (RG), NMP

Gmina Hrubieszów, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- hrubieszowski diecezji chełmskiej (-1696-1875).

Cerkiew Mieniany była filialną cerkwią parafii Ślipcze (-1842-1863-).

6 marca 1760 roku cerkiew NMP w dobrach starostwa hrubieszowskiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała: Mieniany²⁶³.

Tabela 82 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów greckokatolickiej parafii Mieniany

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Grzegorz Budyniewski	-1760-; paroch

2.56. Międzybrodzie (RG), /Cooper. Ecclesia/

Gmina Sanok, pow. sanocki, woj. podkarpackie.

Dekanat²⁶⁴:

- sanocki diecezji przemyskiej archidiecezji lwowskiej (-1848-).

Tabela 83 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów greckokatolickiej (...) Międzybrodzie

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Antoni Korosteński, 1816-	-1847-; kooperator

²⁶¹ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

²⁶² APL UWL, sygn. 35/403/0/2/1757, k. 85.

²⁶³ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 192, 193.

²⁶⁴ Spis DGPrzemysł 1848, s. 131.

2.57. Międzybóź (RL)

Współcześnie: obwód chmielnicki, Ukraina.

Wcześniej:

- powiat latyczowski.

Tabela 84 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Międzybóź

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Stanisław Zawrocki, 1869-	1896-1903; proboszcz

2.58. Międzyrzec Podlaski, Nowe Miasto (PR), św. Apostołów Piotra i Pawła

Gmina Międzyrzec Podlaski, pow. bialski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- radzyński diecezji chełmsko-lubelskiej (-1906-).

Tabela 85 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów parafii prawosławnej Międzyrzec Podlaski, Nowe Miasto

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Paweł Bańkowski	01.07.1906-; proboszcz

2.59. Międzyrzec Podlaski, Nowe Miasto (RG), Opieki Matki Boskiej

Gmina Międzyrzec Podlaski, pow. bialski, woj. lubelskie.

Dekanat²⁶⁵:

- międzyrzecki diecezji chełmskiej (-1833-1865-).

Kaplica:

- Żabce (-1863-).

Kolatorem cerkwi był Konstanty Czartoryski (-1842-)²⁶⁶.

Tabela 86 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Międzyrzec Podlaski, Nowe Miasto

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Stach Nesterowicz, -1835	-09.05.1835; proboszcz
Jan Lisowski, 1811-1894	19.03.1838-28.07.1838; tymczasowy administrator
Faustyn Hannytkiewicz, 1815-1893	-1840-1847-; administrator -1854-1863-; proboszcz

²⁶⁵ Rocznik RWCh 1847, s. 294; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1187, k. 73, 74.

²⁶⁶ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 455, 456.

2.60. Międzyrzec Podlaski, Stare Miasto (PR), św. Mikołaja Cudotwórcy

Gmina Międzyrzec Podlaski, pow. bialski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- radzyński diecezji chełmsko-lubelskiej (-1906-).

Tabela 87 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów parafii prawosławnej Międzyrzec Podlaski, Stare Miasto

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
<i>Seweryn Bieliński</i>	-1882-; proboszcz
<i>Antoni Kozłowski, 1866-</i>	-1906-; proboszcz

Psalmiści:

- Józef Czumakowski (-1885-). Patrz hasło: Czumakowski Józef.

2.61. Międzyrzec Podlaski, Stare Miasto (RG), św. Mikołaja Arcybiskupa

Gmina Międzyrzec Podlaski, pow. bialski, woj. lubelskie.

Dekanat²⁶⁷:

- międzyrzecki diecezji chełmskiej (-1833-1865-).

Kaplica:

- Łukowisko (-1863-).

Kolatorem cerkwi był Konstanty Czartoryski (-1842-)²⁶⁸.

Tabela 88 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Międzyrzec Podlaski, Stare Miasto

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Mikołaj Kozakiewicz, -1829	-16.03.1829; proboszcz
Konstanty Wasilewski,	-1842-1854-; proboszcz
Andrzej Horoszewicz, 1816-	24.06.1858-1863-; proboszcz

Diak:

- Jan Hładkiewicz (-05.11.1851)

Diak-nauczyciel:

- Jan Hładkiewicz (05.11.1851-24.03.1857; patrz GSB),
- Jan Juskiewicz²⁶⁹ (24.03.1857-).

²⁶⁷ Rocznik RWCh 1847, s. 294; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1187, k. 73, 74.

²⁶⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 455, 456.

²⁶⁹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1187, k. 281.

2.62. Międzyrzec Podlaski (RL), 1994-, Chrystusa Króla, diecezja siedlecka

Gmina Międzyrzec Podlaski, pow. bialski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- międzyrzecki diecezji siedleckiej (-2018-2025-).

Tabela 89 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Chrystusa Króla w Międzyrzeczu Podlaskim

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji

2.63. Międzyrzec Podlaski (RL), 1994-, św. Apostołów Piotra i Pawła, diecezja siedlecka

Gmina Międzyrzec Podlaski, pow. bialski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- międzyrzecki diecezji siedleckiej (1994-2025-).

Tabela 90 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii św. Apostołów Piotra i Pawła w Międzyrzeczu Podlaskim

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji

2.64. Międzyrzec Podlaski (RL), św. Mikołaja /S. Nicolai/, diecezja siedlecka

Gmina Międzyrzec Podlaski, pow. bialski, woj. lubelskie.

Dekanat²⁷⁰:

- radzyński diecezji lubelskiej (-1909-),
- (...) diecezji podlaskiej (24.09.1918-),
- międzyrzecki diecezji siedleckiej (25.03.1992-2025-).

Kaplica:

- Międzyrzec Podlaski, cmentarz (-1909-),
- Międzyrzec Podlaski, pałac hrabiny Potockiej (-1909-).

Tabela 91 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii św. Mikołaja Międzyrzeczu Podlaskim

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Feliks Paweł Turski, 1729-1800	1773-31.03.1800; proboszcz
Grzegorz Piramowicz, 1735-1801	1793-; proboszcz
Adam Kukiel, 1747-1831	1816-31.12.1830; proboszcz

²⁷⁰ Spis DL 1909, s. 101.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Antoni Sienkiewicz,	01.01.1831-1840-; proboszcz
Kazimierz Dobrowolski	-1847-1857-; proboszcz
Adolf Tomasz Pleszczyński, 1841-1925	1876-lipiec 1890; administrator
Jakub Łubkowski	-1893-; administrator
Antoni Seremento, 1856-	-1908-; administrator
Leon Wydźga, 1864-1933	1909-05.10.1933; proboszcz

2.65. Międzyrzec Podlaski (RL), 1921-, św. Józefa Oblubieńca NMP, diecezja siedlecka

Gmina Międzyrzec Podlaski, pow. bialski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- (...)
- międzyrzecki diecezji siedleckiej (22.03.1992-2025-).

Tabela 92 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii św. Józefa Oblubieńca NMP w Międzyrzeczu Podlaskim

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji

2.66. Miękiś Stary /Miękiś/ (RG)

Gmina Laszki, pow. jarosławski, woj. podkarpackie.

Pow. bełski, woj. bełskie, Polska (-1713-; dobra miękiskie), parafia r.l. Laszki (-1764-)²⁷¹.

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z 1675 roku notuje popa we wsi Miękiś (dziedzic Bolestraszycki)²⁷².

2.67. Miętkie (PR)

Gmina Mircze, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie.

Dekanat²⁷³:

- 3-ci hrubieszowski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

30 kwietnia 1906 roku biskup diecezji chełmsko-lubelskiej Eulogiusz przeprowadził wizytację cerkwi w miejscowości Miętkie²⁷⁴.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiwnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca 1919 roku majątek cerkwi

²⁷¹ Bondyra Własność, s. 177.

²⁷² AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 778.

²⁷³ PKLG 1909, s. 150; PKLG 1910, s. 153; PKLG 1911, s. 161; PKLG 1912, s. 164;

²⁷⁴ CCZ 1906, Nr 7, s. 207.

Miętkie (gmina Miętkie) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu²⁷⁵.

13 października 1927 roku nieznany sprawca strzelił przez okno do mieszkania proboszcz parafii Miętkie ks. Piotra Tymofiejwicza²⁷⁶.

Tabela 93 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Miętkie

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Emilian Demczuk	-1908-1912-; proboszcz
Piotr Tymofiejwicz	-1927-; proboszcz
Józef Zabarny	-marzec 1935; proboszcz
Roman Herasymowicz	marzec 1935-; proboszcz
Bazyli Laszenko, 1890-1956	01.03.1944-; proboszcz

2.68. Mikołajów (RG)

Współcześnie wieś, rejon radziechowski, obwód lwowski, Ukraina.

Wcześniej:

- pow. buski, woj. bełskie, Polska (-1662-1713-; starostwo szczurowickie), parafia r.l. Szczurowice (-1764-)²⁷⁷.

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z 1662 roku notuje popa we wsi Mikołajów wchodzącej w skład starostwa szczurowickiego²⁷⁸.

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z 1675 roku notuje popa w królewskiej wsi Mikołajów (starostwo szczurowickie)²⁷⁹.

2.69. Mikołajów (RL)

Współcześnie: obwód mikołajowski, Ukraina.

Tabela 94 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Mikołajów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Józef Dąbski, 1876-	-1911; proboszcz

2.70. Mikulin (PR)

Gmina Tyszowce, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiwnymi, znajdującymi

²⁷⁵ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

²⁷⁶ APL UWL, sygn. 35/403/0/2/1757, k. 108.

²⁷⁷ Bondyra Własność, s. 171.

²⁷⁸ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/72, k. 195.

²⁷⁹ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 791.

się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi **Kłatwy** i **Mikulin** został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu²⁸⁰.

23 czerwca **1938** roku cerkiew rozebrano²⁸¹.

2.71. Mikulin (RG), Wniebowstąpienia Pańskiego

Gmina Tyszowce, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Wcześniej:

- powiat bełski, woj. bełskie (-1675-1713-; starostwo tyszowieckie), parafia r.l. Tyszowce (-1764-)²⁸².

Dekanat:

- tyszowiecki diecezji chełmskiej (-1683-1875).

W **1627** roku lustracja starostwa tyszowieckiego wzmiankuje cerkiew we wsi Mikulin²⁸³.

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z **1675** roku notuje popa w królewskiej wsi Mikulin²⁸⁴.

26 października **1760** roku parafialna cerkiew Wniebowstąpienia Pańskiego (dekanatu tyszowieckiego) leżąca w dobrach starostwa tyszowieckiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość: Mikulin. Do spowiedzi przystępowało około 100 osób²⁸⁵.

Cerkiew Mikulin była filia parafii Kłatwy (-**1847**-)²⁸⁶.

Tabela 95 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów greckokatolickiej parafii Mikulin

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Maciej Zabawski, 1713-	-27.03.1740-27.10.1760-; paroch

2.72. Milczyce (RL)

Współcześnie rejon gródecki, obwód lwowski, Ukraina.

Dekanat:

- mościski diecezji przemyskiej (-1785-).

W **1785** roku parafia Milczyce leżała w dekanacie mościskim diecezji przemyskiej i liczyła 1273 parafian²⁸⁷.

2.73. Milejczyce (PR), św. Barbary

²⁸⁰ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

²⁸¹ Siwicki Mikołaj, „Dzieje konfliktów polsko-ukraińskich”, T.1, s. 126.

²⁸² Bondyra Własność, s. 176.

²⁸³ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/9/136, k. 1-17.

²⁸⁴ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 801.

²⁸⁵ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 407, 408.

²⁸⁶ Rocznik RWCh 1847.

²⁸⁷ Kramarz Rozmieszczenie, s. 447-478.

Gmina Milejczyce, pow. siemiatycki, woj. podlaskie.

Dekanat:

- kleszczelowski diecezji warszawsko-bielskiej.

Na terenie parafii znajdują się 3 cerkwie:

- Milejczyce, parafialna, św. Barbary w Milejczycach,
- Milejczyce, cmentarna, św. Mikołaja w Milejczycach,
- Milejczyce, cmentarna, św. Apostoła Tomasza w Milejczycach.

2.74. Milejów (RG), Opieki Matki Boskiej

Gmina Milejów, pow. łączyński, woj. lubelskie.

Dekanat²⁸⁸:

- lubelski diecezji chełmskiej (-1833-1849-).

8 listopada **1827** roku zostało ustanowione bractwo przy cerkwi parafialnej, bractwo istniało w **1833** roku (wówczas do bractwa należało 5 osób)²⁸⁹.

Tabela 96 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Milejów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Bazyli Hrabanowicz, 1753-1832	-1826-22.04.1832; proboszcz

2.75. Milejów (RL), św. Anny /S. Annae/, archidiecezja lubelska

Gmina Milejów, pow. łączyński, woj. lubelskie.

Dekanat²⁹⁰:

- lubartowski diecezji lubelskiej (-1864-),
- chełmski diecezji lubelskiej (-1875-1915-),
- łączyński archidiecezji lubelskiej (25.03.1992-2025-).

W **1858** roku oddano do użytku kościół wybudowany kosztem właścicieli dóbr Milejów (gubernia lubelska)²⁹¹.

W **1916** roku rekolekcje wielkopostne w parafii przeprowadzili oo. redemptoryści z Galicji (podobnie jak w wielu innych parafiach diecezji lubelskiej)²⁹².

Tabela 97 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Milejów

²⁸⁸ Rocznik RWCh 1847, s. 293; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1190, k. 14.

²⁸⁹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 31-34.

²⁹⁰ Spis DL 1865, s. 12; PKLG 1892, s. 242. Spis DL 1876, s. 33; Spis DL 1909, s. 41; Spis DL 1914.

²⁹¹ PamRM 1859, T.4 z.10, s. 427.

²⁹² Ziemia Lubelska 1916, Nr 95, s. 6; Ziemia Lubelska 1916, Nr 145, s. 3.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Bartłomiej Patronowicz, 1806-	-1847-; administrator
Andrzej Jastrzębski, 1816-	-1864-; proboszcz
Bartłomiej Banach, 1838-1885	-październik 1875-; administrator
Władysław Opalski	-przed grudniem 1889; administrator
Marceli Jaroszyński	przed grudniem 1889-; administrator
Tertulian [Leon Tertulian] Perkowski, 1836-1897	-1891-; administrator
Stanisław Kubicki, 1875-1947	1908-1947; administrator, proboszcz
Andrzej Sulowski	01.07.2016-2018-

Organisci:

- Walenty Nowakowski, organista (-1868-); żona: Ewa z Korsaków; córka: Karolina, żona organisty w Grabowcu Tomasza Zielińskiego²⁹³.

2.76. Miłków (RG)

Gmina Stary Dzików, pow. lubaczowski, woj. podkarpackie.

Pow. bełski, woj. bełskie, Polska (-1713-; dobra oleszyckie), parafia r.l. Oleszyce (-1764-)²⁹⁴.

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z **1662** roku notuje popa we wsi Miłków²⁹⁵.

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z **1675** roku notuje popa we wsi Miłków²⁹⁶.

2.77. Mircze (PR), świętych Kosmy i Damiana

Gmina Mircze, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie.

Dekanat²⁹⁷:

- 1-szy hrubieszowski diecezji chełmsko-warszawskiej (23.05.1875-1899),
- 3-ci hrubieszowski diecezji chełmsko-warszawskiej (1900-31.07.1905),
- 3-ci hrubieszowski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

29 kwietnia **1906** roku biskup diecezji chełmsko-lubelskiej Eulogiusz przeprowadził wizytację cerkwi w Mirczu. Ponadto biskup przenocował w Mirczu²⁹⁸.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Mircze (gmina Mircze) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr

²⁹³ APL APR Milejów, sygn. 35/1880/0/2.4/10, k. 54/12.

²⁹⁴ Bondyra Własność, s. 176.

²⁹⁵ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/72, k. 206.

²⁹⁶ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 790.

²⁹⁷ PKLG 1892, s. 227; PKLG 1898, s. 224, 225; PKLG 1899, s. 203, 204; PKLG 1900, s. 206; PKLG 1901, s. 208; PKLG 1902, s. 267, 268; PKLG 1904, s. 276; PKLG 1905, s. 256; PKLG 1906, s. 179; PKLG 1907, s. 144; PKLG 1908, s. 143; PKLG 1909, s. 150; PKLG 1910, s. 153; PKLG 1911, s. 161; PKLG 1912, s. 164;

²⁹⁸ CCZ 1906, Nr 7, s. 207.

Państwowych w Radomiu²⁹⁹.

Tabela 98 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Mircze

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Andrzej Diedunik	-1891-; proboszcz
Olimpiusz Hapanowicz, 1849-1910	-1897-26.01.1910; proboszcz

2.78. Mircze (RG), Nawiedzenia NMP, świętych Kosmy i Damiana

Gmina Mircze, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie.

Dekanat³⁰⁰:

- tyszowiecki diecezji chełmskiej (-1696-1761-),
- hrubieszowski diecezji chełmskiej (-1816-1875).

Kaplica³⁰¹:

- Łasków (-1847-1863-).

22 maja **1761** roku parafialna cerkiew Nawiedzenia NMP (dekanatu tyszowieckiego) była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowości: Łasków, Mircze. Do spowiedzi przystępowało około 150 osób³⁰².

W **1812** roku Kozacy wojsk carskich zabrali parochowi greckokatolickiej cerkwi m.in. gęsi, kury, szuby damskie, moździerz mosiężny, obrusy. Mienie cerkiewne nie zostało ruszone³⁰³.

W **1814** roku została wybudowana nowa cerkiew, z fundacji rodziny Rulikowskich³⁰⁴.

Kolatorem cerkwi był Stanisław Sobieszcański (-**1816**-)³⁰⁵.

Kolatorem cerkwi był Władysław Rulikowski (-1842-).

9/21 maja **1855** roku w kościele r.g. w Mirczu zostało odprawione nabożeństwo żałobne po śmierci cara Mikołaja I Pawłowicza³⁰⁶.

Tabela 99 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Mircze

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Trofimowicz	-22.05.1761-; paroch
Jan Mosiewicz	-1814-08.07.1833; paroch
Antoni Starkiewicz, -1850	ok. 09.07.1833-31.12.1833-; administrator
Michał Mosiewicz, 1806-1854	-1842-20.08.1854; proboszcz

²⁹⁹ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

³⁰⁰ Rocznik RWCh 1847, s. 291; Spis DGCh 1863, s. 10; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1185, k. 41.

³⁰¹ Rocznik RWCh 1847, s. 291; Spis DGCh 1863, s. 10.

³⁰² APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 416, 417.

³⁰³ APL ChKG, sygn. 35/95/0/6/172, k. 8.

³⁰⁴ Spis DL 1932, s. 77.

³⁰⁵ APL ChKG, sygn. 35/95/0/6/147, k. 46.

³⁰⁶ APL ChKG, Nabożeństwa żałobne z okazji zgonu cara Mikołaja I, sygn. 35/95/0/16/1214, k. 5.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Miron Mosiewicz, 1818-1869	21.08.1854-ok. 15.03.1855; administrator
Edward Malczyński, 1832-1876	15.05.1855-21.07.1856; administrator
Porfiry Dyakowski, 1824-	ok. 31.07.1856-; administrator
Konstanty Gruszkiewicz, 1842-	-1870-1874; proboszcz

Diak:

- Symeon Kupicz (-20.06.1865-)³⁰⁷.

2.79. Mircze (RL), 1919-, Zmartwychwstania Pańskiego /Resurrectio Dni/, diecezja zamojsko-lubaczowska

Gmina Mircze, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie.

Dekanat³⁰⁸:

- hrubieszowski diecezji lubelskiej (1919-),
- tyszowiecki diecezji lubelskiej (1919-1922-),
- hrubieszowski diecezji lubelskiej (-1928-1967-),
- hrubieszowsko-południowy diecezji zamojsko-lubaczowskiej (25.03.1992-2025-).

Kościół filialny: Modryń, Opieki NMP (1938-1939-); dawna cerkiew wybudowana w 1740 roku (około) z fundacji Rozalii Wilga; rekoncyliowana w 1938 roku³⁰⁹.

Kaplica: Mircze (-1922-1928-).

Cerkiew została wybudowana w 1814 roku. Kościół w Mirczu został rekoncyliowany 13 marca 1919 roku³¹⁰.

Parafię, erygował w 1919 roku, biskup lubelski Marian Leon Fulman³¹¹.

W 1930 roku parafia była wizytowana przez sufragana lubelskiego biskupa Adolfa Józefa Bożeniec-Jełowickiego. Opis relacji z wizyty: „W Mirczu już czekają na Pasterza. Brama ładnie wygląda. Przy bramie mnóstwo obrazów i chorągwi, jak nigdzie dotąd. Kościół mały; tu też Ks. Biskup odprawiał Mszę św. na dworze. Plebanja nowa, stoi samotna na polu.”³¹².

W 1938 roku rozpoczęto budowę szkoły we wsi Łasków o 4 salach oraz we wsi Wereszyn o jednej sali³¹³.

Tabela 100 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Mircze

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Andrzej Marusa, 1896-	1928-1929-; proboszcz

³⁰⁷ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1185, k. 41.

³⁰⁸ Spis DL 1923, s. 79; Spis DL 1929, s. 59; Spis DL 1932, s. 77; Spis DL 1937, s. 56; Spis DL 1939, s. 97.

³⁰⁹ Spis DL 1939, s. 97.

³¹⁰ Spis DL 1932, s. 7; Spis DL 1966, s. 117.

³¹¹ Spis DL 1932, s. 77.

³¹² Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1930, Nr 9, s. 297-300.

³¹³ Głos Lubelski 1938, Nr 221, s. 5.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Mazur, 1897-1957	1930-1936-; proboszcz
Mieczysław Jachymek, 1914-2000	1960-1975; administrator
Lucjan Szymanek, 1939-	09.05.1983-21.06.1986; proboszcz
Józef Kasper Struski, 1937-2016	19.07.1986-01.12.1988; proboszcz
Marian Oszust, 1957-	01.03.1994-23.06.2008; proboszcz
Mieczysław Filip, 1954-	23.06.2008-17.08.2013; proboszcz
Marcin Zaburko, 1975-2014	26.06.2013/17.08.2013-30.04.2014; proboszcz
Tomasz Bazan, 1976-	08.05.2014-20.08.2014; tymczasowy administrator, wikariusz
Tomasz Giergiel, 1962-	20.08.2014-2019-; proboszcz

2.80. Miżyniec (RL)

Współcześnie rejon starosamborski, obwód lwowski, Ukraina.

Dekanat:

- mościski diecezji przemyskiej (-1785-).

W 1785 roku parafia Miżyniec leżała w dekanacie mościskim diecezji przemyskiej i liczyła 324 parafian³¹⁴.

2.81. Mława (PR)

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiwnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca 1919 roku majątek cerkwi Mława (miasto, pow. mławski) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Warszawie³¹⁵.

2.82. Młodów (RL), św. Marii Magdaleny, diecezja zamojsko-lubaczowska

Gmina Lubaczów, pow. lubaczowski, woj. podkarpackie.

Dekanat³¹⁶:

- lubaczowski diecezji zamojsko-lubaczowskiej (25.03.1992-2025-).

Tabela 101 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Młodów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Wiesław Banaś, 1955-	01.08.1987-16.06.1992; proboszcz

³¹⁴ Kramarz Rozmieszczenie, s. 447-478.

³¹⁵ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

³¹⁶ Spis DZL 2010, s. 86.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Ryszard Tadeusz Wróbel, 1954-	1992-1994; proboszcz
Julian Leńczuk, 1967-	2000-20.06.2007; proboszcz
Jan Semeniuk, 1968-	2007-08.11.2015; proboszcz
Sławomir Szewczak, 1970-	08.11.2015-14.03.2016; administrator 14.03.2016-2024-; proboszcz

2.83. Modliborzyce (RL), św. Stanisław BM ze Szczepanowa /S. Stanisłai BM/, diecezja sandomierska

Gmina Modliborzyce, pow. janowski, woj. lubelskie.

Dekanat³¹⁷:

- połaniecki archidiakonu sandomierskiego diecezji krakowskiej (-1778-20.07.1790),
- () diecezji chełmsko-lubelskiej (20.07.1790-1792-),
- zaklikowski diecezji lubelskiej (-1839-1864-),
- janowski diecezji lubelskiej (-1897-1919-),
- modliborzycki diecezji sandomierskiej (25.03.1992-2025-).

Kościół filialny:

- Polichna (-01.11.1929).

13 czerwca 1919 roku odbyła się wizytacja kanoniczna parafii Modliborzyce przeprowadzona przez biskupa sufragana lubelskiego Adolfa Józefa Jełowickiego³¹⁸.

Tabela 102 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Modliborzyce

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Franciszek Czarnkowski	1704-1725; proboszcz
Maciej Kowalski	1737-1756; proboszcz
Andrzej Buczyński	1757-1775; proboszcz
Maciej Kizlewicz /Kiślewicz, Kiszlewicz, Kiźlewicz/, 1707-	15.05.1775-1784; proboszcz
Andrzej Łukasiewicz	1784-1794; proboszcz
Chryzogon Chojeński, 1796-1874	1831-1872; proboszcz
Ignacy Siekierzyński, 1839-1911	1872-23.05.1911; proboszcz
Ludwik Olechowski, 1875-1945	-1912-1919-; administrator
Ignacy Rybiński, 1858-1926	wrzesień 1919-22.12.1926; proboszcz
Stanisław Rybka, 1873-1966	-17.06.1966; proboszcz
Józef Brzozowski, 1935-	1989-2003; proboszcz
Czesław Bednarz	2003-2012; proboszcz

³¹⁷ Spis DL 1840, s. 93; Spis DL 1846, s. 23; Spis DL 1849, s. 23; Spis DL 1865, s. 16; Spis DL 1898, s. 46; Spis DL 1909, s. 52; Spis DL 1915, s. 37; Biblioteka Diecezji Sandomierskiej, rękopis J1476, k. 87.

³¹⁸ Ziemia Lubelska 1919, Nr 210, s. 2.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji

Organiści:

- Bogutyn Jan (-1906-), zmarł w 1941 roku (patrz także Wojcieszków); ojciec ks. Tomasza³¹⁹.
-

2.84. Modryń ()

Proboszczem parafii Modryń³²⁰ (Kościoła narodowego, obrządku wschodniego) był ks. Piotr Marczuk (-1934-).

2.85. Modryń (PR)

Gmina Mircze, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie.

Dekanat³²¹:

- 1-szy hrubieszowski diecezji chełmsko-warszawskiej (23.05.1875-1899),
- 3-ci hrubieszowski diecezji chełmsko-warszawskiej (1900-31.07.1905),
- 3-ci hrubieszowski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

1 maja **1906** roku biskup diecezji chełmsko-lubelskiej Eulogiusz przeprowadził wizytację cerkwi w miejscowości Modryń³²².

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Modryń (gmina Mircze) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu³²³.

Tabela 103 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Modryń

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Piotr Grigorowicz	-1891-1898-; proboszcz
Włodzimierz Kosonocki	-1899-1909-; proboszcz
Włodzimierz Waszkiewicz	-1910-1912-; proboszcz

Psalmiści:

- Wieliczka Jan (01.08.1901-27.02.1902; patrz GSB).

³¹⁹ Walewander Edward (ksiądz), „Kapłani Zamojszczyzny okresu okupacji”, Lublin, 1996, s. 17.

³²⁰ APL UWL, sygn. 35/403/0/2/1747, k. 24.

³²¹ PKLG 1892, s. 227; PKLG 1898, s. 224, 225; PKLG 1899, s. 203, 204; PKLG 1904, s. 276; PKLG 1905, s. 256; PKLG 1906, s. 179; PKLG 1907, s. 144; PKLG 1908, s. 143; PKLG 1909, s. 150; PKLG 1910, s. 153; PKLG 1911, s. 161; PKLG 1912, s. 164;

³²² CCZ 1906, Nr 7, s. 207.

³²³ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

Odcisk 3 – Rok 1894, 30 sierpnia. Odcisk pieczęci urzędowej prawosławnej parafii Modryń (ze zbiorów Andrzeja Karczmarczuka).

2.86. Modryń (RG), Opieki NMP

Gmina Mircze, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie.

Modryń leżał także w starostwie grabowieckim (-1764-)³²⁴.

Dekanat³²⁵:

- hrubieszowski diecezji chełmskiej (-1696-1875).

Lustracja starostwa hrubieszowskiego z **1564** roku podaje, że we wsi była cerkiew³²⁶

Lustracja wsi Modryń starostwa hrubieszowskiego w **1616** roku wymienia, że we wsi była m.in. „cerkiew ruska”³²⁷.

7 marca **1760** roku cerkiew Protekcji NMP w dobrach starostwa grabowieckiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała: Modryniec, Modryń³²⁸.

„Podług starej praktyki w starostwie grabowieckim za miast Prezenty Biskupi Literas Provisionis wydają” i tak 14 maja **1764** roku biskup Maksymilian Ryłło skierował do parafii w Modryniu ks. Leona Wieliczковского³²⁹.

Kolatorem cerkwi był Karol Koźmiński (-**1816**-)³³⁰.

Kolatorem cerkwi był Michał Koźmiński (-**1842**-)³³¹.

Z raportu gubernatora lubelskiego do p.o. dyrektora Komisji Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych sporządzonego 20 listopada 1843 roku wynika, że dziedzic Michał Koźmiński znalazł się wśród dwunastu ziemian, którzy zobowiązali się wnieść własnym kosztem ikonostas do cerkwi³³².

18 maja **1855** roku w kościele r.g. w Modryniu zostało odprawione nabożeństwo żałobne po śmierci cara Mikołaja I Pawłowicza³³³.

³²⁴ APL ChKG, sygn. 35/95/0/12.1/636, k. 164.

³²⁵ Rocznik RWCh 1847, s. 291; Spis DGCh 1863, s. 10; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1185, k. 41.

³²⁶ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/9/119, k. 116.

³²⁷ AGAD MK, sygn. 1/4/0/7/47, k. 87.

³²⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 193, 194.

³²⁹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/12.1/636, k. 164.

³³⁰ APL ChKG, sygn. 35/95/0/6/147, k. 46.

³³¹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 433, 434.

³³² Kossowski Aleksander, „Felicjan Filip Szumborski (1771-1851), biskup chełmski unicki”, Lublin 1937, s. 8.

³³³ APL ChKG, Nabożeństwa żałobne z okazji zgonu cara Mikołaja I, sygn. 35/95/0/16/1214, k. 5.

Tabela 104 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Modryń

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Sidorowicz, -1764	-07.03.1760-14.05.1764; paroch
Leon Wielickowski, 1741-	14.05.1764/prowizja-; paroch
Michał Zygałowicz	-1811-; paroch
Antoni Starkiewicz, -1850	-1816-07.05.1850; paroch
Jan Szokalski, 1824-	04.03.1852-02.02.1853; administrator 03.03.1853-1863-; proboszcz

Diak:

- Jan Prychodko (-20.06.1865-)³³⁴.

2.87. Mogilnica /Mogielnica/ (PR)

Gmina Siedliszcze, pow. chełmski, woj. lubelskie.

Dekanat³³⁵:

- 2-gi chełmski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Mogilnica (gmina Siedliszcze) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu³³⁶.

Tabela 105 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Mogilnica

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Szymon Zduńczuk	-1908-1912-; proboszcz

2.88. Mogielnica (RG)

Współcześnie: wieś, rejon trembowelski, obwód tarnopolski, Ukraina.

Wcześniej:

- wieś, woj. tarnopolskie, Polska (-17.09.1939).

Tabela 106 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów greckokatolickiej parafii Mogielnica

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji

³³⁴ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1185, k. 41.

³³⁵ PKLG 1909, s. 258; PKLG 1910, s. 265; PKLG 1911, s. 267; PKLG 1912, s. 279.

³³⁶ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

2.89. Mogilnica /Mogielnica/ (RG), św. Mikołaja Arcybiskupa

Gmina Siedliszcze, pow. chełmski, woj. lubelskie.

Dekanat³³⁷:

- chełmski diecezji chełmskiej (-1696-1749-),
- krasnostawski diecezji chełmskiej (-1760-),
- lubelski diecezji chełmskiej (-1833-1865-).

Kaplica:

- Dobromyśl (-1847-1863-).

6 lipca 1760 roku cerkiew parafialna św. Mikołaja leżąca w dobrach stolnika buskiego Wojciecha Węgleńskiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowości: Mogilnica /Mogielnica/, Siedliszcze³³⁸.

W 1813 roku zostało ustanowione bractwo przy cerkwi parafialnej, bractwo istniało w 1833 roku (wówczas do bractwa należały 33 osoby)³³⁹.

W 1853 roku grzebano zmarłych nadal tylko na cmentarzu przy cerkwi³⁴⁰.

15 sierpnia 1921 roku mieszkańcy wsi Dobromyśl złożyli w starostwie chełmskim podanie o wydanie zezwolenia na rozbiórkę cerkwi w tej miejscowości oraz na przeznaczenie materiałów z tej rozbiórki na budowę szkoły. Szkoła jednoklasowa mieściła się w „nędznym, wynajętym budynku” a planowano utworzyć szkołę dwuklasową³⁴¹.

14 stycznia 1922 roku architekt starostwa chełmskiego, na zlecenie Okręgowej Dyrekcji Robót Publicznych, dokonał oględzin pounickiej cerkwi w Dobromyślu. Budynek o wymiarach 12,20mx7,35mx4,5m już był częściowo rozebrany i niezabezpieczony ulegał gniciu jak i rozgrabieniu. Rada gminy Siedliszcze, 17 stycznia 1922 roku, zgodziła się pokryć koszty rozbiórki a materiały przeznaczyć na budowę szkoły w tej miejscowości³⁴².

Urząd Gminy w Siedliszczu 26 marca 1924 roku zwraca się do starosty powiatu chełmskiego o wyrażenie zgodny na rozbiórkę cerkwi w Dobromyślu i Mogilnicy z przeznaczeniem na budowę szkół w tych miejscowościach (wcześniej był pomysł wybudowania siedziby urzędu gminy z rozbiórki cerkwi w Mogilnicy)³⁴³.

Tabela 107 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Mogilnica

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Mikołaj Danilewicz, -1706	-30.04.1730-25.08.1706; pleban
Michał Skalski	-05.07.1760-; paroch
Jan Bielawski, 1816-	-1847-; administrator
Teodozy Budziłowicz, 1836-	-1863-; administrator

³³⁷ Rocznik RWCh 1847, s. 293; Spis DGCh 1863, s. 13; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1190, k. 14.

³³⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 294.

³³⁹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 31-34.

³⁴⁰ APL ChKG, sygn. 35/95/0/9.3/245, k. 10.

³⁴¹ AAN MWRiOP, sygn. 2/14/0/5/866, k. 15.

³⁴² AAN MWRiOP, sygn. 2/14/0/5/866, k. 11.

³⁴³ AAN MWRiOP, sygn. 2/14/0/5/866, k. 39.

2.90. Mokobody (RL), św. Jadwigi /S. Hedvigis/, diecezja siedlecka

Gmina Mokobody, pow. siedlecki, woj. mazowieckie.

Dekanat³⁴⁴:

- siedlecki diecezji lubelskiej (-1890-1909-),
- (...) diecezji podlaskiej (24.09.1918-),
- suchożebrski diecezji siedleckiej (25.03.1992-2025-).

Kaplica:

- Budzieszyn, Nativ. BMV (-1909-).

Tabela 108 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Mokobody

Imię/imiiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Feliks Kamil Kietliński, 1813-1870	1862-; proboszcz
Feliks Kietliński, 1827-1889	-04.11.1889; proboszcz
Antoni Ziemblicki, 1845-1903	1890-14.02.1903/23.08.1903; administrator, proboszcz
nieczytelny zapis w metrykach	15.02.1903-ok.18.10.1903; tymczasowy administrator
Czesław Jan Chryzostom Tylusiński, 1865-1931	ok. 25.10.1903-1926; administrator

2.91. Mokre (PR)

Gmina Zamość, pow. zamojski, woj. lubelskie.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiwnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca 1919 roku majątek cerkwi Mokre (gmina Mokre) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu³⁴⁵.

2.92. Mokre Lipie /Lyppye/ (RL), 1403-, Znalezienia Krzyża św. /Exaltatio S. crucis.; Invention. S. Crucis/, diecezja zamojsko-lubaczowska

Gmina Radecznica, pow. zamojski, woj. lubelskie.

Dawniej parafia nazywała się Lipie.

Dekanat³⁴⁶:

- (...) (1403-)
- turobiński diecezji chełmskiej (09.07.1604-18.06.1624-15.09.1694-20.07.1717-1772-),

³⁴⁴ Spis DL 1891, s. 92; Spis DL 1909, s. 103.

³⁴⁵ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

³⁴⁶ Spis DL 1840, s. 89; Spis DL 1846, s. 19; Spis DL 1865, s. 14; Spis DL 1870, s. 53; Spis DL 1881, s. 41; Spis DL 1897, s. 65; Spis DL 1912, s. 49; Spis DL 1915, s. 49; Spis DL 1917, s. 49; Spis DL 1919; Spis DL 1923; Concilia Poloniae T.9, s. 9-20, 66-78, 83-130, 214-292; Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1919, Nr 3, s. 73, 74.

- zamojski diecezji przemyskiej (-1785-),
- tarnogrodzki diecezji lubelskiej (-1839-1864-),
- zamojski diecezji lubelskiej (1869-1916-),
- szczebrzeszyński (24.09.1918-1922-),
- szczebrzeszyński diecezji zamojsko-lubaczowskiej (25.03.1992-2025-).

Kościół filialny:

- Radecznicza, św. Antoniego Padewskiego.

Przed **1403** rokiem kościół parafialny w Mokremlipiu (ówcześnie Lipiu) ufundował, za pozwoleniem biskupa chełmskiego Stefana ze Lwowa, dziedzic dóbr Lipie i Latyczyn³⁴⁷.

Parafię erygował, **15 stycznia 1403** roku w Latyczynie, biskup chełmski Stefan ze Lwowa. Biskup do parafii przyłączył Radecznicę (na prośbę dziedzica Tomka /Tomko de Radocznica/), Tworyczów (na prośbę Jambrożego zwanego Rakuszą /Zamborza alias dictus Ralasa de Tworeczow), Sułowiec (na prośbę Węchoty /Vanchoty, Wanchota de Sulowicz/). Przy sporządzaniu aktu byli obecni rektorzy kościołów: ks. Stanisław ze Szczebrzeszyna, ks. Jan z Czernięcina, ks. Piotr z Goraja oraz wikariusz parafii Bełz ks. Jan. W skład parafii wchodziły wsie: Latyczyn, Mokrelipie /Lipie/, Ostrow /?/, Sąsiadka /Saciaszka/, Sułowiec /Sulowicz/, Tworyczów, Zaporze³⁴⁸.

9 lipca **1604** roku, na synodzie diecezjalnym, parafia została włączona do dekanatu turobińskiego diecezji chełmskiej³⁴⁹.

Rejestr poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzony 7 listopada **1673** roku wymienia parafię Mokrelipie w dekanacie turobińskim. W parafii był organista, parafia obejmowała kościół oo. bernardynów w Radeczniczy, w którym także był organista³⁵⁰.

Rejestry poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzone 31 stycznia **1675** roku i 13 stycznia **1676** roku parafię Mokrelipie w dekanacie turobińskim. Do opodatkowania podano proboszcza i organistę. Parafia obejmowała kościół oo. bernardynów w Radeczniczy³⁵¹.

W **1772** roku kościół (Znalezienia Krzyża świętego) był murowany, pod patronatem szlacheckim (woj. ruskie)³⁵².

W **1785** roku parafia Mokrelipie leżała w dekanacie zamojskim diecezji przemyskiej oraz obejmowała miejscowości Chłopków, Gorajec, Gruszka, Kitów, Latyczyn, Mokrelipie, Podlesie, Radecznicza, Sąsiadka /Zasiadka/, Sułowiec /Stowiec/, Tworyczów, Ujście, Zakłodzie, Zaporze i liczyła 4169 parafian³⁵³.

Kościół wybudowany w latach **1907-1913**. Wyświęcony w 1913 roku przez biskupa lubelskiego Franciszka Jaczewskiego³⁵⁴.

W listopadzie **1922** roku zarząd parafii Mokrelipie powierzono czasowo oo. bernardynom z Radeczniczy³⁵⁵.

W **1933** roku w Mokremlipiu powstało Katolickie Stowarzyszenie Polek³⁵⁶.

Tabela 109 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Mokrelipie

³⁴⁷ Bieńkowski, s. 241.

³⁴⁸ ZDM, Nr 1165; Spis DL 1939, s. 212; Bieńkowski, s. 241; Dzieje ChK, s. 39.

³⁴⁹ Concilia Poloniae T.9, s. 9-20, 83-130.

³⁵⁰ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 191.

³⁵¹ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 244.

³⁵² Litak KŁR, s. 3161-366.

³⁵³ Kramarz Rozmieszczenie, s. 447-478.

³⁵⁴ Spis DL 1939, s. 212.

³⁵⁵ Głos Lubelski 1922, Nr 315, s. 3.

³⁵⁶ Ogniwo AKDL 1934, Nr 1, s. 16.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Klementyn ³⁵⁷	-13.01.1406-; rektor
Tomasz z Lipia	-31.12.1424-08.10.1435-; rektor
Wojciech Kobyłański, 1748-1824	1813-1826; proboszcz
Kazimierz Biesch, 1795-1848	1826-ok. 10.02.1835; proboszcz
Franciszek Kwiatkowski, 1803-1870	ok. 14.02.1835-18.04.1870; proboszcz
Leon Dworzycki, 1825-1885	10.09.1870-14.03.1885; administrator
Piotr Metelski, 1844-1916	przed lutym 1892-1896-; administrator
Stanisław Zbieć, 1872-	-1908-wrzesień 1919; administrator
Andrzej Paluszkiwicz, 1867-1922	wrzesień 1919-12.11.1922; administrator
Antoni Rudziński, 1872-1942	1924-1938; proboszcz
Józef Mastalerz, 1884-1950	1938-1942-; proboszcz
Antoni Chodorowski, 1911-1969	1943-sierpień 1944; administrator
Jan Bukowski, 1903-1962	1949-06.11.1962; proboszcz
Józef Dygas, 1911-1985	-1985; proboszcz
Henryk Stec, 1934-	-26.08.2002; proboszcz
Józef Bucior, 1942-	26.08.2002-17.08.2013; proboszcz
Mieczysław Filip, 1954-	17.08.2013-2016; proboszcz

Organisanci:

- Gabriel Szewczyk³⁵⁸ (-1845-; ur. ok. 1810),
- Franciszek Nahajski (-1857-1870-; patrz GSB).

2.93. Mołodiatycze (PR)

Gmina Trzeszczany, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie.

Dekanat³⁵⁹:

- 2-gi hrubieszowski diecezji chełmsko-warszawskiej (23.05.1875-31.07.1905),
- 2-gi hrubieszowski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-)

Starostą cerkwi Mołodiatycze był Zachariasz Wilk (-1877-; patrz GSB)³⁶⁰.

1 stycznia **1892** roku gmina Mołodiatycze liczyła 5563 mieszkańców różnych wyznań³⁶¹.

19 kwietnia **1906** roku biskup diecezji chełmsko-lubelskiej Eulogiusz przeprowadził wizytację cerkwi w Mołodiatyczach. Ponadto w Mołodiatyczach przenocował³⁶².

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi w Mołodiatyczach został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych

³⁵⁷ ZDM, Nr 1187.

³⁵⁸ APL APR Mokrelipie, sygn. 35/1881/0/2.4/62, k. 40/114.

³⁵⁹ PKLG 1885, s. 75; PKLG 1887, s. 79; PKLG 1892, s. 228; PKLG 1898, s. 225, 226; PKLG 1899, s. 204; PKLG 1900, s. 206; PKLG 1901, s. 208; PKLG 1902, s. 268; PKLG 1903, s. 228; PKLG 1904, s. 276; PKLG 1905, s. 255; PKLG 1906, s. 178; PKLG 1907, s. 143; PKLG 1908, s. 142; PKLG 1909, s. 149; PKLG 1910, s. 153; PKLG 1911, s. 160; PKLG 1912, s. 163.

³⁶⁰ PKLG 1877, s. 70; PKLG 1879, s. 70; APZ APP Mołodiatycze, syn. 88/696/0/-/3, k. 24/40.

³⁶¹ KAL 1893, s. 39.

³⁶² CCZ 1906, Nr 7, s. 207.

w Radomiu³⁶³.

Tabela 110 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Mołodiatycze

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jakub Syrojedow	08.02.1875-ok. 31.10.1879; proboszcz
Klemens Łysiak	ok. 01.11.1879-
Aleksander Szczerbow, 1861-1906	-1891-; proboszcz
Teodor Lachocki, 1841-1906	01.07.1893-08.01.1906; proboszcz
Antoni Bedzio, 1858-	1906-31.12.1913-; proboszcz

Psalmiści:

- Wołkowski Andrzej (-1910-; syn Teodora, żona Anastazja)³⁶⁴.

2.94. Mołodiatycze (RG), św. Jerzego Męczennika a następnie św. Michała Archaniola

Gmina Trzeszczany, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie.

Dekanat³⁶⁵:

- hrubieszowski diecezji chełmskiej (-1696-1875).

28 września **1723** roku cerkiew św. Jerzego Męczennika w Mołodiatyczach, leżącą w dobrach pisarza polnego koronnego Michała Potockiego, wizytował biskup chełmski i bełski archimandryta żydyczyński Józef Lewicki. Na elewacji cerkwi były trzy dzwonki a w dzwonnicy pięć dzwonów. Do cerkwi należały grunty: orny (trzy półanki), ogród z plebanią, ogród przy cerkwi. Parochem parafii był wówczas Bazyl Sajakiewicz lat dwadzieścia osiem mający³⁶⁶.

Kolatorem cerkwi był Michał Potocki (-28.09.1723-).

W 1723 roku do parafii należały miejscowości: Mołodiatycze, Trzeszczany, Bohutyce³⁶⁷.

13 marca **1760** roku cerkiew św. Michała Archaniola leżąca w dobrach wojewody wołyńskiego Michała Potockiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała: Mołodiatycze, Trzeszczany³⁶⁸.

W **1816** roku cerkiew w Mołodiatyczach była pod wezwaniem św. Michała Archaniola³⁶⁹.

Kolatorem cerkwi był Tomasz Wyszynski (-1816-)³⁷⁰.

³⁶³ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

³⁶⁴ APZ APP Bereść, sygn. 88/650/0/-/35, k. 12/31.

³⁶⁵ Rocznik RWCh 1847, s. 291; Spis DGCh 1863, s. 10; APL ChKG, sygn. 35/95/0/6/147, k. 46; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1185, k. 41.

³⁶⁶ APL ChKG, [Akta wizytacyjne cerkwi ...], sygn. 35/95/0/5/100, k. 24, 25.

³⁶⁷ APL ChKG, [Akta wizytacyjne cerkwi ...], sygn. 35/95/0/5/100, k. 24, 25.

³⁶⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 201, 202.

³⁶⁹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/6/147, k. 46.

³⁷⁰ APL ChKG, sygn. 35/95/0/6/147, k. 46.

Odcisk 4 – Rork 1820, 2 lutego. Odcisk pieczęci urzędowej cerkwi Mołodiatycze. Źródło: APL APG Bereść, sygn. 35/1619/0/11 (alegat).

14 maja **1823** roku Komisja Hipoteczna Województwa Lubelskiego ponownie wezwała, do uregulowania praw własności zgodnie z art. 148 ustawy o przywilejach i hipotekach, m.in. dóbr Mołodiatycze na 28 czerwca 1823 roku³⁷¹.

Gmina Mołodiatycze miała do odebrania z kasy obwodowej 6 złp należności z tytułu dostarczonych składek na utrzymanie żołnierzy byłego Wojska Polskiego powracających z Austrii w listopadzie **1837** roku³⁷².

29 kwietnia/10 maja **1855** roku w kościele r.g. w Mołodiatyczach zostało odprawione nabożeństwo żałobne po śmierci cara Mikołaja I Pawłowicza³⁷³.

Tabela 111 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Mołodiatycze

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Bazyli Sajkiewicz, 1695-	-1723-; paroch
Mikołaj Radzikowski	-13.03.1760-; paroch
Jan Radzikowski /Radziechowski/	-02.02.1782-27.05.1792-; paroch
Jan Stworzyński, -1832	-1816-22.08.1832; proboszcz
Platon Laurysiewicz, 1809-1856	07.09.1833-25.02.1841; administrator
Bazyli Zborowicki, 1818-1855	19.03.1841-28.02.1844; administrator
Roman Rogalski, 1808-1856	-1847-16.05.1856; administrator
Paweł Zawalski, 1812-1866	-14.09.1856-; administrator
Jan Rogalski, 1835-	-1863-; administrator
Klemens Telichowski	-ok. 07.02.1875; proboszcz

Diak:

- Tytus Łac (-20.06.1865-)³⁷⁴.

2.95. Mołożew (PR)

Gmina Jabłonna Lacka, pow. sokołowski, woj. mazowieckie.

³⁷¹ DzUrz WL 1823, Nr 20, s. 340.

³⁷² DzUrz WL 1837, Nr 12, s. 173-175.

³⁷³ APL ChKG, Nabożeństwa żałobne z okazji zgonu cara Mikołaja I, sygn. 35/95/0/16/1214, k. 5.

³⁷⁴ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1185, k. 41.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiwnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca 1919 roku majątek cerkwi Mołożew (gmina Jabłonna) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Siedlcach³⁷⁵.

2.96. Momoty Górne (RL), diecezja sandomierska

Parafię erygował 9 września 1972 roku biskup lubelski Piotr Kałwa.

Dekanat:

- janowski diecezji lubelskiej (09.09.1972-25.03.1992),
- janowski diecezji sandomierskiej (25.03.1992-2025-).

Tabela 112 – Chronologiczny wykaz proboszczów i administratorów parafii prawosławnej w Momotach

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Kazimierz Pińciurek, 1928-1999	09.09.1972-1992
Kazimierz Sagan	-2021-2022-

2.97. Monastyrek (RL), patrz Kalinówka (RL)

2.98. Moniatycze (PR)

Gmina Hrubieszów, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie.

Dekanat³⁷⁶:

- 1-szy hrubieszowski diecezji chełmsko-warszawskiej (23.05.1875-31.07.1905),
- 1-szy hrubieszowski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

Parafia prawosławna w Moniatyczach została ponownie utworzona w procesie tworzenia parafii prawosławnych w latach 1918-1933³⁷⁷.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiwnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca 1919 roku majątek cerkwi Moniatycze został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu³⁷⁸.

W 1925 roku prawosławna parafia Moniatycze leżała w dekanacie hrubieszowskim³⁷⁹.

W lipcu 1925 roku została przeprowadzona kanoniczna wizytacja parafii przez sufragana

³⁷⁵ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

³⁷⁶ PKLG 1885, s. 75; PKLG 1887, s. 79; PKLG 1892, s. 227; PKLG 1898, s. 224, 225; PKLG 1899, s. 203, 204; PKLG 1900, s. 206; PKLG 1901, s. 208; PKLG 1902, s. 267, 268; PKLG 1903, s. 228; PKLG 1904, s. 275; PKLG 1905, s. 254; PKLG 1906, s. 177; PKLG 1907, s. 143; PKLG 1908, s. 142; PKLG 1909, s. 149; PKLG 1910, s. 152; PKLG 1911, s. 159; PKLG 1912, s. 162.

³⁷⁷ Pelica KPL, s. 252.

³⁷⁸ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

³⁷⁹ IWL 1925, s. 123.

diecezji warszawsko-chełmskiej biskupa lubelskiego Antoniego /Antoniusza/³⁸⁰.

Parafia prawosławna posiadała 9,97 ha gruntów – według stanu na 16 marca **1927** roku, a według stanu na 1 stycznia **1939** roku - grunty zostały przekazane innym instytucjom³⁸¹.

Tabela 113 – Chronologiczny wykaz proboszczów i administratorów parafii prawosławnej w Moniatyczach

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Nikołaj Łopatyński	-1882-1884-; proboszcz
Feliks Michałowski /Michajłowski/	-1886-1912-; proboszcz
Włodzimierz Leśnobrodzki	grudzień 1922-07.09.1923; proboszcz
Włodzimierz Matwieczuk, 1889-1976	02.11.1923-16.01.1930; proboszcz
Teodor Borecki, 1899-	16.01.1935-kwiecień 1935; proboszcz
Aleksander Wołoszyński	18.04.1935-; proboszcz
Jan Lewczuk	05.12.1935-; proboszcz

Organiści:

- Marcin Szwaczekiewicz (-1880-1886-; biogram w GSB),
- Józef Szwaczekiewicz (-1887-; biogram w GSB).

2.99. Moniatycze (RG), św. Michała Archanioła

Gmina Hrubieszów, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- hrubieszowski diecezji chełmskiej (-1696-; do dekanatu należało 28 cerkwi)³⁸²,
- horodelski diecezji chełmskiej (-1749-1875)³⁸³.

Cerkiew filialna:

- św. Mikołaja Czortowice (-1816-1847-)³⁸⁴.

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z **1675** roku notuje popa we wsi Moniatycze³⁸⁵.

W **1760** roku w Moniatyczach, leżących w województwie bełskim Rzeczypospolitej, była parafia greckokatolicka pod wezwaniem św. Michała Archanioła. Parafia była pod patronatem szlacheckim. Cerkiew parafialna była drewniana³⁸⁶.

30 lipca 1760 roku cerkiew św. Michała Archanioła leżąca w dobrach wojewody brzeskiego Feliksa Potockiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło³⁸⁷.

³⁸⁰ APL UWL, sygn. 403/0/2/1740, k. 50, 51.

³⁸¹ Pelica KPL, s. 292.

³⁸² Gil chełmskie, s. 47-48.

³⁸³ Spis DGCh 1863, s. 9; Kołbuk KW, s. 299; Rocznik 1824, s. 81; Rocznik 1826/27, s. 168; Rocznik 1830, s. 105; APL ChKG, sygn.: 35/95/0/6/147, k. 48; 35/95/0/14/1167, k. 88, 268.

³⁸⁴ Rocznik RWCh 1847, s. 290; APL ChKG, sygn. 35/95/0/6/147, k. 48.

³⁸⁵ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 813.

³⁸⁶ Kołbuk KW, s. 299.

³⁸⁷ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 241, 242.

Kolatorem cerkwi był Franciszek Batowski (-1810-1816-)³⁸⁸.

W 1812 roku Kozacy wojsk carskich zabrali parochowi greckokatolickiej cerkwi m.in. spodnie, koszule, surduty, sukienkę męską, buty, pościel, lustra, gęsi, kury, prosięta, ule pszczele. Mienie cerkiewne nie zostało ruszone³⁸⁹.

W 1837 roku bratczykiem przy cerkwi w Moniatyczach byli gospodarze m.in. Auksenty Knatiuk (ur. 1793), Mikołaj Demczuk (ur. 1773)³⁹⁰.

Kolatorem cerkwi greckokatolickiej w Moniatyczach była dziedziczka dóbr Moniatycze Maria Batowska (-1837-1840-)³⁹¹.

W 1840 roku do parafii należały wsie Moniatycze, Nowosiółki, Czortowice, Wołajowice.

W 1840 roku na utrzymanie diaka przy cerkwi nie przeznaczano żadnych środków ani mieszkania³⁹².

Według stanu na 8/20 października 1842 roku w parafii greckokatolickiej w Moniatyczach było 73 „dymy” – gospodarzy grekokatolików. Parafia płaciła diakowi 3 ruble i 15 kopiejek. Nie było mieszkania dla diaka³⁹³.

Kolatorem cerkwi był Stanisław Batowski (-1842-11.02.1855)³⁹⁴.

Rząd Gubernialny Lubelski ogłaszał na 19/31 marca 1846 roku (następny termin licytacji 3/15 lipca) z licytacją „in minus” od kwoty 4134 rubli w srebrze i 98 kopiejek na budowę murowanej nowej cerkwi z dzwonnica oraz domu dla proboszcza, „szpichrza”, szopy i obory³⁹⁵.

W 1854 roku członkami dozoru kościelnego cerkwi w Moniatyczach byli: Liberat Borman, Stanisław Batowski (prezes a zarazem kolator cerkwi), Jan Skawiński, Feliks Teleżyński (w imieniu nieletnich właścicieli dóbr Wołajowice)³⁹⁶.

W 1862 roku w parafii było 566 parafian, 40 urodzeń, 7 ślubów, 18 zgonów³⁹⁷.

W Moniatyczach jest cmentarz założony przez grekokatolików i rzymskokatolików.

Tabela 114 – Chronologiczny wykaz proboszczów i administratorów greckokatolickiej parafii Moniatycze

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Samuel Apiani	-1611-1620-; pleban?
Szymon Wieliczekiewicz	-22.02.1741-; paroch
Łukasz Janowicz	-30.07.1760-przed 02.10.1761; paroch
Jakub Jarząbkiewicz	-przed 1810, proboszcz
Aleksy Grabowicz, 1780-1843	04.07.1810-29.08.1840; proboszcz
Antoni Grabowicz, 1812-	1839-29.08.1840; administrator 29.08.1840-1864-, z przerwą 26.11.1859-26.11.1861 na leczenie; proboszcz
Mikołaj Szokalski	Dozór parafii Moniatycze podczas trzytygodniowych okresów leczenia Grabowicza Aleksego (-1837-) ³⁹⁸ .
Michał Liszkiewicz, 1838-	-1861-; administrator

³⁸⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/6/147, k. 48; LNNB, fond 45, cz. 1, sygn. 180, k. 73-75.

³⁸⁹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/6/172, k. 113.

³⁹⁰ APL ChKG, sygn. 35/95/0/12.3/774, k. 8, 10.

³⁹¹ APL APR Moniatycze, sygn. 35/1882/0/2.4/23, k. 34/3; APL ChKG, sygn. 35/95/0/12.3/774, k. 15, 27.

³⁹² APL ChKG, O diakach, śpiewakach i bractwach, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 88.

³⁹³ APL ChKG, O diakach, śpiewakach i bractwach, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 268.

³⁹⁴ APL ChKG, sygn. 35/95/0/12.3/774, k. 7, 26a; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 427, 428.

³⁹⁵ DzUrz GL 1846, Nr 12, 1846, s. 226-227; DzUrz GL 1846, Nr 27, s. 550-551.

³⁹⁶ APL ChKG, sygn. 35/95/0/12.3/775, k. 26a.

³⁹⁷ APL ChKG, sygn. 35/95/0/6/163, k. 113.

³⁹⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/12.3/774, k. 19, 20.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Zagaczewski, -1901	?; administrator

Diaci (biogramy w GSB):

- Antoni Chmara (1811-1823),
- Jan Marczuk (1823-1829; 6 lat),
- Jacenty Kirczyński,
- Daniel Mazurkiewicz (-1833-10.03.1837-),
- Franciszek Karolczuk (-1835-),
- Stefan Sękowski (-23.06.1865-)³⁹⁹.

2.100. Moniatycze (RL), 1531-, św. Apostołów Piotra i Pawła /SS. Aplor. Petri et Pauli/, diecezja zamojsko-lubaczowska

Gmina Hrubieszów, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie.

Dekanat⁴⁰⁰:

- hrubieszowski diecezji chełmskiej (09.07.1604-1717-1772),
- hrubieszowski diecezji przemyskiej (1772-1796),
- *tyszowiecki diecezji przemyskiej (1796-1811)*,
- *hrubieszowski diecezji przemyskiej pod zarządem biskupa lubelskiego (05.03.1811-1818)*,
- hrubieszowski diecezji lubelskiej (-1824-1967-),
- hrubieszowsko-północy diecezji zamojsko-lubaczowskiej (25.03.1992-2025-).

Kościół filialny:

- Ubrodowice, św. Jozafata BM (21.05.1924-1938-). Drewniany z XIX wieku. Rekuncyliowany 21 maja 1924 roku⁴⁰¹.

Parafia rzymskokatolicka w Moniatyczach istniała już w **1531** roku i obejmowała następujące miejscowości powiatu horodelskiego: *Czychobus*, *Dyaconow*, Kobło, Moniatycze, *Mykytice*, Nowosielec /Nowosiółki/, Szpikołusy /Spicłosi/, *Stryczin*, Strzyżów /Stryżów/, Wołajowice⁴⁰².

W **1536** roku parafia Moniatycze obejmowała następujące wsie powiatu horodelskiego województwa bełskiego: Mojsławice, Moniatycze, Nowosiółki, Oborkowiec, *Strzyssow* (cerkiew – do wpisania), *Skrihiczin*, Wołajowice⁴⁰³.

W latach **1540**, **1542** parafia Moniatycze obejmowała następujące wsie powiatu horodelskiego województwa bełskiego: *Mikithicze* /*Mykythicze*/, Mojsławice, Moniatycze, Nowosiółki, Oborkowiec (tylko w 1540), *Strzessów* /cerkiew-do wpisania/, *Skrzihiczin*, Wołajowice⁴⁰⁴.

W **1578** roku Moniatycze leżały w powiecie horodelskim. Właścicielami wsi byli: Jan Janiewski z Sobolem (3½ łana, 3 zagrodników z ziemią, 1 zagrodnik bez ziemi, 1 łan

³⁹⁹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1185, k. 37.

⁴⁰⁰ Spis DL 1840, s. 81; Spis DL 1864, s. 9; Spis DL 1865, s. 11; Spis DL 1870, s. 27; Spis DL 1897, s. 42; Spis DL 1901, s. 44; Spis DL 1909, s. 47; Spis DL 1915, s. 34; Spis DL 1920, s. 104; Spis DL 1929, s. 60; Spis DL 1932, s. 77; Spis DL 1937, s. 56; Spis DL 1948, s. 88; Spis DL 1966, s. 118; Rocznik 1824, s. 52; Rocznik 1826/27, s. 120; Concilia Poloniae T.9, s. 9-20, 66-78, 83-130, 214-292.

⁴⁰¹ Spis DL 1932, s. 78.

⁴⁰² AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/36, k. 81-232.

⁴⁰³ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/37, k. 382, 383.

⁴⁰⁴ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/37, k. 469, 530, 531.

opuszczony), Koniecpolski (5¼ łana, 3 zagrodników z ziemią, 3 komorników)⁴⁰⁵.

28 maja **1599** roku kolejnymi fundatorami kościoła w Moniatyczach (prawdopodobnie po spaleni poprzedniego) byli: Mikołaj Łaszcz Nielewski dziedzic na części dóbr Stefankowice /Stepankowice/, Kułakowice i Ubrodowice /Uprodovice/ (wkład 100 florenów), Jan Drohiczyński /Drochyczyński/ dziedzic na części dóbr Stefankowice, Kułakowice, Ubrodowice i Wołajowice (100 florenów), Michał Siedliski /Siedlicki/ dziedzic wsi Czortowice (10 florenów), Krzysztof Rakowiecki dziedzic wsi Moniatycze (5 florenów), Jerzy Borowiec dziedzic wsi Zaniże (6 florenów), Marcin Mojsławski dziedzic wsi Mojsławice (2 floreny)⁴⁰⁶.

31 maja **1671** roku parafię wizytował, z upoważnienia biskupa chełmskiego Krzysztofa Jana Żegockiego, audytor biskupi ks. Jan Kostyński⁴⁰⁷.

Rejestr poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzony 7 listopada **1673** roku wymienia parafię Moniatycze w dekanacie hrubieszowskim⁴⁰⁸.

Rejestry poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzone 31 stycznia **1675** roku i 13 stycznia **1676** roku parafię Moniatycze w dekanacie hrubieszowskim. Podano do opodatkowania proboszcza⁴⁰⁹.

W **1713** roku Moniatycze leżały w powiecie horodelskim woj. bełskiego i były objęte rzymskokatolicka parafią w Moniatyczach⁴¹⁰.

W **1772** roku kościół św. Apostołów Piotra i Pawła w Moniatyczach był drewniany, pod patronatem szlacheckim. Parafia należała do dekanatu hrubieszowskiego i leżała w województwie bełskim⁴¹¹.

W **1785** roku parafia Moniatycze leżała w dekanacie hrubieszowskim diecezji przemyskiej i liczyła 619 parafian. Parafia obejmowała wsie: Czartowiec, Kułakowice, Kobło, Mojsławice, Moniatycze, Nowosiółki, Siedliszcze, Stefankowice, Wołajowice, Zaniże⁴¹².

Ignacy Bukowski wystawił dwa bankocetle; jeden z 31 maja **1804** roku na sumę 2500 zł, drugi z 7 stycznia **1805** roku na kwotę 2500 zł) na rzecz ks. Jana Porazińskiego, który legował te sumy kościołowi w Moniatyczach. Następnie Józef Falkowski, przy sprzedaży dóbr Gozdów, przekazał listami zastawnymi kościołowi w Moniatyczach sumę kapitałną (4052 złotych polskich) wraz z odsetkami za trzy lata (607 złotych polskich i 6 polskich groszy)⁴¹³.

Dekretem królewskim z 12 czerwca **1811** roku został zatwierdzony zapis 500 złp na rzecz kościoła parafialnego w Moniatyczach w testamencie ks. Jana Porazińskiego⁴¹⁴.

W testamencie z 21 lipca **1821** roku Stanisław Antoni Batowski zobowiązał przyszłych właścicieli dóbr Moniatycze do kontynuowania prowadzenia domu dla ubogich (parafia r.l. Moniatycze)⁴¹⁵.

Gmina Moniatycze miała do odebrania z kasy obwodowej 14 złp 24 groszy należności z tytułu dostarczonych składek na utrzymanie żołnierzy byłego Wojska Polskiego powracających z Austrii w listopadzie **1837** roku⁴¹⁶.

W **1837** roku w Moniatyczach szynkarzem był Andrzej Chmielewski (ur. 1798)⁴¹⁷.

Na 16/28 maja **1846** roku Towarzystwo Kredytowe Ziemskie Guberni Lubelskiej ogłosiło licytację na trzyletnią dzierżawę zaległych w opłatach dóbr Moniatycze w okręgu

⁴⁰⁵ Jabłonowski R1, s. 231.

⁴⁰⁶ APL o/Chełm Popławski, sygn. 36/135/0/-/2, k. 381, 382.

⁴⁰⁷ AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/151, k. 268; Szady Bogumił, „Wizytacje diecezji chełmskiej – XVII wiek”, s. 274.

⁴⁰⁸ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 191.

⁴⁰⁹ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 244, 268.

⁴¹⁰ Bondyra Własność, s. 177.

⁴¹¹ Litak Stanisław, „Kościół łaciński w Rzeczypospolitej około 1772 roku”, Lublin, 1996, s. 125, 362-363.

⁴¹² Kramarz Rozmieszczenie, s. 447-478.

⁴¹³ APL Chełmicki, akt nr 191 z 1828 roku.

⁴¹⁴ AGAD RMKW, sygn. 1/176/0/1/42, poz. 1588.

⁴¹⁵ APL KancelariaMSGL, sygn. 35/234/0/-/36, k. 75.

⁴¹⁶ DzUrz WL 1837, Nr 12, s. 173-175.

⁴¹⁷ APL ChKG, Akta osobiste. Grabowicz Aleksy, sygn. 35/95/0/12.3/774, k. 10.

hrubieszowski i parafii Moniatycze. Opłata dzierżawna była określona na poziomie od 17169 rs., ponadto zaległości dóbr wynosiły 2699 rs. a kaucja dzierżawna 4000 rs.⁴¹⁸. W związku z brakiem dzierżawców i zaległościami należącymi się towarzystwu, dobra te zostały wystawione do sprzedaży w dniu 4/16 grudnia 1846 roku. Dotychczasowym dziedzicznym właścicielem tych dóbr był Stanisław Batowski⁴¹⁹.

W **1852** roku w Moniatyczach właścicielem lasu, o powierzchni 446 dziesięcin 2057 sążni² (wg miary rosyjskiej), był Batowski⁴²⁰.

W **1873** roku został wybudowany, czwarty z kolei, drewniany kościół (za proboszcza Józefa Słabczyńskiego)⁴²¹.

Odcisk 5 – Rok **1874**, 24 stycznia. Odcisk pieczęci urzędowej Urzędnika Stanu Cywilnego Parafii r.l. Moniatycze (ze zbiorów Andrzeja Karczmarczuka).

W **1877** roku miejscowość leżała w powiecie hrubieszowskim, w gminie Moniatycze oraz należała do parafii rzymskokatolickiej w Moniatyczach. Sąd pokoju był w Hrubieszowie a poczta w Stepankowicach [Stefankowicach]⁴²².

W **1886** roku poczta była w Zamościu⁴²³.

W 1886 roku właścicielem dóbr Moniatycze był Gustaw Kaczkowski, który był delegatem taksowym Lubelskiego Towarzystwa Ziemskiego na powiat hrubieszowski w okresie 1884-31.12.1886⁴²⁴. Był także członkiem zwyczajnym (wplacającym rocznie 6 rs.) Towarzystwa Osad Rolnych i Przytułków Rzemieślniczych (-**1879-1889**-)⁴²⁵.

1 stycznia **1892** roku gmina Moniatycze liczyła 4810 mieszkańców⁴²⁶.

Właścicielem majątku Moniatycze a także wsi Potoki, Stepankowice [Stefankowice] był Bogdan Gałęzowski (-**1908**-)⁴²⁷.

Co najmniej w latach **1911-1912** Paweł Antoniuk był członkiem Hrubieszowskiego Towarzystwa Rolniczego⁴²⁸.

Co najmniej w latach **1911-1912** w Moniatyczach funkcjonowało kółko rolnicze w

⁴¹⁸ DzUrz GL 1846, Nr 19, s. 390-391.

⁴¹⁹ DzUrz GL 1846, Nr 35, s. 756-759.

⁴²⁰ Połujański Aleksander (1814-1866), „Opisanie lasów Królestwa Polskiego i Gubernij Zachodnich Cesarstwa Rosyjskiego pod względem historycznym, statystycznym i gospodarczym”, Warszawa, 1854, T. 1, s. 392.

⁴²¹ Spis DL 1915, s. 34; Spis DL 1932, s. 77; Spis DL 1966, s. 118.

⁴²² SKR T.2, s. 398.

⁴²³ PKLG 1887, s. 129.

⁴²⁴ GW 1884, Nr 188, s. 1-2.

⁴²⁵ Rocznik TORPR 1879, s. XXIV; Rocznik TORPR 1880, s. XXIV; Rocznik TORPR 1887, s. 179; Rocznik TORPR 1889, s. 176.

⁴²⁶ KAL 1893, s. 39.

⁴²⁷ Spis AOZKP 1909, s. 30.

⁴²⁸ Rocznik CTR 1912, s. 360; Rocznik CTR 1911, s. 329.

ramach Hrubieszowskiego Towarzystwa Rolniczego należące do Centralnego Towarzystwa Rolniczego. Kółko powstało w 1911 roku⁴²⁹.

W roku **1914** Moniatycze leżały w powiecie hrubieszowskim guberni chełmskiej⁴³⁰.

W pierwszym półroczu **1918** roku, w wyniku działań Straży Kresowej, która sfinansowała działalność czterech instruktorów budowlanych (na terenie powiatów: hrubieszowskiego, zamojskiego, tomaszowskiego, chełmskiego, biłgorajskiego) powstały spółki budowlane (jedna powstała w Miączynie) w celu odbudowy zniszczeń wojennych⁴³¹. Przedstawicielem gminy Moniatycze a także Dziekanów w sejmiku powiatu hrubieszowskiego (-1918-) był Franciszek Bakala (zam. Wojsławice, gm. Moniatycze)⁴³².

W dniach 13-14 września **1919** roku została przeprowadzona wizytacja parafii przez biskupa lubelskiego Mariana Leona Fulmana. Biskup przyjechał do wsi Moniatycze z Trzeszczan, zwiedzając po drodze cerkiew w Szpikołosach. Duże wrażenie zrobił wójt gminy Łukasz Łopocki, który prowadził banderę bardzo liczną i pięknie przybraną. Na spotkanie z biskupem przybyło nauczycielstwo z 9 szkół z terenu parafii. Z Trzeszczan biskup wyruszył do Dubienki⁴³³.

W **1920** roku kółka rolnicze w Moniatyczach wchodziło w skład Okręgowego Związku Kółek Rolniczych w Hrubieszowie (należące do Związku Kółek Rolniczych Województwa Lubelskiego i Wołynia)⁴³⁴.

30 września **1921** roku wieś Moniatycze leżała w gminie Moniatycze (powiat hrubieszowski) i miała 81 budynków mieszkalnych, w których mieszkały 643 osoby (308 mężczyzn, 335 kobiet). 379 mieszkańców było wyznania rzymskokatolickiego, 259 prawosławnego, 1 ewangelickiego a 4 mojżeszowego. 511 mieszkańców było narodowości polskiej, 131 rusińskiej i 1 innej⁴³⁵.

W Moniatyczach mieścił się Posterunek Policji Państwowej dla wsi i gminy Moniatycze (- **1925-**)⁴³⁶.

W 1925 roku parafia liczyła 2900 dusz, w 1928 roku – 2900, w 1931 roku – 2900, w 1938 roku – 2901, w 1948 – 3600, 1966 – 3600⁴³⁷.

Pod koniec lat dwudziestych XX wieku biskup lubelski Marian Fulman utworzył w Moniatyczach wikariat obrządku wschodniosłowiańskiego przy proboszczu łańciskiej parafii. W Moniatyczach działalność neounijną prowadził były diakon prawosławny Mikołaj Smirnow⁴³⁸.

2 stycznia **1929** roku Lubelski Urząd Wojewódzki zarejestrował stowarzyszenia w gminie Moniatycze: Towarzystwo Ochotniczej Straży Pożarnej w Jankach i Towarzystwo Ochotniczej Straży Pożarnej w Nowosiólkach⁴³⁹.

Mieszkańcy wsi Moniatycze szer. rez. Józef Chmielewski, szer. rez. Jan Grabarczyk, szer. rez. Konstanty Dzikowski (rozkazem DOK II Nr 19 z dnia 11.05.1929 r.), szer. rez. Franciszek Czuk (rozkazem DOK II Nr 26 z dnia 16.07.1929 r.), bomb. rez. Józef Handziuk (rozkazem DOK II Nr 20 z dnia 05.11.1936 r.) otrzymali prawo do „Medalu Pamiątkowego Za Wojnę 1918-1921”⁴⁴⁰.

⁴²⁹ Rocznik CTR 1912, s. 175; Rocznik CTR 1911, s. 234.

⁴³⁰ Chełmska, s. 211.

⁴³¹ GZC 1918, Nr 7(57), s. 5.

⁴³² DzUrz CK_KomHrub 1918, Nr 2, s. 3, 4.

⁴³³ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1919, Nr 8, s. 231; Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1919, Nr 10, s. 316.

⁴³⁴ SZKR 1920, s. 35-36.

⁴³⁵ SMRP 1921 T.4, s. 34.

⁴³⁶ IWL 1925, s. 60.

⁴³⁷ Schematyzm 1925, s. 125; Spis DL 1929, s. 60; Spis DL 1931, s. 61; Spis DL 1938, s. 57; Spis DL 1948, s. 88; Spis DL 1966, s. 118.

⁴³⁸ Pelica KPL, s. 174-175.

⁴³⁹ LDW 1931, Nr 10, po. 107, s. 166.

⁴⁴⁰ Bujan, s. 159-163.

8 października **1931** roku wojewoda lubelski ustalił w województwie liczbę punktów sprzedaży detalicznej napojów alkoholowych, w szczególności w Moniatyczach – jeden (liczba mieszkańców 516) i w Nieledwi – jeden (liczba mieszkańców 749)⁴⁴¹.

W 1931 roku kościół św. Piotra i Pawła w Moniatyczach został wpisany do rejestru zabytków kultury i sztuki (pod poz. 146). Został opisany następująco: 1519 – drewniany, obecnie murowany z 1873⁴⁴².

31 stycznia **1932** roku został poświęcony sztandar Koła Młodzieży Wiejskiej w Moniatyczach⁴⁴³.

W **1933** roku w Moniatyczach powstało Katolickie Stowarzyszenie Polek⁴⁴⁴.

29 czerwca 1933 roku obchodzono w Moniatyczach dwa święta: odpust parafialny oraz Święto Morza. Mszę połową odprawił ks. proboszcz Wiktor Kruszyński (ołtarz był usytuowany przed budynkiem szkoły powszechnej). Dokonano poświęcenia wody w strumyku. Natomiast przed urzędem gminnym ustawiono się ponad 4000 ludzi, w tym ochotnicza straż pożarna z Janek, Moniatycza, Nowosiółek, Stefankowic, Zadubiec; dwa bataliony Związku Rezerwistów, Oddział Związku Strzeleckiego, Stowarzyszenie Młodzieży Wiejskiej, Kółko Rolnicze, Koło Gospodyń Wiejskich, Stowarzyszenie Młodzieży Polskiej, banderia (składająca się ze 150 koni), przedstawiciele wsi wraz z sołtysami (ustawieni w czwórkach). Z trybuny ustawionej przed remizą strażacką przemawiali: Maria Wańczykowa (nauczycielka), Józef Zarek (rolnik), Wacław Poznański (prezes Związku Rezerwistów)⁴⁴⁵.

W **1933** roku mieszkańcy wsi Moniatycze mieli najbliższą stację kolejową w Hrubieszowie a najbliższą linię autobusową przy trasie Chełm-Hrubieszów. Poczta była w Moniatyczach. Sąd grodzki w Hrubieszowie a okręgowy w Zamościu. Miejscowość leżała w powiecie hrubieszowskim, w gminie Moniatycze oraz należała do parafii rzymskokatolickiej w Moniatyczach i do parafii prawosławnej w Moniatyczach⁴⁴⁶.

10 czerwca **1934** roku Stowarzyszenie Młodzieży Polskiej w Moniatyczach przeprowadziło zbiórkę i zebrało 25, 82 zł na rzecz KUL⁴⁴⁷.

Według stanu na 1 stycznia **1935** roku w Moniatyczach istniał oddział Katolickiego Stowarzyszenia Mężów (jeden z 56 działających na terenie diecezji lubelskiej)⁴⁴⁸.

3 sierpnia **1935** roku odbyły się wybory w gminie Moniatycze dwóch delegatów do zgromadzenia okręgowego z siedzibą w Chełmie (obejmującego powiaty: chełmski, krasnostawski i hrubieszowski)⁴⁴⁹.

Według stanu na 1 listopada 1935 roku gmina Moniatycze w powiecie hrubieszowskim składała się z następujących 19 gromad: Annapol, Czortowice, Janki, Kułakowice, Moniatycze Wieś, Moniatycze Kolonia, Mojsławice Wieś, Mojsławice Kolonia, Niele dew, Nowosiółki, Obrowiec Wieś, Obrowiec Kolonia, Stefankowice Wieś, Stefankowice Kolonia, Turkułówka, Ubrodowice, Wołajowice, Zadębce Wieś, Zadębce Kolonia⁴⁵⁰.

Z dniem 1 września **1938** roku Międzykomunalny Związek Budowy Szkół, powstały w 1932 roku, oddał do użytku budynek szkoły w Mojsławicach, o dwóch salach⁴⁵¹.

W 1938 roku rozpoczęto budowę szkoły w Ubrodowicach o 1 sali⁴⁵².

⁴⁴¹ LDW 1931, Nr 24, poz. 246, s. 496.

⁴⁴² LDW 1931, Nr 11, poz. 111, s. 179.

⁴⁴³ KL 1932, Nr 39, s. 2.

⁴⁴⁴ Ogniwo AKDL 1934, Nr 1, s. 16.

⁴⁴⁵ KN 1933, Nr 13, s. 3, 4.

⁴⁴⁶ SKR 1933, s. 1077.

⁴⁴⁷ LDW 1934, Nr 18, s. 279.

⁴⁴⁸ Ogniwo AKDL 1935, Nr 1, s. 14-15.

⁴⁴⁹ LDW 1935, Nr 16, poz. 130, s. 294.

⁴⁵⁰ LDW 1935, Nr 30, poz. 213, s. 508, 509.

⁴⁵¹ Głos Lubelski 1938, Nr 221, s. 5.

⁴⁵² Głos Lubelski 1938, Nr 221, s. 5.

Wizytacja pasterska parafii została przeprowadzona w czerwcu **1947** roku⁴⁵³.

Co najmniej w roku szkolnym **1948/49** funkcjonowała 3-letnia Szkoła Przysposobienia Rolniczego w Moniatyczach (pow. hrubieszowski)⁴⁵⁴.

28 listopada **1952** roku w skład gminy Moniatycze wchodziło 27 gromad: Annapol (wieś), Białokóry (Białokóry, Gołębowiec Kolonia), Czortowice (Czortowice, Przychodziec Kolonia), Dziekanów (Dziekanów, Dziekanów PGR), Janki (Janki Kolonia), Kułakowice I (wieś), Kułakowice II (wieś), Kułakowice III (wieś), Mojsławice Kolonia (Mojsławice Kolonia), Mojsławice (wieś), Moniatycze (Moniatycze, Stefków), Moroczyn (Moroczyn, Moroczyn Ośrodek), Nieledew (Nieledew, Nieledew Kolonia, Nieledew Huta Kolonia, Nieledew Popówka Kolonia, Nieledew Zagrobla Kolonia, Nieledew Warsztaty Wydź., Pawłówka Leśniczówka, Trzeszczany Stacja Kolejowa, Kąty Kolonia, Kąty Ośrodek Wytwórni Win), Nowosiółki (Nowosiółki, Nowosiółki Kolonia, Iwanki Kolonia), Obrowiec Kolonia (Obrowiec Kolonia, Wiacentówka Kolonia), Obrowiec (Obrowiec, Lipice), Stefankowice Kolonia (Stefankowice Kolonia, Potoki Kolonia, Chyżyska Kolonia), Stefankowice (wieś), Szpikołosy (Szpikołosy, Szpikołosy Kolonia, Jakubówka Kolonia, Kazmierówka Kolonia, Szwajcary Kolonia, Zofiówka Kolonia), Świerszczów (Świerszczów, Świerszczów Kolonia), Teptiuków (Teptiuków, Teptiuków Kolonia), Turkułówka (Turkułówka Kolonia), Ubrodowice (Ubrodowice, Ubrodowice Kolonia), Wołajowice (wieś), Zadębcze Kolonia (Zadębcze Kolonia), Zadębcze (wieś). Miejscowości były obsługiwane odpowiednio przez urzędy pocztowe w Moniatyczach, Hrubieszowie, Mojsławicach⁴⁵⁵.

W skład Gromadzkiej Rady Narodowej w Moniatyczach, kadencja **1954-1958**, weszli: Bałuta Kazimierz, Chmielewicz Mieczysław, Dąbrowski Jan, Grabarczuk Józef, Ignatowicz Janina, Jarosiewicz Jan, Kamiński Czesław, Kowalczuk Stanisław, Kowalski Józef, Maszewski Jan, Niemczyk Stefan, Poziomkiewicz Antoni, Roicki Mirosław, Romanowski Grzegorz, Stawarska Leonarda, Warobiej Wiktor, Ziętak Zdzisława⁴⁵⁶.

Powiatowa Rada Narodowa w Hrubieszowie podjęła 20 listopada **1957** roku uchwałę w sprawie ustalenia liczby członków gromadzkich rad narodowych, w której ustalono dla wsi Moniatycze liczbę 18 radnych⁴⁵⁷.

W skład Gromadzkiej Rady Narodowej w Moniatyczach, kadencja **1958-1961**, weszli: Bobis Tadeusz, Czerwiński Henryk, Federkiewicz Antoni, Kata Henryk, Kawecki Ferdynand, Konior Edward, Kowalski Władysław, Perkman Kazimierz, Poziomkiewicz Antoni, Przyczyna Józef, Roicki Mirosław, Smalej Wincenty, Szajdłowski Józef, Szumiata Longin, Śmieszek Leon, Wolski Bolesław, Worobiej Wiktor, Wymiatał Antoni⁴⁵⁸.

Według stanu na 1 stycznia **1965** roku w powiecie hrubieszowskim było 24 gromad, w tym gromada w Moniatyczach⁴⁵⁹.

Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Lublinie podjęło 29 czerwca **1968** roku uchwałę o zniesieniu gromady Stefankowice i włączeniu jej do gromady Moniatycze⁴⁶⁰.

15 maja **1961** roku została przeprowadzona wizytacja pasterska⁴⁶¹.

W **1966** roku parafia należała do dekanatu hrubieszowskiego. Do parafii należały następujące miejscowości: Annapol, Czortowice, Janki, Kułakowice Pierwsze, Mojsławice Kolonia, Moniatycze, Moniatycze Kolonia, Nowosiółki, Stefankowice, Stefankowice Kolonia, Turkułówka, Ubrodowice Kolonia, Wołajowice⁴⁶².

⁴⁵³ Spis DL 1948, s. 88.

⁴⁵⁴ LDW 1949, Nr 8, poz. 65, s. 40.

⁴⁵⁵ DzUrz WRNL 1953, Nr 3, poz. 3, s. 335, 36.

⁴⁵⁶ DzUrz WRNL 1955, Nr 1, poz. 47, s. 39.

⁴⁵⁷ DzUrz WRNL 1957, Nr 10, poz. 67, s. 58.

⁴⁵⁸ DzUrz WRNL 1958, Nr 4, poz. 24, s. 43.

⁴⁵⁹ DzUrz WRNL 1965, Nr 2-10, poz. 11, s. 5-6.

⁴⁶⁰ DzUrz WRNL 1968, Nr 9, poz. 100, s. 71.

⁴⁶¹ Spis DL 1966, s. 118.

⁴⁶² Spis DL 1966, s. 118.

W Moniatyczach jest cmentarz założony przez grekokatolików i rzymskokatolików. Odpust – św. Apostołów Piotra i Pawła (29 czerwca)⁴⁶³.

Według stanu na 25 czerwca 2010 roku parafialny kościół rzymskokatolicki pod wezwaniem Apostołów Piotra i Pawła wraz z wyposażeniem wnętrza, otoczenie w granicach cmentarza kościelnego, dzwonnica jest wpisany do rejestru zabytków(nr A/85). Do rejestru zabytków wpisany jest także najstarsza część cmentarza grzebalnego z nagrobkami i drzewostanem w granicach działki (nr Z A/475)⁴⁶⁴.

Tabela 115 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Moniatycze

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Kacper Barszcz alias Branwicki	-1601-1621-; proboszcz
Antoni Bartłomiej Tuszowski	-1747-; proboszcz
Jan Poraziński	-1804-1811-; proboszcz
Marcin Tarkowski, 1777-1841	-1818-10.10.1841; proboszcz
Paweł Źarski, 1800-1876	10.10.1841-04.05.1842-; tymczasowy administrator
Józef Słabczyński /Słapczyński/, 1816-1905	styczeń 1843-19.09.1905; administrator/proboszcz
Jan Szpryngier, 1876-	-1908-1910; administrator
Marian Godlewski, 1870-	20.10.1910-01.01.1912; proboszcz
Antoni Kotyło, 1877-1945	14.11.1911-13.05.1914; administrator/proboszcz
Wojciech Bojarczuk, 1874-1961	03.06.1914-1918; administrator
Kalikst Zbieć, 1867-1920	1918-05.04.1920; proboszcz
Józef Widawski, 1882-	-ok. kwiecień 1921; proboszcz
Jan Bryłowski, 1887-1942	ok. kwiecień 1921-; proboszcz
Józef Sławiński, 1884-1964	ok. wrzesień 1921-ok. marzec 1924; proboszcz
Leon Mróz, 1871-1934?	14.05.1921-31.07.1928; administrator?
Wincenty Feliks Pawelec, 1889-1970	ok. marzec 1924-1925-; proboszcz
Ludwik Liwerski, 1892-1970	26.06.1927-15.04.1929; proboszcz
Wiktor Kruszyński, 1874-1950	1929-01.03.1948-; proboszcz
Kazimierz Truchel, 1914-1998	1949-1966-; proboszcz
Piotr Dudek	-czerwiec 2007; proboszcz
Jerzy Sopol, 1962-	23.06.2008-07.11.2015; proboszcz
Jan Semeniuk, 1968-	08.11.2015-2019-; proboszcz

Tabela 116 – Chronologiczny wykaz wikariuszy rzymskokatolickiej parafii Moniatycze

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Tomasz Jan Duda, 1935-2005	-1966-; więcej „Monografia parafii rzymskokatolickiej Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny w Gdeszynie”

⁴⁶³ Spis DL 1966, s. 118.

⁴⁶⁴ Obwieszczenie Nr 3/2010 Lubelskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Lublinie z dnia 25 czerwca 2010 roku w sprawie wykazu zabytków wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych „A” województwa lubelskiego.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Grzegorz Hałas, 1967-	-czerwiec 2007

Organiści (biogramy w GSB):

- Korolczuk Franciszek (-1841-),
- Szwaczkiewicz Marcin (-1880-1889-),
- Sidorowski Władysław (1922-1938-).

2.101. Mordy (PR)

Miasto Mordy, pow. siedlecki, woj. mazowieckie.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca 1919 roku majątek cerkwi Mordy (gmina Mordy) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Siedlcach⁴⁶⁵.

2.102. Mordy (RG)

Miasto Mordy, pow. siedlecki, woj. mazowieckie.

Dekanat⁴⁶⁶:

- sokołowski diecezji chełmskiej (-1842-1863-).

Kolatorem cerkwi był Kan *Zambrzucki* (-1842-)⁴⁶⁷.

Tabela 117 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Mordy

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Tomasz Połoski, -1823	-13.05.1823; proboszcz
Justyn Łada, 1817-1906	-1847-; administrator
Leon Terlikiewicz, 1823-	-1863-; administrator

2.103. Mordy (RL), św. Michała Archanioła /S. Michaelis Arch./, diecezja siedlecka

Miasto Mordy, pow. siedlecki, woj. mazowieckie.

Dekanat⁴⁶⁸:

- radzyński diecezji lubelskiej (-1909-),
- (...) diecezji podlaskiej (24.09.1918-),
- łosicki diecezji siedleckiej (25.03.1992-2025-).

Kaplica:

⁴⁶⁵ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

⁴⁶⁶ Rocznik RWCh 1847, s. 296.

⁴⁶⁷ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 463, 464.

⁴⁶⁸ Spis DL 1909, s. 103.

- Mordy, cmentarz, /S. Rochi/ (-1909-).

Tabela 118 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Mordy

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Wincenty Aleksandrowicz, 1820-1874	-1851-; proboszcz
Konstanty Rojkiewicz, 1835-1883	-19.03.1883; administrator
Erazm Mystkowski, -1889	-07.12.1889; administrator
Władysław Ambrożewicz, 1857-	09.05.1890-28.04.1906; administrator/proboszcz
Wincenty Kropiwnicki, 1870-	-1908-; administrator
Franciszek Wojno, 1857-	-1925-; proboszcz

2.104. Morozowicze /Mrozowice/ (RG)

Współcześnie wieś, rejon iwanicki, obwód wołyński, Ukraina.

Dekanat:

- hrubieszowski diecezji chełmskiej (-1749-1760-).

28 lipca 1760 roku cerkiew Trójcy Przenajświętszej leżąca w dobrach Radziwińskiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała: Mrozowice, Wolica⁴⁶⁹.

Tabela 119 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Morrozowicze

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Piotr Białczyński	-1760-; paroch

2.105. Mostów (PR)

Gmina Huszlew, pow. łosicki, woj. mazowieckie.

Tabela 120 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Mostów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Leonid Tomaszewicz, 1860-	01.12.1888-01.10.1893; proboszcz

2.106. Mostów /Mostowo/ (RG), Ofiarowania NMP

Gmina Huszlew, pow. łosicki, woj. mazowieckie.

⁴⁶⁹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 231, 232.

Dekanat⁴⁷⁰:

- międzyrzecki diecezji chełmskiej (-1833-1865-).

Około **1763** roku zostało ustanowione bractwo przy cerkwi parafialnej, bractwo istniało w **1833** roku (wówczas do bractwa należało 107 osób)⁴⁷¹.

Kolatorem cerkwi był Gracjan Izdebski (-**1842**-)⁴⁷².

W **1853** roku grzebano zmarłych nadal tylko na cmentarzu przy cerkwi⁴⁷³.

Tabela 121 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Mostów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Grudziński, 1768-1819	-1816-27.04.1819; proboszcz
Michał Witoszyński, 1815-1864	07.01.1840-04.12.1842; administrator
Cyprian Hannytkiewicz, 1821-	-1847-; administrator
Michał Szulakiewicz, 1838-	-1863-; administrator

2.107. Mostów (RL), Matki Bożej Anielskiej, diecezja siedlecka

Gmina Huszlew, pow. łosicki, woj. mazowieckie

Dekanat:

- łosicki diecezji siedleckiej (-2018-2025-).

Tabela 122 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Mostów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Marcin Kołodziej, 1883-	09.10.1919-22.04.1922; proboszcz
Leon Aleksander Dębicki, 1887-1924	05.08.1922-07.10.1922; proboszcz
Leon Ostrowski	-1926; administrator

2.108. Mosty Wielkie (RG), Zwiastowania NMP

Współcześnie miasto, rejon czerwonogrodzki, obwód lwowski, Ukraina.

Dekanat:

- uhnowski diecezji chełmskiej (-1761-).

15 stycznia **1761** roku parafialna cerkiew Zwiastowania NMP (dekanatu uhnowskiego) leżąca w dobrach starostwa mostowskiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bielskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość: Mosty Wielkie /Mosty/. Do spowiedzi przystępowało około 400 osób⁴⁷⁴.

⁴⁷⁰ Rocznik RWCh 1847, s. 295; APL ChKG, sygn. 35/95/0/9.3/245, k. 12.

⁴⁷¹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 35-38.

⁴⁷² APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 455, 456.

⁴⁷³ APL ChKG, sygn. 35/95/0/9.3/245, k. 12.

⁴⁷⁴ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 439, 440.

Tabela 123 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Mosty Wielkie

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Damian Mokrzycki	-01.02.1735-; paroch
Michał Mokrzycki	-15.01.1761-; paroch

2.109. Mosty Wielkie /Mosty, Augustów/ (RL), Wniebowzięcia NMP

Współcześnie miasto, rejon czerwonogrodzki, obwód lwowski, Ukraina.

Dekanat⁴⁷⁵:

- bełski diecezji chełmskiej (09.07.1604-15.09.1694-20.07.1717-),
- *bełski diecezji lwowskiej (-1880-)*.

9 lipca **1604** roku, na synodzie diecezjalnym, parafia została włączona do dekanatu bełskiego diecezji chełmskiej⁴⁷⁶.

Rejestr poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzony 7 listopada **1673** roku wymienia parafię Mosty w dekanacie bełskim. Parafia miała proboszcza i kantora⁴⁷⁷.

Rejestr poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzony 31 stycznia **1675** roku notuje parafię Mosty w dekanacie bełskim. Do opodatkowania zgłoszono proboszcza i kantora⁴⁷⁸.

W **1772** roku kościół był drewniany, pod patronatem duchowym⁴⁷⁹.

Tabela 124 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Mosty Wielkie

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Wojciech Wojnarowicz	-01.02.1761-; proboszcz

2.110. Mościska (RL)

Współcześnie rejon mościski, obwód lwowski, Ukraina.

Dekanat:

- mościski diecezji przemyskiej (-1785-).

W **1785** roku parafia Mościska leżała w dekanacie mościskim diecezji przemyskiej i liczyła 4790 parafian⁴⁸⁰.

⁴⁷⁵ Concilia Poloniae T.9, s. 9-20, 66-78, 83-130, 214-292.

⁴⁷⁶ Concilia Poloniae T.9, s. 9-20, 83-130.

⁴⁷⁷ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 192.

⁴⁷⁸ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 244, 245.

⁴⁷⁹ Litak KŁR, s. 3161-366.

⁴⁸⁰ Kramarz Rozmieszczenie, s. 447-478.

2.111. Motwica (RG), św. Jana Ewangelisty

Gmina Sosnówka, pow. bialski, woj. lubelskie.

Dekanat⁴⁸¹:

- włodawski diecezji chełmskiej (-1833-1865-).

Kolatorzem cerkwi był Józef Bontani (-1842-)⁴⁸².

Tabela 125 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Motwica

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Leon Górski, 1805-	-1832-1863-; proboszcz

Diak-nauczyciel:

- Jan Fyk⁴⁸³ (-1855-1856-).

2.112. Motwica (RL), Narodzenia NMP, diecezja siedlecka

Gmina Sosnówka, pow. bialski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- (...) siedleckiej, czyli podlaskiej (-1924-1927-),
- wisznicki diecezji siedleckiej (25.03.1992-2025-).

Tabela 126 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Motwica

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Bolesław Pietkiewicz, 1880-	19.10.1924-11.07.1927; administrator
Marek Kujda	-2018-; proboszcz

2.113. Motowidlówka /Motowyliwka/ (RL), /S. Annae/

Współcześnie: Motowyliwka, rejon lubarski, obwód żytomierski, Ukraina.

Dekanat⁴⁸⁴:

- kijowski diecezji żytomierskiej (-1914-1921-).

Tabela 127 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Motowidlówka

⁴⁸¹ Rocznik RWCh 1847, s. 301; Spis DGCh 1863, s. 24; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1187, k. 83; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 53-58.

⁴⁸² APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 501, 502.

⁴⁸³ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1187, k. 337.

⁴⁸⁴ Spis DŁuckŻytomierz 1920, s. 37; Spis DŁuckŻytomierz 1921, s. 34.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Bolesław Pietkiewicz, 1880-1943	-1920-; administrator

2.114. Motycz (RL), /BMV Regina Angelorum/

Dekanat:

- lubelski (-1928-)⁴⁸⁵.

Tabela 128 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii w Motyczu

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Karol Sawulski, 1888-1927	-ok. listopad 1924; proboszcz
Władysław Uleniecki, 1885-	ok. listopad 1924-; proboszcz
Jan Znamirowski, 1876-1932	01.08.1928-11.05.1929; proboszcz
Wincenty Euzebiusz Cap, 1946-	2005-22.06.2011; proboszcz

Organiści:

- Lisowski Ignacy, 1831- (-1841-)⁴⁸⁶.

2.115. Mszanna (PR)

Gmina Olszanka, pow. łosicki, woj. mazowieckie.

Tabela 129 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Mszanna

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Sylwester Mazur	-1889-; proboszcz

2.116. Mszanna (RG), św. Jana Chrzciciela

Gmina Olszanka, pow. łosicki, woj. mazowieckie.

Dekanat⁴⁸⁷:

- międzyrzecki diecezji chełmskiej (-1833-1865-).

Tabela 130 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Mszanna

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Leon Kościakiewicz /Kościukiewicz/, 1768-1836	-1811-03.01.1836; proboszcz
Michał Witoszyński, 1815-1864	07.01.1840-04.12.1842; administrator

⁴⁸⁵ Spis DL 1929, s. 47.

⁴⁸⁶ APL APR Oszczów, sygn. 35/1891/0/2.4/43, k. 51/52.

⁴⁸⁷ Rocznik RWCh 1847, s. 295;

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Cyprian Hannytkiewicz, 1821-	-1846-1852-; administrator
Michał Szulakiewicz, 1838-	-1863-; administrator

2.117. Mszanna (RL), Ścięcia św. Jana Chrzciciela, diecezja siedlecka

Gmina Olszanka, pow. łosicki, woj. mazowieckie.

Dekanat:

- łosicki diecezji siedleckiej (25.03.1992-2025-).

Parafię erygował, **26 lipca 1925** roku, biskup podlaski Henryk Przeździecki⁴⁸⁸.

Tabela 131 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Mszanna

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Zbigniew Hackiewicz	-2019-; proboszcz

2.118. Mukanie (RG), Nawiedzenia Pańskiego

Współcześnie rejon radziechowski, obwód lwowski, Ukraina.

Dekanat:

- stojanowski diecezji chełmskiej (-1761-).

2 listopada **1761** roku parafialna cerkiew Nawiedzenia NMP (dekanatu stojanowskiego) leżąca w dobrach Mukańskiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość: Mukanie. Do spowiedzi przystępowało około 130 osób⁴⁸⁹.

Tabela 132 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Mukanie

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Amelanów	-02.11.1761-; paroch

2.119. Muratyn (PR)

Gmina Łaszczów, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiwnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Muratyn (gmina Czerkasy, pow. tomaszowski) został objęty zarządem państwowym przez

⁴⁸⁸ AAN MWRiOP, sygn. 2/14/0/5/466, k. 215.

⁴⁸⁹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 543.

Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu⁴⁹⁰.

2.120. Muratyn /Moratyn/ (RG), św. Mikołaja

Gmina Łaszczów, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat⁴⁹¹:

- tyszowiecki diecezji chełmskiej (-1732-1875).

Kolatorem cerkwi był Łukasz Franciszek Prusinowski (-22.05.1687-)⁴⁹².

Do parafii należały miejscowości: Muratyn, Pukarzów, Wólka Pukarzowska (-1687-)⁴⁹³.

Kolatorami parafii byli: Jerzy Jan Kuropatwa z Łańcuchowa (-20.07.1703-), Antoni Paniewski z Karniewa (-20.07.1703-)⁴⁹⁴.

24 października 1732 roku cerkiew św. Mikołaja w Muratynie wizytował komisarz, wyznaczony przez biskupa chełmskiego, ks. Józef Ostaszewski, przy współudziale ks. Mikołaja Sarabkiewicza (proboszcz parafii Dub, dziekan tyszowiecki). Parochem cerkwi był wówczas ks. Aleksander Mazański. Cerkiew była bardzo stara, niedawno reperowana⁴⁹⁵.

10 października 1760 roku cerkiew św. Mikołaja (dekanatu tyszowieckiego) leżąca w dobrach starostwa tyszowieckiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowości: Muratyn /Moratyn/, Pukarzów. Do spowiedzi przystępowało około 130 osób⁴⁹⁶.

Kolatorem cerkwi była Anna Puzyna, starościna (-1732-)⁴⁹⁷.

Do parafii należały miejscowości: Muratyn, Wólka Pukarzowska (-1732-)⁴⁹⁸.

Kolatorem cerkwi był Michał Szlubowski (-1842-)⁴⁹⁹.

Cerkiew w Muratynie był cerkwią filialną parafii w Czartowcu (-1842-1863-)⁵⁰⁰.

Tabela 133 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Muratyn

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Aleksander Mazański, 1680-	20.07.1703/prezenta-1732-
Stefan Czujkowski	-10.10.1760-; paroch

2.121. Myców /Miców/ (RG), św. Mikołaja

Gmina Dołhobyczów, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie.

Pow. bełski, woj. bełskie, Polska (-1713-; dobra mycowskie), parafia r.l. Bełz (-1764-)⁵⁰¹.

⁴⁹⁰ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

⁴⁹¹ Rocznik RWCh 1847, s. 298; APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/103, k. 160, 161.

⁴⁹² APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/103, k. 160, 161.

⁴⁹³ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/103, k. 160, 161.

⁴⁹⁴ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/103, k. 160, 161.

⁴⁹⁵ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/103, k. 160, 161.

⁴⁹⁶ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 394, 395.

⁴⁹⁷ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/103, k. 160, 161.

⁴⁹⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/103, k. 160, 161.

⁴⁹⁹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 483, 484.

⁵⁰⁰ Rocznik RWCh 1847, s. 298; Spis DGCh 1863, s. 25; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 483, 484.

⁵⁰¹ Bondyra Własność, s. 178.

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z **1675** roku notuje popa we wsi Miców⁵⁰².

2.122. Myślatycze (RL)

Współcześnie rejon mościski, obwód lwowski, Ukraina.

Dekanat:

- mościski diecezji przemyskiej (-1785-).

W **1785** roku parafia Myślatycze leżała w dekanacie mościskim diecezji przemyskiej i liczyła 217 parafian⁵⁰³.

3. N – wykaz parafii

3.1. Nabroź (PR)

Gmina Łaszczów, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat⁵⁰⁴:

- 2-gi tomaszowski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

23 kwietnia **1906** roku biskup diecezji chełmsko-lubelskiej Eulogiusz przeprowadził wizytację cerkwi w Nabrożu. Ponadto biskup przenocował w Nabrożu⁵⁰⁵.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiwnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Nabroź (gmina Czerkasy, pow. tomaszowski) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu⁵⁰⁶.

Tabela 134 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Nabroź

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Szymon Wasylczyszyn, 1851-	-1900-1901-; proboszcz
Mikołaj Kochanowicz	-1908-1912-; proboszcz

3.2. Nabroź (RG), Przemienienia Pańskiego

Gmina Łaszczów, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat⁵⁰⁷:

⁵⁰² AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 783.

⁵⁰³ Kramarz Rozmieszczenie, s. 447-478.

⁵⁰⁴ PKLG 1909, s. 234; PKLG 1910, s. 240; PKLG 1911, s. 242; PKLG 1912, s. 251.

⁵⁰⁵ CCZ 1906, Nr 7, s. 207.

⁵⁰⁶ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

⁵⁰⁷ Rocznik RWCh 1847, s. 299; Spis DGCh 1863, s. 21; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 485, 486.

- tyszowiecki diecezji chełmskiej (-1686-1875).

Cerkiew filialna⁵⁰⁸:

- Łykoszyn (-1842-1863-).

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z 1674 roku notuje popa z żoną we wsi Nabród⁵⁰⁹.

28 października 1760 roku parafialna cerkiew Przemienienia Pańskiego (dekanatu tyszowieckiego) leżąca w dobrach starostwa tyszowieckiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość: Kryszyn, Lipowiec, Mołożów, Nabród, Tuczapy. Do spowiedzi przystępowało około 100 osób⁵¹⁰.

Tabela 135 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów grekokatolickiej parafii Nabród

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Bazyli Tyski	-28.10.1760-; komendarz
Teodor Sajkiewicz, -1842	-1826-1829-; proboszcz
Bazyli Waszkiewicz, 1818-	-1847-; administrator -1863-1865-; proboszcz

Diak:

- Mikołaj Pukaluk (-1827-; ur. ok. 1783)⁵¹¹.

3.3. Nabród (RL), 15.11.1411-, Wniebowzięcia NMP, św. Stanisława Biskupa, św. Agnieszki Pierwszej Męczennicy /Assumptio BMV; S. Stanislaus EM et S. Agnes VM/, diecezja zamojsko-lubaczowska

Gmina Łaszczów, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat⁵¹²:

- grabowiecki diecezji chełmskiej (09.07.1604-15.09.1694-20.07.1717-1772),
- grabowiecki diecezji przemyskiej (1772-1796-),
- tyszowiecki diecezji przemyskiej (1796-1811-),
- tyszowiecki diecezji lubelskiej (-1839-1864-; -1918-1928-),
- tomaszowski diecezji lubelskiej (-1869-1914-),
- tyszowiecki diecezji zamojsko-lubaczowskiej (25.03.1992-),
- łaszczowski diecezji zamojsko-lubaczowskiej (-2010-2025-).

Kościół filialny:

- Mircze (-1918-),
- Stara Wieś (-1922-1928-).

Kaplica:

⁵⁰⁸ Rocznik RWCh 1847, s. 299; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 485, 486.

⁵⁰⁹ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/72, k. 334.

⁵¹⁰ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 408, 409.

⁵¹¹ APL APR Nabród, sygn. 35/1883/0/2.4/20, k. 101/51.

⁵¹² Spis DL 1840, s. 90; Spis DL 1864, s. 12; Spis DL 1865, s. 15; Spis DL 1870, s. 49; Spis DL 1881, s. 39; Spis DL 1896, s. 60; Spis DL 1902, s. 64; Spis DL 1914, s. 47; Spis DL 1915, s. 47; Spis DL 1919, s. 57; Spis DL 1929, s. 94; Spis DZL 1995; Spis DZL 2010; Concilia Poloniae T.9, s. 9-20, 66-78, 83-130, 214-292.

- Nabród, cmentarz (-1922-1928-).

15 listopada 1411 roku w Nabrożu dziedzice Nabroża i Miętkiego Jan i Agnieszka małżonkowie Szapnik /Jan Sumik z Nabroża, walczący w bitwie pod Grunwaldem; Jan Sapnik/, w obecności rektora kościoła w Grabowcu ks. **Jana**, rektora kościoła w Rzeplinie ks. **Wita**, plebana parafii Małoniż ks. **Niemisław** /Mstislaus, Gimislaos/, kapelana kościoła Szczebrzeszyn Mikołaja oraz dziedziców Mścisława i Dobiesława z Kmiczyna, Tomasza i Andrzeja z Dutrowa. Kościół parafialny otrzymał wezwanie Poczęcia NMP, świętych Jana Apostoła, Mikołaja, Małgorzaty, Katarzyny, Doroty i Wszystkich Świętych. W skład parafii weszły następujące miejscowości: Dutrów, Kmiczyn /Kniczyn/, *Miętkie*, *Mircze*, *Mołożów*, *Nabród* /*Nabroź*/, *Stara Wieś* /*Szypice*/, ...⁵¹³.

Parafię erygował i poświęcił istniejący kościół 15 listopada 1411 roku biskup włodzimierski Grzegorz⁵¹⁴.

W **1531** roku do parafii należały miejscowości Dutrów, Kryszyń, Łykoszyn, *Miętkie*, *Mircze*, *Mołożów*, *Nabród*, *Tuczapy*, *Stara Wieś* /*Szypice*/, *Wasyłów*, *Wiszniów*⁵¹⁵.

9 lipca **1604** roku, na synodzie diecezjalnym, parafia została włączona do dekanatu grabowieckiego diecezji chełmskiej⁵¹⁶.

Rejestr poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzony 7 listopada **1673** roku wymienia parafię Nabród w dekanacie grabowieckim. Parafia miała proboszcza, organistę, dzwonnika/kościelnego⁵¹⁷.

Rejestr poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzony 31 stycznia **1675** roku notuje parafię Nabród w dekanacie grabowieckim. Do opodatkowania zgłoszono proboszcza, organistę i kantora⁵¹⁸.

W **1785** roku parafia Nabród leżała w dekanacie grabowieckim diecezji przemyskiej. Parafia obejmowała wsie: *Dobużek*, *Dutrów*, *Kryszyń*, *Kmiczyn*, *Łykoszyn*, *Miętkie*, *Mołożów*, *Mircze*, *Nabród*, *Stara Wieś*, *Tuczapy*, *Wiszniów*⁵¹⁹.

Odcisk 6 – Rok **1880**, 28 maja. Odcisk pieczęci urzędowej Urzędnika Stanu Cywilnego Parafii r.l. Nabród. Pieczęć ta była wykorzystywana także z 1874 roku (ze zbiorów Andrzeja

⁵¹³ ZDM, Nr 1240; Bieńkowski, s. 242 (Szumik).

⁵¹⁴ Swieżawski Aleksander, „Z pradziejów Łaszczowa”, Rocznik Tomaszowski, R.I, 1983 (druk 1984), s. 17-21; Swieżawski Aleksander, „Erekcja parafii w Nabrożu i jej losy w XV wieku”, Nasza Przeszłość, T.63, 1985, s. 255-263.

⁵¹⁵ Swieżawski Aleksander, „Erekcja parafii w Nabrożu i jej losy w XV wieku”, Nasza Przeszłość, T.63, 1985, s. 255-263.

⁵¹⁶ Concilia Poloniae T.9, s. 9-20, 83-130.

⁵¹⁷ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 193.

⁵¹⁸ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 245, 246.

⁵¹⁹ Kramarz Rozmieszczenie, s. 447-478.

Karczmarczuka).

20 czerwca 1926 roku w kościele w Nabrożu odbyła się uroczystość 50-lecia kapłaństwa proboszcza parafii Nabroź ks. Antoniego Gryczyńskiego. Ceremoniarzem uroczystości był proboszcz parafii Łaszczów ks. Kazimierz Remiszewski. W uroczystości uczestniczyli m.in. infułat ks. Wincenty Hartman, proboszcz parafii Rudno (podlaskie) ks. Franciszek Dziega, proboszcz parafii Dub ks. Marcin Płaza, proboszcz parafii św. Mikołaja w Hrubieszowie ks. Melchior Juściński (były uczeń jubilata), proboszcz parafii Łabunie ks. Walenty Goliński, ks. Andrzej Gryczyński (brat ks. Antoniego, proboszcz parafii w archidiecezji warszawskiej), kolator kościoła w Nabrożu dziedzic dóbr Łykoszyn Stanisław Świeżawski⁵²⁰.

Reprodukcja 1 – Rok 1913. Kościół w Nabrożu. Źródło: „Wieś i Dwór” 1913, Nr 23, s. 6.

Reprodukcja 2 – Rok 1913. Nabroź, cmentarz. Grobowiec rodziny Chrzanowskich. Źródło: „Wieś i Dwór” 1913, Nr 23, s. 7.

⁵²⁰ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1926, Nr 6, s. 188, 189.

W 1930 roku parafia była wizytowana przez sufragana lubelskiego biskupa Adolfa Józefa Bożeniec-Jełowickiego. Opis relacji z wizyty: „Przez dwór Starę-Wieś jedziemy do Nabroża. Brama ładnie wygląda z inicjałami Ks. Biskupa. Kościół duży, najładniejszy w całej okolicy; posiada olbrzymie prezbiterjum. Tu zatrzymał się Ks. Biskup 2 dni. Obiad spożyto u p. Swieżawskiego. Niedaleko od Nabroża jest nowo utworzona parafia Wiszniów. J. E. zwiedza tę nową placówkę. Kościółek drewniany maleńki, parafia uboga, ale posiada wszystkie aparaty kościelne.”⁵²¹.

Tabela 136 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Nabroź

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan ⁵²²	-31.12.1424-; rektor
Stanisław ⁵²³	-1466-; pleban
Maciej ⁵²⁴	-19.12.1470-; pleban
Maciej z Hrubieszowa ⁵²⁵	-1482-1493-; pleban prawdopodobnie ten sam co powyżej
Stanisław Zawadzki	-24.09.1736-; prepozyt
Klemens Bazyli Ubysz, ok. 1747-1811	1791-20.01.1811; proboszcz
Andrzej Lubiewski /Jędrzej/	20.01.1811-31.12.1811; administrator
Józef Zamiechowski	01.01.1812-31.12.1816; proboszcz
Stanisław Pogonowski, 1776-1857	01.01.1817-1851-; proboszcz
Adam Goławski, 1808-1875	1851-23.12.1875; proboszcz
Franciszek Goławski, 1828-1889	23.12.1875-08.01.1889; administrator
Tomasz Stachowicz, 1865-1914	05.12.1888-12.05.1889; tymczasowy administrator, wikariusz
Piotr Szuszkowski, 1842-1895	12.05.1889-02.10.1891; proboszcz
Kalikst Zbieć, 1867-1920	02.10.1891-31.12.1892; tymczasowy administrator, wikariusz
Wiktor Suski, 1867-1919	01.01.1892-1902-; proboszcz
Ryszard Słabczyński, 1875-1928	1908;
Bronisław Kucharski, 1871-1915	-1908-; administrator
Antoni Gryczyński, 1851-1943	1909-1927; administrator
Władysław Jacniacki, 1889-1943	1928-30.05.1943; proboszcz
Wacław Cieśliński, 1911-1977	1947-24.09.1957; proboszcz
Stanisław Mamczarz, 1907-	1966-; proboszcz

⁵²¹ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1930, Nr 9, s. 297-300.

⁵²² ZDM, Nr 1351; Dzieje ChK, s. 51.

⁵²³ Swieżawski Aleksander, „Erekcja parafii w Nabrożu i jej losy w XV wieku”, Nasza Przeszłość, T.63, 1985, s. 255-263.

⁵²⁴ Swieżawski Aleksander, „Erekcja parafii w Nabrożu i jej losy w XV wieku”, Nasza Przeszłość, T.63, 1985, s. 255-263.

⁵²⁵ Swieżawski Aleksander, „Erekcja parafii w Nabrożu i jej losy w XV wieku”, Nasza Przeszłość, T.63, 1985, s. 255-263.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Zdzisław Leśnowolski, 1929-2016	20.05.1977-31.05.1994; proboszcz
Waldemar Malinowski, 1958-	2004-23.06.2008; proboszcz
Krzysztof Kłós	23.06.2008-22.06.2009; proboszcz
Józef Godzisz, 1954-	22.06.2009-ok. 20.08.2014; proboszcz
Jerzy Truś, 1972-	20.08.2014-2018-; proboszcz

Organiści (biogramy, patrz GSB):

- Niwiński Łukasz (-1811-),
- Blajerski Franciszek (-1829-),
- Blajerski Adam (-1832-),
- Bosakowski Franciszek (-1862-); urodził się w 1829 roku (około)⁵²⁶,
- Jurkiewicz Wincenty (-1878-1902-).

3.4. Nahaczów /Nachaczów/ (RG)

Współcześnie wieś, rejon jaworowski, woj. lubelskie.

Pow. bełski, woj. bełskie, Polska (-1713-; wieś królewska), parafia r.l. Krakowiec (-1764-)⁵²⁷.

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z 1675 roku notuje popa w królewskiej wsi Nahaczów (starostwo lubaczowskie)⁵²⁸.

3.5. Nałęczów /przed 1947 rokiem parafia Bochothnica/ (RL), św. Jana Chrzciciela /s. Joannis Bapt./, archidiecezja lubelska

Gmina Nałęczów, pow. puławski, woj. lubelskie.

Dekanat⁵²⁹:

- kazimierski archidiakonu lubelskiego diecezji krakowskiej (-1778-),
- kazimierski diecezji chełmsko-lubelskiej (20.07.1790-1792-),
- kazimierski diecezji lubelskiej (-1839-1864-),
- nowoaleksandryjski diecezji lubelskiej (1867-1909-),
- kurowski diecezji lubelskiej (24.09.1918-),
- puławski diecezji lubelskiej (-1919-),
- garbowski archidiecezji lubelskiej (25.03.1992-2025-).

W lipcu 1919 roku Kuria Diecezjalna Lubelska udzieliła pozwolenia administratorowi parafii Bochothnica na poświęcenie kaplicy publicznej w Nałęczowie i odprawianie w niej nabożeństw⁵³⁰.

Tabela 137 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii

⁵²⁶ APL APR Nabród, sygn. 35/1883/0/2.4/55, k. 4/5.

⁵²⁷ Bondyra Własność, s. 179.

⁵²⁸ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 788.

⁵²⁹ Spis DL 1840, s. 73; Spis DL 1846, s. 6; Spis DL 1876, s. 22; Spis DL 1849, s. 6; Spis DL 1865, s. 7; Spis DL 1909, s. 28; Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1919, Nr 3, s. 73, 7; AAL AKGDL, sygn. 60/A/I, k. 4; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/105, k. 994.

⁵³⁰ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1919, Nr 8, s. 255.

Nałęczów /Bochothnica/

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Szymon Stamirowski, 1753-	01.07.1778-1792-; proboszcz
Józef Czubaszek, 1790-1862	-1837-28.04.1862; proboszcz
Władysław Dziewicki, 1835-1869	-1865-14.04.1869; proboszcz
Henryk Kowalski, 1836-	-1875-; administrator
Stanisław Strus, 1839-1890	-02.04.1890; administrator
Feliks Słomczyński, 1841-1915	-1894-01.04.1915; proboszcz
Maciej Wójtowicz, 1874-1957	-ok. marzec 1919; administrator
Franciszek Zdzisław Łuczycki, 1858-1927	ok. marzec 1919-13.06.1927; administrator
Kazimierz Boborcki	01.01.1927-19.06.1927-; zastępca
Józef Kostkowski, 1868-1938	-24.06.1927-13.09.1935-; administrator, proboszcz
	-16.10.1935-;
Nałęczów	
Aleksander Mischczuk, 1905-1982	1947-1966-; administrator

Organisci (biogramy w GSB):

- Łukasiewicz Piotr (-1862-),
- Kopeć Piotr⁵³¹ (-1867-). Urodził się w 1844 roku. Powstaniec styczniowy. Zmarł w 1929 roku. Pochowany, wraz z synem Władysławem, na cmentarzu w Częstoborowicach. Żona: Marianna z Buczkowskich, 1842-. Dzieci: Władysław, 1867-1938. Patrz hasło: Kopeć Władysław.
- Łuszczyński Antoni (-1903-),
- Mazurkiewicz Piotr⁵³² (-14.06.1927-17.07.1929-), ur. ok. 1880.

3.6. Narol, Krupiec (RG), św. Trójcy, Ofiarowania Matki Bożej w Świątyni

Współcześnie przysiółek Narola, gmina Narol, pow. lubaczowski, woj. podkarpackie.
/zdjęcie/

Krupiec stał się częścią Narola w **1867** roku.

Dekanat:

- tomaszowski diecezji chełmskiej (-1761-).

4 czerwca **1761** roku parafialna cerkiew św. Trójcy (dekanatu tomaszowskiego) leżąca w dobrach królewskich była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość: Krupiec /Krupe/, Narol. Do spowiedzi przystępowało około 46 osób⁵³³.

Współczesna cerkiew jest pod wezwaniem Ofiarowania Matki Bożej w Świątyni.

Tabela 138 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Krupiec

⁵³¹ APL APR Markuszów, sygn. 35/1875/0/2.4/63, k. 16/63.

⁵³² APR Bochothnica, Księga zgonów, 1916-1941, k. 93/33, 109/30.

⁵³³ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 482, 483.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Limionowicz	-04.06.1761-; paroch

3.7. Narol (RL), Narodzenia NMP, diecezja zamojsko-lubaczowska

Gmina Narol, pow. lubaczowski, woj. podkarpackie.

Dekanat⁵³⁴:

- magierowski diecezji chełmskiej (09.07.1604-18.06.1624),
- potylicki diecezji chełmskiej (18.06.1624-15.09.1694-20.07.1717-1772),
- lubaczowski diecezji przemyskiej (1772-1785-),
- narolski diecezji zamojsko-lubaczowskiej (25.03.1992-2025-).

Kościóły i kaplice:

- drewniany (-1772-)⁵³⁵.

9 lipca 1604 roku, na synodzie diecezjalnym, parafia została włączona do dekanatu magierowskiego diecezji chełmskiej⁵³⁶.

Rejestr poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzony 7 listopada 1673 roku wymienia parafię Narol w dekanacie potylickim (z proboszczem)⁵³⁷.

Rejestr poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzony 31 stycznia 1675 roku notuje parafię Narol w dekanacie potylickim. Do opodatkowania zgłoszono proboszcza⁵³⁸.

Parafia Narol jest wymieniana z filię w Florianowie w wykazie parafii z 20 lipca 1717 roku⁵³⁹.

W 1772 roku kościół (Narodzenia NMP)) był drewniany, pod patronatem szlacheckim (woj. bełskie)⁵⁴⁰.

W 1773 roku parafia miała wikariusza: ks. Prota Kolbuszowskiego⁵⁴¹.

W 1785 roku parafia Narol leżała w dekanacie lubaczowskim diecezji przemyskiej i liczyła 814 parafian⁵⁴².

Tabela 139 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Narol

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Józef Jan Łoza	-08.12.1773-08.08.1779-; proboszcz
Leonid Ziemiański	-1896-; proboszcz
Jan Niemczyk	-1909-; proboszcz
Stefan Kuk, 1951-	1993-1995; proboszcz
Andrzej Pikula, 1951-	08.07.1999-28.06.2005; proboszcz
Stanisław Kupeczak, 1960-	28.06.2005-23.06.2008; proboszcz

⁵³⁴ Spis DZL 2010, s. 92; Concilia Poloniae T.9, s. 9-20, 23-38, 66-78, 83-130, 133-178, 214-292.

⁵³⁵ Litak KŁR, s. 3161-366.

⁵³⁶ Concilia Poloniae T.9, s. 9-20, 83-130.

⁵³⁷ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 193, 194.

⁵³⁸ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 246.

⁵³⁹ Concilia Poloniae T.9, s. 66-78, 214-292.

⁵⁴⁰ Litak KŁR, s. 3161-366.

⁵⁴¹ APL APRG, sygn. 35/106/10/-/18, k. 23.

⁵⁴² Kramarz Rozmieszczenie, s. 447-478.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Czesław Paweł Szczerba, 1963-	23.06.2008-17.08.2016; proboszcz
Józef Bednarz, 1958-	17.08.2016-2020-; proboszcz

3.8. Nasutów (RL), 1989-, NMP Królowej Polski, archidiecezja lubelska

Gmina Niemce, pow. lubelski, woj. lubelskie.

Dekanat⁵⁴³:

- (...) diecezji lubelskiej (1989-25.03.1992),
- lubelsko-północny archidiecezji lubelskiej (25.03.1992-2025-).

Kaplice:

- Niemce, cmentarz. Kaplicę poświęcił ks. Franciszek Haładyj (01.11.2005).

Parafia została erygowana w **1989** roku.

Tabela 140 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Nasutów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Henryk Olech, 1949-	1989-02.08.2002; proboszcz
Stanisław Grzesiuk, 1942-2020	2003-2012; proboszcz

3.9. Nedeżów (PR)

Gmina Jarczów, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiwnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Nedeżów (gmina Majdan Górny, pow. tomaszowski) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu⁵⁴⁴.

27 czerwca **1938** roku cerkiew rozebrano⁵⁴⁵.

3.10. Nedeżów /Niedezow/ (RG), św. Dymitra

Gmina Jarczów, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- tyszowiecki diecezji chełmskiej (-1683-),
- tomaszowski diecezji chełmskiej (-1696-1875).

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z **1662** roku notuje popa we wsi Niedezów⁵⁴⁶.

11 czerwca **1761** roku cerkiew św. Demetriusza (dekanatu tomaszowskiego) leżąca w

⁵⁴³ Spis DL 1995, s. 197.

⁵⁴⁴ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

⁵⁴⁵ Siwicki Mikołaj, „Dzieje konfliktów polsko-ukraińskich”, T.1, s. 125.

⁵⁴⁶ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/72, k. 189, 190.

dobrach sędziego cześnika płockiego Wierzbickiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość Nedeżów. Do spowiedzi przystępowało około 80 osób⁵⁴⁷.

24 maja **1827** roku zostało ustanowione bractwo przy cerkwi afiliowanej we wsi Nedeżów, bractwo istniało w **1833** roku (wówczas do bractwa należało 9 osób)⁵⁴⁸.

Kolatorem cerkwi był Szymon Suchocki (-**1842**-)⁵⁴⁹.

Cerkiew Nedeżów była filialną parafii Typin (-1833-1863-)⁵⁵⁰.

Tabela 141 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Nedeżów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Teodor Filewicz	-11.06.1761-; paroch

3.11. Neple (PR)

Gmina Terespol, pow. bialski, woj. lubelskie.

Psalmiści (biogramy w GSB):

- Mateusz (Maciej) Pomagajba (-31.10.1906)⁵⁵¹.

3.12. Neple (RG), Podwyższenia św. Krzyża

Gmina Terespol, pow. bialski, woj. lubelskie.

Dekanat⁵⁵²:

- kodeński diecezji chełmskiej (-1833-1865-).

W **1846** roku zorganizowani szkołę elementarną w oparciu o zapis 1000 złp. śp. Stanisława Ursyna Niemcewicza⁵⁵³.

Tabela 142 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Neple

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Andrzej Koncewicz, -1834	-1817-; proboszcz
Wojciech Lemański, 1801-	-1829-; administrator
Jan Budziłowicz, 1809-	-1847-; administrator
Jan Żypowski, 1799-1866	-1863-; administrator

⁵⁴⁷ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 499, 500.

⁵⁴⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 47, 48.

⁵⁴⁹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 477, 478.

⁵⁵⁰ Rocznik RWCh 1847, s. 298; Spis DGCh 1863, s. 20; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 47, 48.

⁵⁵¹ CCZ 1906, Nr 22, s. 784.

⁵⁵² Rocznik RWCh 1847, s. 292; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1185, k. 44; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 27-30.

⁵⁵³ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1186, k. 240.

3.13. Netrebówka /Nietrebówka/ (RG), św. Paraskiewy

Współcześnie wieś: Netrebówka, rejon tomaszpolski, obwód winnicki, Ukraina.

Dziedzicami wsi byli: Jan Giżycki (-1861-), Ksawery Giżycki (-1875-)⁵⁵⁴.

W 1884 roku wieś Netrebówka należała do parafii r.l. Miastkówka i r.g. Netrebówka⁵⁵⁵

3.14. Nieciecz [Nieciecz Włociańska] (RL), diecezja drohiczyńska

Nieciecz Włociańska, gmina Sabinie, pow. sokołowski, woj. mazowieckie.

Dekanat:

-

Tabela 143 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Nieciecz Włociańska

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Alfons Gładysz, 1874-	przed 29.01.1913-; proboszcz

3.15. Niedźwiada (RL), 11.07.1989-, Najświętszego Serca Pana Jezusa, archidiecezja lubelska

Gmina Niedźwiada, pow. lubartowski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- czemiernicki archidiecezji lubelskiej (25.03.1992-2025-).

Tabela 144 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Niedźwiada

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Józef Serej, 1962-	-23.10.1999; proboszcz

3.16. Niedździedz (PR)

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiwnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca 1919 roku majątek cerkwi Niedźwiedz (gmina Ludwin, pow. lubartowski) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu

3.17. Niedrzwica Duża (RL), 26.01.1984-, Podwyższenia Krzyża św., archidiecezja lubelska

⁵⁵⁴ APL APR Nabróż, sygn. 35/1883/0/2.4/67, k. 34/114; APL APR Nabróż, sygn. 35/1866/0/2.4/48, k. 4/7.

⁵⁵⁵ Słownik GKP T.7, s. 5.

Gmina Niedrzwica Duża, pow. lubelski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- bełżycki diecezji lubelskiej (26.01.1984-24.03.1992),
- bełżycki archidiecezji lubelskiej (25.03.1992-2025-).

Parafia została erygowana 26 stycznia **1984** roku.

Tabela 145 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Niedrzwica Duża

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Marian Kaczmar, 1969-	26.01.1984-30.06.2012; pierwszy proboszcz
Wiesław Andrzej Cieszko	-30.06.2012; administrator
Wiesław Pecyna	01.07.2012-; proboszcz
Marek Franciszek Hawrylak	01.07.2018-2019-; proboszcz

3.18. Niedrzwica Kościelna (RL), ok. 1374-, św. Bartłomieja Apostoła /s. Bartholomei Apli/, archidiecezja lubelska

Gmina Niedrzwica Duża, pow. lubelski, woj. lubelskie.

Dekanat⁵⁵⁶:

- chodelski archidiaconatu lubelskiego diecezji krakowskiej (1778-20.07.1790),
- chodelski diecezji chełmsko-lubelskiej (20.07.1790-1792-),
- chodelski diecezji lubelskiej (-1839-1864-),
- lubelski diecezji lubelskiej (-1908-1909-)
- bełżycki diecezji lubelskiej (-24.03.1992),
- bełżycki archidiecezji lubelskiej (25.03.1992-2025-).

Tabela 146 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Niedrzwica Kościelna

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Ignacy Fojtarowicz /Foytarowicz/, 1761-1835	1788-1835; proboszcz
Wojciech Chodakowski, 1729-	-1780-; proboszcz
Andrzej Szykowski, 1807-1958	1835-14.04.1859; administrator a następnie proboszcz
Ignacy Szpott, 1829-1912	drugie półrocze 1859-19.02.1912; proboszcz
Stefan Galusiński, 1873-1946	-1921-1928-; proboszcz
Jakub Kopciński	-1939-; proboszcz
Florian Gąsiorowski, 1902-1977	1955-10.09.1977; proboszcz
Jan Karaś	-2018-;

⁵⁵⁶ Spis DL 1840, s. 75; Spis DL 1846, s. 9; Spis DL 1865, s. 8; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/I, k. 22; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/105, k. 39.

Organiści:

- **Kołodzyński Bolesław** (-1906-1909; patrz GSB).

3.19. Niele dew (PR), św. Mikołaja

Gmina Trzeszczany, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie.

Dekanat⁵⁵⁷:

- 2-gi hrubieszowski diecezji chełmsko-warszawskiej (23.05.1875-31.07.1905),
- 2-gi hrubieszowski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

Rejestr poborowy powiatu horodelskiego z lat **1536, 1540, 1542** notuje cerkiew we wsi Niele dew⁵⁵⁸.

Odcisk 7 – Rok 1880, 31 października. Odcisk pieczęci urzędowej prawosławnej cerkwi św. Mikołaja w Niele dewi (ze zbiorów Andrzeja Karczmarczuka).

18 kwietnia **1906** roku biskup diecezji chełmsko-lubelskiej Eulogiusz przeprowadził wizytację cerkwi w Niele dewi⁵⁵⁹.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Niele dew został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu⁵⁶⁰.

W marcu **1934** roku rozbiórka cerkwi dobiegła końca⁵⁶¹.

Tabela 147 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Niele dew

⁵⁵⁷ PKLG 1885, s. 75; PKLG 1887, s. 79; PKLG 1892, s. 228; PKLG 1898, s. 225, 226; PKLG 1899, s. 204; PKLG 1900, s. 206; PKLG 1901, s. 208; PKLG 1902, s. 268; PKLG 1903, s. 228; PKLG 1904, s. 276; PKLG 1905, s. 255; PKLG 1906, s. 178; PKLG 1907, s. 143; PKLG 1908, s. 142; PKLG 1909, s. 150; PKLG 1910, s. 153; PKLG 1911, s. 160; PKLG 1912, s. 163;

⁵⁵⁸ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/37, k. 381, 382, 468, 469, 530.

⁵⁵⁹ CCZ 1906, Nr 7, s. 207.

⁵⁶⁰ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

⁵⁶¹ APL UWL, sygn. 35/403/0/2/1747, k. 24.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Lew Kaliński	-1891-; proboszcz
Jan Zagaczewski, -1901	-31.10.1880-; proboszcz
Włodzimierz Iwanow, 1872-	01.07.1897-10.09.1905; proboszcz
Emilian Michałowski	1905-1908-; proboszcz
Marceli Aleksiewicz	-1908-1912-; proboszcz
Zenon Salamon /Salomon/	-1934-08.05.1934; proboszcz (?)

3.20. Niele dew (RG), św. Michała, św. Mikołaja (dwie)

Gmina Trzeszczany, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie.

Dekanat⁵⁶²:

- hrubieszowski diecezji chełmskiej (-1696-1786),
- hrubieszowski diecezji przemyskiej (1786-24.03.1810),
- hrubieszowski diecezji chełmskiej (24.03.1810-1875).

Kolatorem cerkwi był dziedzic dóbr Niele dew Józef Kuropatnicki, który udzielił prezenty na parocha ks. Teodorowi Sławińskiemu (-28.05.1740-)⁵⁶³.

2 marca 1760 roku cerkiew św. Michała w dobrach Ordynacji Zamojskiej była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała: Niele dew, Obrowiec, Zadębce /Zadubce/⁵⁶⁴.

29 lipca 1785 roku została przeprowadzona wizytacja dekanalna parafii⁵⁶⁵.

Kolatorem cerkwi był dziedzic Niele dwi Leon Wydźga (-06.02.1790-), który udzielił prezenty na parocha ks. Szymonowi Wakulewiczowi⁵⁶⁶.

17 marca 1813 roku, na okoliczność instalacji w cerkwi nowego parocha ks. Jakuba Budzyńskiego, został sporządzony inwentarz parafii. Cerkiew był zbudowana z drewna sosnowego. Cerkiew miała pięć okien oprawionych żelaznymi kratami. Przy cerkwi był nowa dzwonnica na czterech słupach, w której było trzy dzwony a w kopule była sygnaturka. W cerkwi był sporo obrazów: Matki Boskiej (w głównym ołtarzu; w sukience miedzianej posrebrzanej z m.in. trzema oryginalnymi sznurami pereł), św. Onufrego (służący do zasłaniania obrazu Matki Boskiej), św. Jana Nepomucena (mały obrazek nad obrazem Matki Boskiej), św. Mikołaja (w lewym bocznym ołtarzu), św. Kajetana (powyżej obrazu św. Mikołaja), ś. Ignacego (w prawym bocznym ołtarzu), św. Antoniego z Padwy (powyżej obrazu św. Ignacego), św. apostołów (sześć). Do noszenia podczas procesji: obraz św. Praksedy, statua św. Zofii, pięć obrazów malowanych na drzewie, dwie statuy św. Floriana, umbraculum, obraz Pana Jezusa (na papierze), św. Mikołaja (na płótnie), krzyże i lichtarze. Plebania była zbudowana z drewna sosnowego (izba z alkierzem, izba – piekarnia). Do parafii należały miejscowości: Niele dew, Obrowiec, Zadubce⁵⁶⁷.

Kolatorem cerkwi był Ignacy Bukowski (-10.03.1814).

Kolatorem cerkwi był Jan Kaczkowski (-1842-)⁵⁶⁸.

W 1853 roku w dalszym ciągu grzebano zmarłych przy cerkwi w Niele dwi⁵⁶⁹.

⁵⁶² Rocznik RWCh 1847, s. 291; Spis DGCh 1863, s. 11; APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/139, k. 81-85.

⁵⁶³ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/139, k. 81-85.

⁵⁶⁴ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 185, 186.

⁵⁶⁵ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/139, k. 81-85.

⁵⁶⁶ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/139, k. 81-85.

⁵⁶⁷ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/139, k. 81-85.

⁵⁶⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 433, 434.

⁵⁶⁹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/9.3/245, k. 7.

12/24 maja **1855** roku w kościele r.g. w Nieleddi zostało odprawione nabożeństwo żałobne po śmierci cara Mikołaja I Pawłowicza⁵⁷⁰.

Tabela 148 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Nieleddew

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Teodor Sławiński, 1716-	28.05.1740/prezenta-26.01.1770-; paroch (św. Michała)
Szymon Wakulewicz	06.02.1790/prezenta-; paroch
Jakub Budzyński, 1778-1821	-1810-17.06.1821; proboszcz
Antoni Zborowski, 1777-1831	-1830-25.06.1831; proboszcz
Pantaleon Lebedyński, 1797-1838	26.06.1831-ok. 20.03.1833; administrator
Antoni Lebedyński	ok. 30.04.1833-; administrator
Paweł Zawalski, 1812-1866	-1847-1863-; administrator
Teofil Harasowski, 1844-1923	-1874; proboszcz

3.21. Nieleddew (RL), 09.01.1985-, Matki Bożej Częstochowskiej, diecezja zamojsko-lubaczowska

Gmina Trzeszczany, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie.

Dekanat⁵⁷¹:

- (...) diecezji lubelskiej (09.01.1985-24.03.1992),
- hrubieszowsko-północny diecezji zamojsko lubaczowskiej (24.03.1992-2025-).

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego nadał rozporządzeniem z dnia 15 marca **1920** roku prawo „publiczności” do odwołania 1-klasowej Szkoły Powszechnej w osadzie „Cukrownia Nieleddew”, gmina Moniatycze⁵⁷².

W **1933** roku w Nieleddi istniał oddział powiatowy Ligi Morskiej i Kolonialnej⁵⁷³.

Kościół w Nieleddi był kościołem filialnym parafii w Trzeszczanach (-08.01.1985).

5 marca **1983** roku biskup lubelski Bolesław Pylak utworzył w Nieleddi samodzielny ośrodek duszpasterski.

Parafię erygował, **9 stycznia 1985** roku, biskup lubelski Bolesław Pylak.

26 września **1993** roku dziekan dekanatu hrubieszowsko-północnego ks. Andrzej Puzon poświęcił cmentarz parafialny.

Kościół został konsekrowany 21 września **2002** roku. Kościół jest murowany, otynkowany i kryty blachą ocynkowaną. Posiada posadzkę marmurową i okna z witrażami. W świątyni znajdują się nowe obrazy: „Matka Boża Częstochowska” (poświęcony w Lublinie przez papieża Jana Pawła II), „Miłosierdzie Bożego” oraz figura Matki Bożej Fatimskiej. Na wieży kościelnej jest umieszczony dzwon o imieniu „Jan Paweł II” ważący 440 kg.

22 sierpnia **2010** roku, za czasów proboszcza parafii ks. Aleksandra Miszczaka, odbyły się obchody 25-lecia parafii oraz została przeprowadzona wizytacja kanoniczna parafii przez pomocniczego biskupa zamojsko-lubaczowskiego Mariusza Leszczyńskiego.

⁵⁷⁰ APL ChKG, Nabożeństwa żałobne z okazji zgonu cara Mikołaja I, sygn. 35/95/0/16/1214, k. 5.

⁵⁷¹ Spis DZL 1999, s. 70.

⁵⁷² DzUrz MWRiOP 1920, Nr 5, poz. 42.

⁵⁷³ Sprawozdanie Okręgu Lubelskiego Ligi Morskiej i Kolonialnej w Lublinie za Rok 1933, Okręg Lubelski Ligi Morskiej i Kolonialnej, Lublin, 1934, s. 43, 74.

Tabela 149 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Nieledeu

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Aleksander Mischczak, 1940-2020	05.03.1983-08.01.1988; administrator ośrodka 09.01.1985-24.08.2010; pierwszy proboszcz
Janusz Granda, 1965-	24.08.2010-2022-; proboszcz

3.22. Nielisz (RL), św. Wojciecha i Matki Bożej Różańcowej, diecezja zamojsko-lubaczowska

Gmina Nielisz, pow. zamojski, woj. lubelskie.

Dekanat⁵⁷⁴:

- szczebrzeszyński diecezji lubelskiej (24.09.1918-1922-),
- zamojski diecezji lubelskiej (-1938-),
- szczebrzeszyński diecezji zamojsko-lubaczowskiej (25.03.1992-2025-).

Kaplica:

- Nielisz, cmentarz, drewniana z 1906 roku.

Kościół w Nieliszu był kościołem filialnym parafii Wielącza (1753-1918-)⁵⁷⁵.

W 1772 roku kościół (św. Wojciecha Biskupa) był drewniany, pod patronatem szlacheckim (woj. ruskie)⁵⁷⁶.

Drewniany kościół został wybudowany w 1859 roku staraniem ks. Mateusza Celińskiego⁵⁷⁷.

Tabela 150 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Nielisz

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Leon Chróścicki, 1884-1941	-1918-03.07.1919; administrator filialnej parafii
Stanisław Samorek, 1879-1966	lipiec 1919-; administrator filialnej parafii -1938-14.06.1966; proboszcz
Ignacy Zdeb, 1926-1999	1978-1979; proboszcz
Zygmunt Lipski	-1980-; proboszcz
Franciszek Buhajczuk, 1955-2014	21.06.1990-22.06.2009; proboszcz
Piotr Lizakowski, 1961-	22.06.2009-; proboszcz
Dariusz Janusz Soniak, 1967-	26.06.2010-2022-; proboszcz

Organiści (biogramy w GSB):

- Antoni Galiński (-1827-),
- Jan Krzywkowski (-1842-)⁵⁷⁸,

⁵⁷⁴ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1919, Nr 3, s. 73, 74; Spis DL 1919; Spis DL 1923; Spis DL 1939, s. 214.

⁵⁷⁵ Spis DL 1881, s. 41; Spis DL 1912, s. 50; Spis DL 1915, s. 50; Spis DL 1939, s. 213.

⁵⁷⁶ Litak KŁR, s. 3161-366.

⁵⁷⁷ Spis DL 1939, s. 213.

⁵⁷⁸ APL APR Nielisz, sygn. 35/1953/0/2.4/86.

- Walenty Łakomski (-maj 1848-).

3.23. Niemce (RL), 26.03.1914-, św. Ignacego Loyoli

Gmina Niemce, pow. lubelski, woj. lubelskie.

Dekanat⁵⁷⁹:

- lubartowski diecezji lubelskiej (26.03.1914-),
- łączyński diecezji lubelskiej (24.09.1918-czerwiec 1919),
- lubartowski diecezji lubelskiej (lipiec 1919-).

Parafię erygował, **26 marca 1914** roku, biskup lubelski Franciszek Jaczewski.

W lipcu **1919** roku Kuria Diecezjalna Lubelska przyłączyła parafię Niemce do dekanatu lubartowskiego⁵⁸⁰.

6 czerwca **1925** roku parafię wizytował sufragan lubelski Adolf Józef Jełowicki⁵⁸¹.

Tabela 151 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Niemce

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Józef Adamczyk, 1871-1940	26.03.1914-15.04.1919; administrator/proboszcz - pierwszy
Adam Stanisław Padziński, 1869-1942	ok. kwiecień 1919-1920-; administrator

Organiści:

- Tataro Stanisław (-1912-; patrz GSB),
- **Włodarczyk Jan** (1947-1951-; patrz monografia parafii Gdeszyn).

3.24. Niemirów (RG)

Współcześnie osiedle typu miejskiego, rejon jaworowski, obwód lwowski, Ukraina.
Pow. bełski, woj. bełskie, Polska (-1713-; dobra oleszyckie), parafia r.l. Oleszyce (-1764-)⁵⁸².

Rejestr poborowy pogłównego powiatu grabowieckiego z **1662** roku notuje popa z żoną we wsi Niemirówek⁵⁸³.

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z **1674** roku notuje popa we wsi Niemirówek⁵⁸⁴.

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z **1675** roku notuje popa we wsi Niemirówek⁵⁸⁵.

3.25. Niemirów (RL)

⁵⁷⁹ Głos Lubelski 1914, nr 36, s. 3; Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1919, Nr 8, s. 255; Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1919, Nr 3, s. 73, 74

⁵⁸⁰ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1919, Nr 8, s. 255.

⁵⁸¹ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1925, Nr 9, s. 274.

⁵⁸² Bondyra Własność, s. 176.

⁵⁸³ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/72, k. 237-247.

⁵⁸⁴ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/72, k. 320.

⁵⁸⁵ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 790.

Współcześnie osiedle typu miejskiego, rejon jaworowski, obwód lwowski, Ukraina.

3.26. Niemirówek /Niemirów/ (PR)

Gmina Tarnawatka, pow. tomaszowski, woj. lubelskie. /Niemirówek, lit. B/

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiwnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca 1919 roku majątek cerkwi Niemirówek (gmina Krynice, pow. tomaszowski) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu⁵⁸⁶.

3.27. Niemirówek /Niemirów/ (RG), Przemienienia Pańskiego

Gmina Tarnawatka, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- zamojski diecezji chełmskiej (-1696-1875).

Cerkiew filialna: Krynice (-1760-)⁵⁸⁷.

W grudniu 1721 roku parafia leżąca w dobrach Głogowskich była wizytowana przez biskupa chełmskiego i bełskiego Józefa Lewickiego. Wówczas proboszczem był ks. Bazyle Bilewicz (lat 45)⁵⁸⁸.

9 czerwca 1760 roku cerkiew parafialna Przemienienia Pańskiego leżąca w dobrach Głogowskiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość: Niemirówek. Do spowiedzi przystępowało około 20 osób⁵⁸⁹.

Tabela 152 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Niemirówek

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Bazyli Bilewicz, 1676-	-1721-; proboszcz
Jan Bilewicz	-09.06.1760-; paroch

3.28. Nemojki (RL), św. Apostołów Piotr i Pawła /SS. Ap. Petri et Pauli/, diecezja siedlecka

Gmina Łosice, pow. łosicki, woj. mazowieckie.

Dekanat⁵⁹⁰:

- konstantynowski diecezji lubelskiej (-1896-1918),
- łosicki diecezji siedleckiej (25.03.1992-2025-).

⁵⁸⁶ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

⁵⁸⁷ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 327, 328.

⁵⁸⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/101, k. 2.

⁵⁸⁹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 327, 328.

⁵⁹⁰ Spis DL 1897, s. 80; Spis DL 1915, s. 60.

Kaplica:

- Niemojki, cmentarz, S. Casimiri (-1909-1914-).

Tabela 153 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Niemojki

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Tomasz Radziszewski, 1793-1873	-1857-; proboszcz
Feliks Bogusław Ostojki /Ostoycki/, 1865-1936	05.10.1896-27.07.1898; administrator
Gustaw Łaski, 1872-	-1908-; administrator
Konstanty Pabisiewicz, 1874-1941	-08.06.1914-1918; administrator
Czesław Grzymała, 1871-	-ok. styczeń 1935; proboszcz
Mirosław Gorzała	-2018-; proboszcz

3.29. Niemstów (PR), Narodzenia NMP

Murowana cerkiew Przemienienia Pańskiego z **1913** roku.

Cerkiew służy jako kościół filialny parafii r.l.:

- Cieszanów (1947-1969-)⁵⁹¹.
- Niemstów (1980-2019-).

3.30. Niemstów (RL), Narodzenia NMP, diecezja zamojsko-lubaczowska

Gmina Cieszanów, pow. lubaczowski, woj. podkarpackie.

Dekanat:

- cieszanowski diecezji zamojsko-lubaczowskiej (-2010-2025-).

Tabela 154 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Niemstów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Władysław Bednarczyk, 1949-	31.07.1982-17.08.1985; proboszcz
Stefan Kuk, 1951-	2000-2003; proboszcz
Marek Krzyżan, 1953-	-23.06.2008; proboszcz
Jerzy Truś, 1972-	26.06.2008-2010-; proboszcz
Andrzej Wysokiński, 1964-2021	20.08.2014-05.05.2021; proboszcz
Piotr Ciećkiewicz, 1966-	01.07.2021-2024-; proboszcz

3.31. Niestanice (PR)

Współcześnie wieś Niestanice, rejon radziechowski, obwód lwowski, Ukraina.

⁵⁹¹ Spis DLubaczów 1969, s. 19.

Według rejestru poborowego z 1472 roku we wsi szlacheckiej Niestanice /Nyeszthanyce/ leżącej w powiecie sokalskim województwa bełskiego funkcjonowała cerkiew. Wieś obejmowała 5½ łana powierzchni⁵⁹².

3.32. Niestanice /Niestańce, Niestanicze/ (RG), Narodzenia NMP

Współcześnie wieś Niestanice, rejon radziechowski, obwód lwowski, Ukraina.

Dekanat:

- (...) diecezji chełmskiej (),
- suszyński vel stojanowski diecezji łucko-ostrogskiej (-ok. 1715),
- stojanowski diecezji chełmskiej (ok. 1715-1761-).

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z 1662 roku notuje popa we wsi Niestanice⁵⁹³.

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z 1675 roku notuje popa we wsi Niestanice⁵⁹⁴.

11 listopada 1761 roku parafialna cerkiew Narodzenia NMP (dekanatu stojanowskiego) leżąca w dobrach łowczego Komorowskiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość: Niestanice. Do spowiedzi przystępowało około 100 osób⁵⁹⁵.

Tabela 155 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Niestanice

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jakub Hryniewicz	-11.11.1761-; paroch

3.33. Niewierz /Niewir/ (RG)

Współcześnie wieś Niewierz /Niewir/, rejon lubieszowski, obwód wołyński, Ukraina.

/(...), ziemia chełmska, woj. ruskiej (-1792-)⁵⁹⁶./

Tabela 156 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Niewierz

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Grzegorz Kuliczyński	-1792-; proboszcz

3.34. Niewirków (PR), filia parafii Cześniki

22 kwietnia 1906 roku biskup diecezji chełmsko-lubelskiej Eulogiusz przeprowadził

⁵⁹² Janeczek Rejestr 1472, s. 52.

⁵⁹³ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/72, k. 206.

⁵⁹⁴ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 783.

⁵⁹⁵ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 549, 550.

⁵⁹⁶ APL Komisje CWZCh, sygn. 35/18/0/-/4, k. 238.

wizytację cerkwi w Niewirkowie⁵⁹⁷.

W lipcu 1906 roku biskup Eulogiusz dziękuje prawosławnym dziewczętom wsi Niewirkowa za podarowanie cerkwi grobu dla płaśczenicy (o wartości 180 rubli) oraz włościaninowi Piotrowi Sawrackiemu za podarowanie ikony (o wartości 60 rubli)⁵⁹⁸.

3.35. Niewirków (RG), Narodzenia NMP

Gmina Miączyn, pow. zamojski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- tyszowiecki diecezji chełmskiej (-1683-),
- zamojski diecezji chełmskiej (-1696-1875).

Cerkiew filialna parafii Cześniki (-1842-1863-).

Rejestr pogłównego ziemi chełmskiej z 1662 roku notuje popa we wsi Niewirków⁵⁹⁹.

Rejestr poboru pogłównego powiatu krasnostawskiego ziemi chełmskiej z 1674 roku wymienia popa we wsi Niewirków⁶⁰⁰.

W grudniu 1721 roku cerkiew pod wezwaniem Narodzenia NMP leżąca w dobrach Głogowskich była wizytowana przez biskupa chełmskiego i bełskiego Józefa Lewickiego⁶⁰¹.

6 czerwca 1760 roku cerkiew parafialna Narodzenia NMP leżąca w dobrach cześnikowicza drohickiego Benedykta Węża /Wąż/ była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość: Niewirków. Do spowiedzi przystępowało około 45 osób⁶⁰².

Kolatorem cerkwi był Robert Dobrzelewski (-1839-1867-)⁶⁰³.

Tabela 157 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Niewirków

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Teodor Szczytkowski	-1721-; paroch
Teodor Litwicki	-17.12.1726-; paroch
Dymitr Tyski	-1729-05.06.1760-; paroch

3.36. Niwiski (RL), Wniebowzięcia NMP (), diecezja siedlecka

Gmina Mokobody, pow. siedlecki, woj. mazowieckie.

Dekanat⁶⁰⁴:

- siedlecki diecezji lubelskiej (-1909-1914-),
- skórzecki diecezji podlaskiej (24.09.1918-1929-),

⁵⁹⁷ CCZ 1906, Nr 7, s. 207.

⁵⁹⁸ CCZ 1906, Nr 13, s. 430.

⁵⁹⁹ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 76.

⁶⁰⁰ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 204.

⁶⁰¹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/101, k. 5.

⁶⁰² APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 320, 321.

⁶⁰³ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 503, 504.

⁶⁰⁴ Spis DL 1909, s. 104; Spis DL 1915, s. 68.

- *siedlecki*,
- suchożebrski diecezji siedleckiej (25.03.1992-2025-).

Tabela 158 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Niwiski

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Leopold Mężyński, -1886	1859-13.07.1886; proboszcz
Wincenty Abramowicz, 1847-	1886-1925; administrator
Wincenty Kropiwnicki, 1870-	-ok. listopad 1929; proboszcz

3.37. Niwka (PR)

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiwnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Niwka (gmina Ludwin, pow. lubartowski) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu⁶⁰⁵.

3.38. Niżankowice (RL)

Współcześnie rejon starosamborski, obwód lwowski, Ukraina.

Dekanat:

- mościski diecezji przemyskiej (-1785-).

W **1785** roku parafia Niżankowice leżała w dekanacie mościskim diecezji przemyskiej i liczyła 1118 parafian⁶⁰⁶.

3.39. Nosów (PR)

Gmina Leśna Podlaska, pow. bialski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- bialski

Tabela 159 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Nosów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Michał Boniecki, 1871-	-05.11.1935; proboszcz

3.40. Nosów (RG), św. Michała Archaniola

Gmina Leśna Podlaska, pow. bialski, woj. lubelskie.

⁶⁰⁵ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

⁶⁰⁶ Kramarz Rozmieszczenie, s. 447-478.

Dekanat⁶⁰⁷:

- łosicki diecezji chełmskiej (-1833-1865-).

W **1826** roku zostało ustanowione bractwo przy cerkwi parafialnej, bractwo istniało w **1833** roku (wówczas do bractwa należały 152 osoby)⁶⁰⁸.

Kolatorem cerkwi był Józef Wężyk (-**1842**-)⁶⁰⁹.

Tabela 160 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Nosów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Andrzej Abramowicz, 1732-1816	-20.12.1816; paroch
Józef Ciepiewski, 1776-1843	20.12.1816-22.12.1843; administrator/proboszcz
Nikanor Futasewicz, 1808-	01.01.1843-31.12.1843-; zastępujący proboszcza -1847-; administrator
Stefan Wachowicz, 1833-	-1863-1866-; administrator

3.41. Nowa Wilejka (RL)

Współcześnie dzielnica Wilna, rejon i obwód wileński, Litwa.

Dekanat:

- (...) archidiecezji wileńskiej (-1935-1937-).

Tabela 161 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Nowa Wilejka

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Antoni Bajko, 1896-1944	-1935-1937-; proboszcz

3.42. Nowe Brusno (RG), św. Paraskiewy

Gmina Horyniec-Zdrój, pow. lubaczowski, woj. podkarpackie.

3.43. Nowe Brusno (RL), 1920-, Nawiedzenia Najświętszej Maryi Panny, diecezja zamojsko-lubaczowska

Gmina Horyniec-Zdrój, pow. lubaczowski, woj. podkarpackie.

Dekanat⁶¹⁰:

- cieszanowski diecezji zamojsko-lubaczowskiej (25.03.1992-),
- narolski diecezji zamojsko-lubaczowskiej (-2010-2025-).

Parafia została erygowana w 1920 roku.

⁶⁰⁷ Rocznik RWCh 1847, s. 294; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1185, k. 58.

⁶⁰⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 33-36.

⁶⁰⁹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 451, 452.

⁶¹⁰ Spis DZL 1995, Spis DZL 2010.

Odpust: 31 maja.

Tabela 162 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Nowe Brusno

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Rudolf Kmiecński	1920-1930
Józef Mołodyński, 1925-2008	1965-2001; proboszcz
Robert Mokrzyński, 1968-	25.05.2001-18.12.2001; proboszcz
Jacek Bednarz, 1965-	19.12.2001-23.03.2006; proboszcz
Bogusław Kornaga, 1967-	23.03.2006-27.10.2006; administrator 27.10.2006-2019-; proboszcz

3.44. Nowe Miasto /Nowe Miasto Przemyskie/ (RL)

Współcześnie rejon samborski, obwód lwowski, Ukraina.

Dekanat:

- dobromilski diecezji przemyskiej (-1785-).

W 1785 roku parafia Nowe Miasto leżała w dekanacie dobromilskim diecezji przemyskiej i liczyła 615 parafian⁶¹¹.

3.45. Nowe Siolo (PR), św. Eliasza

Gmina Cieszanów, pow. lubaczowski, woj. podkarpackie.

Murowana cerkiew została wybudowana w 1907 roku⁶¹².

Cerkiew była wykorzystywana jako kościół filialny rzymskokatolickiej parafii Cieszanów (1947-1969)⁶¹³.

3.46. Nowe Siolo (RG), św. Eliasza

Gmina Cieszanów, pow. lubaczowski, woj. podkarpackie.

Cerkiew filialna:

- św. Jerzego w Cieszanowie. Murowana. Nieczynna (1945-1969-2024-)⁶¹⁴.

3.47. Nowe Siolo (RL), Wniebowzięcia NMP, diecezja zamojsko-lubaczowska

Gmina Cieszanów, pow. lubaczowski, woj. podkarpackie.

⁶¹¹ Kramarz Rozmieszczenie, s. 447-478.

⁶¹² Spis DLubaczów 1969, s. 19.

⁶¹³ Spis DLubaczów 1969, s. 19.

⁶¹⁴ Spis DLubaczów 1969, s. 18.

Dekanat:

- cieszanowski diecezji zamojsko-lubaczowskiej (-2010-2025-).

Tabela 163 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Nowe Sioło

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Bojarski, 1937-	1974-30.08.1984; proboszcz
Władysław Dobrowolski	-2010-; proboszcz
Mieczysław Kaciuba, 1972-	19.08.2015-2019-; proboszcz

3.48. Nowodwór (RL), św. Wojciecha

Gmina Nowodwór, pow. rycki, woj. lubelskie.

Dekanat⁶¹⁵:

- stężycki dziekani kieleckiej diecezji krakowskiej (1778-20.07.1790),
- stężycki diecezji chełmsko-lubelskiej (20.07.1790-1792-),
- stężycki diecezji (...) (-1866-1868-),
- stężycki diecezji podlaskiej (1921-),
- rycki diecezji siedleckiej (25.03.1992-2025-).

Parafia została zlikwidowana w **1875** roku. Ponownie erygowana w **1921** roku.

Tabela 164 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Nowodwór

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Andrzej Samcowicz, 1722-	19.04.1780-1794-; proboszcz
Jan Rodziewicz /Rodzewicz/, 1802-1884	-1867-1868-; administrator
Franciszek Małysa, 1886-	21.04.1921-20.07.1923; administrator

3.49. Nowosady (PR)

Mircze?

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiwnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Nowosady (gmina Kryłów) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu⁶¹⁶.

⁶¹⁵ AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/I, k. 22; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/104, k. 221.

⁶¹⁶ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

3.50. Nowosielce (RL)

Gmina Przeworsk, pow. przeworski, woj. podkarpackie.

Dekanat:

- dobromilski diecezji przemyskiej (-1785-).

W **1785** roku parafia Nowosielce leżała w dekanacie dobromilskim diecezji przemyskiej i liczyła 202 parafian⁶¹⁷.

3.51. Nowosielce Kozickie - Wojtkowa (RL), świętych Jerzego i Tekli, archidiecezja przemyska

Gmina Ustrzyki Dolne, pow. bieszczadzki, woj. podkarpackie.

Dekanat⁶¹⁸:

- (...) archidiecezja lwowska (-1929-),
- ustrzycki archidiecezji przemyskiej (-2019-2025-).

Tabela 165 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Nowosielce Kozickie

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Andrzej Ostrowski	-ok. marzec 1929; proboszcz
Jan Sanowski, 1893-	ok. marzec 1929-; proboszcz

3.52. Nowosiółki (PR)

Gmina Telatyn, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat⁶¹⁹:

- 2-gi tomaszowski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

24 kwietnia **1906** roku biskup diecezji chełmsko-lubelskiej Eulogiusz przeprowadził wizytację cerkwi w Nowosiółkach. Ponadto biskup przenocował w Nowosiółkach⁶²⁰.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Nowosiółki (gmina Poturzyn, pow. tomaszowski) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu⁶²¹.

18 czerwca **1938** roku spalono dom parafialny a ks. *Kresowicza* aresztowano na 1 miesiąc

⁶¹⁷ Kramarz Rozmieszczenie, s. 447-478.

⁶¹⁸ AAN MWRiOP, sygn. 2/14/0/5/499, k. 223-225.

⁶¹⁹ PKLG 1909, s. 234; PKLG 1910, s. 240; PKLG 1911, s. 242; PKLG 1912, s. 251.

⁶²⁰ CCZ 1906, Nr 7, s. 207.

⁶²¹ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

a następnie wydano ze wsi⁶²².
20 kwietnia 1938 roku cerkiew opieczętowano⁶²³.

Tabela 166 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Nowosiółki

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Maciej Taratuta	-1908-1912-; proboszcz

3.53. Nowosiółki (RG), Narodzenia NMP

Współcześnie: wieś, rejon turzyski, obwód wołyński, Ukraina.

Wcześniej:

- powiat krasnostawski, ziemia chełmska, woj. ruskie (-1791-1792-). Nowosiółki leżały w obrębie parafii r.l. Maciejów⁶²⁴.

Dziedzicem dóbr Nowosiółki i kolatorem cerkwi r.g. w Nowosiółkach była: Katarzyna na Potoku Miączyńska⁶²⁵.

6 sierpnia 1759 roku cerkiew Narodzenia NMP leżąca w dobrach była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała: Nowosiółki⁶²⁶.

Tabela 167 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Nowosiółki

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Stefan Jasiejewicz, 1727-	-1759-1792-; proboszcz

3.54. Nowosiółki (RG), Wniebowzięcia Panny Maryi/Przemienienia Pańskiego

Gmina Telatyn, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat⁶²⁷:

- tyszowiecki diecezji chełmskiej (-1732-1875).

Cerkiew filialna⁶²⁸:

- Suszów (-1842-1863-). Patrz hasło: Suszów.
- Wasylów (-1842-1863-). Kolatorem cerkwi był Rastawiecki (-1842-; Ludwik lub Edward)⁶²⁹.

Kaplica na cmentarzu, Nowosiółki (-1863-).

⁶²² Siwicki Mikołaj, „Dzieje konfliktów polsko-ukraińskich”, T.1, s. 126.

⁶²³ Siwicki Mikołaj, „Dzieje konfliktów polsko-ukraińskich”, T.1, s. 126.

⁶²⁴ APL Komisje CWZCh, sygn. 35/18/0/-/4, k. 415.

⁶²⁵ APL Komisje CWZCh, sygn. 35/18/0/-/4, k. 415.

⁶²⁶ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 116, 117.

⁶²⁷ Rocznik RWCh 1847, s. 299; Spis DGCh 1863, s. 21; APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/103, k. 184, 184; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1184, k. 54.

⁶²⁸ Rocznik RWCh 1847, s. 299; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 485, 486.

⁶²⁹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 485, 486.

/które Nowosiółki?/ Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z 1662 roku notuje popa we wsi Nowosiółki⁶³⁰.

/które Nowosiółki/ Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z 1675 roku notuje popa we wsi Nowosiółki (dziedzic *Ibiński*)⁶³¹.

Kolatorem cerkwi był Karol Tarło (-06.01.1732-05.11.1732-)⁶³².

5 listopada 1732 roku cerkiew Wniebowzięcia Panny Maryi w Nowosiółkach wizytował komisarz, wyznaczony przez biskupa chełmskiego, ks. Józef Ostaszewski, przy współudziale ks. Mikołaja Sarabkiewicza (proboszcz parafii Dub, dziekan tyszowiecki). Cerkiew była w dobrym stanie za wyjątkiem dachu. Parochem cerkwi był wówczas ks. Teodor Warenicki⁶³³.

Do parafii należała wieś Nowosiółki (-1732-).

Fundatorką greckokatolickiej cerkwi Przemienienia Pańskiego w Nowosiółkach, wybudowanej w latach 1744-1745, była Ludwika z Rostworowskich Trembińska⁶³⁴.

25 maja 1761 roku parafialna cerkiew Wniebowzięcia NMP (dekanatu tyszowieckiego) leżąca w dobrach podseńskiej ziemskiej lubelskiej Ludwika Trembińskiej była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość: Nowosiółki. Do spowiedzi przystępowało około 200 osób⁶³⁵.

Kolatorem cerkwi był Rastawiecki (-1842-; Ludwik lub Edward)⁶³⁶.

Tabela 168 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Nowosiółki

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Teodor Warenicki, 1650-	-06.01.1732-05.11.1732-; paroch
Grzegorz Warenicki	06.01.1732/prezenta-25.05.1761-; paroch
Jan Koźmiński, -1824	-15.04.1824; proboszcz
Julian Słabniewicz, -1857	-1842-30.05.1857; proboszcz
Nestor Słabniewicz, 1831-1897	-1859-; administrator -1863-1865-; proboszcz

Diak:

- Paweł Bojko⁶³⁷ (-1865-).

3.55. Nowosiółki (RL), 03.05.1938-, Przemienienia Pańskiego, diecezja zamojsko-lubaczowska

Gmina Telatyn, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat⁶³⁸:

- (...) diecezji lubelskiej (-25.03.1992),
- łaszczowski diecezji zamojsko-lubaczowskiej (25.03.1992-2025-).

⁶³⁰ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/72, k. 196.

⁶³¹ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 765.

⁶³² APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/103, k. 184, 185.

⁶³³ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/103, k. 184, 185.

⁶³⁴ KZSP T.8 z.17, s. 38.

⁶³⁵ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 423.

⁶³⁶ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 485, 486.

⁶³⁷ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1184, k. 54.

⁶³⁸ Spis DZL 1999, s. 82; Spis DZL 2010, s. 89.

31 sierpnia **1919** roku mieszkańcy wsi Nowosiółki jak i okolicznych wsi wystosowali list do biskupa lubelskiego z prośbą o wyświęcenie cerkwi w Nowosiółkach. Biskup wystosował pismo do MWRiOP w Warszawie z prośbą o przekazanie cerkwi w Nowosiółkach wraz domem parafialnym i gruntem. 21 stycznia **1920** roku MWRiOP w Warszawie zgodziło się na tymczasowe oddanie cerkwi prawosławnej w Nowosiółkach do użytku rzymskokatolikom⁶³⁹.

Parafię erygował, **3 maja 1938** roku, biskup lubelski Marian Leon Fulman.

Tabela 169 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Nowosiółki

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
<i>Józef Bednarczyk</i>	1938-1939; proboszcz
<i>Edward Szymkiewicz</i>	1939-1944; proboszcz
Antoni Peret, 1902-1971	1947-1951; administrator
Stanisław Wolanin, 1880-1958	1951-31.01.1958; proboszcz
Józef Kruk, 1918-2014	1958-1966; proboszcz
Stanisław Pilichowski, -1996	1966-1988; proboszcz
Stanisław Żak, 1945-	1988-19.08.2015; proboszcz
Jerzy Józef Rzeszowski, 1965-	19.08.2015-2019-; proboszcz

3.56. Nowosiółki Kardynalskie /Nowosiółki Wielkie/ (RG), Soboru NMP

Gmina Lubycza Królewska, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- bełski diecezji chełmskiej (-1696-),
- uhnowski diecezji chełmskiej (-1761-).

23 stycznia **1761** roku parafialna cerkiew Soboru NMP (dekanatu uhnowskiego) leżąca w dobrach podkomorzycy Marcina Olszyńskiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość: Nowosiółki Kardynalskie /Nowosiółki Przednie/. Do spowiedzi przystępowało około 160 osób⁶⁴⁰.

Tabela 170 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Nowosiółki Kardynalskie

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Bazyli Hukowicz	-23.01.1761-; paroch

3.57. Nowosiółki Przednie /Nowosiółki Małe/ (RG), Soboru NMP

Gmina Lubycza Królewska, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat:

⁶³⁹ AAN MWRiOP, sygn. 2/14/0/5/612, k. 265.

⁶⁴⁰ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 453, 454.

- bełski diecezji chełmskiej (-1696-),
- uhnowski diecezji chełmskiej (-1761-).

23 stycznia **1761** roku parafialna cerkiew Soboru NMP (dekanatu uhnowskiego) leżąca w dobrach podkomorzycy Marcina Olszyńskiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość: Nowosiółki Przednie /Nowosiółki Małe/. Do spowiedzi przystępowało około 80 osób⁶⁴¹.

Tabela 171 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Nowosiółki Kardynalskie

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Andrzej Rzywiecki	-23.01.1761-; paroch

3.58. Nowy Lubliniec (RG), Przemienienia Pańskiego

Gmina Cieszanów, pow. lubaczowski, woj. podkarpackie.

Wcześniej:

- powiat bełski, woj. bełskie, Polska (-1713-; starostwo lubaczowskie), parafia r.l. Płazów (-1764-)⁶⁴².

Dekanat:

- lubaczowski diecezji przemyskiej (-1831-),
- cieszanowski diecezji przemyskiej (-1919-).

Cerkiew filialna:

- Stary Lubliniec. Murowana cerkiew Przemienienia Pańskiego z **1927** roku. Następnie wykorzystywana przez parafię r.l. Cieszanów jako kościół filialny (1947-**1969**-)⁶⁴³.

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z **1675** roku notuje popa w królewskiej wsi Lubliniec (starostwo lubaczowskie; Nowy czy Stary?)⁶⁴⁴.

Murowana cerkiew Przemienienia Pańskiego z **1908** roku.

Cerkiew została wyświęcona na rzymskokatolicki kościół i wykorzystywana była przez parafię r.l. Cieszanów jako kościół filialny (1947-**1966**) a współcześnie jest kościołem filialnym parafii Stary Lubliniec⁶⁴⁵.

Tabela 172 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów greckokatolickiej parafii Nowy Lubliniec

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji

3.59. Nowy Dwór (RG)

⁶⁴¹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 454, 455.

⁶⁴² Bondyra Własność, s. 173.

⁶⁴³ Spis DLubaczów 1969, s. 19.

⁶⁴⁴ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 788.

⁶⁴⁵ Spis DLubaczów 1969, s. 19.

Współcześnie wieś, rejon czerwonogrodzki, obwód lwowski, Ukraina.

Wcześniej:

- Powiat bełski, woj. bełskie (-1675-1713), parafia r.l. Ostrów (-1764-)⁶⁴⁶.

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z 1675 roku notuje popa we wsi Nowy Dwór⁶⁴⁷.

3.60. Nozdrzec (RL)

Gmina Nozdrzec, pow. brzozowski, woj. podkarpackie.

Dekanat:

- brzozowski diecezji przemyskiej (-1785-).

W 1785 roku parafia Nozdrzec leżała w dekanacie brzozowskim diecezji przemyskiej i liczyła 730 parafian⁶⁴⁸.

3.61. Nudyże (RG), Podwyższenia Krzyża św.

Współcześnie rejon lubomelski, obwód wołyński, Ukraina.

Dekanat:

- lubomelski diecezji chełmskiej (-1696-1759-).

12 sierpnia 1759 roku cerkiew Podwyższenia Krzyża świętego leżąca w dobrach starostwa lubomelskiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała: Nudyże⁶⁴⁹.

Tabela 173 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Nudyże

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Teodor Celisirowicz /Elisirowicz/ ⁶⁵⁰	-1759-; paroch

3.62. Nuśmice /Nusmicze/ (RG), Wniebowzięcia NMP

Współcześnie wieś, rejon czerwonogrodzki, obwód lwowski, Ukraina.

Dekanat:

- waręski diecezji chełmskiej (-1761-).

22 października 1761 roku parafialna cerkiew Wniebowzięcia NMP (dekanatu waręskiego) była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość Nuśmice /Nusmicze/. Do spowiedzi przystępowało około 200

⁶⁴⁶ Bondyra Własność, s. 180.

⁶⁴⁷ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 801.

⁶⁴⁸ Kramarz Rozmieszczenie, s. 447-478.

⁶⁴⁹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 133, 134.

⁶⁵⁰ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 133, 134.

osób⁶⁵¹.

Tabela 174 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Nuśmice

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Teodor Lipowiecki	-22.10.1761-; paroch

4. O – wykaz parafii

4.1. Obroszyn (RL)

Współcześnie: rejon pustomycki, obwód lwowski; Ukraina

Tabela 175 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Obroszyn

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Kościelski, 1877-	1918-1921; proboszcz

4.2. Obsza (PR)

Gmina Obsza, pow. biłgorajski, woj. lubelskie.

Dekanat⁶⁵²:

- biłgorajski diecezji warszawsko-chełmskiej (23.05.1875-1892-),
- 2-gi biłgorajski diecezji warszawsko-chełmskiej (-1903-31.07.1905),
- 2-gi biłgorajski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

Cerkiew parafialna była ukończona w **1854** roku, za czasów unickich.

W **1875** roku cała parafia unicka przejęła wiarę prawosławną⁶⁵³.

Po 1875 roku z cerkwi zostały wywiezione organy do kościoła w Suścu (gmina Majdan Sopocki)⁶⁵⁴.

Do cerkwi należy 96 mórg ziemi z prawem serwitutowym. Ziemia została wydzierżawiona, przez władze okupacyjne (przed **1918** rokiem) wójtowi gminy Babice Kazimierzowi Grandzie.

Do parafii należały miejscowości: Obsza, Olchowiec, Wola Obszańska (-**1919**).

26 maja 1919 roku prawosławni z Obszy domagają się w MWRiOP w Warszawie o zwrot cerkwi w Obszy „wyświeconej gwałtem 16/2 1919 r. na kościół katolicki”. „Długi czas godni politowania mieszkańcy prawosławni pozbawieni są pociechy religijnej, gdzie w czasach dzisiejszych grasuje głód nędza i choroby, w ubogiej naszej Gminie; gdzie prawie cała ziemia leży odłogiem, gdzie ciężko znaleźć przytułek i dach nad głową; a w takich przeto warunkach zaraza dziesiątkuje znękaną ludność a zwłok naszych braci i sióstr bez obrzędu religijnego

⁶⁵¹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 524.

⁶⁵² PKLG 1892, s. 226-232; PKLG 1904, s. 274; PKLG 1905, s. 254; PKLG 1906, s. 159; PKLG 1907, s. 126; PKLG 1908, s. 126; PKLG 1909, s. 133; PKLG 1910, s. 136; PKLG 1911, s. 144; PKLG 1912, s. 146.

⁶⁵³ AAN MWRiOP, sygn. 2/14/0/5/612, k. 487.

⁶⁵⁴ AAN MWRiOP, sygn. 2/14/0/5/872, k. 491.

jesteśmy zmuszeni grzebać jak padlinę zwierzęcą”⁶⁵⁵.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Obsza (gmina Babice) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu⁶⁵⁶.

Tabela 176 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Obsza

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Józef Czerlunczakiewicz, 1824-	1875-1891-; proboszcz
Mikołaj Czołowski	-1903-1912-; proboszcz

4.3. Obsza (RG), Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny /Narodzenia NMP/

Gmina Obsza, pow. biłgorajski, woj. lubelskie.

Dekanat⁶⁵⁷:

- tarnogrodzki diecezji chełmskiej (-1833-1865-).

W **1759** roku zostało ustanowione bractwo przy cerkwi parafialnej, bractwo istniało w **1833** roku (wówczas do bractwa należały 42 osoby)⁶⁵⁸.

Kolatorem cerkwi była Ordynacja Zamojska (-**1842**-)⁶⁵⁹.

W **1849** roku drewniana cerkiew w Obszy uległa pożarowi⁶⁶⁰.

Nowa cerkiew murowana została wybudowana w latach **1849-1854**, która służyła unitom do **1875** roku⁶⁶¹.

Tabela 177 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Obsza

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Piotr Czerlunczakiewicz, -1830	-16.03.1788-18.04.1808-; proboszcz
Jan Czerlunczakiewicz	-1847-; proboszcz
Józef Czerlunczakiewicz, 1824-	-1863-1875; proboszcz

Diak:

- Antoni Czajka⁶⁶² (-1849-1850-).
- Andrzej Karpowicz (1857-29.05.1862-). Urodził się w 1837 roku (około), syn Jana i

⁶⁵⁵ AAN MWRiOP, sygn. 2/14/0/5/872, k. 492.

⁶⁵⁶ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

⁶⁵⁷ Rocznik RWCh 1847, s. 297; Spis DGCh 1863, s. 19; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1185, k. 8; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1190, k. 13.

⁶⁵⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 45, 46.

⁶⁵⁹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 473, 474.

⁶⁶⁰ AAN MWRiOP, sygn. 2/14/0/5/612, k. 487.

⁶⁶¹ AAN MWRiOP, sygn. 2/14/0/5/612, k. 487.

⁶⁶² APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1190, k. 13.

Ireny⁶⁶³.

4.4. Obsza (RL), 04.09.1919-, Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny, diecezja zamojsko-lubaczowska

Gmina Obsza, pow. biłgorajski, woj. lubelskie.

Dekanat⁶⁶⁴:

- tarnogrodzki diecezji lubelskiej (04.09.1919-25.03.1992),
- tarnogrodzki diecezji zamojsko-lubaczowskiej (25.03.1992-2025-).

4 lutego 1919 roku Kuria Diecezjalna Lubelska pozwoliła administratorowi parafii Łukowa poświęcić byłą cerkiew unicką w Obszy i odprawić w niej nabożeństwo⁶⁶⁵.

16 lutego 1919 roku została wyświęcona cerkiew w Obszy przez administratora parafii Łukowa ks. Wojciecha Bojarczuka⁶⁶⁶.

4 lutego 1919 roku Kuria Diecezjalna Lubelska utworzyła filię z prawami parafialnymi przy kościele w Obszy⁶⁶⁷.

Parafię erygował, **4 września 1919** roku, biskup lubelski Marian Leon Fulman⁶⁶⁸.

Wizytacja pasterska odbyła się 12 maja **1965** roku⁶⁶⁹

Tabela 178 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Obsza

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Wacław Chojecki, 1968-	04.09.1919-; administrator parafii filialnej -1921; proboszcz
Aleksander Czajkowski, 1889-1971	ok. czerwiec 1921-01.04.1935; proboszcz
Wiktor Możejko, 1897-1939	02.04.1932-1935; proboszcz
Stanisław Siek, 1903-1965	1935-1943; proboszcz
Józef Gonkowski, 1911-1960	1943-1944; proboszcz
Józef Dygas, 1911-1985	08.04.1945-1956; proboszcz
Michał Krupa, 1890-1964	1956-1961; proboszcz
Bolesław Kurzempa, 1921-	1961-1970; administrator
Bogdan Dudek, 1926-	1970-1986; proboszcz
Jan Krawczyk, 1949-	11.06.1986-15.09.1986; administrator 15.09.1986-03.07.1992; proboszcz
Edward Kłopotek, 1934-2008	lipiec 1992-czerwiec 2007; proboszcz
Wiesław Oleszek	czerwiec 2007-28.06.2011; proboszcz
Paweł Piotr Sochacki	28.06.2011-2018-; proboszcz

⁶⁶³ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1184, k. 10.

⁶⁶⁴ Spis DL 1966, s. 176.

⁶⁶⁵ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1919, Nr 3, s. 87.

⁶⁶⁶ AAN MWRiOP, sygn. 2/14/0/5/872, k. 491, 492.

⁶⁶⁷ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1919, Nr 9, s. 274.

⁶⁶⁸ Spis DL 1966, s. 176.

⁶⁶⁹ Spis DL 1966, s. 176.

Organista: Kutyma (-1933-)⁶⁷⁰.

4.5. Odessa (RL)

Tabela 179 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Odessa

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Adam Dubiszewski, 1866-1924	1906-1911; proboszcz

4.6. Okrzeja (RL), św. Apostołów Piotra i Pawła /SS. Ap. Petri et Pauli/, diecezja siedlecka

Gmina Krzywda, pow. łukowski, woj. lubelskie.

Dekanat⁶⁷¹:

- stężycki dziekani kieleckiej diecezji krakowskiej (-1778-20.07.1790),
- stężycki diecezji chełmsko-lubelskiej (20.07.1790-1792-),
- łukowski diecezji lubelskiej (-1909-),
- (...) diecezji podlaskiej (24.09.1918-1929-),
- żelechowski diecezji siedleckiej (25.03.1992-2025-).

Dekret królewski z 22 października **1811** roku wyznacza dla proboszcza parafii Okrzeja ks. Leopolda Moroz na utrzymanie wikariusza 600 zł z funduszu ogólnego religijnego⁶⁷².

Tabela 180 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Okrzeja

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Józef Wojtasiewicz, 1713-	14.03.1768-1792-; proboszcz
Leopold Moroz	-01.01.1810-1811-; proboszcz
Antoni Gutman, 1806-1883	1832-16.11.1883; proboszcz
Ludwik Górzyński /Gurzyński/, 1836-	pierwszy kwartał 1884-1908-; administrator
Antoni Kresa, 1895-	ok. sierpień 1929-; proboszcz

4.7. Okunin (RG), św. Jana Chrzciciela

Współcześnie: wieś, rejon turzyski, obwód wołyński, Ukraina.

Wcześniej:

- powiat krasnostawski, ziemia chełmska, woj. ruskie (-1791-1792-)⁶⁷³.

Dekanat:

- lubomelski diecezji chełmskiej (-1696-1759-).

⁶⁷⁰ Ogniwo AKDL 1934, Nr 1, s. 38.

⁶⁷¹ Spis DL 1909, s. 95; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/I, k. 23; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/104, k. 229.

⁶⁷² AGAD RMKW, sygn. 1/176/0/1/42, poz. 2097.

⁶⁷³ APL Komisje CWZCh, sygn. 35/18/0/-/4, k. 477.

14 sierpnia 1759 roku cerkiew św. Jana Chrzciciela leżąca w dobrach wojewody czernihowskiego Piotra Miączyńskiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała: Okunin⁶⁷⁴.

Wieś leżała w granicach klucza Maciejów (-1792-)⁶⁷⁵.

Tabela 181 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Okunin

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jakub Gadanosowicz	-1759-; paroch
Jakub Wołoszyński, 1765-	-1791-1792-; proboszcz

4.8. Olbięcín (RL), 30.06.1931-, świętych Apostołów Piotra i Pawła, diecezja sandomierska

Gmina Trzydnik Duży, pow. kraśnicki, woj. lubelskie.

Dekanat:

- (...) diecezji podlaskiej (-1937-),
- zaklikowski diecezji sandomierskiej.

Parafię erygował, 30 czerwca 1931 roku, biskup lubelski Leon Marian Fulman.

Tabela 182 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Olbięcín

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Michał Wąsik, 1902-1981	30.06.1931-1937; proboszcz
Walenty Gozdalski, 1908-1940	ok. maj 1937-1940; proboszcz
Piotr Gąder, 1914-1993	1953-15.03.1993; proboszcz

4.9. Olchowiec (PR)

Gmina Wierzbica, pow. chełmski, woj. lubelskie.

Dekanat⁶⁷⁶:

- 1-szy chełmski diecezji chełmsko-lubelskiej (1912-1915-).

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiwnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca 1919 roku majątek cerkwi Olchowiec (gmina Olchowiec) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu⁶⁷⁷.

⁶⁷⁴ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 139, 140.

⁶⁷⁵ APL Komisje CWZCh, sygn. 35/18/0/-/4, k. 478.

⁶⁷⁶ PKLG 1912, s. 278.

⁶⁷⁷ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

Tabela 183 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Olchowiec

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Michał Nosal	-1912-; proboszcz

4.10. Olchowiec (RG),

Gmina Wierzbica, pow. chełmski, woj. lubelskie.

Dekanat⁶⁷⁸:

- chełmski diecezji chełmskiej (-1696-1749-),
- krasnostawski diecezji chełmskiej (-1760-),
- lubelski diecezji chełmskiej (-1833-1875).

4 lipca **1760** roku cerkiew parafialna św. Jana Ewangelisty leżąca w dobrach podkomorzego chełmskiego Romanowskiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-lubelskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowości: Kulik, Olchowiec⁶⁷⁹.

W **1813** roku zostało ustanowione bractwo przy cerkwi parafialnej, bractwo istniało w **1833** roku (wówczas do bractwa należało 35 osób)⁶⁸⁰.

W **1862** roku parafia została zniesiona i połączona z parafią Pniówno⁶⁸¹.

Tabela 184 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Olchowiec

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Symeon Suprykiewicz	-04.07.1760-; paroch
Jan Giertyn /Gierthin/, -1826	-14.10.1826; proboszcz
Jan Hryniewiecki, 1822-	-1847-; administrator -1863-; administrator cerkwi filialnej, proboszcz parafii Pniówno

4.11. Olchowiec /Olechowice⁶⁸²/ (RL), św. Małgorzaty PM /S. Margaritae VM/, archidiecezja lubelska

Gmina Wierzbica, pow. chełmski, woj. lubelskie.

Dekanat⁶⁸³:

- chełmski diecezji chełmskiej (09.07.1604-1717-1772),
- (...) diecezji chełmsko-lubelskiej (20.07.1790-1792-),
- chełmski diecezji lubelskiej (-1839-1919-),
- siedliski archidiecezji lubelskiej (25.03.1992-2025-).

⁶⁷⁸ Rocznik RWCh 1847, s. 293; Spis DGCh 1863, s. 13; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1190, k. 14.

⁶⁷⁹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 290, 291.

⁶⁸⁰ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 31-34.

⁶⁸¹ AGAD RS, sygn. 1/186/25, k. 72.

⁶⁸² Według – Spis DL 1840, s. 69, 70.

⁶⁸³ Spis DL 1840, s. 79; Spis DL 1846, s. 12; Spis DL 1849, s. 12; Spis DL 1865, s. 10; PKLG 1892, s. 241; Spis DL 1909, s. 41; Spis DL 1914, s. 32; Spis DL 1915, s. 32; Concilia Poloniae T.9, s. 9-20, 66-78, 83-130, 214-292; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/I, k. 23.

Kaplice:

- Bezek, św. Anny Kulik (dawna cerkiew),
- Bezek, NMP Królowej Polski (1985-2025-).

9 lipca **1604** roku, na synodzie diecezjalnym, parafia została włączona do dekanatu chełmskiego diecezji chełmskiej⁶⁸⁴.

Rejestry poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzone 7 listopada **1673** roku, 31 stycznia **1675** roku, 13 stycznia **1676** roku parafię Olchowiec w dekanacie chełmskim. Wymieniono proboszcza i kantora⁶⁸⁵.

W **1772** roku kościół pod wezwaniem Wniebowzięcia NMP był drewniany, pod patronatem szlacheckim⁶⁸⁶.

Na dobrach Adamów wchodzących w skład dóbr krasnobrodzkich była zabezpieczona hipotecznie suma w wysokości 1000 złp, zapewne przez Antoniego Fortunata Tarnowskiego, na rzecz kościoła w Olchowcu, którą w **1828** roku wypłacił Feliks Tarnowski za pośrednictwem swego brata Antoniego⁶⁸⁷.

W maju **1919** roku Kuria Diecezjalna Lubelska upoważniła proboszcza parafii Olchowiec do poświęcenia cerkwi w Cycowie⁶⁸⁸.

W maju lub czerwcu 1919 roku Kuria Diecezjalna Lubelska upoważniła administratora parafii Olchowiec do poświęcenia cerkwi we wsi Pniówno⁶⁸⁹.

2 czerwca 1919 roku odbyła się wizytacja kanoniczna parafii Olchowiec przeprowadzona przez biskupa lubelskiego Mariana Leona Fulmana⁶⁹⁰.

Tabela 185 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Olchowiec

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Marcin Dąmbrowski	-1604-przed 21.06.1618; proboszcz
Jan Bałaban	1781-1792-; proboszcz, czy tej parafii Olchowiec?
Wojciech Kaczyński, 1778-	-1845-1848-; proboszcz
Józef Gozdalski, 1825-	-1864-; proboszcz
Jan/Nepomucen Bieniasiewicz, 1839-	-1875-czerwiec 1893; administrator
Walenty Kowalski, 1867-1931	1899-1908-; administrator -1925-08.02.1931; proboszcz
Ludwik Olechowski, 1875-1945	1931-1933; proboszcz
Paweł Jarzyński, 1902-1961	1933-1944; proboszcz
Aleksander Jędrejek	1944-1946; proboszcz
Franciszek Gduliński, 1901-1989	1946-1948; proboszcz
Wacław Adamski, 1885-	1948-1955; proboszcz
Wacław Kosmala	1955-1961; proboszcz
Józef Kuśmierczyk, 1922-2018	1961-1970; proboszcz

⁶⁸⁴ Concilia Poloniae T.9, s. 9-20, 83-130.

⁶⁸⁵ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 189, 242, 267.

⁶⁸⁶ Litak KŁR, s. 3161-366.

⁶⁸⁷ APL Chełmiński, akt nr 420 z 1843 roku (dzięki pomocy Beaty Skawińskiej-Migacz).

⁶⁸⁸ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1919, Nr 6, s. 190.

⁶⁸⁹ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1919, Nr 7, s. 216.

⁶⁹⁰ Ziemia Lubelska 1919, Nr 210, s. 2; Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1919, Nr 8, s. 236.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Witold Perestaj	1970-1979; proboszcz
Henryk Szymański	1979-1998; proboszcz
Stanisław Kozyra	1998-2011; proboszcz
Robert Drzewiecki	21.06.2011-30.06.2013; administrator 01.07.2013-2021; proboszcz
Piotr Iwaniszczuk	2021-2022-; proboszcz

Organisści:

- Józef Masztalerczuk (-1914-; ur. ok. 1868).

4.12. Olchowiec (RL), 28.02.1984-, św. Maksymiliana Kolbego, archidiecezja lubelska

Gmina Żółkiewka, pow. krasnostawski, woj. lubelskie.

Dekanat:

-
- turobiński archidiecezji lubelskiej (25.03.1992-2025-).

Parafię erygował, **28 lutego 1984** roku, biskup lubelski Bolesław Pylak.

Tabela 186 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Olchowiec

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Bieniasiewicz, 1839-1903	-1875-ok. czerwiec 1893; administrator
Marek Franciszek Hawrylak	19.04.1999-ok. 17.04.2003; proboszcz
Stanisław Szozda, 1955-2016	25.04.2003-23.06.2007; proboszcz

4.13. Oleksów (RL)

Gmina Gniewosów, pow. kozienicki, woj. mazowieckie

Dekanat:

- czarnoleski diecezji radomskiej.

4.14. Olesk (RG), św. Michała

Współcześnie: wieś, rejon lubomelski, obwód wołyński.

Wcześniej:

- powiat krasnostawski, ziemia chełmska, woj. ruskie (-1792-)⁶⁹¹.

Dekanat:

- lubomelski diecezji chełmskiej (-1696-1759-).

11 stycznia **1760** roku cerkiew św. Michała leżąca w dobrach starostwa lubomelskiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała:

⁶⁹¹ APL Komisje CWZCh, sygn. 35/18/0/-/4, k. 563-574.

Olesk, Sławeczek, Zaglinki⁶⁹².

Do parafii należała wieś Olesk (-1792-; dziedziczna Branickiego) i wieś Zaglinki (-1792-; dziedziczna Wielobyckich)⁶⁹³.

Tabela 187 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów greckokatolickiej parafii Olesk

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Bazyli Połachtowicz, 1734-	-1759-1792-; proboszcz

4.15. Oleszyce (RG)

Gmina Oleszyce, pow. lubaczowski, woj. podkarpackie.

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z 1662 roku notuje popa we wsi Oleszyce⁶⁹⁴.

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z 1675 roku notuje popa we wsi Oleszyce⁶⁹⁵.

4.16. Oleszyce (RL), Narodzenia NMP

Gmina Oleszyce, pow. lubaczowski, woj. podkarpackie.

Dekanat:

- lubaczowski diecezji przemyskiej (-1785-),
- cieszanowski diecezji zamojsko-lubaczowskiej (-2010-2025-).

W 1785 roku parafia Oleszyce leżała w dekanacie lubaczowskim diecezji przemyskiej i liczyła 1035 parafian⁶⁹⁶.

Tabela 188 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Oleszyce

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Michał Goniak, 1937-	1978-06.10.2008; proboszcz
Józef Dudek	-2010-; proboszcz

4.17. Oleśniki (RL), 03.10.1983-, Matki Boskiej Częstochowskiej, archidiecezja lubelska

⁶⁹² APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 140, 141.

⁶⁹³ APL Komisje CWZCh, sygn. 35/18/0/-/4, k. 563-574.

⁶⁹⁴ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/72, k. 206.

⁶⁹⁵ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 772.

⁶⁹⁶ Kramarz Rozmieszczenie, s. 447-478.

Gmina Trawniki, pow. świdnicki, woj. lubelskie.

Dekanat:

- piasecki diecezji lubelskiej (03.10.1983-24.03.1992),
- piasecki archidiecezji lubelskiej (25.03.1992-2025-).

Parafię erygował, **3 października 1983 roku**, biskup lubelski Bolesław Pylak. Parafia powstała z terenów parafii Trawniki.

Tabela 189 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Oleśniki

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Stanisław Jan Dudziński, 1952-2003	03.10.1983-1985; administrator, pierwszy
Stanisław Kazimierz Koproń	1985-1997; proboszcz
Kazimierz Gacan	1997-2000; proboszcz
Zygmunt Klich	2000-2005; proboszcz
Jerzy Roman Wesołowski	2005-19.06.2018; proboszcz
Piotr Drozd	01.07.2018-2020-; proboszcz

4.18. Olszanica /Wielka Olszanica/ (RG)

Współcześnie wieś Wielka Olszanica, rejon złoczowski, obwód lwowski, Ukraina.

Według rejestru poborowego z **1472** roku we wsi szlacheckiej Olszanica /Olschanycza/ leżącej w powiecie buskim województwa bełskiego funkcjonowała cerkiew. Wieś obejmowała 2 łany powierzchni⁶⁹⁷.

4.19. Opaka (RG)

Gmina Lubaczów, pow. lubaczowski, woj. podkarpackie.

Cerkiew drewniana była nieczynna (-**1969-**)⁶⁹⁸.

4.20. Opalin /Wyszniwka/ (RL), św. Antoniego

Współcześnie: wieś Wyszniwka, rejon lubomelski, obwód wołyński, Ukraina.

Dekanat⁶⁹⁹:

- lubomelski diecezji chełmskiej (15.09.1694-1717-1772),
- lubomelski diecezji chełmsko-lubelskiej (20.07.1790-1792-).

15 września **1694** roku, na synodzie diecezjalnym, dodano parafię do dekanatu lubomelskiego diecezji chełmskiej⁷⁰⁰.

⁶⁹⁷ Janeczek Rejestr 1472, s. 48.

⁶⁹⁸ Spis DLubaczów 1969, s. 23.

⁶⁹⁹ Concilia Poloniae T.9, s. 53-66, 66-78, 192-213, 214-292; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/I, k. 23.

⁷⁰⁰ Concilia Poloniae T.9, s. 53-66, 192-213.

W 1772 roku kościół (św. Katarzyny PM) był drewniany, pod patronatem szlacheckim (woj. ruskie)⁷⁰¹.

Drewniany kościół został spalony w 1943 roku.

Tabela 190 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Opalin

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Mateusz Gutowski	1784-1792-; proboszcz

4.21. Opłucko /Oplocko, Oplocki/ (RG)

Współcześnie wieś, rejon radziechowski, obwód lwowski, Ukraina.

Pow. buski, woj. bełskie (-1713-; starostwo szczurowieckie), parafia r.l. Szczurowice (-1764-)⁷⁰².

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z 1673 roku wymienia popa we wsi Opłocko⁷⁰³.

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z 1675 roku notuje popa w królewskiej wsi Opłocko (starostwo szczurowieckie)⁷⁰⁴.

4.22. Opole (PR)

Gmina Podedwórze, pow. parczewski, woj. lubelskie.

Tabela 191 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Opole

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Eustachy Somik, 1854-1882	03.07.1879-09.01.1882; pomocnik proboszcza

4.23. Opole (RG), św. Mikołaja Arcybiskupa

Gmina Podedwórze, pow. parczewski, woj. lubelskie.

Dekanat⁷⁰⁵:

- włodawski diecezji chełmskiej (-1833-1865-).

Kaplica:

- Opole, cmentarz (-1847-1863-).

Tabela 192 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii

⁷⁰¹ Litak KŁR, s. 361-366.

⁷⁰² Bondyra Własność, s. 181.

⁷⁰³ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/72, k. 263-317.

⁷⁰⁴ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 781.

⁷⁰⁵ Rocznik RWCh 1847, s. 301; Spis DGCh 1863, s. 24; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 53-58.

Opole

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Franciszek Droszewski, -1822	-06.04.1822; proboszcz
Euftyni Skalski	-1847-; proboszcz
Grzegorz Górski, 1821-	-1863-; proboszcz

4.24. Opole (RL), Podwyższenia Krzyża św., diecezja siedlecka

Gmina Podedwórze, pow. parczewski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- wisznicki diecezji siedleckiej (-2018-2025-).

Tabela 193 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Opole

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Józef Grądzki, 1904-	ok. styczeń 1935-; proboszcz

4.25. Opole [Opole Lubelskie] (RL), Wniebowzięcia NMP /Assumptio BMV/, archidiecezja lubelska

Gmina Opole Lubelskie, pow. opolski, woj. lubelskie.

Dekanat⁷⁰⁶:

- chodelski archidiakonu lubelskiego diecezji krakowskiej (-1778—20.07.1790),
- chodelski diecezji chełmsko-lubelskiej (20.07.1790-1792-),
- chodelski diecezji lubelskiej (-1839-1864-).
- nowoaleksandryjski diecezji lubelskiej (-1895-1908-),
- opolski diecezji lubelskiej (24.09.1918-1919-),
- opolski archidiecezji lubelskiej (25.03.1992-2025-).

Parafią rządzą księża z zakonu oo. pijarów (-1839-1845-).

Kościół filialny:

- Kluczkowice, św. Trójcy /SSS. Trinitat./ (1784-1908-).

Kaplica:

- Kluczkowice, cmentarz (-1895-1908-).

Kościółem zarządzali księża pijarzy do czasu kasacja zakonu, która nastąpiła na podstawie ukazu carskiego z 27 października **1864** roku. Zarząd nad kościołem przekazano księżom diecezjalnym.

⁷⁰⁶ Spis DL 1840, s. 75; Spis DL 1846, s. 9; Spis DL 1865, s. 8; Spis DL 1895, s. 28; Spis DL 1909, s. 31; Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1919, Nr 3, s. 73, 74. AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/I, k. 23; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/105, k. 329.

W lipcu **1884** roku parafię wizytował biskup lubelski Kazimierz Józef Jan Wnorowski⁷⁰⁷.

W dniach 20-22 czerwca **1926** roku sufragan lubelski Adolf Józef Jełowicki przeprowadził wizytację parafii⁷⁰⁸.

W kościele pochowani są:

- Elżbieta z Branickich Tarło (1742; zewnętrzna ściana kaplicy św. Krzyża),
- Jan Tarło (1750; kaplica św. Krzyża).

Tabela 194 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Opole

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Fabian Szaniawski, 1726-	1780-; proboszcz
Teofil Jerzy Caroli /Karoli/ (RL), 1739-1818	-1792-; proboszcz
Józef Antoni Wincenty Ignacy Siekierzyński	-1843-; proboszcz
Wiktor Czaplicki	-1845-1848-; proboszcz
Walenty Świątkowski, 1818-1892	drugie półrocze 1856-; proboszcz
Franciszek Biernacki	-27.10.1864; ostatni Pijarowski proboszcz
Leon Dworzycki, 1825-1885	1866-1867; tymczasowy administrator
Ludwik Deszczyński, 1806-1874	-28.02.1874; administrator
Leon Aleksander Popławski, 1829-1900	-1882; proboszcz
Adolf Majewski, 1841-	1882-14.10.1894-; proboszcz
Remigiusz Krześniak, 1836-	14.10.1894-1908-; proboszcz
Wojciech Telatycki, 1864-	-październik 1919-; proboszcz
Franciszek Małyśa, 1886-	23.11.1928-01.09.1931; administrator (zapewne tego Opola)
Józef Wiesław Chwalisz, 1957-	28.06.1999-; proboszcz

4.26. Opós (RG)

Dekanat:

- włodawski diecezji chełmskiej (-1842-).

Kolatorem cerkwi był hrabia Wielhorski (-1842-)⁷⁰⁹.

4.27. Opulsko (RG)

Współcześnie wieś Opulsko, rejon czerwonogrodzki, obwód lwowski, Ukraina.

Według rejestru poborowego z **1472** roku we wsi szlacheckiej Opulsko /Opolsko/ leżącej w powiecie bełskim województwa bełskiego funkcjonowała cerkiew. Wówczas właścicielami wsi byli rodzina Piwów, herbu Prawda⁷¹⁰.

⁷⁰⁷ Przegląd Katolicki 1885, Nr 14, s. 216;

⁷⁰⁸ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1926, Nr 5, s. 153.

⁷⁰⁹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 501, 502.

⁷¹⁰ Janeczka Rejestr 1472, s. 45.

4.28. Orchówek /Orchów/ (RG), Opieki Matki Boskiej

Gmina Włodawa, pow. włodawski, woj. lubelskie.

Dekanat⁷¹¹:

- chełmski diecezji chełmskiej (-1696-1759-),
- włodawski diecezji chełmskiej (-1833-1865-).

18 czerwca 1759 roku cerkiew parafialna była wizytowana przez biskupa chełmsko-bielskiego Maksymiliana Ryłło. Do parafii wchodziły miejscowości: Luta, Okuninka, Orchówek /Orchów/ (dawniej miasto)⁷¹².

Kolatorem cerkwi był August Zamoyski (-1842-)⁷¹³.

Tabela 195 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Orchówek

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Teodor Myszyński	-1759-; paroch
Bazyli Szulakiewicz	-1791-; paroch
Grzegorz Jurkiewicz, -1830	-24.04.1830; proboszcz
Filemon Dyakowski, ok. 1799-1857	-1847-; administrator -1854-16.04.1857; proboszcz
Jozafat Lebedyński, 1835-	17.04.1857-; administrator
Aleksander Szulakiewicz, 1830-	-1863-; proboszcz

Diak-nauczyciel:

- Stefan Szymusik⁷¹⁴ /Szymusiuk/ (1851-).

4.29. Orchówek (PR)

Gmina Włodawa, pow. włodawski, woj. lubelskie.

Tabela 196 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Orchówek

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Konstanty Aleksiewicz	

4.30. Orchówek /Orchów/ (RL), św. Jana Jalmuznika (Sanktuarium Matki Bożej Pocieszenia), diecezja siedlecka

Współcześnie wieś: gmina Włodawa, pow. włodawski, woj. lubelskie.
/dawnie miasto/

⁷¹¹ Rocznik RWCh 1847, s. 301; Spis DGCh 1863, s. 24; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1186, k. 329; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 53-58.

⁷¹² APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 53, 54.

⁷¹³ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 501, 502.

⁷¹⁴ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1186, k. 329.

Dekanat⁷¹⁵:

- chełmski diecezji chełmskiej (09.07.1604-1717-1772),
- chełmski diecezji chełmsko-lubelskiej (25.07.1790-1792-),
- włodawski diecezji siedleckiej (25.03.1992-2025-).

9 lipca **1604** roku, na synodzie diecezjalnym, parafia została włączona do dekanatu chełmskiego diecezji chełmskiej⁷¹⁶.

Rejestry poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzone 7 listopada **1673** roku, 31 stycznia **1675** roku i 13 stycznia **1676** roku parafię Orchów w dekanacie chełmskim. W parafii byli księża augustianie⁷¹⁷.

W **1772** roku kościół był murowany, pod patronatem duchowym⁷¹⁸.

Tabela 197 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Orchówek

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Tadeusz Laskowski	-1792-; proboszcz

4.31. Ordów (RG), św. Łukasza

Współcześnie wieś, rejon radziechowski, obwód lwowski, Ukraina.

Dekanat:

- stojanowski diecezji chełmskiej (-1761-).

14 listopada **1761** roku miejska parafialna cerkiew św. Łukasza (dekanatu stojanowskiego) leżąca w dobrach miecznika podolskiego Polanowskiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość: Ordów. Do spowiedzi przystępowało około 100 osób⁷¹⁹.

Tabela 198 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Ordów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Symeon Krotkiewicz	-14.11.1761-; paroch

4.32. Orlów Murowany /Orłów/ (PR)

Gmina Izbica, pow. krasnostawski, woj. lubelskie.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi

⁷¹⁵ Concilia Poloniae T.9, s. 9-20, 66-78, 83-130, 214-292; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/I, k. 24.

⁷¹⁶ Concilia Poloniae T.9, s. 9-20, 83-130.

⁷¹⁷ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 189, 242, 267.

⁷¹⁸ Litak KŁR, s. 3161-366.

⁷¹⁹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 554.

Orłów (gmina Izbica) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu⁷²⁰.

Dekanat⁷²¹:

- lubelski diecezji chełmsko-warszawskiej (23.05.1875-31.07.1905),

Tabela 199 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Orłów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Kortyko	-1903-1904-; proboszcz

4.33. Orłów Murowany /Orłów/ (RG), świętych doktorów Kosmy i Damiana

Gmina Izbica, pow. krasnostawski, woj. lubelskie.

Dekanat⁷²²:

- zamojski diecezji chełmskiej (-1696-1760-),
- krasnostawski diecezji chełmskiej (-1842-1875).

31 maja 1760 roku cerkiew świętych doktorów Kosmy i Damiana leżąca w dobrach stolnikowej koronnej Humienieckiej była wizytowana przez biskupa chełmsko-bielskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość: Kryniczki, Orłów Drewniany /Orłów, drugi/, Orłów Murowany /Orłów/, Wał⁷²³.

Kolatorem cerkwi był Kajetan Kicki (-1842-)⁷²⁴.

Tabela 200 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Orłów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jerzy Biruntowicz	-31.05.1760-; paroch
Józef Chartonowicz, -1836	-23.02.1836; proboszcz
Ignacy Sieniewicz, 1809-	-1847-1863-; administrator

4.34. Orłów Murowany (RL), 12.10.1924-, św. Kajetana, archidiecezja lubelska

Gmina Izbica, pow. krasnostawski, woj. lubelskie.

Dekanat⁷²⁵:

- krasnostawski diecezji lubelskiej (-1966-),
- krasnostawsko-zachodni archidiecezji lubelskiej (25.03.1992-2025-).

16 lipca 1419 roku król Władysław Jagiełło na prośbę Trojana z Grąbca (współcześnie

⁷²⁰ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

⁷²¹ PKLG 1904, s. 280; PKLG 1905, s. 259.

⁷²² Rocznik RWCh 1847, s. 292; Spis DGCh 1863, s. 13.

⁷²³ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 278, 279, 309, 310.

⁷²⁴ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 441, 442.

⁷²⁵ Spis DL 1966, s. 131.

gmina Zawidz, pow. sierpecki, woj. mazowieckie) przenosi z prawa polskiego na średzkie jego wieś Orłów w ziemi chełmskiej⁷²⁶.

17 lipca **1419** roku król Władysław Jagiełło wynagradzając zasługi Trojana z Grąbca, jako przewodnika wojsk polskich i litewskich do ziemi krzyżackiej, nadaje mu wieś Orłów w ziemi chełmskiej⁷²⁷.

7 września **1919** roku biskup lubelski Marian Leon Fulman zwiedzał budowę, z fundacji śp. hrabiego Kajetana Kickiego, świątyni w Orłowie Murowanym⁷²⁸.

Parafię erygował **12 października 1924** roku biskup lubelski Marian Leon Fulman⁷²⁹. Kościół murowany został wybudowany w latach 1923-1929⁷³⁰.

Wizytacja pasterka parafii została przeprowadzona 9 sierpnia **1964** roku⁷³¹.

Tabela 201 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Orłów Murowany

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Ignacy Wojtyna, 1890-1957	-24.12.1957; proboszcz
Bolesław Świś, 1919-1987	1958-1966-; administrator
Stanisław Wójtowicz	1986-2018-; proboszcz

4.35. Ortel Królewski (PR)

Gmina Piszczac, pow. bialski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- (...) diecezji chełmsko-warszawskiej (1875-1905).

Tabela 202 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Ortel Królewski

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Mikołaj Sosnowski, 1846-1903	ok. 09.05.1876-1898; proboszcz

4.36. Ortel Królewski (RG), Opieki Matki Boskiej

Gmina Piszczac, pow. bialski, woj. lubelskie.

Dekanat⁷³²:

- bialski diecezji chełmskiej (-1833-1865-).

Tabela 203 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii

⁷²⁶ ZDM, Nr 1882.

⁷²⁷ ZDM, Nr 1883.

⁷²⁸ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1919, Nr 10, s. 313.

⁷²⁹ Spis DL 1966, s. 131.

⁷³⁰ Spis DL 1966, s. 131.

⁷³¹ Spis DL 1966, s. 131.

⁷³² Rocznik RWCh 1847, s. 288; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 19, 20.

Ortel Królewski

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Józef Tąkiel	-1847-; administrator
Tomasz Żypowski, 1825-	-1863-; proboszcz

4.37. Ortel Królewski (RL), MB Różańcowej

Gmina Piszczac, pow. bialski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- (...) diecezji podlaskiej (-1938-),
- bialsko-południowy diecezji siedleckiej (-2018-2025-).

Tabela 204 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Ortel Królewski

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Adam Denisiuk, 1887-	28.04.1921-15.08.1921; administrator

4.38. Ortel Książęcy (RG), Narodzenia NMP

Gmina Biała Podlaska, pow. bialski, woj. lubelskie.

Dekanat⁷³³:

- bialski diecezji chełmskiej (-1833-1865-).

Tabela 205 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Ortel Książęcy

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Józef Tąkiel, 1819-	-1847-; administrator
Karol Starkiewicz, 1815-	-1863-; administrator

4.39. Ortel Książęcy (RL), Narodzenia NMP, diecezja siedlecka

Gmina Biała Podlaska, pow. bialski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- (...) diecezji siedleckiej, czyli podlaskiej (-1921-1938-),
- bialsko-południowy diecezji siedleckiej (-2018-2025-).

Tabela 206 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Ortel Książęcy

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji

⁷³³ Rocznik RWCh 1847, s. 288; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 19, 20.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Adam Denisiuk, 1887-	28.04.1921-15.08.1921; administrator
Bolesław Pietkiewicz, 1880-1943	11.07.1927-08.11.1934; administrator
Adolf Kryński, -1942	proboszcz

4.40. Oserdów /Oseredów, Osardow/ (RG)

Gmina Ulhówek, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.
Pow. bełski, woj. bełskie, Polska (-1713-), parafia r.l. Bełz (-1764-)⁷³⁴.

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z 1675 roku notuje popa we wsi Osardow⁷³⁵.

4.41. Osieck (RL), św. Apostołów Andrzeja i Bartłomieja /SS. Andreae et Bartholomaei Aplor./, diecezja siedlecka

Gmin Osieck, pow. otwocki, woj. mazowieckie.

Dekanat:

- garwoliński diecezji lubelskiej (-1897-1916-),
- (...) diecezji podlaskiej (24.09.1918-),
- osiecki diecezji siedleckiej (25.03.1992-2025-).

Kaplica:

- Osieck, cmentarz, św. Rocha /S. Rochi/ (-1909-).

Tabela 207 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Osieck

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Józef Rychlik, 1807-1896	-29.12.1896; proboszcz
Alekksander Olszewski, 1860-	-1908-; administrator

4.42. Ostriwok /Ostriw, Ostobuż, Ostobóz, Ostoboż, Hostobuż/ (RG)

Współcześnie wieś, rejon czerwonołódzki, obwód lwowski, Ukraina.

Wcześniej:

- pow. bełski, woj. bełskie, Polska (-1675-1713-), parafia r.l. Bełz (-1764-)⁷³⁶.

Dekanat:

- bełski diecezji chełmskiej (-1696-),
- uhnowski diecezji chełmskiej (-1761-).

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z 1675 roku notuje popa wsi

⁷³⁴ Bondyra Własność, s. 181.

⁷³⁵ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 783.

⁷³⁶ Bondyra Własność, s. 181.

Ostobóz⁷³⁷.

16 stycznia **1761** roku parafialna cerkiew św. Mikołaja (dekanatu uhnowskiego) leżąca w dobrach stolnika Ubysza była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość: Ostriwok /Hostobuż/. Do spowiedzi przystępowało około 300 osób⁷³⁸.

Tabela 208 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów greckokatolickiej parafii Ostriwok

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Mikołaj Woronowicz	-16.01.1761-; paroch

4.43. Ostrowczyk (RG)

Współcześnie: wieś, rejon trembowelski, obwód tarnopolski, Ukraina.
Wieś, woj. tarnopolskie, Polska (-17.09.1939).

Tabela 209 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów greckokatolickiej parafii Ostrowczyk

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Józef Dydycki	-1827-; proboszcz

4.44. Ostrowie /Ostriwja, Ostrów/ (RG), św. Barbary

Współcześnie wieś, rejon szacki, obwód wołyński, Ukraina.

16 czerwca **1759** roku cerkiew parafialna leżąca w dobrach podczaszyca chełmskiego Andrzeja Sługockiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Do parafii wchodziła tylko wieś Ostrowie /Ostrów/⁷³⁹.

Tabela 210 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów greckokatolickiej parafii Ostrowie

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Michał Skapulewicz	-1759-; paroch

4.45. Ostrów (PR)

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiwnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Ostrów (gmina Ostrów, pow. włodawski) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd

⁷³⁷ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 795.

⁷³⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 442.

⁷³⁹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 47, 48.

Okręgu Dóbr Państwowych w Siedlcach⁷⁴⁰.

4.46. Ostrów (PR)

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiwnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Ostrów (pow. ostrowski) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Siedlcach⁷⁴¹.

4.47. Ostrów (RG)

Współcześnie wieś, rejon buski, obwód lwowski, Ukraina.

Wcześniej:

- pow. buski, woj. bełskie, Polska (-1662-1713-; wieś królewska), parafia r.l. Busk (-1764-)⁷⁴².

Rejestr poborowy pogłównego powiatu buskiego województwa bełskiego z **1662** roku notuje popa we wsi Ostrów (nie z powiatu bełskiego)⁷⁴³.

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z **1675** roku notuje popa we wsi Ostrów⁷⁴⁴.

4.48. Ostrów (RL), Wniebowzięcia NMP, św. Zygmunta Króla

Współcześnie wieś, rejon czerwonogrodzki, obwód lwowski, Ukraina.

Wcześniej:

- powiat hrubieszowski do 1951 roku, Polska.

Dekanat⁷⁴⁵:

- sokalski diecezji chełmskiej (09.07.1604-18.06.1624-15.09.1694-20.07.1717-1772),
- sokalski diecezji przemyskiej (1772-1785-),
-

Uposażenie kościoła został potwierdzone w **1409** względnie w **1419** roku⁷⁴⁶.

Według rejestru poborowego z **1472** roku we wsi Ostrów funkcjonowała jedna karczma wchodząca w skład uposażenia kościoła⁷⁴⁷.

9 lipca **1604** roku, na synodzie diecezjalnym, parafia została włączona do dekanatu sokalskiego diecezji chełmskiej⁷⁴⁸.

20 lutego **1671** roku parafię wizytował biskup chełmski Krzysztof Jan Żegocki⁷⁴⁹.

⁷⁴⁰ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

⁷⁴¹ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

⁷⁴² Bondyra Własność, s. 171.

⁷⁴³ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/72, k. 187.

⁷⁴⁴ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 791.

⁷⁴⁵ Concilia Poloniae T.9, s. 9-20, 23-38, 66-78, 83-130, 133-178, 214-292.

⁷⁴⁶ ZDM 1307; Janeczek Rejestr 1472, s. 53.

⁷⁴⁷ Janeczek Rejestr 1472, s. 53.

⁷⁴⁸ Concilia Poloniae T.9, s. 9-20, 83-130.

⁷⁴⁹ AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/151, k. 154; Szady Bogumił, „Wizytacje diecezji chełmskiej – XVII wiek”, s. 274.

Rejestr poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzony 7 listopada 1673 roku wymienia parafię Ostrów w dekanacie sokalskim (z proboszczem)⁷⁵⁰.

Rejestr poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzony 31 stycznia 1675 roku notuje parafię Ostrów w dekanacie sokalskim. Do opodatkowania zgłoszono proboszcza⁷⁵¹.

W 1772 roku kościół (Wniebowzięcia NMP, św. Zygmunta Króla) był drewniany, pod patronatem szlacheckim (woj. bełskie)⁷⁵².

W 1785 roku parafia Ostrów leżała w dekanacie sokalskim diecezji przemyskiej oraz obejmowała miejscowości Bezejów (współcześnie nie istnieje), Głuchów, Krystynopol /Czerwonogród/, Madziarki, Nowy Dwór (współcześnie nie istnieje, leżała nad Sołokiją), Ostrów, Siebieczów, Sielec, Wierzbiąż, Żabcze /Żabcze Murowane/ i liczyła 1439 parafian⁷⁵³.

4.49. Ostrów Lubelski /Ostrów/ (RG), Podwyższenia Krzyża świętego, św. Trójcy

Gmina Ostrów Lubelski, pow. lubartowski, woj. lubelskie

Wcześniej:

- powiat krasnostawski, ziemia chełmska, woj. ruskie (-1791-)⁷⁵⁴.
- powiat włodawski (-1936-).

Dekanat⁷⁵⁵:

- lubelski diecezji chełmskiej (-1683-1761-),
- parczewski diecezji chełmskiej (-1833-1875),

Kaplica:

- Ostrów Lubelski (-1863-) /Ostrów/.

27 marca 1761 roku cerkiew Podwyższenia Krzyża świętego leżąca w dobrach królewskich była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowości: miasto Radzyń Podlaski, przedmieście Radzyń Podlaski, Tyśmienica, Zabiele. Do spowiedzi przystępowało około 200 osób⁷⁵⁶.

Dożywotnim dziedzicem dóbr Ostrów Lubelski jak i kolatorem greckokatolickiej cerkwi była chorążyna chełmska Katarzyna z Czarneckich Sługocka (-06.06.1786-1791-)⁷⁵⁷.

Dziedzicem dóbr Ostrów Lubelski był podkomorzy chełmski Franciszek Kunicki (-1791-)⁷⁵⁸.

Od najdawniejszych czasów funkcjonowało bractwo św. Trójcy przy cerkwi parafialnej, bractwo istniało w 1833 roku (wówczas do bractwa należało 148 osób)⁷⁵⁹.

W 1804 roku zostało ustanowione bractwo Różańcowe przy cerkwi parafialnej, bractwo istniało w 1833 roku (wówczas do bractwa należało 121 osób; w niedzielę i święta śpiewano różaniec)⁷⁶⁰.

W 1853 roku grzebano zmarłych na cmentarzu oddalonym od cerkwi⁷⁶¹.

⁷⁵⁰ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 192, 193.

⁷⁵¹ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 245.

⁷⁵² Litak KŁR, s. 3161-366.

⁷⁵³ Kramarz Rozmieszczenie, s. 447-478.

⁷⁵⁴ APL Komisje CWZCh, sygn. 35/18/0/-/4, k. 549.

⁷⁵⁵ Rocznik RWCh 1847, s. 295; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1185, k. 45; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1190, k. 4.

⁷⁵⁶ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 382, 383.

⁷⁵⁷ APL Komisje CWZCh, sygn. 35/18/0/-/4, k. 549; APL ChKG, sygn. 35/95/0/12.1/637, k. 8.

⁷⁵⁸ APL Komisje CWZCh, sygn. 35/18/0/-/4, k. 549.

⁷⁵⁹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 39, 40.

⁷⁶⁰ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 39, 40.

⁷⁶¹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/9.3/245, k. 13.

Tabela 211 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Ostrów Lubelski

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Ignacy Święcicki, 1715-	1749-1756; proboszcz
Teodor Warchowski	-27.03.1761-; paroch
Daniel Dorosiewicz, 1764-	06.06.1786/prezenta-1791-; proboszcz
Andrzej Ciszewski, -1832	-22.01.1832; proboszcz
Michał Hołubowicz	-1847-; administrator
Józef Tąkiel, 1819-	-1863-; proboszcz

Organista:

- Andrzej Kapitan (1855-10.07.1862-). Urodził się w 1832 roku (około)⁷⁶².

4.50. Ostrów Lubelski /Ostrów/ (RL), Niepokalanego Poczęcia NMP /Immac. Concept. BMV/, diecezja siedlecka

Gmina Ostrów Lubelski, pow. lubartowski, woj. lubelskie (pow. włodawski, -1936-).

Dekanat⁷⁶³:

- parczewski archidiaconatu lubelskiego diecezji krakowskiej (-1787-20.07.1790),
- parczewski diecezji chełmsko-lubelskiej (20.07.1790-1792-),
- włodawski diecezji lubelskiej (-1878-24.09.1918),
- (...) diecezji podlaskiej (24.09.1918-),
- parczewski diecezji siedleckiej (25.03.1992-2025-).

Kaplica:

- Ostrów Lubelski, cmentarz /S. Mariae Magdal./ (-1909-).

Tabela 212 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Ostrów Lubelski /Ostrów/

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Szumla, 1717-1783	07.12.1756-01.09.1783; proboszcz
Ignacy Nagórczewski, 1725-	1783-1808; proboszcz
Marcin Padziński, 1830-	-1877-1868-; administrator
Andrzej Leszczyński, 1846-1928	27.01.1883-luty 1887; proboszcz
Józef Kostkowski, 1868-1938	-1908-; administrator
Mikołaj Bobolewski, 1872-1946	04.09.1912-11.12.1913; proboszcz
Stanisław Rychlik, 1912-1987	1970-1986; proboszcz

4.51. Ostrów Lubelski /Ostrów/, szpitalny (RL), św. Krzyża i Przemienienia Pańskiego

Gmina Ostrów Lubelski, pow. lubartowski, woj. lubelskie (pow. włodawski, -1936-).

⁷⁶² APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1184, k. 37.

⁷⁶³ Spis DL 1878, s. 61; Spis DL 1909, s. 117; Concilia Poloniae T.9, s. 66-78, 214-292.

Dekanat⁷⁶⁴:

- parczewski archidiaconatu lubelskiego diecezji krakowskiej (-1778-20.07.1790),
- parczewski diecezji chełmsko-lubelskiej (20.07.1790-1792-),

Tabela 213 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Ostrów Lubelski /Ostrów/

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Antoni Dąbrowski	1786-1894; proboszcz, prepozyt

4.52. Ostrówek (RL), 08.07.1921-, MB Częstochowskiej, archidiecezja lubelska

Gmina Ostrówek, pow. lubartowski, woj. lubelskie.

Dekanat⁷⁶⁵:

- lubartowski diecezji lubelskiej (-1937-1938-),
- czemiernicki archidiecezji lubelskiej (25.03.1992-2025-).

Parafię erygował, **8 lipca 1921** roku, biskup lubelski Marian Leon Fulman, z wydzielenia parafii Czemierniki i Kock. Kościół wybudowano w 1921 roku⁷⁶⁶.

Tabela 214 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Ostrówek

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Stanisław Piskała, 1904-	1937-1938-; proboszcz
Stanisław Góra, 1947-	1989-1995; proboszcz
Tomasz Raczkowski, 1951-2020	14.09.2001-2017; proboszcz

4.53. Ostrówek (RL), św. Izydora /S. Isidori/, diecezja siedlecka

Gmina Ostrówek, pow. lubartowski, woj. lubelskie.

Dekanat⁷⁶⁷:

- garwoliński diecezji lubelskiej (-1909-),
- (...) diecezji podlaskiej (24.09.1918-),
- osiecki diecezji siedleckiej (25.03.1992-2025-).

Tabela 215 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Ostrówek

⁷⁶⁴ AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/I, k. 24; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/104, k. 487.

⁷⁶⁵ Spis DL 1938, s. 74; Spis DL 1939, s. 143.

⁷⁶⁶ Spis DL 1939, s. 143.

⁷⁶⁷ Spis DL 1909, s. 83.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Piotr Piwoni, 1812-1878	marzec 1851-; proboszcz
Jan Chyczewski, -1902	-07.05.1902; proboszcz
Józef Piasecki, 1864-	-1908-; proboszcz
Czesław Jaroszewicz, 1865-1940	13.06.1919-12.11.1925; proboszcz
Jan Kalicki, 1888-1979	1925-ok. lipiec 1929; proboszcz

4.54. Ostrówki (RL), św. Stanisława BM /S. Stanisłai EM/, diecezja siedlecka

Gmina Wohyń, pow. radzyński, woj. lubelskie.

Dekanat⁷⁶⁸:

- radzyński diecezji lubelskiej (-1909-),
- (...) diecezji podlaskiej (24.09.1918-),
- komarowski diecezji siedleckiej (25.03.1992-2025-).

Tabela 216 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Ostrówki

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Kosiński	-1828-; proboszcz
Edward Szubstarski, 1882-	-1908-; administrator

4.55. Ostrówki (RL), św. Stanisław Biskupa, współcześnie nieistniejąca parafia jak i wieś

Współcześnie: rejon lubomelski, obwód wołyński, Ukraina.
Wcześniej gmina Huszcza, pow. lubomelski, woj. wołyńskie.

Dekanat⁷⁶⁹:

- lubomelski diecezji chełmskiej (-1772),
- lubomelski diecezji chełmsko-lubelskiej (20.07.1790-1792-).

W 1772 roku kościół był drewniany, pod patronatem szlacheckim (woj. ruskie)⁷⁷⁰.

Tabela 217 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Ostrówki

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Piotr Godlewski	1790-1792-; proboszcz
Józef Dąbski, 1876-	1919-; proboszcz

4.56. Oszczów (PR)

⁷⁶⁸ Spis DL 1909, s. 101.

⁷⁶⁹ Litak KŁR, s. 3161-366; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/I, k. 24.

⁷⁷⁰ Litak KŁR, s. 3161-366.

Gmina Dołhobyczów, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- 2-okręgu tomaszowskiego diecezji chełmsko-warszawskiej (1875-1905).

25 kwietnia **1906** roku biskup diecezji chełmsko-lubelskiej Eulogiusz przeprowadził wizytację cerkwi w Oszczowie⁷⁷¹.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Oszczów (gmina Dołhobyczów) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu⁷⁷².

Tabela 218 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Oszczów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Antoni Telichowski	ok. 01.02.1896-ok. 01.08.1897; administrator
Mikołaj Sosnowski, 1846-1903	1898-20.11.1903; proboszcz
Konstanty Aleksiewicz	01.12.1903-; proboszcz

4.57. Oszczów (RG)

Gmina Dołhobyczów, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- waręski diecezji chełmskiej (-1761-),
- tyszowiecki diecezji chełmskiej (-1842-1875).

Według rejestru poborowego z **1472** roku we wsi szlachecka Oszczów /Oscow/ leżąca w województwie bełskim znajdowała się cerkiew⁷⁷³.

21 października **1761** roku parafialna cerkiew w Oszczowie (dekanatu waręskiego) była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość Oszczów /Ozczów/. Do spowiedzi przystępowało około 100 osób⁷⁷⁴.

Kolatorem cerkwi był Edward Rastawiecki (-**1842**-)⁷⁷⁵.

Cerkiew Oszczów była filią parafii Dołhobyczów (-1842-1863-).

Tabela 219 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Oszczów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Stefan Kuryłowicz	-21.10.1761-; paroch

⁷⁷¹ CCZ 1906, Nr 7, s. 207.

⁷⁷² Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

⁷⁷³ Janeczka Rejestr 1472, s. 38.

⁷⁷⁴ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 521, 522.

⁷⁷⁵ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 483, 484.

4.58. Oszczów (RL), św. Barbary PM /S. Barbarae VM/, diecezja zamojsko-lubaczowska

Gmina Dołhobyczów, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie.

Dekanat⁷⁷⁶:

- bełski diecezji chełmskiej (09.07.1604-15.09.1694-20.07.1717-1772),
- hrubieszowski diecezji przemyskiej (1772-1796),
- *tyszowiecki diecezji przemyskiej (1796-1811-),*
- tyszowiecki diecezji lubelskiej (-1839-1864-),
- tomaszowski diecezji lubelskiej (-1869-1901-),
- hrubieszowski diecezji lubelskiej (-1905-1936-),
- łaszczowski diecezji zamojsko-lubaczowskiej (25.03.1992-2025-).

Kaplica:

- Poturzyn, murowana (-1879-1928-).

Kościół filialny:

- Dołhobyczów, Matki Boskiej Częstochowskiej (MBV Claromontanae; -1920-1936-).

Parafię erygował, 8 lipca **1472** roku, biskup chełmski Jan Kaźmierski (Kazimirski)⁷⁷⁷.

Kościół, drewniany, wybudowany w **1468** roku z fundacji braci Krystyna, Jana, Mikołaja Rulików /Rulikowskich/; gruntownie remontowany w **1730** i 1895 roku⁷⁷⁸.

9 lipca **1604** roku, na synodzie diecezjalnym, parafia została włączona do dekanatu bełskiego diecezji chełmskiej⁷⁷⁹.

27 lutego **1671** roku parafię wizytował, z upoważnienia biskupa chełmskiego Krzysztofa Jana Żegockiego, audytor biskupi ks. Jan Kostyński⁷⁸⁰.

Rejestr poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzony 7 listopada **1673** roku wymienia parafię Oszczów w dekanacie bełskim. Parafia miała kantora⁷⁸¹.

Rejestr poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzony 31 stycznia **1675** roku notuje parafię Oszczów w dekanacie bełskim. Do opodatkowania zgłoszono komendarza i kantora⁷⁸².

W **1772** roku kościół był drewniany, pod patronatem szlacheckim⁷⁸³.

W **1785** roku parafia Oszczów leżała w dekanacie hrubieszowskim diecezji przemyskiej i liczyła 621 parafian. Parafia obejmowała wsie: Honiatyn, Horoszczyce, Siekierzyńce, Mianowice, Oszczów, Pawłowice, Poturzyn, Żabcze⁷⁸⁴.

⁷⁷⁶ Spis DL 1840, s. 91; Spis DL 1864, s. 12; Spis DL 1865, s. 15; Spis DL 1870, s. 49; Spis DL 1881, s. 39; Spis DL 1897, s. 61; Spis DL 1902, s. 64; Spis DL 1909, s. 49; Spis DL 1912, s. 35; Spis DL 1914, s. 34; Spis DL 1915, s. 34; Spis DL 1920, s. 104; Spis DL 1922, s. 47; Spis DL 1932, s. 50; Spis DL 1929, s. 60; Spis DL 1932, s. 78; Spis DL 1937, s. 56; Spis DL 1939, s. 98; Concilia Poloniae T.9, s. 9-20, 66-78, 83-130, 214-292.

⁷⁷⁷ Spis DL 1932, s. 78.

⁷⁷⁸ Spis DL 1932, s. 78.

⁷⁷⁹ Concilia Poloniae T.9, s. 9-20, 83-130.

⁷⁸⁰ AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/151, k. 233; Szady Bogumił, „Wizytacje diecezji chełmskiej – XVII wiek”, s. 274.

⁷⁸¹ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 192.

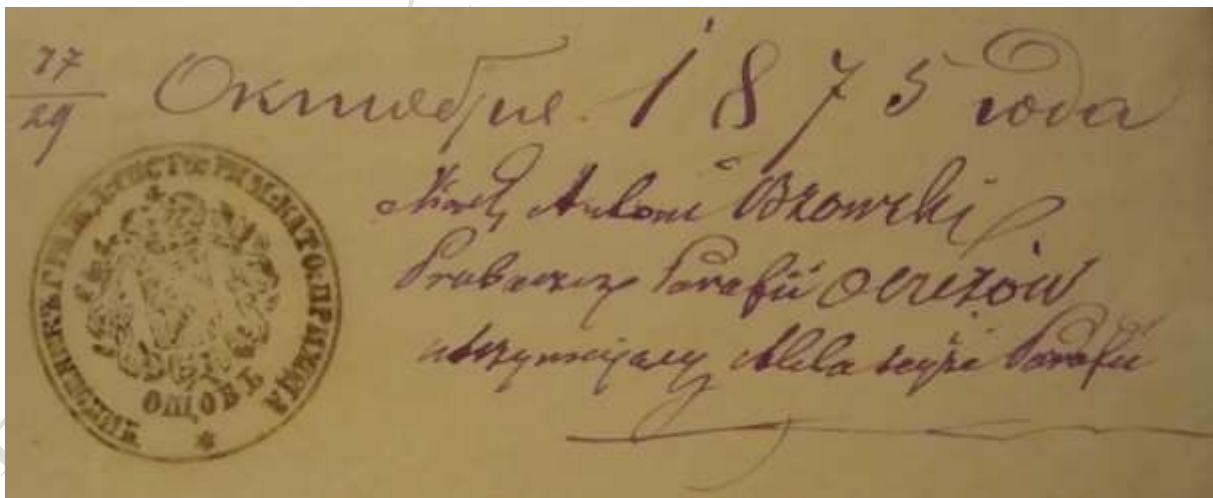
⁷⁸² AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 244, 245.

⁷⁸³ Litak KŁR, s. 3161-366.

⁷⁸⁴ Kramarz Rozmieszczenie, s. 447-478.

Odcisk 8 – Rok 1874, 13 września. Odcisk pieczęci urzędowej Urzędnika Stanu Cywilnego Parafii r.l. Oszczów (ze zbiorów Andrzeja Karczmarczuka).

Podpis 1 – Rok 1875, 20 października. Podpis proboszcza parafii Oszczów ks. Antoniego Bzowskiego i odcisk pieczęci Urzędnika Stanu Cywilnego parafii r.l. Oszczów (ze zbiorów Andrzeja Karczmarczuka).

Odcisk 9 – Rok 1880, 5 maja. Odcisk pieczęci urzędowej Urzędnika Stanu Cywilnego Parafii r.l. Oszczów. Pieczęć była używana już w 1875 roku (ze zbiorów Andrzeja Karczmarczuka).

W **1916** roku rekolekcje wielkopostne w parafii przeprowadzili oo. redemptoryści z

Galicji (podobnie jak w wielu innych parafiach diecezji lubelskiej)⁷⁸⁵.

W 1930 roku parafia była wizytowana przez sufragana lubelskiego biskupa Adolfa Józefa Bożeniec-Jełowickiego. Opis relacji z wizyty: „Oszczów ma Kościół maleńki, drewniany. Ks. Biskup nie celebrował Mszy św. w kościele tylko na cmentarzu. W Dołhobyczowie, należącym do tej parafii jest nowy kościół murowany, o wiele większy od parafjalnego.”⁷⁸⁶.

Odcisk 10 – Rok 1934, 12 września. Odcisk pieczęci urzędowej Urzędnika Stanu Cywilnego Parafii r.l. Oszczów.

Tabela 220 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Oszczów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Tomasz Boratyński	-1602-1604-; proboszcz
Marcin Kozłowski	-1624-; proboszcz
Jan Jabłoński	-16.08.1715-30.04.1719-; proboszcz
Mikołaj Trembiński /Trębiński/, -1774	-1749-24.12.1774; proboszcz
Paulin Skolanowski	-1816-; proboszcz
Sylwester Pogonowski	-1825-1830-; proboszcz
Antoni Kościakiewicz	-1831-1839-; administrator
Antoni Bzowski, 1815-1901	-sierpień 1842-; administrator sierpień 1842-1890; proboszcz
Tomasz Słonecki	-1891-; administrator
Seweryn Korytkowski, 1863-1911	-1896-1901-; administrator
Adam Szczerbiński, 1861-1916	-1904-; proboszcz
Wacław Kupść, 1861-1909	-1908-22.11.1909; administrator
Ludwik Olechowski, 1875-1945	-1911-; administrator
Teodor Jastrzębski, 1883-	-1911-1914-; administrator
Michał Pióro, 1884-	-1916-; administrator
Ludomir Tutlis, 1888-1961	ok. lipiec 1919-1920-; administrator
Józef Sikorski, 1856-	1921-1922-; proboszcz
Karol Sawulski, 1888-1927	-07.01.1927; proboszcz

⁷⁸⁵ Ziemia Lubelska 1916, Nr 95, s. 6; Ziemia Lubelska 1916, Nr 145, s. 3.

⁷⁸⁶ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1930, Nr 9, s. 297-300.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Wacław Jabłoński, 1895-	1927-1928-; proboszcz
Franciszek Ściegienny, 1894-	1933-1938-; proboszcz
Jan Andrzej Chmaj, 1957-	08.08.1989-22.08.1994; proboszcz
Eugeniusz Łabisz	1994-1996; proboszcz
Mieczysław Nicpoń, 1960-	1996-17.08.2016; proboszcz
Mieczysław Filip, 1954-	17.08.2016-30.06.2024; proboszcz

Organiści w Oszczowie (biogramy w GSB):

- Zakrzewski Stanisław (-1826-),
- Blajerski Adam (-1831-1832-),
- Blajerski Antoni (-1835-),
- Błaszczyński Antoni⁷⁸⁷ (-1886-),
- Kuczyński Edmund (-1934-); urodził się w 1900 roku (około), syn Bronisława⁷⁸⁸.

4.59. Otrocz (PR), 29.03.1875-1919; ...-

Gmina Chrzanów, pow. janowski, woj. lubelskie.

Dekanat⁷⁸⁹:

- 1-szy biłgorajski diecezji chełmsko-warszawskiej (-1903-31.07.1905),
- (?) diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-; nie wskazano dekanatu).

29 marca (lub czerwca) **1875** roku unicka cerkiew w Otrocz została zamieniona na prawosławną⁷⁹⁰.

W **1888** roku cerkiew została przebudowana ze stylu renesansowego w styl bizantyjski⁷⁹¹

14 stycznia **1915** roku podano komunikat, że biskup chełmsko-lubelski Anastazy zwizytował m.in. cerkiew Pańków⁷⁹².

W 1915 roku, podczas I wojny światowej prawie wszyscy prawosławni mieszkańcy Otrocz wraz z proboszczem wyemigrowali do Rosji. Do lutego **1919** roku trzecia część z nich powróciła do domu⁷⁹³.

Parafia w Otrocz została zlikwidowana a prawosławnych mieszkańców objęto parafią w Lublinie z filią w Otrocz, przy czym parafianie mieli wybudować sobie cerkiew. Od 25 marca **1923** roku w Otrocz pełnił obowiązki religijne prawosławny ksiądz Doroszuk⁷⁹⁴.

25 maja 1923 roku mieszkańcy prawosławni miejscowości Otrocz zwrócili się do Zarządu Okręgowego Lasów Państwowych w Siedlcach o przydział budulca drzewnego na budowę kaplicy prawosławnej. Na żądanie zarządu parafianie dołączyli kosztorys budowy kaplicy opiewający na 35573396 marek. Ministerstwo WRiOP w Warszawie był skłonne wyasygnować 5 mln marek na budowę kaplicy⁷⁹⁵.

⁷⁸⁷ APZ APROszczów, sygn. 88/624/0/-/12, k. 39/116.

⁷⁸⁸ APL UWL, sygn. 35/403/0/2/1747, k. 4.

⁷⁸⁹ PKLG 1904, s. 274; PKLG 1905, s. 254; PKLG 1909, s. 259; PKLG 1910, s. 285; PKLG 1911, s. 285; PKLG 1912, s. 298.

⁷⁹⁰ AAN MWRiOP, sygn. 2/14/0/5/872, k. 740.

⁷⁹¹ AAN MWRiOP, sygn. 2/14/0/5/872, k. 766.

⁷⁹² CCZ 1915, Nr 3, s. 88.

⁷⁹³ AAN MWRiOP, sygn. 2/14/0/5/872, k. 662-706, 740, 753, 766.

⁷⁹⁴ AAN MWRiOP, sygn. 2/14/0/5/872, k. 740.

⁷⁹⁵ AAN MWRiOP, sygn. 2/14/0/5/872, k. 725-727.

19 sierpnia 1923 roku parafianie wraz ze swoim księdzem porzucili budowę drewnianej cerkwi i ponownie rozpoczęli starania o zwrot cerkwi⁷⁹⁶.

28 września 1923 roku metropolita warszawski i wołyński i całej Cerkwi prawosławnej w Polsce informuje MWRiOP w Warszawie, że Św. Synod Metropolii Prawosławnej w Polsce na posiedzeniu w dniu 5 września 1923 roku uchwalił, że należy się zwrócić do rządu o przywrócenie cerkwi prawosławnej w Otrocz⁷⁹⁷.

10 maja 1924 roku 1924 roku proboszcz parafii prawosławnej w Otrocz zwrócił się do MWRiOP w Warszawie z prośbą o przydzielenie mieszkania w organistowce bądź w szkole w Otrocz, gdzie wówczas mieścił się posterunek policji. W dużej sali szkolnej mógłby odprawiać nabożeństwa, które aktualnie odprawia w gospodarskiej chałupie, gdzie też mieszka. Parafianie nie dawno powrócili z Rosji i są bardzo biedni a zatem nie są w stanie wybudować cerkwi⁷⁹⁸.

4 marca 1925 roku, 4 listopada 1928 roku parafianie prawosławni ponownie zwracali się do MWRiOP w Warszawie o zwrot cerkwi⁷⁹⁹.

Tabela 221 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Otrocz

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Doroszuk	
Mikołaj Demczuk	-1903-1912-; proboszcz
Teofil Kowalczyk, 1882-1976	05.02.1924-16.11.1925; proboszcz

4.60. Otrocz (RG), -29.03.1875, św. Trójcy

Gmina Chrzanów, pow. janowski, woj. lubelskie.

Murowana cerkiew, w miejsce drewnianej, została wybudowana w **1873** roku. Świątynię poświęcił 8 września 1873 roku ks. Cyryl Chróściewicz unicki dziekan biłgorajski⁸⁰⁰.

Dekanat⁸⁰¹:

- szczebrzeszyński diecezji chełmskiej (-1696-1875).

Cerkiew filialna:

- Tarnawa /Tarnawa Duża/ (-1842-1863-).

W **1751** roku zostało ustanowione bractwo przy cerkwi parafialnej, bractwo istniało w **1833** roku (wówczas do bractwa należało 50 osób)⁸⁰².

13 października **1759** roku cerkiew św. Trójcy leżąca w dobrach Ordynacji Zamojskiej była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała: Otrocz⁸⁰³.

Kolatorem cerkwi była Ordynacja Zamojska (-1842-)⁸⁰⁴.

⁷⁹⁶ AAN MWRiOP, sygn. 2/14/0/5/872, k. 740.

⁷⁹⁷ AAN MWRiOP, sygn. 2/14/0/5/872, k. 736.

⁷⁹⁸ AAN MWRiOP, sygn. 2/14/0/5/872, k. 746.

⁷⁹⁹ AAN MWRiOP, sygn. 2/14/0/5/872, k. 576, 772.

⁸⁰⁰ AAN MWRiOP, sygn. 2/14/0/5/872, k. 692-706, 740.

⁸⁰¹ Rocznik RWCh 1847, s. 296; Spis DGCh 1863, s. 17.

⁸⁰² APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 43, 44.

⁸⁰³ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 158, 159.

⁸⁰⁴ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 467, 468.

Tabela 222 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Otrocza

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Michał Gruszecki	-1759-; paroch
Andrzej Żukowski, 1774-1852	03.09.1817-1835-; proboszcz
Stefan Gomella	-1847-; administrator
Jan Skrobański, 1830-	-1863-; proboszcz

4.61. Otrocza (RL), 1919-, diecezja sandomierska

Gmina Chrzanów, pow. janowski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- janowski diecezji lubelskiej (1919-),
- modliborzycy diecezji sandomierskiej (24.03.1992-2025-).

3 stycznia **1919** roku biskup zezwolił administratorowi parafii Batorz poświęcić cerkiew w Otroczu⁸⁰⁵.

18 czerwca **1919** roku odbyła się wizytacja kanoniczna *parafii* Otrocza przeprowadzona przez biskupa sufragana lubelskiego Adolfa Józefa Jełowickiego⁸⁰⁶.

Tabela 223 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Otrocza

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Julian Matraś, 1885-	wrzesień 1919-; administrator parafii filialnej -23.01.1922/lub 27.01.1922; administrator
Seweryn Gustaw Śluskowski /Śluskowski/, 1867-1939	23.01.1922-28.12.1922; proboszcz
Józef Widawski, 1882-	kwiecień 1923-; proboszcz
Wacław Padkowski, 1889-	ok. lipiec 1923-1930; proboszcz
Adam Stanisław Padziński, 1869-1942	1930-14.08.1942; proboszcz
Wincenty Grosz	1942-1944; administrator; proboszcz parafii Chrzanów
Piotr Gąder, 1914-1993	1944-1953; proboszcz
Zygmunt Tchórzewski, 1918-	1953-1955; proboszcz
Tadeusz Prejs, 1924-	1956-1967; proboszcz
Ignacy Zdeb, 1926-1999	14.01.1967-1978; proboszcz
Witold Ostaszewski, 1937-2019	1978-1983; proboszcz
Kzimirz Florek, 1938-2002	1983-1992; proboszcz
Stanisław Mroczek, 1960-	1992-lipiec 2004; proboszcz
Stanisław Chmielewski, 1963-	lipiec 2004-; proboszcz

⁸⁰⁵ AAN MWRiOP, sygn. 2/14/0/5/872, k. 692-706; Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1919, Nr 3, s. 87.

⁸⁰⁶ Ziemia Lubelska 1919, Nr 210, s. 2.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Stanisław Turek	2009-2015; proboszcz
Adam Puścizna	-2018-2019-; proboszcz

5. P – wykaz parafii

5.1. Pańków (PR)

Gmina Tarnawatka, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

14 stycznia 1915 roku podano komunikat, że biskup chełmsko-lubelski Anastazy zwizytował m.in. cerkiew Pańków⁸⁰⁷.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca 1919 roku majątek cerkwi **Pańków** (gmina Tarnawatka, pow. tomaszowski) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu⁸⁰⁸.

22 czerwca 1938 roku cerkiew rozebrano⁸⁰⁹.

5.2. Pańków (RG), św. Jana Ewangelisty

Gmina Tarnawatka, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- zamojski diecezji chełmskiej (-1696-1875).

8 czerwca 1760 roku cerkiew parafialna św. Jana Ewangelisty leżąca w dobrach Ordynacji Zamojskiej była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowości: Majdan Mały, Majdan Wielki, Pańków, Zielone. Do spowiedzi przystępowało około 150 osób⁸¹⁰.

Tabela 224 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Pańków

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Michał Kuźmiński, 1707-	05.04.1737-; paroch
Jan Kuźmiński	-08.06.1760-; paroch

5.3. Paprotnia (RL)

Gmina Paprotnia, pow. siedlecki, woj. mazowieckie.

Dekanat:

- (...) diecezji podlaskiej (-1842-),
- suchożebrski diecezji siedleckiej (-2025-).

⁸⁰⁷ CCZ 1915, Nr 3, s. 88.

⁸⁰⁸ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

⁸⁰⁹ Siwicki Mikołaj, „Dzieje konfliktów polsko-ukraińskich”, T.1, s. 125.

⁸¹⁰ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 326, 327.

Tabela 225 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Paprotnia

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Aleksander Dominik Sikorski, 1813-1879	1840-1876
Władysław Białowski, 1905-1961	30.04.1945-1951; administrator

5.4. Parafianka (RL), św. Andrzeja Boboli

Gmina Żyrzyn, pow. puławski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- (...) diecezji lubelskiej (28.04.1943-24.03.1992),
- puławski archidiecezji lubelskiej (25.03.1992-2025-).

Parafię erygował, 28 kwietnia 1943 roku, biskup lubelski Marian Leon Fulman. W skład parafii weszły miejscowości parafii Żyrzyn: Jaworów, Parafianka, Skrudki, Wilczanka oraz współcześnie nieistniejące Poręba (kolonia), Zagórki (dwór; współcześnie uroczysko) a także z parafii Gołębie: Cezaryn, Kośmin, Strzyżowice.⁸¹¹

Tabela 226 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Parafianka

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Modrzejewski, 1873-1951	28.04.1947-14.07.1949; proboszcz
Henryk Józefko, 1925-2018	11.01.1961-28.06.1999; proboszcz

- Na cmentarzu parafialnym w Parafiance pochowani są:
- ks. Henryk Józefko.

5.5. Parczew (PR)

Cerkiew z 1859 roku została zburzona w 1929 roku⁸¹².

Psalmiści:

- Klicki Stefan (01.06.1897-01.02.1898), patrz GSB.

5.6. Parczew (RG), Wniebowzięcia NMP

Gmina/miasto Parczew, pow. włodawski, woj. lubelskie.

Dekanat⁸¹³:

- lubelski diecezji chełmskiej (-1683-1761-),
- parczewski diecezji chełmskiej (-1833-1875).

⁸¹¹ Rybak Mieczysław, „Żyrzyn i okolice. Zarys dziejów”, s. 56.

⁸¹² Siwicki Mikołaj, „Dzieje konfliktów polsko-ukraińskich”, T.1, s. 134.

⁸¹³ Rocznik RWCh 1847, s. 295; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1185, k. 45; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1190, k. 4.

22 marca 1761 roku cerkiew Wniebowzięcia NMP była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowości: Bednarzówka, Brudno, Buradów, Cichostów, Gródek, Kostry, Laski, *Milów*, Milanów, *Netiaki*, miasto Parczew z przedmieściami, *Stole*, Uhnin, Żminne. Do spowiedzi przystępowało około 200 osób⁸¹⁴.

W 1853 roku grzebano zmarłych na cmentarzu oddalonym od cerkwi⁸¹⁵.

Tabela 227 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Parczew

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Michał Nesterowicz	-22.03.1761-; paroch
Antoni Laurysiewicz, 1821-1876	29.12.1845-19.02.1852; administrator
Michał Zatkalik, 1823-	-1863-; proboszcz

Diak-organista:

- Jakub *Borynkiewicz* (1851-10.07.1862-). Urodził się w 1824 roku (około)⁸¹⁶.

5.7. Parczew (RL), św. Jana Chrzciciela /S. Joannis Bapt./, diecezja siedlecka

Gmina/miasto Parczew, pow. włodawski, woj. lubelskie.

Dekanat⁸¹⁷:

- parczewski archidiaconatu lubelskiego diecezji krakowskiej (-1778-20.07.1790),
- parczewski diecezji chełmsko-lubelskiej (20.07.1790-1792-),
- włodawski diecezji lubelskiej (-1908-24.09.1918),
- (...) diecezji podlaskiej (24.09.1918-),
- parczewski diecezji siedleckiej (-2019-2025-).

Kaplica:

- Milanów, szpital (-1909-; pow. radzyński),
- Kolan (-1909-).
- Siemień (-1909-).
- Gęś (-1909-).

Tabela 228 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Parczew

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Szymon Kozicki, 1730-	15.03.1771-1792-; proboszcz
Hipolit Stawiński, 1815-1876	-1857-23.12.1875; proboszcz
Józef Żebracki, -1902	-1884; administrator
Leonard Tomaszewski, 1845-1914	1884-; administrator
Tertulian [Leon Tertulian] Perkowski, 1836-1897	-17.06.1897; administrator

⁸¹⁴ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 377, 378.

⁸¹⁵ APL ChKG, sygn. 35/95/0/9.3/245, k. 13.

⁸¹⁶ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1184, k. 37.

⁸¹⁷ Spis DL 1909, s. 118; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/I, k. 24; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/104, k. 471.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Stanisław Wierzejski, 1858-1912	przed listopadem 1897-01.07.1912; administrator
Feliks Bogusław Ostojki /Ostoyski/, 1865-1936	1920-1927-; proboszcz

5.8. Parczew (RL), szpitalny

Gmina/miasto Parczew, pow. włodawski, woj. lubelskie.

Dekanat⁸¹⁸:

- parczewski archidiakonu lubelskiego diecezji krakowskiej (-1778-20.07.1790),
- parczewski diecezji chełmsko-lubelskiej (20.07.1790-1792-),

Tabela 229 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Parczew

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Ocwiejowski Marcin /Bowiejowski/ (RL), 1727-	09.10.1769-1792-; proboszcz

5.9. Paryduby ()

Współcześnie wieś Paryduby, rejon żółkiewski, obwód lwowski (Ukraina).

Według rejestru poborowego z 1472 roku we wsi królewskiej Paryduby leżącej w powiecie horodelskim województwa bełskiego funkcjonowała cerkiew⁸¹⁹.

5.10. Parysów (RL), Wniebowzięcia NMP (Assumptio BMV), diecezja siedlecka

Gmina Parysów, pow. garwoliński, woj. lubelskie.

Dekanat⁸²⁰:

- garwoliński diecezji lubelskiej (-1908-),
- (...) diecezji podlaskiej (24.09.1918-),
- garwoliński diecezji siedleckiej (25.03.1992-2025-).

Kaplica:

- Parysów, cmentarz, S. Rochi (-1909-).

Tabela 230 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Parysów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Bartłomiej Radziszewski, 1778-1855	1814-1826; proboszcz
Jakub Roszkowski, 1814-1876	-17.05.1876; administrator

⁸¹⁸ AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/I, k. 24; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/104, k. 471.

⁸¹⁹ Janeczek Rejestr 1472, s. 39.

⁸²⁰ Spis DL 1909, s. 84.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Władysław Wachowicz, 1844-1915	-1908-16.01.1915; administrator

5.11. Pasięka (PR)

Współcześnie cześć wsi Wronowice?

Gmina Werbkowice, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Pasięka (gmina Miętkie) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu⁸²¹.

5.12. Paszenki (PR)

Gmina Jabłoń, pow. parczewski, woj. lubelskie.

Tabela 231 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Paszenki

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Cyryl Chrościewicz, 1857-	; proboszcz

5.13. Pawłowice (PR)

Współcześnie: wieś Pawłowice, rejon czerwonogrodzki, obwód lwowski, Ukraina.

Wcześniej:

- przed 15 lutym 1951 roku wieś leżała w gminie Dołhobyczów.

Dekanat:

- 2-okręgu tomaszowskiego diecezji chełmsko-warszawskiej (1875-1905).

25 kwietnia **1906** roku biskup diecezji chełmsko-lubelskiej Eulogiusz przeprowadził wizytację cerkwi w Pawłowicach. Ponadto biskup przenocował w Pawłowicach⁸²².

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Pawłowice (gmina Dołhobyczów, pow. tomaszowski) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu⁸²³.

Cerkiew z **1833** roku została zburzona w **1929** roku⁸²⁴.

Tabela 232 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii

⁸²¹ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

⁸²² CCZ 1906, Nr 7, s. 207.

⁸²³ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

⁸²⁴ Siwicki Mikołaj, „Dzieje konfliktów polsko-ukraińskich”, T.1, s. 134.

Pawłowice

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Teodor Turczyński, 1853-	23.12.1881-30.12.1883; proboszcz
Jakub Krypiakiewicz, 1826-1902	30.12.1885-01.12.1899; proboszcz

5.14. Pawłowice (RG), Opieki NMP

Współcześnie: wieś Pawłowice, rejon czerwonogrodzki, obwód lwowski, Ukraina.

Wcześniej:

- przed 15 lutym 1951 roku wieś leżała w gminie Dołhobyczów.

Dekanat⁸²⁵:

- bełski diecezji chełmskiej (-1696-),
- waręski diecezji chełmskiej (-1761-),
- hrubieszowski diecezji chełmskiej (-1816-1865-).

13 października 1761 roku kaplica wystawiona po spaleniu cerkwi (dekanatu waręskiego) była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło⁸²⁶.

Kolatorem cerkwi był Wincenty Rulikowski (-1816-1842-)⁸²⁷.

Nowa cerkiew została wybudowana w 1833 roku (zburzona w 1929 roku)⁸²⁸.

10/22 maja 1855 roku w kościele r.g. w Pawłowicach zostało odprawione nabożeństwo żałobne po śmierci cara Mikołaja I Pawłowicza⁸²⁹.

Tabela 233 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Pawłowice

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Bazyli Zborowski, -1834	08.05.1816-; administrator
Leon Koźmiński	-1847-; administrator
Feliks Koźmiński, 1827-	-1863-; administrator

5.15. Pawłowice (RL), św. Jakuba Apostoła /S. Jacobi Mn. Ap./, diecezja siedlecka

Gmina Stężyca, pow. rycki, woj. lubelskie.

Dekanat⁸³⁰:

- stężycki dziekani kieleckiej diecezji krakowskiej (-1778-20.07.1790),
- stężycki diecezji chełmsko-lubelskiej (20.07.1790-1792),
- garwoliński diecezji lubelskiej (-1909-1917-23.09.1918),
- (...) diecezji podlaskiej (24.09.1918-),
- rycki diecezji siedleckiej (25.03.1992-2025-).

⁸²⁵ Spis DGCh 1863, s. 11; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1185, k. 41.

⁸²⁶ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 514.

⁸²⁷ APL ChKG, sygn. 35/95/0/6/147, k. 46; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 433, 434.

⁸²⁸ Siwicki Mikołaj, „Dzieje konfliktów polsko-ukraińskich”, T.1, s. 134.

⁸²⁹ APL ChKG, Nabożeństwa żałobne z okazji zgonu cara Mikołaja I, sygn. 35/95/0/16/1214, k. 5.

⁸³⁰ Spis DL 1909, s. 84; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/I, k. 25; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/104, k. 42.

Tabela 234 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Pawłowice

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Bertold Jerzy Bystrzycki, 1743-	07.02.1781-; proboszcz
Andrzej Gumowski	-1792-; proboszcz
Michał Pióro /Mikołaj/, 1845-1923	-1908-; administrator
Bolesław Frydrychiewicz, 1880-	ok. maj 1917-; administrator

5.16. Pawłów (RG), świętych Kosmy i Damiana, św. Apostołów Piotra i Pawła

Współcześnie rejon radziechowski, obwód lwowski, Ukraina.

Wcześniej:

- pow. buski, woj. bełskie, Polska (-1675-1713-), parafia r.l. Stanin (-1764-)⁸³¹.

Dekanat⁸³²:

- (...) diecezji chełmskiej (),
- suszyński vel stojanowski diecezji łucko-ostrogskiej (-ok. 1715),
- stojanowski diecezji chełmskiej (ok. 1715-1761-).

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z 1675 roku notuje popa we wsi Pawłów⁸³³.

8 sierpnia 1740 roku wzmiankowana jest cerkiew św. Apostołów Piotra i Pawła w Pawłowice (dekanat stojanowski)⁸³⁴.

12 listopada 1761 roku parafialna cerkiew świętych Kosmy i Damiana (dekanatu stojanowskiego) leżąca w dobrach Komorowskiego, Czapskiego, Cebrowskiego i Dąbskiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość: Pawłów. Do spowiedzi przystępowało około 200 osób⁸³⁵.

Tabela 235 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Pawłów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jakub Liszkiewicz	-12.11.1761-; paroch

5.17. Pawłów (RG) (pow. janowski)

Patrz Stary Pawłów.

5.18. Pawłów (PR)

Gmina Rejowiec Fabryczny, pow. chełmski, woj. lubelskie.

⁸³¹ Bondyra Własność, s. 182.

⁸³² APL ChKG, sygn. 35/95/0/12.1/635, k. 28.

⁸³³ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 807.

⁸³⁴ APL ChKG, sygn. 35/95/0/12.1/635, k. 28.

⁸³⁵ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 550, 551.

Dekanat⁸³⁶:

- 2-gi chełmski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Pawłów (gmina Pawłów) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu⁸³⁷.

Tabela 236 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Pawłów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Eugeniusz Czajkowski	-1908-1912-; proboszcz

5.19. Pawłów (RG), św. Barbary (pow. chełmski)

Gmina Rejowiec Fabryczny, pow. chełmski, woj. lubelskie.

Dekanat⁸³⁸:

- chełmski diecezji chełmskiej (-1696-1749-),
- krasnostawski diecezji chełmskiej (-1759-1875).

6 lipca **1760** roku cerkiew parafialna św. Barbary leżąca w dobrach biskupstwa chełmskiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowości: Pawłów, Siedliszcze⁸³⁹.

Tabela 237 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Pawłów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Samuel Zabłocki	-07.04.1734-; proboszcz
Jakub Zabłocki	-06.07.1760-przed 24.08.1771; proboszcz
Roman Puszczałowski, -1828	-1810-28.02.1828; proboszcz
Demetry Zradziński, 1811-	-1845-1869-; proboszcz

Diak:

- Jan Kozicki (1851-1865-; patrz Bezek)⁸⁴⁰.

5.20. Pawłów (RL), Narodzenia NMP /Nativit. BMV; św. Jana Chrzciciela/, archidiecezja lubelska

Gmina Rejowiec Fabryczny, pow. chełmski, woj. lubelskie.

⁸³⁶ PKLG 1909, s. 259; PKLG 1910, s. 265; PKLG 1911, s. 267; PKLG 1912, s. 279.

⁸³⁷ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

⁸³⁸ Rocznik RWCh 1847, s. 292; Spis DGCh 1863, s. 13; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1185, k. 16; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1190, k. 6.

⁸³⁹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 295, 296.

⁸⁴⁰ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1185, k. 16; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1184, k. 27.

Dekanat⁸⁴¹:

- chełmski diecezji chełmskiej (09.07.1604-1717-1772),
- chełmski diecezji chełmsko-lubelskiej (20.07.1790-1792-),
- chełmski diecezji lubelskiej (-1839-1916-),
- siedliski archidiecezji lubelskiej (25.03.1992-2025-).

Kaplice:

- Rejowiec (-1875-1914-).
- Borowica (-1875-1914-).
- Siedliszcze (-1875-1914-).

5 lipca **1419** roku w Wolborzu król Władysław Jagiełło nadaje biskupowi chełmskiemu wsi Łyszcz i Siedliszcze. Na terenie wsi Łyszcz biskup chełmski Paweł w Grabowa założył miasto Pawłów⁸⁴².

9 lipca **1604** roku, na synodzie diecezjalnym, parafia została włączona do dekanatu chełmskiego diecezji chełmskiej⁸⁴³.

Rejestr poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzony 7 listopada **1673** roku wymienia parafię Pawłów w dekanacie chełmskim. Wymieniono do opodatkowania wikariusza i rektora szkoły⁸⁴⁴.

Rejestry poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzone 31 stycznia **1675** roku i 13 stycznia **1676** roku parafię Pawłów w dekanacie chełmskim. Wymieniono komendarza i dzwonnika⁸⁴⁵.

W **1772** roku kościół był drewniany, pod patronatem duchowym⁸⁴⁶.

25 marca **1919** roku o. jezuici (prowadzący misje święte w parafii Pawłów) dokonali poświęcenia cerkwi w miejscowości Kanie na kościół katolicki⁸⁴⁷.

30 maja 1919 roku odbyła się wizytacja kanoniczna parafii Pawłów przeprowadzona przez biskupa lubelskiego Mariana Leona Fulmana⁸⁴⁸.

Tabela 238 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Pawłów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Marcin Dąmbrowski	-1604-; proboszcz
Jan Zimnicki	-21.06.1618-; proboszcz
Walenty Kazimierz Czulski, -1723	02.11.1696-czerwiec 1697-; administrator
Michał Borzęcki /Borzemski/, -1731	-09.10.1722-; proboszcz
Jan Józef Węgliński	1753-; administrator
Antoni Wołoszyński	1781-; administrator
Antoni Konstanty Piasecki	-13.11.1759-przed 1785; proboszcz

⁸⁴¹ Spis DL 1840, s. 79; Spis DL 1849, s. 12; Spis DL 1865, s. 10; Spis DL 1876, s. 33; Spis DL 1909, s.42; Spis DL 1915, s. 32; PKLG 1892, s. 242; Concilia Poloniae T.9, s. 9-20, 66-78, 83-130, 214-292; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/I, k. 25.

⁸⁴² ZDM, Nr 1881.

⁸⁴³ Concilia Poloniae T.9, s. 9-20, 83-130.

⁸⁴⁴ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 189.

⁸⁴⁵ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 242, 266.

⁸⁴⁶ Litak KŁR, s. 3161-366.

⁸⁴⁷ Ziemia Lubelska 1919, Nr 151, s. 2.

⁸⁴⁸ Ziemia Lubelska 1919, Nr 210, s. 2; Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1919, Nr 8, s. 236.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Józef Komorowski	-1786-ok. 13.03.1819; proboszcz
Michał Krzywanowski	ok. 02.09.1819-31.12.1821; komendant, wice-administrator
Ignacy Gawlikowski, 1793-	01.01.1821-31.12.1828-; proboszcz
Fryderyk Malinkowski, 1779-1874	-01.01.1830-06.02.1874; proboszcz (czy początkowo zastępował?)
Seweryn Kołaczyński, 1837-	-październik 1875-; proboszcz
Hieronim Dąbrowski [Piotr Hieronim], 1833-1907	-1884; proboszcz
Marceli Dąbrowski, 1840-1925	05.09.1884-26.11.1886; proboszcz
Feliks Antoni Leszczyński, 1845-1909	-przed majem 1888; proboszcz
Wincenty Hartman, 1862-1947	przed majem 1888-ok. grudzień 1893
Antoni Wójcikowski, 1865-1945	19.06.1894-14.11.1916; proboszcz
Wacław Krasucki	-ok. styczeń 1919; proboszcz
Włodzimierz Grzędziński, 1863-1947	ok. styczeń 1919-; administrator
Robert Wardzichowski, 1920-1980	1967-27.10.1973; administrator
Zygmunt Szafran	

Organiści (biogramy patrz GSB):

- Ignacy Słomecki (-07.05.1816),
- Stanisław Witkowski (-1825-1831-). Urodził się w 1789 roku (około). Żona: Marianna z *Wilczawskich*, urodziła się w 1897 roku (około). Dzieci: Aniela Paulina, urodziła się 30 czerwca 1825 roku w Pawłowie (parafia r.l. Pawłów); świadkami sporządzenia aktu urodzenia byli: Józef Polejowski (burmistrz miasta Pawłów), ks. Paweł Niklewicz (lat 25, wikariusz parafii r.l. Pawłów)⁸⁴⁹.

5.21. Pawłówka (PR)

Gmina Rachanie, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiwnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca 1919 roku majątek cerkwi Pawłówka (gmina Rachanie, pow. tomaszowski) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu⁸⁵⁰.

5.22. Peczera (PR)

Wieś Peczera, rejon tulczyński, obwód winnicki, Ukraina.

⁸⁴⁹ APL APR Pawłów, sygn. 35/1893/0/1/28, k. 15/36; APL APR Pawłów, sygn. 35/1893/0/2.4/34.

⁸⁵⁰ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

Zdjęcie 3 – Rok przed 1934. Pecera, widok na cerkiew. Przy drodze stoki ks. Jan Kulmatycki. Zdjęcie ze zbiorów Barbary Sikorskiej.

Zdjęcie 4 – Pecera, widok na cerkiew. Zdjęcie ze zbiorów Barbary Sikorskiej.

Tabela 239 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów parafii prawosławnej Pecera

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Kulmatycki, 1856-1934	

5.23. Peratyn (RG), św. Jerzego

Współcześnie wieś, rejon radziechowski, obwód lwowski, Ukraina.

Dekanat:

- stojanowski diecezji chełmskiej (-1761-).

30 października **1761** roku parafialna cerkiew św. Jerzego (dekanatu stojanowskiego) leżąca w dobrach chorążyny latyczowskiej Grabianki była wizytowana przez biskupa chełmsko-bielskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość: Peratyn. Do spowiedzi przystępowało około 80 osób⁸⁵¹.

Tabela 240 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Peratyn

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Józef Hatkiewicz /Hałkiewicz/	-30.10.1761-; paroch

5.24. Peresołowice (PR)

Gmina Werbkowice, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie.

Dekanat⁸⁵²:

- zamojski diecezji chełmsko-warszawskiej (23.05.1875-31.12.1879),
- 2-gi hrubieszowski diecezji chełmsko-warszawskiej (01.01.1800-1899),
- 3-gi hrubieszowski diecezji chełmsko-warszawskiej (1900-31.07.1905),
- 3-ci hrubieszowski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

Rejestry poborowe powiatu grabowieckiego z lat **1535, 1536, 1540, 1542** notują cerkiew we wsi Peresołowice, przy czym w 1536 roku cerkiew była opuszczona⁸⁵³.

Rejestry poborowe powiatu grabowieckiego z lat: **1573, 1575, 1577, 1578, 1579, 1580** wymieniają cerkiew w Peresołowicach. Kolatorem cerkwi był m.in. Melchior Gdeszyński (-1573-1577-)⁸⁵⁴.

19 kwietnia **1906** roku biskup diecezji chełmsko-lubelskiej Eulogiusz wizytował cerkiew, do której przybył z cerkwi w Hostynnem a z której wyruszył do miejscowości Bohutycze⁸⁵⁵.

Opiekunem cerkwi był włościanin Daniel Andruszczuk (mianowany 1 października 1906 roku)⁸⁵⁶.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi w Peresołowicach został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu⁸⁵⁷.

W maju **1937** roku w odpuście prawosławnej cerkwi w Peresołowicach wzięli udział

⁸⁵¹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 539.

⁸⁵² PKLG 1879, s. 80, 81; PKLG 1885, s. 75; PKLG 1887, s. 79; PKLG 1892, s. 228; PKLG 1898, s. 225, 226; PKLG 1899, s. 204; PKLG 1900, s. 206; PKLG 1901, s. 208; PKLG 1902, s. 268; PKLG 1903, s. 228; PKLG 1904, s. 276; PKLG 1905, s. 256; PKLG 1906, s. 179; PKLG 1907, s. 144; PKLG 1908, s. 143; PKLG 1909, s. 150; PKLG 1910, s. 153; PKLG 1911, s. 161; PKLG 1912, s. 164;

⁸⁵³ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/37, k. 290-293, 373-377, 463-466, 526-531.

⁸⁵⁴ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/34, k. 854-862; AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/36, k. 325-333, 481-489, 623-632, 688-696, 761-768.

⁸⁵⁵ CCZ 1906, Nr 7, s. 207.

⁸⁵⁶ CCZ 1906, Nr 19, s. 675.

⁸⁵⁷ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

księży z Bereścia, Hostynnego i Koniuch⁸⁵⁸.

Tabela 241 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów parafii prawosławnej Peresołowice

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Walerian Zuchajewicz	1875-1912-; administrator/proboszcz

5.25. Peresołowice (RG), św. Mikołaja Biskupa M.

Gmina Werbkowice, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie.

Dekanat⁸⁵⁹:

- hrubieszowski diecezji chełmskiej (-1696-1875).

Cerkiew filialna⁸⁶⁰:

- Opieki NMP i św. Jana Ewangelisty w... (-1816-)
- Bohutycze (-1847-1863-),
- Gdeszyn (-1847-1863-).

Rejestr poborowy pogłównego powiatu grabowieckiego z 1662 roku notuje popa we wsi Peresołowice. Kolatorem cerkwi był Michał Konstanty Modryński⁸⁶¹.

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z 1674 roku wymienia popa we wsi Peresołowice. Kolatorką cerkwi był Ewa z Kazanowskich Modryńska⁸⁶².

Proboszcz parafii wziął udział w soborczyku biskupim w Tyszowcach w latach 1683-1685⁸⁶³.

3 czerwca 1696 roku cerkiew greckokatolicka w Peresołowicach należała do dekanatu hrubieszowskiego diecezji chełmskiej⁸⁶⁴.

W 1760 roku w Peresołowicach, leżących w województwie bełskim Rzeczypospolitej, była parafia greckokatolicka pod wezwaniem św. Mikołaja Biskupa. Parafia należała do dekanatu hrubieszowskiego diecezji chełmskiej. Parafia była pod patronatem szlacheckim. Cerkiew parafialna była drewniana⁸⁶⁵.

11 marca 1760 roku cerkiew św. Mikołaja leżąca w dobrach starosty horodelskiej Stanisława Siekierzyńskiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłto. Parafia obejmowała: Dobromierzyce, Peresołowice⁸⁶⁶.

W 1770 roku w Peresołowicach została wzniesiona drewniana cerkiew⁸⁶⁷.

Konsystorz przemyski 6 maja 1809 roku zezwolił na rozbiórkę cerkwi filialnej w Bohutyczach i na przeniesienie przedmiotów cerkiewnych do cerkwi w Peresołowicach, rząd jednak na to się nie zgodził⁸⁶⁸.

⁸⁵⁸ APL UWL, sygn. 35/403/0/2/1750, k. 26.

⁸⁵⁹ Rocznik RWCh 1847, s. 291; Spis DGCh 1863, s. 11; Rocznik 1824, s. 79; Rocznik 1826/27, s. 168, 169; Rocznik 1830, s. 105, 106; APL ChKG, sygn. 35/95/0/16/1214, k. 5; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 88; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1185, k. 41.

⁸⁶⁰ APL ChKG, sygn. 35/95/0/6/147, k. 48; Spis DGCh 1863, s. 11.

⁸⁶¹ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/72, k. 237-247.

⁸⁶² AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/72, k. 337.

⁸⁶³ Skoczylas Sobory XVII, s. 154, 155.

⁸⁶⁴ Gil Andrzej, „Chełmskie diecezje obrządku wschodniego ...”, s. 47-48.

⁸⁶⁵ Kołbuk Witold, „Kościoły wschodnie w Rzeczypospolitej około 1722 roku”, Lublin, 1998, s. 299.

⁸⁶⁶ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 198, 199.

⁸⁶⁷ Słownik GKP T.7, s. 6.

⁸⁶⁸ APL ChKG, [Akta dotyczące kościołów greckokatolickich. Stan i reperacja], sygn. 35/95/0/9.2/234, k. 19, 20.

W **1815** roku dwie cerkwie filialne w Bohutyczach i Gdeszynie znajdowały się w fatalnym stanie, grożącym zawaleniem⁸⁶⁹.

Kolatorem cerkwi był m.in. Jan Terlecki (-**1816**-).

8 lipca **1829** roku parafia Peresołowice była pod patronatem prywatnym i należała do dekanatu hrubieszowskiego. Proboszczem parafii był ks. Mikołaj Laurysiewicz, który był jedynym księdzem tej parafii. Parafia obejmowała 903 parafian i płaciła podatku 110 zł 3 i 1/3 gr, w tym podymne 25 zł 15 gr i liwerunek 84 zł 17 i 1/3 gr⁸⁷⁰.

W **1840** roku miejscowość należała do parafii greckokatolickiej w Peresołowicach. Do tej parafii należały także: Dobromierzyce, Gdeszyn, Bohutycze⁸⁷¹.

W 1840 roku parafia greckokatolicka w Peresołowicach na utrzymanie diaka przy cerkwi nie zbierano środków. Diak miał także do dyspozycji „pomieszkanie” z ogródkiem⁸⁷².

Według stanu na 8/20 października **1842** roku w parafii greckokatolickiej w Peresołowicach (należącej do dekanatu hrubieszowskiego) było 70 „dymów” – gospodarzy grekokatolików. Kolatorem cerkwi w Peresołowicach jak filialnych cerkwi w Bohutyczach (15 „dymów” i Gdeszynie (42 „dymy”) był Jan Radziejowski. Parafia płaciła diakowi 4 ruble i 8 kopiejek. Diak mieszkał w mieszkaniu na gruncie dworskim i obsługiwał wszystkie cerkwie⁸⁷³.

2/14 maja **1855** roku w kościele r.g. w Peresołowicach zostało odprawione przez ks. Juliana Malczyńskiego nabożeństwo żałobne po śmierci cara Mikołaja I Pawłowicza⁸⁷⁴.

W **1862** roku w parafii było 964 parafian, 56 urodzeń, 12 ślubów, 33 zgonów⁸⁷⁵.

W **1931** roku drewniana cerkiew parafialna (pounicka) w Peresołowicach została wpisany do rejestru zabytków kultury i sztuki (pod poz. 150)⁸⁷⁶.

⁸⁶⁹ APL ChKG, [Akta dotyczące kościołów greckokatolickich. Stan i reperacja], sygn. 35/95/0/9.2/234, k. 19, 20.

⁸⁷⁰ APL KWL, sygn. 35/115/0/1.2/218, k. 24, 25.

⁸⁷¹ Rzemieniuk USP, s. 205.

⁸⁷² APL ChKG, O diakach, śpiewakach i bractwach, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 88.

⁸⁷³ APL ChKG, O diakach, śpiewakach i bractwach, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 435, 436.

⁸⁷⁴ APL ChKG, Nabożeństwa żałobne z okazji zgonu cara Mikołaja I, sygn. 35/95/0/16/1214, k. 5.

⁸⁷⁵ APL ChKG, sygn. 35/95/0/6/163, k. 114.

⁸⁷⁶ LDW 1931, Nr 11, poz. 111, s. 180.

Zdjęcie 5 – Rok 2012, 19 listopada. Peresławice. Dawny cmentarz greckokatolicki i prawosławny. Foto Henryk Kulik.

Tabela 242 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Peresławice

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Antoni Lelikowicz	-1760-; paroch
Jan Maliszewski	-05.01.1789-30.11.1790-; proboszcz
Mikołaj Laurysiewicz, 1771-1854	-15.01.1801-19.09.1854; proboszcz
Roman Rogalski, 1808-1856	19.09.1854-ok.01.11.1854; administrator
Julian Malczyński, 1833-	ok. 08.11.1854-; administrator -1861-1874; proboszcz
Walerian Zuchajewicz	1874-1875-; administrator

Diaci (biogramy w GSB):

- Antoni Chmara /Chmarzyński/ (przez 9 lat; -1830-),
- Józef Rawlik (-1833-1842-).
- Andrzej Myszczyk⁸⁷⁷ (-20.03.1865-).

5.26. Perespa (RG), Podwyższenia Krzyża świętego

Współcześnie wieś, rejon czerwonogrodzki, obwód lwowski, Ukraina.

⁸⁷⁷ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1185, k. 41.

Dekanat:

- (...) diecezji chełmskiej (),
- suszyński vel stojanowski diecezji łucko-ostrogskiej (-ok. 1715),
- stojanowski diecezji chełmskiej (ok. 1715-1761-).

28 października **1761** roku parafialna cerkiew Podwyższenia Krzyża świętego (dekanatu stojanowskiego) leżąca w dobrach wojewody kijowskiego Franciszka Potockiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość: Perespa. Do spowiedzi przystępowało około 60 osób⁸⁷⁸.

Tabela 243 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Perespa

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Cyryl (...)nkiewicz ⁸⁷⁹	-28.10.1761-; paroch

5.27. Perespa (PR)

Gmina Tyszowce, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat⁸⁸⁰:

- 1-szy tomaszowski diecezji chełmsko-warszawskiej (1875-30.07.1905),
- 1-szy tomaszowski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

W dniach 22-23 kwietnia **1906** roku biskup diecezji chełmsko-lubelskiej Eulogiusz przeprowadził wizytację cerkwi w Perespie. Ponadto biskup przenocował w Perespie⁸⁸¹.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi w Perespie został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu⁸⁸².

Tabela 244 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Perespa

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Porfiry Podkowicz, 1812-1881	1875-17.09.1881; proboszcz
Antoni Draczyński, 1850-	-1898-1904-; proboszcz
Marceli Rządkowski	-1908-1912-; proboszcz
Marek Chróściewicz, 1858-	09.10.1885-20.07.1889; proboszcz

⁸⁷⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 533.

⁸⁷⁹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 533.

⁸⁸⁰ PKLG 1909, s. 234; PKLG 1910, s. 240; PKLG 1911, s. 242; PKLG 1912, s. 251.

⁸⁸¹ CCZ 1906, Nr 7, s. 207.

⁸⁸² Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

5.28. Perespa (RG), św. Michała Archanioła

Gmina Tyszowce, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat⁸⁸³:

- tyszowiecki diecezji chełmskiej (-1683-1760-),
- grabowiecki diecezji chełmskiej (-1816-1863-),
- tomaszowski diecezji chełmskiej (-1874-1875).

W **1627** roku lustracja starostwa tyszowieckiego wzmiankuje cerkiew we wsi Perespa /Przyspa⁸⁸⁴.

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z **1674** roku notuje popa z żoną we wsi Perespa⁸⁸⁵.

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z **1675** roku wymienia wieś Perespa z wsią Zubowice. Przy tych wsiach został wymieniony tylko sam pop⁸⁸⁶.

23 października **1732** roku cerkiew św. Michała Archanioła wizytował komisarz, wyznaczony przez biskupa chełmskiego, ks. Józef Ostaszewski, przy współudziale ks. Mikołaja Sarabkiewicza (proboszcz parafii Dub, dziekan tyszowiecki). Parochem cerkwi był wówczas ks. Gabriel Skoliński /Szkoliński/. Dach cerki wymagał remontu⁸⁸⁷.

8 października **1760** roku cerkiew św. Michała (dekanatu tyszowieckiego) leżąca w dobrach starostwa tyszowieckiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowości: Perespa, Przewale /Prowale/. Do spowiedzi przystępowało około 240 osób⁸⁸⁸.

Kolatorem cerkwi był Rafał Horodyński (1807-25.12.1819)⁸⁸⁹.

Kolatorem cerkwi był Bazyli Szeptycki (-**1832**-)⁸⁹⁰.

Kolatorem cerkwi była Maria Horodyńska (-**1842**-)⁸⁹¹.

Kolatorem cerkwi był Paweł Romuald Horodyński (-**1843**-09.07.**1847**)⁸⁹².

Kolatorem cerkwi był hrabia Kazimierz Ronikier (09.07.1947-**1854**-)⁸⁹³.

Kolatorem cerkwi był Włodzimierz Kondrat Siemiątkowski (-**1862**-)⁸⁹⁴.

Tabela 245 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Perespa

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Gabriel Skoliński /Szkoliński/, 1703-	-23.05.1732-23.10.1732-; paroch
Elias Stankiewicz	-08.10.1760-31.12.1771-; paroch
Michał Krypiakiewicz, 1775-1831	-21.01.1817-; paroch

⁸⁸³ Rocznik RWCh 1847, s. 289; Spis DGCh 1863, s. 9; APL ChKG, sygn. 35/95/0/6/147, k. 47; APL ChKG, sygn. 35/95/0/12.3/979, k. 69, 73.

⁸⁸⁴ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/9/136, k. 1-17.

⁸⁸⁵ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/72, k. 364.

⁸⁸⁶ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 812.

⁸⁸⁷ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/103, k. 156, 157.

⁸⁸⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 391, 392.

⁸⁸⁹ KZSP T.8 z.17, s. 40; APL ChKG, sygn. 35/95/0/6/147, k. 47; APL APR Tyszowce, sygn. 35/1945/0/1/12, k. 38/96.

⁸⁹⁰ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/103, k. 156, 157.

⁸⁹¹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 419.

⁸⁹² APL ChKG, sygn. 35/95/0/12.3/979, k. 39, 41; APL Chełmicki, akt nr 47 z 1847 roku.

⁸⁹³ APL ChKG, sygn. 35/95/0/12.3/979, k. 51; APL Chełmicki, akt nr 47 z 1847 roku.

⁸⁹⁴ APL ChKG, sygn. 35/95/0/6/163, k. 53, 54.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Aleksander Lipiński, 1783-1831	-1816-07.01.1831; paroch
Jan Lipiński, 1805-1846	08.01.1831-12.09.1833; administrator 12.09.1833-ok. 05.07.1842; proboszcz
Porfiry Podkowicz, 1812-1881	ok. 31.07.1842-08.08.1848; administrator 08.08.1848-1875; proboszcz

5.29. Perespa (RL), 28.07.1921-, św. Michała Archanioła /S. Michael Arch./, diecezja zamojsko-lubaczowska

Gmina Tyszowce, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat⁸⁹⁵:

- tyszowiecki diecezji lubelskiej (28.07.1921-1928-),
- tyszowiecki diecezji zamojsko-lubaczowskiej (25.03.1992-2025-).

W lipcu/sierpniu **1919** roku Kuria Diecezjalna Lubelska udzieliła pozwolenia administratorowi parafii Tyszowce do poświęcenia cerkwi w Perespie⁸⁹⁶.

Parafię erygował, **28 lipca 1921** roku, biskup lubelski Bolesław Marian Leon Fulman. Parafia Perespa została wydzielona z parafii Tyszowce. Do parafii Perespa należały następujące wsie: Perespa, Czermno, Marysin, Honiatyczki, Wakijów, Kazimierówka (28.07.1921-). Administratorem parafii został ks. Józef Sikorski. Wówczas założono księgi akt stanu cywilnego⁸⁹⁷.

W **1930** roku parafia była wizytowana przez sufragana lubelskiego biskupa Adolfa Józefa Bożeniec-Jełowickiego. Opis relacji z wizyty: „Perespa, nowoutworzona parafia, wystawiła ładną bramę. Kościół nieduży, parafia uboga, aparaty kościelne bardzo skromne. Plebanja stara, pełna wilgoci.”⁸⁹⁸.

W **2020** roku do parafii należą miejscowości:

Tabela 246 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Perespa

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Józef Sikorski, 1856-	28.07.1921-; pierwszy administrator/proboszcz
Ludomir Tutlis, 1888-1961	1922-1925; proboszcz
Stefan Zdzichowski, 1891-1966	1926-1928-; proboszcz
Mikołaj Kostrzewa, 1902-1942	ok. marzec 1930-; proboszcz
Zygmunt Pisarski, 1902-1943	11.01.1932-31.08.1933; proboszcz
Antoni Jaworski, 1900-1956	01.09.1933-1938; proboszcz
Antoni Bajko, 1896-1944	1938-; proboszcz
Zbigniew Szczygiel	-1996-26.08.1999; proboszcz
Wiesław Rzepecki, 1931-2014	26.08.1999-14.06.2000; proboszcz
Józef Bednarski, 1966-	14.06.2000-26.06.2010; proboszcz

⁸⁹⁵ Spis DL 1923, s. 79; Spis DL 1929, s. 94.

⁸⁹⁶ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1919, Nr 8, s. 255.

⁸⁹⁷ Głos Lubelski 1921, Nr 204, s. 3.

⁸⁹⁸ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1930, Nr 9, s. 297-300.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jarosław Pukaluk, 1963-	26.06.2010-17.08.2016; proboszcz
Czesław Szczerba, 1963-	18.08.2016-2019-; proboszcz

5.30. Perstuń (PR)

5.31. Perstuń (RG)

Współcześnie: wieś Perstuń, sielsowiet Podłabienie, rejon grodzieński, obwód grodzieński, Białoruś.

Dekanat⁸⁹⁹:

- tykociński diecezji chełmskiej (-1833-1847-),
- augustowski diecezji chełmskiej (-1854-1863-).

Kolatorem cerkwi był rząd (-1842-)⁹⁰⁰.

Tabela 247 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Perstuń

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Teodor Arcimowicz, -1818	-08.10.1818; proboszcz
Antoni Mickiewicz, -1862	-1847-07.03.1862; administrator
Laurenty Niedziński, 1819-	-1863-; administrator

5.32. Perstuń (RL), Zwiastowania NMP

5.33. Piaski /dawniej Piaski Luterskie, Piaski Wielkie/ (RL), Podwyższenia Krzyża św. /Exalt. S. Crucis/, archidiecezja lubelska

Gmina Piaski, pow. świdnicki, woj. lubelskie.

Dekanat⁹⁰¹:

- parczewski archidiakonu lubelskiego diecezji krakowskiej (-1778-20.07.1790),
- parczewski diecezji chełmsko-lubelskiej (20.07.1790-1792-),
- lubelski diecezji lubelskiej (-1839-1917-),
- piasecki archidiecezji lubelskiej (25.03.1992-2025-).

16 grudnia 1910 roku proboszcz piasecki ks. Feliks Czyżewski uzyskał zatwierdzenie Towarzystwa Ochotniczej Straży Ogniowej w Piaskach, które wpisano do rejestru stowarzyszeń i związków guberni lubelskiej. Założycielami Towarzystwa byli Juliusz Florkowski, Helena Iwańska, Edmund Scipio del Campo (hrabia), August Popławski, Jan Iwański, Włodzimierz Kisielnicki, doktor Ignacy Jaroszyński, Artur Rzewuski, Jan Ryl, Józef Drecki i ks. Feliks Czyżewski. Towarzystwo rozpoczęło działalność w styczniu 1911 roku od

⁸⁹⁹ Rocznik RWCh 1847, s. 298; Spis DGCh 1863, s. 5; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1187, k. 8, 83.

⁹⁰⁰ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 481, 482.

⁹⁰¹ Spis DL 1840, s. 84; Spis DL 1846, s. 18; Spis DL 1909, s. 26; Spis DL 1915, s. 22; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/I, k. 25; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/104, k. 602.

kompletowania sprzętu. Do opieki nad drużyną zaproszono instruktora Cesarsko-Rosyjskiego Towarzystwa Straży Ognioch w Warszawie inż. J. Tuliszkowskiego⁹⁰².

6 września **1919** roku biskup lubelski Marian Leon Fulman zwiadał w towarzystwie proboszcza parafii ks. Stanisława Boruckiego świeżo odrestaurowany kościół⁹⁰³.

Tabela 248 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Piaski

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Kurowicki, 1731-	06.11.1769-; proboszcz
Jan Szuszkowski	1791-1792-; proboszcz
Jan Franciszek Ksawery Radziwiński	proboszcz
Ignacy Krasuski, 1796-	-1845-1864-; proboszcz
Władysław Czarnecki, 1843-1907	ok. kwiecień 1887-20.03.1907; administrator
Mikołaj Bobolewski, 1872-1946	06.04.1907-27.01.1909; administrator
Feliks Czyżewski, 1875-1919	1909-1918; administrator
Stanisław Borucki, 1877-1939	1918-1919-; proboszcz
Piotr Stodulski, 1885-1942	-1931-1942; proboszcz
Jan Władysław Gosek, 1900-1985	02.11.1942-19.05.1963; proboszcz
Piotr Stanisław Stańczak	-2002-22.06.2015; proboszcz
Stanisław Duma, 1959-	22.06.2015-2022-; proboszcz

5.34. Pieniany (PR)

Gmina Łaszczów, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat⁹⁰⁴:

- 1-szy tomaszowski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Pieniany (gmina Czerkasy, pow. tomaszowski) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu⁹⁰⁵.

27 czerwca **1938** roku cerkiew rozebrano⁹⁰⁶.

Tabela 249 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Pieniany

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Mikołaj Kulczyński, 1842-	-1899-1912-; proboszcz

⁹⁰² Strażak 1911, Nr 1, s. 9.

⁹⁰³ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1919, Nr 10, s. 313.

⁹⁰⁴ PKLG 1909, s. 233; PKLG 1910, s. 239; PKLG 1911, s. 241; PKLG 1912, s. 250.

⁹⁰⁵ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

⁹⁰⁶ Siwicki Mikołaj, „Dzieje konfliktów polsko-ukraińskich”, T.1, s. 125.

5.35. Pieniany (RG), NMP Różańcowej

Gmina Łaszczów, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat⁹⁰⁷:

- tyszowiecki diecezji chełmskiej (-1696-1875).

Cerkiew filialna:

- Hopkie (-1842-1863-). Kolatorem cerkwi był Fredro (-1842-)⁹⁰⁸.
- Podlodów (-1842-1863-). Kolatorem cerkwi był Fredro (-1842-)⁹⁰⁹.

Kolatorem cerkwi był Michał Puzyna (-23.07.1726-)⁹¹⁰.

27 października 1732 roku cerkiew Narodzenia Pańskiego w Podlodowie wizytował komisarz, wyznaczony przez biskupa chełmskiego, ks. Józef Ostaszewski, przy współudziale ks. Mikołaja Sarabkiewicza (proboszcz parafii Dub, dziekan tyszowiecki). Parochem cerkwi był wówczas ks. Szymon Tychoniewicz⁹¹¹.

Kolatorką cerkwi była Anna z Bełżeckich Puzyna (-27.10.1732-)⁹¹².

30 października 1760 roku parafialna cerkiew NMP Różańcowej (dekanatu tyszowieckiego) leżąca w dobrach starosty tyszowieckiego Adama Rostkowskiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość: Pieniany. Do spowiedzi przystępowało około 150 osób⁹¹³.

Kolatorem cerkwi był Fredro (-1842-)⁹¹⁴.

Tabela 250 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Pieniany

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Wasył Daszkiewicz	-23.07.1726; paroch
Szymon Tychoniewicz, 1692-	23.07.1726/prezenta-27.10.1732-; paroch
Józef Sajkiewicz	-30.10.1760-ok. 1773-; proboszcz
Antoni Świdnicki, -1817	-27.05.1817; proboszcz
Jan Podkowicz, 1800-1848	-1824-; administrator
Józef Mosiewicz, 1809-	-10.07.1833-; administrator -1847-1848-; proboszcz
Ignacy Makoński, -1863	-1856-1863; administrator
Seweryn Ulanicki, 1837- /Joachim Seweryn/	1863-; administrator
Paweł Podkowicz, 1840-	-1875; proboszcz

5.36. Piłatka (RL), Matki Bożej Wspomożenia Wiernych, diecezja sandomierska

Gmina Godziszów, pow. janowski, woj. lubelskie.

⁹⁰⁷ Rocznik RWCh 1847, s. 299; Spis DGCh 1863, s. 21; APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/103, k. 171, 172.

⁹⁰⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 487, 488.

⁹⁰⁹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 487, 488.

⁹¹⁰ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/103, k. 171, 172.

⁹¹¹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/103, k. 171, 172.

⁹¹² APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/103, k. 171, 172.

⁹¹³ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 412, 413.

⁹¹⁴ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 487, 488.

Dekanat:

- modliborzycki diecezji sandomierskiej (-2019-2025-).

Tabela 251 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Piłatka

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Tadeusz Prejs, 1924-	

5.37. Piłatkowce (RL)

Współcześnie rejon borszczowski, obwód tarnopolski, Ukraina.

Tabela 252 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Piłatkowce

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Stanisław Car, -1930	-12.04.1930-; proboszcz

5.38. Piniany (RG), św. Kosmy i Damiana /św. Kuźmy i Damiana/

Obwód lwowski.

Parafia do ..., cerkiew filialna cerkwi w Babicach (-1811-).

Tabela 253 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów greckokatolickiej parafii Piniany

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jędrzej Kuzczykiewicz	przed 1811; paroch

5.39. Piotrawin (RL), św. Tomasza Apostoła i św. Stanisława BM /S. Thomae/, archidiecezja lubelska

Gmina Łaziska, pow. opolski, woj. lubelskie.

Dekanat⁹¹⁵:

- chodelski archidiakonu lubelskiego diecezji krakowskiej (-1778-20.07.1790),
- chodelski diecezji chełmsko-lubelskiej (20.07.1790-1792-),
- chodelski diecezji lubelskiej (-1839-1864-),
- nowoaleksandryjski diecezji lubelskiej (-1895-1908-),
- opolski archidiecezji lubelskiej (25.03.1992-2025-).

Kaplica publiczna:

- Piotrawin /S. Stanisłai EM/ (-1895-1908-).

⁹¹⁵ Spis DL 1840, s. 76; Spis DL 1846; Spis DL 1865, s. 8; Spis DL 1895, s. 29; Spis DL 1909, s. 32; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/I, k. 25; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/105, k. 345.

Parafią władała Kapituła Krakowska (-1792-) poprzez komendarza⁹¹⁶.

W dniach 15-17 czerwca 1926 roku sufragan lubelski Adolf Józef Jełowicki przeprowadził wizytację parafii⁹¹⁷.

Tabela 254 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Piotrawin

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Piotr Jan Fahl, 1746-	15.09.1775-; komendarz; <i>proboszcz</i>
Stanisław Sotowski ⁹¹⁸	-1792-; komendarz
Wojciech Bąkałski, 1810-1883	1837-1854; komendarz; <i>proboszcz</i>
Mikołaj Aleksander Bojarski, 1823-1906	1862-1886; komendarz a następnie <i>proboszcz</i>
Seweryn Trembiński, 1820-1895	-14.10.1894-25.02.1895; administrator
Władysław Frankowski, 1878-1930	-1908-1926-; administrator
Ignacy Perczyński, 1879-1939	-15.02.1939; <i>proboszcz</i>
Jan Modrzejewski, 1873-1951	28.02.1939-ok. 20.10.1942; <i>proboszcz</i>
Stanisław Mulawa, 1897-1963	-17.11.1963; <i>proboszcz</i>
Józef Gabriel Brzozowski, 1940-	1981-22.01.1989; <i>proboszcz</i>

5.40. Piszcz (RG)

Współcześnie wieś, rejon szacki, obwód wołyński, Ukraina.

Dekanat:

- chełmski diecezji chełmskiej (-1696-1759-).

16 czerwca 1759 roku cerkiew parafialna leżąca w dobrach podczaszyca chełmskiego Andrzeja Sługockiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Do parafii wchodziła tylko wieś Piszcz⁹¹⁹.

Tabela 255 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Piszcz

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Piotr Michajłowicz	-1759-; paroch

5.41. Piszczac (RG), św. Jana Chrzciciela

Gmina Piszczac, pow. bialski, woj. lubelskie.

Dekanat⁹²⁰:

⁹¹⁶ AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/I, k. 25.

⁹¹⁷ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1926, Nr 5, s. 153.

⁹¹⁸ AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/I, k. 25.

⁹¹⁹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 49, 50.

⁹²⁰ Rocznik RWCh 1847, s. 292; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1185, k. 43; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1187, k. 51; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 27-30.

- kodeński diecezji chełmskiej (-1833-1865-).

Kaplica:

- Piszczac (cmentarz, -1847-1863-).

Tabela 256 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Piszczac

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Symeon Jaroszewicz	-1847-04.12.1860; proboszcz
Paweł Kaliński, 1836-	-1863-; administrator

Diak:

- Jan Jankowski⁹²¹ (-01.09.1851-).

5.42. Piszczac (RL), Podwyższenia św. Krzyża (Exalt. S. Crucis), diecezja siedlecka

Gmina Piszczac, pow. bialski, woj. lubelskie.

Dekanat⁹²²:

- (...) diecezji podlaskiej (-1852-),
- bialski diecezji lubelskiej (-1909-1914-),
- terespolski diecezji siedleckiej (-2020-2025-).

Parafia Piszczac była administrowana przez proboszcza parafii Tuczna (-1908-1914-)⁹²³.

Tabela 257 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Piszczac

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Julian Trętowski, 1809-1878	czerwiec/grudzień 1852-25.01.1878; proboszcz
Patrz Tuczna	
<i>Michał Oleszczuk</i>	-2018-; proboszcz

5.43. Pliszczyn (RL), 10.04.1981-, Najświętszego Serca Jezusowego, archidiecezja lubelska

Gmina Wólka, pow. lubelskie, woj. lubelskie.

Dekanat:

- (...) diecezji lubelskiej
- lubelsko-podmiejski archidiecezji lubelskiej (25.03.1992-2025-).

Parafię erygował, **10 kwietnia 1981** roku, biskup lubelski Bolesław Pylak.

⁹²¹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1186, k. 303.

⁹²² Spis DL 1909, s. 78; Spis DL 1915, s. 53.

⁹²³ Spis DL 1909, s. 78; Spis DL 1915, s. 53.

Parafią administrują księża sercanie.

Tabela 258 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Pliszczyn

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Antoni Sławiński	-25.12.1999; proboszcz
Marian Kowalczyk	25.12.1999-; proboszcz

5.44. Pławanice (PR)

Gmina Kamień, pow. chełmski, woj. lubelskie.

Dekanat⁹²⁴:

- 1-szy chełmski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Pławanice (gmina Turka) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu⁹²⁵.

Tabela 259 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Pławanice

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Aleksander Iwacewicz	-1908-1910-; proboszcz
Julian Popiel, 1847-	-1910-1912-; proboszcz
Aleksander Radzik, 1879-	08.11.1923-1925; proboszcz
Włodzimierz Matwiejczuk, 1889-1976	-1915; proboszcz

5.45. Pławanice (RG), św. Jana Ewangelisty

Gmina Kamień, pow. chełmski, woj. lubelskie.

Dawniej: powiat krasnostawski, ziemia chełmska, woj. ruskie (-1791-1792-)⁹²⁶.

Cerkiew Pławanice była połączona z cerkwią Kamień ().

Dekanat⁹²⁷:

- chełmski diecezji chełmskiej (-1696-1865-).

9 marca **1749** roku został ustanowiony dla cerkwi nowy fundusz⁹²⁸.

⁹²⁴ PKLG 1909, s. 258; PKLG 1910, s. 264; PKLG 1911, s. 266; PKLG 1912, s. 278.

⁹²⁵ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

⁹²⁶ APL Komisje CWZCh, sygn. 35/18/0/-/4, k. 404.

⁹²⁷ Rocznik RWCh 1847, s. 288; Spis DGCh 1863, s. 7.

⁹²⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 29-33.

9 czerwca 1759 roku cerkiew parafialna leżąca w dobrach stolnika chełmskiego Stefana Kunickiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Do parafii wchodziły wsie: Pławanice i *Przyzna*⁹²⁹.

3 maja 1829 roku zostało ustanowione bractwo św. Jana Ewangelisty przy cerkwi parafialnej w Pławanice, bractwo istniało w 1833 roku (wówczas należało do bractwa 17 osób)⁹³⁰.

Tabela 260 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Pławanice

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Grzegorz ⁹³¹	-22.05.1618-; pop
Andrzej Miedziński	-1759-; paroch
Bazyli Zabłocki, 1722-	-1792-; proboszcz
Tomasz Dyakowski, -1830	-14.08.1830; administrator
Grzegorz Słowicki, 1806-1848	; administrator
Stefan Gomella	ok. 1839; proboszcz
Andrzej Żukowski, 1774-1852	-1846-1849-; administrator (w 1847 emeryt)
Jakub Lewicki, 1800-1870	-1847-; administrator
Michał Lipiński, 1822-	-1856-ok. 24.03.1869; administrator
Joachim Orlewski	ok. 06.04.1869-; administrator

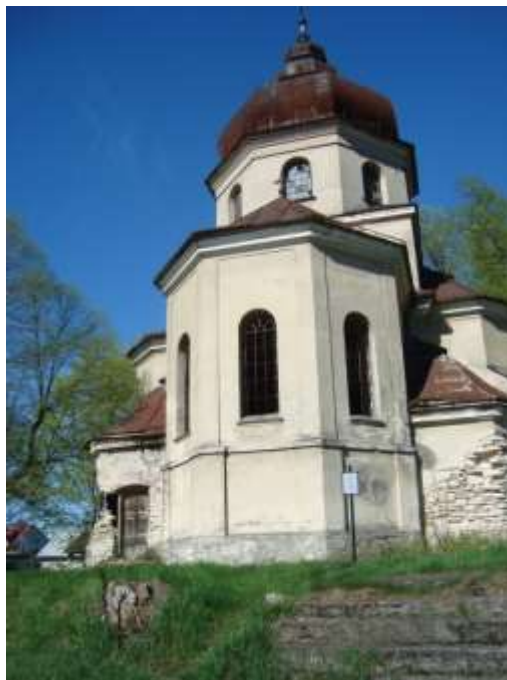
5.46. Płazów (RG), Zaśnięcia NMP

Gmina Narol, pow. lubaczowski, woj. podkarpackie.

⁹²⁹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 29-33.

⁹³⁰ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 21, 22.

⁹³¹ Akta WAK, T.23, s. 24, 25.

Zdjęcie 6 – Rok 2016, 17 kwietnia. Cerkiew Zaśnięcia NMP w Płazowie. Foto Henryk Kulik.

5.47. Płazów (RL), św. Michała Archanioła, diecezja zamojsko-lubaczowska

Gmina Narol, pow. lubaczowski, woj. podkarpackie.
Płazów alias Lubela⁹³².

Zdjęcie 7 – Rok 2016, 17 kwietnia. Kościół św. Michała Archanioła w Płazowie. Foto Henryk Kulik.

Dekanat⁹³³:

- potylicki diecezji chełmskiej (18.06.1624-15.09.1694-20.07.1717-1772),

⁹³² Concilia Poloniae T.9, s. 53-66, 192-213.

⁹³³ Spis DLwów 1815, s. 21; Spis DLwów 1848, s. 34; Concilia Poloniae T.9, s. 23-38, 66-78, 133-178, 214-292.

- lubaczowski diecezji przemyskiej (-1785-),
- żółkiewski archidiecezji lwowskiej (-1814-),
- lubaczowski archidiecezji lwowskiej (-1847-),
- narolski diecezji zamojsko-lubaczowskiej (25.03.1992-2025-).

Kościół filialny:

- Łówcza.

18 czerwca **1624** roku, na synodzie diecezji, parafia Płazów /Błazów/, została włączona do dekanatu potylickiego. Płazów nie był wymieniany wśród parafii funkcjonujących 9 lipca **1604** roku⁹³⁴. Można z tego wywnioskować, że parafia została erygowana po 9 lipca 1604 roku a przed 18 czerwca 1624 roku.

Rejestr poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzony 7 listopada **1673** roku wymienia parafię Płazów w dekanacie potylickim (z proboszczem)⁹³⁵.

Rejestr poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzony 31 stycznia **1675** roku notuje parafię Płazów w dekanacie potylickim. Do opodatkowania zgłoszono proboszcza⁹³⁶.

W **1772** roku kościół (św. Trójcy) był drewniany, pod patronatem królewskim (woj. bełskie)⁹³⁷.

W **1785** roku parafia Płazów leżała w dekanacie lubaczowskim diecezji przemyskiej i liczyła 1598 parafian⁹³⁸.

Tabela 261 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Płazów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Grzegorz Doliński	1738-1743; proboszcz
Piotr Milewski, 1782-	-1814-; proboszcz
Józef Wierzchowski [Felix Józef], 1815-1894	1844-1859; proboszcz
Henryk Krzywoń, -1888	1859-28.08.1888; proboszcz
Franciszek Brenny, 1866-	01.09.1927-20.05.1930; administrator 20.05.1930-17.07.1936; proboszcz
Kazimierz Orzechowski, 1921-2013	1950-1997; proboszcz
Jan Edward Muda, 1963-	2003-15.02.2008; proboszcz
Krzysztof Radyk, 1968-	15.02.2008-27.02.2017; proboszcz
Stanisław Burda, 1962-	27.02.2017-2020-; administrator

5.48. Płock (PR)

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Płock (miasto, pow. płocki) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr

⁹³⁴ Concilia Poloniae T.9, s. 23-38, 133-178.

⁹³⁵ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 193, 194.

⁹³⁶ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 246.

⁹³⁷ Litak KŁR, s. 3161-366.

⁹³⁸ Kramarz Rozmieszczenie, s. 447-478.

Państwowych w Warszawie⁹³⁹.

5.49. Płonka (RL), 1362-, Narodzenia NMP /Nativitatis BMV/, archidiecezja lubelska

Gmina Rudnik, pow. krasnostawski, woj. lubelskie.

Dekanat⁹⁴⁰:

- turobiński diecezji chełmskiej (09.07.1604-18.06.1624-15.09.1694-20.07.1717-1772),
- krasnostawski diecezji chełmsko-lubelskiej (20.07.1790-1792-),
- krasnostawski diecezji lubelskiej (-1839-1918-),
- turobiński diecezji lubelskiej (-1936-),
- turobiński archidiecezji lubelskiej (25.03.1992-2025-).

9 lipca **1604** roku, na synodzie diecezjalnym, parafia została włączona do dekanatu turobińskiego diecezji chełmskiej⁹⁴¹.

Rejestr poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzony 7 listopada **1673** roku wymienia parafię Płonka w dekanacie turobińskim. W parafii wymieniono parocha, komendarza, bakałarza i organistę⁹⁴².

Rejestry poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzone 31 stycznia **1675** roku i 13 stycznia **1676** roku parafię Płonka w dekanacie turobińskim. Do opodatkowania podano proboszcza, komendarza, organistę, kantora⁹⁴³.

W **1772** roku kościół (Narodzenia NMP) był drewniany, pod patronatem królewskim (woj. ruskie)⁹⁴⁴.

W dniach 25-26 września **1936** roku parafię wizytował sufragan lubelski Adolf Józef Jełowicki⁹⁴⁵.

Tabela 262 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Płonka

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
<i>Antoni Pawiączkiewicz</i>	1753-; proboszcz
Jakub Krasowski /Krassowski/, -1717	-lipiec 1715-przed 01.03.1717; proboszcz
Leon Mazanowski	-1830-; proboszcz
Wojciech Parczyński	-1820-1837-; proboszcz
Mateusz Celiński, 1802-1882	-1838-; administrator
Michał Pieczyński, 1797-	-1839-1850-; administrator
<i>Tomasz Człapiński, 1799-</i>	-1857-1864-; komendarz
Aurelii Wilczyński	-1896-1899-; administrator
Julian Szulborski, 1858-1917	-1908-; administrator

⁹³⁹ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

⁹⁴⁰ Spis DL 1840, s. 77; Spis DL 1849, s. 10; Spis DL 1864, s. 9; Spis DL 1909, s. 58; Concilia Poloniae T.9, s. 9-20, 66-7883-130, 214-292. Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1918, Nr 1, s. 32; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/I, k. 26.

⁹⁴¹ Concilia Poloniae T.9, s. 9-20, 83-130.

⁹⁴² AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 191.

⁹⁴³ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 244, 269.

⁹⁴⁴ Litak KŁR, s. 3161-366.

⁹⁴⁵ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1936, Nr 8, s. 247.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Michał Leon Dworzycki, 1870-1926	-ok. listopad 1918; administrator
Mieczysław Szulborski, 1888-1969	ok. listopad 1918-; administrator marzec 1924-; proboszcz
Aleksander Furmanik, 1916-2005	1976-1978; proboszcz
Józef Bucior, 1942-	05.08.1988-27.05.1991; proboszcz

Organisci:

- Jakub Mroczkowski (-1828-; ur. ok. 1768)⁹⁴⁶,
- Piotr Załuski (-1902-).

5.50. Płońsk (PR)

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiwnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Płońsk (miasto, pow. płoński) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Warszawie⁹⁴⁷.

5.51. Płoskie (PR)

Gmina Zamość, pow. zamojski, woj. lubelskie.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiwnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Płoskie (gmina Mokre) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu⁹⁴⁸.

5.52. Płoskie (RG), Narodzenia NMP

Gmina Zamość, pow. zamojski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- szczebrzeszyński diecezji chełmskiej (-1696-1759-).

29 października **1759** roku cerkiew Narodzenia NMP w dobrach Ordynacji Zamojskiej była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała: Płoskie⁹⁴⁹.

Tabela 263 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Płoskie

⁹⁴⁶ APL APR Płonka, sygn. 35/1898/0/2.4/49, k. 322/204.

⁹⁴⁷ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

⁹⁴⁸ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

⁹⁴⁹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 181.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Radkiewicz	-1759-; paroch

5.53. Płoskie (RL), 24.11.1983-, św. Jacka, diecezja zamojsko-lubaczowska

Gmina Zamość, pow. zamojski, woj. lubelskie.

Dekanat⁹⁵⁰:

- (...) diecezji lubelskiej (24.11.1983-24.03.1992),
- sitaniecki diecezji zamojsko-lubaczowskiej (25.03.1992-2025-).

Parafię erygował, **24 listopada 1983** roku, biskup lubelski Bolesław Pylak.

Tabela 264 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Płoskie

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Emil Czesław Wojtaś, 1946-	24.11.1983-1993; pierwszy proboszcz
Jan Maciocha, 1926-2014	12.07.1993-16.12.2001; proboszcz
Zbigniew Szalko, 1960-	18.06.1998-16.12.2001; administrator 16.12.2001-2019-; proboszcz

5.54. Płoskirów (RL)

Tabela 265 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Płoskirów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji

5.55. Płusy (PR)

Gmina Księżpol, pow. biłgorajski, woj. lubelskie.

Dekanat⁹⁵¹:

- 1-szy biłgorajski diecezji chełmsko-lubelskiej (-1911-1915-).

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiwnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Płusy (gmina Księżpol) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu⁹⁵².

⁹⁵⁰ Spis DZL 2010, s. 95.

⁹⁵¹ PKLG 1911, s. 144; PKLG 1912, s. 146.

⁹⁵² Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

Tabela 266 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Płusa

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Piotr Ryłło	-1911-1912-; proboszcz

5.56. Płusa (RG) /filia/

Gmina Księżpol, pow. biłgorajski, woj. lubelskie.

Cerkiew była filialną parafii Księżpol (-1833-1863-).

Kolatorem cerkwi była Ordynacja Zamojska (-1842-)⁹⁵³.

5.57. Pnikut (RL)

Współcześnie rejon starosamborski, obwód lwowski, Ukraina.

Dekanat:

- mościski diecezji przemyskiej (-1785-).

W 1785 roku parafia Pnikut leżała w dekanacie mościskim diecezji przemyskiej i liczyła 681 parafian⁹⁵⁴.

5.58. Pniów (RL), św. Zygmunta

Gmina Radomyśl (nad Sanem), pow. stalowowolski, woj. podkarpackie.

Dekanat:

- gorzycki diecezji sandomierskiej (-2020-2025-).

Tabela 267 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Pniów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Piotr Staniewski	1710-1712; proboszcz

5.59. Pniówno (PR)

Gmina Wierzbica, pow. chełmski, woj. lubelskie.

Dekanat⁹⁵⁵:

- 1-szy chełmski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiwnymi, znajdującymi

⁹⁵³ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 473, 474.

⁹⁵⁴ Kramarz Rozmieszczenie, s. 447-478.

⁹⁵⁵ PKLG 1909, s. 258; PKLG 1910, s. 264; PKLG 1911, s. 266; PKLG 1912, s. 278.

się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Pniówno (gmina Olchowiec) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu⁹⁵⁶.

Tabela 268 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Pniówno

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Roman Motten	-1908-1910-; proboszcz
Aleksander Iwacewicz	-1911-1912-; proboszcz

5.60. Pniówno (RG), św. Praksedy

Gmina Wierzbica, pow. chełmski, woj. lubelskie.

Wcześniej:

- powiat krasnostawski, ziemia chełmska, woj. ruskie (-1791-)⁹⁵⁷.

Dekanat⁹⁵⁸:

- chełmski diecezji chełmskiej (-1696-1749-),
- krasnostawski diecezji chełmskiej (-1760-),
- lubelski diecezji chełmskiej (-1833-1865-).

5 lipca **1760** roku cerkiew parafialna św. Praksedy leżąca w dobrach Józefa Komorowskiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-belskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowości: Krobonosz, Pniówno⁹⁵⁹.

W **1803** roku zostało ustanowione bractwo przy cerkwi parafialnej, bractwo istniało w **1833** roku (wówczas do bractwa należało 67 osób)⁹⁶⁰.

W **1862** roku po zniesieniu parafii Olchowiec, cerkiew Olchowiec wraz z parafianami została włączona do parafii Pniówno⁹⁶¹.

W maju lub czerwcu **1919** roku Kuria Diecezjalna Lubelska upoważniła administratora parafii Olchowiec do poświęcenia cerkwi we wsi Pniówno⁹⁶².

Tabela 269 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Pniówno

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Aleksander Skalski	-05.07.1760-; paroch
Pantaleon Śmigielski, -1819	-1792-08.05.1819; proboszcz
Jan Gierthyn /Gierthin/	08.05.1819-; administrator
Ignacy Eustachiewicz, 1805-	-1846-; proboszcz

⁹⁵⁶ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

⁹⁵⁷ APL Komisje CWZCh, sygn. 35/18/0/-/4, k. 319.

⁹⁵⁸ Rocznik RWCh 1847, s. 293; Spis DGCh 1863, s. 14; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1185, k. 30; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1190, k. 14.

⁹⁵⁹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 291, 292.

⁹⁶⁰ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 31-34.

⁹⁶¹ AGAD RS, sygn. 1/186/25, k. 72.

⁹⁶² Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1919, Nr 7, s. 216.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Hryniewiecki, 1822-	-1847-; administrator -1862-1865-; proboszcz

Diaci:

- Onufry Koszczewski (-1819-).
- Piotr Sobolewski (-1855-1865-)⁹⁶³.

5.61. Pobołowice (PR)

Gmina Żmudź, pow. chełmski, woj. lubelskie.

Dekanat⁹⁶⁴:

- 3-ci chełmski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

Tabela 270 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Pobołowice

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Józef Rogalski	-1898-1902-; proboszcz
Antoni Korolczuk	-1908-1912-; proboszcz

5.62. Pobołowice (RG), Przemienienia Pańskiego

Gmina Żmudź, pow. chełmski, woj. lubelskie.

Dekanat⁹⁶⁵:

- chełmski diecezji chełmskiej (-1696-1759-),
- dubieniecki diecezji chełmskiej (-1833-1865-).

5 lipca **1759** roku cerkiew parafialna Przemienienia Pańskiego leżąca w dobrach biskupstwa r.l. była wizytowana przez biskupa chełmsko-bielskiego Maksymiliana Ryłło. Do parafii wchodziły miejscowości: Haliczany, Kumów, Pobołowice, Wolawce⁹⁶⁶.

15 maja **1827** roku zostało ustanowione bractwo przy cerkwi parafialnej, bractwo istniało w **1833** roku (wówczas do bractwa należały 4 osoby)⁹⁶⁷.

Tabela 271 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów greckokatolickiej parafii Pobołowice

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Michał Abramkowicz	-1759-; paroch
Piotr Puszczałowski, -1824	-19.11.1824; proboszcz
Jan Hukiewicz, 1802-	-1832-; administrator

⁹⁶³ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1185, k. 30.

⁹⁶⁴ PKLG 1909, s. 259; PKLG 1910, s. 265; PKLG 1911, s. 267; PKLG 1912, s. 279.

⁹⁶⁵ Rocznik RWCh 1847, s. 289; Spis DGCh 1863, s. 8.

⁹⁶⁶ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 75, 76.

⁹⁶⁷ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 23, 24.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Lisowski, 1811-1894	1842-1850; administrator
Filip Własiewicz, 1810-	13.02.1850-31.07.1850; administrator
Symeon Zienkiewicz, 1815-	-1863-; administrator

5.63. Podbużany (RG)

Współcześnie rejon buski, obwód lwowski, Ukraina.

Kolatorem cerkwi Podbużany był starosta buski Józef Mier (-06.05.1765-)⁹⁶⁸.

Tabela 272 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów greckokatolickiej parafii Podbużany

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Eustachy Pleskiewicz	

5.64. Poddębce /Poddubce, Podubce/ (PR)

Współcześnie wieś Poddębce, rejon czerwonogrodzki, obwód lwowski, Ukraina.

Według rejestru poborowego z **1472** roku we wsi szlacheckiej Poddębce /Poddubczye, Poddubce/ leżącej w powiecie bełskim województwa bełskiego funkcjonowała cerkiew. Wieś obejmowała 3 ½ łana powierzchni. Właścicielami wsi od 1388 roku, od nadania Siemowita IV, była rodzina Radzanowskich (herbu Prawda). W 1470 roku dziedzicem wsi był Zygmunt Radzanowski z Uhnowa⁹⁶⁹.

5.65. Poddębce /Poddubce, Podubce/ (RG), Opieki NMP

Współcześnie wieś Poddębce, rejon czerwonogrodzki, obwód lwowski, Ukraina.

Dekanat:

- bełski diecezji chełmskiej (-1696-),
- uhnowski diecezji chełmskiej (-1761-).

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z **1675** roku notuje popa we wsi Podubce⁹⁷⁰.

21 stycznia **1761** roku parafialna cerkiew Protekcji NMP (dekanatu uhnowskiego) leżąca w dobrach kanonika krakowskiego Stadnickiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość: Poddębce /Poddubce/. Do spowiedzi przystępowało około 150 osób⁹⁷¹.

Tabela 273 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów greckokatolickiej parafii Poddębce

⁹⁶⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/12.1/636, k. 188.

⁹⁶⁹ AGZ T.19, Nr 1960; Janeczek Rejestr 1472, s. 46.

⁹⁷⁰ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 770.

⁹⁷¹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 450, 451.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Teodor Karoński	-21.01.1761-; paroch

5.66. Podemsczyzna /Podymsczyzna/ (RG), Opieki Najświętszej Maryi Panny

Gmina Horyniec-Zdrój, pow. lubaczowski, woj. podkarpackie, Polska.
Pow. bełski, woj. bełskie, Polska (-1713-; dobra cieszanowskie), parafia r.l. Cieszanów (-1764-)⁹⁷².

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z 1675 roku notuje popa we wsi Podemsczyzna (dobra cieszanowskie)⁹⁷³.

5.67. Podgórze /stara nazwa wsi: Spas/ (PR)

Gmina Chełm, pow. chełmski, woj. lubelskie.

Dekanat⁹⁷⁴:

- 2-gi chełmski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiwnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca 1919 roku majątek cerkwi Spas (gmina Staw) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu⁹⁷⁵.

Tabela 274 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Spas

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Aleksander Bobikiewicz	1875-1876-; proboszcz
Szymon Leszczuk	-1908-1912-; proboszcz

5.68. Podgórze /stara nazwa wsi: Spas/ (RG), Wniebowstąpienia Pańskiego

Gmina Chełm, pow. chełmski, woj. lubelskie.

Wcześniej:

- powiat krasnostawski, ziemia chełmska, woj. ruskie (-1791-).

Dekanat⁹⁷⁶

- chełmski diecezji chełmskiej (-1696-1875).

Kaplica:

- Spas, cmentarz (-1847-)

⁹⁷² Bondyra Własność, s. 184.

⁹⁷³ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 781.

⁹⁷⁴ PKLG 1909, s. 259; PKLG 1910, s. 265; PKLG 1911, s. 267; PKLG 1912, s. 279.

⁹⁷⁵ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

⁹⁷⁶ Rocznik RWCh 1847, s. 288; Spis DGCh 1863, s. 7; PKLG 1874, s. 72; PKLG 1875, s. 75; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1185, k. 21.

28 czerwca **1759** roku cerkiew parafialna była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłto. Do parafii wchodziły miejscowości: Krzywowola /Krzywa Wola/, Nowosiółki, Ochoża, Spas, Staw, Stołpie, Wereszcze⁹⁷⁷.

Wieś Spas była wsią dziedziczną bazylianów chełmskich prowincji litewskiej (-**1791**-)⁹⁷⁸. Kolatorami i administratorami cerkwi byli ks. bazylianie (-1791-1863-).

Do parafii należały m.in. wsie Krzywa Wola, Staw (-1791-).

Przy cerkwi zostało ustanowione bractwo (brak daty ustanowienia), które istniało w **1833** roku (wówczas należało do bractwa 24 osoby)⁹⁷⁹.

Tabela 275 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Spas

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Chwedory Tuligłowski	-05.06.1619-; paroch
Jerzy Brzeziński	-1791-; paroch
	-1847-1863-; administracja ks. bazylianie chełmscy prowincji litewskiej
Antoni Zahorowicz, 1821-	-18.10.1862-; proboszcz; bazylianie
Jozafat Lebedyński, 1835	-1865-; administrator
Aleksander Bobikiewicz	-1874-1875; proboszcz

Diak:

- Tomasz Biront (-1865-)⁹⁸⁰.

5.69. Podgórze /stara nazwa wsi: Spas/ (RL), 28.08.1924-, Chrystusa Pana Zbawiciela, archidiecezja lubelska

Gmina Chełm, pow. chełmski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- (...) diecezji lubelskiej (28.08.1924-),
- chełmsko-zachodni archidiecezji lubelskiej (25.03.1992-2025-).

Parafię erygował, **28 sierpnia 1924** roku, biskup lubelski Marian Leon Fulman.

12 września **1926** roku odwiedził prywatnie kościół w Podgórzu biskup lubelski Marian Leon Fulman⁹⁸¹.

2 września **1934** roku ks. Edward Niećko dokonał erekcji Bractwa Różańca św. przy parafii w Podedwórzcu.⁹⁸²

Tabela 276 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Podgórze

⁹⁷⁷ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 68.

⁹⁷⁸ APL Komisje CWZCh, sygn. 35/18/0/-/4, k. 21.

⁹⁷⁹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 21, 22.

⁹⁸⁰ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1185, k. 21.

⁹⁸¹ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1926, Nr 8, s. 227.

⁹⁸² Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1934, Nr 9, s. 292.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Andrzej Tacikowski, 1886-	-1926-; proboszcz
Kazimierz Żydowo, 1896-1973	-1946; administrator

5.70. Podhorce (PR), Przemienienia Pańskiego

Gmina Werbkowice, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie. Podhorce nad Huczwą.

Dekanat⁹⁸³:

- 1-szy hrubieszowski diecezji chełmsko-warszawskiej (-1884-1892-),
- 3-ci hrubieszowski diecezji chełmsko-warszawskiej (-1903-31.07.1905),
- 3-ci hrubieszowski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

Cerkiew filialna⁹⁸⁴:

- Gozdów (-1885-)

Rejestry poborowe powiatu grabowieckiego z lat **1540, 1542** notują cerkiew we wsi Podhorce⁹⁸⁵.

W **1885** roku cerkiew w Podhorcach była drewniana⁹⁸⁶.

18 kwietnia **1906** roku biskup diecezji chełmsko-lubelskiej Eulogiusz przeprowadził wizytację cerkwi w Podhorcach⁹⁸⁷.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi **Podhorce, Gozdów** został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu⁹⁸⁸.

19 października **1930** roku z inicjatywy proboszcza prawosławnej parafii Podhorce ks. Konstantego Fedorowicza odbyło się zebranie 73 osób mających prawo głosowania. Wystosowano wniosek budy Domu Kultury im. marszałka Józefa Piłsudskiego w Podhorcach. Wybrano komitet budowy w składzie⁹⁸⁹:

- Fedorowicz Konstanty, ksiądz,
- Senkowski Stanisław, dziedzic dóbr Podhorce,
- Woźnicki Stanisław, buchalter majątku Podhorce,
- 15 włościan.

Tabela 277 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Podhorce

⁹⁸³ PKLG 1885, s. 75; PKLG 1887, s. 79; PKLG 1892, s. 227; PKLG 1904, s. 276; PKLG 1905, s. 256; PKLG 1906, s. 179; PKLG 1907, s. 144; PKLG 1908, s. 143; PKLG 1909, s. 150; PKLG 1910, s. 153; PKLG 1911, s. 161; PKLG 1912, s. 164;

⁹⁸⁴ Słownik GKP T.7, s. 391.

⁹⁸⁵ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/37, k. 463-466, 526-531.

⁹⁸⁶ Słownik GKP T.7, s. 391.

⁹⁸⁷ CCZ 1906, Nr 7, s. 207.

⁹⁸⁸ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

⁹⁸⁹ APL UWL, sygn. 35/403/0/2/1755, k. 45.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Józef Baczyński, 1841-	-1891-ok. 25.09.1906; proboszcz
Eustachy Podczaszyński	ok. 19.09.1906-1912-; proboszcz
Konstanty Fedorowicz	-1930-1934-; proboszcz

Psalmiści (biogramy w GSB):

- Józef Stambulski (-31.10.1906).

5.71. Podhorce (RG), Narodzenia NMP

Gmina Werbkowice, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie. Podhorce nad Huczwą.

Dekanat⁹⁹⁰:

- hrubieszowski diecezji chełmskiej (-1699-1875).

Cerkiew filialna⁹⁹¹:

- Gozdów (-1847-1863-).

Fundatorem greckokatolickiej cerkwi w Podhorcach był **Stanisław Gózdź** /Gozdz/ (1641)⁹⁹².

3 marca 1760 roku cerkiew św. Michała w dobrach kasztelana słońskiego Feliksa Potockiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała: Podhorce⁹⁹³.

Kolatorzem cerkwi był Ignacy Bukowski (-10.03.1814)⁹⁹⁴.

Kolatorzem cerkwi był Alojzy Poletyło (-1842-)⁹⁹⁵.

26 maja 1855 roku w kościele r.g. w Podhorcach zostało odprawione nabożeństwo żałobne po śmierci cara Mikołaja I Pawłowicza⁹⁹⁶.

Na cmentarzu przycerkiewnym pochowano żonę i dzieci ks. **Antoniego Lebedyńskiego** (spisać). Nagrobek ocalał, jednak został przesunięty dalej od dawnej cerkwi.

Tabela 278 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Podhorce

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Leon Pleskiewicz	-1760-; paroch
Jakub Pleskiewicz, 1736-	-18.04.1775-; paroch
Piotr Kowszewicz, -1822	-1786-1810-17.03.1822; proboszcz
Antoni Lebedyński, 1797-1850	-01.01.1825-06.01.1850-; proboszcz
Bazyli Lebedyński, 1822-, syn Antoniego	ok. 15.01.1850-ok. 05.02.1851; administrator
Antoni Lebedyński, 1817-	ok. 18.05.1851-31.12.1865-; proboszcz

⁹⁹⁰ Rocznik RWCh 1847, s. 291; Spis DGCh 1863, s. 11; APL ChKG, sygn. 35/95/0/6/147, k. 46; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1185, k. 41.

⁹⁹¹ Rocznik RWCh 1847, s. 291; Spis DGCh 1863.

⁹⁹² KZSP T.8 z.17, s. 42; Wiatrowski Antoni, „Z przeszłości rzemiosł hrubieszowskich”, Przegląd Lubelsko-Kresowy, Nr 2, Lublin, 1925, s. 13-15; Słownik GKP T.7, s. 391.

⁹⁹³ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 186, 187.

⁹⁹⁴ APL ChKG, sygn. 35/95/0/6/147, k. 46.

⁹⁹⁵ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 433, 434.

⁹⁹⁶ APL ChKG, sygn. 35/95/0/16/1214, k. 5.

Diak:

- Karp Radź (-20.06.1865-)⁹⁹⁷.

5.72. Podhorce (PR)

Gmina Tomaszów Lubelski, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiwnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Podhorce (gmina Majdan Górny, pow. tomaszowski) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu⁹⁹⁸.

5.73. Podhorce (RG), Opieki Matki Boskiej

Gmina Tomaszów Lubelski, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- tyszowiecki diecezji chełmskiej (-1683-1761-),
- tomaszowski diecezji chełmskiej (-1833-1863-).

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z **1675** roku notuje popa we wsi Podhorce (należące do Dramińskiego)⁹⁹⁹.

10 czerwca **1761** roku cerkiew Protekcji NMP (dekanatu tomaszowskiego) leżąca w dobrach Antoniego Wyszogrodzkiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość Podhorce. Do spowiedzi przystępowało około 80 osób¹⁰⁰⁰.

15 kwietnia **1827** roku zostało ustanowione bractwo przy cerkwi afiliowanej we wsi Podhorce, bractwo istniało w **1833** roku (wówczas do bractwa należały 22 osoby)¹⁰⁰¹.

Kolatorem cerkwi była Rulikowska (-**1842**-)¹⁰⁰².

Cerkiew Podhorce była filialną cerkwią parafii Typin (-1833-1863)¹⁰⁰³.

Tabela 279 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Podhorce

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Stefan Terlecki	-10.06.1761-; paroch

5.74. Podhorce (RL), 03.10.1919-, Matki Bożej Częstochowskiej /BMV Claromontana/

Gmina Tomaszów Lubelski, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

⁹⁹⁷ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1185, k. 41.

⁹⁹⁸ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

⁹⁹⁹ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 772.

¹⁰⁰⁰ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 496, 497.

¹⁰⁰¹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 47, 48.

¹⁰⁰² APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 477, 478.

¹⁰⁰³ Rocznik RWCh 1847, s. 298; Spis DGCh 1863, s. 20; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 47, 48.

Dekanat¹⁰⁰⁴:

- tomaszowski diecezji lubelskiej (-1922-1931-),
- tomaszowsko-północny diecezji zamojsko-lubaczowskiej (25.03.1992-2025-).

Parafię erygował, **3 października 1919** roku, biskup lubelski Marian Leon Fulman¹⁰⁰⁵.

3 października 1919 roku Kuria Diecezjalna Lubelska wydała dekret erekcji parafii Podhorce¹⁰⁰⁶.

9 grudnia **1920** roku, o godzinie 10³⁰ wybuchł pożar w kościele, który pochłonął drewniany kościół. Dzięki przytomności miejscowej ludności i proboszcza parafii ks. Feliksa Woźniaka uratowano z kościoła część wyposażenia¹⁰⁰⁷.

Kościół murowany został wybudowany w latach **1921-1926** staraniem ks. Feliksa Woźniaka¹⁰⁰⁸.

W latach 1965-1965 wybudowano dzwonnice na cmentarzu przykościelnym. 17 czerwca **1965** roku pomocniczy biskup lubelski Henryk Strąkowski konsekrował trzy dzwony, które zawieszono w dzwonnicy. 10 października 1965 rok wicedziekan tomaszowski ks. Kazimierz Kustron poświęcił dzwonnice. Na parterze dzwonnicy urządzono kaplicę odpustową.

Tabela 280 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Podhorce

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Feliks Woźniak, 1885-1943	1920-1938-19.01.1943; proboszcz
Ignacy Roczon, 1906-	1943-1944; administrator
Stefan Eugeniusz Roszkowski, 1914-1998	ok. 05.08.1955-13.02.1968; proboszcz
Eugeniusz Tatarczak	13.02.1968-2003; proboszcz
Zygmunt Żółkiewski, 1964-	2003-22.06.2009; proboszcz
Adam Jan Herda, 1953-	22.06.2009-16.08.2022; proboszcz

5.75. Podhorodno (RG), św. Paraskiewy /Praksedy/

Współcześnie wieś Podhorodno, rejon lubomelski, obwód wołyński; Ukraina

Dekanat:

- lubomelski diecezji chełmskiej (-1696-1759-).

12 sierpnia **1759** roku cerkiew św. Praksedy leżąca w dobrach wojewody czernihowskiego Piotra Międzyńskiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała: Podhorodno¹⁰⁰⁹.

Tabela 281 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Podhorodno

¹⁰⁰⁴ Spis DL 1923, s. 74; Spis DL 1928, s. 90; Spis DL 1929, s. 90.

¹⁰⁰⁵ Spis DL 1932, s. 157.

¹⁰⁰⁶ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1919, Nr 10, s. 312.

¹⁰⁰⁷ Głos Lubelski 1920, Nr 246, s. 2.

¹⁰⁰⁸ Spis DL 1932, s. 157.

¹⁰⁰⁹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 136, 137.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Paweł Pałuchtowicz	-1740-; paroch
Jan Pałuchtowicz	-1759-; paroch

5.76. Podlodów (PR)

Gmina Łaszczów, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca 1919 roku majątek cerkwi Podlodów (gmina Czerkasy, pow. tomaszowski) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu¹⁰¹⁰.
27 czerwca 1938 roku cerkiew rozebrano¹⁰¹¹.

5.77. Podlodów /Poładów/ (RG), Narodzenia Pańskiego

Gmina Łaszczów, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Wcześniej:

- pow. bełski, woj. bełskie, Polska (-1713-), parafia r.l. Żerniki (-1764-)¹⁰¹².

Dekanat¹⁰¹³:

- tyszowiecki diecezji chełmskiej (-1696-1875).

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z 1675 roku notuje popa wsi Podlodów¹⁰¹⁴.

Kolatorem cerkwi był Andrzej Kucharski (-18.11.1725-27.10.1732)¹⁰¹⁵.

27 października 1732 roku cerkiew Narodzenia Pańskiego w Podlodowie wizytował komisarz, wyznaczony przez biskupa chełmskiego, ks. Józef Ostaszewski, przy współudziale ks. Mikołaja Sarabkiewicza (proboszcz parafii Dub, dziekan tyszowiecki). Parochem cerkwi był wówczas ks. Stefan Świdnicki¹⁰¹⁶.

1 listopada 1760 roku parafialna cerkiew Narodzenia Pańskiego (dekanatu tyszowieckiego) leżąca w dobrach stolnika inflancki Archibalda Andrzeja Glowera była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość: Podlodów. Do spowiedzi przystępowało około 140 osób¹⁰¹⁷.

Cerkiew Podlodów była filialną cerkwią parafii Pieniany (-1842-1863).

Tabela 282 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Podlodów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Stefan Świdnicki, 1696-	18.11.1725/prezenta-27.10.1732-; proboszcz

¹⁰¹⁰ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

¹⁰¹¹ Siwicki Mikołaj, „Dzieje konfliktów polsko-ukraińskich”, T.1, s. 125.

¹⁰¹² Bondyra Własność, s. 184.

¹⁰¹³ Rocznik RWCh 1847, s. 299; APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/103, k. 170, 171.

¹⁰¹⁴ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 795.

¹⁰¹⁵ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/103, k. 170, 171.

¹⁰¹⁶ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/103, k. 170, 171.

¹⁰¹⁷ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 413, 414.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Bazyli Borowski	-01.11.1760-; paroch

5.78. Podlaźówek (PR)

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca 1919 roku majątek cerkwi Podlaźówek (gmina Sterdyń) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Siedlcach¹⁰¹⁸.

5.79. Pogorzal (KM)

Gmina Osieck, pow. otwocki, woj. mazowieckie.

Tabela 283 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów mariawickiej parafii Pogorzal

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Modrzejewski, 1873-1951	-1910-; proboszcz

5.80. Pokrówka (PR)

/cerkiew filialna Chełm?/

W 1879 zakończono remont cerkwi w Pokrówce¹⁰¹⁹.

5.81. Polichna (RL), św. Jana Vianneya /i św. Izydora/, archidiecezja lubelska

Gmina Szastarka, pow. kraśnicki, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁰²⁰:

- janowski diecezji lubelskiej (01.11.1929-1961),
- zaklikowski diecezji lubelskiej (1961-24.03.1992),
- kraśnicki archidiecezji lubelskiej (25.03.1992-2025-).

Parafię erygował, **1 listopada 1929** roku, biskup lubelski ...

Kościół został wybudowany w latach 1929-1931 według projektu A. Gruchalskiego pod kierunkiem ks. Jana Łazickiego¹⁰²¹.

Po II wojnie światowej w bocznym ołtarzu umieszczono obraz Matki Bożej przywieziony przez ks. Stefana Jastrzębskiego z Lubomla. Dzięki staraniom ks. Józefa Dobrowolskiego do Lubomla wysłano kopię tego obrazu¹⁰²².

¹⁰¹⁸ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

¹⁰¹⁹ Przegląd GL 1879, s. 26.

¹⁰²⁰ AAN MWRiOP, sygn. 2/14/0/5/491, k. 287.

¹⁰²¹ Baca Aleksander (ksiądz), „Ks. kan. Jan Łazicki (1894-1973). Proboszcz w Urzędowie w latach 1934-1958”, Głos Ziemi Urzędowskiej, Urzędów, 2013, s. 72-74;

¹⁰²² Baca Aleksander (ksiądz), „Ks. kan. Jan Łazicki (1894-1973). Proboszcz w Urzędowie w latach 1934-1958”,

Tabela 284 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Polichna

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Łazicki, 1894-1973	01.11.1929-05.02.1934; pierwszy proboszcz
Stefan Jastrzębski, 1881-1961	1948-10.06.1961; proboszcz
Józef Dobrowolski, 1939-2015	17.02.1989-30.06.2009; proboszcz
Krzysztof Jan Piskorski	-2017-; proboszcz

5.82. Polskowola /dawniej Ruskowola, Ruska Wola/ (PR)

Gmina Kąkolewnica, pow. radzyński, woj. lubelskie.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiwnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca 1919 roku majątek cerkwi Ruskowola (gmina Kąkolewnica/) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Siedlcach¹⁰²³.

5.83. Polskowola /dawniej Ruskowola, Ruska Wola/, do 03.03.1919/ (RG), św. Paraskiewy Męczenniczki /Praksedy/

Gmina Kąkolewnica, pow. radzyński, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁰²⁴:

- lubelski diecezji chełmskiej (-1683-1761-),
- międzyrzecki diecezji chełmskiej (-1833-1875).

25 marca 1761 roku cerkiew św. Praksedy leżąca w dobrach królewskich była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowości: Brzozowice, Kąkolewnica, Polskowola /Rusko Wola/, Trzebieszów. Do spowiedzi przystępowało około 100 osób¹⁰²⁵.

Tabela 285 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Polskowola

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Józef Warecki /Waręcki/	-25.03.1761-; paroch
Jan Charszewicz, -1828	-11.01.1828; proboszcz
Aleksander Szokalski [Ludwik Aleksander], 1817-	05.12.1846-03.09.1847; administrator
Faustyn Hannytkiewicz, 1815-1893	-1847-1863-; administrator

Głos Ziemi Urzędowskiej, Urzędów, 2013, s. 72-74;

¹⁰²³ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

¹⁰²⁴ Rocznik RWCh 1847, s. 295; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1187, k. 73, 74.

¹⁰²⁵ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 380, 381.

Przy wykorzystywaniu proszę podawać: Kulik Renata, Kulik Henryk, „Ogólny wykaz księży ...”, Instytut Historii im. Wojtki Kulika, <https://rozdzinakulik.eu/>, v. 01.01.2025

5.84. Polskowola (RL)

Tabela 286 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Polskowola

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Godlewski, 1895-	15.08.1925-15.12.1927; „czasowy” administrator

5.85. Polubicze (PR)

Gmina Wisznice, pow. bialski, woj. lubelskie.

Tabela 287 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Polubicze

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Józef Kolbus, 1840-1883	29.07.1879-31.07.1881; proboszcz

5.86. Połapy (RG), św. Nikity Męczennika

Współcześnie wieś, rejon lubomelski, obwód wołyński, Ukraina.

Dekanat;

- lubomelski diecezji chełmskiej (-1696-1759-).

7 sierpnia **1759** roku cerkiew św. Nikity Męczennika leżąca w dobrach starostwa lubomelskiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała: Hupały, Perespa, Połapy¹⁰²⁶.

Tabela 288 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów greckokatolickiej parafii Połapy

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Paweł Perzycki	-1759-; paroch

5.87. Połonicza /Wola Stepanowa/ (RG)

Rejestr poborowy pogłównego powiatu buskiego województwa bełskiego z **1662** roku notuje popa we wsi Połonicza¹⁰²⁷.

5.88. Połoski (RG), św. Trójcy

Gmina Piszczac, pow. bialski, woj. lubelskie.

¹⁰²⁶ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 122, 123.¹⁰²⁷ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/72, k. 186.

Dekanat¹⁰²⁸:

- kodeński diecezji chełmskiej (-1833-1865-).

Tabela 289 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Połoski

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jakub Kozakiewicz, -1823	-1818-09.02.1823; proboszcz
Jakub Kozakiewicz, -1831	-27.01.1831; proboszcz
Mikołaj Kalinowski, 1819-	-1847-; administrator
Jerzy Koncewicz, 1832-	-1863-; administrator

5.89. Poniatowa (RL), 10.02.1986-, św. Ducha, archidiecezja lubelska

Miasto/gmina Poniatowa, pow. opolski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- opolski archidiecezji lubelskiej (25.03.1992-2025-).

Parafię erygował, **10 lutego 1986** roku, biskup lubelski Bolesław Pylak.

Tabela 290 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Poniatowa

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Józef Kozłowicz, 1931-1988	10.02.1986-18.12.1988; proboszcz
Józef Gabriel Brzozowski, 1940-	11.01.1989-30.06.2010; proboszcz

5.90. Popkowice (RL), Trójcy Przenajświętszej (Praesens SSS. Trinitatis), archidiecezja lubelska

Gmina Urzędów, pow. kraśnicki, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁰²⁹:

- urzędowski archidiaconatu zawichojskiego diecezji krakowskiej (-1778-20.07.1790),
- urzędowski diecezji chełmsko-lubelskiej (20.07.1790-1792-),
- urzędowski diecezji lubelskiej (-1839-1864-),
- janowski diecezji lubelskiej (-1897-1914-),
- kraśnicki diecezji lubelskiej (-1919-),
- urzędowski archidiecezji lubelskiej (-2019-2025-).

Kaplica:

- Popkowice, cmentarz (-1897-1914-).

¹⁰²⁸ Rocznik RWCh 1847, s. 292; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1185, k. 43; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 27-30.

¹⁰²⁹ Spis DL 1840, s. 92; Spis DL 1846, s. 22; Spis DL 1849, s. 21; Spis DL 1865, s. 15; Spis DL 1898, s. 47; Spis DL 1909, s. 53; Spis DL 1915, s. 38; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/I, k. 26; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/105, k. 670.

Odcisk 11 – Rok **1859**, 30 maja. Odcisk pieczęci urzędnika Urzędu Stanu Cywilnego Parafii r.l. Popkowice Powiatu Zamojskiego (ze zbiorów Andrzeja Karczmarczuka).

26 maja **1919** roku odbyła się wizytacja kanoniczna parafii Popkowice przeprowadzona przez biskupa sufragana lubelskiego Adolfa Józefa Jełowickiego¹⁰³⁰.

Tabela 291 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Popkowice

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Wojciech Rola, 1738-	1778-; proboszcz
Franciszek Kurosz	-1792-; proboszcz
Adrian Merecki	-1839-1845-; proboszcz
Leon Kaszewski, 1819-1897	ok. lipiec 1856-30.05.1859-; proboszcz
Józef Grzybowski, 1826-1876	-14.02.1876; administrator
Józef Bagrowski, 1839-1923	26.05.1876-01.01.1922; administrator
Jan Kalicki, 1888-1979	sierpień 1919-31.12.1921; zarządca 01.01.1922-wrzesień 1925; proboszcz
Władysław Frankowski, 1855-1930	-28.01.1930; proboszcz
Paweł Zięba, 1902-1981	28.12.1936-22.05.1947; proboszcz
Kazimierz Krakowiak, 1931-2006	1973-15.06.2001; proboszcz

5.91. Poromów /Porumów/ (RG), św. Pokrowy

Współcześnie wieś, rejon iwanicki, obwód wołyński, Ukraina.

Dekanat:

- hrubieszowski diecezji chełmskiej (-1760-).

27 lipca **1760** roku cerkiew św. Pokrowy leżąca w dobrach Michała Prażmowskiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała:

¹⁰³⁰ Ziemia Lubelska 1919, Nr 210, s. 2.

Poromów¹⁰³¹.

Tabela 292 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Poromów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Dzygałowski	-1760-; paroch

5.92. Poryck (RL)

Współcześnie: rejon iwanicki, obwód wołyński, Ukraina.

Dekanat:

- (...) diecezji lwowskiej (-1890-1933-),
- żółkiewski archidiecezji lwowskiej (1998-2025-).

Tabela 293 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Poryck

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Mikołaj Ratyński	-16.06.1767-; proboszcz
Szymon Mokrski, 1862-1931	
Bolesław Szawłowski, -1943	-12.07.1943; proboszcz

5.93. Posadów (PR)

Gmina Telatyn, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁰³²:

- 2-gi tomaszowski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

Według rejestru poborowego z **1472** roku we wsi szlacheckiej Posadów /Posadow/ leżącej w powiecie bełskim województwa bełskiego funkcjonowała cerkiew. Wówczas wieś była własnością Mikołaja Mnicha¹⁰³³.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Posadów (gmina Telatyn, pow. tomaszowski) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu¹⁰³⁴.

28 czerwca **1938** roku cerkiew rozebrano a z materiału po rozbiórce wybudowano szkołę¹⁰³⁵.

¹⁰³¹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 229, 230, 282, 283.

¹⁰³² PKLG 1909, s. 234; PKLG 1910, s. 240; PKLG 1911, s. 242; PKLG 1912, s. 251.

¹⁰³³ Janeczka Rejestr 1472, s. 44.

¹⁰³⁴ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

¹⁰³⁵ Siwicki Mikołaj, „Dzieje konfliktów polsko-ukraińskich”, T.1, s. 126.

Tabela 294 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Posadów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Konstanty Aleksiewicz	30.11.1903-; proboszcz
Stefan Wac	01.12.1903-; proboszcz
Paweł Gontarczuk, 1877-	15.10.1907-15.12.1913; proboszcz

5.94. Posadów (RG), Narodzenia NMP

Gmina Telatyn, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁰³⁶:

- tomaszowski diecezji chełmskiej (-1696-),
- tyszowiecki diecezji chełmskiej (-1732-1875).

Cerkiew filialna:

- Rzeplin, św. Jana Chryzostoma (-1833-1863-). Patrz hasło: Rzeplin (RG).

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z 1675 roku notuje popa we wsi Posadów¹⁰³⁷.

W 1713 roku Posadów, wchodzący w skład dóbr grodyślawickich, leżał w powiecie bełskim woj. bełskiego¹⁰³⁸.

Kolatorem cerkwi był Tomasz Antoni Geschaw (1721-01.11.1732-)¹⁰³⁹.

1 listopada 1732 roku cerkiew Narodzenia NMP w Posadowie wizytował komisarz, wyznaczony przez biskupa chełmskiego, ks. Józef Ostaszewski, przy współudziale ks. Mikołaja Sarabkiewicza (proboszcz parafii Dub, dziekan tyszowiecki). Cerkiew była w dobrym w stanie, tylko dach wymagał reperacji. Parochem cerkwi był wówczas ks. Jan Tuszowski¹⁰⁴⁰.

Do parafii należała wieś Posadów (-1732-).

27 maja 1761 roku parafialna cerkiew Narodzenia NMP (dekanatu tyszowieckiego) leżąca w dobrach kasztelana żarnowskiego Jakub Stępkowskiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość: Posadów. Do spowiedzi przystępowało około 120 osób¹⁰⁴¹.

W 1764 roku Rzeplin był objęty także rzymskokatolicką parafią Rzeplin¹⁰⁴²

W 1817 roku zostało ustanowione bractwo przy cerkwi parafialnej, bractwo istniało w 1833 roku (wówczas do bractwa należało 6 osób)¹⁰⁴³.

Kolatorem cerkwi był Eustachy Skrzyński (-1842-)¹⁰⁴⁴.

Tabela 295 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii

¹⁰³⁶ Rocznik RWCh 1847, s. 299; Spis DGCh 1863, s. 21; APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/103, k. 179, 180; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1184, k. 55.

¹⁰³⁷ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 813.

¹⁰³⁸ Bondyra Własność, s. 184.

¹⁰³⁹ KZSP T.8 z.17, s. 43; APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/103, k. 179, 180.

¹⁰⁴⁰ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/103, k. 179, 180.

¹⁰⁴¹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 427.

¹⁰⁴² Bondyra Własność, s. 184.

¹⁰⁴³ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 51, 52.

¹⁰⁴⁴ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 487, 488.

Posadów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Tuszowski, 1700-	-01.11.1732-; paroch
Lukasz Domczyński	-27.05.1761-; paroch
Eliasz Pociąg, -1823	-1814-19.03.1823; proboszcz
Grzegorz Koźmiński	-1847-; proboszcz
Józef Mosiewicz, 1809-	-1852-1866-; proboszcz

Diak:

- Grzegorz Rawlik¹⁰⁴⁵ (-31.07.1865-).

5.95. Potoczek (PR)

Gmina Adamów, pow. zamojski, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁰⁴⁶:

- zamojski diecezji chełmsko-warszawskiej (23.05.1875-31.07.1905),
- zamojski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1912-).

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiwnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Potoczek (gmina Suchowola) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu¹⁰⁴⁷.

Tabela 296 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Potoczek

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Aleksander Leskow ¹⁰⁴⁸	-1878-; proboszcz
Michał Budiłowicz /Budziłowicz?/	-1908-1912-; proboszcz

Psalmiści (biogramy w GSB):

- Józef Stambulski (-31.10.1906).

5.96. Potoczek (RG), Opieki Matki Boskiej /Najświętszej Panny Zwycięstwa/

Gmina Adamów, pow. zamojski, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁰⁴⁹:

- szczebrzeszyński diecezji chełmskiej (-1696-1875).

Cerkiew filialna:

¹⁰⁴⁵ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1184, k. 55.

¹⁰⁴⁶ PKLG 1879, s. 80, 81; PKLG 1909, s. 170; PKLG 1910, s. 174; PKLG 1911, s. 180; PKLG 1912, s. 184.

¹⁰⁴⁷ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

¹⁰⁴⁸ PKLG 1879, s. 80, 81.

¹⁰⁴⁹ Rocznik RWCh 1847, s. 296; Spis DGCh 1863, s. 17; APL ChKG, sygn. 35/95/0/12.1/636, k. 3.

- Szewnia (-1840-1847-).

W grudniu 1721 roku cerkiew pod wezwaniem Protekcji NMP leżąca w dobrach Ordynacji Zamojskiej była wizytowana przez biskupa chełmskiego i bełskiego Józefa Lewickiego¹⁰⁵⁰.

Kolatorami cerkwi byli Józef i Anastazja Mierowie, w imieniu niepełnoletnich dzieci Kajetana Tarnowskiego i teź Anastazji (-22.09.1758-)¹⁰⁵¹.

27 października 1759 roku cerkiew Protekcji NMP w dobrach hrabiego Tarnowskiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała: Adamów, Jacnia, Potoczek¹⁰⁵².

W 1827 roku zostało ustanowione bractwo przy cerkwi parafialnej, bractwo istniało w 1833 roku (wówczas do bractwa należało 30 osób)¹⁰⁵³.

Zgodnie z wyrokiem Trybunału Cywilnego Guberni Mazowieckiej z 11 listopada 1842 roku na rzecz cerkwi greckokatolickiej w Potoczku zasądzone zostało prawo wolnego wrębu w lasach dóbr Adamów, Jacnia, Bliżów, Potoczek wchodzących w skład dóbr krasnobrodzkich hrabiów Tarnowskich a także prawo wolnego pastwiska na gruntach dworskich tych dóbr¹⁰⁵⁴.

Zgodnie z wyrokiem Trybunału Cywilnego Guberni Mazowieckiej z 11 listopada 1842 roku na rzecz cerkwi greckokatolickiej w Szewni zasądzone zostało prawo wolnego wrębu (na opał) w lasach dóbr Szewnia wchodzących w skład dóbr krasnobrodzkich hrabiów Tarnowskich a także prawo wolnego pastwiska¹⁰⁵⁵.

Kolatorami cerkwi był Antoni Tarnowski (-1842-)¹⁰⁵⁶.

Tabela 297 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Potoczek

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Mikołaj Suplikiewicz, 1691-1758 /Sopielkowicz/	-1721-przed 22.09.1758; proboszcz; zmarł przed 22.09.1758
Aleksander Suplikiewicz /Sopielkowicz/	22.09.1758/prezenta-27.10.1759-; proboszcz
Demetry Pietrusiewicz, 1777-1824	-1814-03.07.1824; proboszcz
Andrzej Szokalski, 1800-1834	-27.03.1834; administrator
Bazyli Filewicz, 1817-1843	1840-01.02.1843; administrator
Grzegorz Słowicki, 1806-1848	02.04.1843-1847-; administrator
Ignacy Horoszewicz, 1807-	-1863-; administrator

Psalmiści (biogramy w GSB):

- Antoni Chroma (-31.03.1906).
- Jan Czemerus (01.04.1906-).

5.97. Potok [Potok Wielki] (RL), św. Mikołaja /S. Nicolai/, diecezja sandomierska

Gmina Potok Wielki, pow. janowski, woj. lubelskie.

¹⁰⁵⁰ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/101, k. 3.

¹⁰⁵¹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/12.1/636, k. 3.

¹⁰⁵² APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 174, 175.

¹⁰⁵³ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 43, 44.

¹⁰⁵⁴ APL Chełmicki, akt nr 420 z 1843 roku (dzięki pomocy Beaty Skawińskiej-Migacz).

¹⁰⁵⁵ APL Chełmicki, akt nr 420 z 1843 roku (dzięki pomocy Beaty Skawińskiej-Migacz).

¹⁰⁵⁶ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 467, 468.

Dekanat¹⁰⁵⁷:

- urzędowski archidiaconatu zawichojskiego diecezji krakowskiej (-20.07.1790),
- urzędowski diecezji chełmsko-lubelskiej (20.07.1790-1792-),
- zaklikowski diecezji lubelskiej (-1839-1864-),
- janowski diecezji lubelskiej (-1897-1919-),
- modliborzycycki diecezji sandomierskiej (25.03.1992-2025-).

Kościoły filialne:

- Rzeczyca [Rzeczyca Ziemiańska], Przemienienia Pańskiego /Tranfigur./ (-1778-1914-),
- Blinów, św. Jana Chrzciciela i św. Andrzeja Apostoła /S. Joannes Bapt. et S. Andreae Apli./ (-1839-1914-).

Kaplice:

- Potok Wielki, cmentarz (-1897-1914-),
- Potoczek (-1897-1914-).

11 czerwca **1919** roku odbyła się wizytacja kanoniczna parafii Potok Wielki przeprowadzona przez biskupa sufragana lubelskiego Adolfa Józefa Jełowickiego¹⁰⁵⁸.

Tabela 298 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Potok [Potok Wielki]

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Bartłomiej Szołomoński	1611-1613; proboszcz
Aleksander Zychowski	-1636-1637-; proboszcz
Bartłomiej Szołomoński	-1637-(?); proboszcz
Jan Unikowski, -1695	-1657-1658-; proboszcz
Tomasz Jełowicki, 1740-1791	31.08.1778-05.07.1791; proboszcz
Kajetan Sołtyk, 1742-	1791-1792-; proboszcz
Marcin Stanisław Kostka Miękiński, 1791-	-1839-14.05.1849; proboszcz
Filip Jakub Skurzyński /Skórzyński/, 1817-1900	1850-1867-; proboszcz
Leon Rządkowski /Leo/, 1809-1891	1878-23.01.1891; proboszcz
Roman Albin Świdziński, 1855-1893	ok. grudzień 1892-13.04.1893; administrator
Paweł Wronka, 1857-1909	ok. listopad 1893-29.10.1909; administrator
Wojciech Machnikowski, 1835-1913	-27.11.1913; administrator
Mikołaj Bobolewski, 1872-1946	12.12.1913-01.12.1922; proboszcz
Mikołaj Bobolewski, 1872-1946	05.09.1924-31.03.1932; proboszcz
Włodzimierz Grzędziński, 1863-1934	ok. 27.06.1934-; proboszcz
Stanisław Orłowski, 1909-1994	1945-14.10.1946; administrator
Józef Baranowski, 1894-1972	05.10.1946-20.07.1949; proboszcz
Artur Dyjak	-2024-; proboszcz

¹⁰⁵⁷ Spis DL 1840, s. 93, 94; Spis DL 1846, s. 23; Spis DL 1865, s. 16; Spis DL 1898, s. 47; Spis DL 1909, s. 52; Spis DL 1915, s. 37, 38; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/I, k. 26; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/105, k. 509.

¹⁰⁵⁸ Ziemia Lubelska 1919, Nr 210, s. 2.

5.98. Potok Górny (PR), Narodzenia Matki Bożej

Gmina Potok Górny, pow. biłgorajski, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁰⁵⁹:

- (...) archidiecezji warszawskiej i nowogiejorgijewskiej (1841-23.05.1875),
- (...) diecezji chełmsko-warszawskiej (-23.05.1875-1879-; wymieniana poza dekanatami),
- biłgorajski diecezji warszawsko-chełmskiej (-1892-),
- 2-gi biłgorajski diecezji warszawsko-chełmskiej (-1903-31.07.1905),
- 2-gi biłgorajski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

Cerkiew była zaliczana do starożytnych /древле/ cerkwi (-1879-)¹⁰⁶⁰.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Potok Górny (gmina Potok Górny) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu¹⁰⁶¹.

Tabela 299 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Potok Górny (Potok, Potok Ordynacki)

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Krzysztof Szumowski	-1869-; proboszcz
Teodor Pawłowski	-1891-1904-; proboszcz
	-1905-; wakat
Mikołaj Babeńko	-1906-1909-; proboszcz
Aleksander Radzik, 1879-	01.12.1908/mianowanie-01.08.1911; proboszcz
Aleksy Lebediewicz	-1912-; proboszcz
Ludwik Kwiek, 1864-1939	1918-; administrator

5.99. Potok Górny (RG), Narodzenia NMP

Gmina Potok Górny, pow. biłgorajski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- szczebrzeszyński diecezji chełmskiej (-1827-1833-).

W **1827** roku zostało ustanowione bractwo przy cerkwi parafialnej, bractwo istniało w **1833** roku (wówczas do bractwa należało 26 osób)¹⁰⁶².

¹⁰⁵⁹ PKLG 1870, s. 63; PKLG 1972, s. 70, 71; PKLG 1873, s. 70, 71; PKLG 1874, s. 70, 71; PKLG 1875, s. 73, 74; PKLG 1879, s. 77; PKLG 1892, s. 226-232; PKLG 1904, s. 274; PKLG 1905, s. 253; PKLG 1906, s. 158; PKLG 1907, s. 125; PKLG 1908, s. 125; PKLG 1909, s. 133; PKLG 1910, s. 137; PKLG 1911, s. 144; PKLG 1912, s. 146.

¹⁰⁶⁰ PKLG 1879, s. 79.

¹⁰⁶¹ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

¹⁰⁶² APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 45, 46.

Kolatorem cerkwi była Ordynacja Zamojska (-1842-)¹⁰⁶³.

W latach **1841-1843** część ludności parafii Potok Górny a także Babice, Luchów przyjęła wyznanie prawosławne. Ludność ta miała 3 cerkwie, 3 kapłanów i 6 sług kościelnych¹⁰⁶⁴.

Tabela 300 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Potok

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji

5.100. Potok Górny /Potok, Potok Ordynacki/, (RL) św. Jana Chrzciciela /S. Joannes Bapt./, diecezja zamojsko-lubaczowska

Gmina Potok Górny, pow. biłgorajski, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁰⁶⁵:

- *tarnogrodzki diecezji przemyskiej (1772-1785-),*
- *tarnogrodzki diecezji lubelskiej (-1839-1864-),*
- *biłgorajski diecezji lubelskiej (-1870-1913-1932-),*
- *tarnogrodzki diecezji zamojsko-lubaczowskiej (25.03.1992-2025-).*

Kościół murowany wybudowany w **1743** roku z fundacji Teresy Zamoyskiej. Konsekrowany 14 lipca **1754** roku przez biskupa przemyskiego Wacława Hieronima Sierakowskiego¹⁰⁶⁶.

W **1785** roku parafia Potok Górny leżała w dekanacie tarnogrodzkim diecezji przemyskiej oraz obejmowała miejscowości Borowina, Brzozowiec, Brzyska Wola, Dąbrówka, Derylaki, *Gord*, Jedlinki, Kulno, Lipiny, Naklik, Potok Górny, Przysiadki, Szyszków, Zagródki i liczyła 4479 parafian¹⁰⁶⁷.

Tabela 301 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Potok Górny /Potok, Potok Ordynacki/

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Andrzej Szynglarowicz, -1733	-1729-1733; proboszcz
Walenty Smarzepicki	1744-1746; proboszcz
Bartłomiej Sobolewski	1802-1821; proboszcz
Mateusz Bełcikowski, 1789-1856	-1839-1856; proboszcz
Jan Pawełekiewicz, 1819-1880	1856-1857; proboszcz
Tomasz Józef Petrykowski, 1824-1907	27.03.1857-ok. 24.04.1873; proboszcz
Feliks Kamiński, 1839-1907	ok. 04.05.1873-ok. 20.04.1876-; proboszcz
Franciszek Matraś, 1830-	ok. 24.04.1876-; administrator
Fryderyk Więckowski, 1839-1918	1878-29.01.1918; administrator

¹⁰⁶³ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 473, 474.

¹⁰⁶⁴ AGAD RS, sygn. 1/186/25, k. 76.

¹⁰⁶⁵ Spis DL 1840, s. 89; Spis DL 1846, s. 19; Spis DL 1864, s.12; Spis DL 1865, s. 14; Spis DL 1914, s. 30; Spis DL 1915, s. 32; Spis DL 1932, s. 57.

¹⁰⁶⁶ Spis DL 1932, s. 57.

¹⁰⁶⁷ Kramarz Rozmieszczenie, s. 447-478.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Antoni Czamarski, 1879-1939	1918-1920; proboszcz
Józef Sławiński, 1884-1964	16.06.1920-24.07.1920; administrator
Kazimierz Siedlecki, 1867-1931	październik 1920-ok. maj 1922; administrator
Franciszek Fruk	ok. maj 1922-; proboszcz
Seweryn Gustaw Śluskowski /Śluzkowski/, 1867-1939	29.12.1922-17.09.1925; proboszcz
Adolf Neczyński, 1879-1938	jesień 1925-1936; proboszcz
Błażej Nowosad, 1903-1943	1936-23.12.1943; proboszcz
Władysław Daleczko, 1910-1991	1944-; tymczasowy administrator
Ludwik Olechowski, 1875-1945	1944-07.09.1945; proboszcz
Józef Walczak, -1971	1962-1970; proboszcz
Bogusław Wojtasiuk, 1936-	01.01.1971-28.02.1989; proboszcz
Ryszard Sierkowski, 1946-2011	10.02.1989-06.06.2002; proboszcz
Piotr Sobczuk, 1970-	01.08.2019-2024-; proboszcz

5.101. Potok Jaworowski (RL), Trójcy Przenajświętszej, diecezja zamojsko-lubaczowska

Gmina Wielkie Oczy, pow. lubaczowski, woj. podkarpackie.

Dekanat¹⁰⁶⁸:

- lubaczowski diecezji zamojsko-lubaczowskiej (25.03.1992-2025-).

Tabela 302 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Potok Jaworowski

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Michał Styczeń, 1928-2020	1982-1983; administrator
Jerzy Pytlik, 1962-	1994-1998; proboszcz
Czesław Szczerba, 1963-	1998-2003; proboszcz
Bogdan Bejgier, 1968-	2003-22.06.2009; proboszcz
Stanisław Gorczyński, 1969-	22.06.2009-2019-; proboszcz

5.102. Potok-Stany (RL), Wniebowzięcia NMP

Gmina Potok Wielki, pow. janowski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- modliborzycki diecezji sandomierskiej (25.03.1992-2025-).

Tabela 303 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Potok-Stany

¹⁰⁶⁸ Spis DZL 2010, s. 86.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Tomasz Raczkowski, 1951-2020	30.12.1983-24.09.1984; rektor 25.09.1984-30.08.1986; proboszcz
<i>Dariusz Chowaniec</i>	-2024-; proboszcz

5.103. Poturzyca /Poturzyca Wielka/ (RG)

Współcześnie wieś, rejon czerwonogrodzki, obwód lwowski, Ukraina.

Wcześniej:

- powiat bełski, woj. bełskie, Polska (-1713-; starostwo sokalskie), parafia r.l. Sokal (-1764-)¹⁰⁶⁹.

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z **1675** roku notuje popa w królewskiej wsi Poturzyca¹⁰⁷⁰.

5.104. Poturzyn (PR)

Gmina Telatyn, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁰⁷¹:

- 2-gi tomaszowski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

Według rejestru poborowego z **1472** roku we wsi królewskiej Poturzyn /Potharszyn/ leżącej w powiecie bełskim województwa bełskiego funkcjonowała cerkiew¹⁰⁷².

29 kwietnia **1906** roku biskup diecezji chełmsko-lubelskiej Eulogiusz przeprowadził wizytację cerkwi w Poturzynie¹⁰⁷³.

W nocy z 19 na 20 października **1907** roku wybuchł pożar w zabudowaniach folwarcznych Rulikowskich. Pożar przeniósł się następnie na wieś Poturzyn, gdzie uległo pożarowi 56 osad włościańskich, budynek urzędu gminnego, apteki i plebania prawosławnego probostwa¹⁰⁷⁴.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Poturzyn (gmina Poturzyn, pow. tomaszowski) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu¹⁰⁷⁵.

Tabela 304 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Poturzyn

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Seweryn Ulanicki, 1837- /Joachim Seweryn/	1875-1878-; proboszcz

¹⁰⁶⁹ Bondyra Własność, s. 184.

¹⁰⁷⁰ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 820.

¹⁰⁷¹ PKLG 1909, s. 234; PKLG 1910, s. 240; PKLG 1911, s. 242; PKLG 1912, s. 251.

¹⁰⁷² Janeczek Rejestr 1472, s. 43.

¹⁰⁷³ CCZ 1906, Nr 7, s. 207.

¹⁰⁷⁴ Strażak 1907, Nr 10, s. 8.

¹⁰⁷⁵ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Proklus Gomella, 1842-	-1908-1912-; proboszcz
Jan Lewicki	01.10.1919-27.10.1922; administrator 28.10.1922-; proboszcz
Konstanty Stachowski, 1903-	18.08.1936-10.10.1936; proboszcz

5.105. Poturzyn (RG), św. Dymitra Męczennika

Gmina Telatyn, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁰⁷⁶:

- bełski diecezji chełmskiej (-1696-),
- waręski diecezji chełmskiej (-1761-),
- tyszowiecki diecezji chełmskiej (-1833-1875).

Cerkiew filialna:

- Witków (-1842-1863-). Patrz hasło: Witków.
- Żabcze (-1842-1863-). Patrz hasło: Żabcze.

Kaplica:

- Kadłubiska (-1847-1863-).

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z **1675** roku notuje popa we wsi Poturzyn¹⁰⁷⁷.

20 października **1761** roku parafialna cerkiew Podwyższenia Krzyża świętego (dekanatu waręskiego) leżąca w dobrach starosty poturzyńskiego Michała Rzeczyckiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość Poturzyn. Do spowiedzi przystępowało około 200 osób¹⁰⁷⁸.

Kolatorem cerkwi był Tytus Woyciechowski (-**1842-**)¹⁰⁷⁹.

Tabela 305 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Poturzyn

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Teodor Liszkiewicz	-01.01.1824-15.02.1841; proboszcz
Józef Liszkiewicz, 1807-	01.01.1840-ok. 13.09.1846; administrator
Jan Ulanicki, 1807-1865	ok. 20.09.1846-1847-; administrator -31.12.1864; proboszcz
Seweryn Ulanicki, 1837- /Joachim Seweryn/	01.01.1865-1875; proboszcz

Diak:

- Józef Rawlik (przed 1833 rokiem, patrz GSB),

¹⁰⁷⁶ Rocznik RWCh 1847, s. 299; Spis DGCh 1863, s. 20; PKLG 1872, s. 72; PKLG 1873, s. 72; PKLG 1874, s. 72; PKLG 1875, s. 75; PKLG 1877, s. 80; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1184, k. 52.

¹⁰⁷⁷ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 774, 775.

¹⁰⁷⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 518, 519.

¹⁰⁷⁹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 487, 488.

- Ignacy Rawlik¹⁰⁸⁰ (-18.07.1865-).

5.106. Potylicz (RG)

Współcześnie: wieś, rejon żółkiewski, obwód lwowski, Ukraina.

Wcześniej:

- województwo bełskie (-1423-), gmina Potylicz (-17.09.1939), Polska.

Tabela 306 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Potylicz

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Paweł Dolinowski	-1818-; proboszcz

5.107. Potylicz (RL), św. Stanisława Biskupa, św. Dominika W

Współcześnie: wieś, rejon żółkiewski, obwód lwowski, Ukraina.

Województwo bełskie (-1423-), gmina Potylicz (-17.09.1939), Polska.

Dekanat¹⁰⁸¹:

- magierowski diecezji chełmskiej (09.07.1604-18.06.1624),
- potylicki diecezji chełmskiej (18.06.1624-15.09.1694-20.07.1717-1772),
- żółkiewski diecezji lwowskiej (-1818-1819-).

Kościół, kaplice:

- Potylicz, drewniany, Przemienienia Pańskiego, drewniany (-1772-)¹⁰⁸².

9 lipca **1604** roku, na synodzie diecezjalnym, parafia została włączona do dekanatu potylickiego diecezji chełmskiej¹⁰⁸³.

Rejestr poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzony 7 listopada **1673** roku wymienia parafię Potylicz w dekanacie potylickim. Parafia miała proboszcza, kantora i dzwonnika¹⁰⁸⁴.

Rejestr poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzony 31 stycznia **1675** roku notuje parafię Potylicz w dekanacie potylickim. Do opodatkowania zgłoszono proboszcza, i kantora¹⁰⁸⁵.

W **1772** roku kościół (św. Stanisława Biskupa, św. Dominika W) był drewniano-murowany, pod patronatem szlacheckim (woj. bełskie)¹⁰⁸⁶.

Do parafii należały m.in. następujące miejscowości: Dziewięcierz (jedna miejscowość o tej nazwie leży w Polsce a druga na Ukrainie) oraz miejscowości współcześnie leżące na Ukrainie: Huta Obedyńska, Huta Zielona, Olszanka (współcześnie Wilszanka), Potylicz, Smolin oraz w Polsce: Prusie, Werchrata a także *Jamnice* (-**1838-1848**-)¹⁰⁸⁷.

¹⁰⁸⁰ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1184, k. 52.

¹⁰⁸¹ Concilia Poloniae T.9, s. 9-20, 23-38, 66-78, 83-130, 133-178, 214-292; AP Przemysł APR Potylicz, sygn. 55/2436/0/-/21.

¹⁰⁸² Litak KŁR, s. 3161-366.

¹⁰⁸³ Concilia Poloniae T.9, s. 9-20, 83-130.

¹⁰⁸⁴ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 193, 194.

¹⁰⁸⁵ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 246.

¹⁰⁸⁶ Litak KŁR, s. 3161-366.

¹⁰⁸⁷ AP Przemysł APR Potylicz, sygn. 55/2436/0/-/22; AP Przemysł APR Potylicz, sygn. 55/2436/0/-/23.

26 sierpnia **1839** roku została przeprowadzona wizytacja dziekańska, przez dziekana ks. Mikołajewicza¹⁰⁸⁸.

28 września **1848** roku została przeprowadzona wizytacja dziekańska, przez dziekana ks. Mikołajewicza¹⁰⁸⁹.

Tabela 307 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Potylicz

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Wincenty ¹⁰⁹⁰	-31.12.1424-; rektor
Jan Tomasz Boratyński	-1602-1604-; proboszcz
Jan Sasin, -1646	-1620-1644-; pleban
Marcin Bartmiński	-15.09.1694-; proboszcz
Michał Dąbrowski	-1818-1819-; proboszcz
Jan Borzęcki	-1838-1849-; proboszcz

5.108. Powicie (RG), Archaniola Michała

Współcześnie: wieś, rejon kobryński, obwód brzeski; Białoruś.

Starostwo ratneńskie, ziemia chełmska, woj. ruskie (-1791-1792-)¹⁰⁹¹.

Wieś leżała w dobrach Tekli Sosnowskiej wojewodztwa połockiej (-1791-1792-)¹⁰⁹².

Tabela 308 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów greckokatolickiej parafii Powicie

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Aleksander Borkowski	-1791-1792-; proboszcz

5.109. Poźdymierz (PR)

Współcześnie wieś Poźdymierz, rejon radziechowski, obwód lwowski, Ukraina.

Według rejestru poborowego z **1472** roku we wsi królewskiej Poźdymierz /Poszdymyrcz/ leżącej w powiecie sokalskim województwa bełskiego funkcjonowała cerkiew¹⁰⁹³.

5.110. Poźdymierz (RG)

Współcześnie wieś Poźdymierz, rejon radziechowski, obwód lwowski, Ukraina.

¹⁰⁸⁸ AP Przemyśl APR Potylicz, sygn. 55/2436/0/-/22.

¹⁰⁸⁹ AP Przemyśl APR Potylicz, sygn. 55/2436/0/-/23.

¹⁰⁹⁰ ZDM, Nr 1351; Dzieje ChK, s. 51.

¹⁰⁹¹ APL Komisje CWZCh, sygn. 35/18/0/-/4, k. 111.

¹⁰⁹² APL Komisje CWZCh, sygn. 35/18/0/-/4, k. 111.

¹⁰⁹³ Janeczek Rejestr 1472, s. 52.

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z 1662 roku notuje popa we wsi Poździmierz¹⁰⁹⁴.

5.111. Pratulin (PR)

Gmina Rokitno, pow. bialski, woj. lubelskie.

Tabela 309 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Pratulin

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Konstanty Aleksiewicz	proboszcz

5.112. Pratulin (RG), Narodzenia NMP

Gmina Rokitno, pow. bialski, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁰⁹⁵:

- kodeński diecezji chełmskiej (-1833-1865-).

Tabela 310 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Pratulin

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Michał Mazanowski, 1779-1850	-1829-29.12.1850; proboszcz
Jan Żypowski, 1799-1866	30.12.1850-; administrator
Józef Kurmanowicz, 1838-	-1863-; administrator

5.113. Pratulin (RL), św. Apostołów Piotra i Pawła /SS. Ap. Petri et Pauli/, Sanktuarium bł. Wincentego Lewoniuka, diecezja siedlecka

Gmina Rokitno, pow. bialski, woj. lubelskie

Dekanat¹⁰⁹⁶:

- (...) diecezji podlaskiej (-1851-),
- konstantynowski diecezji lubelskiej (-1909-1914-1919-),
- janowski diecezji siedleckiej (25.03.1992-2025-).

Tabela 311 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Pratulin

¹⁰⁹⁴ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/72, k. 207.

¹⁰⁹⁵ Rocznik RWCh 1847, s. 292; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1185, k. 44; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 27-30.

¹⁰⁹⁶ Spis DL 1915, s. 60.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Walenty Szepietowski, 1750-1822	-26.01.1822; proboszcz
Tomasz Bojalski	1851-; proboszcz
Józef Pieńkowski, 1874-	-1908-ok. luty 1909; administrator
Stanisław Kowalski, 1881-1955	1911-1919; administrator
Stefan Ginalski, 1889-1954	1919-01.07.1920; proboszcz
<i>Jacek Guz</i>	-2018-; proboszcz

5.114. Prawno (RL), św. Anny

Gmina Józefów nad Wisłą, pow. opolski, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁰⁹⁷:

- urzędowski archidiakonu zawichojskiego diecezji krakowskiej (-1778-20.07.1790),
- urzędowski diecezji chełmsko-lubelskiej (20.07.1790-1792-),
- chodelski diecezji lubelskiej (01.01.1819-1848-),
- nowoaleksandryjski diecezji lubelskiej (-1883-),
- opolski diecezji lubelskiej (25.09.1918-),
- opolski archidiecezji lubelskiej (25.03.1992-2025-).

5 czerwca **1827** roku została przeprowadzona dziekańska wizytacja parafii przez dziekana chodelskiego ks. Ignacego Fojtarowicza, proboszcza parafii r.l. Niedrzwica Kościelna¹⁰⁹⁸.

Kościół w Prawnie był przez pewien czas kościołem filialnym parafii Rybitwy (1867-1914-)¹⁰⁹⁹.

19 czerwca **1926** roku sufragan lubelski Adolf Józef Jełowicki przeprowadził wizytację parafii¹¹⁰⁰.

Tabela 312 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Prawno

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Marcin Raznikowski	-04.09.1753-04.02.1769-; proboszcz
Maciej Kryspiński, 1753-	20.06.1777-1792-; proboszcz
Adrian Pawełcki, 1733-1812	-1810-13.01.1812; proboszcz
Jan Ostojski, 1773-	13.01.1812-04.08.1812; administrator
Jakub Piecek, 1778-	ok. 30.08.1812-22.06.1831; proboszcz
Wincenty Kroczewski	22.06.1831-; administrator
Jan Czachurski, 1796-1872	-1839-1848-; proboszcz

¹⁰⁹⁷ Spis DL 1840, s. 76; Spis DL 1846, s. 9; Spis DL 1849, s. 9; Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1919, Nr 3, s. 73, 74; Kumor ODK, 187-232; APL APR Rybitwy Prawno, sygn. 35/1913/0/2.4/72, k. 70/71; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/I, k. 26; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/105, k. 662, 663.

¹⁰⁹⁸ APL APR Rybitwy Prawno, sygn. 35/1913/0/2.4/15, k. 8.

¹⁰⁹⁹ Spis DL 1895, s. 30; Spis DL 1915, s. 27; APL APR Rybitwy Prawno, sygn. 35/1913/0/2.4/72, k. 70/7.

¹¹⁰⁰ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1926, Nr 5, s. 153.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Franciszek a Paulo Dyka, 1854-1919	przed 14.10.1894-08.06.1914-; wikariusz filialnej parafii -04.05.1919; administrator
Szymon Mokrski, 1862-1931	ok. kwiecień 1919-1920; duszpasterz 1920-30.09.1928; administrator
Marcin Ślósarz, 1893-	ok. maj 1928-; proboszcz
Kazimierz Łęczycki, 1904-	ok. marzec 1939-; proboszcz
Władysław Kogut, 1935-2003	26.05.1980-maj 1992; proboszcz
Piotr Tadeusz Trela	-21.06.2003; proboszcz
Wiesław Podlodowski	2004-2022-; proboszcz

Tabela 313 – Chronologiczny wykaz wikariuszy rzymskokatolickiej parafii Rybitwy a spełniających obowiązki duszpasterskie w kościele r.l. w Prawnie

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Kazimierz Dmowski, 1810-1883	-01.02.1883; wikariusz

Organisci (biogramy, patrz GSB):

- Józef Antoniewski (-1812-).

5.115. Prehoryle (PR)

Gmina Mircze, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie.

27 kwietnia **1906** roku biskup diecezji chełmsko-lubelskiej Eulogiusz przeprowadził wizytację cerkwi w miejscowości Prehoryle¹¹⁰¹.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Prehoryle (gmina Kryłów) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu¹¹⁰².

Tabela 314 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Prehoryle

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Dymitr Maksymiuk, 1897- /Maksymiak/	-1943-; obsługujący

5.116. Prehoryle (RG), Narodzenia NMP

Gmina Mircze, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- hrubieszowski diecezji chełmskiej (-1696-1875).

¹¹⁰¹ CCZ 1906, Nr 7, s. 207.

¹¹⁰² Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

Cerkiew Prehoryłe była cerkwią filialną parafii Kryłów (-1842-1863-).

22 kwietnia **1760** roku cerkiew Narodzenia NMP leżąca w dobrach Jeżewskiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała: Krzczów /Krzyszów/, Prehoryłe¹¹⁰³.

Cmentarz w Prehoryłe, przedmieściu Kryłowa, był wykorzystywany tylko przez unitów do roku 1784 roku, następnie także przez rzymskokatolików do roku 1825, tj. do czasu otwarcia cmentarza „w polu” w Kryłowie.

Kolatorem cerkwi była Aniela Chrzanowska (-**1842**-)¹¹⁰⁴.

Tabela 315 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Prehoryłe

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Skibicki, 1725-	-22.04.1760-; paroch

5.117. Prostyń (RL), 15.06.1511-, Trójcy Przenajświętszej /SSS. Trinitatis/, diecezja drohiczyńska

Gmina Małkinia Górna, pow. ostrowski, woj. mazowieckie.

Dekanat¹¹⁰⁵:

- (...) diecezji podlaskiej,
- węgrowski diecezji lubelskiej (-1909-),
- węgrowski diecezji podlaskiej (-1916-25.03.1992),
- łochowski diecezji drohiczyńskiej (25.03.1992-2025-).

Tabela 316 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Prostyń

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Franciszek Pogorzelski, 1811-1883	1856-; proboszcz
Leon Przesmycki, 1835-1890	-14.03.1890; administrator
Ludwik Broniszewski	ok. lipiec 1890-przed lutym 1892
Michał Karwacki, 1849-1895	1893-1894; administrator
Wiktor Kamiński, 1866-1915	-1908-11.11.1915; administrator
Aleksander Wojtyno	przed 31.03.1916-; administrator

Organiści (biogramy w GSB):

- Stanisław Wyszyński (ojciec prymasa Stefana Wyszyńskiego).

5.118. Próchenki (RG), Opieki Matki Boskiej

¹¹⁰³ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 209, 210.

¹¹⁰⁴ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 431, 432.

¹¹⁰⁵ Spis DL 1909, s. 115.

Gmina Olszanka, pow. łosicki, woj. lubelskie.

Dekanat¹¹⁰⁶:

- *łosicki* diecezji chełmskiej (-1816-),
- międzyrzecki diecezji chełmskiej (-1833-1863-).

Kolatorem cerkwi był Grzegorz Poleszko (-1842-; porucznik wojsk rosyjskich)¹¹⁰⁷.

Tabela 317 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Próchenki

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Mikołaj Kielnicki, -1829	-1816-27.09.1829; proboszcz
Szymon Bułasiewicz, -1832	-30.03.1832; administrator
Jan Szymański, 1809-	-1840-02.09.1857; proboszcz
Laurenty Makowski, 1828-	-1863-; proboszcz

Nauczyciel szkoły r.g.:

- Aleksy Romański¹¹⁰⁸ (-05.12.1857-),
- Aleksander Ulanicki¹¹⁰⁹ (19.04.1858/mianowanie-1860-).

5.119. Prusie (RG), Narodzenia NMP

Gmina Horyniec-Zdrój, pow. lubaczowski, woj. podkarpackie.

Cerkiew drewniana została wybudowana w 1899 roku¹¹¹⁰.

Kościół filialny parafii Horyniec Zdrój (1947-31.05.1974), Werchrata (01.06.1974-2019-).

5.120. Pruszyn (RL), św. Mikołaja Biskupa /S. Nicolai EC/, diecezja siedlecka

Gmina Siedlce, pow. siedlecki, woj. mazowieckie.

Dekanat¹¹¹¹:

- łukowski archidiakonu lubelskiego diecezji krakowskiej (-1778-20.07.1790),
- łukowski diecezji chełmsko-lubelskiej (20.07.1790-1792-),
- siedlecki diecezji lubelskiej (-1909-),
- (...) diecezji podlaskiej (24.09.1918-),
- zbuczynski diecezji siedleckiej (25.03.1992-2025-).

Kaplica:

- Krzymosze /SS. Cordi DBJChr/ (-1909-).

¹¹⁰⁶ Rocznik RWCh 1847, s. 295; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1187, s. 36, 37.

¹¹⁰⁷ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 455, 456.

¹¹⁰⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1187, k. 386.

¹¹⁰⁹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1187, s. 36, 37, 459.

¹¹¹⁰ Spis DLubaczów 1969, s. 20.

¹¹¹¹ Spis DL 1909, s. 104; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/I, k. 27; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/104, k. 228.

Tabela 318 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Pruszyń

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Szymon Tadeusz Mankielun, 1838-1913	-1885; administrator
Ludwik Pawłowski, -1901	1885-; administrator
Karol Rytteł /Rytel/, 1818-1911	ok. lipiec 1890-; administrator
Alfons Gładysz, 1874-	-1908-przed 29.01.1913; administrator

5.121. Przegaliny /Przegaliny Duże/ (RG), Opieki Matki Boskiej

Gmina Komarówka Podlaska (wcześniej Żelizna, Przegaliny), pow. radzyński, woj. lubelskie.

Dekanat¹¹¹²:

- wiszniński diecezji chełmskiej (-1833-1865-).

Kolatorem cerkwi był Adam Moczulski (-1842-)¹¹¹³.

Tabela 319 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Przegaliny

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Leon Łytkowski, -1834	-19.07.1834; proboszcz
Teofan Witoszyński	-1839-; administrator -1847-03.02.1848; proboszcz
Jan Śmigielski, 1819-1880	1855-1863-; proboszcz

Diak:

- Aleksander Oleszczuk (1851-24.05.1862-). Urodził się w 1836 roku (około), syn Jana i Marianny małżonków Oleszczuk¹¹¹⁴.

5.122. Przegaliny Duże (RL), Opieki NMP, 1919-, diecezja siedlecka

Gmina Komarówka Podlaska (wcześniej Żelizna, Przegaliny), pow. radzyński, woj. lubelskie.

Tabela 320 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Przegaliny

¹¹¹² Rocznik RWCh 1847, s. 300; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1184, k. 6; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 53, 54.

¹¹¹³ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 495, 496.

¹¹¹⁴ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1184, k. 6.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Franciszek Bogucki, 1903-1941	-24.09.1941; administrator

5.123. Przemyślany (RL), św. Apostołów Piotra i Pawła

Proboszcz Piotr Smolka, salezjanin.

5.124. Przewały (RL)

Dekanat¹¹¹⁵:

- (...) *diecezji chełmsko-lubelskiej* (20.07.1790-1792-),
- kowelski *diecezji łucko-żytomierskiej* (-1919-).

Biskup lubelski wraz z Kurią Diecezjalną Lubelską administrował częścią diecezji łucko-żytomierskiej m.in. dekanatem kowelskim (-1919-)¹¹¹⁶.

W kwietniu 1919 roku Kuria Diecezjalna Lubelska upoważniła dziekana kowelskiego do poświęcenia cerkwi w Maciejowie leżącej w parafii Przewały¹¹¹⁷.

Tabela 321 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Przewały

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Adam Piotrowski	1781-1792-; proboszcz
Bolesław Górski, 1877-	kwiecień 1919-; administrator

5.125. Przeorsk (PR)

Gmina Tomaszów Lubelski, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat¹¹¹⁸:

- 1-szy tomaszowski *diecezji chełmsko-lubelskiej* (31.07.1905-1915-).

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiwnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Przeorsk (gmina Majdan Górny, pow. tomaszowski) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu¹¹¹⁹.

Tabela 322 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Przeorsk

¹¹¹⁵ AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/I, k. 27.

¹¹¹⁶ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1919, Nr 5, s. 156.

¹¹¹⁷ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1919, Nr 5, s. 156.

¹¹¹⁸ PKLG 1909, s. 233; PKLG 1910, s. 239; PKLG 1911, s. 242; PKLG 1912, s. 250;

¹¹¹⁹ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Ignacy Krypiakiewicz, 1814-	1875-1877; proboszcz
Lew Lewicki	-1908-1912-; proboszcz

5.126. Przeorsk (RG), świętych Kosmy i Damiana

Gmina Tomaszów Lubelski, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat¹¹²⁰:

- tyszowiecki diecezji chełmskiej (-1683-)
- tomaszowski diecezji chełmskiej (-1696-1875).

Cerkiew filialna:

- Korhynie¹¹²¹ (-1842-1863-).

Według rejestru poborowego z 1472 roku we wsi szlacheckiej Przeorsk /Przyeworszk, Przeworsk/ leżącej w powiecie bełskim województwa bełskiego funkcjonowała cerkiew¹¹²². Wieś był własnością rodziny Małdrzyków (herbu Wąż)¹¹²³.

3 czerwca 1761 roku parafialna cerkiew św. Mikołaja (dekanatu tomaszowskiego) leżąca w dobrach starosty baranowskiego Maurycego Kurdwanowskiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość: Przeorsk. Do spowiedzi przystępowało około 100 osób¹¹²⁴.

Tabela 323 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Przeorsk

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Leon Świdnicki	-03.06.1761-; paroch
Mateusz Obuchowicz, -1822	-09.06.1822; proboszcz
Jan Zubański	-1828-; proboszcz
Mikołaj Mosiewicz, 1807-1855	-ok. 10.04.1838; administrator
Ignacy Krypiakiewicz, 1814-	ok. 22.07.1838-1847-; administrator -1863-1875; proboszcz

Diak:

- Jan Breczka (-11.08.1865-)¹¹²⁵.

5.127. Przesmyki (RL), św. Jakuba Apostoła /S. Jacobi Ap./, diecezja siedlecka

Gmina Przesmyki, pow. siedlecki, woj. mazowieckie.

Dekanat¹¹²⁶:

¹¹²⁰ Rocznik RWCh 1847, s. 297; Spis DGCh 1863, s. 19; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1185, k. 27.

¹¹²¹ Rocznik RWCh 1847, s. 297; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 475, 476.

¹¹²² Janeczek Rejestr 1472, s. 42.

¹¹²³ Urzędnicy T.3. z.2, s. 222; Janeczek Rejestr 1472, s. 42.

¹¹²⁴ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 476, 477.

¹¹²⁵ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1185, k. 27.

¹¹²⁶ Spis DL 1909, s. 90; Spis DL 1915, s. 61.

- konstantynowski diecezji lubelskiej (-1909-1914-1919-),
- łosicki diecezji siedleckiej (25.03.1992-2025-).

Kaplica:

- Przesmyki, cmentarz, S. Theodori (-1909-1914-).

Tabela 324 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Przesmyki

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Franciszek Lipka, 1806-1869	-28.02.1869; proboszcz
Jan Rozwadowski, 1854-	ok. kwiecień 1887-; administrator
Władysław Szurowski	ok. grudzień 1892-; administrator
Adam Dubiszewski, 1866-1924	1893-1894; zarządca
Ryszard Słabczyński, 1875-1928	1908-przed 31.03.1916; administrator
Michał Kurczyński, 1869-	przed 31.03.1916-; administrator
Krzysztof Jaszczuk	-2018-; proboszcz

5.128. Przewały (RG), Wniebowzięcia NMP

Współcześnie: wieś, rejon turzyski, obwód wołyński, Ukraina.

Wcześniej:

- powiat krasnostawski, ziemia chełmska, woj. ruskie (-1772-1792-)¹¹²⁷.

Dekanat¹¹²⁸:

- lubomelski diecezji chełmskiej (-1696-1759-)

4 sierpnia 1759 roku cerkiew Wniebowzięcia NMP leżąca w dobrach starosty słonimskiego Ignacego Sadowskiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała: Ochotniki, Osereby, Przewały, Sosnowska, Zastawie¹¹²⁹.

Dziedzicem dóbr Przewały i kolatorem cerkwi r.g. Przewały był łowczy łukowski Michał Zalewski (-1792-)¹¹³⁰.

Do parafii należały wsie: Ochotniki, Osereby, Przewały (-1791-1792-)¹¹³¹.

Tabela 325 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Przewały

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Wołoszyński, 1731-	-1759-1792-; proboszcz

Diacy:

- Jacency Siomaszkiewicz /Siemaszkiewicz/, ok. 1747-; diak przy cerkwi r.g. Przewały (-

¹¹²⁷ APL Komisje CWZCh, sygn. 35/18/0/-/4, k. 436-443.

¹¹²⁸ Concilia Poloniae T.9, s. 66-78, 214-292.

¹¹²⁹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 115, 116.

¹¹³⁰ APL Komisje CWZCh, sygn. 35/18/0/-/4, k. 436, 437.

¹¹³¹ APL Komisje CWZCh, sygn. 35/18/0/-/4, k. 436-441.

1792-)¹¹³²; żona: Marta, ok. 1759; dzieci: Teodor, ok. 1788-, Eudokia, ok. 1791-.

5.129. Przewały (RL), Wniebowzięcia NMP

Współcześnie: wieś, rejon turzyski, obwód wołyński, Ukraina.

Wcześniej:

- powiat krasnostawski, ziemia chełmska, woj. ruskie (-1791-1792-)¹¹³³.

Dekanat¹¹³⁴:

- lubomelski diecezji chełmskiej (09.07.1604-1717-1772).

9 lipca 1604 roku, na synodzie diecezjalnym, parafia została włączona do dekanatu lubomelskiego diecezji chełmskiej¹¹³⁵.

Rejestr poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzony 7 listopada 1673 roku wymienia parafię Przewały w dekanacie lubomelskim. Parafia obejmowała proboszcza, rektor¹¹³⁶.

Rejestry poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzone 31 stycznia 1675 roku i 13 stycznia 1676 roku parafię Przewały w dekanacie lubomelskim. Podano do opodatkowania proboszcza, rektora szkoły¹¹³⁷.

W 1772 roku kościół był drewniany, pod patronatem szlacheckim (woj. ruskie)¹¹³⁸.

Tabela 326 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Przewały

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Adam Piotrowski	-1791-; proboszcz

5.130. Przewodów (PR)

Gmina Ulhówek, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Według rejestru poborowego z 1472 roku we wsi szlacheckiej Przewodów /Przyewodow/ leżącej w powiecie bełskim województwa bełskiego funkcjonowała cerkiew. Wieś obejmowała 7 łanów powierzchni. We wsi były dwie karczmy. Właścicielami wsi od 1435 roku była rodzina Magierów (herbu Szeliga). Znany Andrzeja Magiera z Przewodowa (wzmiankowanego w latach 1466-1514)¹¹³⁹.

5.131. Przewodów (RG), św. Paraskiewy Męczennicy

Gmina Ulhówek, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- bełski diecezji chełmskiej (-1696-),

¹¹³² APL Komisje CW, sygn. 35/18/0/-/4, k. 436, 437.

¹¹³³ APL Komisje CWZCh, sygn. 35/18/0/-/4, k. 436.

¹¹³⁴ Concilia Poloniae T.9, s. 9-20, 66-78, 83-130, 214-292.

¹¹³⁵ Concilia Poloniae T.9, s. 9-20, 83-130.

¹¹³⁶ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 191.

¹¹³⁷ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 244, 268.

¹¹³⁸ Litak KŁR, s. 3161-366.

¹¹³⁹ AGZ T.19, Nr 1960; Janeczek Rejestr 1472, s. 46.

- waręski diecezji chełmskiej (-1761-).

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z 1675 roku notuje popa we wsi Przewodów¹¹⁴⁰.

25 października 1761 roku parafialna cerkiew św. Praksedy M. (dekanatu waręskiego) leżąca w dobrach stolnika mielnickiego Leona Kuczyńskiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość: Przewodów. Do spowiedzi przystępowało około 150 osób¹¹⁴¹.

Tabela 327 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Przewodów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Grzegorz Lewicki	-25.10.1761-; paroch

5.132. Przewodów (RL), 19.03.1988-, św. Brata Alberta, diecezja zamojsko-lubaczowska

Gmina Ulhówek, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- (-19.03.1988-25.03.1992),
- tarnoszyński diecezji zamojsko-lubaczowskiej (25.03.1992-2025-).

Parafię erygowano 19 marca 1988 roku.

Kościół filialny:

- Liski, św. Mikołaja (1947-2025-). Patrz Liski, cerkiew św. Jana Chrzciciela.

Tabela 328 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Przewodów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Aleksander Panek, 1955-2011	19.03.1988-1989; proboszcz, pierwszy
Michał Słotwiński	1989-1995; proboszcz
Jerzy Józef Rzeszowski, 1965-	1995-1998; proboszcz
Wiesław Polewany	1998-12.06.2001; proboszcz
Stanisław Szałański	12.06.2001-20.06.2007; proboszcz
Bogdan Ważny, 1962-	20.06.2007-2022-; proboszcz

5.133. Przeworsk (RL), św. Ducha, archidiecezja przemyska

Patrz tom 3.

5.134. Przysietnica (RL)

Gmina Brzozów, pow. brzozowski, woj. podkarpackie.

¹¹⁴⁰ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 790.

¹¹⁴¹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 529, 530.

Dekanat:

- brzozowski diecezji przemyskiej (-1785-).

W 1785 roku parafia Przysietnica leżała w dekanacie brzozowskim diecezji przemyskiej i liczyła 1027 parafian¹¹⁴².

5.135. Przysań /Przystanie/ (RG), św. Michała Archanioła

Współcześnie rejon czerwonogrodzki, obwód lwowski, Ukraina.

Dekanat¹¹⁴³:

- uhnowski diecezji chełmskiej (-1751-1761-).

6 stycznia 1761 roku parafialna cerkiew św. Michała (dekanatu uhnowskiego) leżąca w dobrach królewskich była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość: Przysań /Przystanie/. Do spowiedzi przystępowało około 100 osób¹¹⁴⁴.

Tabela 329 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Przysań

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Michał Łoziński	1726-06.01.1761-; paroch
Jan Łoziński, 1726-	04.01.1751-; paroch

5.136. Ptycza (RL), św. Trójcy

Współcześnie: Ukraina.

Dekanat¹¹⁴⁵:

- dubieński diecezji łuckiej (-1928-).

Tabela 330 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Ptycz

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Kazimierz Sokołowski, 1883-	ok. lipiec 1928-; proboszcz

5.137. Puchaczów (RG)

Gmina Puchaczów, pow. łączyński, woj. lubelskie.

¹¹⁴² Kramarz Rozmieszczenie, s. 447-478.

¹¹⁴³ APL ChKG, sygn. 35/95/0/12.1/635, k. 47.

¹¹⁴⁴ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 433, 434.

¹¹⁴⁵ AAN MWRiOP, sygn. 2/14/0/5/499, k. 178.

Dekanat:

- lubelski diecezji chełmskiej.

Tabela 331 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Puchaczów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Dutkowski	-1845-; administrator

5.138. Puchaczów (RL), 1533-, Wniebowzięcia NMP /Assumptio BMV/, archidiecezja lubelska

Gmina Puchaczów, pow. łączyński, woj. lubelskie.

Dekanat¹¹⁴⁶:

- parczewski archidiaconatu lubelskiego diecezji krakowskiej (-1778-20.07.1790),
- parczewski diecezji chełmsko-lubelskiej (20.07.1790-1792-),
- chełmski diecezji lubelskiej (-1839-1916-),
- łączyński archidiecezji lubelskiej (25.03.1992-2025-).

Parafia została erygowana **25 sierpnia 1533** roku.

Tabela 332 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Puchaczów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Dominik Warchałowski, 1750-	12.07.1780-; proboszcz
Tomasz Urbankiewicz, 1745-1823	1790-03.01.1823; proboszcz
Franciszek Brzozowski, ok. 1784-	-03.01.1823-1831-; administrator
Piotr Dutkowski, 1797-1888	-1845-1848-; administrator -1864-1882; proboszcz
Marceli Dąbrowski, 1840-1925	27.11.1886-17.06.1889; administrator/proboszcz
Ludwik Zaorski, 1867-	-1908-; administrator
Józef Waśkiewicz, 1871-	-1913-przed 31.03.1916, administrator
Andrzej Dziubiński, 1872-1925	przed 31.03.1916-; administrator
Piotr Tarkowski, 1877-1941	-14.03.1921; proboszcz
Jan Bakiera, 1884-1942	14.03.1921-20.06.1924; administrator
Adam Paweł Siomak	22.06.2015-2018-; proboszcz

W 1891 roku był vacat na stanowisku proboszcza parafii¹¹⁴⁷.

5.139. Pulemieć (RG), św. Michała

¹¹⁴⁶ Spis DL 1840, s. 79; Spis DL 1849, s. 12; PKLG 1892, s. 242; Spis DL 1909, s. 42; Spis DL 1914, s. 32; Spis DL 1915, s. 32; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/I, k. 27; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/104, k. 575.

¹¹⁴⁷ PKLG 1892, s. 242.

Współcześnie wieś, rejon szacki, obwód wołyński, Ukraina.

Dekanat:

- chełmski diecezji chełmskiej (-1696-1759-).

17 czerwca **1759** roku cerkiew parafialna leżąca w dobrach stolnika czerskiego Izydora Grzybowskiego i chorążego ciechanowskiego Teodora Szydłowskiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Do parafii wchodziły wsie: Chrypska Wielka, Pulemiec, Wólka Chrypska¹¹⁴⁸.

Tabela 333 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Pulemiec

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Paweł Michałowicz	-1759-; paroch

5.140. Pulmo (RG), ś. Mikołaja

Współcześnie rejon szacki, obwód wołyński, Ukraina.

Dekanat:

- chełmski diecezji chełmskiej (-1696-1759-)

15 czerwca **1759** roku cerkiew parafialna św. Mikołaja w dobrach kasztelana konarskiego Sebastiana Wyżyckiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Do parafii należały miejscowości: *Grabowa, Olszanka, Pulmo, Zalesie*¹¹⁴⁹.

Tabela 334 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Pulmo

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Demion Jesieciwski	-1759-; paroch

5.141. Puławy (PR), Pokrowa /Opieki Matki Bożej/

Dekanat¹¹⁵⁰:

- (...) diecezji chełmsko-warszawskiej (-1879-; wymieniana poza dekanatami).

Cerkiew była zaliczana do starożytnych /древле/ cerkwi (-**1879-**)¹¹⁵¹.

Tabela 335 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Puławy

¹¹⁴⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 51, 52.

¹¹⁴⁹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 45-47.

¹¹⁵⁰ PKLG 1879, s. 77;

¹¹⁵¹ PKLG 1879, s. 77.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jerzy Tatarow	-1878-; proboszcz

5.142. Puławy (PR)

Gmina Puławy, pow. puławski, woj. lubelskie.

Dekanat¹¹⁵²:

- lubelski diecezji chełmsko-warszawskiej (-),
- (...) diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-),

Tabela 336 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Puławy

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Zawitajew	-1903-1904-; proboszcz
Emilian Omelianowicz, 1860	01.11.1906-1912-; proboszcz

5.143. Puławy (RL), 1975-, Matki Boskiej Różańcowej, archidiecezja lubelska

Gmina Puławy, pow. puławski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- puławski archidiecezji lubelskiej (25.03.1992-2025-).

Tabela 337 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii MB Różańcowej w Puławach

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Piotr Tadeusz Trela	01.08.2010-2018-; proboszcz

5.144. Puławy (RL), 15.06.1985-, Miłosierdzia Bożego

Gmina Puławy, pow. puławski, woj. lubelskie.

Parafia została erygowana 15 czerwca **1985** roku.

Tabela 338 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Miłosierdzia Bożego w Puławach

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji

¹¹⁵² PKLG 1909, s. 219; PKLG 1910, s. 225; PKLG 1911, s. 228; PKLG 1912, s. 237.

5.145. Puławy (RL), 12.09.1990-, św. Brata Alberta Chmielowskiego, archidiecezja lubelska

Gmina Puławy, pow. puławski, woj. lubelskie.

Parafia została erygowana 12 września **1990** roku.

5.146. Puławy (RL), 12.08.1676-, św. Józefa /kontynuatorka parafii Włostowice/

Gmina Puławy, pow. puławski, woj. lubelskie.

Dekanat:

-

Tabela 339 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii św. Józefa w Puławach

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Stanisław Orłowski, 1909-1994	29.10.1988-20.12.1988; administrator

5.147. Puławy (RL), 08.06.1991-, św. Rodziny, archidiecezja lubelska

Gmina Puławy, pow. puławski, woj. lubelskie.

Parafia została erygowana 8 czerwca **1991** roku.

Tabela 340 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii św. Rodziny w Puławach

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Henryk Olech, 1949-	02.08.2002-30.09.2019; proboszcz
Ryszard Krzysztof Winiarski, 1961-	13.10.2019-2022-; proboszcz

5.148. Puławy /Nowa Aleksandria/ (RL), 1919-, Wniebowzięcia NMP (Assumptio BMV)

Gmina Puławy, pow. puławski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- puławski diecezji lubelskiej (1919-).

Kościół w Puławach /Nowej Aleksandrii/ był kaplica publiczna a następnie kościołem filialnym parafii Włostowice (**1675-1919**)¹¹⁵³.

Kościół a właściwie kaplicę grobową dla rodziny Czartoryskich ufundował Adam

¹¹⁵³ Spis DL 1865, s. 8.

Kazimierz Czartoryski. Budowla została ukończona w **1803** roku¹¹⁵⁴.

Na drzwiach do kościoła widnieje napis fundacyjny:

„POMNY NA WIARĘ I CNOTY UKOCHANĄ MATKĘ SWOJĄ
MARYJĘ Z SIENIAWSKICH KSIĘŻNY CZARTORYSKI W. R.
ADAM KAZIMIERZ CZARTORYSKI POSWIECA.”

Matka Adama Kazimierza Maria Zofia z Sieniawskich Czartoryska nie została pochowana w tej kaplicy. W kaplicy nikogo nie pogrzebano¹¹⁵⁵.

Parafia została erygowana w **1919** roku.

7 czerwca **1926** roku sufragan lubelski Adolf Józef Jełowicki przeprowadził wizytację parafii¹¹⁵⁶.

24 czerwca **1933** roku biskup Marian Leon Fulman wizytował parafie Puławy i Włostowice¹¹⁵⁷.

Tabela 341 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Wniebowzięcia NMP w Puławach

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Józef Tuz, 1887-1967	ok. wrzesień 1919-ok. 06.09.1926; pierwszy administrator
Stefan Zdzichowski, 1891-1966	1930-1944; proboszcz
Zygmunt Adamczewski, 1896-1966	-24.05.1966; proboszcz

5.149. Puszcza Solska (PR)

Wieś leży w granicach miasta Biłgoraj (05.10.1954-).

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiwnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Biszczka (gmina Biszczka) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu¹¹⁵⁸.

5.150. Puszcza Solska (RL), 1794-, św. Marii Magdaleny /S. Mariae Magdal./

Patrz parafia św. Marii Magdaleny w Biłgoraju.

5.151. Putnowice (RG), św. Dymitra Męczennika

Gmina Wojsławice, pow. chełmski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- chełmski diecezji chełmskiej (-1696-1759-),

¹¹⁵⁴ Skarby T.14, s. 73, 74.

¹¹⁵⁵ Skarby T.14, s. 82.

¹¹⁵⁶ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1926, Nr 5, s. 153.

¹¹⁵⁷ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1933, Nr 7, s. 251.

¹¹⁵⁸ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

- dubieniecki diecezji chełmskiej (-1847-).

Podczas lustracji wsi Putnowice leżącej w starostwie hrubieszowskim w 1616 roku wymienia się cerkiew¹¹⁵⁹.

24 lipca 1759 roku cerkiew parafialna św. Dymitra Męczennika była wizytowana przez biskupa chełmsko-bielskiego Maksymiliana Ryłło¹¹⁶⁰.

Kościół w Putnowicach był kościołem filialnym parafii Buśno (-1847-)¹¹⁶¹.

Tabela 342 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Putnowice

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Komoziński	-1732-1736-; paroch
Andrzej Komoziński, 1714-	1744-1759-; paroch

6. R – wykaz parafii

6.1. Rachanie (PR)

Gmina Rachanie, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca 1919 roku majątek cerkwi Rachanie (gmina Rachanie, pow. tomaszowski) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu¹¹⁶².

6.2. Rachanie (RG), św. Symeona Słupnika

Gmina Rachanie, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat¹¹⁶³:

- tyszowiecki diecezji chełmskiej (-1696-1875).

15 stycznia 1722 roku parafię wizytował biskup chełmski Józef Lewicki. Cerkiew wymagała remontu¹¹⁶⁴.

26 października 1732 roku cerkiew św. Symeona Słupnika w Rachaniach wizytował komisarz, wyznaczony przez biskupa chełmskiego, ks. Józef Ostaszewski, przy współudziale ks. Mikołaja Sarabkiewicza (proboszcz parafii Dub, dziekan tyszowiecki). Parochem cerkwi był wówczas ks. Andrzej Suprunowicz. Cerkiew była bardzo stara i wymagała remontu¹¹⁶⁵.

Kolatorem cerkwi był Michał Bogumił Czarnowski (-15.01.1722-26.10.1732-)¹¹⁶⁶.

¹¹⁵⁹ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/9/121, k. 76.

¹¹⁶⁰ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 101, 102.

¹¹⁶¹ Rocznik RWCh 1847, s. 289.

¹¹⁶² Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

¹¹⁶³ Rocznik RWCh 1847, s. 299; APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/103, k. 165, 166.

¹¹⁶⁴ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/100, k. 21, 22.

¹¹⁶⁵ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/103, k. 165, 166.

¹¹⁶⁶ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/100, k. 21, 22; APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/103, k. 165, 166.

Do parafii należały miejscowości: miasto Rachanie i wieś Zwiartówek (-1722-1732-)¹¹⁶⁷.
11 października 1760 roku cerkiew św. Symeona Słupnika (dekanatu tyszowieckiego) leżąca w dobrach starosty tyszowieckiego Adama Rostkowskiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowości: Czortówek, Michalów, Rachanie. Do spowiedzi przystępowało około 150 osób¹¹⁶⁸.

Cerkiew filialna parafii Grodysławice (-1842-1863-).
Kolatorem cerkwi był Edward Fredro (-1842-)¹¹⁶⁹.

Tabela 343 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Rachanie

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Stefan Suprunowicz, 1662-1732	-15.01.1722-przed 26.10.1732; paroch
Andrzej Suprunowicz, 1702-	-26.10.1732-11.10.1760-; paroch
Joachim Jędrzejewicz, 1793-	-1829-1848-; proboszcz

6.3. Rachanie (RL), 1435-, Przemienienia Pańskiego /Transfiguratio DNJChr./, diecezja zamojsko-lubaczowska

Gmina Rachanie, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat¹¹⁷⁰:

- grabowiecki diecezji chełmskiej (09.07.1604-18.06.1624-...-20.07.1717-1772),
- grabowiecki diecezji przemyskiej (1772-1796-),
- tyszowiecki diecezji przemyskiej (1796-1811-),
- tyszowiecki diecezji lubelskiej (-1839-1864-),
- tomaszowski diecezji lubelskiej (-1869-1928-),
- tomaszowsko-północny diecezji zamojsko-lubaczowskiej (25.03.1992-2025-).

Kościół filialny: Werechanie, Matki Bożej Korony Polskiej /BMV Reginae Regni Poloniae/ (-1927-1931-). Rekuncyliowany w 1922 roku.

Kaplica: cmentarz (-1916-1928-).

Kościół w Rachaniach był pod wezwaniem św. Anny, następnie św. Trójcy.

Fundatorami kościoła w Rachaniach byli:

- Czarnkowski Michał (trzeciego, 1695-1701),
- Puzyna Anna z Bełżeckich w 1744 roku (czwartego, kościół ten w 1787 roku został przeniesiony do Grodysławic i zamieniony na cerkiew unicką),
- Rostkowska Anna z Bełżeckich primo voto Puzyna wraz z mężem Adamem oraz Rzeczycką Katarzyną Adrianną z Krasickich (piąty, 1769-1797; który funkcjonuje współcześnie). Kościół wybudowano staraniem proboszcza parafii Rachanie ks.

¹¹⁶⁷ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/100, k. 21, 22; APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/103, k. 165, 166.

¹¹⁶⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 396, 397.

¹¹⁶⁹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 483, 484.

¹¹⁷⁰ Spis DL 1840, s. 91; Spis DL 1864, s. 12; Spis DL 1865, s. 15; Spis DL 1870, s. 50; Spis DL 1881, s. 39; Spis DL 1897, s. 61; Spis DL 1909, s. 68; Spis DL 1914, s. 47; Spis DL 1915, s. 47; Spis DL 1917, s. 47; Spis DL 1928, s. 90; Spis DL 1929, s. 90; Concilia Poloniae T.9, s. 9-20, 66-78, 83-130, 214-292.

Antoniego Mokrowskiego¹¹⁷¹.

Przed 30 kwietnia **1426** roku książę płocki i bełski Siemowit IV powierza mieszczaninowi ze Szczepieszyna Michałowi Motyczce osadzenie miasta Rachanie na rawie magdeburskim¹¹⁷².

29 maja **1436** roku książę bełski Kazimierz zaświadcza, że wójt z Rachan Michał Motyczka sprzedał swoje wójtostwo szlachetnemu Mikołajowi Lachowi za 60 grzywien¹¹⁷³.

9 lipca **1604** roku, na synodzie diecezjalnym, parafia została włączona do dekanatu grabowieckiego diecezji chełmskiej¹¹⁷⁴.

18 czerwca **1624** roku, na synodzie diecezjalnym, parafia Rachanie ponownie była wymieniana w dekanacie grabowieckim diecezji chełmskiej¹¹⁷⁵.

Rejestr poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzony 7 listopada **1673** roku wymienia parafię Rachanie w dekanacie grabowieckim (z komendarzem)¹¹⁷⁶.

Rejestr poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzony 31 stycznia **1675** roku notuje parafię Rachanie w dekanacie grabowieckim. Do opodatkowania zgłoszono komendarza¹¹⁷⁷.

15 września **1694** roku, na synodzie diecezjalnym, nie wykazano parafii Rachanie w żadnym dekanacie diecezji chełmskiej¹¹⁷⁸.

Na synodzie diecezjalnym w **1717** roku ponownie wykazano parafię Rachanie w dekanacie grabowieckim diecezji chełmskiej¹¹⁷⁹.

W **1785** roku parafia Rachanie leżała w dekanacie grabowieckim diecezji przemyskiej. Parafia obejmowała wsie: Majdan Typiński, Rachanie, Wierzchrachanie¹¹⁸⁰.

Kościół konsekrowany, w **1798** roku, przez biskupa przemyskiego Antoniego Gołaszewskiego. Gruntownie odnowiony w **1913** roku przez administratora parafii Rachanie ks. Feliksa Jana Franka¹¹⁸¹.

W **1930** roku parafia była wizytowana przez sufragana lubelskiego biskupa Adolfa Józefa Bożeniec-Jelowickiego. Opis relacji z wizyty: „W Grudku 2 bramy. Kościół ładny, ale trudno określić w jakim stylu budowany. Wewnątrz posiada małe, cienkie filary, które nadają wygląd raczej amfiteatru niż kościoła. Szaty kościelne bardzo ładne i dawne. Za to plebanja swym wiekiem sędziwym wygląda niemile. Pokrycie popsute, wygląda zmiłowania. Na szczęście ks. prob. Matuszyński zajął się budową nowej plebanji. Mury już stoją, reszta czeka na ofiarność parafjan.”¹¹⁸².

W kościele pochowani są:

- Marianna Katarzyna Angela z Rzeczyckich Fredro, primo voto Kicka (oraz familia z trzech pokoleń)¹¹⁸³.

¹¹⁷¹ KZSP T.8 z.17, s. 45, 46; Spis DL 1932, s. 157.

¹¹⁷² ZDM, Nr 1361.

¹¹⁷³ ZDM, Nr 1418.

¹¹⁷⁴ Concilia Poloniae T.9, s. 9-20, 83-130.

¹¹⁷⁵ Concilia Poloniae T.9, s. 23-38, 133-178.

¹¹⁷⁶ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 193.

¹¹⁷⁷ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 245, 246.

¹¹⁷⁸ Concilia Poloniae T.9, s. 53-66, 192-213.

¹¹⁷⁹ Concilia Poloniae T.9, s. 66-78, 214-292.

¹¹⁸⁰ Kramarz Rozmieszczenie, s. 447-478.

¹¹⁸¹ Spis DL 1932, s. 157.

¹¹⁸² Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1930, Nr 9, s. 297-300.

¹¹⁸³ GW 1855, Nr 259, s. 4.

Tabela 344 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Rachanie

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Marcin z Rachań	-08.10.1435-; rektor
Antoni Morkowski, 1753-1813	-1798-22.08.1813; proboszcz
Ignacy Tyszkiewicz	22.08.1813-; administrator
Ignacy Załęski	-1814-1817-; proboszcz
Jan Miernowski	-1827-; proboszcz
Joachim Jędrzejewicz, 1793-	-1829-1850-; proboszcz
Roman Leszek, 1827-1870	-1864-1869-; proboszcz
Jakub Julian Kajetan Szaniawski, 1823-1896	-1870-1871-; administrator
Karol Ferencowicz, 1837-1890	-1879-30.03.1890; administrator
Wiktor Polikarp Kwarciański	-1896-; administrator
Wiktor Czarkowski, 1865-1911	ok. lipiec 1890-przed czerwcem 1892; administrator
Wojciech Rękawek, 1871-1911	-1901-1907-; administrator
Wojciech Rogowski, 1841-	-1908-; administrator
Edward Śliwiński, 1873-1919	1910-1911; administrator
Feliks Jan Frank, 1880-1934	22.06.1911-08.08.1918; administrator
Stefan Marian Skrzetuski, 1887-1919	1918-25.03.1919; administrator
Andrzej Prejs, 1871-	31.03.1919-13.07.1920; proboszcz
Władysław Jacniacki, 1888-1943	ok. lipiec 1920-1922-; proboszcz
Józef Tomza, 1883-1961	1928-1931-; proboszcz
Gabriel Cisek, 1964-	22.10.1999-19.08.2015; proboszcz
Krzysztof Kłós	19.08.2015-; proboszcz

Organiści:

- Marcin Stroczyński (-1830-; patrz GSB),
- Ignacy Zarębski¹¹⁸⁴ (-1890-).

6.4. Radcze (PR)

Gmina Milanów, pow. parczewski, woj. lubelskie.

Tabela 345 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Radcze

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Izasław Gołowacki, 1854-1904	07.05.1890-01.12.1894; proboszcz

6.5. Radcze (RG), św. Mikołaja

Gmina Milanów, pow. parczewski, woj. lubelskie.

¹¹⁸⁴ APZ APRRachanie, sygn. 88/628/0/-/15, k. 62/16.

Dekanat¹¹⁸⁵:

- wisznicki diecezji chełmskiej (-1833-1865-).

Kolatorem cerkwi był Seweryn Łubieński (-1842-)¹¹⁸⁶.

Tabela 346 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Radcze

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Andrzej Szymański, 1773-1839	-1818-24.04.1839; proboszcz
Aleksander Szokalski [Ludwik Aleksander], 1817-	19.09.1839-02.03.1843; administrator
Michał Witoszyński, 1815-1864	22.02.1843-28.10.1853; administrator 29.10.1853-17.02.1864; proboszcz

Diak-nauczyciel:

- Teodor Nowosad¹¹⁸⁷ (25.04.1854-1857-).

6.6. Radcze (RL), św. Mikołaja

Gmina Milanów, pow. parczewski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- komarowski diecezji siedleckiej (-2018-2025-).

Tabela 347 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Radcze

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Idźkowski, 1870-	19.06.1921-11.11.1925; administrator/proboszcz
Józef Sidor, 1900-1985	1926-1928; proboszcz
Antoni Teofil Stormke, 1905-1970	1953-1956; proboszcz
Jan Liwak, 1940-	1979-1988; proboszcz
Jarosław Zalewski	-2018-; proboszcz

6.7. Radecznicza (PR)

Gmina Radecznicza, pow. zamojski, woj. lubelskie.

Dekanat¹¹⁸⁸:

- zamojski diecezji chełmsko-warszawskiej (23.05.1875-31.07.1905),
- zamojski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

¹¹⁸⁵ Rocznik RWCh 1847, s. 300; Spis DGCh 1863, s. 23; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1190, k. 11; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 53, 54.

¹¹⁸⁶ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 497, 498.

¹¹⁸⁷ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1187, k. 217, 311.

¹¹⁸⁸ PKLG 1879, s. 80, 81; PKLG 1909, s. 170; PKLG 1910, s. 174; PKLG 1911, s. 180; PKLG 1912, s. 184.

Tabela 348 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów prawosławnej parafii Radecznicza

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Gajda	-1874-1876-; proboszcz
Antoni Draczyński, 1850-	-1878-; proboszcz
Wiktor Iwanow	-1908-1909-; proboszcz

Przełożona klasztoru: ihumenia Atanazja (-1910-1912-); księża: Wiktor Iwanow (-1908-1910-), Michał Sawczuk (-1908-1912-), diakon Jan Antoniuk (-1908-1912-)¹¹⁸⁹.

6.8. Radecznicza (RL), św. Antoniego Padewskiego, diecezja zamojsko-lubaczowska

Gmina Radecznicza, pow. zamojski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- szczebrzeszyński diecezji zamojsko-lubaczowskiej (25.03.1992-2025-).

Klasztor oo. bernardynów w Radeczniczy założono w **1667** roku.

Kościół murowany wybudowany w latach **1667-1669** z fundacji biskupa chełmskiego Mikołaja Świrskiego.

Rejestr poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzony 7 listopada **1673** roku wymienia konwent zakonników w Radeczniczy parafii Mokrelipie w dekanacie turobińskim. Przy kościele był organista¹¹⁹⁰.

Rejestry poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzone 31 stycznia **1675** roku i 13 stycznia **1676** roku notują konwent oo. bernardynów Radeczniczy parafii Mokrelipie w dekanacie turobińskim¹¹⁹¹.

W **1869** roku wypędzono z klasztoru ojców bernardynów i ulokowano rosyjskie prawosławne mniszki. Wieże kościoła zostały zamienione na kopuły¹¹⁹².

W **1883** roku wniesiono w Radeczniczy pomnik ku czci cesarza Aleksandra II¹¹⁹³.

13 czerwca 1916 roku, w dzień św. Antoniego, poświęcono cerkiew i ponownie oddano bernardynom. W uroczystości wzięły udział władze austriacko-węgierskie, przedstawiciele legionów, liczne duchowieństwo i „tłumy ludu”. Kazanie głosili: o. bernardyn Czesław Bogdański i ks. dr Piotr Kwoczyński¹¹⁹⁴. Przed poświęceniem usunięto z kościoła pozostawione przez mniszki obrazy a w głównym ołtarzu umieszczono ocalały obraz św. Antoniego. Ocalał także obraz św. Franciszka. Na chórze zawieszono proporzec czarno-żółty z herbem „C. i K. Monarchii”. Takie same proporce zawieszono na bramach i nad drewnianą kaplicą polową. Kaplica została wybudowana w parku, gdzie w dniu uroczystym odprawiono mszę św. wraz z kazaniem. Kaplicę przystrojono zielenią, kwiatami i barwami biało-amarantowymi. Nad wejściem głównym do kościoła umieszczony został „wspaniały orzeł biały na amarantowym tle”¹¹⁹⁵.

13 czerwca 1916 roku wyruszył do Radeczniczy spod kościoła w Mokrelipiu pochód ludności, duchowieństwa i bractw z chorągwiami i obrazami oraz przedstawiciele władz „C. i

¹¹⁸⁹ PKLG 1909, s. 170; PKLG 1910, s. 174; PKLG 1911, s. 180; PKLG 1912, s. 184.

¹¹⁹⁰ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 191.

¹¹⁹¹ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 244, 269.

¹¹⁹² Głos Lubelski 1916, Nr 166, s. 3.

¹¹⁹³ Borkowski Antoni, „Schronisko sieroce pod wezwaniem św. Antoniego w Radeczniczy”, TKZ 1919, Nr 2, s. 29.

¹¹⁹⁴ KDSan 1916, Nr 7/8, s. 108.

¹¹⁹⁵ Głos Lubelski 1916, Nr 166, s. 3.

K. Monarchii” z Lublina, Krasnegostawu i z Zamościa. Na pochód oczekiwała u podgórza Radeczniczy orkiestra włościańska, aby przy dźwiękach muzyki wprowadzić pochód w obręb klasztornych zabudowań. Orkiestra przygrywała także w kościele. Straż honorową pełnili członkowie organizacji pożarniczych z okolicznych miejscowości. Asystę honorową tworzył pluton Legionistów Polskich. Pochodowi celebrował superior ks. Czyżewski, który w towarzystwie duchowieństwa dokonał rekonyliacji kościoła na zewnątrz i po przecięciu liny przy głównym wejściu wkroczył do kościoła będący wówczas, zgodnie z rytuałem, opróżniony z wiernych. Następnie do kościoła weszli wierni przy dźwiękach hymnu „Boże, coś Polskę”. Mszę św. polowa w kaplicy odprawił superior ks. Czyżewski a kazanie wygłosili „bernardyni o. Czesław i ks. Kurczyński”¹¹⁹⁶.

Kościół i klasztor był rekonyliowany w czerwcu 1919 roku. Do klasztoru sprowadzono siostry felicjanki¹¹⁹⁷. Następnie w 1919 roku powrócili oo. bernardyni¹¹⁹⁸.

13 czerwca 1919 roku została przeprowadzona wizytacja biskupia kościoła w Radeczniczy¹¹⁹⁹.

Tabela 349 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Radecznicza

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Bogusław Jerzy Piotrowski	-26.06.2002; proboszcz
Kazimierz Kowalski	-2016; proboszcz
Marceli (Ryszard) Gęśla	2016-; proboszcz

6.9. Radenice (RL)

Współcześnie rejon mościski, obwód lwowski, Ukraina.

Dekanat:

- mościski diecezji przemyskiej (-1785-).

W 1785 roku parafia Radenice leżała w dekanacie mościskim diecezji przemyskiej i liczyła 659 parafian¹²⁰⁰.

6.10. Radków (PR)

Gmina Telatyn, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiwnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca 1919 roku majątek cerkwi Radków (gmina Poturzyn, pow. tomaszowski) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu¹²⁰¹.

¹¹⁹⁶ Głos Lubelski 1916, Nr 166, s. 3.

¹¹⁹⁷ Borkowski Antoni, „Schronisko sierocy pod wezwaniem św. Antoniego w Radeczniczy”, TKZ 1919, Nr 2, s. 29.

¹¹⁹⁸ Spis DL 1939, s. 213.

¹¹⁹⁹ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1919, Nr 8, s. 236.

¹²⁰⁰ Kramarz Rozmieszczenie, s. 447-478.

¹²⁰¹ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

6.11. Radków (RG), św. Demetriusza

Gmina Telatyn, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- bełski diecezji chełmskiej (-1696-),
- uhnowski diecezji chełmskiej (-1761-),
- tyszowiecki diecezji chełmskiej (-1847-).

26 stycznia **1761** roku parafialna cerkiew św. Demetriusza (dekanatu uhnowskiego) leżąca w dobrach *chorążego* nowogródzkiego Konstantego Iwanickiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość: Radków. Do spowiedzi przystępowało około 64 osoby¹²⁰².

Tabela 350 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Radków

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Bazyli Hetmanowicz	-26.01.1761-; paroch

6.12. Radochońce (RL)

Współcześnie rejon mościski, obwód lwowski, Ukraina.

Dekanat:

- mościski diecezji przemyskiej (-1785-).

W **1785** roku parafia Radochońce leżała w dekanacie mościskim diecezji przemyskiej i liczyła 209 parafian¹²⁰³.

6.13. Radomsko (PR)

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiwnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Radomsko (pow. radomskowski) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Warszawie¹²⁰⁴.

6.14. Radoryż /Radorysz/ (RL), MB Częstochowskiej (poprzednio S. Jacobi Major. Ap.), diecezja siedlecka

Gmina Radoryż Kościelny, pow.

¹²⁰² APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 463, 464.

¹²⁰³ Kramarz Rozmieszczenie, s. 447-478.

¹²⁰⁴ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

Dekanat¹²⁰⁵:

- łukowski archidiakonatu lubelskiego diecezji krakowskiej (-1778-20.07.1790),
- łukowski diecezji chełmsko-lubelskiej (20.07.1790-1792-),
- łukowski diecezji lubelskiej (-1909-),
- adamowski diecezji podlaskiej (24.09.1918-1946-),
- adamowski diecezji siedleckiej (25.03.1992-2025-).

Tabela 351 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Radoryż

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Bonawentura Piwiński, 1730-	25.08.1762-1792-; proboszcz
Franciszek Pierzchała, 1816-1894	pierwsze półrocze 1856-; proboszcz
Tomasz Bujalski, 1815-1896	-16.01.1896; administrator
Przemysław Ołtarzewski, 1852-1921	ok. lipiec 1896-; administrator
Józef Szyszko, 1870-	-1908-; administrator
Bolesław Krępla, 1907-1995	01.08.1946-15.08.1948; administrator

6.15. Radostawa /Radostava, Radostów/ (RG)

Współcześnie: wieś, rejon drohiczynski, obwód brzeski; Białoruś.

Starostwo ratneńskie, ziemia chełmska, woj. ruskie (-1791-1792-)¹²⁰⁶.

Tabela 352 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów greckokatolickiej parafii Radostawa

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Aleksander Borkowski	-1791-1792-; administrator

6.16. Radostów (PR)

Gmina Mirce, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie.

29 kwietnia **1906** roku biskup diecezji chełmsko-lubelskiej Eulogiusz przeprowadził wizytację cerkwi w Radostowie¹²⁰⁷.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Radostów (gmina Mirce) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu¹²⁰⁸.

25 czerwca **1938** roku cerkiew rozebrano¹²⁰⁹.

¹²⁰⁵ Spis DL 1909, s. 96; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/I, k. 27; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/104, k. 322.

¹²⁰⁶ APL Komisje CWZCh, sygn. 35/18/0/-/4, k. 111.

¹²⁰⁷ CCZ 1906, Nr 7, s. 207.

¹²⁰⁸ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

¹²⁰⁹ Siwicki Mikołaj, „Dzieje konfliktów polsko-ukraińskich”, T.1, s. 126.

6.17. Radostów (RG), Protekcji NMP

Gmina Mircze, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie.

Dekanat¹²¹⁰:

- tyszowiecki diecezji chełmskiej (-1732-1875).

Kolatorzem cerkwi była Katarzyna Stawska (-07.06.1717-)¹²¹¹.

Kolatorzem cerkwi był Jan Stanisław Radecki (-09.04.1722-07.11.1832-)¹²¹².

7 listopada 1732 roku cerkiew Protekcji Panny Najświętszej w Radostowie wizytował komisarz, wyznaczony przez biskupa chełmskiego, ks. Józef Ostaszewski, przy współudziale ks. Mikołaja Sarabkiewicza (proboszcz parafii Dub, dziekan tyszowiecki). Cerkiew miała dobre ściany, dach wymagał wielkiego remontu. Parochem cerkwi był wówczas ks. Jan Kulczycki¹²¹³.

Do parafii należała wieś Radostów (-1732-).

25 maja 1761 roku parafialna cerkiew Protekcji NMP (dekanatu tyszowieckiego) leżąca w dobrach chorążego bełskiego Radeckiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość: Radostów. Do spowiedzi przystępowało około 30 osób¹²¹⁴.

Kolatorzem cerkwi był Gabriel Rulikowski (-1842-)¹²¹⁵.

Cerkiew w Radostowie była filialną parafii Wiszniów (-1842-1863-).

Tabela 353 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Radostów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Kulczycki, 1692-	07.06.1717/prezenta; 09.09.1717/aprobata biskupa-25.05.1761-; paroch

6.18. Radruż (RG), św. Paraskiewy /UNESCO/

Gmina Horyniec-Zdrój, pow. lubaczowski, woj. podkarpackie.

Wieś nazywana także przez krótki okres: Rozdroże.

Cerkiew drewniana została wybudowana w XVI wieku. Nieczynna w latach (1945-1966-)¹²¹⁶.

Współcześnie obiekt muzealny, oddział Muzeum Kresów w Lubaczowie (2010-2025-).

Obiekt został wpisany na Listę Dziedzictwa UNESCO (2013).

¹²¹⁰ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/103, k. 187, 188.

¹²¹¹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/103, k. 187, 188.

¹²¹² APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/103, k. 187, 188.

¹²¹³ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/103, k. 187, 188.

¹²¹⁴ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 421.

¹²¹⁵ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 491, 492.

¹²¹⁶ Spis DLubaczów 1969, s. 20.

Zdjęcie 8 – Rok 2019, 5 października. Cerkiew w Radrużu. Foto Mateusz Skórzewski.

6.19. Radwańce /Radwanice/ (RG)

Współcześnie wieś, rejon czerwonogradzki, obwód lwowski, Ukraina.

Wcześniej:

- powiat bełski, woj. bełskie, Polska (-1675-1713-), parafia r.l. Dobrotwór (-1764-)¹²¹⁷.

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z **1675** roku notuje popa we wsi Radwańce¹²¹⁸.

Tabela 354 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Radwańce

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Grzegorz Sitkiewicz, 1779-1815	-przed 10.04.1815; administrator
Paweł Horaczko	-31.08.1826-; proboszcz

6.20. Radziechów (RG), św. Mikołaja

¹²¹⁷ Bondyra Własność, s. 186.

¹²¹⁸ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 807.

Współcześnie miasto, rejon radziechowski, obwód lwowski, Ukraina.

Dekanat:

- (...) diecezji chełmskiej (),
- *suszyński vel stojanowski diecezji łucko-ostrogskiej* (-ok. 1715),
- stojanowski diecezji chełmskiej (ok. 1715-1761-).

31 października **1761** roku parafialna cerkiew św. Mikołaja (dekanatu stojanowskiego) leżąca w dobrach kasztelana Miera była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość: Radziechów. Do spowiedzi przystępowało około 300 osób¹²¹⁹.

Tabela 355 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Radziechów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Stefan Liczewski	-31.10.1761-; paroch

6.21. Radziechów (RL), św. Michała, kościół wchodzący w skład parafii Luboml

Współcześnie: wieś Radziechów, rejon lubomelski, obwód wołyński, Ukraina.

Klasztor dla augustianów w Radziechowie ufundował kanonik chełmski ks. Wojciech Roszkowski (**1690**).

Kościół poaugustiański (**1832**-). Współcześnie cerkiew prawosławna

W kościele znajdował się grobowiec rodziny Wydźgów.

W kościele r.l. Radziechów, w rodzinnym grobowcu, byli pochowani:

- Aniela Wydźga, córka, 1825-1832. Zmarła, mając 7 lat, 9 maja 1832 roku w Lubomlu. Pochówku dokonał augustianin ks. Cezary Pluszkiewicz¹²²⁰.
- ...

6.22. Radziechów (RL), 1755-, Niepokalanego Poczęcia NMP

Współcześnie: miasto Radziechów, rejon lwowski, obwód lwowski, Ukraina.

Dekanat¹²²¹:

- buski archidiecezji lwowskiej (-1813-)

Parafia została wydzielona z terenu parafii Witków Nowy. W **1775** roku parafię r.l. w Radziechowie ufundował Józef Mier¹²²².

Kolatorem kościoła był Wojciech Mier (-**1813**-)¹²²³.

Kościół konsekrowany w **1828** roku pod wezwaniem Niepokalanego Poczęcia NMP¹²²⁴.

¹²¹⁹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 540, 541.

¹²²⁰ AGAD, KsMetrDiecLwów, sygn. 1/436/847, k. 585/51.

¹²²¹ Spis DLwów, 1814, s. 27.

¹²²² Słownik GKP T9, s. 462.

¹²²³ Spis DLwów, 1814, s. 27.

¹²²⁴ Słownik GKP T9, s. 462.

W kościele byli pochowani:

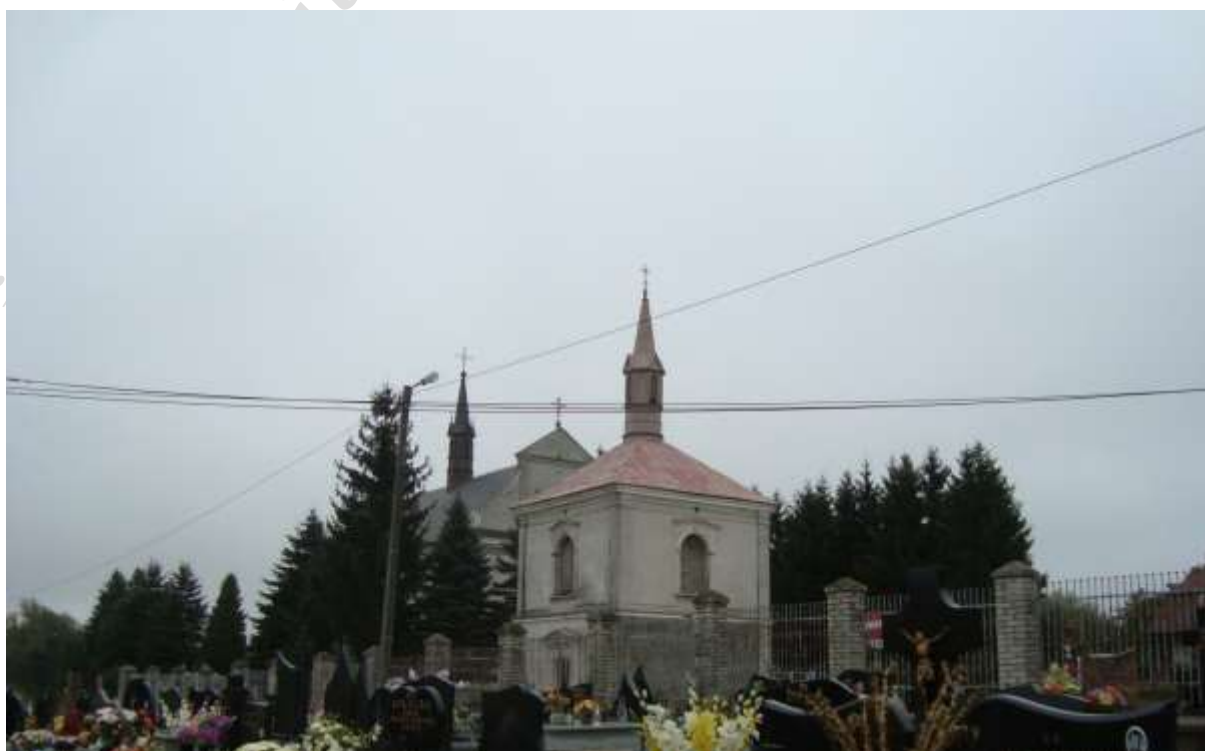
- Marianna Anastazja Anna z Boguszów /zwana Anastazją/ Mier, primo voto Wieniawska, secundo voto Tarnowska, 1709-1795¹²²⁵.
- Anna Agnieszka z Sapiehów Mier, 1772-1800¹²²⁶.
- Józef Mier, 1808¹²²⁷.

6.23. Radzięcin (RL), św. Kazimierza Królewicza /S. Casimiri RC/, diecezja zamojsko-lubaczowska

Gmina Frampol, pow. biłgorajski, woj. lubelskie.

Dekanat¹²²⁸:

- urzędowski archidiakonu zawichojskiego diecezji krakowskiej (-1778-20.07.1790),
- urzędowski diecezji chełmsko-lubelskiej (20.07.1790-1792-),
- zaklikowski diecezji lubelskiej (-1839-1864-),
- zamojski diecezji lubelskiej (-1869-1916-),
- szczebrzeszyński diecezji lubelskiej (-31.12.1934),
- biłgorajski diecezji lubelskiej (01.01.1935-),
- biłgorajsko-północny diecezji zamojsko-lubaczowskiej (25.03.1992-2025-).

Zdjęcie 9 – Rok 2013, 12 września. Kościół i dzwonnica w Radzięcinie. Foto Henryk Kulik.

Kościół filialny św. Jana Nepomucena /S. Jana Nepom./ we Frampolu (-1839-1914-).

¹²²⁵ AGAD, KsMetrDiecLwów, sygn. 1/301/1152, k. 6.

¹²²⁶ AGAD, KsMetrDiecLwów, sygn. 1/301/1152, k. 8.

¹²²⁷ AGAD, KsMetrDiecLwów, sygn. 1/301/1152, k. 18.

¹²²⁸ Spis DL 1840, s. 94; Spis DL 1846, s. 23; Spis DL 1849, s. 23; Spis DL 1865, s. 16; Spis DL 1871, s. 56; Spis DL 1876, s. 64; Spis DL 1897, s. 63; Spis DL 1912, s. 50; Spis DL 1915, s. 49, 50; Spis DL 1917, s. 50; Głos Lubelski 1935, Nr 25, s. 5; AAL AKGDL, sygn. 60/A/I, k. 28; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/105, k. 531.

Zdjęcie 10 – Rok 2013, 12 września. Krzyż fundacyjny z 1852 roku na cmentarzu parafialnym w Radzięcinie. Foto Henryk Kulik.

21 listopada (?) **1852** roku ks. proboszcz Maciej Kwiatkowski poświęcił nowo założony cmentarz parafialny w Radzięcinie¹²²⁹.

Fundatorem kamiennego krzyża fundacyjnego był Maciej Kotyła¹²³⁰.

Tabela 356 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Radzięcin

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Maciej Pawołowicz, 1654-1749	-21.05.1719-; proboszcz /curatus/
Antoni Wojewódzki, 1729-	09.07.1762-1792-; proboszcz
Janowski	
Józef Bąkalski, -1821	-24.05.1818-18.07.1819; administrator
Sienkiewicz	
Maciej Kwiatkowski, 1801-1882	-1839-17.10.1882; proboszcz
Stanisław Ułanowicz, 1841-1895	ok. luty 1892-01.03.1895; administrator
Wojciech Rogowski, 1841-1922	-1896-; administrator
Piotr Metelski, 1844-1916	-przed lutym 1892; administrator
Józef Śmieciński, 1866-	-1908-; administrator
Bronisław Kucharski, 1871-1915	-1911-1914-; administrator
Antoni Zieliński, 1870-1938	29.11.1915-30.09.1919; administrator
Marian Sobieszczkański, 1867-1933	ok. maj 1922-ok. 18.09.1925; proboszcz
Henryk Dubiszewski, 1869-1951	18.09.1925-06.10.1925; proboszcz
Łukasz Zezuliński, 1886-1939	jesień 1925-1925; proboszcz; mianowanie po krótkim czasie odwołano
Jan Majsterski, 1867-1942	1925-; proboszcz
Stanisław Zbieć, 1872-	czerwiec 1927-1928-; proboszcz
Władysław Grzebalski, 1902-1980	22.06.1947-17.05.1980; proboszcz

¹²²⁹ Krzyż fundacyjny na cmentarzu parafialnym w Radzięcinie.

¹²³⁰ Krzyż fundacyjny na cmentarzu parafialnym w Radzięcinie.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Romuald Marian Bekier, 1936-	23.06.1993-19.06.2006; proboszcz
Józef Godzisz, 1954-	19.06.2006-22.06.2009; proboszcz
Krzysztof Kłós	22.06.2009-19.08.2015; proboszcz
Adam Czupich, 1962-	19.08.2015-2020-; proboszcz

Organiści (biogramy w GSB):

- Walenty Łakomski (-maj 1876-lipiec 1878-).

6.24. Radzyń Podlaski (RG), św. Jerzego Męczennika

Miasto Radzyń Podlaski, pow. radzyński, woj. lubelskie.

Dekanat¹²³¹:

- lubelski diecezji chełmskiej (-1683-1761-),
- międzyrzecki diecezji chełmskiej (-1833-1875).

24 marca 1761 roku cerkiew leżąca w dobrach generała artylerii Eustachego Potockiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bielskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowości: Białka, *Kozirynek*, miasto Radzyń Podlaski, Ustrzesz, Zbulitów. Do spowiedzi przystępowało około 60 osób¹²³².

W 1788 roku zostało ustanowione bractwo przy cerkwi parafialnej, bractwo istniało w 1833 roku (wówczas do bractwa należały 23 osoby)¹²³³.

Kolatorem cerkwi był Antoni Szlubowski (-1842-)¹²³⁴.

Tabela 357 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Radzyń Podlaski

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Andrzej Wasiński	-24.03.1761-; paroch
Teodor Kaliński, 1754-1836	1784-22.03.1836; proboszcz
Gabriel Górski, 1814-	-1847-; administrator -1863-; proboszcz

6.25. Radzyń Podlaski (RL), Trójcy św. /SSS. Trinit./, diecezja siedlecka

Miasto Radzyń Podlaski, pow. radzyński, woj. lubelskie.

Dekanat¹²³⁵:

- łukowski archidiecezji lubelskiej archidiecezji krakowskiej (-1778-20.07.1790),
- łukowski diecezji chełmsko-lubelskiej (20.07.1790-1792-)
- radzyński diecezji lubelskiej (-1908-1912-),
- (...) diecezji podlaskiej (24.09.1918-),

¹²³¹ Rocznik RWCh 1847, s. 295;

¹²³² APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 378, 379.

¹²³³ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 35-38.

¹²³⁴ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 455, 456.

¹²³⁵ AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/I, k. 28; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/104, k. 322.

- radzyński diecezji siedleckiej (25.03.1992-2025-).

Kaplice:

- Radzyń Podlaski, cmentarz (-1909-),
- Radzyń Podlaski, pałac Szlubowskiego (-1909-).

Tabela 358 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Radzyń Podlaski

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Józef Bieńkowski /Biejkowski/, 1734-	08.11.1779-1792-; proboszcz
Walenty Świątkowski, 1818-1892	-pierwsze półrocze 1854; administrator
Szymon Bardadin	1856-; proboszcz
Franciszek Wasilewski	-1867-; administrator -1869-; proboszcz
Tadeusz Osiński, 1858-	-1908-1912-; proboszcz

Organista: Jan Pożarowski (-1840-; patrz GSB).

6.26. Rakolupy (PR)

Gmina Leśniowice, pow. chełmski, woj. lubelskie.

Dekanat¹²³⁶:

- 3-ci chełmski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiwnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Rakolupy (gmina Rakolupy) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu¹²³⁷.

Tabela 359 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Rakolupy

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Michał Własiewicz, 1820-	1875-31.12.1876; proboszcz
Aleksy Prokopczuk	-1908-1912-; proboszcz

Psalmiści (biogramy w GSB):

- Onufry Szydłowski (-1899-).

6.27. Rakolupy (RG), św. Jana Chrzciciela

Gmina Leśniowice, pow. chełmski, woj. lubelskie.

¹²³⁶ PKLG 1909, s. 259; PKLG 1910, s. 265; PKLG 1911, s. 267; PKLG 1912, s. 279.

¹²³⁷ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

Dekanat¹²³⁸:

- chełmski diecezji chełmskiej (1696-1749-),
- krasnostawski diecezji chełmskiej (-1760-1875).

Do proboszcza parafii został przesłany list pasterski biskupa Atanazego Pakosty o zwołaniu soborczyka biskupiego w Chełmie w latach **1619-1620**¹²³⁹.

11 lipca **1760** roku cerkiew parafialna św. Jana Chrzciciela leżąca w dobrach Sułkowskiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowości: Leśniowice, Plisków, Rakołupy¹²⁴⁰.

Kolatorem cerkwi był Jan Poletyło (-**1818-1842**-)¹²⁴¹.

Tabela 360 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Rakołupy

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Piotr Narodosławski	-11.07.1760-; paroch
Jan Bieganowski, 1776-	-1817-1832-; proboszcz
Michał Własiewicz, 1820-	17.03.1845-06.06.1850; administrator 07.06.1850-1875; proboszcz

Diaci:

- Daniel Mazurkiewicz (biogram w GSB).
- Jan Kupicz (-1865-)¹²⁴².

6.28. Rata (RG)

Współcześnie wieś Rata, rejon żółkiewski, obwód lwowski, Ukraina.

Według rejestru poborowego z **1472** roku we wsi szlacheckiej Rata /Ratha/ leżącej w powiecie bełskim województwa bełskiego funkcjonowała cerkiew. Wówczas wieś była własnością Kozłowskich herbu Wąż¹²⁴³.

6.29. Radków /Ratków/ (RG)

Gmina Telatyn, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z **1675** roku notuje popa we wsi Radków /Ratków/¹²⁴⁴.

28 czerwca **1938** roku cerkiew rozebrano¹²⁴⁵.

¹²³⁸ Rocznik RWCh 1847, s. 292; Spis DGCh 1863, s. 13; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1190, k. 6; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1185, k. 19.

¹²³⁹ Skoczylas Sobory XVII, s. 134, 135.

¹²⁴⁰ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 305, 306.

¹²⁴¹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 443, 444.

¹²⁴² APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1185, k. 19.

¹²⁴³ Janeczek Rejestr 1472, s. 44.

¹²⁴⁴ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 770.

¹²⁴⁵ Siwicki Mikołaj, „Dzieje konfliktów polsko-ukraińskich”, T.1, s. 126.

6.30. Ratno (RG), NMP

Współcześnie: Ratno, rejon ratneński, obwód wołyński, Ukraina.
Starostwo ratneńskie, ziemia chełmska, woj. ruskie (-1790-1792-)¹²⁴⁶.

Dekanat¹²⁴⁷:

- ratneński (-1792-).

Tabela 361 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Ratno

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Józef Kiriłowicz /Kiriłowicz/	-20.06.1614-06.07.1615-; proboszcz (NMP)
Porfiriusz Kuliczyński	-1792-; proboszcz

6.31. Ratno (RL), Wniebowzięcia NMP

Współcześnie: Ratno, rejon ratneński, obwód wołyński, Ukraina.
Starostwo ratneńskie, ziemia chełmska, woj. ruskie (-1790-1792-)¹²⁴⁸.

Dekanat¹²⁴⁹:

- lubomelski diecezji chełmskiej (09.07.1604-1717-1772),
- *chełmski diecezji chełmsko-lubelskiej (-1792-),*
- (...) diecezji żytomiersko-luckiej (-1879-),
- (...) diecezji luckiej (-1928-).

9 lipca 1604 roku, na synodzie diecezjalnym, parafia została włączona do dekanatu lubomelskiego diecezji chełmskiej¹²⁵⁰.

10 stycznia 1671 roku parafię wizytował, z upoważnienia biskupa chełmskiego Krzysztofa Jana Żegockiego, pleban parafii Maciejów ks. Kazimierz Pogoralski¹²⁵¹.

Rejestr poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzony 7 listopada 1673 roku wymienia parafię Ratno w dekanacie lubomelskim. Parafia obejmowała parocha, komendarza, organistrę, kantora¹²⁵².

Rejestry poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzone 31 stycznia 1675 roku i 13 stycznia 1676 roku parafię Ratno w dekanacie lubomelskim. Podano do opodatkowania proboszcza, rektora szkoły¹²⁵³.

W 1772 roku kościół był drewniany, pod patronatem królewskim(woj. ruskie)¹²⁵⁴.

¹²⁴⁶ APL Komisje CWZCh, sygn. 35/18/0/-/4, k. 163.

¹²⁴⁷ APL Komisje CWZCh, sygn. 35/18/0/-/4, k. 496-498.

¹²⁴⁸ APL Komisje CWZCh, sygn. 35/18/0/-/4, k. 37.

¹²⁴⁹ Concilia Poloniae T.9, s. 9-20, 66-78, 83-130, 214-292; AAN MWRiOP, sygn. 2/14/0/5/499, k. 198, 199; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/I, k. 28.

¹²⁵⁰ Concilia Poloniae T.9, s. 9-20, 83-130.

¹²⁵¹ AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/151, k. 199; Szady Bogumił, „Wizytacje diecezji chełmskiej – XVII wiek”, s. 274.

¹²⁵² AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 191.

¹²⁵³ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 244, 268.

¹²⁵⁴ Litak KŁR, s. 3161-366.

Tabela 362 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Ratno

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Mikołaj Antoni Grott Faliszewski	1760-1792-; proboszcz
Walerian Świącicki, 1902-	ok. listopad 1928-; proboszcz

6.32. Ratoszyn /Ratoszyn Pierwszy/ (RL), św. Macieja Apostoła i św. Katarzyny /s. Mathiae Ap. et s. Catharinae/, archidiecezja lubelska

Gmina Chodel, pow. opolski, woj. lubelskie.

Dekanat¹²⁵⁵:

- chodelski archidiakonatu lubelskiego diecezji krakowskiej (-1778-20.07.1790),
- chodelski diecezji chełmsko-lubelskiej (20.07.1790-1792-),
- bełżycki archidiecezji lubelskiej (25.03.1992-2025-).

Kościół w Ratoszynie był kościołem filialnym parafii Chodel (-1778-1839-1919-)¹²⁵⁶.

Tabela 363 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Ratoszyn

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Józef Błażowski, 1801-	-1848-; komendarz filii
Marian Dąbski, 1896-1960	-26.02.1960; proboszcz
Wojciech Waldemar Jaroszyński	-10.04.2003; proboszcz

6.33. Ratyczów (PR)

Gmina Łaszczów, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Ratyczów (gmina Czerkasy, pow. tomaszowski) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu¹²⁵⁷.

27 czerwca **1938** roku cerkiew rozebrano¹²⁵⁸.

¹²⁵⁵ AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/I, k. 28.

¹²⁵⁶ Spis DL 1840, s. 75; Spis DL 1846, s. 9; Spis DL 1849, s. 8; Spis DL 1865, s. 8; Spis DL 1909, s. 26; Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1919, Nr 2, 1919, s. 58; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/I, k. 28.

¹²⁵⁷ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

¹²⁵⁸ Siwicki Mikołaj, „Dzieje konfliktów polsko-ukraińskich”, T.1, s. 126.

6.34. Ratyczów (RG), św. Michała Archaniola

Gmina Łaszczów, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Wcześniej:

- pow. bełski, woj. bełskie, Polska (-1713-), parafia r.l. Żerniki (-1764-)¹²⁵⁹.

Dekanat¹²⁶⁰:

- tyszowiecki diecezji chełmskiej (-1696-1875).

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z 1675 roku notuje popa we wsi Ratyczów¹²⁶¹.

Kolatorem cerkwi był Aleksander Świeżawski (-22.06.1729-28.10.1732-)¹²⁶².

28 października 1732 roku cerkiew św. Michała Archaniola w Ratyczowie wizytował komisarz, wyznaczony przez biskupa chełmskiego, ks. Józef Ostaszewski, przy współudziale ks. Mikołaja Sarabkiewicza (proboszcz parafii Dub, dziekan tyszowiecki). Parochem cerkwi był wówczas ks. Piotr Lewczyński¹²⁶³.

Do parafii należała tylko wieś Ratyczów (-1732-).

1 listopada 1760 roku parafialna cerkiew św. Michała (dekanatu tyszowieckiego) leżąca w dobrach wojskiego bełskiego Dramińskiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość: Ratyczów. Do spowiedzi przystępowało około 100 osób¹²⁶⁴.

Kolatorem cerkwi był Walery Dramiński (-1842-)¹²⁶⁵.

Cerkiew w Ratyczowie była filialną parafii Żerniki (-1842-1863-).

Tabela 364 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Ratyczowie

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Piotr Lewczyński, 1683-	-22.06.1729-28.10.1732-; paroch
Leon Czyżyk	22.06.1729/prezenta-; nie wiadomo, czy doszła do skutku
Piotr Koiszewski ¹²⁶⁶	-01.11.1760-; paroch

6.35. Rawa Ruska /Rawa/ (RL), Wszechmocy Bożej, NMP Wszystkich świętych, św. Jakuba W Apostoła, św. Wawrzyńca M, św. Józefa

Współcześnie: miasto Rawa Ruska, rejon żółkiewski, obwód lwowski, Ukraina.

Dekanat¹²⁶⁷:

- potylicki diecezji chełmskiej (18.06.1624-15.09.1694-20.07.1717-1772).
- (...) diecezji lwowskiej (-1890-1933-),

¹²⁵⁹ Bondyra Własność, s. 186.

¹²⁶⁰ Rocznik RWCh 1847, s. 300; APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/103, k. 172, 173.

¹²⁶¹ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 788.

¹²⁶² APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/103, k. 172, 173.

¹²⁶³ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/103, k. 172, 173.

¹²⁶⁴ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 414, 415.

¹²⁶⁵ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 491, 492.

¹²⁶⁶ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 414, 415.

¹²⁶⁷ Concilia Poloniae T.9, s. 23-38, 66-78, 133-178, 214-292.

- żółkiewski archidiecezji lwowskiej (1998-2025-).

Kościół i kaplice:

- Rzyczki /Rzeczki, Rzeczyca/, drewniany, NMP¹²⁶⁸.

18 czerwca **1624** roku, na synodzie diecezji, parafia Rawa /Rawa Ruska/, została włączona do dekanatu potylickiego. Rawa /Rawa Ruska/ nie była wymieniana wśród parafii funkcjonujących 9 lipca **1604** roku¹²⁶⁹. Można z tego wywnioskować, że parafia została erygowana po 9 lipca 1604 roku a przed 18 czerwca 1624 roku.

Rejestr poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzony 7 listopada **1673** roku wymienia parafię Rawa w dekanacie potylickim (z komendarzem)¹²⁷⁰.

Rejestr poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzony 31 stycznia **1675** roku notuje parafię Rawę w dekanacie potylickim. Do opodatkowania zgłoszono komendarza¹²⁷¹.

W **1772** roku kościół (Wszechmocy Bożej, NMP Wszystkich świętych, św. Jakuba W Apostoła, św. Wawrzyńca M, św. Józefa) był drewniany, pod patronatem szlacheckim (woj. bełskie)¹²⁷².

Tabela 365 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Rawa Ruska

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Antoni Wierzbowski	-1783-; proboszcz
Franciszek Mynarski, 1862-1933	25.09.1892-07.04.1893; administrator

6.36. Regów (RL)

Patrz Wysokie Koło.

6.37. Rejowiec (PR)

Gmina Rejowiec, pow. chełmski, woj. lubelskie.

Dekanat¹²⁷³:

- 2-gi chełmski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Rejowiec (miasto, gmina Rejowiec) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu¹²⁷⁴.

¹²⁶⁸ Litak KŁR, s. 3161-366.

¹²⁶⁹ Concilia Poloniae T.9, s. 23-38, 133-178.

¹²⁷⁰ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 193, 194.

¹²⁷¹ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 246.

¹²⁷² Litak KŁR, s. 3161-366.

¹²⁷³ PKLG 1909, s. 258; PKLG 1910, s. 265; PKLG 1911, s. 266; PKLG 1912, s. 278.

¹²⁷⁴ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

Tabela 366 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Rejowiec

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Diomid Wołkanowicz	-1908-1912-; proboszcz

6.38. Rejowiec (RG), św. Jerzego

Gmina Rejowiec, pow. chełmski, woj. lubelskie.

Dekanat¹²⁷⁵:

- chełmski diecezji chełmskiej (-1696-),
- lubelski diecezji chełmskiej (-1749-),
- krasnostawski diecezji chełmskiej (-1760-1865-).

7 lipca 1760 roku cerkiew parafialna św. Jerzego leżąca w dobrach Zalewskiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowości: miasto Rejowiec, Wólka Rejowiecka¹²⁷⁶.

Kolatorem cerkwi był Adam Woroniecki (-1832-1846-)¹²⁷⁷.

Tabela 367 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Rejowiec

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Andrzej Siemienowicz	-07.07.1760-; paroch
Bazyli Koźmiński, -1840	-1830-; proboszcz
Michał Lipiński, 1822-	-1847-; administrator
Hilary Panasiński, 1811-1859	-1853-17.05.1859; proboszcz
Jan Julian Szelemetko	ok. 10.06.1859-; administrator
Jozafat Lebedyński, 1835-	-1861-1865-; administrator

Organisici:

- Jan Bohutyn (-1847-). Urodził się w 1822 roku (około)¹²⁷⁸.
- Józef Konik (1860-21.05.1862-; patrz Bezek)¹²⁷⁹.
- Tomasz Biront (-1865-)¹²⁸⁰.

6.39. Rejowiec (RL), 02.04.1919-, Jozafata BM, archidiecezja lubelska

Gmina Rejowiec, pow. chełmski, woj. lubelskie.

¹²⁷⁵ Rocznik RWCh 1847, s. 292; Spis DGCh 1863, s. 13; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1185, k. 20; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1190, k. 6.

¹²⁷⁶ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 296, 297.

¹²⁷⁷ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 443, 444.

¹²⁷⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/12.3/893, k. 7.

¹²⁷⁹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1184, k. 27.

¹²⁸⁰ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1185, k. 20.

Dekanat:

- chełmski diecezji lubelskiej (02.04.1919-),
- chełmsko-zachodni diecezji lubelskiej (-1966-25.03.1992),
- chełmsko-zachodni archidiecezji lubelskiej (25.03.1992-2025-).

Kościół został wybudowany w latach **1906-1907**¹²⁸¹.

W **1916** roku rekolekcje wielkopostne w parafii przeprowadzili oo. redemptoryści z Galicji (podobnie jak w wielu innych parafiach diecezji lubelskiej)¹²⁸².

24 stycznia **1919** roku Kuria Diecezjalna Lubelska zezwoliła zaprowadzić akta stanu cywilnego przy kościele w Rejowcu¹²⁸³.

W kwietniu 1919 roku /**2 kwietnia 1919** roku/ Kuria Diecezjalna Lubelska wydała akt erekcyjny parafii Rejowiec i polecono dziekanowi chełmskiemu wręczyć ten akt pierwszemu proboszczowi parafii ks. Bronisławowi Zakrzewskiemu¹²⁸⁴.

W dniach 27-29 maja **1919** roku odbyła się wizytacja kanoniczna parafii Rejowiec przeprowadzona przez biskupa lubelskiego Mariana Leona Fulmana¹²⁸⁵.

W maju 1963 roku została przeprowadzona wizytacja pasterska¹²⁸⁶.

Tabela 368 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Rejowiec

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Bronisław Zakrzewski, 1876-	02.04.1919-1950; proboszcz
Jan Orzeł, 1897-1963	-19.05.1963; proboszcz
Jan Władysław Gosek, 1900-1985	19.05.1963-1972-; proboszcz
Józef Czuk, 1933-	21.10.1977-02.08.1980; proboszcz
Franciszek Łysikowski, 1936-2016	30.06.1981-17.06.2006; proboszcz
Jacek Kazimierz Jakubiec	01.07.2018-2019-; proboszcz

6.40. Rejowiec Fabryczny (RL), 01.06.1981-, Podwyższenia Krzyża św., archidiecezja lubelska

Gmina Rejowiec Fabryczny, pow. chełmski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- chełmski diecezji lubelskiej (01.06.1981-),
- chełmsko-zachodni archidiecezji lubelskiej (25.03.1992-2025-).

Parafię erygował, **1 czerwca 1981** roku, biskup lubelski Bolesław Pylak. Parafia powstała z wydzielenia miejscowości z parafii Pawłów i Rejowiec.

¹²⁸¹ Spis DL 1966, s. 99, 100.

¹²⁸² Ziemia Lubelska 1916, Nr 95, s. 6; Ziemia Lubelska 1916, Nr 145, s. 3.

¹²⁸³ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1919, Nr 3, s. 87.

¹²⁸⁴ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1919, Nr 5, s. 155.

¹²⁸⁵ Ziemia Lubelska 1919, Nr 210, s. 2; Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1919, Nr 8, s. 236.

¹²⁸⁶ Spis DL 1966, s. 99, 100.

6.41. Rekliniec (RG), świętej Trójcy

Współcześnie wieś, rejon czerwonogrodzki, obwód lwowski, Ukraina.

Wcześniej:

- pow. bełski, woj. bełskie, Polska (-1675-1713-; tenuta), parafia r.l. Mosty Wielkie (-1764-)¹²⁸⁷.

Dekanat:

- uhnowski diecezji chełmskiej (-1761-).

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z **1675** roku notuje popa w królewskiej wsi Rekliniec¹²⁸⁸.

4 stycznia **1761** roku parafialna cerkiew świętej Trójcy (dekanatu uhnowskiego) leżąca w dobrach królewskich była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość: Posadów. Do spowiedzi przystępowało około 100 osób¹²⁸⁹.

Tabela 369 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Rekliniec

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Andrzej Lewicki	-04.01.1761-; paroch

6.42. Rogacze (PR), Narodzenia Najświętszej Maryi Panny

Gmina Milejczyce, pow. siemiatycki, woj. podlaskie.

Dekanat:

- kleszczelowski diecezji warszawsko-bielskiej (-2020-2025-).

Tabela 370 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Rogacze

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Piotr Piliś, 1901-1996	czerwiec 1973-24.07.1973; tymczasowy administrator

6.43. Rogów (PR)

Gmina Repki, pow. sokołowski, woj. mazowieckie.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiwnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Rogów (gmina Repki) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr

¹²⁸⁷ Bondyra Własność, s. 186.

¹²⁸⁸ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 810.

¹²⁸⁹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 428, 429.

Państwowych w Siedlcach¹²⁹⁰.

6.44. Rogów (RG), św. Dymitra

Gmina Repki, pow. sokołowski, woj. mazowieckie.

Dekanat¹²⁹¹:

- sokołowski diecezji chełmskiej (-1815-1865-).

W **1815** roku parafia Rogów należała do dekanatu sokołowskiego (powiat łosicki departament sokołowski)¹²⁹².

W 1815 roku starosta mielnicki a zarazem dziedzic dóbr Repki i Rogowa Adam Szydłowski wystawił nową cerkiew w Rogowie¹²⁹³.

W **1853** roku grzebano zmarłych nadal tylko na cmentarzu przy cerkwi¹²⁹⁴.

Tabela 371 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Rogów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Leon Zatkalik, -1863	-1847-; administrator
Emilian Bańkowski, 1830-	-1863-; administrator

Diak:

- Aleksy Romański¹²⁹⁵ (-1851).

6.45. Rogóźno (PR)

Gmina Ludwin, pow. łęczyński, woj. lubelskie.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Rogóźno (gmina Ludwin, pow. lubartowski) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu¹²⁹⁶.

6.46. Rogóźno /Rogoźno/ (RG)

Gmina Tomaszów Lubelski, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- tyszowiecki diecezji chełmskiej (-1683-),
- tomaszowski diecezji chełmskiej (-1696-1875).

¹²⁹⁰ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

¹²⁹¹ Rocznik RWCh 1847, s. 296; Spis DGCh 1863, s. 17.

¹²⁹² APL ChKG, sygn. 35/95/0/9.2/234, k. 34, 35.

¹²⁹³ APL ChKG, sygn. 35/95/0/9.2/234, k. 34, 35.

¹²⁹⁴ APL ChKG, sygn. 35/95/0/9.3/245, k. 14.

¹²⁹⁵ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1186, k. 298.

¹²⁹⁶ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

6 czerwca **1761** roku cerkiew Rogóźno /Rogoźno/ (dekanatu tomaszowskiego) była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Cerkiew był spustoszona i nie miała parocha, wówczas została włączona do parafii św. Jerzego w Tomaszowie Lubelskim¹²⁹⁷.

Cerkiew Rogóźno była cerkwią filialną parafii św. Jerzego w Tomaszowie lubelskim (07.06.1761-)¹²⁹⁸.

6.47. Rogóźno (RL), 08.06.1922-, św. Wawrzyńca

Gmina Ludwin, pow. łączyński, woj. lubelskie.

9 kwietnia **1920** roku starosta lubartowski K. Zalewski, na polecenie MWRiOP, wydał osobiście klucze do dawnej cerkwi prawosławnej członkom dozoru kościoła rzymskokatolickiego¹²⁹⁹.

Parafię erygował, **8 czerwca 1922** roku, biskup lubelski Marian Leon Fulman.

Tabela 372 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Rogóźno

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Feliks Kasprowicz, -1940	08.06.1922-09.07.1940; administrator/proboszcz
Józef Terebus, 1889-1955	-29.08.1955; proboszcz

6.48. Rokitno (RG), św. Trójcy

Gmina Rokitno, pow. bialski, woj. lubelskie.

Dekanat¹³⁰⁰:

- bialski diecezji chełmskiej (-1833-1865-).

Tabela 373 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Rokitno

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Kamiński, -1817	-29.06.1817; proboszcz
Michał Karpowicz, 1810-	-1847-1863-; administrator

6.49. Rokitno (RL)

Gmina Rokitno, pow. bialski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- janowski diecezji siedleckiej (-2018-2025-).

¹²⁹⁷ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 489.

¹²⁹⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 489.

¹²⁹⁹ AAN MWRiOP, sygn. 2/14/0/5/866, k. 192.

¹³⁰⁰ Rocznik RWCh 1847, s. 288; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 19, 20.

Tabela 374 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Rokitno

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Władysław Ineman, -1888	; proboszcz
Józef Leśniowski, -1892	; proboszcz
Piotr Giedroyć, -1895	; proboszcz
Julian Gawinek, 1891-1977	1934-1973; proboszcz

6.50. Rosochate (RL)

Gmina Czyżew, pow. wysokomazowiecki, woj. podlaskie.

Tabela 375 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Rosochate

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Drewnowski Florian, 1812-1881	

6.51. Rosochowaciec (RL)

Współcześnie: rejon kozowski, obwód tarnopolski; Ukraina.

6.52. Rossosz (RG)

Gmina Rossosz, pow. biański, woj. lubelskie.

Diak-nauczyciel szkoły parafialnej w Rossoszu:

- Aleksander Ulanicki¹³⁰¹ (23.09.1851/instalacja-19.05.1858),
- Aleks Romański¹³⁰² (19.05.1858-).

6.53. Rossosz (RL), św. Stanisława BM

Gmina Rossosz, pow. biański, woj. lubelskie.

Dekanat:

- wisznicki diecezji siedleckiej (-2018-2025-).

Tabela 376 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Rossosz

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Idźkowski, 1870-	12.07.1919-19.06.1921; administrator/proboszcz

¹³⁰¹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1186, k. 398; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1187, s. 36, 37, 449; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1190, k. 34.

¹³⁰² APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1188, k. 449.

6.54. Rozbity Kamień (RL), św. Trójcy /SSS. Trinit./, diecezja drohiczyńska

Gmina Bielany, pow. sokołowski, woj. mazowieckie.

Dekanat¹³⁰³:

- sokołowski diecezji lubelskiej (-1909-),
- *sokołowski* diecezji podlaskiej (24.09.1918-25.03.1992),
- sokołowski diecezji drohiczyńskiej (25.03.1992-2025-).

Tabela 377 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Rozbity Kamień

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Julian Morawski, -1879	-17.12.1879; proboszcz
Ignacy Głuchowski, 1841-	-1905-1908-; administrator

6.55. Rozłopy /Rozłupy/ (PR)

Gmina Sułów, pow. zamojski, woj. lubelskie.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Rozłupy (gmina Sułów) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu¹³⁰⁴.

6.56. Rozłopy /Rozłupy/ (RG)

Gmina Sułów, pow. zamojski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- *szczebrzeszyński* diecezji chełmskiej (-1696-1759-).

Cerkiew filialna parafii Szczebrzeszyn (-1842-).

8 października **1759** roku cerkiew leżąca w dobrach Ordynacji Zamojskiej była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała: Deszkowice, Kulików, Michałów, Nawóz, Rozłopy /Rozłupy/, Sułówek, Sułów, Tworyczów¹³⁰⁵.

Kolatorem cerkwi była Ordynacja Zamojska (-**1842**-)¹³⁰⁶.

Tabela 378 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Rozłopy

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Bazyli Żółkiewicz	-1759-; paroch

¹³⁰³ Spis DL 1909, s. 110.

¹³⁰⁴ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

¹³⁰⁵ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 156, 157.

¹³⁰⁶ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 471, 472.

6.57. Roztoka /Rostoka/ (PR)

Gmina Żmudź, pow. chełmski, woj. lubelskie.

Dekanat¹³⁰⁷:

- 3-ci chełmski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

Tabela 379 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Roztoka

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Klemens Telichowski	1876-1877; proboszcz
Jan Libuś	-1909-1912-; proboszcz

6.58. Roztoka /Rostoka/ (RG), Opieki Matki Boskiej

Gmina Żmudź, pow. chełmski, woj. lubelskie.

Wcześniej:

- powiat krasnostawski, ziemia chełmska, woj. ruskie (-1791-)¹³⁰⁸.
- gmina Żmudź, obwód krasnostawski, pow. chełmski, woj. lubelskie (-1819-).

Dekanat¹³⁰⁹:

- chełmski diecezji chełmskiej (-1696-1759-),
- dubieniecki diecezji chełmskiej (-1833-1875).

Cerkiew Roztoka była połączona z cerkwią Klesztów.

10 lipca 1759 roku cerkiew parafialna Protekcji Najświętszej Panny leżąca w dobrach królewskich była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Do parafii wchodziły miejscowości: Dryszczów /Dryszczew/, Lipinki /Lipinka/, Roztoka /Rostoka/¹³¹⁰.

1 maja 1827 roku zostało ustanowione bractwo przy cerkwi parafialnej, bractwo istniało w 1833 roku (wówczas do bractwa należały 3 osoby)¹³¹¹.

Kolatorem cerkwi był Franciszek Kossecki (-1842-)¹³¹².

Tabela 380 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Roztoka

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Stefan Szulakiewicz	-1759-; paroch
Mikołaj Szulakiewicz	-1791-1811-; proboszcz

¹³⁰⁷ PKLG 1909, s. 259; PKLG 1910, s. 265; PKLG 1911, s. 267; PKLG 1912, s. 279.

¹³⁰⁸ APL Komisje CWZCh, sygn. 35/18/0/-/4, k. 192.

¹³⁰⁹ Rocznik RWCh 1847, s. 289.

¹³¹⁰ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 79, 80.

¹³¹¹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 23, 24.

¹³¹² APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 411-414.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Piotr Słowicki, 1779-1833	-1819-28.02.1833; proboszcz
Bazyli Zaremba, ok. 1800-1854	-1847-; administrator
Grzegorz Słowicki, 1806-1848	; administrator
Aleksander Zaremba, 1839-1907	-1863-; administrator

6.59. Rozwadówka (RG), św. Mikołaja Arcybiskupa

Gmina Sosnówka, pow. bialski, woj. lubelskie.

Dekanat¹³¹³:

- włodawski diecezji chełmskiej (-1833-1865-).

Kaplica:

- Rozwadówka, cmentarz (-1847-1863-).

Kolatorem cerkwi był Augustyn Jasiński (-1842-)¹³¹⁴.

Tabela 381 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Rozwadówka

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Leon Ostrowski, -1823	-26.11.1823; proboszcz
Michał Futasewicz, 1786-	-1847-1863-; proboszcz

6.60. Rozwadówka (RL)

Gmina Sosnówka, pow. bialski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- (...) diecezji siedleckiej, czyli podlaskiej (-1923-1924-).

Tabela 382 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Rozwadówka

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Bolesław Pietkiewicz, 1880-1943	13.10.1923-19.10.1924; administrator
Adam Denisiuk, 1887-	08.10.1928-22.06.1932; administrator

6.61. Rożdżałów (RG), św. Paraskiewy Męczennicy

Współcześnie wieś, rejon radziechowski, obwód lwowski. Ukraina.

Dekanat:

- stojanowski diecezji chełmskiej (-1761-).

¹³¹³ Rocznik RWCh 1847, s. 301; Spis DGCh 1863, s. 24; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 53-58.

¹³¹⁴ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 501, 502.

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z 1662 roku notuje popa we wsi Rożdżałów /Rozdziałów/¹³¹⁵.

15 listopada 1761 roku miejska parafialna cerkiew św. Praksedy Męczennicy (dekanatu stojanowskiego) leżąca w dobrach Cetnera była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość: Rożdżałów. Do spowiedzi przystępowało około 120 osób¹³¹⁶.

Tabela 383 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Rożdżałów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Kondratowicz	-15.11.1761-; paroch

6.62. Rożyszcze (RL), Przemienienia Pańskiego

Współcześnie miasto, rejon rożyszczeński, obwód wołyński, Ukraina.

Tabela 384 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Rożyszcze

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jerzy Konstanty Zwoliński, 1882-1947	1926-1934; proboszcz

6.63. Równo (RG)

Współcześnie rejon lubomelski, obwód wołyński, Ukraina.

Dekanat:

- chełmski diecezji chełmskiej (-1696-1759-).

Cerkiew filialna: św. Barbary Męczenniczki Wołczkowy Przewóz (1753-1759-). Ufundowana przez kanclerza Kapituły Katedry Chełmskiej (r.l.) ks. Wawrzyńca Czulskiego¹³¹⁷.

10 czerwca 1759 roku cerkiew parafialna leżąca w m.in. w dobrach Oleskich była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Wówczas cerkiew była spalona, została wybudowana skromna kaplica. Do parafii wchodziły wsie: Równo, Wołczkowy Przewóz¹³¹⁸.

Tabela 385 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Równo

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Szymon Bieganowski /Symeon/	-1759-; paroch

¹³¹⁵ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/72, k. 192.

¹³¹⁶ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 555.

¹³¹⁷ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 37-39.

¹³¹⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 37-39.

6.64. Równo (RL)

Tabela 386 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Równo

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Szymon Brzeski	-1658-1661-; pleban

6.65. Różaniec (PR), Narodzenia Najświętszej Bogurodzicy

Gmina Tarnogród, pow. biłgorajski, woj. lubelskie.

Dekanat¹³¹⁹:

- biłgorajski diecezji chełmsko-warszawskiej (23.05.1875-1892-),
- 2-gi biłgorajski diecezji chełmsko-warszawskiej (-1903-31.07.1905),
- 2-gi biłgorajski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiwnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Różaniec (gmina Wola Różaniecka) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu¹³²⁰.

Cerkiew została zniszczona w **1936** roku.

Tabela 387 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Różaniec

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Mateusz/Maciej Taratuta	-1891-; proboszcz
Jan Różański	-1903-1908-; proboszcz
Bazyli Martyniec	-1908-1912-; proboszcz

Psalmiści:

- Turewicz Piotr (01.01.1902-01.02.1902), patrz GSB.

6.66. Różaniec (RG), Narodzenia Najświętszej Bogurodzicy /Narodzenia NMP/

Gmina Tarnogród, pow. biłgorajski, woj. lubelskie.

Dekanat¹³²¹:

¹³¹⁹ PKLG 1892, s. 226-232; PKLG 1904, s. 275; PKLG 1905, s. 254; PKLG 1906, s. 159; PKLG 1907, s. 126; PKLG 1908, s. 126; PKLG 1909, s. 133; PKLG 1910, s. 137; PKLG 1911, s. 144; PKLG 1912, s. 147.

¹³²⁰ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

¹³²¹ Rocznik RWCh 1847, s. 297; Spis DGCh 1863, s. 19; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1190, k. 17; AP Przemysł,

- tarnogrodzki diecezji chełmskiej (-1798-1863-).

Cerkiew była filialną parafii Babice (-1833-)¹³²², Biszczka (-1842-; ?)¹³²³.

8 września **1827** roku zostało ustanowione bractwo przy cerkwi filialnej, bractwo istniało w **1833** roku (wówczas do bractwa należało 11 osób)¹³²⁴.

Kolatorzem cerkwi była Ordynacja Zamojska (-**1842-**)¹³²⁵.

Tabela 388 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Różaniec

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Witoszyński	-29.10.1798-; proboszcz
Jan Zuchowski, -1817	-12.05.1817; proboszcz
Ignacy Żelawski, -1852	-1847-07.06.1852; administrator
Antoni Pociąg, 1838-	-1863-; proboszcz
Antoni Zieniewicz, 1831-1900	1867-1870; proboszcz

6.67. Różaniec (RL), św. Antoniego Padewskiego, diecezja zamojsko-lubaczowska

Gmina Tarnogród, pow. biłgorajski, woj. lubelskie.

Dekanat:

-
- tarnogrodzki diecezji zamojsko-lubaczowskiej (25.03.1992-2025-).

W maju **1919** roku Kuria Diecezjalna Lubelska upoważniła administratora parafii Tarnogród do poświęcenia cerkwi we wsi Różaniec¹³²⁶.

Tabela 389 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Różaniec

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Franciszek Łysikowski, 1936-2016	30.09.1975 lub 29.11.1975-30.06.1981; proboszcz, pierwszy
Stanisław Skrok, 1943-	30.06.1981-20.08.2014; proboszcz
Józef Godzisz, 1954-	ok. 20.08.2014-17.08.2016; proboszcz
Wiesław Banaś, 1955-	17.08.2016-30.06.2022; proboszcz
Franciszek Grzegorz Kościelski, 1971-	01.07.2022-25.06.2023; administrator 26.06.2023-2024-; proboszcz

sygn. 56/142/0/0/6737/56, k. 81.

¹³²² APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 45, 46.

¹³²³ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 471, 472.

¹³²⁴ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 45, 46.

¹³²⁵ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 471, 472.

¹³²⁶ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1919, Nr 7, s. 216.

6.68. Różanka (PR)

Gmina Włodawa, pow. włodawski, woj. lubelskie.

Cerkiew z **1845** roku została zburzona w **1929** roku¹³²⁷.

6.69. Różanka (RG), św. Eliasza Proroka

Gmina Włodawa, pow. włodawski, woj. lubelskie.

Dekanat¹³²⁸:

- włodawski diecezji chełmskiej (-1833-1865-).

Kaplica:

- Różanka, cmentarz (-1863-).

Kolatorem cerkwi był August Zamoyski (-**1842**-)¹³²⁹.

Tabela 390 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Różanka

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Bazyli Szulakiewicz, -1829	-26.03.1829; proboszcz
Bazyli Szulakiewicz, -1848, syn Bazylego	-1847-24.01.1848; proboszcz
Aleksander Zatkalik, 1821-	-1863-; proboszcz

6.70. Różanka (RL), św. Augustyna

Gmina Włodawa, pow. włodawski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- włodawski diecezji siedleckiej (-2018-2025-).

Tabela 391 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Różanka

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Marcin Kołodziej, 1883-	22.04.1922-30.04.1923; proboszcz

6.71. Ruda-Huta /Ruda/ (PR)

Gmina Ruda-Huta, pow. chełmski, woj. lubelskie.

¹³²⁷ Siwicki Mikołaj, „Dzieje konfliktów polsko-ukraińskich”, T.1, s. 134.

¹³²⁸ Rocznik RWCh 1847, s. 301; Spis DGCh 1863, s. 24; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 53-58.

¹³²⁹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 501, 502.

Dekanat¹³³⁰:

- 1-szy chełmski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Ruda (gmina Świerże) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu¹³³¹.

Tabela 392 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Ruda

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Dymitriusz Kraskowski	-1908-1912-; proboszcz

6.72. Ruda-Huta /Ruda/ (RG), Trójcy Przenajświętszej, św. Michała Archanioła

Gmina Ruda-Huta, pow. chełmski, woj. lubelskie.

Dekanat¹³³²:

- chełmski diecezji chełmskiej (-1696-1865-).

22 czerwca **1759** roku cerkiew parafialna Trójcy Przenajświętszej leżąca w dzierzawie Rudzińskiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-belskiego Maksymiliana Ryłło. Do parafii wchodziły miejscowości: Ruda-Huta /Ruda/, Rudka¹³³³.

1 października **1827** roku zostało ustanowione bractwo św. Michała Archanioła przy cerkwi parafialnej w miejscowości Ruda, bractwo istniało w **1833** roku (wówczas należało do bractwa 26 osób)¹³³⁴.

Parafia Ruda-Huta i Łukówek była rządzona przez jednego administratora (-1839-1852-).

Tabela 393 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Ruda-Huta

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Trojecki	-22.05.1618-; pop
Jan Michałowicz	-1759-; paroch
Jan Koźmiński, -1828	-10.10.1828; proboszcz
Filip Własiewicz, 1810-	12.09.1839-19.02.1852; administrator
Leon Ulanicki, 1813-1856	11.09.1852-; administrator
Jakub Lewicki, 1800-1870	-1863-11.11.1870; administrator

Diak-nauczyciel:

¹³³⁰ PKLG 1909, s. 258; PKLG 1910, s. 264; PKLG 1911, s. 266; PKLG 1912, s. 278.

¹³³¹ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

¹³³² Rocznik RWCh 1847, s. 288; Spis DGCh 1863, s. 7.

¹³³³ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 63, 64.

¹³³⁴ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 21, 22.

- Łukasz Januszewski¹³³⁵ (ok. 26.11.1853-).

6.73. Ruda-Huta (RL), św. Stanisława BM i Niepokalanego Serca NMP, archidiecezja lubelska

Gmina Ruda-Huta, pow. chełmski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- chełmski wschodni archidiecezji lubelskiej (25.03.1992-2025-).

Tabela 394 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Ruda-Huta

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Andrzej Leszczyński, 1846-1928	13.08.1924-23.12.1928, względnie do 31.07.1928; proboszcz
Stanisław Grzegorzczak, 1904-	ok. październik 1935-; proboszcz
Jan Dudek, 1912-2001	24.06.1950-01.07.1964; administrator
Marian Chmielowski, 1932-2002	1969-11.01.2002; proboszcz
Aleksander Tabaka	18.02.2002-; proboszcz

6.74. Ruda /Ruda Krakowiecka?/ (RL)

Współcześnie rejon jaworowski, obwód lwowski, Ukraina.

Dekanat:

- jarosławski diecezji przemyskiej (-1785-).

W 1785 roku parafia Ruda leżała w dekanacie jarosławskim diecezji przemyskiej i liczyła 58 parafian¹³³⁶.

6.75. Ruda Magierowa /Ruda Magierowska, Zamek Magierowski, Zamek/ (RG)

Współcześnie wieś Zamek, rejon żółkiewski, obwód lwowski, Ukraina.

Pow. bełski, woj. bełskie, Polska (-1713-; dobra magierowskie), parafia r.l. Magierów (-1764-)¹³³⁷.

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z 1662 roku notuje popa we wsi Ruda Magierowa¹³³⁸.

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z 1675 roku notuje popa we wsi Ruda Magierowska¹³³⁹.

¹³³⁵ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1186, k. 564.

¹³³⁶ Kramarz Rozmieszczenie, s. 447-478.

¹³³⁷ Bondyra Własność, s. 187.

¹³³⁸ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/72, k. 196.

¹³³⁹ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 793.

6.76. Ruda Różaniecka (RL), św. Antoniego, diecezja zamojsko-lubaczowska

Gmina Narol, pow. lubaczowski, woj. podkarpackie.

Dekanat¹³⁴⁰:

- narolski diecezji zamojsko-lubaczowskiej (-2019-2025-).

Tabela 395 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Ruda Różaniecka

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Leon Rogalski, 1953-	1992-1993; administrator 1993-2000; proboszcz
Grzegorz Stankiewicz, 1967-	2000-; proboszcz
Waldemar Górski, 1968-	20.06.2007-2024-; proboszcz

6.77. Rudka (RG), Zaśnięcia Bogurodzicy

Gmina Sieniawa, pow. przeworski, woj. podkarpackie.

Cerkiew została wybudowana w **1693** roku.

Zdjęcie 11 – Rok 2008, 2 listopada. Cerkiew greckokatolicka Rudka. Foto Henryk Kulik.

Tabela 396 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów greckokatolickiej parafii Rudka

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji

¹³⁴⁰ Spis DZL 2010, s. 93.

6.78. Rudno (PR), Przemienienia Pańskiego

Gmina Milanów, pow. parczewski, woj. lubelskie.

Tabela 397 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Rudno

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Symeon Żelechowski	-1881-1886-; proboszcz

6.79. Rudno (RG), Przemienienia Pańskiego

Gmina Milanów, pow. parczewski, woj. lubelskie.

Dekanat¹³⁴¹:

- wisznicki diecezji chełmskiej (-1833-1865-).

Kolatorem cerkwi był Elżbieta z Zamoyskich Brzozowska (-1842-)¹³⁴².

20 lutego 1845 roku zawiązało się Towarzystwo Szkoły Elementarnej we wsi Rudno. Proboszcz Szulakiewicz przeznaczył na szkołę dom funduszowy¹³⁴³.

Tabela 398 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Rudno

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jakub Żypowski, -1822	06.04.1812/mianowanie-23.10.1822; proboszcz
Jan Żypowski, 1796-1866	-1823-1828-; administrator
Jan Szulakiewicz, -1863	-1847-1863; proboszcz
Michał Szulakiewicz, 1838-	1863-; administrator

6.80. Rudno (RL), 1919-, Przemienienia Pańskiego i św. Andrzeja Boboli, diecezja siedlecka

Gmina Milanów, pow. parczewski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- komarowski diecezji siedleckiej (-2019-2025-).

21 października 1930 roku parafię odwiedził biskup lubelski Marian Leon Fulman¹³⁴⁴.

Tabela 399 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii

¹³⁴¹ Rocznik RWCh 1847, s. 300; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1187, k. 83; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1190, k. 11; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 53, 54.

¹³⁴² APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 497, 498.

¹³⁴³ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1186, k. 220.

¹³⁴⁴ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1930, Nr 9, s. 305, 306.

Rudno

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Franciszek Dzięga, 1884-	-1926-; proboszcz

6.81. Rudno (RL), Podwyższenia Krzyża św. /św. Mikołaja, S. Nicolai/, archidiecezja lubelska

Gmina Michów, pow. lubartowski, woj. lubelskie.

Dekanat¹³⁴⁵:

- parczewski archidiaconatu lubelskiego diecezji krakowskiej (-1778-20.07.1790),
- parczewski diecezji chełmsko-lubelskiej (20.07.1790-1792),
- lubartowski diecezji lubelskiej (-1839-1864-1896-),
- michowski archidiecezji lubelskiej (25.03.1992-2025-).

Kaplica:

- Wielkie (-1896-1909-).

Kościół ufundował Paweł Sanguszko¹³⁴⁶.

W czerwcu **1925** roku parafię wizytował sufragan lubelski Adolf Józef Jełowicki¹³⁴⁷.

W kościele jest pochowany Paweł Sanguszko i jego druga żona Marianna z Lubomirskich¹³⁴⁸.

Tabela 400 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Rudno

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
<i>Bartłomiej Antuszyński</i>	-19.06.1772-; administrator
Piotr Wilczyński, 1746-	11.02.1774-1792-; proboszcz
Antoni Szpakowski, 1747-	-1798-1817-; proboszcz
Franciszek Stankiewicz, 1789(1787)-	-1819-1848-; proboszcz
Julian Sobolewski, 1818-1893	-pierwsze półrocze 1854-11.02.1893; proboszcz
Karol Mleczek, 1834-	ok. grudzień 1893-1896-; administrator
Wojciech Telatycki, 1864-	1908-; administrator
Alojzy Słapczyński, 1860-1939	03.06.1913-10.03.1937; proboszcz
Paweł Sokołowski, 1886-1959	1941-1947; administrator
Jan Soroka, 1905	1953-1966-; administrator
Wincenty Euzebiusz Cap, 1946-	22.06.2002-2005; proboszcz
Zbigniew Antoni Sykut, 1942-	2007-; proboszcz

¹³⁴⁵ Spis DL 1840, s. 82; Spis DL 1846, s. 16; Spis DL 1865, s. 12; Spis DL 1897, s. 58; Spis DL 1909, s. 65; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/I, k. 39; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/104, k. 411.

¹³⁴⁶ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1925, Nr 9, s. 274-280.

¹³⁴⁷ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1925, Nr 9, s. 274-280.

¹³⁴⁸ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1925, Nr 9, s. 274-280.

6.82. Rudnik, św. Marka Ewangelisty, archidiecezja lubelska

Dekanat:

- turbobiński archidiecezji lubelskiej (25.03.1992-2025-).

Tabela 401 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Rudnik

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Wincenty Euzebiusz Cap, 1946-	1984-1988; rektor 1988-22.06.2002; proboszcz

6.83. Rudnik Szlachecki (RL), Miłosierdzia Bożego, archidiecezja lubelska

Gmina Wilkołaz, pow. kraśnicki, woj. lubelskie.

Dekanat:

- kraśnicki archidiecezji lubelskiej (-2018-2025-).

Tabela 402 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Rudnik Szlachecki

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jerzy Jan Ważny	1997-19.08.2001; proboszcz

6.84. Ruskie Piaski (PR)

W 1540 roku wieś Ruskie Piaski notowana w powiecie krasnostawskim ziemi chełmskiej wchodziła w skład rzymskokatolickiej parafii Sitaniec i miała cerkiew¹³⁴⁹.

6.85. Ruskie Piaski (RG), Wniebowzięcia NMP

Gmina Nielisz, pow. zamojski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- szczebrzeszyński diecezji chełmskiej (-1696-1759-).

Cerkiew była filią parafii Złojec (-1842-).

8 października 1759 roku cerkiew Wniebowzięcia NMP leżąca w dobrach podczaszego krasnostawskiego Suchodolskiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała: Nielisz, Stary Zamość, Tarczyniechy, Wierzba,

¹³⁴⁹ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/37, k. 495.

Wólka Nieliska¹³⁵⁰.

Kolatorem cerkwi była Ordynacja Zamojska (-1842-)¹³⁵¹.

Tabela 403 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Ruskie Piaski

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
	-1759-; paroch

6.86. Rusko Wola /Ruska Wola, Ruskowola, Wola Czerniowska/

Patrz: Polskowola.

6.87. Rusków (RL), św. Izydora Oracza /S. Izidori/, diecezja drohiczyńska

Gmina Platerów, pow. łosicki, woj. mazowieckie.

Dekanat¹³⁵²:

- konstantynowski diecezji lubelskiej (-1909-1914-),
- łosicki diecezji podlaskiej (24.09.1918-1929-),
- sarnacki diecezji drohiczyńskiej (25.03.1992-20202-).

Kaplica:

- Puczyce, BMV (-1909-),
- Rusków, cmentarz, Assumpt. BMV (-1914-).

Tabela 404 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Rusków

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Franciszek Ciszewski, 1807-1873	-19.10.1873; administrator
Ludwik Kalicki, 1866-	-1908-; administrator
Józef Kocięcki, 1874-	-08.06.1914-; administrator
Feliks Koronat Ziemiński, 1867-1931	1922-01.01.1925-; proboszcz
Wincenty Kropiwnicki, 1870-	ok. listopad 1929-; proboszcz
<i>Jerzy Paczuski</i>	-2018-; proboszcz

6.88. Ruszyn (RL)?

Tabela 405 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Ruszyn

¹³⁵⁰ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 148, 149.

¹³⁵¹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 471, 472.

¹³⁵² Spis DL 1915, s. 61.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Alfons Gładysz, 1874-	-przed 29.01.1913; administrator

6.89. Rybitwy /Józefów-Rybitwy/ (RL), Wszystkich świętych /Wniebowzięcia NMP/,

Gmina Józefów nad Wisłą, pow. opolski, woj. lubelskie.

Dekanat¹³⁵³:

- urzędowski archidiaconatu zawichojskiego diecezji krakowskiej (-1778-20.07.1790),
- urzędowski diecezji chełmsko-lubelskiej (20.07.1790-1792-),
- chodelski diecezji lubelskiej (01.01.1819-1864-),
- nowoaleksandryjski diecezji lubelskiej (-1895-1917-),
- opolski diecezji lubelskiej (25.09.1918-),
- opolski archidiecezji lubelskiej (25.03.1992-2025-).

Kościół filialny:

- Prawno¹³⁵⁴, Wniebowzięcia NMP /Assumptio BMV/ (-1883-1914-).
- Józefów¹³⁵⁵, Bożego Ciała /Corporis Christi/ (-1895-1914-)

Kaplica prywatna:

- Rybitwy¹³⁵⁶, cmentarz (-1895-1914-).

W dniach 17-19 czerwca 1926 roku sufragan lubelski Adolf Józef Jełowicki przeprowadził wizytację parafii¹³⁵⁷.

W kryptach kościoła pochowani są:

- (...) (1679)¹³⁵⁸,
- Niesiołowski Ksawery (1843; generał; patrz GSB),
- Dolińska Idalia z Niesiołowskich (1856; patrz GSB),
- Dolińska Józefa z Chociszewskich (1876; patrz GSB).

Tabela 406 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Rybitwy

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Paweł Potocki, 1749-	28.11.1780-1792-; proboszcz
Szymon Orłowski, 1799-	-1839-1848-; proboszcz
Piotr Kopeć, 1817-1901	pierwsze półrocze 1854-03.04.1901; proboszcz
Władysław Jan Petrykowski, 1829-	-1908-; administrator
Alfred Orłowski, 1847-1919	1911-1917; administrator
Karol Sołuba, 1879-1934	1917-maj 1915-; administrator

¹³⁵³ Spis DL 1840, s. 76; Spis DL 1846, s. 9; Spis DL 1865, s. 8; Spis DL 1895, s. 29; Spis DL 1909, s. 33; Spis DL 1915, s. 27; Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1919, Nr 3, s. 73, 74; Kumor ODK, 187-232; AAL AKGDL, sygn. 60/A/I, k. 28; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/105, k. 654.

¹³⁵⁴ Spis DL 1895, s. 30; Spis DL 1915, s. 27; APL APR Rybitwy Prawno, sygn. 35/1913/0/2.4/72, k. 70/7.

¹³⁵⁵ Spis DL 1895, s. 30; Spis DL 1915, s. 27.

¹³⁵⁶ Spis DL 1895, s. 30; Spis DL 1915, s. 27.

¹³⁵⁷ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1926, Nr 5, s. 153.

¹³⁵⁸ Skarby T.14, s. 92.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Stanisław Świostek, 1885-1959	-25.10.1928; proboszcz
Józef Baranowski, 1894-1972	25.10.1928-13.03.1929; administrator
Wiktor Borysiewicz, 1864-1938	14.03.1929-18.06.1934; proboszcz
Józef Gołąb, 1898-	ok. sierpień 1934-; proboszcz
Stefan Kędra, 1904-1955	-07.08.1955; proboszcz
Bolesław Świś, 1919-1987	administrator

Organiści:

- Jan Miroński¹³⁵⁹ (-1929),
- Roman Ruczkowski¹³⁶⁰ (1929-).

6.90. Rybotycze (RL)

Gmina Fredropol, pow. przeworski, woj. podkarpackie.

Dekanat:

- dobromilski diecezji przemyskiej (-1785-).

W 1785 roku parafia Rybotycze leżała w dekanacie dobromilskim diecezji przemyskiej i liczyła 418 parafian¹³⁶¹.

6.91. Rygałówka (PR), *Przemienienia Pańskiego*

Gmina Lipsk, pow. augustowski, woj. podlaskie.

Cerkiew wpisana do rejestru zabytków (A/1058, 18.09.1996).

6.92. Rygałówka (RG), *Opieki Matki Boskiej*

Gmina Lipsk, pow. augustowski, woj. podlaskie.

Dekanat¹³⁶²:

- tykociński diecezji chełmskiej (-1833-1847-),
- augustowski diecezji chełmskiej (-1863-).

Kaplica:

- Rygałówka, cmentarz (-1849-),
- Ponarlica (-1863-).

W 1806 roku zostało ustanowione bractwo przy cerkwi parafialnej, bractwo istniało w 1833 roku (wówczas do bractwa należało 56 osób)¹³⁶³.

Kolatorem cerkwi był Michał Buchowiecki (-1842-)¹³⁶⁴.

¹³⁵⁹ Głos Lubelski 1929, Nr 186, s. 4.

¹³⁶⁰ Głos Lubelski 1929, Nr 186, s. 4.

¹³⁶¹ Kramarz Rozmieszczenie, s. 447-478.

¹³⁶² Rocznik RWCh 1847, s. 298; Spis DGCh 1863, s. 5.

¹³⁶³ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 49, 50.

¹³⁶⁴ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 481, 482.

Tabela 407 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Rygałówka

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jakub Gieysztor, -1849	-1847-02.01.1849; administrator
Zygmunt Gieysztor, 1829-	-1863-; administrator

6.93. Ryki (RL), Najświętszego Zbawiciela (poprzednio: św. Jakuba Apostoła, S. Jacobi Minor. Ap.), diecezja siedlecka

Gmina Ryki, pow. rycki, woj. lubelskie.

Dekanat¹³⁶⁵:

- stężycki dziekani kieleckiej diecezji krakowskiej (-1778-20.07.1790),
- stężycki diecezji chełmsko-lubelskiej (20.07.1790-1792),
- garwoliński diecezji lubelskiej (-1909-),
- (...) diecezji podlaskiej (24.09.1918-1932-),
- rycki diecezji siedleckiej (25.03.1992-2025-).

Tabela 408 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Ryki

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Hieronim Maciej Jełowicki	-1711-; proboszcz
Władysław Zaleski	-1721-; proboszcz
Jan Kanty Lenczowski, 1721-1807	13.11.1758-1802; proboszcz
Antoni Sosnowski, 1813-1855	czerwiec 1848-21.03.1855; proboszcz
Jan Rozwadowski, 1854-	-1896-1908-; proboszcz
Adolf Kurkowski, 1838-1897	06.05.1897; administrator
Kazimierz Szulc, 1868-1941	-1897-; administrator
Stanisław Joszt	1926-; administrator
Rafał Łysanowicz	ok. luty 1932-; proboszcz
Krzysztof Czyrka, 1958-2019	; proboszcz

6.94. Rzyczki /Rzeczki, Rzeczyca/ (RL)

Współcześnie: wieś Rzyczki, rejon żółkiewski, obwód lwowski, Ukraina
/wieś Rzeczki, gmina Siedliska, pow. rawski, woj. lwowskie, -1939-/

Dekanat¹³⁶⁶:

- magierowski diecezji chełmskiej (09.07.1604-18.06.1624-).

15 września **1694** roku, na synodzie diecezjalnym, nie wykazano parafii Rzyczki

¹³⁶⁵ Spis DL 1909, s. 84; AAN MWRiOP, sygn. 2/14/0/5/491, k. 289;

¹³⁶⁶ Concilia Poloniae T.9, s. 9-20, 23-38, 83-130, 133-178.

/Rzeczki/ w żadnym dekanacie diecezji chełmskiej¹³⁶⁷.

Parafia została wchłonięta przez parafię Rawa Ruska, patrz hasło: Rawa Ruska.

W **1880** roku w miejscowości była cerkiew i szkoła filialna. Miejscowość należała do rzymskokatolickiej parafii Rawa Ruska i greckokatolickiej parafii Rawa Ruska¹³⁶⁸.

6.95. Rzeczyca (RG), świętych Gleba i Borysa

Gmina Ulhówek, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- tomaszowski diecezji chełmskiej (-1696-),
- uhnowski diecezji chełmskiej (-1761-),
- tomaszowski diecezji chełmskiej (-1847-1875).

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z **1662** roku notuje popa we wsi Rzeczyca /Rzęczyca/¹³⁶⁹.

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z **1675** roku notuje popa we wsi Przeczyca¹³⁷⁰.

25 stycznia **1761** roku parafialna cerkiew świętych Gleba i Borysa /Chliba i Borysa/ (dekanatu uhnowskiego) leżąca w dobrach starostwa rzeczyckiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość: Rzeczyca. Do spowiedzi przystępowało około 200 osób. Wówczas parafia miała trzech parochów, z których żaden nie był instalowany kanonicznie. Biskup wyznaczył termin na egzamin do objęcia tego beneficjum¹³⁷¹.

Tabela 409 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów greckokatolickiej parafii Rzeczyca

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Bazyli Koiszewski	-25.01.1761-; paroch
Teodor Wawryszkiewicz	-25.01.1761-; paroch
Paweł Koiszewski	-25.01.1761-; paroch
Mikołaj Hałuczyński	-1825-; proboszcz

6.96. Rzeczyca Księża (RL), 19.02.1985-, Krzyża św., archidiecezja lubelska

Gmina Trzydnik Duży, pow. kraśnicki, woj. lubelskie.

Dekanat:

- kraśnicki archidiecezji lubelskiej (25.03.1992-2025-).

¹³⁶⁷ Concilia Poloniae T.9, s. 53-66, 192-213.

¹³⁶⁸ Słownik GKP T.10, s. 130.

¹³⁶⁹ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/72, k. 193.

¹³⁷⁰ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 775.

¹³⁷¹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 457, 458.

Parafię erygował, **19 lutego 1985** roku, biskup lubelski Bolesław Pylak.

Tabela 410 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Rzeczycza Księża

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Kazimierz Konrad Ostrzyżek, 1927-2016	19.02.1985-21.06.1999; proboszcz - pierwszy
Jerzy Muciek, 1956-	28.06.1999-18.08.2003; proboszcz
Henryk Jargiło, 1966-	2008-2019-; proboszcz

6.97. Rzeczycza Ziemiańska (RL), Przemienienia Pańskiego, diecezja sandomierska

Gmina Trzydnik Duży, pow. kraśnicki, woj. lubelskie.

Dekanat¹³⁷²:

- janowski diecezji lubelskiej (-1919-1932-),
- zaklikowski diecezji sandomierskiej (25.03.1992-2025-).

Kościół w Rzeczycy Ziemiańskiej należał do parafii Potok Wielki (-1778-1864-).

Parafię erygował, w **1919** roku, biskup lubelski Marian Leon Fulman.

8 czerwca 1919 roku odbyła się wizytacja kanoniczna parafii Rzeczycy Ziemiańskiej przeprowadzona przez biskupa sufragana lubelskiego Adolfa Józefa Jełowickiego¹³⁷³.

Tabela 411 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Rzeczycza Ziemiańska

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jerzy Chryniewiecki, 1746-	1777-1792-; komendarz filii
Andrzej Złocki, 1808-1895	-1845-1864-; komendarz filii
Jan Nepomucen Żółtowski, 1861-1939	-ok. marzec 1921; proboszcz
Józef Barszczewski, 1889-1982	ok. marzec 1921-1932; proboszcz
Antoni Zieliński, 1870-1938	23.03.1932-07.12.1936; proboszcz
Franciszek Zygmunt, 1872-1942	-1942; proboszcz
Stefan Sawecki, 1918-1996	1943; 3 miesiące; administrator
Stanisław Ziolo	-2018-; proboszcz

6.98. Rzeplin (PR)

Gmina Telatyn, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat¹³⁷⁴:

- 2-gi tomaszowski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

¹³⁷² AAL AKGDL, sygn. 60/A/I, k. 28; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/105, k. 632.

¹³⁷³ Ziemia Lubelska 1919, Nr 210, s. 2.

¹³⁷⁴ PKLG 1909, s. 234; PKLG 1910, s. 240; PKLG 1911, s. 242; PKLG 1912, s. 251.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Rzeplin (gmina Telatyn, pow. tomaszowski) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu¹³⁷⁵.

Tabela 412 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów parafii Rzeplin

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Antoni Matejuk	-1908-1912-; proboszcz

6.99. Rzeplin (RG), św. Jana Chryzostoma

Gmina Ulhówek, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- uhnowski diecezji chełmskiej (-1756-1761-),
- tyszowiecki diecezji chełmskiej (-1847-).

26 stycznia **1761** roku parafialna cerkiew św. Jana (dekanatu uhnowskiego) leżąca w dobrach *chorążego* nowogródzkiego Konstantego Iwanickiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowości: Łachowce, Rzeplin. Do spowiedzi przystępowało około 160 osób¹³⁷⁶.

Kolatorem cerkwi był Konstanty Józef Iwanicki (-19.09.**1761**-)¹³⁷⁷.

W **1817** roku zostało ustanowione bractwo przy cerkwi we wsi Rzeplin, bractwo istniało w **1833** roku (wówczas do bractwa należało 5 osób)¹³⁷⁸.

Kolatorem cerkwi był Eustachy Skrzyński (-**1842**-)¹³⁷⁹.

Cerkiew w Rzeplinie była filialną parafii Posadów (-**1833-1863**-).

Tabela 413 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów greckokatolickiej parafii Rzeplin

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Paweł Tyski	-1732-; paroch
Bazyli Tyski, 1732-1761	27.11.1756-przed 19.09.1761; paroch
Paweł Tyski	-27.01.1761-19.09.1761/prezenta-

6.100. Rzeplin (RL), 1403-, św. Jana Chrzciciela, św. Stanisława BM i św. Katarzyny PM /S. Joannes Bapt.; Stanislaus EM et Catharina VM/, diecezja zamojsko-lubaczowska

Gmina Ulhówek, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

¹³⁷⁵ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

¹³⁷⁶ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 462, 463.

¹³⁷⁷ APL ChKG, sygn. 35/95/0/12.1/636, k. 80.

¹³⁷⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 51, 52.

¹³⁷⁹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 487, 488.

Dekanat¹³⁸⁰:

- bełski diecezji chełmskiej (09.07.1604-15.09.1694-20.07.1717-1772),
- grabowiecki diecezji przemyskiej (1772-1796),
- tyszowiecki diecezji przemyskiej (1796-1818),
- tyszowiecki diecezji lubelskiej (1818-1864-; -1918-1928-),
- tomaszowski diecezji lubelskiej (-1869-1902-1916-)
- łaszczowski diecezji zamojsko-lubaczowskiej (25.03.1992-).
- tarnoszyński diecezji zamojsko-lubaczowskiej (-2010-2025-).

Kościół filialny:

- Posadów (Conversionis S. Paulis Ap.; -1922-1928-),
- Nowosiółki (Transfigurationis Dni; -1922-1928-),
- Żulice (Exaltationis S. Crucis; -1922-1928-).

Parafia rzeplińska została erygowana **7 stycznia 1403** roku w Bełzie, w skład parafii weszły miejscowości: Posadów, Przewodów, Radków, Rokitno, Rzeplin, Tarnoszyn, Ułhówek, Wasylów i prawdopodobnie Radostów. Fundatorami kościoła byli: Prandota z Rzeplina, chorąży płocki i starosta bełski Paweł z Radzanowa, Benedykt z Przewodowa, Jan z Posadowa i Jan z Wasylowa. Przy sporządzaniu aktu fundacyjnego był obecny rektor kościoła Małoniża ks. Niemisław /Niemslao rectore ecclesiae Malomnisko/¹³⁸¹.

19 lutego **1409** roku w Lubaczowie książę płocki i bełski Siemowit IV zaświadcza, że w podziale dóbr między braćmi Prandotą i Stanisławem z Wysokiej, Prandocie przypadły wsie Steniatyn i Lachowce a Stanisławowi Rzeplin i Wróblaczyn (współcześnie rejon jaworoski, obwód lwowski, Ukraina)¹³⁸².

9 lipca **1604** roku, na synodzie diecezjalnym, parafia została włączona do dekanatu bełskiego diecezji chełmskiej¹³⁸³.

Rejestr poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzony 7 listopada **1673** roku wymienia parafię Rzeplin w dekanacie bełskim (z komendarzem)¹³⁸⁴.

Rejestr poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzony 31 stycznia **1675** roku notuje parafię Rzeplin w dekanacie bełskim. Do opodatkowania zgłoszono komendarza¹³⁸⁵.

W **1772** roku kościół był drewniany, pod patronatem szlacheckim (dodako pod wezwaniem św. Trójcy)¹³⁸⁶.

W **1785** roku parafia Rzeplin leżała w dekanacie hrubieszowskim diecezji przemyskiej i liczyła 1209 parafian¹³⁸⁷.

W **1930** roku parafia była wizytowana przez sufragana lubelskiego biskupa Adolfa Józefa Bożeniec-Jełowickiego. Opis relacji z wizyty: „W Rzeplinie kościół ładny, duży. Na szczególną uwagę zasługuje zainstalowanie światła elektrycznego na przyjazd Ks. Biskupa.”¹³⁸⁸.

¹³⁸⁰ Spis DL 1840, s. 91; Spis DL 1864, s. 12; Spis DL 1865, s. 15; Spis DL 1870, s. 50; Spis DL 1897, s. 61; Spis DL 1902, s. 64; Spis DL 1909, s. 68; Spis DL 1912, s. 47; Spis DL 1914, s. 47; Spis DL 1915, s. 47; Spis DL 1917, s. 47; Spis DL 1919, s. 57; Spis DL 1923, s. 79; Spis DL 1929, s. 94; Spis DZL 1995; Spis DZL 2010; Concilia Poloniae T.9, s. 9-20, 66-78, 83-130, 214-292; APL APR Łabunie, sygn. 35/1863/0/1/9, k. 16.

¹³⁸¹ ZDM, Nr 1164; Swieżawski Aleksander, „Z pradziejów Łaszczowa”, Rocznik Tomaszowski, R.I, 1983 (druk 1984), s. 17-21; Swieżawski Aleksander, „Erekcja parafii w Nabrozu i jej losy w XV wieku”, Nasza Przeszłość, T.63, 1985, s. 255-263.

¹³⁸² ZDM, Nr 1222.

¹³⁸³ Concilia Poloniae T.9, s. 9-20, 83-130.

¹³⁸⁴ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 192.

¹³⁸⁵ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 244, 245.

¹³⁸⁶ Litak KŁR, s. 3161-366.

¹³⁸⁷ Kramarz Rozmieszczenie, s. 447-478.

¹³⁸⁸ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1930, Nr 9, s. 297-300.

Tabela 414 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Rzeplin

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Wit ¹³⁸⁹	-31.12.1424-; rektor
Kasper Giszowski	-1618-; proboszcz
Jan Dominik Lipski	-1636-1640-; proboszcz
Jan Antoni Wenton, -1734	-28.07.1721-10.02.1726-; prepozyt
Michał Siekierzyński /imię świeckie Ignacy/, 1743-1814	1794-; proboszcz
Antoni Osiecki, 1760-1825	-1811-10.11.1825; pleban
Wincenty Szachin, 1780-1843	10.11.1825-; administrator -13.05.1843; proboszcz
Antoni Studziński, 1810-1877	13.05.1843-lipiec 1845; administrator lipiec 1845-ok. 30.10.1870; proboszcz
Narcyz Michalski, 1835-1892	ok. 06.11.1870-ok. 07.06.1977; administrator
Walerian Olszewski, 1833-1897	ok. 26.06.1877-11.08.1897; administrator
Marceli Dzwonkowski, 1866-1911	-1901-; administrator
Maciej Wójtowicz, 1874-1957	-1908-; administrator
Władysław Uleniecki, 1875-	-1911-; administrator
vacat	1913/1914
Michał Pióro, 1884-	-1914-; administrator
Tadeusz Tramecour	1916-ok. październik 1916; administrator
Marceli Wysokiński, 1886-	ok. październik 1916-1918-; administrator
Antoni Białowas, 1891-	1922-1931; proboszcz
Marcin Płaza, 1890-1945	-1945; proboszcz
Edmund Ilcewicz, 1924-1981	lipiec-wrzesień 1950; proboszcz
Stefan Sawecki, 1918-1996	25.06.1951-1954; proboszcz
Jan Władysław Miciuła, 1928-1993	-17.06.1991; proboszcz
Edward Proc, 1950-1998	1991-po 2 czerwca 1996; proboszcz
Janusz Granda, 1965-	19.06.1996-20.08.1999; proboszcz
Krzysztof Józef Soliło, 1962-	1999-26.06.2010; proboszcz
Leszek Bruśniak, 1968-	26.06.2010-20.08.2014; proboszcz
Waldemar Miśkiewicz, 1975-	20.08.2014-17.08.2016; proboszcz
Grzegorz Hałas, 1967-	17.08.2016-2018-; proboszcz
Eugeniusz Adamek, 1964-	16.08.2023-2024-; proboszcz

Organisci (biogramy w GSB):

- Łakomski Walenty (ok. wrzesień 1844-),
- Kołodyński Gustaw (-1919-1929),

¹³⁸⁹ ZDM, Nr 1351; Dzieje ChK, s. 51.

- Wróbel¹³⁹⁰ Bronisław (1929-).

6.101. Rzepniów (PR)

Współcześnie wieś Rzepniów, rejon buski, obwód lwowski, Ukraina.

Według rejestru poborowego z 1472 roku we wsi szlacheckiej Rzepniów /Rzepnow/ leżącej w powiecie buskim województwa bełskiego funkcjonowała cerkiew. Wieś obejmowała 12 łanów powierzchni¹³⁹¹.

6.102. Rzepniów (RG)

Współcześnie wieś Rzepniów, rejon buski, obwód lwowski, Ukraina.

Pow. buski, woj. bełskie, Polska (-1662-1713-; dobra rzepniowskie), parafia r.l. Busk (-1764-)¹³⁹².

Rejestr poborowy pogłównego powiatu buskiego województwa bełskiego z 1662 roku notuje popa we wsi Rzepniów¹³⁹³.

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z 1675 roku notuje popa wsi Rzepniów¹³⁹⁴.

6.103. Rzyszczów (RL), /SS. Trinitatis/

Współcześnie: rejon (), obwód kijowski, Ukraina

Dekanat:

- kijowski diecezji łucko-żytomierskiej (żytomierskiej),

7. S – wykaz parafii

7.1. Sadowne (RL), 1524-, św. Jana Chrzciciela /S. Joannis Bapt/, diecezja drohiczyńska

Gmina Sadowne, pow. węgrowski, woj. mazowieckie.

Dekanat¹³⁹⁵:

- węgrowski diecezji lubelskiej (-1909-),
- (...) diecezji podlaskiej (24.09.1918-25.03.1992),
- łochowski diecezji drohiczyńskiej (25.03.1992-2025-).

Tabela 415 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Sadowne

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Stefan Rękawek, 1840-	-przed czerwcem 1892; administrator

¹³⁹⁰ Głos Lubelski 1929, Nr 186, s. 4.

¹³⁹¹ Janeczek Rejestr 1472, s. 48.

¹³⁹² Bondyra Własność, s. 188.

¹³⁹³ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/72, k. 1879

¹³⁹⁴ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 795.

¹³⁹⁵ Spis DL 1909, s. 115.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Adam Jan Sadowski, 1842-1909	przed czerwcem 1892-; administrator
Stefan Obłóza, 1847	-1908-; administrator

7.2. Sahryń (PR)

Gmina Werbkowice, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie.

Dekanat¹³⁹⁶:

-
- 3-ci hrubieszowski diecezji chełmsko-warszawskiej (-1903-31.05.1905),
- 3-ci hrubieszowski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

30 kwietnia **1906** roku biskup diecezji chełmsko-lubelskiej Eulogiusz przeprowadził wizytację cerkwi w Sahryniu. Ponadto biskup przenocował w Sahryniu¹³⁹⁷.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Sahryń (gmina Miętkie) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu¹³⁹⁸.

W dniach 31 października-3 listopada 1937 roku hrubieszowski dziekan prawosławny ks. Grzegorz Metiuk zorganizował misje, w których uczestniczyli duchowni z Miętkiego, Terebinia, Moniatycz, Szychowic, Turkowic, Dołhobyczowa, Miączyna, Mienian. W pierwszym dniu przybyła procesja ze wsi Miętkie licząca kilkaset osób. Uczestnicy procesji śpiewali w języku ruskim „Nasza Polska”. W miejscowym domu modlitwy odprawiano nabożeństwa¹³⁹⁹.

Tabela 416 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Sahryń

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Klemens Lewicki	1875-1912-; proboszcz
Jan Kędzierski	08.05.1934-; proboszcz

7.3. Sahryń (RG), Ducha świętego

Gmina Werbkowice, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁴⁰⁰:

- tyszowiecki diecezji chełmskiej (-1696-1875).

¹³⁹⁶ PKLG 1904, s. 276; PKLG 1905, s. 256; PKLG 1906, s. 179; PKLG 1907, s. 144; PKLG 1908, s. 143; PKLG 1909, s. 150; PKLG 1910, s. 153; PKLG 1911, s. 161; PKLG 1912, s. 164;

¹³⁹⁷ CCZ 1906, Nr 7, s. 207.

¹³⁹⁸ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

¹³⁹⁹ APL UWL, sygn. 35/403/0/2/1750, k. 51, 52, 56.

¹⁴⁰⁰ Rocznik RWCh 1847, s. 299; Spis DGCh 1863, s. 21; APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/100, k. 52, 53; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1184, k. 47.

Cerkiew filialna:

- Miętkie (-1842-1863-). Kolatorem cerkwi był Ludwik Rastawiecki (-1842-)¹⁴⁰¹.
- Turkowice (-1847-1863-). Kolatorem cerkwi był Ludwik Rastawiecki (-1842-)¹⁴⁰².

Rejestr poborowy pogłównego powiatu grabowieckiego z 1662 roku notuje we wsi Sahryń popa¹⁴⁰³.

Kolatorem cerkwi był starosta grabowiecki Jan Tarło (-13.12.1731-)¹⁴⁰⁴.

13 grudnia 1731 roku odbyła się wizytacja parafii przez biskupa chełmskiego Felicjana Filipa Wołodkowicza. Cerkiew była drewniana z babińcem¹⁴⁰⁵.

23 października 1760 roku cerkiew Ducha świętego (dekanatu tyszowieckiego) leżąca w dobrach podsędkowej lubelskiej Ludwika Trembińskiej była wizytowana przez biskupa chełmsko-belskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowości: Malice, Miętkie, Sahryń. Do spowiedzi przystępowało około 250 osób¹⁴⁰⁶.

Kolatorem cerkwi był Ludwik Rastawiecki (-1842-)¹⁴⁰⁷.

Tabela 417 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów greckokatolickiej parafii Sahryń

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Kuryłowicz, 1697-	13.04.1719/prezenta-; paroch
Grzegorz Puszczałowski, 1721-	12.09.1746-24.11.1773-; paroch
Stefan Zborowski	-1811-1823-; paroch
Platon Laurysiewicz, 1809-1856	26.02.1841-14.08.1850; administrator 15.08.1850-29.09.1856; proboszcz
Edward Malczyński, 1832-1876	-1865-1874; proboszcz
Klemens Lewicki	-1874-1875; proboszcz

Diak:

- Jan Prychodko (-13.08.1865-)¹⁴⁰⁸.

7.4. Sahryń (RL), 13.04.1923-, św. Cyryla i Metodego, diecezja zamojsko-lubaczowska

Gmina Werbkowice, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁴⁰⁹:

- hrubieszowski diecezji lubelskiej (1923-1936-),
- tyszowiecki diecezji zamojsko-lubaczowskiej (25.03.1992-2025-).

Kaplica publiczna:

- Malice, Podwyższenia Krzyża świętego /Exaltationis S. Cruis/ (-1926-1938-). Wybudowana w 1841 roku z fundacji rodziny Lubowieckich.

¹⁴⁰¹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 487, 488.

¹⁴⁰² APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 489, 490.

¹⁴⁰³ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/72, k. 237-247.

¹⁴⁰⁴ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/100, k. 52, 53.

¹⁴⁰⁵ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/100, k. 52, 53.

¹⁴⁰⁶ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 398, 399.

¹⁴⁰⁷ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 487, 488.

¹⁴⁰⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1184, k. 47.

¹⁴⁰⁹ Spis DL 1929, s. 60; Spis DL 1937, s. 56; Spis DL 1939, s. 98, 99.

Kościół w Sahryniu wybudowany został, jako cerkiew, w **1873** roku¹⁴¹⁰.

W lipcu/sierpniu **1919** roku Kuria Diecezjalna Lubelska udzieliła pozwolenia księdzu z kościoła filialnego w Malicach do poświęcenia cerkwi w Terebiniu¹⁴¹¹.

Kościół poświęcony 14 sierpnia **1919** roku przez dziekana tyszowieckiego ks. Antoniego Gryczyńskiego¹⁴¹².

Kościół św. Cyryla i Metodego w Sahryniu był kościołem filialnym parafii Werbkowice (1923)¹⁴¹³.

13 kwietnia 1923 roku, decyzja nr 898 – biskupa lubelskiego Mariana Leona Fulmana, została erygowana parafia Sahryń, do której weszły miejscowości dawnej należące do parafii Werbkowice a także parafii Grabowiec (np. Łotów)¹⁴¹⁴.

Do nowej parafii Sahryń należały następujące miejscowości: Hostynne, Konopne, Kotorów, Łotów, Malice, Pasieka, Peresołowice, Sahryń, Strzyżewice [Strzyżowiec], Terebiń, Terebiniec, Werbkowice, Wronowice¹⁴¹⁵.

7 sierpnia 1923 roku, decyzją nr 1961, została przywrócona parafia Werbkowice, do której włączono m.in. Peresołowice¹⁴¹⁶.

W 1938 roku w skład parafii Sahryń wchodziły następujące miejscowości: Malice (wieś, kolonia), Miętkie (kolonia), Sahryń (wieś, kolonia), Terebiń (kolonia), Wronowice (wieś, kolonia)¹⁴¹⁷.

Tabela 418 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Sahryń

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Walenty Machoń, 1890-	13.04.1923-; administrator
Wojciech Zwolak, 1891-1970	1926-1940-; proboszcz
Michał Kot, 1917-1989	1950-1975; administrator
Stanisław Wawrzyszuk, 1935-1999	1980-30.09.1987; proboszcz
Kazimierz Błaszczuk, ok. 1943-2002	1987-1991; proboszcz
Adam Jan Herda, 1953-	06.06.1991-22.06.2009; proboszcz
Eugeniusz Adamek, 1964-	22.06.2009-16.08.2022; proboszcz
Mateusz Furmaniak, 1982-	16.08.2023-; administrator

7.5. Samary (RG), św. Praksedy Męczennicy

Współcześnie wieś, rejon ratneński, obwód wołyński, Ukraina.

Wcześniej:

- starostwo ratneńskie, ziemia chełmska, woj. ruskie (-1791-1792-)¹⁴¹⁸.

¹⁴¹⁰ Spis DL 1932, s. 79.

¹⁴¹¹ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1919, Nr 8, s. 255.

¹⁴¹² AAN MWRiOP, sygn. 2/14/0/5/872, k. 5.

¹⁴¹³ Spis DL 1923, s. 50.

¹⁴¹⁴ AAL AKDL, Akta Kościoła w Gdeszynie, sygn. 61/IVb/21a, k. 43; Spis DL 1932, s. 79.

¹⁴¹⁵ Głos Lubelski 1923, Nr 117/118, s. 3.

¹⁴¹⁶ AAL AKDL, Akta Kościoła w Gdeszynie, sygn. 61/IVb/21a, k. 43.

¹⁴¹⁷ Spis DL 1939, s. 98, 99.

¹⁴¹⁸ APL Komisje CWZCh, sygn. 35/18/0/-/4, k. 39-43.

Dobra Samary należały do Tekli Sosnowskiej (-1791-1792-)¹⁴¹⁹.

Tabela 419 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Samary

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Aleksander Michalewicz	-1791-1792-; paroch

7.6. Sambor (RG), katedra, Narodzenia NMP /Nativitas BMV/

Współcześnie: miasto Sambor, rejon samborski, obwód lwowski, Ukraina.

Dekanat¹⁴²⁰:

- samborski diecezji przemyskiej archidiecezji lwowskiej (-1848-).

Filia:

- Biskowice (-1848-),
- Radłowice (-1848-).

W 1568 roku w mieście Sambor była jedna cerkiew ruska a poza miastem druga¹⁴²¹.

Tabela 420 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów greckokatolickiej parafii Sambor

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Józef Bierzyński, 1810-	-1847-; proboszcz

7.7. Sambor (RL)

Współcześnie: miasto Sambor, rejon samborski, obwód lwowski, Ukraina.

W 1568 roku w mieście Sambor były trzy kościoły, tj. fara i klasztor św. Katarzyny oraz klasztor św. Franciszka (poza miastem)¹⁴²².

Tabela 421 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Sambor

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Kazimierz Mączyński, 1928-1996	1966-1990; proboszcz

7.8. Samborzec (RL), Trójcy Przenajświętszej

Gmina Samborzec, pow. sandomierski, woj. świętokrzyskie.

¹⁴¹⁹ APL Komisje CWZCh, sygn. 35/18/0/-/4, k. 39-43.

¹⁴²⁰ Spis DGPrzemysł 1848, s. 93, 94.

¹⁴²¹ AGAD MK, sygn. 1/4/0/7/71, k. 15.

¹⁴²² AGAD MK, sygn. 1/4/0/7/71, k. 15.

Dekanat¹⁴²³:

- sandomierski archidiaconatu koprzywnickiego diecezji krakowskiej (-1778-),
- koprzywnicki diecezji sandomierskiej (25.03.1992-2025-).

Tabela 422 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Samborzec

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Dionizy Treszczyński, 1750-	1781-; komendarz

7.9. Samogoszcz (RL), św. Jadwigi Śląskiej /S. Hedvigis/, diecezja siedlecka

Gmina Maciejowice, pow. garwoliński, woj. mazowieckie.

Dekanat¹⁴²⁴:

- stężycki dziekani kieleckiej diecezji krakowskiej (-1778-20.07.1790),
- stężycki diecezji chełmsko-lubelskiej (20.07.1790-1792-),
- garwoliński diecezji lubelskiej/podlaskiej (-1909-1917-),
- (...) diecezji podlaskiej (24.09.1918-),
- łaskarzewski diecezji siedleckiej (25.03.1992-2025-).

Kaplica:

- Samogoszcz, cmentarz /Transfigur. DNJChr/ (-1909-).

Tabela 423 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Samogoszcz

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Stanisław Szaradowicz, 1718-	25.08.1752-; proboszcz
Franciszek Gilewski	-1792-; proboszcz
Felicjan Wojno, 1796-1877	-1857-18.06.1877; proboszcz
Antoni Popiel, 1849-1902	-1906-; proboszcz
Stefan Rękawek, 1840-	-1908-; administrator
Franciszek Dzięga, 1884-	1933-1960; proboszcz

7.10. Sarnaki (RL), św. Stanisława Biskupa i Męczennika /S. Stanisłai EM/, diecezja drohiczyńska

Gmina Sarnaki, pow. łosicki, woj. mazowieckie.
/wcześniej pow. konstantynowski, woj. lubelskie, -1930-/

Dekanat¹⁴²⁵:

- konstantynowski diecezji lubelskiej (-1909-1914-),

¹⁴²³ Biblioteka Diecezji Sandomierskiej, rękopis J1476, k. 184.

¹⁴²⁴ Spis DL 1909, s. 85; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/I, k. 29; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/104, k. 68.

¹⁴²⁵ Spis DL 1915, s. 61.

- (...) diecezji podlaskiej (24.09.1918-1930-),
- sarnacki diecezji drohiczyńskiej (25.03.1992-2025-).

Tabela 424 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Sarnaki

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Andrzej Wojewódzki, 1823-1878	1858-; proboszcz
Jan Krzewski, 1866-1918	-1908-ok. listopad 1918; administrator
Ludwik Kulaszyński	-1930; proboszcz
<i>Andrzej Jakubowicz</i>	-2018-; proboszcz

7.11. Sarny (RG)

Współcześnie rejon jaworowski, obwód lwowski, Ukraina.

Tabela 425 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów greckokatolickiej parafii Sarny

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Mikołaj Nazarewicz, 1819-1895	-30.03.1895; proboszcz

7.12. Sarny (RL)

Współcześnie: rejon i obwód rówieński, Ukraina.

Dekanat¹⁴²⁶:

- (...) diecezji łuckiej (-1928-1929-).

Tabela 426 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Sarny

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Oktawian Spisacki, 1885-	ok. lipiec 1928-; proboszcz
Edward Studziński, 1897-	ok. wrzesień 1929-; proboszcz

7.13. Sasiny (PR), Przemienienia Pańskiego

Gmina Boćki, pow. bielski, woj. podlaskie.

Dekanat:

- bielsko-podlaski diecezji warszawsko-bielskiej (-2022-)

Tabela 427 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii

¹⁴²⁶ AAN MWRiOP, sygn. 2/14/0/5/499, k. 177.

Sasiny

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Piotr Piliś, 1901-1996	11.10.1966-31.10.1971; proboszcz

7.14. Satanów (RL)

Współcześnie: rejon gródecki, obwód chmielnicki, Podole, Ukraina.

Tabela 428 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Satanów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Józef Dąbski, 1876-	1901-1902; proboszcz

7.15. Sawczyn (RG)

Współcześnie wieś, rejon czerwonogrodzki, obwód lwowski, Ukraina.

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z **1662** roku notuje popa we wsi Sawczyn¹⁴²⁷.

7.16. Sawice /Sawice Ruskie/ (PR)

Gmina Repki, pow. sokołowski, woj. mazowieckie.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Sawice (gmina Wyróżęby) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Siedlcach¹⁴²⁸.

7.17. Sawice (RG)

Gmina Repki, pow. sokołowski, woj. mazowieckie.

Dekanat¹⁴²⁹:

- sokołowski diecezji chełmskiej (-1847-1863-).

W **1853** roku grzebano zmarłych nadal tylko na cmentarzu przy cerkwi¹⁴³⁰.

Tabela 429 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Sawice

¹⁴²⁷ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/72, k. 202.

¹⁴²⁸ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

¹⁴²⁹ Rocznik RWCh 1847, s. 296; Spis DGCh 1863, s. 17; APL ChKG, sygn. 35/95/0/9.3/245, k. 14.

¹⁴³⁰ APL ChKG, sygn. 35/95/0/9.3/245, k. 14.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jakub Wokulski, -1826	-31.10.1826; proboszcz
Aleksander Zatkalik, 1821-	-1847-; administrator
Emilian Bańkowski, 1830-	-1863-; administrator

7.18. Sawin (PR)

Gmina Sawin, pow. chełmski, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁴³¹:

- 1-szy chełmski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiwnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Sawin (gmina Bukowa) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu¹⁴³².

Tabela 430 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Sawin

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Klemens Telichowski	1875-1876; proboszcz
Stefan Stępkowski	-1908-1910-; proboszcz

Psalmiści (biogramy w GSB):

- Nesterow Demetriusz (-01.11.1906-)¹⁴³³.

7.19. Sawin (RG), Wniebowzięcia NMP

Gmina Sawin, pow. chełmski, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁴³⁴:

- chełmski diecezji chełmskiej (-1696-1749-),
- krasnostawski diecezji chełmskiej (-1759-),
- chełmski diecezji chełmskiej (-1847-1875).

2 lipca **1760** roku cerkiew parafialna Wniebowzięcia NMP leżąca w dobrach Stanisława Węglińskiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bielskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość: Sawin¹⁴³⁵.

Tabela 431 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii

¹⁴³¹ PKLG 1909, s. 258; PKLG 1910, s. 264; PKLG 1911, s. 266; PKLG 1912, s. 278.

¹⁴³² Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

¹⁴³³ CCZ 1906, Nr 22, s. 784.

¹⁴³⁴ Rocznik RWCh 1847, s. 288; Spis DGCh 1863, s.7.

¹⁴³⁵ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 286, 287.

Sawin

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Mateusz Sławiński	-02.07.1760-; paroch
Tomasz Ciepiewski	proboszcz
Michał Szczółkowski /Szczotkowski/, -1828	-22.10.1828; proboszcz
Tomasz Tokarski, 1821-	-1847-; administrator
Tomasz Aresztowicz, 1827-	-1863-; administrator

7.20. Sawin (RL), 1531-, Przemienienia Pańskiego /E. Transfigurat. DNJCh/, archidiecezja lubelska

Gmina Sawin, pow. chełmski, woj. lubelskie.

Powiat krasnostawski, ziemia chełmska, woj. ruskie (-1792-)¹⁴³⁶.

Dekanat¹⁴³⁷:

- chełmski diecezji chełmskiej (08.07.1604-1717-1772),
- chełmski diecezji chełmsko-lubelskiej (20.07.1792-1792-),
- chełmski diecezji lubelskiej (-1839-1919-),
- chełmsko-zachodni archidiecezji lubelskiej (25.03.1992-2025-).

9 lipca **1604** roku, na synodzie diecezjalnym, parafia została włączona do dekanatu chełmskiego diecezji chełmskiej¹⁴³⁸.

Rejestr poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzony 7 listopada **1673** roku wymienia parafię Sawin w dekanacie chełmskim. Wymieniono do opodatkowania proboszcza, altarystę, kantora¹⁴³⁹.

Rejestry poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzone 31 stycznia **1675** roku i 13 stycznia **1676** roku parafię Sawin w dekanacie chełmskim. Wymieniono proboszcza i kantora¹⁴⁴⁰.

W **1772** roku kościół (Przemienienia Pańskiego, św. Stanisława Biskupa) był murowany, pod patronatem duchowym¹⁴⁴¹.

W **1916** roku rekolekcje wielkopostne w parafii przeprowadzili oo. redemptoryści z Galicji (podobnie jak w wielu innych parafiach diecezji lubelskiej)¹⁴⁴².

3 czerwca **1919** roku odbyła się wizytacja kanoniczna parafii Sawin przeprowadzona przez biskupa lubelskiego Mariana Leona Fulmana¹⁴⁴³.

¹⁴³⁶ APL Komisje CWZCh, sygn. 35/18/0/-/4, k. 171.

¹⁴³⁷ Spis DL 1840, s. 79; Spis DL 1846, s. 13; Spis DL 1909, s. 43; Spis DL 1914, s. 32; PKLG 1892, s. 242; Concilia Poloniae T.9, s. 9-20, 66-78, 83-130, 214-292; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/I, k. 30.

¹⁴³⁸ Concilia Poloniae T.9, s. 9-20, 83-130.

¹⁴³⁹ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 189.

¹⁴⁴⁰ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 242, 266.

¹⁴⁴¹ Litak KŁR, s. 3161-366.

¹⁴⁴² Ziemia Lubelska 1916, Nr 95, s. 6; Ziemia Lubelska 1916, Nr 145, s. 3.

¹⁴⁴³ Ziemia Lubelska 1919, Nr 210, s. 2; Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1919, Nr 8, s. 236.

Zdjęcie 12 – Rok 1955, 2 lipca. Sawin. Pamiątka I Komunii świętej. Wśród dzieci siedzi proboszcz parafii ks. Stefan Sawecki. Zdjęcie ze zbiorów ks. Stefana Saweckiego. Skan i opis RHK.

Zdjęcie 13 – Rok 1956. Sawin. Pamiątka I Komunii świętej. Wśród dzieci siedzi proboszcz parafii ks. Stefan Sawecki. Zdjęcie ze zbiorów ks. Stefana Saweckiego. Skan i opis RHK.

Zdjęcie 14 – Rok 1956. Sawin. Pamiątka I Komunii świętej. Wśród dzieci siedzi proboszcz parafii ks. Stefan Sawecki. Zdjęcie ze zbiorów ks. Stefana Saweckiego. Skan i opis RHK.

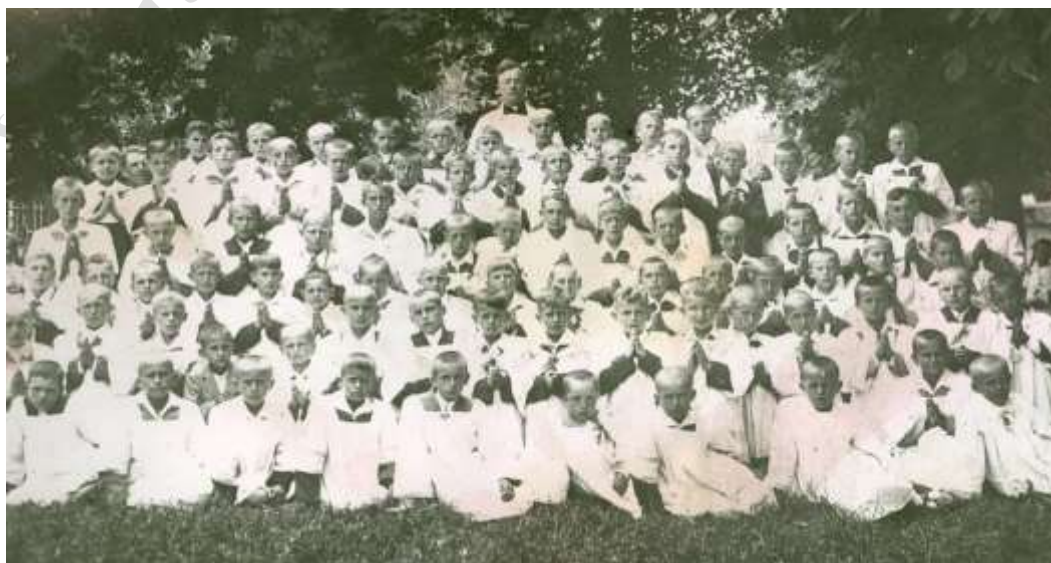

Zdjęcie 15 – Rok 1956, lipiec. Kościół w Sawinie. Zdjęcie ze zbiorów ks. Stefana Saweckiego. Skan i opis RHK.

Zdjęcie 16 – Rok 1957, 23 czerwca. Sawin. Pamiątka I Komunii świętej. Za dziećmi stoi proboszcz parafii ks. Stefan Sawecki. Zdjęcie ze zbiorów ks. Stefana Saweckiego. Skan i opis RHK.

Zdjęcie 17 – Rok 1957, 23 czerwca. Sawin. Pamiątka I Komunii świętej. Za dziećmi stoi proboszcz parafii ks. Stefan Sawecki. Zdjęcie ze zbiorów ks. Stefana Saweckiego. Skan i opis RHK.

Tabela 432 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Sawin

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jerzy Tarzymieski, -1642	proboszcz
Eliasz Pniowski	-1676-; proboszcz
Józef Werbski	02.11.1696-czerwiec 1697-; administrator
Augustyn Michał Zaborowski, -1763	-1734; administrator
Franciszek Ksawery Kunicki	1734-; administrator

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Wincenty Suchocki	-1750-; proboszcz
Paweł Paprocki	1753-; administrator
Jan Anchimowicz	1773-1793-; proboszcz
Józef Jan Łoza, -1802	1781 (?); administrator
Wojciech Małochowski, 1772-1845	-1824-05.06.1845; proboszcz
Józef Bagiński, 1806-	-1845-; administrator
Józef Gozdalski, 1825-	-1864-; administrator
Antoni Działkowski, 1822-	1865-1869; proboszcz
Mateusz Celiński, 1802-1882	-październik 1875-; administrator
Marceli Brodowski, 1823-1899	-1884-1885; administrator
Jan Wąż, 1848-1895	1885-; administrator
Władysław Ambrożewicz, 1857-	25.08.1887-09.05.1890; administrator/proboszcz
Karol Sawicki, 1860-	ok. lipiec 1890-09.06.1914-; administrator
Józef Groszek, 1891-1949	ok. listopad 1933-ok. wrzesień 1936; proboszcz
Zygmunt Grzegorzewski, 1888-1957	ok. wrzesień 1936-; proboszcz
Jan Juźwiak /Jóźwiak/, 1885-1954	
Stefan Sawecki, 1918-1996	1954-22.11.1961; proboszcz
Wiktor Matraszek, 1905-1984	1961-1977; proboszcz
Edward Sereda, 1931-2013	08.03.1977-20.08.2001; proboszcz
Mieczysław Marszałek, 1951-	-2005; proboszcz
Andrzej Józef Doliński	2005-2019-; proboszcz

Organiści (biogramy w GSB):

- Antoni Karczewski (-1791-). Urodził się w 1744 roku (około). Żona: Marianna (ur. ok. 1746). Dzieci: Paulina (ur. ok. 1779), Łucja (ur. ok. 1783), Tekla (ur. ok. 1786)¹⁴⁴⁴.
- Maciej Mrzygłodowicz (-1791-).
- Antoni Czupryński (-1871-).
- Jan Łubkowski.

7.21. Sądowa Wisznia (RL)

Współcześnie rejon mościski, obwód lwowski, Ukraina.

Dekanat:

- mościski diecezji przemyskiej (-1785-).

W 1785 roku parafia Sądowa Wisznia leżała w dekanacie mościskim diecezji przemyskiej i liczyła 1618 parafian¹⁴⁴⁵.

7.22. Serokomla (RL), św. Stanisława BM, diecezja sandomierska

Gmina Serokomla, pow. łukowski, woj. lubelskie.

¹⁴⁴⁴ APL Komisje CWZCh, sygn. 35/18/0/-/4, k. 347.

¹⁴⁴⁵ Kramarz Rozmieszczenie, s. 447-478.

Dekanat¹⁴⁴⁶:

- łukowski archidiakonatu lubelskiego diecezji krakowskiej (-1778-20.07.1790),
- łukowski diecezji chełmsko-lubelskiej (20.07.1790-1792-),
- adamowski diecezji siedleckiej (25.03.1992-2025-).

Tabela 433 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Serokomla

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Franciszek Karwicki, 1746-	13.05.1773-1792-; proboszcz

7.23. Serniki /Syrniki/ (RL), św. Marii Magdaleny /S. Mariae Magdal./

Gmina Serniki, pow. lubartowski, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁴⁴⁷:

- parczewski archidiakonatu lubelskiego diecezji krakowskiej (-1778-20.07.1790),
- parczewski diecezji chełmsko-lubelskiej (20.07.1790-1792-),
- lubartowski diecezji lubelskiej (-1839-1914-).

Kaplica:

- Serniki, cmentarz (-1909-)

W czerwcu 1925 roku parafię wizytował sufragan lubelski Adolf Józef Jełowicki¹⁴⁴⁸.

Tabela 434 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Serniki

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jakub Martynowicz, 1710-	25.09.1776-; proboszcz
Franciszek Tomaszewicz, 1778-1845	-1819-30.03.1845; proboszcz
Franciszek Michalski, 1813-1874	-1845-; administrator
Ludwik Supliński, 1808-	-1848-1864-; proboszcz
Józef Januszewicz, 1824-1895	-1890-27.09.1895; administrator
Leon	ok. 12.07.1897; administrator
Franciszek Skubiszewski, 1844-1907	ok. 14.07.1897-01.04.1907; proboszcz
Antoni Rudziński, 1872-1942	ok. 08.05.1907-ok. 06.03.1908; administrator
Antoni Mikołaj Komorowski, 1862-1919	ok. 09.03.1908- ok. 01.09.1908; administrator
Wojciech Rękawek, 1871-1911	ok. 05.09.1908-17.04.1911; administrator
Alojzy Słapczyński, 1860-1939	03.05.1911-02.06.1913; proboszcz
Jan Nepomucen Żółtowski, 1861-1939	-1914-; administrator

¹⁴⁴⁶ AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/I, k. 30; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/104, k. 342.

¹⁴⁴⁷ Spis DL 1840, s. 83; Spis DL 1846, s. 16; Spis DL 1865, s. 12; Spis DL 1909, s. 66; Spis DL 1915, s. 46; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/I, k. 30; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/104, k. 500.

¹⁴⁴⁸ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1925, Nr 9, s. 274.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Antoni Mechowski, 1877-1937	-14.12.1937; proboszcz
Walerian Marki, 1886-1957	proboszcz
Stanisław Kondrat, 1902-1957	-01.03.1957; proboszcz
Jan Franciszek Bednara, 1937-	1984-11.02.1991; proboszcz
Czesław Biziorek, 1938-2020	1991-2009; proboszcz
Wojciech Piotr Szlachetka	-22.06.2011; proboszcz

7.24. Seroczyn (PR)

Gmina Sterdyń, pow. sokołowski, woj. mazowieckie.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca 1919 roku majątek cerkwi Seroczyn (gmina Sterdyń) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Siedlcach¹⁴⁴⁹.

Tabela 435 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Seroczyn

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Cyryl Chróściewicz, 1857-	15.01.1907-01.09.1908; proboszcz

7.25. Seroczyn (RG), Podwyższenia św. Krzyża

Gmina Sterdyń, pow. sokołowski, woj. mazowieckie.

Dekanat¹⁴⁵⁰:

- sokołowski diecezji chełmskiej (-1833-1865-).

W 1853 roku grzebano zmarłych nadal tylko na cmentarzu przy cerkwi¹⁴⁵¹.

Tabela 436 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Seroczyn

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Paweł Jankowski, -1833	-16.07.1833; proboszcz
Michał Witoszyński, 1815-1864	05.12.1842-21.02.1843; administrator
Nikon Dyakowski, 1821-	-1847-; administrator -1863-; proboszcz

7.26. Seroczyn [Seroczyn Sterdyński] (RL), 22.12.1921-, Podwyższenia Krzyża św.,

¹⁴⁴⁹ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

¹⁴⁵⁰ Rocznik RWCh 1847, s. 296; Spis DGCh 1863, s. 17; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1190, k. 9.

¹⁴⁵¹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/9.3/245, k. 14.

diecezja drohiczyńska

Gmina Sterdyń, pow. sokołowski, woj. mazowieckie.

Dekanat:

- sterdyński diecezji podlaskiej (22.12.1921-),
- sterdyński diecezji drohiczyńskiej (-2019-2025-).

Parafię erygował, **22 grudnia 1921** roku, biskup podlaski Henryk Przeździecki.

Tabela 437 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Seroczyn

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Ignacy Kwiatkowski, 1862-1928	1922-1925-; administrator

7.27. Seroczyn /Seroczyn Siedlecki/ (RL), Nawiedzenia NMP (Visit. BMV), diecezja siedlecka

Gmina Wodynie, pow. siedlecki, woj. mazowieckie.

Dekanat¹⁴⁵²:

- siedlecki diecezji lubelskiej (-1909-),
- (...) diecezji podlaskiej (24.09.1918-1922-),
- domanicki diecezji siedleckiej (25.03.1992-2025-).

Tabela 438 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Seroczyn

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Franciszek Sawicki, 1820-1896	-06.01.1896; proboszcz
Michał Benet, 1856-	ok. lipiec 1896-1908-; administrator

7.28. Serokomla (RL), św. Stanisława BM (), diecezja siedlecka

Gmina Serokomla, pow. łukowski, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁴⁵³:

- łukowski diecezji lubelskiej (-1909-),
- (...) diecezji podlaskiej (24.09.1918-1930-),
- adamowski diecezji siedleckiej (25.03.1992-2025-).

Tabela 439 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Serokomla

¹⁴⁵² Spis DL 1909, s. 104.

¹⁴⁵³ AAN MWRiOP, sygn. 2/14/0/5/491, k. 393, 394.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Andrzej Wojewódzki, 1823-1878	-02.04.1878; administrator
Felicjan Kożuchowski, -1903	-25.10.1903; administrator
Ignacy Domański, 1870-1915	-1908-; administrator
Czesław Łapiński, 1891-1948	-ok. kwiecień 1930; proboszcz

7.29. Serpelice (RL), 28.10.1988-, św. Apostołów Piotra i Pawła, diecezja drohiczyńska

Gmina Sarnaki, pow. łosicki, woj. mazowieckie.

Dekanat:

- ... (28.10.1988-05.06.1991),
- sarnacki diecezji drohiczyńskiej (05.06.1991-2025-).

Parafię erygował, **28 października 1988** roku, biskup siedlecki czyli podlaski ks. Jan Mazur.

7.30. Siebieców (RG)

Współcześnie wieś Korczów, rejon czerwonogrodzki, obwód lwowski, Ukraina. (24.08.1991-).

Wcześniej:

- powiat hrubieszowski w województwie lubelskim (-28.05.1951).

Dekanat:

- (...) diecezji chełmskiej (-1742-).

Tabela 440 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Siebieców

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Tyszkiewicz	-1742-; paroch

7.31. Siedlce (PR)

Miasto Siedlce, pow. siedlecki, woj. mazowieckie.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Siedlce (miasto Siedlce) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Siedlcach¹⁴⁵⁴.

7.32. Siedlce (RL), Bł. Męczenników Podlaskich

Miasto Siedlce, pow. siedlecki, woj. mazowieckie.

¹⁴⁵⁴ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

7.33. Siedlce (RL), św. Jana Pawła II

Miasto Siedlce, pow. siedlecki, woj. mazowieckie.

7.34. Siedlce /katedralna/ (RL), 1919-, Niepokalanego Poczęcia NMP /Immaculata Conceptio Beatae Virginis Mariae/, diecezja siedlecka

Miasto Siedlce, pow. siedlecki, woj. mazowieckie.

Kaplica:

- Siedlce /BMV/ (-1919-).

10 października **1905** roku biskup lubelski Franciszek Jaczewski poświęcił kamień węgielny pod kościół Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny w Siedlcach.

8 grudnia **1912** roku, w uroczystość Niepokalanego Poczęcia NMP, proboszcz parafii św. Stanisława w Siedlcach (wówczas jedynej w Siedlcach) ks. Józef Wojciech Stanisław Scipio del Campo poświęcił nowy kościół.

21 września **1913** roku biskup lubelski Franciszek Jaczewski dokonał konsekracji kościoła.

Parafię erygował w **1919** roku biskup podlaski Henryk Przeździecki.

25 stycznia **1924** roku kościół został podniesiony do godności katedry.

Dekanat¹⁴⁵⁵:

- (...) diecezji podlaskiej (),
- siedlecki diecezji siedleckiej (24.03.1992-2025-).

Tabela 441 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Niepokalanego Poczęcia NMP w Siedlcach

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Feliks Halbersztadt, 1853-1920	1919-05.11.1920; proboszcz

7.35. Siedlce (RL), św. Jana Pawła II

Miasto Siedlce, pow. siedlecki, woj. mazowieckie.

7.36. Siedlce (RL), św. Józefa, Sanktuarium św. Józefa

Miasto Siedlce, pow. siedlecki, woj. mazowieckie.

7.37. Siedlce (RL), św. Maksymiliana Kolbe

Miasto Siedlce, pow. siedlecki, woj. mazowieckie.

¹⁴⁵⁵ Spis DL 1909, s. 104; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/I, k. 30; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/104, k. 300.

7.38. Siedlce (RL), 1530-, św. Stanisława BM /S. Stanisłai EM/), diecezja siedlecka

Miasto Siedlce, pow. siedlecki, woj. mazowieckie.

Dekanat¹⁴⁵⁶:

- łukowski archidiakonu lubelskiego diecezji krakowskiej (-1778-20.07.1790),
- łukowski diecezji chełmsko-lubelskiej (20.07.1790-1792-),
- (...) diecezji podlaskiej (-1842-),
- siedlecki diecezji lubelskiej (-1909-),
- siedlecki diecezji podlaskiej (24.09.1918-),
- siedlecki diecezji siedleckiej (24.03.1992-2025-).

Kaplice:

- Siedlce, Stara Wieś, św. Krzyża /SS. Crucis/ (-1909-1919-),
- Siedlce /BMV/ (-1909-).

Tabela 442 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii św. Stanisława BM w Siedlcach

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Antoni Drohojewski, 1735-	23.01.1770-; proboszcz
Franciszek Eyzmunt ¹⁴⁵⁷	1792-; proboszcz
Kazimierz Szabłowski, 1803-1872	sierpień 1842-22.06.1872; proboszcz
Wiktor Dąbrowski, -1905	-03.01.1905; proboszcz
Józef Wojciech Stanisław Scipio del Campo, 1870-1942	-1908-1918; proboszcz
Józef Kobylński, 1875-	1918-; proboszcz
Julian Ryster	1926-1935-; proboszcz

7.39. Siedlce (RL), św. Teresy od Dzieciątka Jezus

Miasto Siedlce, pow. siedlecki, woj. mazowieckie.

7.40. Siedliska (PR)

Gmina Zamość, pow. zamojski, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁴⁵⁸:

- zamojski diecezji chełmsko-warszawskiej (23.05.1875-31.07.1905),
- zamojski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

14 stycznia 1915 roku podano komunikat, że biskup chełmsko-lubelski Anastazy zwizytował m.in. cerkiew Siedliska¹⁴⁵⁹.

¹⁴⁵⁶ Spis DL 1909, s. 104; Spis DP 1920, s. 38; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/I, k. 30; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/104, k. 300.

¹⁴⁵⁷ AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/I, k. 30.

¹⁴⁵⁸ PKLG 1879, s. 80, 81; PKLG 1909, s. 170; PKLG 1910, s. 174; PKLG 1911, s. 180; PKLG 1912, s. 184.

¹⁴⁵⁹ CCZ 1915, Nr 3, s. 88.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Siedliska (gmina Wysokie) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu¹⁴⁶⁰.

Tabela 443 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Siedliska

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Klemens Łysiak	-1878-ok. 31.10.1879; proboszcz
Jakub Syrojedow, 1847-	ok. 01.11.1879-1886; proboszcz
Mikołaj Sagajdakowski	-1908-1912-; proboszcz

7.41. Siedliska (RG), Ofiarowania NMP, św. Trójcy

Gmina Zamość, pow. zamojski, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁴⁶¹:

- szczebrzeszyński diecezji chełmskiej (-1696-18765).

Cerkiew filialna:

- Bortatycze (-1842-1865-).

30 października **1759** roku cerkiew Ofiarowania NMP w dobrach Ordynacji Zamojskiej była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała: Siedliska¹⁴⁶².

Kolatorzem cerkwi była Ordynacja Zamojska (-**1842**-)¹⁴⁶³.

W **1853** roku grzebano zmarłych nadal tylko na cmentarzu przy obu cerkwiach (Siedliska, Bortatycze)¹⁴⁶⁴.

Tabela 444 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Siedliska

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Michał Radkiewicz	-1759-; paroch
Jan Niedźwiedzki, 1769-1828	-1819-05.09.1828; proboszcz
Jan Horoszewicz, 1796-1835	1827-1829; administrator
Józef Winnicki, 1802-	-1842-1865-; proboszcz
Klemens Lewicki	-1873-1874-; proboszcz

¹⁴⁶⁰ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

¹⁴⁶¹ Rocznik RWCh 1847, s. 296; Spis DGCh 1863, s. 17; APL ChKG, sygn. 35/95/0/9.3/245, k. 15; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1185, k. 3.

¹⁴⁶² APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 181, 182.

¹⁴⁶³ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 467, 468.

¹⁴⁶⁴ APL ChKG, sygn. 35/95/0/9.3/245, k. 15.

Diak (także cerkwi filialnej):

- Jan Biront¹⁴⁶⁵ (-20.08.1865-).

7.42. Siedliska (PR)

Gmina Lubycza Królewska, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Według rejestru poborowego z 1472 roku we wsi Siedliska leżącej w powiecie bełskim województwa bełskiego funkcjonowała cerkiew¹⁴⁶⁶.

7.43. Siedliska (RG), św. Mikołaja Biskupa

Gmina Lubycza Królewska, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Po 1947 roku cerkiew została przejęta przez Kościół rzymskokatolicki (dokończyć)¹⁴⁶⁷.

7.44. Siedliska (RL), św. Mikołaja Biskupa

7.45. Siedliska [Siedliska Drugie] (RL), Matki Bożej Królowej Pokoju, 30.12.1980-, archidiecezja lubelska

/zdjęcie kościoła/

Siedliska Drugie. Gmina Fajslawice, woj. lubelskie.

Dekanat:

- piasecki archidiecezji lubelskiej (-2018-2025-).

Tabela 445 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Siedliska

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Józef Kruk, 1918-2014	1984-1990; proboszcz
Aleksander Tabaka	-18.02.2002; proboszcz
Józef Jargieło	18.02.2002-; proboszcz

7.46. Siedliska (RL), 28.08.1976-, Narodzenia Najświętszej Maryi Panny /MB Nieustającej Pomocy¹⁴⁶⁸/, diecezja zamojsko-lubaczowska

Gmina Lubycza Królewska, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

¹⁴⁶⁵ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1185, k. 3.

¹⁴⁶⁶ Janeczek Rejestr 1472, s. 41.

¹⁴⁶⁷ KZSP T.8 z.17, s. 53.

¹⁴⁶⁸ Wg Spis DZL 1995, s. 41.

Dekanat¹⁴⁶⁹:

- tomaszowsko-południowy diecezji zamojsko-lubaczowskiej (25.03.1992-2025-).

Parafię erygował, **28 sierpnia 1976** roku, biskup Marian Józef Rechowicz, administrator apostolski archidiecezji lwowskiej z siedzibą w Lubaczowie.

Tabela 446 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Siedliska

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Bojarski, 1937-	01.08.1989-17.08.1994; proboszcz
Ireneusz Dziedzic, 1963-	1994-07.06.2005; proboszcz
Kazimierz Kiełbana, 1947-2018	07.06.2005-20.08.2014; proboszcz
Krzysztof Szynal, 1974-	20.08.2014-2019-; proboszcz

7.47. Siedliszcze (PR)

Gmina Siedliszcze, pow. chełmski, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁴⁷⁰:

- 2-gi chełmski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

W **1904** roku w Siedliszczach, powiat chełmski, wystawiono pomnik – w postaci dzwonów zawieszonych w cerkwi prawosławnej – na cześć cara Aleksandra II¹⁴⁷¹.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiwnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Siedliszcze (gmina Siedliszcze) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu¹⁴⁷².

Tabela 447 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Siedliszcze

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Eugeniusz Nasalski	-1908-1912-; proboszcz

7.48. Siedliszcze (RG), Wniebowzięcia NMP i św. Onufrego

Gmina Siedliszcze, pow. chełmski, woj. lubelskie.

¹⁴⁶⁹ Spis DZL 1995; Spis DZL 2010.

¹⁴⁷⁰ PKLG 1909, s. 259; PKLG 1910, s. 265; PKLG 1911, s. 267; PKLG 1912, s. 279.

¹⁴⁷¹ Tomczyk Józef (1913-1991), „Narastanie świadomości narodowej w Lubelskiem w latach 1864-1917 w świetle akt Kancelarii Gubernatora Lubelskiego”, Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska, Sectio F, Historia Vol. 48 (1993), s. 143.

¹⁴⁷² Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

Dekanat¹⁴⁷³:

- lubelski diecezji chełmskiej (-1833-1865-).

Fundatorem cerkwi, w **1764** roku, był Wojciech Józef Longin Węgleński¹⁴⁷⁴.

W **1827** roku zostało ustanowione bractwo św. Onufrego przy cerkwi parafialnej, bractwo istniało w **1833** roku (wówczas do bractwa należało 59 osób)¹⁴⁷⁵.

Tabela 448 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Siedliszcze

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Józef Probitowski, -1824	-14.03.1824; proboszcz
Jan Bielawski, 1815-	-1847-02.09.1857; administrator
Teodozy Budziłowicz, 1836-	-1863-1865-; administrator

Diak:

- Antoni Szulakowski (-21.08.1865-)¹⁴⁷⁶.

7.49. Siedliszcze (RL), Matki Boskiej Częstochowskiej, archidiecezja lubelska

Gmina Siedliszcze, pow. chełmski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- chełmski diecezji lubelskiej (-1919-),
- siedliski archidiecezji lubelskiej (25.03.1992-2025-).

1 czerwca **1919** roku odbyła się wizytacja kanoniczna parafii Siedliszcze przeprowadzona przez biskupa lubelskiego Mariana Leona Fulmana¹⁴⁷⁷.

Tabela 449 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Siedliszcze

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Wacław Krasucki	1908-1916
Michał Kurczyński	1916-1919
Józef Mastalerz, 1884-1950	ok. luty 1919-kwiecień 1919; administrator
Stanisław Skulimowski, 1875-1944	ok. kwiecień 1919-; administrator filialnej parafii ok. maj 1921; proboszcz
Andrzej Borsukiewicz, 1880-1939	ok. marzec 1921-; proboszcz /plan?/
Dominik Bojankowski, 1883-1944	ok. maj 1921-1924

¹⁴⁷³ Rocznik RWCh 1847, s. 293; Spis DGCh 1863, s. 14; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1185, k. 31; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1188, k. 350; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1190, k. 14.

¹⁴⁷⁴ Ludera Magdalena, „Łukasz Węgleński z małżonką – fundatorzy dawnej cerkwi w Klesztowie. O stosunkach na pograniczu wyznaniowym Rzeczypospolitej w XVIII wieku”; Zeszyty Naukowe UJ, Prace Historyczne 144, z. 1 (2017), s. 59-82.

¹⁴⁷⁵ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 31-34.

¹⁴⁷⁶ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1185, k. 31.

¹⁴⁷⁷ Ziemia Lubelska 1919, Nr 210, s. 2; Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1919, Nr 8, s. 236.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Stanisław Batorski, 1887-1960	1924-1936; proboszcz
Ludwik Szyszko, -1939	1936-13.11.1939
Jan Walczak	1941-1944
Michał Wąsik, 1902-1981	1944-1961; proboszcz
Henryk Kurzępa, 1919-1992	1961-1968; administrator
Feliks Machoń	1968-1976; proboszcz
Zenon Nowicki, 1928-2017	25.09.1976-11.1980; proboszcz
Jan Kosicki, 1916-	1980-1981; proboszcz
Ryszard Sołtys	1981-1987
Janusz Krzak, 1938-2018	08.04.1987-21.06.2008
Jacek Stanisław Brogowski	21.06.2008-2018-

Tabela 450 – Wykaz wikariuszy parafii Siedliszcze

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Mieczysław Jachymek, 1914-2000	1952-1953
Tadeusz Gryta	
Bolesław Sędziak	

7.50. Sielec (RG)

Dekanat:

- bełski diecezji chełmskiej (-1696-),
-

7.51. Sielec (RG), Ścięcia św. Jana

Współcześnie wieś, rejon kamionecki, obwód lwowski, Ukraina.

Dekanat:

- stojanowski diecezji chełmskiej (-1761-).

9 listopada 1761 roku parafialna cerkiew Ścięcia św. Jana (dekanatu stojanowskiego) leżąca w dobrach starosty Miera była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość: Sielec. Do spowiedzi przystępowało około 40 osób¹⁴⁷⁸.

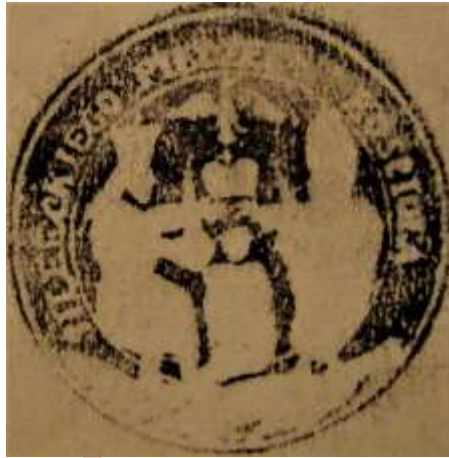
Tabela 451 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Sielec

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Omelanowski /Osnelanowski	-09.11.1761-; paroch

¹⁴⁷⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 547, 548.

7.52. Sielec (RL), Trójcy św.

Współcześnie: rejon włodzimierski, obwód wołyński, Ukraina.

Odcisk 12 – Rok 1880, 31 sierpnia. Odcisk pieczęci urzędowej parafii Sielec, przy czym pieczęć pochodzi z czasów wcześniejszych (ze zbiorów Andrzeja Karczmarczuka).

Odcisk 13 – Rok 1934, 11 maja. Odcisk pieczęci urzędowej parafii Sielec (ze zbiorów Andrzeja Karczmarczuka).

Kościół nie dotrwał do czasów współczesnych, został rozebrany w latach 70-tych XX wieku.

Tabela 452 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Sielec

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Szymon Mokrski, 1862-1931	proboszcz

7.53. Sielec (PR)

Gmina Leśniowice, pow. chełmski, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁴⁷⁹:

¹⁴⁷⁹ PKLG 1909, s. 259; PKLG 1910, s. 265; PKLG 1911, s. 267; PKLG 1912, s. 279.

- 3-ci chełmski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiwnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Sielec (gmina Rakolupy) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu¹⁴⁸⁰.

Tabela 453 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Sielec

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Kiryczyński	-1890-; proboszcz
Bazyli Jakubowski	-1908-1912-; proboszcz

Psalmiści (biogramy patrz w GSB):

- Jan Koziół (-1899-).

7.54. Sielec (RG), Ofiarowania NMP

Gmina Leśniowice, pow. chełmski, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁴⁸¹:

- chełmski diecezji chełmskiej (-1696-1759-),
- dubieniecki diecezji chełmskiej (-1833-1865-).

26 czerwca **1759** roku cerkiew parafialna NMP leżąca w dobrach wojewodziny wołyńskiej Anny Rzewuskiej była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Do parafii wchodziły miejscowości: Mołodutyn, Rożdżałów/Rozdziałów/, Sielec¹⁴⁸².

18 stycznia **1820** roku zostało ustanowione bractwo przy cerkwi parafialnej, bractwo istniało w **1833** roku (wówczas do bractwa należały 3 osoby)¹⁴⁸³.

Kolatorem cerkwi był Dominik Rzewuski (-**1842**-)¹⁴⁸⁴.

Tabela 454 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Sielec

¹⁴⁸⁰ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

¹⁴⁸¹ Rocznik RWCh 1847, s. 289.

¹⁴⁸² APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 65, 66.

¹⁴⁸³ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 23, 24.

¹⁴⁸⁴ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 413, 414.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Bazyli Grubecki	-1759-; paroch
Pamfil Skalski	-1769-; paroch
Tomasz Łaszkiewicz, -1823	-27.01.1823; proboszcz
Aleksy Malewicz, -1831	-19.08.1831; proboszcz
Konstanty Zaremba, 1815-	-1840-; administrator
Etal Sierociński	-1847-1855-; proboszcz
Jan Julian Szelemetko, 1830-	-1863-; administrator

7.55. Siemnice (PR)

Gmina Rachanie, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Siemnice (gmina Rachanie, pow. tomaszowski) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu¹⁴⁸⁵.

7.56. Siemnice (RG), Narodzenia NMP

Gmina Rachanie, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁴⁸⁶:

- tyszowiecki diecezji chełmskiej (-1683-1760-).

Cerkiew była filialną parafii Czartowiec (-1842-).

Do proboszcza parafii został przesłany list pasterski biskupa Atanazego Pakosty o zwołaniu soborczyka biskupiego w Chełmie w latach **1619-1620**¹⁴⁸⁷.

Kolatorem cerkwi był Antoni Stanisław Deboli, posesor dóbr Siemnice (-28.01.1730-) ¹⁴⁸⁸.

25 października **1732** roku cerkiew Narodzenia NMP w Siemnicach wizytował komisarz, wyznaczony przez biskupa chełmskiego, ks. Józef Ostaszewski, przy współudziale ks. Mikołaja Sarabkiewicza (proboszcza parafii Dub, dziekana tyszowieckiego). Parochem cerkwi był wówczas ks. Andrzej Pawłowicz. Cerkiew była bardzo stara i wymagała remontu. Cerkiew była kryta słomą. Wokół cerkwi znajdował się ogrodzony cmentarz¹⁴⁸⁹.

10 października **1760** roku cerkiew Narodzenia NMP (dekanatu tyszowieckiego) była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowości: Siemnice, Wożuczyn. Do spowiedzi przystępowało około 60 osób¹⁴⁹⁰.

Kolatorem cerkwi był Michał Szlubowski (-1842-)¹⁴⁹¹.

¹⁴⁸⁵ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

¹⁴⁸⁶ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/103, k. 161, 162.

¹⁴⁸⁷ Skoczylas Sobory XVII, s. 134, 135.

¹⁴⁸⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/103, k. 161, 162.

¹⁴⁸⁹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/103, k. 161, 162.

¹⁴⁹⁰ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 395, 396.

¹⁴⁹¹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 483, 484.

Tabela 455 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Siemnice

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Andrzej Pawłowicz, 1702-	28.01.1730/prezenta-10.10.1760-; paroch

7.57. Sieniawa (RL), Wniebowzięcia NMP, archidiecezja przemyska

Patrz tom 3.

7.58. Sieniawa (PR)

Miasta/gmina Sieniawa, pow. przeworski, woj. podkarpackie.

Tabela 456 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów prawosławnej parafii Sieniawa

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Wachnianin	-1884-; proboszcz

7.59. Siennica Różana /Sienicen/ (RL), Wniebowzięcia NMP, archidiecezja lubelska

Gmina Siennica Różana, pow. krasnostawski, woj. lubelskie.

Powiat krasnostawski, ziemia chełmska, woj. ruskie (-1772-1792-)¹⁴⁹².

Dekanat¹⁴⁹³:

- krasnostawski diecezji chełmskiej (-07.11.1673-20.07.1717-1772),
- krasnostawski diecezji chełmsko-lubelskiej (20.07.1790-1792-),
- chełmski diecezji lubelskiej (-1839-1864-),
- krasnostawski diecezji lubelskiej (-1908-1966-),
- krasnostawsko-wschodni archidiecezji lubelskiej (25.03.1992-2025-).

Kaplica:

- Siennica Różana, cmentarz, murowana z 1876 roku, św. Józefa Oblubieńca NMP (1876-1966-).

Parafia została erygowana w **1468** roku¹⁴⁹⁴.

Rejestr poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzony 7 listopada **1673** roku wymienia parafię Siennica w dekanacie krasnostawskim. W parafii był proboszcz i minister¹⁴⁹⁵.

Rejestry poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzone 31 stycznia **1675** roku i 13 stycznia **1676** roku notują parafię Sienicen w dekanacie krasnostawskim. W parafii proboszcza

¹⁴⁹² APL Komisje CWZCh, sygn. 35/18/0/-/4, k. 138.

¹⁴⁹³ Spis DL 1840, s. 79; Spis DL 1846, s. 13; Spis DL 1849, s. 13; Spis DL 1865, s. 10; Spis DL 1909, s. 58; Spis DL 1966, s. 131; Concilia Poloniae T.9, s. 9-20, 66-78, 83-130, 214-292; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/I, k. 31.

¹⁴⁹⁴ Spis DL 1966, s. 131.

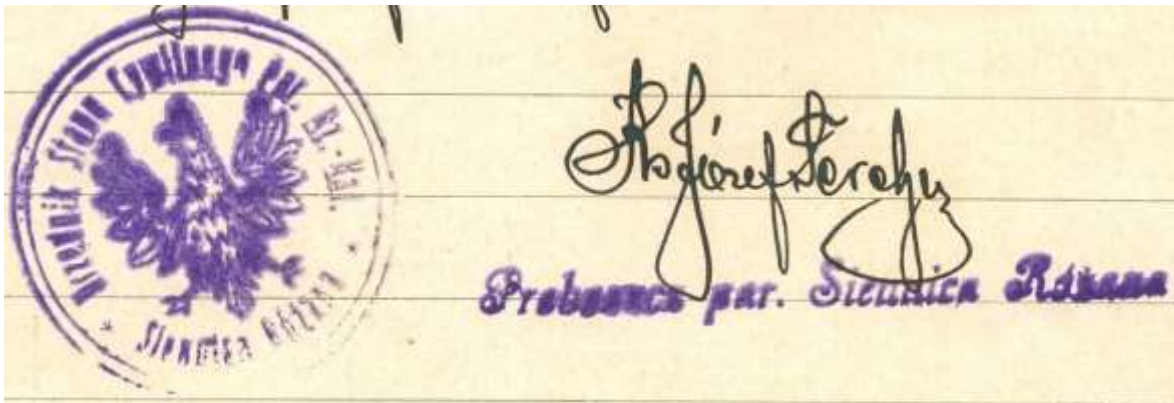
¹⁴⁹⁵ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 188, 189.

i rektora szkoły¹⁴⁹⁶.

W 1772 roku kościół był drewniany, pod patronatem szlacheckim¹⁴⁹⁷.

Kościół murowany wybudowany w latach 1840-1844¹⁴⁹⁸.

Odcisk 14 – Rok 1927, 20 czerwca. Odcisk pieczęci urzędowej Urzędnika Stanu Cywilnego Parafii r.l. Siennica Różana oraz podpis proboszcza parafii ks. Józefa Terebusa (ze zbiorów Andrzeja Karczmarczuka).

2 czerwca 1963 roku została przeprowadzona wizytacja pasterska¹⁴⁹⁹.

Tabela 457 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Siennica Różana

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jakub Piekoszewicz /Piękoszowic, Piekoszowic/ Dobrowolski	1619-; proboszcz -1786-; proboszcz
Maciej Woskiewicz, ok. 1744-	1788-1792-; proboszcz
Józef Wilczyński, 1784-1844	-1837-15.09.1844; proboszcz
Jakub Sielski, 1808-1860	-1845-; administrator
Józef Tarnowski, 1802-1856	-1848-; proboszcz
Józef Pestrakiewicz, 1828-1892	-1856-1864-; administrator
Ludwik Szumiata, 1839-1909	-1877-; administrator
Adam Decyusz, 1856-1920	-ok. 14.04.1888; administrator
Czesław Czupryński, 1871-1935	-1908-; administrator
Władysław Uleniecki, 1875-	-ok. lipiec 1922; proboszcz
Jan Ołdak, 1885-	ok. lipiec 1922-ok. czerwiec 1923; proboszcz
Adam Stanisław Padziński, 1869-1942	maj 1923-; proboszcz
Józef Terbus, 1889-1955	1925-1929-; proboszcz
Ignacy Kilis, 1903-1970	1942-1948; administrator
Franciszek Ściegienny, 1894-	1948-1966-; administrator
Ryszard Adam Siedlecki, 1965-	2008-2018-; proboszcz

¹⁴⁹⁶ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 242, 266.

¹⁴⁹⁷ Litak KŁR, s. 3161-366.

¹⁴⁹⁸ Spis DL 1966, s. 131.

¹⁴⁹⁹ Spis DL 1966, s. 131.

Organiści (biogramy w GSB):

- Łukasz Bogucki (-1792-),
- Jakub Malczewski (-1837-),
- Wojciech Tarnowski (-1849-).

7.60. Sieńków /Sinków/ (RG)

Współcześnie wieś, rejon radziechowski, obwód lwowski, Ukraina.

Dekanat:

- stojanowski diecezji chełmskiej (-1761-).

31 października 1761 roku parafialna cerkiew św. Jerzego (dekanatu stojanowskiego) leżąca w dobrach pułkownika JKM Tomasza *Podhorodeńskiego* była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość: Sieńków /Sinków/. Do spowiedzi przystępowało około 40 osób¹⁵⁰⁰.

Tabela 458 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Sieńków

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Bazyli Czylikowski	-31.10.1761-; paroch

7.61. Sierpc (PR)

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiwnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca 1919 roku majątek cerkwi Sierpc (miasto; pow. sierpecki) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Warszawie¹⁵⁰¹.

7.62. Sitaniec (RL), 1485-, św. Bartłomieja Apostoła /S. Bartholommaeus Ap./, diecezja zamojsko-lubaczowska

Gmina Zamość, pow. zamojski, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁵⁰²:

- zamojski diecezji chełmskiej (-18.09.1694-1717-1772),
- zamojski diecezji przemyskiej (1772-1785-),
- zamojski diecezji lubelskiej (-1847-1869-1967-),
- sitaniecki diecezji zamojsko-lubaczowskiej (25.03.1992-2025-).

¹⁵⁰⁰ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 539, 540.

¹⁵⁰¹ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

¹⁵⁰² Spis DL 1848, s. 25; Spis DL 1849, s. 24; Spis DL 1864, s. 14; Spis DL 1870, s.53; Spis DL 1876, s. 64; Spis DL 1897, s. 66; Spis DL 1915, s. 50; Spis DL 1922, s. 80; Spis DL 1966, s. 204; Spis DL 1912, s. 50; Spis DL 1929, s. 100, Spis DL 1939, s. 214; Spis DZL 2010, s. 95; Concilia Poloniae T.9, s. 53-66, 66-78, 192-213, 214-292.

Kościoły filialne:

- Bortatycze, MB Fatimskiej, murowany (1982-2002-).
- Wysokie, św. Maksymiliana Marii Kolbego, murowany (1983-2002-).

Parafia została erygowana w **1485** roku¹⁵⁰³.

W **1531** roku parafia Sitaniec obejmowała wsie z powiatu grabowieckiego województwa bełskiego: Jarosławiec, Janowice, Stabrów, Szopinek, Udrycze oraz z powiatu krasnostawskiego ziemi chełmskiej: Chyża, Powąłka, Sitaniec, Sitno, *Wysokie*¹⁵⁰⁴.

W **1533** roku parafia Sitaniec obejmowała wsie z powiatu grabowieckiego: Janowice, Jarosławiec, Powąłka, Udrycze, Sitaniec, Stabrów i z powiatu krasnostawskiego ziemi chełmskiej: Chyża, Sitno¹⁵⁰⁵.

W **1535** roku parafia Sitaniec obejmowała wsie z powiatu grabowieckiego województwa bełskiego: Jarosławiec, Janowice, Stabrów, Szopinek, Udrycze¹⁵⁰⁶.

W **1540** roku parafia Sitaniec obejmowała wsie z powiatu krasnostawskiego ziemi chełmskiej: Chyża, Powąłka, Sitaniec, Sitno¹⁵⁰⁷.

W **1542** roku parafia Sitaniec obejmowała wsie z powiatu¹⁵⁰⁸:

- grabowieckiego Janowice, Udrycze, Stabrów, Szopinek. Do tych wsi należy dodać wieś Jarosławiec, gdyż podana powierzchnia gruntów wsi Stabrów jest równa powierzchni tych dwóch wsi z 1540 roku.
- krasnostawskiego ziemi chełmskiej Chyża, Powąłka, Sitaniec, Sitno.

W latach **1563**, **1564**, **1565** parafia obejmowała miejscowości z powiatu krasnostawskiego ziemi chełmskiej: Chomęciska, Piaski (w 1563 została przekreślona), Sitaniec, Sitno z Wolą¹⁵⁰⁹.

18 czerwca **1624** roku, w czasie synodu diecezjalnego w Krasnymstawie, zwołanego przez biskupa chełmskiego Macieja Łubieńskiego zdecydowano o tymczasowym dysponowaniu uposażeniem nieczynnej parafii Sitaniec. Wzmiankowano, że kościół w Sitańcu po spaleniu zawalił się przed trzydziestu laty. Czy dobrze przetłumaczyłem?: *Rozdysponowano parafian do dwóch kościołów, tj. we wsi Sitno (należący do parafii Skierbieszów) i we wsi Udrycze (należący do parafii Stary Zamość)*¹⁵¹⁰.

Rejestr poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzony 7 listopada **1673** roku wymienia parafię Sitaniec w dekanacie zamojskim. Do opodatkowania wymieniono kantora¹⁵¹¹.

Rejestry poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzone 31 stycznia **1675** roku i 13 stycznia **1676** roku parafię Sitaniec w dekanacie zamojskim. Wymieniono do opodatkowania proboszcza i rektora szkoły¹⁵¹².

15 września **1694** roku, na synodzie diecezjalnym, dodano parafię do dekanatu zamojskiego diecezji chełmskiej¹⁵¹³.

W **1772** roku kościół (św. Bartłomieja Apostoła) był drewniany, pod patronatem szlacheckim (woj. ruskie)¹⁵¹⁴.

W **1785** roku parafia Sitaniec leżała w dekanacie zamojskim diecezji przemyskiej oraz

¹⁵⁰³ Spis DL 1939, s. 214.

¹⁵⁰⁴ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/36, k. 117-120, 188, 189.

¹⁵⁰⁵ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/35, k. 182; AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/36, k. 117-120.

¹⁵⁰⁶ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/37, k. 290-293.

¹⁵⁰⁷ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/37, k. 495.

¹⁵⁰⁸ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/37, k. 526-531, 543.

¹⁵⁰⁹ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/37, k. 592, 791, 837.

¹⁵¹⁰ Concilia Poloniae T.9, s. 23-38, 133-178; Dzieje ChK, s. 320; Szady In, s. 133-145.

¹⁵¹¹ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 189, 190.

¹⁵¹² AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 243, 268.

¹⁵¹³ Concilia Poloniae T.9, s. 53-66, 192-213.

¹⁵¹⁴ Litak KŁR, s. 3161-366.

obejmowała miejscowości Jarosławiec, Sitaniec, Sitno, Stabrów, Udrycze, Wólka Sitaniecka, Wysokie i liczyła 1851 parafian¹⁵¹⁵.

Kościół został wybudowany w **1913** roku staraniem proboszcza parafii ks. Jana Badowskiego. Został odnowiony w **1916** roku¹⁵¹⁶.

W lutym, względnie w marcu, **1919** roku Kuria Diecezjalna Lubelska poleciła dziekanowi hrubieszowskiemu przyłączyć do parafii Horyszów Polski wieś i dwór Sitno z parafii Sitaniec¹⁵¹⁷.

W dniach 19-20 września 1919 roku została przeprowadzona wizytacja parafii przez biskupa Mariana Leona Fulmana. Do bierzmowania przystąpiło 609 osób. Następnie biskup wyjechał do Starego Zamościa¹⁵¹⁸.

Tabela 459 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Sitaniec

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Fołtynowicz	-1632-1633-; proboszcz
Piotr Godyń	-1665-1666-; proboszcz
Jan Michalikiewicz	-1721-1731-; curatus/proboszcz
Andrzej Radawski, ok. 1763-1836	-1814-20.09.1836; proboszcz
Walenty Wojtasiewicz, 1801-1871	06.08.1836-1848; administrator -1848-18.06.1871; proboszcz
Onufry Lorych, 1838-	18.06.1871-; administrator
Ignacy Mech, 1840-1921	-1875-ok. 10.06.1877; administrator
Narcyz Michalski, 1835-1892	ok. 17.06.1877-ok. 04.06.1884; administrator
Władysław Jan Petrykowski, 1829-1911	ok. 04.06.1884-1888; proboszcz
Marceli Teofil Delikat, 1851-1909	-16.10.1888-04.01.1909; administrator
Jan Badowski, 1871-1957	04.01.1909-1918-; administrator -1921-1938-; proboszcz
Edward Ludwik Dolecki, 1905-1968	26.09.1955-15.08.1968; proboszcz
Henryk Kurzępa, 1919-1992	1968-1976; administrator
Jan Maciocha, 1926-2014	14.03.1986-09.06.1992; proboszcz
Jan Zdzisław Ciżmiński, 1944-	20.06.1979-22.08.1983; proboszcz
Henryk Zmysłowski, 1944-1986	-17.02.1986; proboszcz
Stanisław Bachor, 1955-	09.06.1992-05.11.1999; proboszcz
Bolesław Zwolan, 1951-	05.11.1999-2019-; proboszcz

Organiści (*biogramy w GSB*):

- Michał Taczos¹⁵¹⁹ (-1911-).

7.63. Sitno (PR)

Gmina Sitno, pow. zamojski, woj. lubelskie.

¹⁵¹⁵ Kramarz Rozmieszczenie, s. 447-478.

¹⁵¹⁶ Spis DL 1939, s. 214.

¹⁵¹⁷ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1919, Nr 4, s. 126.

¹⁵¹⁸ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1919, Nr 10, s. 317, 318.

¹⁵¹⁹ APR Komarów, Księga urodzeń, 1906-1911 (T.VIII), akt nr 25 z 1911.

Dekanat¹⁵²⁰:

- zamojski diecezji chełmsko-lubelskiej (-1908-1912-).

6 marca **1421** roku król Władysław Jagiełło na prośby Michała Brazy przenosi jego wieś Sitno w ziemi chełmskiej z prawa polskiego i ruskiego na średzkie¹⁵²¹.

W **1564** roku w Sitnie była cerkiew wraz z popem¹⁵²².

9 maja **1906** roku wyruszyła z Sitna procesja do Zamościa na uroczystą mszę św. odprowadzaną przez biskupa Eulogiusza w cerkwi św. Mikołaja w Zamościu¹⁵²³.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Sitno (gmina Zamość) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu¹⁵²⁴.

Tabela 460 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów prawosławnej parafii Sitno

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Witali Smigielski	-1878-; proboszcz
Aleksander Żukowski, 1857-	17.06.1883-1895-; proboszcz
Cyryl Chróściewicz, 1857-	01.01.1898-; proboszcz
Stefan Giersztański	-1908-1912-; proboszcz

7.64. Sitno (RG), św. Symeona Słupnika, świętych Apostołów Piotra i Pawła

Gmina Sitno, pow. zamojski, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁵²⁵:

- zamojski diecezji chełmskiej (-1696-1875).

Do proboszcza parafii został przesłany list pasterski biskupa Atanazego Pakosty o zwołaniu soborczyka biskupiego w Chełmie w latach **1619-1620**¹⁵²⁶.

W grudniu **1721** roku parafia pod wezwaniem św. Symeona Słupnika leżąca w dobrach Malczewskiego była wizytowana przez biskupa chełmskiego i bełskiego Józefa Lewickiego¹⁵²⁷.

31 października **1760** roku cerkiew parafialna świętych Apostołów Piotra i Pawła leżąca w dobrach cześnika lubaczowskiego Feliksa Malczewskiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość: Sitno¹⁵²⁸.

Kolatorem cerkwi był Kornel Malczewski (-**1842**-)¹⁵²⁹.

¹⁵²⁰ PKLG 1879, s. 80, 81; PKLG 1909, s. 170; PKLG 1910, s. 174; PKLG 1911, s. 180; PKLG 1912, s. 184.

¹⁵²¹ ZDM, Nr 1904.

¹⁵²² Słownik GKP T.XV cz.2, s. 587.

¹⁵²³ CCZ 1906, Nr 13, s. 447-453.

¹⁵²⁴ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

¹⁵²⁵ Rocznik RWCh 1847, s. 302; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1184, k. 13.

¹⁵²⁶ Skoczylas Sobory XVII, s. 134, 135.

¹⁵²⁷ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/101, k. 15.

¹⁵²⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 307, 308.

¹⁵²⁹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 503, 504.

W **1853** roku w parafii Sitno (dekanat zamojski) chowano zmarłych na cmentarzu „w polu”¹⁵³⁰.

Tabela 461 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów greckokatolickiej parafii Sitno

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Pantaleon Kurkiewicz, 1651-	-1721-; proboszcz
Jakub Kurkiewicz	-1741-18.11.1769; pleban
Aleksander Tyski, 1729-	18.11.1769-; tymczasowy administrator
Szymon Kuryłowicz, 1748-1811	-01.01.1810-09.12.1812; proboszcz
Jan Szokalski, 1758-	ok. 11.12.1812-31.12.1815; administrator
Jan Śmigielski, 1786-1851	01.01.1816-15.01.1851, proboszcz
Onufry Attali Śmigielski, 1817-	-1852-; administrator -1854-1863-; proboszcz

Diak:

- Jozafat Moroz (-1832-; biogram w GSB).
- Józef Kamiński (1858-30.08.1865-). Urodził się 12 marca 1833 roku¹⁵³¹.

7.65. Skalał (RL)

Współcześnie: miasto Skalał, rejon podwłoczyński, obwód tarnopolski, Ukraina.

Dekanat:

- (...) diecezji lwowskiej (-1890-1933-),
- tarnopolski archidiecezji lwowskiej (1998-2025-).

Tabela 462 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Skalał

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Franciszek Mynarski, 1862-1933	03.08.1908-28.02.1933; proboszcz

7.66. Skibniew [Skibniew-Podawce] (RL), św. Wojciecha /S. Adalberti EM/, diecezja drohiczyńska

Gmina Sokołów Podlaski, pow. sokołowski, woj. mazowieckie.

Dekanat¹⁵³²:

- sokołowski diecezji lubelskiej (-1909-),
- (...) diecezji podlaskiej (24.09.1918-1932-)
- sterdyński diecezji drohiczyńskiej (25.03.1992-2025-).

Tabela 463 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii

¹⁵³⁰ APL ChKG, sygn. 35/95/0/9.3/245, k. 20, 21.

¹⁵³¹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1184, k. 13, 16.

¹⁵³² Spis DL 1909, s. 110; AAN MWRiOP, sygn. 2/14/0/5/491, k. 302.

Skibniew

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Adam Białołbrzeski	-1857-; proboszcz
Henryk Dubiszewski, 1869-1951	14.12.1900-04.09.1902; proboszcz
Stefan Szostek, 1843-	-1908-; administrator
Antoni Łapaj	ok. październik 1932-; proboszcz

7.67. Skierbieszów (PR)

Gmina Skierbieszów, pow. zamojski, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁵³³:

- zamojski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Skierbieszów (gmina Skierbieszów) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu¹⁵³⁴.

Tabela 464 –Wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Skierbieszów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Aleksander Bielecki, 1848-	-1878-1912; proboszcz
Kazimierz Szulc, 1868-1941	1912-ok. październik 1913; administrator

Psalmiści (biogramy w GSB):

- Jan Teodorowicz (-1895-1899-).

7.68. Skierbieszów (RG), Narodzenia NMP

Gmina Skierbieszów, pow. zamojski, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁵³⁵:

- zamojski diecezji chełmskiej (-1696-1760-),
- grabowiecki diecezji chełmskiej (-1824-)^{1536?},
- zamojski diecezji chełmskiej (-1827-1863-)¹⁵³⁷.

Do parafii należała m.in. wieś Cieszyn.

Cerkiew filialna:

¹⁵³³ PKLG 1909, s. 169; PKLG 1910, s. 173; PKLG 1911, s. 179; PKLG 1912, s. 184

¹⁵³⁴ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

¹⁵³⁵ APL ChKG, sygn. 35/95/0/12.1/635, k. 45.

¹⁵³⁶ Rocznik 1824, s. 77.

¹⁵³⁷ Rocznik RWCh 1847, s. 302; Spis DGCh 1863, s. 25; Kopia dokumentu z 10.12.1835 roku ze zbiorów Andrzeja Karczmarczuka; Rocznik 1830, s. 112; Rzemieniuk USP, s. 225.

- Łaziska (-1842-1863-)¹⁵³⁸.

Do proboszcza parafii został przesłany list pasterski biskupa Atanazego Pakosty o zwołaniu soborczyka biskupiego w Chełmie w latach **1619-1620**¹⁵³⁹.

29 grudnia **1720** roku greckokatolicka parafia pod wezwaniem św. Jerzego leżąca w dobrach łańciskiego biskupa chełmskiego Aleksandra Fredry była wizytowana przez biskupa chełmskiego i bełskiego Józefa Lewickiego¹⁵⁴⁰.

31 maja **1760** roku cerkiew parafialna Narodzenia NMP leżąca w dobrach biskupstwa r.l. chełmskiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowości: Cieszyn, Drewniki, Hajowniki, Skierbieszów, Wysokie¹⁵⁴¹.

W **1819** roku cerkiew w Skierbieszowie była drewniana¹⁵⁴².

Kolatorem cerkwi był hrabia Stanisław Dunin-Borkowski (-**1842**-)¹⁵⁴³.

W **1853** roku w parafii Skierbieszów (dekanat zamojski) chowano zmarłych obojga wyznań na cmentarzu „w polu”¹⁵⁴⁴.

W **1862** roku w parafii było 783 parafian, 44 urodzeń, 6 ślubów, 22 zgony¹⁵⁴⁵.

Tabela 465 –Wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Skierbieszów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Robakiewicz	-1730-; proboszcz
Stefan Paszkiewicz	- marzec 1740-31.05.1760-; prezbiter
Jan Szokalski, 1758-	-01.01.1811-31.12.1815-; proboszcz
Bazyli Puszczałowski, 1763-1829	-1824-30.05.1829, administrator
Jan Śmigielski, 1786-1851	01.06.1829-ok. 09.08.1830, administrator
Andrzej Śmigielski, 1791-	-22.03.1830-; zastępca administratora
Michał Skrobański	ok. 18.08.1830-ok. 29.03.1835; administrator
Antoni Radkiewicz, 1781-	ok. 08.04.1835-ok. 20.09.1835; administrator
Jan Śmigielski, 1786-1851	ok. 16.11.1835-ok. 03.11.1836; administrator
Aleksander Maciejewicz /Maciejowicz/, 1813-	ok. 22.11.1836-31.12.1865-, administrator

Diacy:

- **Teodor Bojarczuk** (-18.04.1839-;-15.08.1854-12.01.1855; patrz GSB),
- Jan Surma¹⁵⁴⁶ (-30.08.1865-).

7.69. Skierbieszów (RL), 15.04.1436-, Wniebowzięcia NMP /Assumptio BMV et S. Dominicus C./, diecezja zamojsko-lubaczowska

Gmina Skierbieszów, pow. zamojski, woj. lubelskie.

¹⁵³⁸ Rocznik RWCh 1847, s. 302; Spis DGCh 1863, s. 25.

¹⁵³⁹ Skoczylas Sobory XVII, s. 134, 135.

¹⁵⁴⁰ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/101, k. 106.

¹⁵⁴¹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 312, 313.

¹⁵⁴² AGAD AMS, sygn. 1/191/0-/4000, k. 261.

¹⁵⁴³ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 503, 504.

¹⁵⁴⁴ APL ChKG, sygn. 35/95/0/9.3/245, k. 20, 21.

¹⁵⁴⁵ APL ChKG, sygn. 35/95/0/6/163, k. 115.

¹⁵⁴⁶ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1184, k. 16.

Dekanat¹⁵⁴⁷:

- krasnostawski diecezji chełmskiej (09.07.1604-20.07.1717-1772),
- grabowiecki diecezji przemyskiej (1772-1796-),
- tyszowiecki diecezji przemyskiej (1796-1811-),
- chełmski diecezji lubelskiej (-1839-1864-),
- zamojski diecezji lubelskiej (-1869-1967-).
- grabowiecki diecezji zamojsko-lubaczowskiej (25.03.1992-2025-).

Kaplice publiczne:

- Monastyrek (-1918-),
- Łaziska, majątek Świdzińskich (-1939-).

Kościół filialny:

- Monastyrek (-lipiec 1919-).

Cmentarze:

- Hajowniki, wojenny (I wojna światowa); założony w 1915 roku; wpisany do rejestru zabytków (nr A/1520).

Przed **1428** roku biskup chełmski Jan Biskupiec wyznaczył księdza do kościoła we wsi Skierbieszów, która została nadana biskupstwu przez króla. W 1428 roku ów ksiądz wraz ze sługą biskupa został pobity i raniony przez ludzi dworzanina Gorocha¹⁵⁴⁸.

Parafię erygował **15 kwietnia 1436** roku biskup chełmski Jan Biskupiec. Biskup nadaje parafii 2 łany z łąkami (jeden łan we wsi Moszczona /Mosczoza/ a drugi w „Hostrow”), wolny połów ryb w stawach i wolny przemiał w młynach biskupich w tej wsi oraz dziesięciny ze wszystkich wsi parafii: **Cieszyn**, **Cześniki /Czasniki/ (należała do parafii Grabowiec)**, **Drewniki**, **Hajowniki**, **Huszczka Dzierżkowa**, **Huszczka Serbinowa**, **Huszczka Wołoska** (osiadli w niej Wołosi, grupa etniczna romańska z Półwyspu Bałkańskiego), **Howiec**, **Łaziska** (miejscowość kilkakrotnie zmieniała przynależność parafialną, m.in. ponownie trafiła do parafii Grabowiec), **Moszczona** (gdzie ona była ulokowana?), **Stryjów**, **Sulmice**, **Wola** (Wola Hajownicka, późniejsza Wolica Uchańska), **Zabytów**, **Żuków**¹⁵⁴⁹.

W latach **1531**, **1535**, **1536** w skład parafii Skierbieszów wchodziły wsie z ziemi chełmskiej: **Cieszyn** i **Hajowniki**¹⁵⁵⁰.

W latach **1540**, **1542** w skład parafii Skierbieszów wchodziły wsie z ziemi chełmskiej: **Cieszyn**, **Wola Hajownicka /Wolica Uchańska/**, **Hajowniki**, **Kobyle Staje**¹⁵⁵¹.

W latach **1563**, **1564** w skład parafii Skierbieszów wchodziły miejscowości z powiatu chełmskiego ziemi chełmskiej **Cieszyn**, **Skierbieszów**, **Wola Hajownicka**, **Wysokie** oraz z powiatu grabowieckiego województwa bełskiego: **Hajowniki** (tylko w rejestrze z 1563 roku)¹⁵⁵².

W latach **1565**, **1567** w skład parafii Skierbieszów wchodziły miejscowości z powiatu chełmskiego ziemi chełmskiej **Cieszyn**, **Skierbieszów**, **Wola Hajownicka**, **Wiszenki**

¹⁵⁴⁷ Spis DL 1840, s. 79; Spis DL 1846, s. 13; Spis DL 1849, s. 13; Spis DL 1865, s. 10; Spis DL 1870, s. 54; Spis DL 1881, s. 42; Spis DL 1897, s. 66; Spis DL 1912, s. 50; Spis DL 1915, s. 50; Spis DL 1919, s. 59; Spis DL 1922, s. 80; Spis DL 1929, s. 100; Spis DL 1939, s. 215; Spis DL 1966, s. 204; Concilia Poloniae T.9, s. 9-20, 66-78, 83-130, 214-292.

¹⁵⁴⁸ Bieńkowski, s. 213, 247; Spis DL 1915, s. 50; Akta WAK, T.23, s. CLXXXXVIII

¹⁵⁴⁹ ZDM, Nr 1416; Spis DL 1939, s. 215; Bieńkowski s. 247 (podał Huszczkę Wałaską, Huszczkę Żerbinową); Akta WAK, T.23, s. 11-13 (przytoczono obłata z 06.09.1609).

¹⁵⁵⁰ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/36, k. 175; AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/37, k. 307, 401.

¹⁵⁵¹ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/37, k. 477, 536.

¹⁵⁵² AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/37, k. 583, 584, 751.

(wzmiankowana tylko w 1565 roku), Wysokie¹⁵⁵³.

9 lipca **1604** roku, na synodzie diecezjalnym, parafia została włączona do dekanatu krasnostawskiego diecezji chełmskiej¹⁵⁵⁴.

Rejestr poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzony 7 listopada **1673** roku wymienia parafię Skierbieszów w dekanacie krasnostawskim. Wymieniono do opodatkowania dwóch wikariuszy, kantora, dzwonnika, natomiast nie wymieniono proboszcza¹⁵⁵⁵.

Rejestry poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzone 31 stycznia **1675** roku i 13 stycznia **1676** roku notują parafię Uchanie w dekanacie krasnostawskim. W parafii wymieniono komendarza, rektora szkoły i dzwonnika¹⁵⁵⁶.

W **1743** roku kościół został poświęcony przez biskupa chełmskiego Józefa Eustachego Szembeka¹⁵⁵⁷.

W **1772** roku kościół był murowany, pod patronatem szlacheckim (woj. ruskie)¹⁵⁵⁸.

W **1785** roku parafia Skierbieszów leżała w dekanacie grabowieckim diecezji przemyskiej i liczyła 2155 parafian. Parafia obejmowała wsie: Cieszyn, Dębowiec, Drewniki, Hajowniki, Huszczka, Iłowiec, Łaziska Majdan, Majdan Wolicki, Majdan Wysocki, Monastyrek, Sławęcín, Skierbieszów, Wiszenki, Wolica, Wysokie, Zabytów, Zuków¹⁵⁵⁹.

10 sierpnia 1818 roku Komisja Województwa Lubelskiego w sprawie śledztwa dotyczącego administracji miasta Skierbieszowa stwierdziła m.in. „Rzeczą jest pewną - iż Mieszkańcy Skierbieszowscy mieli zaręczone swobody Mieszczan i że dotąd jako tacy są uważani, a chociaż były Rząd Austriacki z powodu ich ubóstwa i ciemnoty nie zakładał nadziei, aby się kiedy podnieść mogli i zasłużyli nosić nazwisko Mieszczan lub mieć dostateczny na utrzymanie Magistratu i dlatego tychże pod Zwierzchność Wiejską oddał zawsze jednak niniejsze nie za Wieś, lecz za Miasto uważał i dla podniesienia tychże Jarmarki zaprowadził pozwolił” i domy w mieści prywatnymi ustanowić¹⁵⁶⁰. Właściwie targi zostały ustanowione przez króla już w 1494 roku¹⁵⁶¹.

15 stycznia **1822** roku postanowieniem namiestnika Królestwa Polskiego miasto Skierbieszów zostało zamienione na wieś¹⁵⁶².

Do parafii Skierbieszów należały następujące miejscowości: Cieszyn, Dębowiec, Drewniki, Huszczka, Iłowiec /Jełowiec/, Lipina, Łaziska, Majdan Skierbieszowski, Marcinówka, Monastyrek /Kalinówka/, Osiczyna, Podwysokie, Skierbieszów, Sławęcín, Suchodębie, Sulmice, Wiszenki, Wolica Uchańska, Wysokie, Zabytów, Żuków (-1869-1871-)¹⁵⁶³.

W latach 1900-1905 do parafii Skierbieszów należały następujące miejscowości: Cieszyn, Dębowiec, Drewniki, Hajowniki, Huszczka Duża, Huszczka Mała, Iłowiec, Lipina, Łaziska, Majdan Skierbieszowski, Marcinówka, Monastyrek /Kalinówka/, Osiczyna, Podhuszczka, Podwysokie, Skierbieszów, Sławęcín, Suchodębie, Sulmice, Wiszenki, Wolica Uchańska, Wysokie, Zabytów, Żuków (wg. stanu na 24.10.1905 miejscowość już należała do parafii Grabowiec; faktycznie już od 15.02.1902)¹⁵⁶⁴.

12 listopada **1905** roku w pobliżu kościoła w Skierbieszowie odbyła się manifestacja.

¹⁵⁵³ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/37, k. 825, 850.

¹⁵⁵⁴ Concilia Poloniae T.9, s. 9-20, 83-130.

¹⁵⁵⁵ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 188, 189.

¹⁵⁵⁶ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 242, 266.

¹⁵⁵⁷ Spis DL 1912, s. 50.

¹⁵⁵⁸ Litak KŁR, s. 3161-366.

¹⁵⁵⁹ Kramarz Rozmieszczenie, s. 447-478.

¹⁵⁶⁰ AGAD AMS, sygn. 1/191/0/-/4000, k. 55-61.

¹⁵⁶¹ AGAD AMS, sygn. 1/191/0/-/4000, k. 191.

¹⁵⁶² AGAD AMS, sygn. 1/191/0/-/4000, k. 1.

¹⁵⁶³ Spis DL 1970, s. 54; Spis DL 1871, s. 57.

¹⁵⁶⁴ Spis 1901, s. 70; Spis 1903, s. 70; Spis 1904, s. 70; Spis 1905, s. 70; Spis DL 1906, s. 70.

Wienczysława Tor (17 lat, córka właściciela folwarku Iłowiec) przemawiając do chłopów powiedziała, że ludność polska w zarządach gminnych nie powinna mówić po rosyjsku ani wysyłać dzieci do szkół rządowych, gdyż skończyło się panowanie popów¹⁵⁶⁵.

W **1918** roku kościół został odnowiony staraniem proboszcza parafii ks. Jana Adamskiego¹⁵⁶⁶.

28 lipca 1918 roku zawiązała się gminne koło Straży Kresowej. W skład zarządu weszli: Antoni Świeżawski (prezes), Antoni Czata (wiceprezes), Jan Węclawik (sekretarz), Leopold Jezierski (skarbnik), proboszcz ks. Jan Adamski, wikariusz ks. Piotr Stopniak, Michał Sokół, Michał Karpiński, Stanisław Skowronek, Stefan Kowalski, Piotr Pióro¹⁵⁶⁷.

W dniach 8-10 września **1919** roku została przeprowadzona wizytacja parafii przez biskupa lubelskiego Mariana Leona Fulmana¹⁵⁶⁸.

14 sierpnia **1947** roku z części terenu parafii Skierbieszów i parafii Horyszów Polski wydzielono parafię Łaziska.

22 maja **1963** roku została przeprowadzona wizytacja pasterska.

W **1966** roku do parafii Skierbieszów należały następujące miejscowości: Drewniki Skierbieszowskie, Hajowniki, Huszczka Duża, Iłowiec (wieś), Lipina Nowa, Lipina Stara, Majdan Skierbieszowski, Marcinówka, Osiczyna, Podhuszczka, Podwysokie, Sady, Skierbieszów, Szorcówka, Wysokie cz. 1, Wysokie cz. 2, Zawoda, Zrąb-Kolonia¹⁵⁶⁹.

Zdjęcie 18 – Rok 1997, 26 lipca. Odpust św. Anny w Skierbieszowie. Pierwszy od lewej strony wikariusz parafii Grabowiec ks. Tomasz Bomba. Zdjęcie ze zbiorów ks. Tomasza Bomby.

¹⁵⁶⁵ Tomczyk Józef (1913-1991), „Narastanie świadomości narodowej w Lubelskiem w latach 1864-1917 w świetle akt Kancelarii Gubernatora Lubelskiego”, Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska, Sectio F, Historia Vol. 48 (1993), s. 158.

¹⁵⁶⁶ Spis DL 1939, s. 215.

¹⁵⁶⁷ Sierosławski Zygmunt, „Szkolnictwo lubelskie powiatu hrubieszowskiego”, KPZA 1918, Nr 14, s. 28, 29.

¹⁵⁶⁸ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1919, Nr 8, s. 231; Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1919, Nr 10, s. 313.

¹⁵⁶⁹ Spis DL 1966, s. 205.

Zdjęcie 19 – Rok 1997, 26 lipca. Odpust św. Anny w Skierbieszowie. Pierwszy od prawej strony, w głębi, wikariusz parafii Grabowiec ks. Tomasz Bomba. Zdjęcie ze zbiorów ks. Tomasza Bomby.

W dniach 6-8 grudnia 2020 roku proboszcz parafii w Gdeszynie ks. Mariusz Rybiński przeprowadził rekolekcje adwentowe poświęcone błogosławionemu ks. Zygmuntowi Pisarskiemu. Na koniec rekolekcji ks. Mariusz Rybiński uroczystie wprowadził do kościoła relikwie błogosławionego ks. Zygmunta Pisarskiego. Ksiądz Mariusz Rybiński jest kustoszem relikwii błogosławionego.

W 2021 roku do parafii Skierbieszów należały następujące miejscowości: Drewniki Skierbieszowskie, Hajowniki, Huszczka Duża, Iłowiec, Lipina Nowa, Lipina Stara, Majdan Skierbieszowski, Marcinówka, Osiczyna, Podhuszczka, Podwysokie, Sady, Skierbieszów, Skierbieszów-Kolonia, Szorcówka, Wysokie Pierwsze, Wysokie Drugie, Zawoda, Zrąb.

Tabela 466 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Skierbieszów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Baltazar Kościeszka /Kopcieszka/	-11.05.1502-1541-; rektor, pleban
Kacper Ziemian	-1609-1610-; pleban
Łukasz Simonides	-1617-; pleban
Jan Sasin, -1646	1619-1644-; pleban
Stanisław Bedliński, 1633-1689	-1668-26.11.1671-; prepozyt
Piotr Paweł Garbowski, -1724	-15.09.1694-; prepozyt
Jan Dłużewski, 1658-1720, sufragan	02.11.1696-czerwiec 1697; administrator
Piotr Paweł Garbowski, -1724	czerwiec 1697-03.03.1714-; prepozyt
Paweł Stanisław Dziewałtowski	-09.10.1713-; komendarz
Paweł Chotecki	1705-; administrator

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Walenty Wróblewski, -1730	-04.02.1728-przed 21.06.1730; proboszcz
Walenty Chlebowski	-1734; administrator
Augustyn Michał Zaborowski, -1763	1734-; 1753-; administrator
Melchior Jan Kochnowski, sufragan	1781/nominacja bez objęcia parafii
Antoni Mokrowski, 1753-1813	-1786-; komendarz
Jakub Szymański, 1751-	-11.07.1788-07.03.1789-przed 1796; proboszcz
Sokalski	-01.03.1796-; proboszcz
Przysiękowski	-05.11.1796-; komendarz
Angiełłowicz	-08.01.1801-; proboszcz
Leonard Godziszewski	-1810-; proboszcz
Jan Fliski, 1779-	-1810-; administrator -19.11.1817-1833-; proboszcz
Aleksander Dębicki, 1809-1879	-1837-; administrator 1837-17.09.1879; proboszcz
Franciszek Abramowicz, 1851-1931	14.01.1880-1882; administrator -1882-06.06.1887; proboszcz
Telesfor Michał Głowicki, 1829-1891	1887-17.11.1891; proboszcz
?	16.11.1891-ok. 15.12.1891; tymczasowy administrator
Wacław Stryjecki, 1864-1918	ok. 15.12.1891-31.03.1892; administrator
Józef Jaworowski, 1847-1910	01.04.1892-1900; administrator
Ludwik Łabęcki, -1905	-16.01.1905; administrator
Kalist Zbieć, 1867-1920	1905-1909; administrator
Jan Włodyński, 1854-1930	1909-1911; administrator
Kazimierz Szulc, 1868-1941	1912- ok. październik 1913; administrator
Aleksander Urban, 1876-	ok. listopad 1913-1916-1917; administrator
Jan Adamski, 1866-	-28.07.1918-ok. kwiecień 1919; administrator
Wiktor Słowakiewicz, 1860-1920	ok. kwiecień 1919-10.04.1920; proboszcz
Czesław Czupryński, 1871-1935	1920-21.06.1935; proboszcz
Jan Szymanek, 1894-1971	1935-listopada 1942; proboszcz
Franciszek Zenta, 1890-1947	
Franciszek Osuch, 1896-1980	1944-1946; proboszcz
Kazimierz Żydowo, 1896-1973	1946-1948; administrator
Aleksander Krawczyk, 1902-1961	1954-13.01.1961; proboszcz
Tadeusz Zygmunt Kłoczewski, 1919-1966	1961-01.10.1966; proboszcz
	1966, vacat
Andrzej Jabłoński, 1919-1994	11.02.1967-1972; proboszcz
Józef Filipek, 1928-2011	1972-lipiec 1977, proboszcz
Adolf Wawrzyniak	1982-10.05.2004; proboszcz
Roman Jaworski, 1947-2014	10.05.2004-2007; proboszcz

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Janusz Dudzicz, 1965-	17.12.2007-16.08.2022; proboszcz

Vacat na stanowisku wikariusza w roku: 1880, 1896.

Organisci:

- Kazimierz Sokołowski¹⁵⁷⁰ (-1786-1792-),
- Wincenty Dobrowolski (-27.01.1832-; GSB),
- Kazimierz Osielski (-1857-1865-; GSB),
- Rafał Rudkiewicz¹⁵⁷¹ (-1837-; ur. ok. 1812).

7.70. Skomorochy (PR)

Współcześnie: rejon czerwonogrodzki, obwód lwowski, Ukraina.

Tabela 467 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów prawosławnej parafii Skomorochy

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji

7.71. Skomorochy (RG)

Współcześnie: rejon czerwonogrodzki, obwód lwowski, Ukraina.

Dekanat¹⁵⁷²:

- sokalski diecezji przemyskiej (-1847-).

Tabela 468 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów greckokatolickiej parafii Skomorochy

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Omilański, 1800-	-1847-; proboszcz

7.72. Skórzec (RL), Nawrócenia św. Pawła Apostoła, diecezja siedlecka

Gmina Skórzec, pow. siedlecki, woj. mazowieckie.

Dekanat¹⁵⁷³:

- radzyński diecezji lubelskiej (-1909-),
- (...) diecezji podlaskiej (24.09.1918-1923-),
- domanicki diecezji siedleckiej (25.03.1992-2025-).

Tabela 469 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii

¹⁵⁷⁰ APL AMS, sygn. 35/63/14/-/2, k. 91, 134.

¹⁵⁷¹ APL APR Skierbieszów, sygn. 35/1921/0/2.1/3, k. 127/55.

¹⁵⁷² Spis DGPrzemysł, 1848, s. 82.

¹⁵⁷³ Spis DL 1909, s. 105.

Skórzec

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Franciszek Krajewski, -1902	-02.06.1902; proboszcz
Leonard Tomaszewski, 1845-1914	-1908-15.01.1914; proboszcz
Ludwik Kwiek, 1864-1939	-1918; administrator
Czesław Jaroszewicz, 1865-1940	31.08.1918-31.01.1919; proboszcz
Aleksander Bołtuć	-1935-; proboszcz

7.73. Skrzyszew (RL), św. Stanisława Biskupa i Męczennika /S. Stanisłai EM/, diecezja drohiczyńska

Gmina Repki, pow. sokołowski, woj. mazowieckie.

Dekanat¹⁵⁷⁴:

- sokołowski diecezji lubelskiej (-1908-1916-),
- (...) diecezji podlaskiej (24.09.1918-),
- drohiczyński diecezji drohiczyńskiej (25.03.1992-2025-).

Tabela 470 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Skrzyszew

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Józef Zawistowski, -1901	luty 1850-08.05.1901; proboszcz
Piotr Komorowski, 1868-	-1908-ok. wrzesień 1913; administrator
Feliks Franczewski, 1866-	04.12.1913-05.01.1922; proboszcz

7.74. Sławatycze (RG), Opieki Matki Boskiej

Gmina Sławatycze, pow. bialski, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁵⁷⁵:

- włodawski diecezji chełmskiej (-1833-1865-).

Kaplica: Różanka, cmentarz (-1863-).

Kolatorem cerkwi był książę Ludwik Sayn-Wittgenstein-Berleburg (-1842-)¹⁵⁷⁶.

Tabela 471 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Sławatycze

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Bazyli Łącki /Łoncki/	-1847-; proboszcz

¹⁵⁷⁴ Spis DL 1909, s. 110.

¹⁵⁷⁵ Rocznik RWCh 1847, s. 301; Spis DGCh 1863, s. 24; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 53-58.

¹⁵⁷⁶ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 501, 502.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Porfiry Filewicz, 1819-	-1863-; proboszcz

7.75. Sławatycze (RL), Matki Bożej Różańcowej, diecezja sandomierska

Gmina Sławatycze, pow. bialski, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁵⁷⁷:

- bialski diecezji lubelskiej (-1909-1914-),
- (...) diecezji podlaskiej (-1932-),
- włodawski diecezji siedleckiej (-2018-202-).

/S. Michael Arch., -1909-/

Tabela 472 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Sławatycze

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Franciszek Parafiński	marzec 1848-; administrator
Józef Mazurkiewicz, 1877-	-1908-1914-; administrator
Antoni Łapaj	przed 1932; proboszcz
<i>Mirosław Krupski</i>	-2018-; proboszcz

7.76. Smolin (RG)

Współcześnie: wieś, rejon jaworowski, obwód lwowski, Ukraina.

Województwo bełskie (), gmina Samolin (-1934), gmina Wróblaczyn (-17.09.1939), Polska.

Tabela 473 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Smolin

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Kowalski	-1818-; proboszcz

7.77. Sobibór (PR)

Gmina Włodawa, pow. włodawski, woj. lubelskie.

Cerkiew z 1784 roku została zburzona w 1929 roku¹⁵⁷⁸.

7.78. Sobibór (RG), św. Jana Ewangelisty

Gmina Włodawa, pow. włodawski, woj. lubelskie.

¹⁵⁷⁷ Spis DL 1909, s. 78; Spis DL 1915, s. 53; AAN MWRiOP, sygn. 2/14/0/5/491, k. 302.

¹⁵⁷⁸ Siwicki Mikołaj, „Dzieje konfliktów polsko-ukraińskich”, T.1, s. 134.

Dekanat¹⁵⁷⁹:

- chełmski diecezji chełmskiej (-1696-1759-),
- włodawski diecezji chełmskiej (-1833-1865-).

14 czerwca **1759** roku cerkiew parafialna św. Jana Ewangelisty w dobrach bernardynek brzeskich była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło¹⁵⁸⁰.

Kolatorem cerkwi był rząd (-**1842**-)¹⁵⁸¹.

Tabela 474 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów greckokatolickiej parafii Sobibór

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Paszkiewicz	-1759-; paroch
Paweł Wasilewski, -1819	-04.08.1819; proboszcz
Jan Wasilewski	-1847-; proboszcz
Paweł Szymański, 1823-	-1863-; proboszcz

7.79. Sobienie-Jeziory (RL), 1806-, Wszystkich świętych, diecezja siedlecka

Gmina Sobienie-Jeziory, pow. otwocki, woj. mazowieckie.

Dekanat¹⁵⁸²:

- garwoliński diecezji lubelskiej (-1909-),
- garwoliński diecezji podlaskiej (24.09.1918-),
- osiecki diecezji siedleckiej (25.03.1992-2022-)

Tabela 475 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Sobienie-Jeziory

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Paweł Winnicki, 1810-1878	-11.08.1878; administrator
Władysław Kazimierz Powążka, 1838-	-1908-; administrator
Andrzej Jaczewski	-2019-; proboszcz

7.80. Sobieska Wola (RL), archidiecezja lubelska

Tabela 476 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Sobieszyn

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Zbigniew Stanisław Fidut	01.07.2020-2024-

¹⁵⁷⁹ Rocznik RWCh 1847, s. 301; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 53-58.

¹⁵⁸⁰ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 43, 44.

¹⁵⁸¹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 501, 502.

¹⁵⁸² Spis DL 1909, s. 81.

**7.81. Sobieszyn /Drażgów/ (RL), 1334-, Podwyższenia Krzyża św. /Exaltationis S. Crucis/,
diecezja siedlecka**

Gmina Ułęż, pow. rycki, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁵⁸³:

- stężycki dziekani kieleckiej diecezji krakowskiej (-1778-),
- stężycki diecezji chełmsko-lubelskiej (20.07.1790-1792-),
- garwoliński diecezji podlaskiej (1818-31.05.1867),
- garwoliński diecezji lubelskiej (31.05.1867-24.09.1918),
- (...) diecezji podlaskiej (24.09.1918-28.10.1925),
- (...) diecezji siedleckiej (28.10.1925-24.03.1992),
- rycki diecezji siedleckiej (25.03.1992-2025-).

Wcześniej siedzibą parafii był Drażgów (1334-16.10.1886). Kościół parafialny w Drażgowie był pod wezwaniem Trójcy Przenajświętszej.

Nowy kościół parafialny w Sobieszynie poświęcił, 16 października 1886 roku, arcybiskup warszawski Wincenty Teofil Popiel.

Kaplice:

- Drażgów /SSS. Trinitatis/ (-1909-), wybudowana w 1771 roku z fundacji Michała Wierzbowskiego,
- Nowodwór /Transfigur. DNJChr/ (-1882-1909-),
- Sobieszyn /S. Crucis/ (-1882-).

Tabela 477 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Sobieszyn

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Michał Wierzbowski, 1732-	1755-; proboszcz
Feliks Majewski, 1851-	-1882-; administrator
Narcyz Michalski, 1835-1892	ok. 09.06.1887-14.03.1892; administrator
Józef Pawlikowski, -1892	przed czerwcem 1892-ok. grudzień 1892
Jan Rozwadowski, 1854-	ok. grudzień 1892-; administrator
Wojciech Rozwadowski, 1855-1912	-1908-10.04.1912; administrator
Rafał Łysanowicz	-ok. luty 1932; proboszcz
Marceli Stokowski	ok. marzec 1932-; proboszcz
Aleksander Zalski, 1897-1958	proboszcz

7.82. Sobolew (RL)

Gmina Firlej, lubartowski, woj. lubelskie.

Tabela 478 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Sobolew

¹⁵⁸³ Spis DL 1883, s. 67; Spis DL 1909, s. 85; AAN MWRiOP, sygn. 2/14/0/5/499, k. 507, 508; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/I, k. 10; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/104, k. 214.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Władysław Solnicki, 1866-	23.08.1920-10.09.1926; administrator

7.83. Sokal (RG), św. Mikołaja

Parafia była wizytowana w **1718** roku¹⁵⁸⁴.

Tabela 479 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów greckokatolickiej parafii Sokal

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Stefan Oralewski	-15.01.1776-; paroch

7.84. Sokal (RL), kościół/klasztór Matki Bożej Pocieszenia, 1619-1951

Współcześnie miasto Sokal, rejon czerwonogrodzki, obwód lwowski, Ukraina.

7.85. Sokal (RL), św. Jana Chrzciciela, parafia

Współcześnie miasto Sokal, rejon czerwonogrodzki, obwód lwowski, Ukraina.

Dekanat¹⁵⁸⁵:

- sokalski diecezji chełmskiej (09.07.1604-15.09.1694-20.07.1717-1772),
- sokalski diecezji przemyskiej (-1772-1785-),

9 lipca **1604** roku, na synodzie diecezjalnym, parafia została włączona do dekanatu sokalskiego diecezji chełmskiej¹⁵⁸⁶.

2 maja **1671** roku parafię wizytował biskup chełmski Krzysztof Jan Żegocki¹⁵⁸⁷.

Rejestr poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzony 7 listopada **1673** roku wymienia parafię Sokal w dekanacie sokalskim. Parafia miała komendarza, promotora i kapelana bractwa różańcowego, organistę, bakałarza i dzwonnika¹⁵⁸⁸.

Rejestr poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzony 31 stycznia **1675** roku notuje parafię Sokal w dekanacie sokalskim. Notowano także kościół/klasztór oo. bernardynów i kościół/klasztór sióstr brygidek. Do opodatkowania zgłoszono komendarza, promotora bractwa różańcowego, kapelana, organistę, bakałarza, dzwonnika oraz organistę od bernardynów¹⁵⁸⁹.

W **1772** roku kościół (św. Jana Chrzciciel) był murowany, pod patronatem królewskim (woj. bełskie)¹⁵⁹⁰.

¹⁵⁸⁴ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/100, k. 65.

¹⁵⁸⁵ Concilia Poloniae T.9, s. 9-20, 23-38, 66-78, 83-130, 133-178, 214-292.

¹⁵⁸⁶ Concilia Poloniae T.9, s. 9-20, 83-130.

¹⁵⁸⁷ AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/151, k. 205; Szady Bogumił, „Wizytacje diecezji chełmskiej – XVII wiek”, s. 274.

¹⁵⁸⁸ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 192, 193.

¹⁵⁸⁹ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 245.

¹⁵⁹⁰ Litak KŁR, s. 3161-366.

W 1785 roku parafia Sokal leżała w dekanacie sokalskim diecezji przemyskiej oraz obejmowała miejscowości Baranie Peretoki, Bojanice, Cieląż, Dobraczyn, Horbków, Horodłowice (współcześnie miejscowość nie istnieje), Jastrzębica, Konotopy, *Machnówek*, Opulsko, Poturzyca, Poźdmierz, Radwańce, Sawczyn, Skomorochy, Sokal, Steniatyn, Świtarzów, Zabuzze, Zawisznia i liczyła 1681 parafian¹⁵⁹¹. Wszystkie miejscowości współcześnie leżą na Ukrainie.

Tabela 480 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Sokal

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Stanisław ¹⁵⁹²	-25.02.1409-31.12.1424-; rektor
Rafał Wąchocius	-1604-; proboszcz
Kacper Giszowski /Gizowski/, -1626	-18.06.1624-; proboszcz
Grzegorz Erazmowic /Eramowicz/	-27.08.1636-; proboszcz
Aleksander Kazimierz Pogoralski, -1689	-1678-; prepozyt
Wojciech Antoni Skierski	-1736-; komendarz
Szeligowski	-1852-1853-; proboszcz

7.86. Sokola Wola (RG)

Rejestr poborowy pogłównego powiatu buskiego województwa bełskiego z 1662 roku notuje popa we wsi Sokola Wola¹⁵⁹³.

7.87. Sokółów (RL)

Współcześnie: wieś Sokółów, rejon tarnopolski, obwód tarnopolski.

Dekanat:

- stryjski diecezji lwowskiej ().

Tabela 481 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Sokółów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Franciszek Klinger, 1911-1994	1939-25.01.1945; proboszcz

7.88. Sokółów Podlaski (RG), Opieki Matki Boskiej

Gmina Sokółów Podlaski, pow. sokołowski, woj. mazowieckie.

Dekanat¹⁵⁹⁴:

¹⁵⁹¹ Kramarz Rozmieszczenie, s. 447-478.

¹⁵⁹² ZDM, Nr 1223, 1351; Dzieje ChK, s. 51; Swieżawski Aleksander, „Erekcja parafii w Nabrożu i jej losy w XV wieku”, Nasza Przeszłość, T.63, 1985, s. 255-263.

¹⁵⁹³ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/72, k. 187.

¹⁵⁹⁴ Rocznik RWCh 1847, s. 296; Spis DGCh 1863, s. 17; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1190, k. 9.

- sokołowski diecezji chełmskiej (-1833-1865-).

Kolatorzem cerkwi był Seweryn Kobyliński (-1842-)¹⁵⁹⁵.

14 stycznia 1852 roku założono Szkołę Parafialną Grecko-Unicka w Sokołowie Podlaskim. W pierwszym dniu szkoły zapisało się 25 chłopców, w tym dwóch wyznania rzymskokatolickiego. Dziewczeta nie zapisały się, gdyż kiedy usłyszały, że w szkole nie będzie wykładany język polski stwierdziły, że nie mają się czego uczyć. Rodzice prosili o utrzymanie dotychczasowej szkoły elementarnej.¹⁵⁹⁶

W 1853 roku grzebano zmarłych na cmentarzu oddalonym od cerkwi¹⁵⁹⁷.

Tabela 482 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Sokołów Podlaski

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Zatkalik, -1828	-17.01.1828; proboszcz
Leon Zatkalik, -1863	05.02.1832-29.07.1863; proboszcz
Władysław Zatkalik, 1836-	-1863-; administrator

Diak-nauczyciel:

- Tomasz Wiński¹⁵⁹⁸ (14.01.1852/instalacja-10.03.1857-).

7.89. Sokołów Podlaski (RL), 12.05.1415-, Niepokalanego Serca NMP (poprzednio: św. Michała Archanioła /S. Michael/), diecezja drohiczyńska

Gmina Sokołów Podlaski, pow. sokołowski, woj. mazowieckie.

Dekanat¹⁵⁹⁹:

- sokołowski diecezji lubelskiej (-1909-),
- (...) diecezji podlaskiej (24.09.1918-),
- sokołowski diecezji drohiczyńskiej (25.03.1992-2025-).

Kaplica:

- Sokołów Podlaski /S. Rochi/ (-1909-).

25 marca 1992 roku kościół został podniesiony do rangi konkatedry.

Tabela 483 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Sokołów Podlaski

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Andrzej Karnicki, 1813-1895	1847-; proboszcz
Ludwik Pawłowski, -1901	-1885; administrator
Szymon Tadeusz Mankielun, 1838-1913	1885-przed czerwcem 1892; administrator

¹⁵⁹⁵ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 463, 464.

¹⁵⁹⁶ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1186, k. 404.

¹⁵⁹⁷ APL ChKG, sygn. 35/95/0/9.3/245, k. 14.

¹⁵⁹⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1186, k. 404; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1187, k. 272.

¹⁵⁹⁹ Spis DL 1909, s. 110.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Stanisław Retke, 1859-1928	przed czerwcem 1892-09.11.1928; administrator/proboszcz

7.90. Sopoćkinie (PR)

Współcześnie osiedle, rejon grodzieński, obwód grodzieński, Białoruś.
Gmina Wołłowiczowce (z siedzibą w Sopoćkinie), pow. augustowski, RP (-1939).

Psalmiści:

- Teodozy Skibicki¹⁶⁰⁰ (-30.11.1903).

7.91. Sopoćkinie (RG), Wniebowzięcia Panny Maryi

Współcześnie osiedle, rejon grodzieński, obwód grodzieński, Białoruś.
Gmina Wołłowiczowce (z siedzibą w Sopoćkinie), pow. augustowski, RP (-1939).

Dekanat¹⁶⁰¹:

- tykociński diecezji chełmskiej (-1833-1847-),
- augustowski diecezji chełmskiej (-1863-).

W 1826 roku zostało ustanowione bractwo przy cerkwi parafialnej, bractwo istniało w 1833 roku (wówczas do bractwa należało 101 osób)¹⁶⁰².
Kolatorem cerkwi był Michał Wołowicz (-1842-)¹⁶⁰³.

Tabela 484 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Sopoćkinie

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Paweł Hryniewiecki	-1841-; proboszcz
Antoni Mickiewicz, -1862	-1847-; administrator
Michał Łukawski, 1817-	-1863-; administrator

7.92. Sopot (PR)

Patrz: Majdan Sopocki.

7.93. Sopot (RG)

Patrz: Majdan Sopocki.

7.94. Sosnowiec (PR)

¹⁶⁰⁰ CWEW 1903, Nr 49 s. 605.

¹⁶⁰¹ Rocznik RWCh 1847, s. 298; Spis DGCh 1863, s. 5.

¹⁶⁰² APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 49, 50.

¹⁶⁰³ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 481, 482.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Sosnowiec (pow. będziński) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Warszawie¹⁶⁰⁴.

7.95. Sosnowica (PR)

Gmina Sosnowica, pow. parczewski, woj. lubelskie.

Tabela 485 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Sosnowica

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Michał Somik, 1829-1909	1875-1882; administrator
Mikołaj Kość, 1872-	-16.05.1931; proboszcz

7.96. Sosnowica (RG), Opieki Matki Boskiej

Gmina Sosnowica, pow. parczewski, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁶⁰⁵:

- lubelski diecezji chełmskiej (-1683-1761-),
- parczewski diecezji chełmskiej (-1833-1875).

21 marca **1761** roku cerkiew parafialna Protekcji NMP była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowości: Górki, Olchówka, Orzechów, Sosnowica, Turno /Turna/ (opuszczona osada). Do spowiedzi przystępowało około 200 osób¹⁶⁰⁶.

Kolatorem cerkwi był Stanisław Sosnowski (-**1842**-)¹⁶⁰⁷.

Tabela 486 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Sosnowica

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Mikołaj Anchimowicz	-21.03.1761-; paroch
Ignacy Eustachiewicz, 1805-	-1847-1864-; proboszcz
Michał Somik, 1829-1909	29.01.1871-1875; administrator

Diak-organista:

- Jan Nazaruk (-10.07.1862-). Urodził się w 1822 roku (około)¹⁶⁰⁸.

¹⁶⁰⁴ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

¹⁶⁰⁵ Rocznik RWCh 1847, s. 295; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1190, k. 5.

¹⁶⁰⁶ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 374, 376.

¹⁶⁰⁷ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 459, 460.

¹⁶⁰⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1184, k. 37.

7.97. Sosnowica (RL), Trójcy św. /SSS. Trinitat./, diecezja siedlecka

Gmina Sosnowica, pow. parczewski, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁶⁰⁹:

- chełmski diecezji chełmskiej (15.09.1694-1717-1772),
- chełmski diecezji chełmsko-lubelskiej (20.07.1790-1792-),
- włodawski diecezji lubelskiej (-1908-24.09.1918),
- (...) diecezji podlaskiej (24.09.1918-),
- parczewski diecezji siedleckiej (-2019-2025-).

15 września **1694** roku, na synodzie diecezjalnym, dodano parafię do dekanatu chełmskiego diecezji chełmskiej¹⁶¹⁰.

W **1772** roku kościół (św. Trójca, NMP, Szymon i Juda Tadeusza Apostołów, Katarzyny PM, Wszyscy św.) był drewniany, pod patronatem szlacheckim¹⁶¹¹.

Tabela 487 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Sosnowica

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Ignacy Krychowski, 1742-	1782-1792-; proboszcz
Franciszek Niemiera, 1807-1889	marzec/czerwiec 1852-; proboszcz
Antoni Kwiatkowski, 1849-1900	-17.10.1884-26.09.1895-; administrator
Stanisław Abramowicz, 1867-1934	-ok. lipiec 1896; administrator
Aleksander Arciszewski, 1858-	ok. lipiec 1896-; administrator
Ignacy Gołkowski, 1873-1955	03.03.1905-18.01.1914; proboszcz

7.98. Sól (PR)

Gmina Biłgoraj, pow. biłgorajski, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁶¹²:

- biłgorajski diecezji chełmsko-warszawskiej (23.05.1875-1892-),
- 1-szy biłgorajski diecezji chełmsko-warszawskiej (-1903-31.07.1905),
- 1-szy biłgorajski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiwnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Sól (gmina Sól) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu¹⁶¹³.

¹⁶⁰⁹ Spis DL 1909, s. 118; Concilia Poloniae T.9, s. 53-66, 66-78, 192-213, 214-292; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/I, k. 31.

¹⁶¹⁰ Concilia Poloniae T.9, s. 53-66, 192-213.

¹⁶¹¹ Litak KŁR, s. 3161-366.

¹⁶¹² PKLG 1892, s. 226-232; PKLG 1904, s. 274; PKLG 1905, s. 254; PKLG 1906, s. 158; PKLG 1907, s. 126; PKLG 1908, s. 126; PKLG 1909, s. 133; PKLG 1910, s. 136; PKLG 1911, s. 144; PKLG 1912, s. 146.

¹⁶¹³ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

Tabela 488 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Sól

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Antoni Zieniewicz, 1831-1900	administrator
Cyryl Chróściewicz, 1857-	01.03.1889-01.01.1898; proboszcz
Julian Sajkiewicz	-1903-1904-; proboszcz
Konstanty Aleksiewicz	-1905-; proboszcz
Julian Kurkiewicz, 1871-	01.07.1905-01.01.1910; proboszcz
Konstanty Omelianowski	-1911-1912-; proboszcz

7.99. Sól (RG), św. Michała Archanioła

Gmina Biłgoraj, pow. biłgorajski, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁶¹⁴:

- szczebrzeszyński diecezji chełmskiej (-1696-1875).

Cerkiew filialna:

- Majdan Księżpolski /Majdan Stary/ (-1863-).

16 października 1759 roku cerkiew była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała: Bodaczów, Dąbrowica, Sól¹⁶¹⁵.

Kolatorem cerkwi była Ordynacja Zamojska (-1842-)¹⁶¹⁶.

Tabela 489 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Sól

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Antoni Chodunow	-1759-; paroch
Michał Radawski	-17.04.1735-; proboszcz
Jan Filewicz, 1773-1828	ok. 1805-20.04.1828; proboszcz
Antoni Bieganowski, 1800-1836	-1833-27.07.1836; proboszcz
Łukasz Pocij, 1814-	1836-24.02.1842; administrator 24.02.1842-1863-; proboszcz
Antoni Zieniewicz, 1831-1900	zarządca

7.100. Sól (RL), 01.03.1919-, św. Michała Archanioła, diecezja zamojsko-lubaczowska

Gmina Biłgoraj, pow. biłgorajski, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁶¹⁷:

- biłgorajski diecezji lubelskiej (01.03.1919-1931-),

¹⁶¹⁴ Rocznik RWCh 1847, s. 296; Spis DGCh 1863, s. 17.

¹⁶¹⁵ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 162, 163.

¹⁶¹⁶ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 469, 470.

¹⁶¹⁷ Spis DL 1932, s. 58.

- biłgorajsko-południowy diecezji zamojsko-lubaczowskiej (25.03.1992-2025-).

Kościół murowany wybudowany, jako cerkiew greckokatolicka, w **1872** roku¹⁶¹⁸.

4 lutego **1919** roku Kuria Diecezjalna Lubelska pozwoliła dziekanowi dekanatu biłgorajskiego ks. Czesławowi Koziółkiewiczowi poświęcić była cerkiew unicką we wsi Sól¹⁶¹⁹.

Parafię erygował, **1 marca 1919** roku, biskup lubelski Marian Leon Fulman.

Tabela 490 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Sól

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Sebastian Redas, 1871-1944	1919-1931-; proboszcz
Adam Gorzelewski, 1933-2015	28.06.1971-20.01.2005; proboszcz
Czesław Gołdyn, 1963-	2008-05.08.2011; proboszcz

7.101. Spas

Patrz: Podgórze.

7.102. Srebrzyszcze /Serebrzyszcze do 1970 roku/ (PR)

Gmina Chełm, pow. chełmski, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁶²⁰:

- 1-szy chełmski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiwnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Srebrzyszcze (gmina Krzywiczki) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu¹⁶²¹.

Tabela 491 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Srebrzyszcze

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Ciżewski	-1908-1912-; proboszcz

7.103. Srebrzyszcze /Serebrzyszcze do 1970 roku/ (RG), Niepokalanego Poczęcia NMP

Gmina Chełm, pow. chełmski, woj. lubelskie

¹⁶¹⁸ Spis DL 1932, s. 58.

¹⁶¹⁹ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1919, Nr 3, s. 87.

¹⁶²⁰ PKLG 1909, s. 258; PKLG 1910, s. 264; PKLG 1911, s. 266; PKLG 1912, s. 278.

¹⁶²¹ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

Powiat krasnostawski, ziemia chełmska, woj. ruskie (-1791-)¹⁶²².

Dekanat¹⁶²³:

- chełmski diecezji chełmskiej (-1747-1865-).

Kaplica na cmentarzu (-1863-).

3 czerwca **1759** roku cerkiew parafialna leżąca w dobrach podstarościego i miecznika chełmskiego Józefa Łopuskiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Była to pierwsza wizytacja po fundacji¹⁶²⁴.

Dziedziczką dóbr Srebrzyszcze /Serebryszcze/ i kolatorką cerkwi r.g. Srebrzyszcze /Serebryszcze/ była Eufrozyna z Suchodolskich Łopuska (-1791-)¹⁶²⁵.

21 grudnia **1827** roku zostało ustanowione bractwo przy cerkwi parafialnej, bractwo istniało w **1833** roku (wówczas należało do bractwa 24 osoby)¹⁶²⁶.

Tabela 492 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Srebrzyszcze

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Adam Szczołkowski	30.05.1752-1759-; paroch
Paweł Dyakowski, 1759-	-1790-1791-; proboszcz
Pantaleona Zabłocki, 1746-1806	-16.06.1805; proboszcz
Antoni Jonakowski, -1827	przed 1827 rokiem; paroch
Onufry Kozłowski, 1800-1854	-1847-; proboszcz
Michał Lipiński, 1822-	-1858-1863-; proboszcz
Ignacy Lebedyński	

7.104. Stabrów (PR)

Rejestry poborowe powiatu grabowieckiego z lat: **1573, 1575** wymieniają wieś Stabrów, gdzie notowana jest opuszczona cerkiew. Rejestry z lat 1578, 1579, 1580 cerkwi nie notują¹⁶²⁷.

7.105. Stabrów /Stawrów/ (RG), świętych Kosmy i Damiana

Gmina Sitno, pow. zamojski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- zamojski diecezji chełmskiej (-1696-1875).

Do proboszcza parafii został przesłany list pasterski biskupa Atanazego Pakosty o

¹⁶²² APL Komisje CWZCh, sygn. 35/18/0/-/4, k. 483.

¹⁶²³ Słobodian Wasyl, „Cerkwie chełmskiej eparchii”, s. 481, 482; „Краткое извѣстiе о холмкой епархii ея, со времян введенiя христiа до 1863 года”, s. 159-298; APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 26, 27; Spis DGCh 1863, s. 7.

¹⁶²⁴ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 26, 27.

¹⁶²⁵ APL Komisje CWZCh, sygn. 35/18/0/-/4, k. 483.

¹⁶²⁶ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 21, 22.

¹⁶²⁷ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/36, k. 325-333, 481-489, 623-632, 688-696, 761-768.

zwołaniu soborczyka biskupiego w Chełmie w latach **1619-1620**¹⁶²⁸.

Rejestr poborowy pogłównego powiatu grabowieckiego z **1662** roku wymienia cerkiew we wsi Stabrow¹⁶²⁹.

W grudniu **1721** roku parafia pod wezwaniem świętych Kosmy i Damiana leżąca w dobrach Ordynacji Zamojskiej była wizytowana przez biskupa chełmskiego i bełskiego Józefa Lewickiego. Parafia obejmowała Stabrow i Jarosławiec¹⁶³⁰.

3 czerwca **1760** roku cerkiew parafialna świętych Kosmy i Damiana leżąca w dobrach Ordynacji Zamojskiej była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość: Stabrow /Stawrow/. Do spowiedzi przystępowało około 30 osób¹⁶³¹.

Cerkiew w Stabrowie była filialną parafii Horyszów Polski (-1838-1842-).

6 maja **1838** roku został sporządzony inwentarz cerkwi parafialnej w Horyszowie Polskim i cerkwi filialnej w Stabrowie w obecności administratora parafii Horyszów Polski ks. Jana Śmigieńskiego, dziekana zamojskiego ks. Antoniego Radkiewicza, przedstawicieli cerkwi w Horyszowie: Piotra Zasadko, Łukasza Szutki, Stefana (...), przedstawicieli cerkwi w Stabrowie: Jędrzeja Szutki, Piotra Cara, Ignacego Burcana. Wówczas w Stabrowie¹⁶³²:

- Cmentarz był częściowo oparkowany (plot był zrujnowany).
- Cerkiew pod wezwaniem świętych Kosmy i Damiana była drewniana. Dach na prezbiterium był podziurawiony.
- Dzwonnica miała trzy dzwony.
- W cerkwi było m.in. następujące wyposażenie: puszką tombakowa (na zewnątrz pozłacana a wewnątrz pozłacana), kielich z patyny, krzyż cynowy z pasją (szt. 2), trybularz mosiężny, lichtarz cynowy (szt. 10), lampa mosiężna wisząca, dzwonek do elewacji (szt. 5) miednica cynowa, taca cynowa, alba (szt. 3), aparat (szt. 2), antymis (szt. 2), chorągiew na płótnie malowana (szt. 4). W cerkwi były księgi: ewangelia drukowana, mszał wileński, psalterz, trybut, triod kwietny, triod postny, księgi metryklane z czasów austriackich (szt. 2).

Tabela 493 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Stabrow /Stawrow/

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Aleksander Humalski, 1686-	-1721-; proboszcz
Aleksander Boniecki, 1713-	17.08.1742-03.06.1760-; paroch

7.106. Staje (RG), św. Michała

Współcześnie wieś, rejon czerwonogrodzki, obwód lwowski, Ukraina (24.08.1991-).

Wcześniej:

- gmina Tarnoszyn, powiat tomaszowski, województwo lubelskie (-28.05.1951).

Dekanat:

- uhnowski diecezji chełmskiej (-1761-).

28 stycznia **1761** roku parafialna cerkiew św. Michała (dekanatu uhnowskiego) leżąca w

¹⁶²⁸ Skoczył Sobory XVII, s. 134, 135.

¹⁶²⁹ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/72, k. 237-247.

¹⁶³⁰ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/101, k. 14.

¹⁶³¹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 316, 317.

¹⁶³² APL KWL, sygn. 35/115/0/1.2/165, k. 34-39.

dobrach panien bełskich była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość: Staje. Do spowiedzi przystępowało około 105 osób¹⁶³³.

Tabela 494 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Staje

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Bazyli Ulicki	-28.01.1761-; paroch

7.107. Stanin (RG), Zmartwychwstania Pańskiego

Współcześnie wieś, rejon radziechowski, obwód lwowski, Ukraina.

Wcześniej:

- pow. buski, woj. bełskie, Polska (-1713-), parafia r.l. Stanin (-1764-)¹⁶³⁴.

Dekanat:

- stojanowski diecezji chełmskiej (-1761-).

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z 1675 roku notuje popa we wsi Stanin¹⁶³⁵.

12 listopada 1761 roku parafialna cerkiew świętych Kosmy i Damiana (dekanatu stojanowskiego) leżąca w dobrach Dąbskich była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość: Stanin. Do spowiedzi przystępowało około 200 osób¹⁶³⁶.

Tabela 495 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Stanin

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Damian Omelanowski /Osnelanowski/	-12.11.1761-; paroch

7.108. Stanin (RL), Niepokalanego Poczęcia NMP, patrz Witków Nowy

Współcześnie wieś, rejon radziechowski, obwód lwowski, Ukraina.

Dekanat¹⁶³⁷:

- sokalski diecezji chełmskiej (09.07.1604-15.09.1694-20.07.1717-1772-).

Kościół filialny:

- Witków /Witków Nowy/, św. Anny (-1772-).

Na synodzie diecezjalnym 9 lipca 1604 roku dodano parafię Stanin do dekanatu

¹⁶³³ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 468, 469.

¹⁶³⁴ Bondyra Własność, s. 191.

¹⁶³⁵ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 818.

¹⁶³⁶ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 551.

¹⁶³⁷ Concilia Poloniae T.9, s. 9-20, 23-38, 53-66, 66-78, 83-130, 133-178, 192-213, 214-292.

sokalskiego a parafię Witków dopiero na synodzie 15 września 1694 roku¹⁶³⁸.

Rejestr poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzony 7 listopada 1673 roku wymienia parafię Stanin w dekanacie sokalskim (wakat na stanowisku proboszcza od chwili zniszczenia kościoła)¹⁶³⁹.

Rejestr poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzony 31 stycznia 1675 roku notuje parafię Stanin w dekanacie sokalskim (wakat na stanowisku proboszcza od chwili zniszczenia kościoła)¹⁶⁴⁰.

Księgi metrykalne w XVIII wieku są prowadzone łącznie dla parafii Stanin i Witków, występują zapisy wizytacyjne parafii Witków, Stanin a także parafii Stanin z kościołem filialnym Witków¹⁶⁴¹.

Parafię Stanin wizytował 10 listopada 1754 roku biskup chełmski Walenty Franciszek de Osiny Wężyk¹⁶⁴².

Parafię Stanin wizytował 2 listopada 1763 roku ks. Melchior Jan Kochnowski¹⁶⁴³.

W 1772 roku kościół parafialny (Niepokalanego Poczęcia NMP) był drewniany, pod patronatem szlacheckim (woj. bełskie)¹⁶⁴⁴.

Tabela 496 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Stanin

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jakub Piekoszewicz /Piękoszowic, Piekoszowic/	1619/mianowanie i rezygnacja; proboszcz
Jan Michał Krzyżanowski	-28.02.1753-; proboszcz parafii Stanin i Witków Nowy

7.109. Stanin (RL), Trójcy św. /SSS. Trinitat./, diecezja siedlecka

Gmina Stanin, pow. łukowski, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁶⁴⁵:

- łukowski archidiakonu lubelskiego diecezji krakowskiej (-1778-20.07.1790),
- łukowski diecezji chełmsko-lubelskiej (20.07.1790-1792-),
- łukowski diecezji lubelskiej (-1909-),
- (...) diecezji podlaskiej (24.09.1918-),
- łukowski diecezji siedleckiej (25.03.1992-2025-).

Tabela 497 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Stanin

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Stefan Jan Kobylański, 1714-	24.05.1762-; proboszcz
Marek Krzysztofowicz	1791-1829-; proboszcz

¹⁶³⁸ Concilia Poloniae T.9, s. 53-66, 192-213.

¹⁶³⁹ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 192, 193.

¹⁶⁴⁰ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 245.

¹⁶⁴¹ AGAD, KsMetrDiecLwów, sygn. 1/301/1151, k. 2; AGAD, KsMetrDiecLwów, sygn. 1/301/1154, k. 18.

¹⁶⁴² AGAD, KsMetrDiecLwów, sygn. 1/301/1151, k. 2; AGAD, KsMetrDiecLwów, sygn. 1/301/1154, k. 18.

¹⁶⁴³ AGAD, KsMetrDiecLwów, sygn. 1/301/1151, k. 19.

¹⁶⁴⁴ Litak KŁR, s. 3161-366.

¹⁶⁴⁵ AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/I, k. 31; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/104, k. 316.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Piotr Skłodowski, 1829-1897	-18.10.1897; administrator
Ewaryst Rutkowski, 1838-1914	-1908-28.01.1914; administrator
Jan Makulec, 1883-1940	ok. luty 1940-; administrator
Dominik Bożyk, -1941	-10.10.1941; administrator

7.110. Stańków (PR)

Gmina Chełm, pow. chełmski, woj. lubelskie.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Stanków (gmina Krzywiczki) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu¹⁶⁴⁶.

7.111. Stara Wieś /Stara Wieś Druga/ (RL), 15.07.1932-, św. Stanisława Biskupa Męczennika, archidiecezja lubelska

Gmina Bychawa, pow. lubelski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- turobiński diecezji lubelskiej (15.07.1932-1936-),
- bychawski archidiecezji lubelskiej (25.03.1992-2025-).

W dniach 20-21 września **1936** roku parafię wizytował sufragan lubelski Adolf Józef Jełowicki¹⁶⁴⁷.

Tabela 498 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Stara Wieś

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Józef Truś, 1901-1973	1935-1946; proboszcz
Zenon Chęć, 1932-2015	1982-1991; proboszcz

7.112. Stara Wieś (PR), św. Ducha

Gmina Mircze, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁶⁴⁸:

- tomaszowski diecezji chełmsko-warszawskiej (),
- 2-gi tomaszowski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

24 kwietnia **1906** roku biskup diecezji chełmsko-lubelskiej Eulogiusz przeprowadził

¹⁶⁴⁶ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

¹⁶⁴⁷ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1936, Nr 8, s. 247.

¹⁶⁴⁸ PKLG 1909, s. 234; PKLG 1910, s. 240; PKLG 1911, s. 242; PKLG 1912, s. 251.

wizytację cerkwi w Starej Wsi¹⁶⁴⁹.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Stara Wieś (gmina Telatyn, pow. tomaszowski) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu¹⁶⁵⁰.

25 czerwca **1938** roku cerkiew rozebrano¹⁶⁵¹.

Tabela 499 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów prawosławnej parafii Stara Wieś

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Szymon Wasylczyszyn, 1851-	ok. 20.07.1897-ok. 30.08.1897; administrator
Antoni Telichowski	ok. 01.08.1897-ok. 06.06.1906; proboszcz
Piotr Towarow	ok. 11.06.1906-1912-; proboszcz

7.113. Stara Wieś (RG), świętych Kosmy i Damiana

Gmina Mircze, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁶⁵²:

- tyszowiecki diecezji chełmskiej (-1683-1875).

Według rejestru poborowego z **1472** roku we wsi szlacheckiej Stara Wieś /Sypycze, Szypice/ leżącej w powiecie bełskim województwa bełskiego funkcjonowała cerkiew. Wieś obejmowała 3 ½ łana powierzchni. Właścicielami wsi od 1427 roku, od nadania Siemowita IV, była rodzina Wydźgów (herbu Jastrzębiec). Znamy podkomorzego bełskiego Niemierza z Sipic (wzmiankowanego w latach 1469-1495)¹⁶⁵³.

24 maja **1761** roku parafialna cerkiew świętych Kosmy i Damiana (dekanatu tyszowieckiego) leżąca w dobrach starosty tyszowieckiego Rostkowskiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość: Stara Wieś. Do spowiedzi przystępowało około 150 osób¹⁶⁵⁴.

Kolatorem cerkwi był Florian Rakowski (-**1842**-)¹⁶⁵⁵.

W maju **1919** roku Kuria Diecezjalna Lubelska upoważniła administratora parafii Gródek (św. Anny) do poświęcenia cerkwi w Starej Wsi¹⁶⁵⁶.

Tabela 500 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów greckokatolickiej parafii Stara Wieś

¹⁶⁴⁹ CCZ 1906, Nr 7, s. 207.

¹⁶⁵⁰ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

¹⁶⁵¹ Siwicki Mikołaj, „Dzieje konfliktów polsko-ukraińskich”, T.1, s. 126.

¹⁶⁵² Rocznik RWCh 1847, s. 299; Spis DGCh 1863, s. 21.

¹⁶⁵³ AGZ T.19, Nr 1918, DXXVII; Janeczka Rejestr 1472, s. 47.

¹⁶⁵⁴ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 419.

¹⁶⁵⁵ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 489, 490.

¹⁶⁵⁶ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1919, Nr 7, s. 216.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Kiryłowicz	-24.05.1761-przed 18.10.1770; paroch
Bazyli Sajkiewicz, 1769-1829	-29.08.1829; proboszcz
Miron Mosiewicz, 1818-1869	-1847-1854-; administrator
Ignacy Mosiewicz, 1833-1873	-1863-; administrator
Bazyli Waszkiewicz, 1818-	-1865-; administrator

7.114. Starawieś (RL), św. Michała Archanioła, diecezja drohiczyńska

Gmina Liw, pow. węgrowski, woj. mazowieckie.

Dekanat¹⁶⁵⁷:

- węgrowski diecezji lubelskiej (-1909-23.09.1918),
- węgrowski diecezji podlaskiej (24.09.1918-25.03.1992),
- węgrowski diecezji drohiczyńskiej (25.03.1992-2025-).

Kościół konsekrował, 19 sierpnia 1884 roku biskup lubelski Kazimierz Józef Jan Wnorowski¹⁶⁵⁸.

Tabela 501 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Starawieś

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Konstanty Jabłoński, 1800-1876	-20.08.1876; administrator
Kandyd Racinowski, 1819-1907	-16.03.1907; administrator
Władysław Kosieradzki, 1869-	11.06.1907-07.09.1911; administrator
Julian Rostkowski, 1870-1915	-22.10.1915; administrator
Eugeniusz Wojciechowski	przed 31.03.1916-; administrator

7.115. Stare Oleszyce (RL), 22.02.1979-, Najświętszego Serca Jezusa, diecezja zamojsko-lubaczowska

Gmina Oleszyce, pow. lubaczowski, woj. podkarpackie.

Dekanat:

-
- cieszanowski diecezji zamojsko-lubaczowskiej (-2010-2025-).

Tabela 502 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Stare Oleszyce

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Bronisław Bucki, 1942-	01.03.1979-01.08.1986

¹⁶⁵⁷ Spis DL 1909, s. 115.

¹⁶⁵⁸ Przegląd Katolicki 1885, Nr 14, s. 216;

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Ryszard Antonik, 1962-	18.08.1991-08.06.1994; proboszcz
Jan Słotwiński, 1960-	-2010-; proboszcz
Mieczysław Nicpoń, 1960-	17.08.2016-2019-; proboszcz
Artur Schodziński, 1979-	16.08.2021-2022-; proboszcz

7.116. Stare Sioło (RG)

Gmina Oleszyce, pow. lubaczowski, woj. podkarpackie.

Pow. bełski, woj. bełskie, Polska (-1713-; dobra cieszanowskie), parafia r.l. Cieszanów (-1764-)¹⁶⁵⁹.

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z **1662** roku notuje popa we wsi Stare Sioło¹⁶⁶⁰.

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z **1675** roku notuje popa we wsi Stare Sioło¹⁶⁶¹.

7.117. Starogród (RG), Opieki NMP

Współcześnie rejon czerwonogrodzki, obwód lwowski, Ukraina (24.09.1991-).

Dekanat¹⁶⁶²:

- waręski diecezji chełmskiej (-1745-1761-).

10 października **1761** roku cerkiew Protekcji NMP (dekanatu waręskiego) leżąca w dobrach stolnika buskiego Michała Orzęckiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość Starogród. Do spowiedzi przystępowało około 106 osób¹⁶⁶³.

Tabela 503 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów greckokatolickiej parafii Starogród

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Józef Bazylewicz, 1717-	12.04.1745-1748-; proboszcz
Stefan Filewicz	-10.10.1761-; paroch
Komarczewski	-1775-; proboszcz

7.118. Staroścín (RL), 08.04.1926-, Matki Boskiej Anielskiej

Gmina Kamionka, pow. lubartowski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- lubartowski diecezji lubelskiej (),

¹⁶⁵⁹ Bondyra Własność, s. 191.

¹⁶⁶⁰ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/72, k. 206.

¹⁶⁶¹ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 799.

¹⁶⁶² APL ChKG, sygn. 35/95/0/12.1/635, k. 31.

¹⁶⁶³ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 506.

- garbowski diecezji lubelskiej (),
- michowski archidiecezji lubelskiej (25.03.1992-2025-).

Parafię erygował, **8 kwietnia 1826** roku, biskup lubelski Marian Fulman.

Budowę nowego kościoła w Staroście rozpoczęto w **1930** roku dzięki inicjatywie i staraniom ks. Stanisława Świostka, proboszcza parafii oraz z dobrowolnych składek parafia i wydatnej pomocy biskupa lubelskiego Mariana Fulmana¹⁶⁶⁴.

W dniach 13-14 maja **1939** roku odbyła się uroczystość konsekracji nowego kościoła w parafii **św. Mikołaja** w Staroście. Konsekracji kościoła dokonał biskup sufragan lubelski Władysław Goral¹⁶⁶⁵.

Tabela 504 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Staroście

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Józef Baranowski, 1894-1972	08.04.1926-25.10.1928; pierwszy proboszcz
Stanisław Świostek, 1885-1959	25.10.1928-1943; proboszcz
<i>Grzegorz Polichowski</i>	1943-1953;
Kazimierz Gąsiorowski, 1883-1966	1953-1956; proboszcz
<i>Kazimierz Łęczycki</i>	1956-1971
Edward Kłopotek, 1934-2008	1971-1975
Jan Franciszek Bednara, 1937-	1975-1984; proboszcz
Czesław Furtak	1984-1989; proboszcz
<i>Jan Jedliński</i>	1989-2012
<i>Wojciech Różyk</i>	2012-2018-

Organiści:

- Wacław Toruń¹⁶⁶⁶ (1929-).

7.119. Stary Bidaczów, 26.10.2012-, Nawiedzenia Najświętszej Maryi Panny

Gmina Stary Bidaczów, pow. biłgorajski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- biłgorajsko-północny diecezji zamojsko-lubaczowskiej (26.10.2012-2025-).

Z inicjatywy proboszcza parafii Sól ks. Adama Gorzelewskiego mieszkańcy miejscowości: Starego Bidaczowa, Nowego Bidaczowa, Łazor, Banach, Suszki, Jachosz rozpoczęli budowę kościoła w Starym Bidaczowie¹⁶⁶⁷.

Aktu poświęcenia kościoła dokonał biskup diecezji zamojsko-lubaczowskiej Jan Śrutwa 5 lipca 1987 roku¹⁶⁶⁸.

Parafia erygowana przez biskupa diecezji zamojsko-lubaczowskiej Mariana Rojka dekretem z dnia 16 września 2012 roku. 26 października 2012 roku – to uroczysty dzień

¹⁶⁶⁴ Głos Lubelski 1939, Nr 18, s. 6.

¹⁶⁶⁵ Głos Lubelski 1939, Nr 18, s. 6.

¹⁶⁶⁶ Głos Lubelski 1929, Nr 186, s. 4.

¹⁶⁶⁷ Przytuła H., „Wdzięczni za nową parafię”, Niedziela (edycja zamojsko-lubaczowska) 2012, Nr 48/740, s. I.

¹⁶⁶⁸ Przytuła H., „Wdzięczni za nową parafię”, Niedziela (edycja zamojsko-lubaczowska) 2012, Nr 48/740, s. I.

erygowania parafii wraz w wprowadzeniem księdza proboszcza na parafię¹⁶⁶⁹.

Tabela 505 – Chronologiczny wykaz proboszczów parafii Stary Bidaczów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Miłosław Żur, 1971-	16.09.2012-
Rudolf Karaś, 1974-	15.02.2016-2024-; proboszcz

7.120. Stary Brus (PR)

Gmina Stary Brus, pow. włodawski, woj. lubelskie.

Tabela 506 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Stary Brus

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Eugeniusz Ochnicz	październik 1937-

7.121. Stary Brus (RG), św. Michała Archaniola

Gmina Stary Brus, pow. włodawski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- parczewski diecezji chełmskiej (-1833-).

Cerkiew filialna parafii Wołoskowola (-1842-)¹⁶⁷⁰.

W **1807** roku zostało ustanowione bractwo przy cerkwi parafialnej, bractwo istniało w **1833** roku (wówczas do bractwa należało 45 osób)¹⁶⁷¹.

Kolatorem cerkwi był Roch Jasiński (-**1842**-)¹⁶⁷².

7.122. Stary Brus (RL)

Gmina Stary Brus, pow. włodawski, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁶⁷³:

- (...) diecezji podlaskiej (-1931-).

Tabela 507 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Stary Brus

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji

¹⁶⁶⁹ Przytuła H., „Wdzięczni za nową parafię”, Niedziela (edycja zamojsko-lubaczowska) 2012, Nr 48/740, s. I.

¹⁶⁷⁰ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 461, 462.

¹⁶⁷¹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 39, 40.

¹⁶⁷² APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 461, 462.

¹⁶⁷³ AAN MWRiOP, sygn. 2/14/0/5/499, k. 395.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Józef Sidor, 1900-1985	-luty 1931-, tymczasowy administrator - ok. maj 1931; proboszcz
Tomasz Słonecki	ok. maj 1931-; proboszcz

7.123. Stary Bubel /Bubel/ (PR), św. Mikołaja

Gmina Janów Podlaski, pow. bialski, woj. lubelskie.

7.124. Stary Bubel /Bubel/ (RG), św. Trójcy

Gmina Janów Podlaski, pow. bialski, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁶⁷⁴:

- łosicki diecezji chełmskiej (-1833-1865-).

W **1826** roku zostało ustanowione bractwo św. Trójcy przy cerkwi parafialnej, bractwo istniało w **1833** roku (wówczas do bractwa należało 55 osób)¹⁶⁷⁵.

Tabela 508 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Bubel

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Paweł Szumowski, -1820	-1814-24.11.1820; proboszcz
Antoni Mazanowski	-1847-; administrator
Aleksander Szokalski [Ludwik Aleksander], 1817-	29.10.1850-; administrator
Nikanor Futasewicz, 1808-	-1863-1866-; proboszcz

7.125. Stary Dzików /Dzików/ (RG)

Gmina Stary Dzików, pow. lubaczowski, woj. podkarpackie.

Pow. bełski, woj. bełskie, Polska (-1713-; dobra oleszyckie), parafia r.l. Oleszyce (-1764-)¹⁶⁷⁶.

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z **1662** roku notuje popa we wsi Stary Dzików¹⁶⁷⁷.

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z **1675** roku notuje popa we wsi Dzików¹⁶⁷⁸.

7.126. Stary Dzików (RL), Trójcy Przenajświętszej, diecezja zamojsko-lubaczowska

¹⁶⁷⁴ Rocznik RWCh 1847, s. 294; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1185, k. 58.

¹⁶⁷⁵ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 33-36.

¹⁶⁷⁶ Bondyra Własność, s. 163.

¹⁶⁷⁷ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/72, k. 203.

¹⁶⁷⁸ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 780.

Gmina Stary Dzików, pow. lubaczowski, woj. podkarpackie.

Dekanat:

- lubaczowski diecezji przemyskiej (-1785-),
- cieszanowski diecezji zamojsko-lubaczowskiej (-2010-2025-).

W 1785 roku parafia Stary Dzików leżała w dekanacie lubaczowskim diecezji przemyskiej i liczyła 1211 parafian¹⁶⁷⁹.

Tabela 509 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Stary Dzików

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Piotr Lenart, 1964-	2001-2005; proboszcz
Czesław Gołdyn, 1963-	2005-2008; proboszcz
Piotr Podborny	-2010-; proboszcz
Robert Mokrzyński, 1968-	16.08.2018-2022-; proboszcz

7.127. Stary Lubliniec /Lubliniec/ (RG)

Gmina Cieszanów, pow. lubaczowski, woj. podkarpackie.

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z 1662 roku notuje popa w królewskiej wsi Lubliniec¹⁶⁸⁰.

7.128. Stary Lubliniec (RL), 04.06.1966-, Przemienienia Pańskiego, diecezja zamojsko-lubaczowska

Gmina Cieszanów, pow. lubaczowski, woj. podkarpackie.

Dekanat:

-
- cieszanowski diecezji zamojsko-lubaczowskiej (25.03.1992-2025-).

Kościół filialny:

- Nowy Lubliniec. Kościół filialny to dawna murowana cerkiew Przemienienia Pańskiego z 1908 roku. Wykorzystywana przez parafię r.l. Cieszanów jako kościół filialny (1947-1966)¹⁶⁸¹.

Kościół parafialny to dawna murowana cerkiew Przemienienia Pańskiego z 1927 roku. Wykorzystywana przez parafię r.l. Cieszanów jako kościół filialny (1947-04.06.1966)¹⁶⁸².

Parafia została erygowana 4 *czzerwca* 1966 roku.

¹⁶⁷⁹ Kramarz Rozmieszczenie, s. 447-478.

¹⁶⁸⁰ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/72, k. 206.

¹⁶⁸¹ Spis DLubaczów 1969, s. 19.

¹⁶⁸² Spis DLubaczów 1969, s. 19.

Misje święte zostały przeprowadzone w 1966 roku¹⁶⁸³.
Bierzmowanie było w 1966 roku¹⁶⁸⁴.

Tabela 510 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Stary Lubliniec

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Michał Goniak, 1937-	1975-1978; administrator
Janusz Wyłupek, 1968-	18.04.2008-20.08.2014; proboszcz
Ryszard Antonik, 1962-	20.08.2014-2020-; proboszcz

7.129. Stary Pawłów (RG), św. Mikołaja Cudotwórcy /św. Mikołaja Arcybiskupa/

Gmina Janów Podlaski, pow. bialski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- łosicki diecezji chełmskiej (-1820-1833-).

Księgi metrykalne w APL o sygnaturze: 35/2092.

W **1826** roku zostało ustanowione bractwo przy cerkwi parafialnej, bractwo istniało w **1833** roku (wówczas do bractwa należało 169 osób)¹⁶⁸⁵.

Tabela 511 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów greckokatolickiej parafii Stary Pawłów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Aleksander Budziłowicz, 1765-1820	-01.01.1812-30.11.1820; proboszcz
Benedykt Tąkiel, 1784-1854	30.11.1820-1835-; administrator /proboszcz/

7.130. Stary Zamość (RL), Wniebowzięcia NMP /Assumptio BMV/, diecezja zamojsko-lubaczowska

Gmina Stary Zamość, pow. zamojski, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁶⁸⁶:

- zamojski diecezji chełmskiej (09.07.1604-1717-1772),
- zamojski diecezji przemyskiej (1772-1785-),
- zamojski diecezji lubelskiej (-1839-1967-),
- sitaniecki diecezji zamojsko-lubaczowskiej (25.03.1992-2025-).

Kościół filialny:

- *Wirkowice* (-26.10.1937).

¹⁶⁸³ Spis DLubaczów 1969, s. 20.

¹⁶⁸⁴ Spis DLubaczów 1969, s. 20.

¹⁶⁸⁵ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 33-36.

¹⁶⁸⁶ Spis DL 1915, s. 50; Spis DL 1840, s. 95; Spis DL 1864, s. 14; Spis DL 1870, s. 54; Spis DL 1881, s. 42; Spis DL 1897, s. 66; Spis DL 1929, s. 100; Spis DL 1930, s. 103; Spis DL 1966, s. 205; Concilia Poloniae T.9, s. 9-20, 23-38, 83-130, 133-178; Concilia Poloniae T.9, s. 66-78, 214-292.

W **1531** roku parafia Stary Zamość (wówczas zwana Zamość, Zamoscze) obejmowała wsie powiatu grabowieckiego: Wierzba, Stary Zamość (wówczas zwana Zamość, Zamoscze) oraz z powiatu krasnostawskiego ziemi chełmskiej: Chomęciska, Krasne, Piaski, Tarzymiechy¹⁶⁸⁷.

W **1533** roku do parafii Zamość wchodziły wsie powiatu grabowieckiego: Chomęciska, Wierzba, Stary Zamość i powiatu krasnostawskiego ziemi chełmskiej: Krasne, Piaski, Tarzymiechy¹⁶⁸⁸.

W latach **1535, 1536** parafia Zamość (współcześnie Stary Zamość) obejmowała wsie z powiatu grabowieckiego: Dzierążnia, Gdeszyn, Księżostany, Komarów, Krynice, Łabunie, Niemirówek, Oburków /Oborków/, Ruszów, Stary Zamość (wówczas Zamość), Wierzba, Wierzbie, Wola Komarowska, Wólka Łabuńska oraz wsie z powiatu krasnostawskiego ziemi chełmskiej: Chomęciska, Czyża, Krasne, Piaski, Powąłka, Sitaniec, Sitno, Tarzymiechy, Wołucza¹⁶⁸⁹.

W **1540** roku parafia Zamość (współcześnie Stary Zamość) obejmowała wsie z powiatu krasnostawskiego ziemi chełmskiej: Chomęciska, Krasne, Piaski¹⁶⁹⁰.

W **1542** roku parafia Zamość (współcześnie Stary Zamość) obejmowała wsie z powiatu krasnostawskiego ziemi chełmskiej: Chomęciska, Krasne, Piaski, Tarzymiechy¹⁶⁹¹.

W 1542 roku parafia Zamość (współcześnie Stary Zamość) obejmowała wsie z powiatu grabowieckiego: Czermno, Dzierążnia, Gdeszyn, Hostynne, Komarów, Kotorów, Krynice, Łabunie, Malice, Niemirówek, Podhorce, Ruszów, Stary Zamość (wówczas Zamość), Wierzbie¹⁶⁹². W porównaniu do wykazu z 1536 roku wie wykazano wsi Wola Komarowska i Księżostany (zapewne włączone je do Komarowa), Wólka Komarowska (zapewne włączono ją do wsi Łabunie), Wierzba (zapewne podano je łącznie z Zamościem) oraz Oburków a dodano wsie Czermno, Hostynne, Kotorów, Malice, Podhorce.

Kościół wybudowany w **1592** roku. Konsekrowany w **1593** roku przez biskupa chełmskiego Stanisława Gomolińskiego¹⁶⁹³.

2 maja **1642** roku, na mocy erekcji altarii i szpitala przy kościele, sporządzonej przez Władysława Zamoyskiego, z dóbr Ruskie Piaski corocznie wypłacano proboszczowi 160 złp a także wydawano różne wiktuały dla ubogich ze szpitala tego kościoła¹⁶⁹⁴.

Rejestr poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzony 7 listopada **1673** roku wymienia parafię Stary Zamość w dekanacie zamojskim. Podano do opodatkowania proboszcza, organistę i kantora¹⁶⁹⁵.

Rejestry poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzone 31 stycznia **1675** roku i 13 stycznia **1676** roku parafię Stary Zamość w dekanacie zamojskim. Wymieniono do opodatkowania proboszcza, organistę, rektora szkoły¹⁶⁹⁶.

Proboszcz parafii Stary Zamość był właścicielem części duchownej wsi Wierzba (-**1713**-; pow. grabowiecki)¹⁶⁹⁷.

W **1772** roku kościół (Wniebowzięcia NMP) był murowany, pod patronatem szlacheckim

¹⁶⁸⁷ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/36, k. 117-120; AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/36, k. 188, 189.

¹⁶⁸⁸ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/35, k. 181, 182; AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/36, k. 117-120.

¹⁶⁸⁹ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/37, k. 290-293.

¹⁶⁹⁰ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/37, k. 495.

¹⁶⁹¹ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/37, k. 543.

¹⁶⁹² AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/37, k. 526-531.

¹⁶⁹³ Spis DL 1939, s. 215; Spis DL 1966, s. 205.

¹⁶⁹⁴ APL TKZ Lublin, sygn. 35/650/0/1/190, k. 1-132.

¹⁶⁹⁵ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 189, 190.

¹⁶⁹⁶ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 242, 268.

¹⁶⁹⁷ Bondyra Własność, s. 198, 199.

(woj. bełskie)¹⁶⁹⁸.

W 1785 roku parafia Stary Zamość leżała w dekanacie zamojskim diecezji przemyskiej oraz obejmowała miejscowości Chomęciska, Krasne, Majdan, Ruskie Piaski, Stary Zamość, Tarzymiechy, Wierzba, Wirkowice i liczyła 2862 parafian¹⁶⁹⁹.

Do parafii należały dobra Udrycze (-1843-1851-), na które składały się: gmina Udrycze, folwark Dębowiec, wieś Wisłowiec¹⁷⁰⁰.

W dniach 21-22 września 1919 roku została przeprowadzona wizytacja parafii przez biskupa lubelskiego Mariana Leona Fulmana. Do bierzmowania przystąpiło 1779 osób. Młodzież szkolna, pod kierunkiem Ludmiły Namysłowskiej, dała szczególny popis. Do uświetnienia uroczystości przyczyniła się także orkiestra „namysłowczyków”, pod kierunkiem sędziwego mistrza Karola Namysłowskiego. Biskup nocował w domu Karola Namysłowskiego w Chomęciskach¹⁷⁰¹.

6 sierpnia 1922 roku ks. kanonik Mikołaj Gozdalski-proboszcz parafii Stary Zamość, poświęcił kamień węgielny pod budowę 2-klasowej szkoły w Wisłowcu¹⁷⁰².

W 1955 roku ks. Bogumił Efner poświęcił dwa nowe dzwony, które zostały zawieszona na wieży kościelnej. Dzwony wykonała przez firma „Metalut Ludwik Mojżyszek Łódź”.

5 września 1963 roku została przeprowadzona wizytacja pasterska¹⁷⁰³.

Tabela 512 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Stary Zamość

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Grzegorz Stanski	-1604-; proboszcz
Paweł Antoni Krzeczkiwicz, -1710	-1684-1710; proboszcz
Józef Skocki, -1723	-1711-1716-; proboszcz
Franciszek Zagajski	-1718-1719-; curatus
Józef Piotr Pulski	-wrzesień 1741-28.06.1742-; prepozyt
Michał Duńczewski, -1752	-1752; proboszcz
Walenty Mikołaj Tepper	1780-1809-; proboszcz
Michał Korytko, 1782-	-1823-1828; proboszcz
Fabian Sędrowski, 1781-1848	1828-11.04.1848; proboszcz (proboszcz miał do pomocy administratora)
Tomasz Garlicki, 1806-1878	ok. 02.05.1843-ok. 16.03.1849; administrator
Franciszek Borgiasz Woszczyński, 1811-1887	ok. 20.03.1849-10.02.1887; proboszcz
Mikołaj Gozdalski, 1852-1926	1887-18.02.1926; administrator
Leon Chróścicki, 1884-	27.03.1926-1941; proboszcz
Feliks Jan Frank, 1880-1934	22.09.1930-01.03.1930; zastępca proboszcza
Stanisław Szczepanek, 1905-1989	1965-1977; proboszcz
Aleksander Siwek, 1933-	1977-1998; proboszcz
Błażej Górski, 1957-	1998-30.08.2011; proboszcz

¹⁶⁹⁸ Litak KŁR, s. 3161-366.

¹⁶⁹⁹ Kramarz Rozmieszczenie, s. 447-478.

¹⁷⁰⁰ DzUrz GL 1844, Nr 20, s. 218.

¹⁷⁰¹ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1919, Nr 10, s. 318.

¹⁷⁰² ZZam 1922, Nr 38, s. 2.

¹⁷⁰³ Spis DL 1966, s. 205.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Mirosław Sawka, 1966-	30.08.2011-2018-; proboszcz

Organisci (biogramy w GSB):

- Wincenty Dobrowolski (-13.07.1823-01.05.1836),
- Piotr Mikusiński (-1843-1848-),
- Szawaryn¹⁷⁰⁴ (-1929).

7.131. Staw Noakowski (RL), św. Jana Chrzciciela, diecezja zamojsko-lubaczowska

Gmina Nielisz, pow. zamojski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- szczebrzeszyński diecezji zamojsko-lubaczowskiej (-2017-2025-).

Tabela 513 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Staw Noakowski

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Tomasz Rogowski	-12.06.2001; proboszcz
Władysław Bednarczyk, 1949-	12.06.2001-16.08.2017; proboszcz
Piotr Harko	16.08.2017-; proboszcz

7.132. Steniatyn (PR)

Gmina Łaszczów, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁷⁰⁵:

- 2-gi tomaszowski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

(czy to ten Steniatyn?) Według rejestru poborowego z **1472** roku we wsi szlacheckiej Steniatyn /Sthyenyathyn/ leżącej w powiecie bełskim województwa bełskiego funkcjonowała cerkiew¹⁷⁰⁶. Dziedzicem wsi był starosta, kasztelan i wojewoda bełski Dobiesław Byszowski (z Byszowa; 1446-1494)¹⁷⁰⁷.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Steniatyn (gmina Czerkasy, pow. tomaszowski) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu¹⁷⁰⁸.

20 kwietnia **1938** roku cerkiew opieczętowano¹⁷⁰⁹.

¹⁷⁰⁴ Głos Lubelski 1929, Nr 186, s. 4.

¹⁷⁰⁵ PKLG 1909, s. 234; PKLG 1910, s. 240; PKLG 1911, s. 242; PKLG 1912, s. 251.

¹⁷⁰⁶ Janeczek Rejestr 1472, s. 42.

¹⁷⁰⁷ Urzędnicy T.3. z.2, s. 222; Janeczek Rejestr 1472, s. 42.

¹⁷⁰⁸ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

¹⁷⁰⁹ Siwicki Mikołaj, „Dzieje konfliktów polsko-ukraińskich”, T.1, s. 125.

Tabela 514 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Steniatyn

Sergiusz Kozłów	-1908-1911-; proboszcz
Bazyli Kraszkiewicz	-1911-1912-; proboszcz

7.133. Steniatyn (RG), św. Jerzego Męczennika

Gmina Łaszczów, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁷¹⁰:

- tomaszowski diecezji chełmskiej (-1696-),
- tyiszowiecki diecezji chełmskiej (-1732-1875).

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z **1662** roku notuje popa we wsi Steniatyn¹⁷¹¹.

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z **1675** roku notuje popa we wsi Steniatyn¹⁷¹².

W **1713** roku wieś leżała w powiecie bełskim województwa bełskiego. Dziedzicami wsi byli Antoni Zieliński, Paweł Czołhański, Kazimierz Tadeusz Polanowski¹⁷¹³.

Kolatorem cerkwi był Kazimierz Tadeusz Polanowski (-28.09.1727-31.10.1732-)¹⁷¹⁴.

31 października **1732** roku cerkiew św. Jerzego Męczennika w Steniatynie wizytował komisarz, wyznaczony przez biskupa chełmskiego, ks. Józef Ostaszewski, przy współudziale ks. Mikołaja Sarabkiewicza (proboszcz parafii Dub, dziekan tyiszowiecki). Parochem cerkwi był wówczas ks. Piotr Buczkowski¹⁷¹⁵.

Do parafii należała wieś Steniatyn (-1732-).

26 maja **1761** roku parafialna cerkiew św. Jerzego Męczennika (dekanatu tyiszowieckiego) była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość: Steniatyn. Do spowiedzi przystępowało około 100 osób¹⁷¹⁶.

W **1764** roku wieś była objęta także parafią r.l. Rzeplin¹⁷¹⁷.

Kolatorem cerkwi był *Wincenty Makomaski* (-**1842**-)¹⁷¹⁸.

Cerkiew w Steniatynie była cerkwią filialną parafii Żulice (-1842-1863-).

Tabela 515 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Steniatyn

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Dymitr	-przed 28.10.1727; paroch; zmarł przed 28.10.1727
Piotr Buczkowski, 1692-	28.10.1727/prezenta-31.10.1732-; paroch

¹⁷¹⁰ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/103, k. 178, 179.

¹⁷¹¹ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/72, k. 191.

¹⁷¹² AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 818.

¹⁷¹³ Bondyra Własność, s. 192.

¹⁷¹⁴ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/103, k. 178, 179.

¹⁷¹⁵ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/103, k. 178, 179.

¹⁷¹⁶ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 426.

¹⁷¹⁷ Bondyra Własność, s. 192.

¹⁷¹⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 491, 492.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Borowski	-26.05.1761-; paroch
Grzegorz Kosiński	-07.01.1738-; paroch

7.134. Steniatyn /Steniatyn Wielki/ (RG)

Współcześnie wieś, rejon czerwonogrodzki, obwód lwowski, Ukraina.

Wcześniej:

- pow. bełski, woj. bełskie, Polska (-1713-; dziedzic Stanisław Cetner), parafia r.l. Sokal (-1764-)¹⁷¹⁹.

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z 1675 roku notuje popa we wsi Steniatyn (należącej do Cetnera)¹⁷²⁰.

7.135. Sterdyń (RL), św. Anny /S. Annae/, diecezja drohiczyńska

Gmina Sterdyń, pow. sokołowski, woj. mazowieckie.

Dekanat¹⁷²¹:

- sokołowski diecezji lubelskiej (-1909-24.09.1918),
- sterdyński diecezji podlaskiej (-1943-1953-),
- sterdyński diecezji drohiczyńskiej (25.03.1992-2025-).

Kaplica:

- Sterdyń (-1909-).

Tabela 516 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Sterdyń

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Erazm Parys, 1807-1870	czerwiec 1845-12.05.1870
Józef Chromiński, -1903	-12.07.1903; administrator
Eugeniusz Wojciechowski, 1872-	-1908-przed 31.03.1916; administrator
Władysław Jastrzębski, 1875-	przed 31.03.1916-; administrator
Stefan Ginalski, 1889-1954	1932-1952, administrator

7.136. Stężarzyce /Stężarzyca, Stężaryce/ (RG), św. Demetriusza, Wniebowzięcia Maryi Panny

Współcześnie wieś Stężarzyce, obwód wołyński, rejon włodzimierski, Ukraina.

Wcześniej:

- pow. bełski, woj. bełskie, Polska (-1713-; tenuta stężarycka), parafia r.l. Horodło (-1764-)¹⁷²².

¹⁷¹⁹ Bondyra Własność, s. 192.

¹⁷²⁰ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 768.

¹⁷²¹ Spis DL 1909, s. 111.

¹⁷²² Bondyra Własność, s. 192.

Dekanat:

- horodelski diecezji chełmskiej (-1696-1760-).

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z 1675 roku notuje popa w królewskiej wsi Stężarzyca¹⁷²³.

1 sierpnia 1760 roku cerkiew św. Demetriusza leżąca w dobrach podkomorzyny dorpackiej Teofili Wydźga była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowości: Nikitycze /Mikitycze/, Stężarzyce, Zabłocie, Parafia nie miała własnego parocha od pięciu lat¹⁷²⁴.

Kolatorem greckokatolickiej cerkwi Wniebowzięcia Maryi Panny w Stężarzycach był starosta grabowiecki Ludwik Wilga (-29.08.1760-)¹⁷²⁵.

Tabela 517 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Stężarzyce

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Eustachy Nazarski	-01.08.1760-; administrator
Lelikowicz, -1760	przed 29.08.1760; paroch
Jakub Teodorowicz	29.08.1760/prezenta-

7.137. Stężyca /Stężyca Łęczycka?/ (PR)

Gmina Krasnostaw, pow. krasnostawski, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁷²⁶:

- lubelski diecezji chełmsko-warszawskiej (23.05.1875-31.07.1905),
- lubelski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca 1919 roku majątek cerkwi Stężyca (gmina Łopiennik) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu¹⁷²⁷.

Tabela 518 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Stężyca

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Hładkiewicz	-1903-; proboszcz
Michał Papeta	-1904-1912-; proboszcz

7.138. Stężyca /Stężyca Łęczycka?/ (RG), Podwyższenia Krzyża św. i św. Józefa

¹⁷²³ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 821.

¹⁷²⁴ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 241.

¹⁷²⁵ APL ChKG, sygn. 35/95/0/12.1/636, k. 41, 42.

¹⁷²⁶ PKLG 1904, s. 280; PKLG 1905, s. 259; PKLG 1909, s. 185; PKLG 1910, s. 194; PKLG 1911, s. 199; PKLG 1912, s. 205.

¹⁷²⁷ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

Oblubieńca NMP

Gmina Krasnystaw, pow. krasnostawski, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁷²⁸:

- chełmski diecezji chełmskiej (-1696-1749-),
- krasnostawski diecezji chełmskiej (-1760-1875).

9 lipca 1760 roku cerkiew parafialna Podwyższenia Krzyża świętego leżąca w dobrach starostwa krasnostawskiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość: Stężycza¹⁷²⁹.

Murowana cerkiew została wybudowana w 1870 roku pod wezwaniem Podwyższenia Krzyża św. i św. Józefa Oblubieńca NMP¹⁷³⁰.

Tabela 519 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Stężycza

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Teodor Wawrzyniewicz	-09.07.1760-; paroch
Leon Smoleniec, 1787-1862	-1847-; proboszcz
Michał Horoszewicz, 1829-	-1863-; administrator
Deodat Smoleniec, 1813-	-1865-; administrator

Diak:

- Łukasz Kościuk (-1865-)¹⁷³¹.

7.139. Stężycza (RL), św. Marcina Biskupa /S. Martini EC/, diecezja siedlecka

Gmina Stężycza, pow. rycki, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁷³²:

- stężycki dziekani kieleckiej diecezji krakowskiej (-1778-20.07.1790),
- stężycki diecezji chełmsko-lubelskiej (20.07.1790-1792-),
- garwoliński diecezji podlaskiej (1818-31.05.1867),
- garwoliński diecezji lubelskiej (31.05.1867-23.09.1918),
- stężycki diecezji janowskiej czyli podlaskiej (24.09.1918-27.10.1925),
- stężycki diecezji siedleckiej czyli podlaskiej (28.10.1925-24.03.1992),
- rycki diecezji siedleckiej (25.03.1992-2025-).

Kościół filialny:

- Stężycza, Przemienienia Pańskiego /Transfigurat. DNJChr/ (-1909-; poklasztorny).

Tabela 520 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii

¹⁷²⁸ Rocznik RWCh 1847, s. 292; Spis DGCh 1863, s. 13; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1185, k. 18.

¹⁷²⁹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 300, 301; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/I, k. 34; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/104, k. 28, 29.

¹⁷³⁰ Spis DL 1966, s. 131.

¹⁷³¹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1185, k. 18.

¹⁷³² Spis DL 1883, s. 67; Spis DL 1909, s. 86; Spis DP 1921, s. 59; Spis DP 1923, s. 44; Spis DL 1932, s. 80; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/I, k. 34; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/104, k. 28, 29.

Stężycza

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jowin Fryderyk Bystrzycki, 1737-1821	09.09.1776-1792-; proboszcz
Bolesław Płodowski, 1872-	-1908-; proboszcz
Dominik Kuć, 1871-	1922-1923-; proboszcz
Antoni Jaroszewicz, 1833-1906	-01.07.1906; proboszcz

7.140. Stężycza, szpitalna (RL)

Gmina Stężycza, pow. rycki, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁷³³:

- stężycycki dziekani kieleckiej diecezji krakowskiej (-1778-20.07.1790),
- stężycycki diecezji chełmsko-lubelskiej (20.07.1790-1792-).

Tabela 521 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii szpitalnej Stężycza

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jowin Fryderyk Bystrzycki, 1737-1821	09.09.1776-; proboszcz szpitalny

7.141. Stężycza /Stężycza Nadwieprzańska/ (RL), 14.08.1925-, Podwyższenia Krzyża św., archidiecezja lubelska

Stężycza Nadwieprzańska, gmina Krasnystaw, pow. krasnostawski, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁷³⁴:

- krasnostawski diecezji lubelskiej (-1966-),
- krasnostawsko-zachodni archidiecezji lubelskiej (25.03.1992-2025-).

Kościół został wybudowany, jako cerkiew greckokatolicka, w **1870** roku pod wezwaniem Podwyższenia Krzyża św. i św. Józefa Oblubieńca NMP¹⁷³⁵.

W styczniu **1914** roku parafianie Stężycy wnieśli podanie do lubelskiego gubernatora o wydanie pozwolenia na „restaurację kościoła parafialnego”. Koszty restauracji w wysokości 5503 rubli i 30 kopiejek mają ponieść parafianie wg „listy rozkładowej”¹⁷³⁶.

Parafię erygował **14 sierpnia 1925** roku biskup lubelski Marian Leon Fulman¹⁷³⁷.

7 listopada **1965** roku została przeprowadzona wizytacja pasterska parafii¹⁷³⁸.

Tabela 522 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Stężycza

¹⁷³³ AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/I, k. 34; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/104, k. 28, 29.

¹⁷³⁴ Spis DL 1966, s. 131.

¹⁷³⁵ Spis DL 1966, s. 131.

¹⁷³⁶ Głos Lubelski 1914, Nr 18, s. 4.

¹⁷³⁷ Spis DL 1966, s. 131.

¹⁷³⁸ Spis DL 1966, s. 131.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Kazimierz Kondrat Ostrzyżek, 1927-2016	1966-1973; administrator
Waldemar Nieckarz	-22.06.2011; proboszcz
Adam Stanisław Bratek	05.04.2012-2018-; proboszcz

7.142. Stoczek (RL) /Stoczek Węgrowski/, św. Stanisława Biskupa Męczennika /S. Stanisłai EM/, diecezja drohiczyńska

Gmina Stoczek, pow. węgrowski, woj. mazowieckie.

Dekanat¹⁷³⁹:

- węgrowski diecezji lubelskiej (1908-24.09.1918),
- (...) diecezji podlaskiej (24.09.1918-25.03.1992),
- węgrowski diecezji drohiczyńskiej (25.03.1992-2025-).

Kaplica:

- Starawieś, cmentarz /S. Stanisłai EM/ (-1909-).

Tabela 523 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Stoczek

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Tomasz Nowacki	pierwsze półrocze 1859-; proboszcz
Jan Lipka, 1800-1888	-29.12.1888; proboszcz
Michał Karwacki, 1849-1895	1899-1893; administrator
Franciszek Bramski, 1865-1928	-1908-; administrator

7.143. Stoczek Łukowski (RL), Wniebowstąpienia NMP, diecezja siedlecka

Gmina/miasto Stoczek Łukowski, pow. łukowski, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁷⁴⁰:

- łukowski diecezji lubelskiej (-1885-1909-),
- (...) diecezji podlaskiej (24.09.1918-),
- żelechowski diecezji siedleckiej (25.03.1992-2025-).

Tabela 524 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Stoczek Łukowski

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Franciszek Jaczewski, 1832-1914	-1883-1885; proboszcz
Michał Dąbrowski, 1850-	-1908-; proboszcz

¹⁷³⁹ Spis DL 1909, s. 116.

¹⁷⁴⁰ Spis DL 1909, s. 97.

7.144. Stojańce (RL)

Współcześnie rejon mościski, obwód lwowski, Ukraina.

Dekanat:

- mościski diecezji przemyskiej (-1785-).

W 1785 roku parafia Stojańce leżała w dekanacie mościskim diecezji przemyskiej i liczyła 1831 parafian¹⁷⁴¹.

7.145. Stojanów (RG), miejska, św. Paraskiewy

Współcześnie: wieś Stojanów, rejon radziechowski, obwód lwowski, Ukraina.

Dekanat:

- (...) diecezji chełmskiej (),
- *suszyński vel stojanowski diecezji lucko-ostrogskiej* (-ok. 1715),
- stojanowski diecezji chełmskiej (ok. 1715-1761-).
- *chołojewski (...)* (-1890-).

29 października 1761 roku miejska parafialna cerkiew św. Praksedy (dekanatu stojanowskiego) leżąca w dobrach starostwa sokalskiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość: Stojanów. Do spowiedzi przystępowało około 100 osób¹⁷⁴².

Tabela 525 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Stojanów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Bazyli Rzeczyński	-29.10.1761-; paroch

W 1890 roku w mieście była jedna cerkiew a na przedmieściu druga¹⁷⁴³.

7.146. Stojanów (RG), przedmiejska, św. Eliasza Proroka

Współcześnie: wieś Stojanów, rejon radziechowski, obwód lwowski, Ukraina.

Dekanat:

- (...) diecezji chełmskiej (),
- *suszyński vel stojanowski diecezji lucko-ostrogskiej* (-ok. 1715),
- stojanowski diecezji chełmskiej (ok. 1715-1761-).
- *chołojewski (...)* (-1890-).

29 października 1761 roku parafialna cerkiew św. Eliasza Proroka (dekanatu stojanowskiego) leżąca w dobrach starostwa sokalskiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość: przedmieście

¹⁷⁴¹ Kramarz Rozmieszczenie, s. 447-478.

¹⁷⁴² APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 535.

¹⁷⁴³ Słownik GKP T.11, s. 354.

Stojanów. Do spowiedzi przystępowało około 80 osób¹⁷⁴⁴.

Tabela 526 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Stojanów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Konrad Wołkowicz /Kontrat/	-29.10.1761-; paroch

7.147. Stojanów (RL), Najświętszego Serca Pana Jezusa, św. Wojciecha Biskupa, św. Anny

Współcześnie: wieś Stojanów, rejon czerwonogrodzki (wcześniej radziechowski), obwód lwowski, Ukraina.

Dekanat¹⁷⁴⁵:

- sokalski diecezji chełmskiej (18.06.1624-15.09.1694-20.07.1717-1772),
- sokalski diecezji przemyskiej (1772-1785-),
- buski diecezji (...) (-1890),
- złoczowski archidiecezji lwowskiej (-2025-).

18 czerwca 1624 roku, na synodzie diecezji, parafia Stojanów, została włączona do dekanatu sokalskiego. Stojanów nie było wymieniane wśród parafii funkcjonujących 9 lipca 1604 roku¹⁷⁴⁶. Można z tego wywnioskować, że parafia została erygowana po 9 lipca 1604 roku a przed 18 czerwca 1624 roku.

Fundatorami parafii w 1624 roku byli małżonkowie Wojciech i Anna Kadłubscy¹⁷⁴⁷.

Rejestr poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzony 7 listopada 1673 roku wymienia parafię Stojanów w dekanacie sokalskim (z proboszczem)¹⁷⁴⁸.

Rejestr poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzony 31 stycznia 1675 roku notuje parafię Stojanów w dekanacie sokalskim. Zgłoszono do opodatkowania proboszcza¹⁷⁴⁹.

W 1720 roku funkcjonował w mieście Stojanów monaster bazyliński, którego przełożonym był o. Natanel Malewicz¹⁷⁵⁰.

W 1772 roku kościół (św. Wojciecha Biskupa, św. Anny) był drewniany, pod patronatem królewskim (woj. bełskie)¹⁷⁵¹.

W 1785 roku parafia Stojanów leżała w dekanacie sokalskim diecezji przemyskiej oraz obejmowała miejscowości Byszów, Kniaże, Ordów, Stojanów, Szpikołosa, Tetewczyce, Torki, Tuszków (współcześnie miejscowość nie istnieje), Zboiska i liczyła 412 parafian¹⁷⁵². Wszystkie miejscowości współcześnie leżą na Ukrainie.

W 1890 roku kościół był drewniany¹⁷⁵³.

¹⁷⁴⁴ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 536, 537.

¹⁷⁴⁵ Concilia Poloniae T.9, s. 23-38, 66-78, 133-178, 214-292.

¹⁷⁴⁶ Concilia Poloniae T.9, s. 23-38, 133-178.

¹⁷⁴⁷ Słownik GKP T.11, s. 354.

¹⁷⁴⁸ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 192, 193.

¹⁷⁴⁹ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 245.

¹⁷⁵⁰ Słownik GKP T.11, s. 354.

¹⁷⁵¹ Litak KŁR, s. 3161-366.

¹⁷⁵² Kramarz Rozmieszczenie, s. 447-478.

¹⁷⁵³ Słownik GKP T.11, s. 354.

Odcisk 15 – Rok 1937, 12 kwietnia. Odcisk pieczęci urzędowej rzymskokatolickiej parafii w Stojanowie. Źródło: APRG. Skan i opis RHK.

Tabela 527 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Stojanów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Adam Masłowski	-1629-; proboszcz

7.148. Stróża [Stróża-Kolonia] (RL), 15.09.1975, Trójcy Przenajświętszej i Matki Bożej Częstochowskiej

Gmina Kraśnik, pow. kraśnicki, woj. lubelskie.

Dekanat:

- kraśnicki archidiecezji lubelskiej (-2017-2025-).

Parafię erygował, **15 września 1975** roku, biskup lubelski Bolesław Pylak.

Tabela 528 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Stróża

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Marian Dwornicki, 1921-2017	15.09.1975-03.06.1981; proboszcz, pierwszy

7.149. Strzelce (PR)

Gmina Białopole, pow. chełmski, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁷⁵⁴:

- 2-gi hrubieszowski diecezji chełmsko-warszawskiej (23.05.1875-1899),
- 1-szy hrubieszowski diecezji chełmsko-warszawskiej (1900-31.07.1905),

¹⁷⁵⁴ PKLG 1885, s. 75; PKLG 1887, s. 79; PKLG 1892, s. 228; PKLG 1898, s. 224, 225; PKLG 1899, s. 203, 204; PKLG 1900, s. 206; PKLG 1901, s. 208; PKLG 1902, s. 267, 268; PKLG 1903, s. 228; PKLG 1904, s. 275; PKLG 1905, s. 256; PKLG 1906, s. 177; PKLG 1907, s. 143; PKLG 1908, s. 142; PKLG 1909, s. 149; PKLG 1910, s. 152; PKLG 1911, s. 160; PKLG 1912, s. 163;

- 1-szy hrubieszowski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiwnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Strzelce został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu¹⁷⁵⁵.

Tabela 529 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Strzelce

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Michał Litwiniec, 1855-	-1888-1912-; proboszcz

7.150. Strzelce (RG), św. Jerzego Męczennika

Gmina Białopole, pow. chełmski, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁷⁵⁶:

- dubieniecki diecezji chełmskiej (-1833-1865-).

2 lutego **1823** roku zostało ustanowione bractwo przy cerkwi parafialnej, bractwo istniało w **1833** roku (wówczas do bractwa należało 39 osób)¹⁷⁵⁷.

Kolatorem cerkwi był Józef Iżycki (-**1842**-)¹⁷⁵⁸.

Tabela 530 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Strzelce

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Bazyli Hukiewicz, 1789-	-1819-; proboszcz
Jan Hukiewicz, 1802-	-1847-; administrator -1856-1863-; proboszcz

7.151. Strzyżów (PR)

Gmina Horodło, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁷⁵⁹:

- 1-szy hrubieszowski diecezji warszawsko-chełmskiej (23.05.1875-31.07.1905),
- 1-szy hrubieszowski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

3 maja **1906** roku biskup diecezji chełmsko-lubelskiej Eulogiusz przeprowadził wizytację

¹⁷⁵⁵ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

¹⁷⁵⁶ Rocznik RWCh 1847, s. 289.

¹⁷⁵⁷ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 23, 24.

¹⁷⁵⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 413, 414.

¹⁷⁵⁹ PKLG 1885, s. 75; PKLG 1887, s. 79; PKLG 1892, s. 227; PKLG 1898, s. 224, 225; PKLG 1899, s. 203, 204; PKLG 1900, s. 206; PKLG 1901, s. 208; PKLG 1902, s. 267, 268; PKLG 1904, s. 275; PKLG 1905, s. 256; PKLG 1906, s. 177; PKLG 1907, s. 143; PKLG 1908, s. 142; PKLG 1909, s. 149; PKLG 1910, s. 152; PKLG 1911, s. 160; PKLG 1912, s. 163;

cerkwi w miejscowości Strzyżów¹⁷⁶⁰.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi **Strzyżów, Husynne** został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu¹⁷⁶¹.

Tabela 531 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Strzyżów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Michał Jozafat Witoszyński, 1835-1879	1875-10.07.1879; administrator
Józef Jasiński, 1840-	-1887-1900-; proboszcz
	1901; wakat
Aleksy Jakuta	-1902-1904-; proboszcz
Antoni Nienadkiewicz	-1905-1912-; proboszcz
Jan Waliński, 1870-	17.11.1924-wrzesień 1926-; proboszcz

7.152. Strzyżów (RG), Narodzenia NMP

Gmina Horodło, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁷⁶²:

- horodelski diecezji chełmskiej (-1696-1875).

Cerkiew filialna: Husynne (-1863-)¹⁷⁶³.

11 sierpnia **1760** roku cerkiew Narodzenia NMP leżąca w dobrach strażnikowej Wielkiego Księstwa Litewskiego Rozalii Pocijowej była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość: Strzyżów¹⁷⁶⁴.

Kolatorem cerkwi był Ksawery Starzewski (-**1816**-)¹⁷⁶⁵.

Kolatorem cerkwi był Adam Ożarowski (-**1842-1849**-)¹⁷⁶⁶.

7 lutego **1853** roku Szkoła Elementarna w Strzyżowie została zamieniona na Szkołę Parafialną Grecko-Unicką w Strzyżowie¹⁷⁶⁷.

Tabela 532 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Strzyżów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Wawrzyniec Sajkowicz	-11.08.1760-; paroch

¹⁷⁶⁰ CCZ 1906, Nr 7, s. 208.

¹⁷⁶¹ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

¹⁷⁶² Rocznik RWCh 1847, s. 290; APL ChKG, sygn. 35/95/0/6/147, k. 48; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1185, k. 37.

¹⁷⁶³ Spis DGCh 1863, s. 9, 10; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1187, k. 89.

¹⁷⁶⁴ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 252, 253.

¹⁷⁶⁵ APL ChKG, sygn. 35/95/0/6/147, k. 48.

¹⁷⁶⁶ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 427, 428.

¹⁷⁶⁷ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1186, k. 512, 513.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Eliasz Zborowicki, -1830	-1811-1816-; paroch
Hipolit Panasiński, 1813-1855	-1847-17.05.1855; proboszcz
Józef Liszkiewicz	18.05.1855-23.06.1855; tymczasowy administrator
Justyn Łada, 1817-1906	24.06.1855-; tymczasowy administrator
Michał Jozafat Witoszyński, 1835-1879	25.03.1858-1875; administrator

Diak:

- Antoni Chmara (ok. 1810; jeden rok; biogram w GSB),
- Jan Artyszuk /Artyszyk/ (09.11.1954/mianowanie-; 01.01.1855-28.06.1865-; diak-nauczyciel, diak-organista)¹⁷⁶⁸.

7.153. Strzyżów (RL), 10.02.1947-, Narodzenia NMP, diecezja zamojsko-lubaczowska

Gmina Horodło, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁷⁶⁹:

- hrubieszowski diecezji lubelskiej (10.02.1947-24.03.1992),
- hrubieszowsko-północny diecezji zamojsko-lubaczowskiej (25.03.1992-2025-).

Kaplica:

- Strzyżów, cukrownia, Wniebowzięcia NMP (10.02.1947-1967-).

Parafia została erygowana 10 lutego 1947 roku. Do parafii weszły następujące miejscowości: Husynne, Kraśnica, Rogalin, Starzeń, Strzyżów.

Wizytacja pasterska parafii odbyła się w czerwcu 1947 roku¹⁷⁷⁰.

Tabela 533 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Strzyżów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Stanisław Orłowski, 1909-1994	10.02.1947-1967-; administrator -12.09.1988; proboszcz
Kazimierz Kiełbania, 1947-2018	17.02.1988 lub 12.09.1988-07.06.2005; administrator
Roman Karpowicz, 1965-	07.06.2005-19.08.2015; proboszcz
Bogdan Bejgier, 1968-	19.08.2015-2020-; proboszcz

¹⁷⁶⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1184, k. 25; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1185, k. 37; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1187, k. 50.

¹⁷⁶⁹ Spis DL 1948 s. 89; Spis DL 1966, s. 118; Spis DZL 2010, s. 76

¹⁷⁷⁰ Spis DL 1948, s. 89.

Pomnik 1 – Rok 2012, 21 października. Pomnik ku czci pomordowanych przez bolszewików, 23 września 1939 roku, 13 żołnierzy 27. Pułku Piechoty 7. Dywizji Armii Kraków. Pomnik stoi na granicy Strzyżowa i Rogalina, przy drodze krajowej 74, DK74 (foto Henryk Kulik).

7.154. Studzianki (RL), AL

Tabela 534 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Studzianki

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Zbigniew Andrzej Borowski, 1955-2018	; proboszcz

7.155. Stulno (RG)

Gmina Wola Uhruska, pow. włodawski, woj. lubelskie.
/Powiat krasnostawski, ziemia chełmska, woj. ruskie (-1791-1792-)¹⁷⁷¹./

Cerkiew Stulno była cerkwią filialną cerkwi Huszcza (-1759-)¹⁷⁷².

Do parafii Stulno należały wsie: Bytyń, *Dobrowoda*, *Horochowiszcz*e, Stulno, *Smolarze*,

¹⁷⁷¹ APL Komisje CWZCh, sygn. 35/18/0/-/4, k. 419.

¹⁷⁷² APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 41, 42.

Zabuże (współcześnie Ukraina), Zbereże (-1791-1792-)¹⁷⁷³.

Dekanat¹⁷⁷⁴:

- chełmski diecezji chełmskiej (-1791-1792-).

Tabela 535 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Stulno

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Teodor Jędrzejewicz, 1740-1818	-1792-21.11.1818; proboszcz

7.156. Swory (RG), św. Eliasza Proroka

Gmina Biała Podlaska, pow. bialski, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁷⁷⁵:

- międzyrzecki diecezji chełmskiej (-1833-1865-).

16 lutego **1827** roku zostało ustanowione bractwo przy cerkwi parafialnej, bractwo istniało w **1833** roku (wówczas do bractwa należało 138 osób)¹⁷⁷⁶.

Kolatorem cerkwi był Witold Mirski (-1842-)¹⁷⁷⁷.

W **1853** roku grzebano zmarłych nadal tylko na cmentarzu przy cerkwi¹⁷⁷⁸.

Tabela 536 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Swory

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Symeon Bielecki, -1816	-22.01.1816; proboszcz
Grzegorz Karpowicz, 1822-	-1847-; administrator
Emilian Sieniewicz, 1833-	-1863-; administrator

7.157. Swory (RL)

Gmina Biała Podlaska, pow. bialski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- (...) diecezji podlaskiej (-1929-).

Tabela 537 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Swory

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Kościelski, 1877-	ok. grudzień 1929-14.06.1931; administrator
Jan Bakiera, 1884-1942	02.03.1931-20.06.1935; administrator

¹⁷⁷³ APL Komisje CWZCh, sygn. 35/18/0/-/4, k. 419-436.

¹⁷⁷⁴ APL Komisje CWZCh, sygn. 35/18/0/-/4, k. 419.

¹⁷⁷⁵ Rocznik RWCh 1847, s. 295; APL ChKG, sygn. 35/95/0/9.3/245, k. 12.

¹⁷⁷⁶ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 35-38.

¹⁷⁷⁷ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 457, 458.

¹⁷⁷⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/9.3/245, k. 12.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji

7.158. Suchawa (PR)

Gmina Wyrki, pow. włodawski, woj. lubelskie.

Tabela 538 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Suchawa

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Waliński, 1870-	28.02.1923-17.11.1924; proboszcz

7.159. Suchowola (PR)

Gmina Adamów, pow. zamojski, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁷⁷⁹:

- zamojski diecezji chełmsko-warszawskiej (23.05.1875-31.07.1905),
- zamojski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

9 maja **1906** roku wyruszyła z Suchowoli procesja do Zamościa na uroczystą mszę św. odprowadzaną przez biskupa Eulogiusza w cerkwi św. Mikołaja w Zamościu¹⁷⁸⁰.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Suchowola (gmina Suchowola) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu¹⁷⁸¹.

Tabela 539 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Suchowola

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Grzegorz Koziej	-1878-; proboszcz
Stefan Wac	-30.11.1903-; proboszcz
Józef Szykuła	-1908-1912-; proboszcz

7.160. Suchowola (RG), św. Jerzego Męczennika, św. Jana Ewangelisty

Gmina Adamów, pow. zamojski, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁷⁸²:

¹⁷⁷⁹ PKLG 1879, s. 80, 81; PKLG 1909, s. 170; PKLG 1910, s. 174; PKLG 1911, s. 180; PKLG 1912, s. 184.

¹⁷⁸⁰ CCZ 1906, Nr 13, s. 447-453.

¹⁷⁸¹ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

¹⁷⁸² Rocznik RWCh 1847, s. 296; Spis DGCh 1863, s. 18; APL ChKG, sygn. 35/95/0/9.3/245, k. 15; APL ChKG,

- szczebrzeszyński diecezji chełmskiej (-1696-1875).

Cerkiew filialna:

- Krasnobród (-1847-1863-).

W grudniu 1721 roku cerkiew pod wezwaniem św. Jerzego Męczennika leżąca w dobrach tarnowskich była wizytowana przez biskupa chełmskiego i bełskiego Józefa Lewickiego¹⁷⁸³.

27 października 1759 roku cerkiew św. Jerzego w dobrach hrabiego Tarnowskiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała: Hruskie, Rachodoszcze, Suchowola¹⁷⁸⁴.

W 1830 roku zostało ustanowione bractwo przy cerkwi parafialnej, bractwo istniało w 1833 roku (wówczas do bractwa należało 24 osób)¹⁷⁸⁵.

Zgodnie z wyrokiem Trybunału Cywilnego Guberni Mazowieckiej z 13 grudnia 1839 roku na rzecz cerkwi greckokatolickiej w Suchowoli zasądzone zostało prawo wolnego wrębu suchego drzewa (na opał i na budowlę za asygnacjami dworskimi) w lasach dóbr Suchowoli należących do dóbr krasnobrodzkich hrabiów Tarnowskich¹⁷⁸⁶.

Kolatorem cerkwi był Feliks Tarnowski (-1842-)¹⁷⁸⁷.

W 1853 roku grzebano zmarłych nadal tylko na cmentarzu przy cerkwi¹⁷⁸⁸.

Tabela 540 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów greckokatolickiej parafii Suchowola

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jakub Pańkowski, 1672-	-1721-; proboszcz
Antoni Mazański	-1759-; paroch
Demetriusz Tyski, -1826	-1804-11.08.1826; proboszcz
Szymon Tyski /Symeon/, 1794-	-1828-1847-; proboszcz
Paweł Pietrusiewicz, 1833-	-1863-1865-; administrator

7.161. Suchowola (RL), 08.01.1920-, Najświętszego Serca Pana Jezusa (Transfiguratio Dni), archidiecezja lubelska

Gmina Wołyń, pow. radzyński, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁷⁸⁹:

- (...) diecezji lubelskiej (-1932-),
- lubartowski diecezji lubelskiej (-1955-1966-),
- czemiernicki archidiecezji lubelskiej (25.03.1992-2025-).

Parafia została utworzona 8 stycznia 1920 roku dekretem biskupa Mariana Leona Fulmana. 1 lutego 1920 roku została poświęcona tymczasowa kaplica w pałacu księcia Seweryna Czetwertyńskiego. Pierwszy proboszcz urzędował od 12 lutego 1920 roku¹⁷⁹⁰.

sygn. 35/95/0/14/1185, k. 7.

¹⁷⁸³ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/101, k. 2, 3.

¹⁷⁸⁴ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 173, 174.

¹⁷⁸⁵ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 43, 44.

¹⁷⁸⁶ APL Chełmicki, akt nr 420 z 1843 roku (dzięki pomocy Beaty Skawińskiej-Migacz).

¹⁷⁸⁷ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 467, 468.

¹⁷⁸⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/9.3/245, k. 15.

¹⁷⁸⁹ Spis DL 1966, s. 147; AAN MWRiOP, sygn. 2/14/0/5/499, k. 591, 592.

¹⁷⁹⁰ Kronika parafii Suchowola. Informacja od ks. proboszcza Józefa Wiesława Chwalisza przekazana przez

Kościół wybudowany w latach **1920-1923**. Konsekrowany w **1929** roku¹⁷⁹¹.
Wizytacja pasterska została przeprowadzona 30 czerwca **1964** roku¹⁷⁹².

Tabela 541 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Suchowola

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Józef Wysłocki, 1891-1939	12.02.1920-16.06.1939; proboszcz, pierwszy
Zygmunt Surdacki, 1905-1941	ok. kwiecień 1932-; proboszcz
Józef Bierzyński, 1899-1942,	-1942; proboszcz, zginął w KL Dachau
Ignacy Kilis, 1903-1970	-25.09.1955; proboszcz
Józef Kruk, 1918-2014	1966-1975; administrator, proboszcz
Józef Wiesław Chwalisz, 1957-	2006-2018-; proboszcz

7.162. Suchowola (RL), 22.10.1919-, Przemienienia Pańskiego, diecezja zamojsko-lubaczowska

Gmina Adamów, pow. zamojski, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁷⁹³:

- zamojski diecezji lubelskiej (22.10.1919-1966-),
- krasnobrodzki diecezji zamojsko-lubaczowskiej (25.03.1992-2025-).

Kościół filialny:

- Potoczek /S. Stanislaus EM/ (-1921-).

Kaplica:

- Suchowola, cmentarz, św. Moniki (1983-).

W maju **1919** roku Kuria Diecezjalna Lubelska upoważniła proboszcza parafii Krasnobród do poświęcenia cerkwi w Suchowoli¹⁷⁹⁴.

22 października 1919 roku Kuria Diecezjalna Lubelska wydała dekret erekcji parafii Suchowola¹⁷⁹⁵.

W dniach 19-20 maja **1922** roku odbyła się wizytacja kanoniczna parafii Suchowola przeprowadzona przez biskupa lubelskiego Mariana Leona Fulmana¹⁷⁹⁶.

Kościół został wybudowany w latach **1935-1938** staraniem proboszcza parafii ks. Władysława Bociana. Kościół poświęcony 18 grudnia 1938 roku¹⁷⁹⁷.

W dniach 6-7 maja **1964** roku została przeprowadzona wizytacja pasterska¹⁷⁹⁸.

Pod kierunkiem proboszcza ks. Edwarda Kaszaka wybudowano nową murowaną

Franciszka Wysłockiego.

¹⁷⁹¹ Spis DL 1966, s. 147.

¹⁷⁹² Spis DL 1966, s. 147.

¹⁷⁹³ Spis DZL 1922, s. 80; Schematyzm 1925, s. 130; Spis DL 1928, s. 100; Spis DL 1929, s. 100; Spis DL 1930, s. 103; Spis DL 1966, s. 205.

¹⁷⁹⁴ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1919, Nr 6, s. 190.

¹⁷⁹⁵ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1919, Nr 10, s. 312.

¹⁷⁹⁶ Głos Lubelski 1922, Nr 118, s. 3, 4.

¹⁷⁹⁷ Spis DL 1966, s. 205.

¹⁷⁹⁸ Spis DL 1966, s. 205.

plebanię (1973-1976) oraz kaplicę św. Moniki na cmentarzu (1983).

Tabela 542 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Suchowola

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Jędrzejewski, 1874-	22.10.1919-1925-; proboszcz
Adam Moreń, 1893-	1927-1928-; proboszcz
Władysław Bocian, 1899-1940	1935-16.06.1940; proboszcz
Czesław Szydłowski, 1908-1968	1940-1967-; proboszcz
Józef Telakowski, 1904-1986	1968-1973; proboszcz
Edward Kaszak, 1928-2017	22.12.1973-17.12.1986; proboszcz
Henryk Nogalski, 1946-2019	15.12.1986-09.01.1987; administrator 09.01.1987-20.08.2014; proboszcz
Roman Palonka, 1964-	20.08.2014-2019-; proboszcz

Organiści:

- Franecki Stanisław, 1899-1980. Urodził się w 1899 roku (około). Zmarł, w wieku 81 lat, 8 kwietnia 1980 roku. Żona: Emilia. Zmarła, w wieku 82 lat, 19 lipca 1983 roku. Pochowani na cmentarzu w Suchowoli

7.163. Suchożebry (RL), św. Marii Magdaleny /S. Mariae Magdal./, diecezja siedlecka

Gmina Suchożebry, pow. siedlecki, woj. mazowieckie.

Dekanat¹⁷⁹⁹:

- radzyński diecezji lubelskiej (-1908-1916-),
- (...) diecezji podlaskiej (24.09.1918-),
- suchożebrski diecezji siedleckiej (25.03.1992-2025-).

Kościół filialny:

- Krześlin, św. Mikołaja Biskupa /S. Nicolai/ (-1909-1910).

Tabela 543 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Suchożebry

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Adam Jan Sadowski, 1842-1909	-przed grudniem 1889; administrator
Ludwik Pawłowski, -1901	-07.04.1901; administrator
Józef Żebracki, -1902	-01.12.1902; administrator
Stanisław Dąbrowski, 1861-1906	-08.05.1906; proboszcz
Michał Leon Dworzycki, 1870-1926	-1908-; administrator
Władysław Jastrzębski, 1875-	-przed 31.03.1916; administrator
Józef Waśkiewicz	przed 31.03.1916-; administrator

¹⁷⁹⁹ Spis DL 1909, s. 105.

7.164. Sulimów (RG), św. Jana Ewangelisty, Wniebowzięcia NMP

Gmina Dołhobyczów, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie /blisko Waręża/.

Dekanat:

- waręski diecezji chełmskiej (-1761-).

Kolatorami cerkwi byli: Franciszek Świeżawski i Maciej Świeżawski (-12.07.1759-)¹⁸⁰⁰. 23 października 1761 roku parafialna cerkiew św. Jana Ewangelisty (dekanatu waręskiego) leżąca w dobrach Świeżawskich była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość Sulimów. Do spowiedzi przystępowało około 82 osoby¹⁸⁰¹.

Tabela 544 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów greckokatolickiej parafii Sulimów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Michał Mikołajewicz	przed 12.07.1759; paroch
Jan Komarczewski	12.07.1759/prezenta-23.10.1761-; paroch

7.165. Sulmice (PR)

Gmina Skierbieszów, pow. zamojski, woj. lubelskie

Dekanat¹⁸⁰²:

- zamojski diecezji chełmsko-warszawskiej (23.05.1875-31.07.1905),
- zamojski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1912-).

Tabela 545 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów prawosławnej parafii Sulmice

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Marcin <i>Bileczyński</i> ¹⁸⁰³	-1878-; proboszcz
Marek Chróściewicz, 1858-	13.02.1884-09.10.1885; proboszcz
Szymon Subotin	-1908-1912-; proboszcz

7.166. Sulmice (RG), Podwyższenia Krzyża świętego

Gmina Skierbieszów, pow. zamojski, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁸⁰⁴:

¹⁸⁰⁰ APL ChKG, sygn. 35/95/0/12.1/636, k. 86.

¹⁸⁰¹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 524, 525.

¹⁸⁰² PKLG 1879, s. 80, 81; PKLG 1909, s. 170; PKLG 1910, s. 174; PKLG 1911, s. 180; PKLG 1912, s. 184.

¹⁸⁰³ PKLG 1879, s. 80, 81;

¹⁸⁰⁴ Rocznik RWCh 1847, s. 302; Spis DGCh 1863, s. 25; APL APGSulmice, sygn. 35/107/26/-/6.

- zamojski diecezji chełmskiej (-1696-1875).

Cerkiew filialna:

- Kalinówka /Monastyrek/.

W 1721 roku cerkiew parafialna Podwyższenia Krzyża świętego leżąca w dobrach ordynata zamojskiego Tomasza Zamoyskiego była wizytowana przez biskupa chełmskiego i bełskiego Józefa Lewickiego. Parafia obejmowała: Huszczka Mała, Huszczka Duża /Huszczka Wielka/, Monastyrek, Sulmice, Wiszenki, Zabytów¹⁸⁰⁵.

Kolatorami cerkwi Podwyższenia Krzyża św. w Sulmicach byli opiekunowie małoletniego Klemensa Zamoyskiego (-11.11.1759-)¹⁸⁰⁶.

31 maja 1760 roku cerkiew parafialna Podwyższenia Krzyża świętego leżąca w dobrach ordynata zamojskiego Klemensa Zamoyskiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowości: Huszczka Mała, Huszczka Duża /Huszczka Wielka/, Sulmice, Zabytów¹⁸⁰⁷.

Kolatorem cerkwi była Ordynacja Zamojska (-1842-)¹⁸⁰⁸.

Tabela 546 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów greckokatolickiej parafii Sulmice

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Andrzej Kozłowski, 1681-	-1721-; paroch
Maciej Łaszkiwicz	-20.12.1732-1759; proboszcz
Jan Gmitorecki	-23.09.1759-16.05.1762-; tymczasowy administrator, wikariusz
Jan Łaszkiwicz, 1738-	ok. 18.06.1762-; proboszcz
Stefan Łaszkiwicz, 1748-1817	-22.07.1789-09.12.1817; proboszcz
Antoni Radkiewicz, 1781-	10.12.1817-1847-; proboszcz
Marcin Wilczyński, 1807-	-1863-1865-; proboszcz

Diak:

- Michał Sakowicz¹⁸⁰⁹ (-30.08.1865-).

7.167. Sulów (RL), 17.12.1993-, św. Rajmunda Nonnata, archidiecezja lubelska

Gmina Zakrzówek, pow. kraśnicki, woj. lubelskie.

Dekanat:

- zakrzowiecki archidiecezji lubelskiej (-2018-2025-).

Parafię erygował, 17 grudnia 1993 roku, biskup lubelski Bolesław Pylak.

Tabela 547 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii

¹⁸⁰⁵ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/101, k. 17.

¹⁸⁰⁶ APL ChKG, sygn. 35/95/0/12.1/636, k. 30.

¹⁸⁰⁷ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 310, 311.

¹⁸⁰⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 505, 506.

¹⁸⁰⁹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1184, k. 16.

Sulów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Józef Swatowski	-22.06.2002; pierwszy proboszcz
Jan Piotr Bielak	22.06.2002-2007; proboszcz
Marek Gładkowski	2007-2018-; proboszcz

7.168. Surhów (RG)

Gmina Kraśniczyn, pow. krasnostawski, woj. lubelskie.

Tabela 548 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Surhów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji

7.169. Surhów (RL), Nawiedzenia NMP i św. Łukasza Ewangelisty, archidiecezja lubelska

Gmina Kraśniczyn, pow. krasnostawski, woj. lubelskie

Dekanat¹⁸¹⁰:

- krasnostawski diecezji chełmskiej (18.06.1624-20.07.1717-1772),
- krasnostawski diecezji chełmsko-lubelskiej (20.07.1790-1792-),
- krasnostawski diecezji lubelskiej (-1839-1966-),
- krasnostawsko-wschodni archidiecezji lubelskiej (25.03.1992-2025-).

Kościół filialny:

- Stara Wieś /Kraśniczyn/, Wniebowzięcia NMP, murowany, wybudowany w latach 1854-1860 (-1966-10.04.1972).

Kaplica:

- Żułów, Zakład dla Niewidomych w Żułowie. Murowana. Erygowana w 1939 roku.

Parafia została erygowana w **1615** roku¹⁸¹¹.

18 czerwca **1624** roku, na synodzie diecezji, parafia Surhów, została włączona do dekanatu krasnostawskiego. Surhów nie był wymieniany wśród parafii funkcjonujących 9 lipca **1604** roku¹⁸¹². Można z tego wywnioskować, że parafia została erygowana po 9 lipca 1604 roku a przed 18 czerwca 1624 roku.

Rejestr poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzony 7 listopada **1673** roku wymienia parafię Surhów w dekanacie krasnostawskim. Wymieniono do opodatkowania proboszcza¹⁸¹³.

Rejestry poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzone 31 stycznia **1675** roku i 13

¹⁸¹⁰ Spis DL 1840, s. 77; Spis DL 1849, s. 10, 11; Spis DL 1864, s. 9; Spis DL 1909, s. 59; Spis DL 1966, s. 132; Concilia Poloniae T.9, s. 66-78, 214-292; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/I, k. 32.

¹⁸¹¹ Spis DL 1966, s. 132.

¹⁸¹² Concilia Poloniae T.9, s. 23-38, 133-178.

¹⁸¹³ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 188, 189.

stycznia **1676** roku notują parafię Surhów w dekanacie krasnostawskim. W parafii wymieniono proboszcza¹⁸¹⁴.

W **1772** roku kościół (Wniebowzięcia NMP) był drewniany, pod patronatem szlacheckim (woj. ruskie)¹⁸¹⁵.

Kościół murowany został wybudowany w latach **1800-1823**¹⁸¹⁶.

Odcisk 16 – Rok **1880**, 5 maja. Odcisk pieczęci urzędowej urzędnika stanu cywilnego rzymskokatolickiej parafii Surhów (ze zbiorów Andrzeja Karczmarczuka).

Odcisk 17 – Rok **1927**, 27 lutego. Odcisk pieczęci urzędowej urzędnika stanu cywilnego rzymskokatolickiej parafii Surhów.

20 czerwca **1964** roku została przeprowadzona wizytacja pasterska parafii¹⁸¹⁷.

Tabela 549 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Surhów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jakub Szeliński	-1675-; pleban
Wojciech Dydyński	-1780-1792-; proboszcz
Józef Bosakiewicz	po 1792-24.03.1829

¹⁸¹⁴ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 242, 266.

¹⁸¹⁵ Litak KŁR, s. 3161-366.

¹⁸¹⁶ Spis DL 1966, s. 132.

¹⁸¹⁷ Spis DL 1966, s. 132.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Józef Tarnowski, 1802-1856	1839-1846-; proboszcz
Franciszek Michalski, 1813-1874	-1848-30.03.1874; proboszcz
Hipolit Kulesza, 1829-1902	1874-1887; administrator
Bolesław Okólski, 1850-1921	1884-; administrator
Ludwik Łabęcki, -1905	ok. kwiecień 1887-; administrator
Józef Jaworowski, 1847-1910	1896-17.07.1910; administrator
Jan Włodziński ¹⁸¹⁸	17.07.1910-ok. 30.08.1910; administrator
Antoni Bzowski, 1878-1939	ok. 01.09.1910-1931; proboszcz
Antoni Białowąż, 1891-	1931-06.08.1934-; proboszcz
Marian Markiewicz, 1908-1950	?1935-30.07.1950; proboszcz
Józef Gumienniczek, 1894-	1950-1966-; administrator
Edward Jan Łatka	2007-2018-; proboszcz

Organisi:

- Kołodyński Gustaw (1938-1951; patrz GSB).

**7.170. Susiec /Zamczysko/ (RL), 1906-, św. Jana Nepomucena /S. Joannes Nepomuc. M/,
diecezja zamojsko-lubaczowska**

Gmina Susiec, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁸¹⁹:

- tarnogrodzki diecezji przemyskiej (1772-1785-),
- tomaszowski diecezji lubelskiej (-1922-1931-),
- józefowski diecezji zamojsko-lubaczowskiej (25.03.1992-2025-).

W 1785 roku parafia Zamczysko leżała w dekanacie tarnogrodzkim diecezji przemyskiej oraz obejmowała miejscowości Grabowica, Hucisko, Kosyny, Rybnica, Sigła, Skwarki, Zamczysko i liczyła 686 parafian¹⁸²⁰.

Kościół murowany w Suścu wybudowany, w latach 1862-1868, staraniem proboszcza parafii Zwiastowania NMP w Tomaszowie Lubelskim ks. Feliksa Kwiatkowskiego, z fundacji m.in. Ordynacji Zamojskiej¹⁸²¹.

Kościół w Suścu był kościołem filialnym parafii Tomaszów (1906-1914-)¹⁸²².

Parafię erygował, w 1906 roku, biskup lubelski Franciszek Jaczewski¹⁸²³. Jeszcze w 1914 roku kościół w Suścu był wymieniany, jako kościół filialny parafii Zwiastowania NMP w Tomaszowie Lubelskim

Tabela 550 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii

¹⁸¹⁸ APL APR Surhów, sygn. 35/1928/0/2.4/125.

¹⁸¹⁹ Spis DL 1923, s. 75; Spis DL 1928, s. 90; Spis DL 1929, s. 90; Spis DL 1932, s. 158; Spis DZL 2010, s. 78.

¹⁸²⁰ Kramarz Rozmieszczenie, s. 447-478.

¹⁸²¹ Spis DL 1932, s. 158.

¹⁸²² Spis DL 1912, s. 47; Spis DL 1915, s. 48.

¹⁸²³ Spis DL 1932, s. 158.

Susiec

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Władysław Jacniacki, 1889-1943	ok. listopad 1919-ok. lipiec 1920; proboszcz
Andrzej Prejs, 1871-	14.07.1920-11.09.1922; proboszcz
Ignacy Mickiewicz, 1864-1935	12.09.1922-13.04.1927; proboszcz
Jan Majsterski, 1867-1942	1927-1942; proboszcz
Zenon Władysław Ziomek, 1933-2018	sierpień 1974-lipiec 1981; administrator
Roman Jaworski, 1947-2014	-10.05.2004; proboszcz
Piotr Kornafel	10.05.2004-16.08.2017; proboszcz
	16.08.2017-

7.171. Suszno (RG), św. Symeona Słupnika

Współcześnie wieś Suszno, rejon radziechowski, obwód lwowski, Ukraina.

Dekanat:

- (...) diecezji chełmskiej (),
- suszyński vel stojanowski diecezji łucko-ostrogskiej (-ok. 1715),
- stojanowski diecezji chełmskiej (ok. 1715-1761-).

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z 1662 roku notuje popa we wsi Suszno¹⁸²⁴.

13 listopada 1761 roku miejska parafialna cerkiew św. Symeona Słupnika (dekanatu stojanowskiego) leżąca w dobrach stolnika horodelskiego Komorowskiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość: Suszno. Do spowiedzi przystępowało około 230 osób¹⁸²⁵.

Tabela 551 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Suszno

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Zacharyaszewicz	-13.11.1761-; paroch

7.172. Suszów (PR)

Gmina Telatyn, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

25 kwietnia 1906 roku biskup diecezji chełmsko-lubelskiej Eulogiusz przeprowadził wizytację cerkwi w Suszowie¹⁸²⁶.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca 1919 roku majątek cerkwi Suszów (gmina Poturzyn, pow. tomaszowski) został objęty zarządem państwowym przez

¹⁸²⁴ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/72, k. 205.

¹⁸²⁵ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 551, 552.

¹⁸²⁶ CCZ 1906, Nr 7, s. 207.

Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu¹⁸²⁷.

7.173. Suszów (RG), Narodzenia NMP

Gmina Telatyn, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- bełski diecezji chełmskiej (-1696-),
- waręski diecezji chełmskiej (-1761-),
- tyszowiecki diecezji chełmskiej (-1847-1875).

20 października 1761 roku parafialna cerkiew Narodzenia NMP (dekanatu waręskiego) była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość Suszów. Do spowiedzi przystępowało około 100 osób. Nazwiska parocha nie podano¹⁸²⁸.

Kolatorem cerkwi był Rastawiecki (-1842-; Ludwik lub Edward)¹⁸²⁹.

Cerkiew Suszów była filią parafii Nowosiółki (-1842-1863-)¹⁸³⁰.

7.174. Swojczów (RL)

Współcześnie: rejon włodzimierski, obwód wołyński, Ukraina.

Odcisk 18 – Rok 1880, 1 września. Odcisk pieczęci parafii r.l. Swojczów (ze zbiorów Andrzeja Karczmarczuka).

Tabela 552 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Swojczów

Imię/imiiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Niwiński	-01.09.1880-

7.175. Sycyna (RG), Przemienienia Pańskiego

Gmina Biała Podlaska, pow. bialski, woj. lubelskie.

¹⁸²⁷ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

¹⁸²⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 519, 520.

¹⁸²⁹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 485, 486.

¹⁸³⁰ Rocznik RWCh 1847, s. 299; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 485, 486.

Dekanat¹⁸³¹:

- międzyrzecki diecezji chełmskiej (-1833-1842-).

16 lutego **1828** roku zostało ustanowione bractwo przy cerkwi parafialnej, bractwo istniało w **1833** roku (wówczas do bractwa należało 51 osób)¹⁸³².

Kolatorzem cerkwi był Witold Mirski (-**1842**-)¹⁸³³.

Tabela 553 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów greckokatolickiej parafii Sycyna

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Grzegorz Górski, 1800-1856	-1847-; administrator

7.176. Syczyn (PR)

Gmina Wierzbica, pow. chełmski, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁸³⁴:

- 2-gi chełmski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiwnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Syczyn (gmina Olchowiec) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu¹⁸³⁵.

Cerkiew została spalona w **1930** roku¹⁸³⁶.

Tabela 554 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Syczyn

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Aleksander Traczuk, 1875-1905	-23.04.1905; proboszcz
Leon Straszkwicz, 1876-	1907-1912-; proboszcz

7.177. Syczyn (RG), św. Jana Ewangelisty

Gmina Wierzbica, pow. chełmski, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁸³⁷:

- chełmski diecezji chełmskiej (-1696-1749-),
- krasnostawski diecezji chełmskiej (-1760-),

¹⁸³¹ Rocznik RWCh 1847, s. 295.

¹⁸³² APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 35-38.

¹⁸³³ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 457, 458.

¹⁸³⁴ PKLG 1909, s. 259; PKLG 1910, s. 265; PKLG 1911, s. 267; PKLG 1912, s. 279.

¹⁸³⁵ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

¹⁸³⁶ Siwicki Mikołaj, „Dzieje konfliktów polsko-ukraińskich”, T.1, s. 134.

¹⁸³⁷ Rocznik RWCh 1847, s. 293; Spis DGCh 1863, s. 14; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1190, k. 16.

- lubelski diecezji chełmskiej (-1833-1865-).

3 lipca **1760** roku cerkiew parafialna św. Jana Ewangelisty leżąca w dobrach sędziego grodzkiego chełmskiego Wereszczyńskiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość: Syczyn¹⁸³⁸.

W **1853** roku grzebano zmarłych nadal tylko na cmentarzu przy cerkwi¹⁸³⁹.

Tabela 555 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Syczyn

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Iwaszkiewicz	-03.07.1760-; paroch
Mikołaj Kościukiewicz, -1825	14.02.1825; proboszcz
Grzegorz Kurmanowicz, 1804-	-1847-1865-; proboszcz

7.178. Syczyn (RL), 1953-, Niepokalanego Serca NMP, archidiecezja lubelska

Gmina Wierzbica, pow. chełmski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- chełmsko-zachodni diecezji lubelskiej (-25.03.1992),
- siedliski archidiecezji lubelskiej (25.03.1992-2025-).

Parafię erygował, w **1953** roku, biskup lubelski Piotr Kałwa.

Tabela 556 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Syczyn

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Józef Kasper Struski, 1937-2016	24.06.1982-14.08.1982; administrator, wikariusz 14.08.1982-19.07.1986; proboszcz
Zygmunt Woźniak	
Henryk Kurzępa, 1919-1992	1960-1961; administrator
Andrzej Gromada, 1926-2019	06.05.1961-11.12.1985; proboszcz
Piotr Raszyński	01.07.2013-2018-; proboszcz

7.179. Szack (RG), Narodzenia NMP

Współcześnie rejon szacki obwód wołyński, Ukraina.

Dekanat¹⁸⁴⁰:

- lubomelski diecezji chełmskiej (-1696-1759-).

9 sierpnia **1759** roku cerkiew Narodzenia NMP leżąca w dobrach starostwa lubomelskiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło.

¹⁸³⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 288, 289.

¹⁸³⁹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/9.3/245, k. 12.

¹⁸⁴⁰ APL ChKG, sygn. 35/95/0/12.1/635, k. 47.

Parafia obejmowała: Mielniki, Szack¹⁸⁴¹.

Tabela 557 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Szack

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Antoni Bałandowicz	-1759-; paroch

7.180. Szarowola (PR)

Gmina Tomaszów Lubelski, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

W grudniu 1903 roku biskup lubelski Eulogiusz podziękował proboszczowi parafii Szarowola Kornelowi Gierasimowiczowi i budowniczym cerkwi (A. Bernadzkemu, S. Bartoszinowi) za wybudowanie cerkwi w Szarowoli¹⁸⁴².

14 stycznia 1915 roku podano komunikat, że biskup chełmsko-lubelski Anastazy zwizytował m.in. cerkiew Szarowola¹⁸⁴³.

Tabela 558 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Szarowola

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Kornel Gierasimowicz	-1903-; proboszcz

7.181. Szarowola /Szaro Wola/ (RG)

Gmina Tomaszów Lubelski, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- tyszowiecki diecezji chełmskiej (-1683-),
- tomaszowski diecezji chełmskiej (-1696-1875).

6 czerwca 1761 roku cerkiew nowo erygowana (dekanatu tomaszowskiego) była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Cerkiew nie miała parocha¹⁸⁴⁴.

Cerkiew Szarowola była filią parafii Łosiniec (-1847-)¹⁸⁴⁵.

Tabela 559 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Szarowola

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
	; paroch

¹⁸⁴¹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 127, 128.

¹⁸⁴² CWEW 1903, Nr 49 s. 605.

¹⁸⁴³ CCZ 1915, Nr 3, s. 88.

¹⁸⁴⁴ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 488.

¹⁸⁴⁵ Rocznik RWCh 1847.

7.182. Szarowola (RL), 16.07.1995-, Krzyża św., diecezja zamojsko-lubaczowska

Gmina Tomaszów Lubelski, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁸⁴⁶:

- tomaszowsko-północny diecezji zamojsko-lubaczowskiej (16.07.1995-2025-).

Parafię erygował, **16 lipca 1995** roku, biskup zamojsko-lubaczowski Jan Śrutwa.

Tabela 560 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Szarowola

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Krzysztof Kłos	-23.06.2008; proboszcz
Józef Bednarz, 1958-	23.06.2008-17.08.2016; proboszcz
Piotr Gmiterek, 1973-	17.08.2016-10.03.2021; proboszcz
Adam Palonka, 1975-	10.03.2021-16.08.2023; administrator

7.183. Szarpańce (RG)

Współcześnie rejon czerwonogrodzki, obwód lwowski, Ukraina.

Dekanat¹⁸⁴⁷:

- sokalski diecezji chełmskiej (-1751-).

Tabela 561 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Szarpańce

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Grabowiecki, 1725-	22.06.1751-; proboszcz

7.184. Szewnia (PR)

Szewnia Dolna, gmina Adamów, pow. zamojski, woj. lubelskie.

Drewniana cerkiew została wybudowana w **1905** roku.

9 maja **1906** roku wyruszyła ze Szewni procesja do Zamościa na uroczystą mszę św. odprowadzaną przez biskupa Eulogiusza w cerkwi św. Mikołaja w Zamościu¹⁸⁴⁸.

14 stycznia **1915** roku podano komunikat, że biskup chełmsko-lubelski Anastazy zwizytował m.in. cerkiew Szewnia¹⁸⁴⁹.

W **1938** roku cerkiew opieczętowano a ks. Jakuba Łysiuka ukarano grzywną¹⁸⁵⁰.

¹⁸⁴⁶ Spis DZL 2010.

¹⁸⁴⁷ APL ChKG, sygn. 35/95/0/12.1/635, k. 48.

¹⁸⁴⁸ CCZ 1906, Nr 13, s. 447-453.

¹⁸⁴⁹ CCZ 1915, Nr 3, s. 88.

¹⁸⁵⁰ Siwicki Mikołaj, „Dzieje konfliktów polsko-ukraińskich”, T.1, s. 127.

Cerkiew została wyświęcona na kościół rzymskokatolicki 24 marca **1919** roku¹⁸⁵¹ /rekoncyliowany w **1946** roku¹⁸⁵²/.

7.185. Szewnia (RG), św. Michała Archanioła

Szewnia Dolna, gmina Adamów, pow. zamojski, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁸⁵³:

- szczebrzeszyński diecezji chełmskiej (-1696-1875).

Cerkiew Szewnia była filialną cerkwią parafii Potoczek (-1840-1847-).

W grudniu **1721** roku cerkiew pod wezwaniem św. Michała Archanioła leżąca w dobrach Tarnowskich była wizytowana przez biskupa chełmskiego i bełskiego Józefa Lewickiego¹⁸⁵⁴.

27 października **1759** roku cerkiew św. Michała w dobrach hrabiego Tarnowskiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała: Szewnia¹⁸⁵⁵.

W **1827** roku zostało ustanowione bractwo przy cerkwi parafialnej, bractwo istniało w **1833** roku (wówczas do bractwa należało 27 osób)¹⁸⁵⁶.

Kolatorem cerkwi był Antoni Tarnowski (-**1842**-)¹⁸⁵⁷.

W **1853** roku grzebano zmarłych nadal tylko na cmentarzu przy cerkwi¹⁸⁵⁸.

Tabela 562 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów greckokatolickiej parafii Szewnia

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Michał Abudowicz, 1671-	-1721-; proboszcz
Łukasz Panasiewicz	-1759-; paroch
Bazyli Horoszewicz, 1781-	-1835-; administrator

Diaci (biogramy w GSB):

- Jacenty Kirczyński.
- Jozafat Moroz.

7.186. Szkopy (PR)

Gmina Repki, pow. sokołowski, woj. mazowieckie.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi

¹⁸⁵¹ Spis DL 1939, s. 209.

¹⁸⁵² Spis DL 1966, s. 201.

¹⁸⁵³ Rocznik RWCh 1847, s. 296; APL ChKG, sygn. 35/95/0/9.3/245, k. 15.

¹⁸⁵⁴ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/101, k. 4.

¹⁸⁵⁵ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 175, 176.

¹⁸⁵⁶ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 43, 44.

¹⁸⁵⁷ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 467, 468.

¹⁸⁵⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/9.3/245, k. 15.

Szkopy (gmina Repki) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Siedlcach¹⁸⁵⁹.

7.187. Szkopy (RG), św. Trójcy

Gmina Repki, pow. sokołowski, woj. mazowieckie.

Dekanat¹⁸⁶⁰:

- sokołowski diecezji chełmskiej (-1833-1865-).

10 lutego **1827** roku zostało ustanowione bractwo przy cerkwi parafialnej, bractwo istniało w **1833** roku (wówczas do bractwa należało 69 osób)¹⁸⁶¹.

W **1853** roku grzebano zmarłych na cmentarzu oddalonym od cerkwi¹⁸⁶².

Tabela 563 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Szkopy

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Łukasz Pawłowicz, -1827	10.04.1827; proboszcz
Aleksander Zatkalik, 1821-	-1847-; administrator
Emilian Bańkowski, 1830-	-1863-; administrator

7.188. Szkopy (RL)

Gmina Repki, pow. sokołowski, woj. mazowieckie.

Dekanat:

- (...) diecezji podlaskiej (-1937-).

Tabela 564 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Szkopy

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Bolesław Górski, 1877-	31.01.1927-10.04.1937; proboszcz

7.189. Szlatyn (PR)

Gmina Jarczów, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁸⁶³:

- 1-szy tomaszowski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

¹⁸⁵⁹ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

¹⁸⁶⁰ Rocznik RWCh 1847, s. 296; Spis DGCh 1863, s. 17; APL ChKG, sygn. 35/95/0/9.3/245, k. 14.

¹⁸⁶¹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 41, 42.

¹⁸⁶² APL ChKG, sygn. 35/95/0/9.3/245, k. 14.

¹⁸⁶³ PKLG 1909, s. 234; PKLG 1910, s. 240; PKLG 1911, s. 242; PKLG 1912, s. 251.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiwnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca 1919 roku majątek cerkwi Szlatyn został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu¹⁸⁶⁴.

Tabela 565 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Szlatyn

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Hipolit Kosonocki	-04.11.1881; proboszcz
Filip Własiewicz, 1810-1887	1884-30.12.1887; proboszcz
Mikołaj Leonowicz	-1908-1912-; proboszcz
Mikołaj Kość, 1872-	24.03.1924-13.10.1928; proboszcz
Teodozjusz Matwiejczuk, 1902-1988	16.01.1930-27.07.1931; 17.09.1931-1939; proboszcz

7.190. Szlatyn (RG)

Gmina Jarczów, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁸⁶⁵:

- tomaszowski diecezji chełmskiej (-1842-1865-).

Cerkiew filialna:

- Wierszczyca (-1842-1863-)¹⁸⁶⁶. Kolatorem był Jan Lityński (-1842-)¹⁸⁶⁷.

Kolatorem był Jan Lityński (-1842-)¹⁸⁶⁸.

Tabela 566 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Szlatyn

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Bazyli Lewicki, 1763-1830	-06.05.1830; proboszcz
Ignacy Makoński, -1863	-1847-; administrator
Ignacy Krypiakiewicz, 1814-	-1863-; administrator
Kornel Mosiewicz	

7.191. Szczebrzeszyn (PR)

Miasto Szczebrzeszyn, pow. zamojski, woj. lubelskie.

¹⁸⁶⁴ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

¹⁸⁶⁵ Rocznik RWCh 1847, s. 298; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1185, k. 27.

¹⁸⁶⁶ Rocznik RWCh 1847, s. 298; Spis DGCh 1863, s. 20; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 477, 478.

¹⁸⁶⁷ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 477, 478.

¹⁸⁶⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 477, 478.

Dekanat¹⁸⁶⁹:

- zamojski diecezji chełmsko-warszawskiej (23.05.1878-),
- 1-szy biłgorajski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

Tabela 567 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów prawosławnej parafii Szczebrzeszyn

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Aleksander Górski, 1820-	1875-ok. 31.07.1878-; administrator
Tymoteusz Tracz, 1847-1909	ok. 04.08.1878-21.10.1909; proboszcz

7.192. Szczebrzeszyn (RG), Wniebowzięcia NMP /Zaśnięcia NMP/

Miasto Szczebrzeszyn, pow. zamojski, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁸⁷⁰:

- szczebrzeszyński diecezji chełmskiej (-1833-1865-).

18 lipca **1715** roku parafię wzywali: wizytator episkopski ks. Konstanty Kizikowski (proboszcz parafii Grabowiec), ks. Polikarp Białowolski (proboszcz parafii Śniatycze). Cerkiew była murowana w dobrym stanie. Protokół wizytacyjny zatwierdził 24 września 1715 roku biskup chełmski Józef Lewicki¹⁸⁷¹.

Do parafii należały miejscowości: miasto Szczebrzeszyn oraz wsie Brody, Bodaczów, Kawęczyn (-1715-)¹⁸⁷².

11 marca **1718** roku parafię wzywali: wizytator episkopski ks. Konstanty Kizikowski (proboszcz parafii Grabowiec), ks. Polikarp Białowolski (proboszcz parafii Śniatycze)¹⁸⁷³.

8 października **1759** roku cerkiew leżąca w dobrach Ordynacji Zamojskiej była wzywana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała: Bodaczów, Kawęczyn, miasto Szczebrzeszyn, przedmieście Szczebrzeszyn, Żurawnica¹⁸⁷⁴.

11 października **1774** roku ordynat Jan Jakub Zamojski dokonuje prezenty ks. Jana Lipowieckiego na proboszcza¹⁸⁷⁵.

Kolatorzem cerkwi była Ordynacja Zamojska (-**1842**-)¹⁸⁷⁶.

Tabela 568 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów greckokatolickiej parafii Szczebrzeszyn

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Aleksander Starkiewicz, -1715	przed 18.07.1715; proboszcz
Andrzej Karpiński	18.07.1715/wprowadzenie-; proboszcz
Jan Sajewicz	-1759-1766-; paroch
Teodor Batycki	-01.01.1811-1812-; proboszcz

¹⁸⁶⁹ PKLG 1879, s. 80, 81; PKLG 1909, s. 133; PKLG 1910, s. 136; PKLG 1911, s. 144; PKLG 1912, s. 146.

¹⁸⁷⁰ Rocznik RWCh 1847, s. 296; Spis DGCh 1863, s. 18.

¹⁸⁷¹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/100, k.1-5.

¹⁸⁷² APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/100, k.1-5.

¹⁸⁷³ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/100, k.1-5.

¹⁸⁷⁴ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 151, 152.

¹⁸⁷⁵ APL ChKG, sygn. 35/95/0/12.1/636, k. 556-558.

¹⁸⁷⁶ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 469, 470.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Iwaszkiewicz, 1786-1852	-01.01.1816-31.12.1850; proboszcz
Józef Lisowski, 1808-	01.01.1851-31.03.1852; administrator
Aleksander Górski, 1820-	01.04.1852-13.08.1853; administrator 14.08.1853-1875; proboszcz

Diaci:

- Antoni S (...) (-30.08.1865-)¹⁸⁷⁷.

7.193. Szczepieszyn (RL), 1397-, św. Mikołaja Biskupa /S. Nicolai/, diecezja zamojsko-lubaczowska

Miasto Szczepieszyn, pow. zamojski, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁸⁷⁸:

- *szczepieszynski* diecezji halickiej (16.01.1398-),
- zamojski diecezji chełmskiej (09.07.1604-1717-1772),
- zamojski diecezji przemyskiej (1772-1785-),
- zamojski diecezji lubelskiej (-1839-1916-),
- szczepieszynski diecezji lubelskiej (-31.12.1934),
- zamojski diecezji lubelskiej (01.01.1935-),
- szczepieszynski diecezji zamojsko-lubaczowskiej (25.03.1992-2025-).

Kościół filialne¹⁸⁷⁹:

- Szczepieszyn, św. Katarzyny PM (-1772-1938-),

Kaplice¹⁸⁸⁰:

- Klemensów, prywatna (-1939-).
- Szczepieszyn, szpitalna, św. Ducha (-1772-1880-).
- Szczepieszyn, cmentarna, św. Leonarda Op. (-1772-1938-). Wybudowana w latach 1907-1910 z fundacji Maurycego Zamoyskiego staraniem proboszcza parafii ks. Jana Nepomucena Grabarskiego.
- Zwierzyniec, św. Jana Nepomucena /S. Joannes Nepom./ (-1772-1916-).

Parafię została erygowana w **1397** roku¹⁸⁸¹.

W **1398** roku arcybiskup halicki Jakub Stropa dokonał potwierdzenia spisu uposażenia kościoła w Szczepieszynie¹⁸⁸².

9 lipca **1604** roku, na synodzie diecezjalnym, parafia została włączona do dekanatu bełskiego diecezji chełmskiej¹⁸⁸³.

Współczesny kościół został wybudowany w latach **1610-1620**.

¹⁸⁷⁷ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1184, k. 17.

¹⁸⁷⁸ Spis DL 1840, s. 79; Spis DL 1864, s. 14; Spis DL 1870, s. 54; Spis DL 1881, s. 42; Spis DL 1917, s. 51; ZDM, Nr 1136; Concilia Poloniae T.9, s. 9-20, 66-78, 83-130, 214-292; Głos Lubelski 1935, Nr 25, s. 5.

¹⁸⁷⁹ Spis DL 1939, s. 218.

¹⁸⁸⁰ Spis DL 1840, s. 95; Spis DL 1848, s. 25; Spis DL 1849, s. 24; Spis DL 1864, s. 14; Spis DL 1876, s. 66; Spis DL 1881, s. 42, 43; Spis DL 1915, s. 51; Spis DL 1917, s. 51; Spis DL 1939, s. 218.

¹⁸⁸¹ Spis DL 1939, s. 217.

¹⁸⁸² Bieńkowski, s. 241; Dzieje ChK, s. 39.

¹⁸⁸³ Concilia Poloniae T.9, s. 9-20, 83-130.

Zdjęcie 20 – Rok 2018, 20 października. Kościół św. Mikołaja w Szczepieszynie. Foto Henryk Kulik.

Zdjęcie 21 – Rok 2018, 20 października. „Tablica fundacyjna” kościoła św. Mikołaja w Szczepieszynie z aktem erekcyjnym i kartuszem herbowym Zamoyskich. Foto Henryk Kulik.

W akcie erekcyjnym z 1620 roku kościoła św. Mikołaja /S. Nicolai/ wymienia się, że erekcja miała miejsce za czasów pontyfikatu papieża Pawła V /Paulo V/, króla Polski i Szwecji Zygmunta III Wazy, biskupa chełmskiego i opata czerwińskiego Jerzego Zamoyskiego, wojewody kijowskiego Tomasza Zamoyskiego Zamościa oraz dziekana infulata zamoyskiego, prepozyta szczepieszynskiego Mikołaja Kiślickiego¹⁸⁸⁴.

Rejestr poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzony 7 listopada 1673 roku wymienia kościół w Szczepieszynie w dekanacie zamojskim. Wymieniono do opodatkowania komendarza, wikariusza, organistę i kantora¹⁸⁸⁵.

Rejestry poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzone 31 stycznia 1675 roku i 13 stycznia 1676 roku parafię Szczepieszyn w dekanacie zamojskim. Wymieniono do

¹⁸⁸⁴ „Tablica fundacyjna” kościoła św. Mikołaja w Szczepieszynie z aktem erekcyjnym i kartuszem herbowym Zamoyskich na elewacji kościoła.

¹⁸⁸⁵ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 189, 190.

opodatkowania komendarza, wikariusza, rektora szkoły i dzwonnika¹⁸⁸⁶.

W **1688** roku kościół został odbudowany i konsekrowany przez sufragana chełmskiego Mikołaja Świrskiego¹⁸⁸⁷.

W **1772** roku kościół (św. Mikołaja Biskupa) był pod patronatem szlacheckim (woj. ruskie)¹⁸⁸⁸.

W **1785** roku parafia Szczebrzeszyn leżała w dekanacie zamojskim diecezji przemyskiej oraz obejmowała miejscowości Brody, Czarnystok, Deszkowice, Kawęczyn, Kawęczynek, Kulików, Lipowiec, Michalów, Obrocz, Rozłopy, Rudka, Szczebrzeszyn, Sułów, Sułówek, Topólcza, Turzyniec, Żrebce, Zwierzyniec, Żurawnica i liczyła 5405 parafian¹⁸⁸⁹.

W **1919** roku proboszcz parafii ks. Andrzej Wadowski wspólnie z wikariuszem parafii ks. Wacławem Padkowskim urządził w sali nad zakrystią muzeum dekanalne, w którym gromadzi książki, aparaty i dokumenty miejscowe i okolicznych kościołów¹⁸⁹⁰.

W **1998** roku z okazji 600-lecia parafii na cmentarzu przykościelnym ufundowano drewniany krzyż, który przetrwał do czasów współczesnych, tj. do 2018 roku.

Tabela 569 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Szczebrzeszyn

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan ¹⁸⁹¹	-02.02.1394-28.01.1401-; rektor
Stanisław ¹⁸⁹²	-13.01.1403-31.12.1424-; rektor
Mikołaj Kiślicki	-1620; prepozyt
Jakub Skwarski, -1662	
Jan Aleksander Trembiński, -1796	-1768-; proboszcz
Michał Siekierzyński /imię świeckie Ignacy/, 1743-1814	-1811-28.01.1814; proboszcz
Marcin Gosiewski, 1777-1858	-1826-1847; proboszcz
Marcin Stefański, 1816-1869	-1848-1849-; tymczasowy administrator, wikariusz
Michał Lenkiewicz, 1799-1864	marzec 1851-27.08.1864; proboszcz
Tomasz Garlicki, 1806-1878	ok. 31.06.1865-; proboszcz
Adam Laskowski, 1832-1881	1869-ok. 05.09.1871; administrator
Piotr Bychawski, 1807-1877	ok. 05.09.1871-14.04.1877; administrator
Ludwik Szumiata, 1839-1909	-10.11.1887; administrator
Tomasz Torczyński, 1854-1910	przed lutym 1888-, administrator
Michał Bobrowski, 1817-1901	-1879-1880-; administrator
Jan Nepomucen Grabarski, 1849-1913	-1896-04.05.1913; administrator

¹⁸⁸⁶ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 242, 267.

¹⁸⁸⁷ Spis DL 1939, s. 217.

¹⁸⁸⁸ Litak KŁR, s. 3161-366.

¹⁸⁸⁹ Kramarz Rozmieszczenie, s. 447-478.

¹⁸⁹⁰ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1919, Nr 9, s. 275.

¹⁸⁹¹ ZDM, Nr 1136, 1153; Bieńkowski, s. 248.

¹⁸⁹² ZDM, Nr 1165, 1187, 1351.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Andrzej Wadowski, 1870-1931	1913-1914-; administrator -1917-31.12.1931; proboszcz
Józef Cieśliski, 1896-1988	1932-16.09.1946; proboszcz
Stanisław Szepietowski, 1885-1977	1946-; proboszcz
Władysław Dziewulski, 1908-1980	1956-1966-; proboszcz
Józef Filipek, 1928-2011	lipiec 1977-26.01.2003; proboszcz
Waldemar Kostrubiec, 1955-	07.06.2005-27.06.2005; proboszcz
Andrzej Pikula, 1951-	28.06.2005-2018-; proboszcz
Janusz Sokołowski, 1962-	01.07.2021-2022-; proboszcz

Organishi:

- Wincenty Turowski (-1837-1840-; ur. ok. 1815),)¹⁸⁹³,
- Bartłomiej Dawidowski (-1844-1849-; patrz GSB),
- Jan Strzałecki (-1864-; Patrz GSb).

7.194. Szczebrzeszyn (RL), 20.06.2007-, św. Katarzyny Aleksandryjskiej, diecezja zamojsko-lubaczowska

Miasto Szczebrzeszyn, pow. zamojski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- szczebrzeszyński diecezji zamojsko-lubaczowskiej (20.06.2007-2025-).

W miejscu dawnego kościoła św. Trójcy został wybudowany w latach **1620-1638** kościół św. Katarzyny z fundacji Tomasza i Katarzyny z Ostrorogów małżonków Zamojskich dla zakonu oo. franciszkanów¹⁸⁹⁴.

Franciszkanie przebywali przy kościele do **1812** roku, tj. do momentu przekształcenia kościoła w szpital¹⁸⁹⁵.

Następnie budynek przejęły władze carskie na cerkiew prawosławną¹⁸⁹⁶.

W **1917** roku budynek został poświęcony kościół rzymskokatolicki¹⁸⁹⁷.

¹⁸⁹³ APL APR Szczebrzeszyn, sygn.: 35/1930/0/2.4/95, k. 47/140; 35/1930/0/2.4/96, k. 238/10; 35/1930/0/2.4/98, k. 79/234.

¹⁸⁹⁴ Spis DL 1939, s. 217; Fronton kościoła.

¹⁸⁹⁵ Spis DL 1939, s. 217; Tablica informacyjna umieszczona na elewacji kościoła.

¹⁸⁹⁶ Tablica informacyjna umieszczona na elewacji kościoła.

¹⁸⁹⁷ Spis DL 1939, s. 217; Tablica informacyjna umieszczona na elewacji kościoła.

Zdjęcie 22 – Rok 2018, 20 października. Kościół św. Katarzyny w Szczepieszyne. Foto Henryk Kulik.

Zdjęcie 23 – Rok 2018, 20 października. Kościół św. Katarzyny w Szczepieszyne. Foto Henryk Kulik.

Parafię erygował, **20 czerwca 2007** roku, biskup zamojsko-lubaczowski Jan Śrutwa.

Tabela 570 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Szczepieszyne

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Mirosław Prokop, 1966-2024	20.08.2014-16.07.2024; proboszcz

7.195. Szczepiatyn (RG), św. Trójcy

Gmina Ulhówek, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- uhnowski diecezji chełmskiej (-1761-).

27 stycznia 1761 roku parafialna cerkiew Wniebowzięcia NMP (dekanatu uhnowskiego) leżąca w dobrach chorążego lubaczowskiego Aleksandra Świeżawskiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość: Szczepiatyn. Do spowiedzi przystępowało około 150 osób¹⁸⁹⁸.

Tabela 571 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Krzewica

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Bazyli Iżycki	-27.01.1761-; paroch

7.196. Szczewica (RG)

Patrz hasło: Krzewica.

7.197. Szczodrochoszcze /Szcudrohoszcze, Щедрогір/**7.198. Szczytków /Szczytków/ (RG), św. Dymitra Męczennika**

Gmina Lubaczów, pow. lubaczowski, woj. podkarpackie.

Pow. bełski, woj. bełskie, Polska (-1713-), parafia r.l. Łukawica (-1764-)¹⁸⁹⁹.

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z 1675 roku notuje popa we wsi Szczytków¹⁹⁰⁰.

7.199. Szmitków /Smitków, Snitków, Moszków/

Współcześnie przysiółek wsi Moszków /Huta/, rejon czerwonogrodzki, obwód lwowski, Ukraina.

Wcześniej:

- Pow. bełski, woj. bełskie, Polska (-1713-; dziedzic Michał Polanowski), parafia r.l. Sokal

¹⁸⁹⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 466, 467.

¹⁸⁹⁹ Bondyra Własność, s. 193.

¹⁹⁰⁰ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 784.

(-1764-)¹⁹⁰¹.

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z 1675 roku notuje popa we wsi Smitków (dziedzic Polanowski)¹⁹⁰².

7.200. Szóstka (RG), Narodzenia NMP

Gmina Drelów, pow. bialski, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁹⁰³:

- międzyrzecki diecezji chełmskiej (-1833-1865-).

Kolatorem cerkwi był Konstanty Czartoryski (-1842-)¹⁹⁰⁴.

Tabela 572 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Szóstka

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Bazyli Szymański	-1822-; proboszcz
Tomasz Szulakiewicz	-1847-; administrator
Antoni Szelemetko, 1821-	-1863-; proboszcz

7.201. Szóstka (RL), Narodzenia NMP

Gmina Drelów, pow. bialski, woj. lubelskie.

Tabela 573 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Szóstka

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Stanisław Kowalski, 1881-1955	1947-17.10.1955; administrator

7.202. Szpikołosy (PR)

Gmina Hrubieszów, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie.

5 maja 1906 roku biskup diecezji chełmsko-lubelskiej Eulogiusz przeprowadził wizytację cerkwi w miejscowości Szpikołosy¹⁹⁰⁵.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiwnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca 1919 roku majątek cerkwi Szpikołosy (gmina Dziekanów) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu

¹⁹⁰¹ Bondyra Własność, s. 191.

¹⁹⁰² AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 820.

¹⁹⁰³ Rocznik RWCh 1847, s. 295.

¹⁹⁰⁴ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 457, 458.

¹⁹⁰⁵ CCZ 1906, Nr 7, s. 208.

Dóbr Państwowych w Radomiu¹⁹⁰⁶.

7.203. Szpikołosy (RG), Narodzenia Pana Jezusa

Gmina Hrubieszów, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- horodelski diecezji chełmskiej (-1696-1875).

Cerkiew filialna parafii Dziekanów (-1824-1863-)¹⁹⁰⁷.

10 sierpnia 1760 roku cerkiew Narodzenia Pana Jezusa leżąca w dobrach wojewody kijowskiego Potockiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowości: Kobło, Szpikołosy¹⁹⁰⁸.

Nagrobek 1 – Rok 2019, 2 listopada. Szpikołosy, cmentarz. Miejsce spoczynku. Foto Mateusz Skórzewski.

Na powyższym nagrobku widnieje epitafium

„Cmentarz dawny unicki
Miejsce spoczynku zesłanych na Sybir
skazanych na 33 lata zsyłki
za obronę wiary w 1875 roku

Powrócili po latach
śp.
Kozłowski Emilian – 31
Lesiuk Grzegorz – 29

¹⁹⁰⁶ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

¹⁹⁰⁷ Rocznik RWCh 1847, s. 290; Spis DGCh 1863, s. 9; APL o/Chełm Popławski, sygn. 36/135/0/-/11, k. 266, 267.

¹⁹⁰⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 249, 250.

Mikitiuk Teodor – 32

Na Syberii kości złożyli
śp.Fidryk Michał
Kościuk Szymon
Rudiuk Mikołaj”

Tabela 574 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Szpikołosy

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Bazyli Lelikowicz	-10.08.1760-; paroch

7.204. Szpikołosy (RL), 28.05.1920-, Przemienienia Pańskiego /wcześniej NMP Łaskawej, BMV Mater Gratiae/, diecezja zamojsko-lubaczowska

Gmina Hrubieszów, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁹⁰⁹:

- hrubieszowski diecezji lubelskiej (28.05.1920-1967-),
- hrubieszowsko-północny diecezji zamojsko-lubaczowskiej (25.03.1992-2025-).

Szpikołosy były kościołem filialnym parafii św. Mikołaja w Hrubieszowie (20.10.1919-28.05.1920).

Kaplica: Szpikołosy, przy cmentarzu, MB Łaskawej, murowana z 1905 roku (28.05.1920-1967-).

W lipcu/sierpniu **1919** roku Kuria Diecezjalna Lubelska udzieliła pozwolenia administratorowi parafii Hrubieszów do poświęcenia cerkwi w Szpikołosach¹⁹¹⁰.13 września 1919 roku biskup lubelski Marian Leon Fulman podczas przejazdu z parafii Trzeszczany do parafii Moniatycze zwiedził drewnianą cerkiew w Szpikołosach z **1801** roku, wówczas jeszcze nie wyświęconą¹⁹¹¹.20 października 1919 roku dziekan hrubieszowski ks. Melchior Juściński wyświęcił cerkiew w Szpikołosach na kościół rzymskokatolicki¹⁹¹².Parafię erygował, **28 maja 1920** roku, biskup lubelski Marian Leon Fulman. W skład parafii weszły miejscowości: Białokóry, Ciołki, Kobło, Moroczyn, Szpikołosy, „Tartak Gołębowiec”¹⁹¹³.Kościół wybudowany, jako cerkiew greckokatolicka w **1801** roku, rekuncyliowany 20 października **1919** roku.

Kościół był pod wezwaniem NMP Łaskawej, BMV Mater Gratiae, co najmniej do 1932 roku.

¹⁹⁰⁹ Spis DL 1923, s. 50; Spis DL 1929, s. 60, 61; Spis DL 1932, s. 79; Spis DL 1937, s. 57; Spis DL 1966, s. 119; DZL 2010, s. 76.¹⁹¹⁰ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1919, Nr 8, s. 255.¹⁹¹¹ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1919, Nr 10, s. 316; Spis DL 1948, s. 89.¹⁹¹² Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1919, Nr 11/12, s. 365.¹⁹¹³ Spis DL 1948, s. 89.

Odcisk 19 – Rok 1934, 2 września. Odcisk pieczęci Urzędnika Stanu Cywilnego Parafii r.l. w Szpikołosach i podpis proboszcza parafii ks. Jana Kalickiego.

Wizytacja pasterska parafii została przeprowadzona w czerwcu 1947 roku¹⁹¹⁴.

Tabela 575 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Szpikołosy

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Feliks Jan Frank, 1880-1934	28.05.1920-05.06.1923; proboszcz
Ignacy Drozdowicz, 1883-	-1925-31.12.1926; proboszcz
Adam Stanisław Padziński, 1869-1942	1927-1928-; proboszcz
Jan Kalicki, 1888-1979	ok. lipiec 1929-01.03.1948-; proboszcz
Czesław Gronowicz, 1929-1984	1965-08.08.1984; administrator
Józef Bednarz, 1958-	18.05.1994-23.06.2008; proboszcz
Waldemar Malinowski, 1958-	23.06.2008-2019-; proboszcz

7.205. Sztuń (RG), św. Jana Ewangelisty

Współcześnie: wieś, rejon lubomelski, obwód wołyński, Ukraina.

Wcześniej:

- ziemia chełmska, woj. ruskie (-1792-)¹⁹¹⁵.

Dekanat:

- lubomelski diecezji chełmskiej (-1696-1759-).

11 stycznia 1760 roku cerkiew św. Jana Ewangelisty leżąca w dobrach starosty słonimskiego Ignacego Sadowskiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała: Czmykos, Sztuń, Zamłyńie¹⁹¹⁶.

Tabela 576 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów greckokatolickiej parafii Sztuń

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Piotr Wołoszyński	-1759-; paroch
Grzegorz Wołoszyński, 1738-	-1792-; proboszcz

¹⁹¹⁴ Spis DL 1948, s. 89.

¹⁹¹⁵ APL Komisje CWZCh, sygn. 35/18/0/-/4, k. 243.

¹⁹¹⁶ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 142, 143.

7.206. Szumiacz (RG), kapelania

Współcześnie: wieś Szumiacz, rejon turczański, obwód lwowski, Ukraina.

Dekanat¹⁹¹⁷:

- wysoczański diecezji przemyskiej archidiecezji lwowskiej (-1848-).

Tabela 577 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów greckokatolickiej kapelani Szumiacz

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Michał Korosteński, 1818-	-1847-; administrator

7.207. Szychowice (PR), 1875-

Gmina Mircze, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁹¹⁸:

- 1-szy hrubieszowski diecezji chełmsko-warszawskiej (23.05.1875-1899),
- 3-ci hrubieszowski diecezji chełmsko-warszawskiej (1900-31.07.1905),
- 3-ci hrubieszowski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

27 kwietnia **1906** roku biskup diecezji chełmsko-lubelskiej Eulogiusz przeprowadził wizytację cerkwi w Szychowicach. Ponadto biskup przenocował w Szychowicach¹⁹¹⁹.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Szychowice (gmina Kryłów) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu¹⁹²⁰.

W lipcu **1925** roku została przeprowadzona kanoniczna wizytacja parafii przez sufragana diecezji warszawsko-chełmskiej biskupa lubelskiego Antoniego /Antoniusza/¹⁹²¹.

Tabela 578 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Szychowice

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Józef Antonowicz	-1891-1912-; proboszcz
Emil Stelmachow	-październik 1921-; proboszcz
Włodzimierz Ardecki	-1930-1934-; proboszcz

¹⁹¹⁷ Spis DGPrzemysł 1848, s. 125.

¹⁹¹⁸ PKLG 1885, s. 75; PKLG 1887, s. 79; PKLG 1892, s. 228; PKLG 1898, s. 224, 225; PKLG 1899, s. 203, 204;; PKLG 1904, s. 276; PKLG 1905, s. 256; PKLG 1906, s. 179; PKLG 1907, s. 144; PKLG 1908, s. 143; PKLG 1909, s. 150; PKLG 1910, s. 153; PKLG 1911, s. 161; PKLG 1912, s. 164;

¹⁹¹⁹ CCZ 1906, Nr 7, s. 207.

¹⁹²⁰ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

¹⁹²¹ APL UWL, sygn. 403/0/2/1740, k. 50, 51.

7.208. Szychowice (RG), św. Mikołaja, -1875

Gmina Mircze, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁹²²:

- hrubieszowski diecezji chełmskiej (-1696-1875).

Cerkiew filialna¹⁹²³:

- Michała Archanioła w ... (-1816-),
- Małków (-1842-1863-).

22 kwietnia 1760 roku cerkiew leżąca w dobrach Bystrzanowskich była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała: Cichobórz, Szychowice¹⁹²⁴.

Kolatorem cerkwi był Wincenty Rulikowski (-1816-)¹⁹²⁵.

Kolatorem cerkwi był Gabriel Rulikowski (-1830-1871-)¹⁹²⁶.

31 maja 1855 roku w kościele r.g. w Szychowicach zostało odprawione nabożeństwo żałobne po śmierci cara Mikołaja I Pawłowicza¹⁹²⁷.

Tabela 579 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Szychowice

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Teodor Dyakowski	-22.04.1760-; paroch
Bazyli Zborowski, -1834	-08.05.1815; proboszcz
Julian Ciborowski, 1779-1846	08.05.1815-; administrator -1844-21.12.1846; proboszcz
Bazyli Lebedyński, 1822-	-1847-; administrator ok. 15.01.1850-1874; proboszcz

Diak:

- Józef Kucharski (-20.06.1865-)¹⁹²⁸.

8. Ś – wykaz parafii**8.1. Ślipcze (PR), -1938**

Gmina Hrubieszów, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁹²⁹:

- 1-szy hrubieszowski diecezji chełmsko-warszawskiej (23.05.1875-1899),

¹⁹²² Spis DGCh 1863, s. 11; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1185, k. 41.

¹⁹²³ Rocznik RWCh 1847, s. 291; Spis DGCh 1863, s. 11; APL ChKG, sygn. 35/95/0/6/147, k. 46; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 435, 436.

¹⁹²⁴ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 210, 211, 276, 277.

¹⁹²⁵ APL ChKG, sygn. 35/95/0/6/147, k. 46.

¹⁹²⁶ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 435, 436.

¹⁹²⁷ APL ChKG, Nabożeństwa żałobne z okazji zgonu cara Mikołaja I, sygn. 35/95/0/16/1214, k. 5.

¹⁹²⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1185, k. 41.

¹⁹²⁹ PKLG 1885, s. 75; PKLG 1887, s. 79; PKLG 1892, s. 227; PKLG 1898, s. 224, 225; PKLG 1899, s. 203, 204; PKLG 1909, s. 150; PKLG 1910, s. 153; PKLG 1911, s. 161; PKLG 1912, s. 164;

- 3-ci hrubieszowski diecezji chełmsko-warszawskiej (1900-31.07.1905),
- 3-ci hrubieszowski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

2 maja **1906** roku biskup diecezji chełmsko-lubelskiej Eulogiusz przeprowadził wizytację cerkwi w miejscowości Ślipcze¹⁹³⁰.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiwnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Ślipcze (gmina Mieniany) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu¹⁹³¹.

W marcu 1936 roku proboszcz nieetatowej parafii Ślipcze ks. Teodor Waniga sprzeciwiał się uczeniu dzieci prawosławnych przez siostry sprowadzone przez dziedziczkę folwarków Ślipcze i Wołynka. Jadwiga Podhorecka ściągnęła Zakonu Serca Jezusowego w Wilnie siostrę Zofię Rapińską i s. Bogumiłę Rakowską do nauczania dzieci obu wyznań katechizmu, czytania, pisania oraz różnych zabaw oraz robót ręcznych, Na zajęcia uczęszczało 30 dzieci¹⁹³².

Cerkiew została zburzona w **1938** roku.

Tabela 580 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Ślipcze

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Szymon Sajkiewicz /Sajkowicz/, 1725-	czerwiec 1750-; koadiutor proboszcza
Teodor Kurkiewicz	-1891-; proboszcz
Jakub Łotocki	-1897-1907-; proboszcz
Jakub Lisicki /Lisiecki/	-1908-1912-; proboszcz
Teodor Waniga	-1936-; proboszcz nieetatowy

8.2. Ślipcze /Ślepce/ (RG), św. Michała Archanioła (św. Mikołaja), -1875

Gmina Hrubieszów, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁹³³:

- hrubieszowski diecezji chełmskiej (-1750-1865-).

Cerkiew filialna¹⁹³⁴:

- Przemieniania Pańskiego i Narodzenia NMP w ... (-1816),
- Czumów (-1842-1863-),
- Mieniany (-1842-1863-).

Podczas lustracji wsi Ślipcze /Ślepce/ leżącej w starostwie hrubieszowskim w **1616** roku wymieniana się cerkiew¹⁹³⁵.

¹⁹³⁰ CCZ 1906, Nr 7, s. 207.

¹⁹³¹ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

¹⁹³² APL UWL, sygn. 35/403/0/2/1749, k. 19.

¹⁹³³ Rocznik RWCh 1847, s. 291; Spis DGCh 1863, s. 11; APL ChKG, sygn. 35/95/0/12.1/635, k. 45; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1185, k. 41;

¹⁹³⁴ Rocznik RWCh 1847, s. 291; Spis DGCh 1863, s. 11; APL ChKG, sygn. 35/95/0/6/147, k. 46; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 435, 436.

¹⁹³⁵ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/9/121, k. 78.

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z 1675 roku notuje popa we wsi Ślipcze¹⁹³⁶.

1 października 1723 roku parafię wizytował biskup chełmski Józef Lewicki¹⁹³⁷.

19 czerwca 1733 roku zostało ustanowione bractwo św. Michała Archanioła przy cerkwi parafialnej, bractwo istniało w 1833 roku (wówczas do bractwa należało 70 osób)¹⁹³⁸.

23 kwietnia 1760 roku kaplica (wybudowana po spalenie cerkwi) leżąca w dobrach wojewody wołyńskiego Franciszka Salezego Potockiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała: Cucniów (współcześnie Ukraina), Kosmów, Ślipcze¹⁹³⁹.

24 lutego 1764 roku parafię wizytował ks. Faustyn Kaube (z polecenia biskupa Ryłło)¹⁹⁴⁰. Kolatorem cerkwi był Józef Ciemniwski (-1816-).

W 1823 roku dziedziczka dóbr Ślipcze Izabella z Ruszczyków Ciemniwska, wdowa po Józefie dokonała zamiany gruntów cerkiewnych na dworskie z proboszczem parafii r.g. Ślipcze ks. Aleksandrem Zdanowiczem¹⁹⁴¹.

Kolatorem cerkwi był Kwiryn Ciemniwski (-1839-1843-)¹⁹⁴².

W parafii msze św. odprawiano wg zwyczaju: dwie pierwsze niedziele w cerkwi w Ślipczu, trzecią w Mienianach, w czwartą w Czumowie (-1847-)¹⁹⁴³.

Cmentarz przy cerkwi filialnej w Czumowie graniczy z rzeką Bug. W 1853 roku według relacji dziekana hrubieszowskiego ks. Mikołaja Sebowicza cmentarz uległ zniszczeniu. Wskutek wezbrania rzeki znaczna część cmentarza ubyła „a z nim znikło wiele grobów w raz z szczątkami ciał, niedawnymi czasy pogrzebanych”¹⁹⁴⁴.

4/16 maja 1855 roku w kościele r.g. w Ślipczu zostało odprawione nabożeństwo żałobne po śmierci cara Mikołaja I Pawłowicza¹⁹⁴⁵.

Tabela 581 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Ślipcze

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Michał Sajkiewicz	-01.10.1723-; proboszcz
Szymon Sajkiewicz	-23.04.1760-; paroch
Szymon Boniewski	-16.01.1769-; proboszcz
Teodor Ulanicki	-1795-; paroch
Teodor Przemyski	-1801-; paroch
Maciej Naczko Połuchotowicz, 1770-1828	-22.03.1803-ok. 25.01.1817; proboszcz
Michał Chilewski	ok. 03.03.1817-31.12.1817; administrator, zastępca
Aleksander Zdanowicz, 1746-1824	01.01.1818-14.06.1824; proboszcz
Stanisław Chróściewicz, 1800-1874	ok. 15.06.1824-ok. 05.11.1824; administrator, zastępca

¹⁹³⁶ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 770.

¹⁹³⁷ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/100, k. 23, 24.

¹⁹³⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 25-27.

¹⁹³⁹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 212, 213.

¹⁹⁴⁰ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/112, k. 6.

¹⁹⁴¹

¹⁹⁴² APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 435, 436.

¹⁹⁴³ APL ChKG, Akta osobiste. Malczyński Mikołaj, sygn. 35/95/0/12.3/929, k. 120.

¹⁹⁴⁴ APL ChKG, sygn. 35/95/0/9.3/245, k. 7, 8.

¹⁹⁴⁵ APL ChKG, Nabożeństwa żałobne z okazji zgonu cara Mikołaja I, sygn. 35/95/0/16/1214, k. 5.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Grzegorz Liszkiewicz, 1797-1869	ok. 05.12.1824-; administrator -01.01.1826-30.09.1869; proboszcz

Diak:

- Symeon Pilipczuk (-20.06.1865-)¹⁹⁴⁶.

8.3. Śniatycze (PR)

Gmina Komarów-Osada, pow. zamojski, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁹⁴⁷:

- 1-szy tomaszowski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

22 kwietnia **1906** roku biskup diecezji chełmsko-lubelskiej Eulogiusz przeprowadził wizytację cerkwi w Śniatyczach¹⁹⁴⁸.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi w Śniatyczach został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu¹⁹⁴⁹.

20 lipca **1921** roku wojewoda lubelski ogłosił wykaz majątków pocerkiewnych do parcelacji, w tym grunt w Śniatyczach i Kadłubiskach o powierzchni 183 mórg¹⁹⁵⁰.

Tabela 582 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Śniatycze

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Chróściewicz	-1907-1915; proboszcz

8.4. Śniatycze (RG), św. Jana Ewangelisty, Soboru Najświętszej Maryi Panny, św. Jana Chrzciciela, Przemienienia Pańskiego

/zdjęcie/

Gmina Komarów-Osada, pow. zamojski, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁹⁵¹:

- tyszowiecki diecezji chełmskiej (-1683-1685-),
- zamojski diecezji chełmskiej (-1696-1875).

Cerkiew Śniatycze wchodziła w skład dekanatu tyszowieckiego diecezji chełmskiej (-

¹⁹⁴⁶ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1185, k. 41.

¹⁹⁴⁷ PKLG 1909, s. 233; PKLG 1910, s. 239; PKLG 1911, s. 241; PKLG 1912, s. 250.

¹⁹⁴⁸ CCZ 1906, Nr 7, s. 207.

¹⁹⁴⁹ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

¹⁹⁵⁰ DzUrz WL 1921, Nr 6-7, po. 165.

¹⁹⁵¹ Rocznik RWCh 1847, s. 302; APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/139, k. 386, 387; Spis DGCh 1863, s. 25.

1683-1685-)¹⁹⁵².

3 czerwca **1696** roku parafia greckokatolicka w Śniatyczach należała do dekanatu zamojskiego diecezji chełmskiej¹⁹⁵³.

W grudniu **1721** roku cerkiew pod wezwaniem Soboru NMP leżąca w dobrach Ordynacji Zamojskiej była wizytowana przez biskupa chełmskiego i bełskiego Józefa Lewickiego¹⁹⁵⁴.

W **1722** roku została przeprowadzona biskupia wizytacja parafii, której dokumentacja znajdowała się w cerkwi w 1815 roku¹⁹⁵⁵.

Paroch śniatyczej cerkwi wziął udział 11 maja **1749** roku w soborze greckokatolickiej diecezji chełmskiej w miejscowości Białopole¹⁹⁵⁶.

6 czerwca **1760** roku cerkiew parafialna św. Jana Ewangelisty leżąca w dobrach Ordynacji Zamojskiej była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość: Śniatycze, Wólka Śniatycza. Do spowiedzi przystępowało około 300 osób¹⁹⁵⁷.

19 września **1771** roku parafia św. Jana Ewangelisty w Śniatyczach, leżąca na gruntach podkomorzego buskiego Makarego Józefa Kurdwanowskiego, była wizytowana przez wizytatora ks. Faustyna Kaube¹⁹⁵⁸.

Kolatorem parafii był Makary Józef Kurdwanowski (-1771-1774), który sprzedał te dobra w **1774** roku Piotrowi Lubowieckiemu.

Kolatorem parafii był Piotr Lubowiecki (1774-1798-), który w **1774** roku i **1785** roku dokonał prezenty na parocha parafii a w **1798** roku dokonał erekcji cerkwi¹⁹⁵⁹.

Kolejnym dziedzicem dóbr Śniatycze a zarazem kolatorem cerkwi został Michał Węgliński, który dobra Śniatycze nabył na publicznej licytacji 9 lutego **1802** roku¹⁹⁶⁰.

4 czerwca **1815** roku zostaje sporządzony inwentarz cerkwi św. Jana Ewangelisty w Śniatyczach podczas instalacji ks. Andrzeja Smigielskiego na parocha parafii Śniatycze przez dziekana zamojskiego ks. Jakuba Tyskiego. Cerkiew była drewniana, w części zdezelowana a szczególnie dach. Na dachu znajduje się kopuła pokryta białą blachą, na której znajduje się sygnaturka. Na cmentarzu przy cerkwi chowane są w dalszym ciągu ciała zmarłych. Parkan wokół cmentarza jest w zupełnej ruinie. Na cmentarzu znajduje się dzwonnica, niedawno reperowana ale jeszcze słomą kryta. Pod dzwonnica jest urządzona trupiarnia, która jeszcze nie była zabezpieczona. Na dzwonnicy znajdowały się trzy dzwony, w tym jeden większy. W cerkwi znajdował się obraz św. Mikołaja ze srebrną koroną¹⁹⁶¹.

6 marca **1818** roku dobra Śniatycze otrzymała w spadku po ojcu Felicjanna Cyryla z Węglińskich Załuska i została kolatorką cerkwi w Śniatyczach¹⁹⁶².

Drewnianą cerkiew pod wezwaniem św. Jana Ewangelisty w Śniatyczach ufundował w **1838** roku hrabia Antoni Załuski¹⁹⁶³. Budynek cerkwi przetrwał koleje losu.

Kolatorem cerkwi był Antoni Załuski (-**1842**-)¹⁹⁶⁴.

Greckokatolicka parafia leżała na terenie gminy Śniatycze w okręgu tomaszowskim powiatu hrubieszowskiego guberni lubelskiej (-**1850**-)¹⁹⁶⁵.

¹⁹⁵² Gil Andrzej, „Chełmskie diecezje obrządku wschodniego ...”, s. 41-50

¹⁹⁵³ Gil Andrzej, „Chełmskie diecezje obrządku wschodniego ...”, s. 51-52.

¹⁹⁵⁴ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/101, k. 4.

¹⁹⁵⁵ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/139, k. 386, 387.

¹⁹⁵⁶ Słobodian Wasyl, „Cerkwie chełmskiej eparchii”, s. 481, 482; „Краткое извѣстiе о холмкой епархii ея, со времян введенiя христiа до 1863 года”, s. 159-298

¹⁹⁵⁷ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 321, 323.

¹⁹⁵⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/112, k. 69, 70.

¹⁹⁵⁹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/139, k. 386, 387.

¹⁹⁶⁰ APL Chełmicki, akt nr 93 z 1825 roku; APL TKZ Lublin, sygn. 35/650/0/1/256, k. 1-34.

¹⁹⁶¹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/139, k. 386, 387.

¹⁹⁶² APL TKZ Lublin, sygn. 35/650/0/1/256, k. 1-34.

¹⁹⁶³ KZSP T.8 z.17, s. 58; Napis na wejściu do cerkwi.

¹⁹⁶⁴ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 503, 504.

¹⁹⁶⁵ APL ChKG, sygn. 35/95/0/12.3/723, k. 2.

W **1853** roku w parafii Śniatycze chowano zmarłych na cmentarzu przy cerkwi¹⁹⁶⁶.

16 czerwca **1860** roku dobra Śniatycze kupuje od Felicjanny z Węglińskich Załuskiej Władysława z Estków Załuska, która jednocześnie stała się kolatorką cerkwi¹⁹⁶⁷.

Kolejnym dziedzicem dóbr Śniatycze zostaje Stanisław Węgliński, które nabył dobra na przymusowej licytacji publicznej 26 sierpnia **1868** roku za sumę trzykroć 21353 złp 26 groszy¹⁹⁶⁸.

Przy cerkwi znajduje się cmentarz założony prawdopodobnie pod koniec **XVI** wieku.

Tabela 583 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Śniatycze

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Polikarp Białowski, 1668-	18.07.1715-1724-; paroch
Jan Białowski	-05.06.1760-05.09.1762; paroch
Bazyli Białowski, 1738-	05.09.1762-1781-; proboszcz
	1774-
Jan Stankiewicz	-1779-
	1785-
Michał Bratkiewicz, 1784-	przed 04.06.1815, paroch
Andrzej Śmigielski, 1791-	04.06.1815/instalacja-; paroch
Stanisław Chróściewicz, 1800-1874	18.11.1824-26.10.1832; administrator 27.10.1834-31.12.1858; proboszcz
Julian Chróściewicz, 1832-1883	01.01.1859-ok. 19.03.1859; administrator ok. 19.03.1859-1875; proboszcz

Diaci:

- Daniel Mazurkiewicz (1828-; biogram w GSB),
- Jan Łucko¹⁹⁶⁹ (30.08.1865-).

8.5. Środopolce (RG), Niepokalanego Poczęcia NMP

Współcześnie rejon radziechowski, obwód lwowski, Ukraina.

Dekanat:

- stojanowski diecezji chełmskiej (-1761-).

1 listopada **1761** roku parafialna cerkiew Niepokalanego Poczęcia NMP (dekanatu stojanowskiego) leżąca w dobrach łowczego buskiego Jana Dąbskiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bielskiego Maksymiliana Ryłto. Parafia obejmowała miejscowość: Środopolce. Do spowiedzi przystępowało około 80 osób¹⁹⁷⁰.

Tabela 584 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii

¹⁹⁶⁶ APL ChKG, sygn. 35/95/0/9.3/245, k. 20, 21.

¹⁹⁶⁷ APL TKZ Lublin, sygn. 35/650/0/1/256, k. 1-257.

¹⁹⁶⁸ APL TKZ Lublin, sygn. 35/650/0/1/256, k. 1-257.

¹⁹⁶⁹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1184, k. 16.

¹⁹⁷⁰ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 542, 543.

Środopolce

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Dąbrowiecki	-01.11.1761-; paroch

8.6. Świdnik (RL), NMP Matki Kościoła

Miasto Świdnik, pow. świdnicki, woj. lubelskie.

Tabela 585 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Świdnik

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Hryniewicz, 1917-1999	1982-1995; proboszcz

8.7. Świdniki (PR)

Gmina Miączyn, pow. zamojski, woj. lubelskie.

Patrz „Monografia greckokatolickiej i prawosławnej parafii św. Mikołaja Biskupa Mireńskiego (z Miry) w Świdnikach”.

8.8. Świdniki (RL), 24.01.1978-, Matki Bożej Królowej Polski, diecezja zamojsko-lubaczowska

Gmina Miączyn, pow. zamojski, woj. lubelskie.

Dekanat

- uchański diecezji lubelskiej (24.01.1978-25.03.1992),
- grabowiecki diecezji zamojsko-lubaczowskiej (25.03.1992-2025-).

Wieś Świdniki należała do rzymskokatolickiej parafii św. Mikołaja w Grabowcu (02.02.1394-24.01.1978) a należy do rzymskokatolickiej parafii Matki Bożej Królowej Polski w Świdnikach (24.01.1978-2025-). Patrz „”.

8.9. Świdniki (RG)

Gmina Miączyn, pow. zamojski, woj. lubelskie.

Patrz „Monografia greckokatolickiej i prawosławnej parafii św. Mikołaja Biskupa Mireńskiego (z Miry) w Świdnikach”.

8.10. Świeciechów (RL), św. Małgorzaty i św. Mikołaja, archidiecezja lubelska

Gmina Annapol, pow. kraśnicki, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁹⁷¹:

¹⁹⁷¹ Spis DL 1840, s. 92; Spis DL 1846, s. 22; Spis DL 1849, s. 21; Spis DL 1865, s. 15; Spis DL 1898, s. 48; Spis

- urzędowski archidiakonatu zawichojskiego diecezji krakowskiej (-1778-20.07.1790),
- urzędowski diecezji chełmsko-lubelskiej (20.07.1790-1792-),
- urzędowski diecezji lubelskiej (-1839-1864-),
- janowski diecezji lubelskiej (-1897-1914-),
- zaklikowski diecezji lubelskiej (-1919-).
- urzędowski archidiecezji lubelskiej (-2019-2025-).

Kaplice:

- Annopol /S. Joachimi et S. Annae./ publiczna (-1839-1908-),
- Świeciechów, cmentarz, murowana, /DBJChr/ (-1897-1914-).

Kościół filialny:

- Annopol (-1897-1914-).

2 czerwca **1919** roku odbyła się wizytacja kanoniczna parafii Świeciechów przeprowadzona przez biskupa sufragana lubelskiego Adolfa Józefa Jełowickiego¹⁹⁷².

Tabela 586 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Świeciechów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jakub ¹⁹⁷³	-12.07.1418-; rektor
Dominik Przybylski, 1798-1857	-1839-24.02.1857; proboszcz
Jan Patro, 1808-1878	-1864-31.07.1878; proboszcz
Albin Kajetan Marcin Frankowski, 1844-1908	-1897-; proboszcz
Władysław Kopeć, 1867-1938	12.08.1908-18.02.1919; proboszcz
Józef Śmieciński, 1866-	19.02.1919-04.09.1926; proboszcz
Antoni Lorens, 1887-	ok. październik 1926-1928; administrator
Roman Pachelski, 1865-	19.03.1928-18.06.1928; proboszcz
Franciszek Osuch, 1896-1980	1928-1931; proboszcz
Piotr Niedźwiecki, 1900-1944	-1944; proboszcz
Józef Gajewski, 1933-2007	1969-04.02.1979; proboszcz
Jerzy Jabłoński, 1923-2018	10.01.1961-29.03.1969; administrator
Józef Dobrowolski, 1939-2015	17.02.1979-17.02.1989; administrator

8.11. Świerszczów (PR)

Gmina Cyców, pow. łączyński, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁹⁷⁴:

- 2-gi chełmski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

DL 1909, s. 54; Spis DL 1915, s. 38; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/I, k. 32; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/104, k. 457.

¹⁹⁷² Ziemia Lubelska 1919, Nr 210, s. 2.

¹⁹⁷³ ZDM, Nr 1299.

¹⁹⁷⁴ PKLG 1909, s. 259; PKLG 1910, s. 265; PKLG 1911, s. 267; PKLG 1912, s. 279.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Świerszczów (gmina Cyców) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu¹⁹⁷⁵.

Tabela 587 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Świerszczów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Drozd	-1908-1912-; proboszcz

8.12. Świerszczów (RG), św. Bazylego Wielkiego, Podwyższenia Krzyża świętego

Gmina Cyców, pow. łęczyński, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁹⁷⁶:

- chełmski diecezji chełmskiej (-1696)
- lubelski diecezji chełmskiej (-1696-1875).

Kolatorem cerkwi św. Bazylego w Świerszczowie był Józef Rulikowski (-30.12.1759-)¹⁹⁷⁷.

17 września **1760** roku cerkiew parafialna Podwyższenia Krzyża świętego leżąca w dobrach podczaszego chełmskiego Józefa Rulikowskiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowości: Świerszczów, Wólka Świerszczowska. Do spowiedzi przystępowało około 226 osób¹⁹⁷⁸.

Kolatorem cerkwi w Świerszczowie był skarbnik krasnostawski Ignacy Rulikowski (-04.08.1771-)¹⁹⁷⁹.

W **1795** roku zbudowano drewnianą cerkiew, która przetrwała do czasów współczesnych. Kolatorem cerkwi był Ludwik Rulikowski (-1842-)¹⁹⁸⁰.

W **1826** roku zostało ustanowione bractwo przy cerkwi parafialnej, bractwo istniało w **1833** roku (wówczas do bractwa należało 35 osób)¹⁹⁸¹.

W **1853** roku grzebano zmarłych nadal tylko na cmentarzu przy cerkwi¹⁹⁸².

Tabela 588 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Świerszczów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Grzegorz Iwaszkiewicz /Hrehory/	-19.06.1760; proboszcz
Grzegorz Zabłocki /Hrehory/	19.06.1760-04.08.1771-; proboszcz
Grzegorz Białostocki, 1768-1836	-1831-25.07.1836; proboszcz

¹⁹⁷⁵ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

¹⁹⁷⁶ Rocznik RWCh 1847, s. 293; Spis DGCh 1863, s. 13; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1185, k. 33; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1190, k. 14.

¹⁹⁷⁷ APL ChKG, sygn. 35/95/0/12.1/636, k. 29.

¹⁹⁷⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 367, 368.

¹⁹⁷⁹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/12.1/636, k. 29.

¹⁹⁸⁰ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 447, 448.

¹⁹⁸¹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 31-34.

¹⁹⁸² APL ChKG, sygn. 35/95/0/9.3/245, k. 10.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Symeon Zienkiewicz, 1815-	-1847-; administrator
Paweł Łącki, 1831-	-1863-; administrator
Faustyn Parczewski, 1821-	-1865-; administrator

Diak:

- Szymon *Mieronowicz* (-27.07.1865-)¹⁹⁸³.

8.13. Świerszczów (RL), 03.10.1921-, św. Bazylego, archidiecezja lubelska

Gmina Cyców, pow. łęczyński, woj. lubelskie.

Dekanat:

- włodawski diecezji podlaskiej (03.10.1921-11.11.1925),
- chełmski diecezji lubelskiej (11.11.1925-24.03.1992),
- siedliski archidiecezji lubelskiej (25.03.1992-2025-).

Świerszczów należał do parafii Wereszczynie (-02.10.1921).

Parafię erygował, **3 października 1921** roku, biskup podlaski Henryk Przeździecki.

22 września **1926** roku odwiedził prywatnie kościół w Świerszczowie biskup lubelski Marian Leon Fulman¹⁹⁸⁴.

14 czerwca **1964** roku biskup lubelski Jan Mazur poświęcił dzwon do dzwonnicy przy kościele.

W **2020** roku kościołem parafialnym jest dawna świątynia greckokatolicka z **1795** roku.

Kościół został wpisany do rejestru zabytków.

Tabela 589 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Świerszczów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Bolesław Pietkiewicz, 1880-1943	18.06.1921-02.10.1921; rektor kościoła 03.10.1921-13.10.1923; administrator
vacat	-01.01.1925- ¹⁹⁸⁵
Jan Wüstenberg	1925; tymczasowy administrator
Jan Sienkiewicz, -1925	-04.11.1925; proboszcz
Adam Stanisław Padziński, 1869-1942	-1926-; proboszcz
Jan Znamirowski, 1876-1932	styczeń 1927-31.07.1928; administrator/proboszcz
Jan Samolej, 1900-1938	ok. sierpień 1928-ok. maj 1930; proboszcz
Zygmunt Grzegorzewski, 1888-1957	-ok. wrzesień 1936; proboszcz
Józef Groszek, 1891-1949	ok. wrzesień 1936-23.10.1949; proboszcz
Czesław Furtak	1949-1950; proboszcz
Edmund Ilcewicz, 1924-1981	1950-1955; proboszcz
Wincenty Grosz, 1905-1984	1955-1966; proboszcz

¹⁹⁸³ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1185, k. 33.

¹⁹⁸⁴ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1926, Nr 8, s. 227.

¹⁹⁸⁵ Schematyzm 1925, s. 141.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Kazimierz Bender, 1922-2012	1966-1994; proboszcz
Adam Brzyski, 1953-	1994-18.08.2003; proboszcz
Wiesław Andrzej Cieszko	18.08.2003-lipiec 2008; proboszcz
Marek Ludwik Jaworski, 1964-	lipiec 2008-30.06.2017; proboszcz
Sławomir Franciszek Górny	01.07.2017-2019-; proboszcz

8.14. Świerże (PR)

Gmina Dorohusk, pow. chełmski, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁹⁸⁶:

- 1-szy chełmski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Świerże (gmina Świerże) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu¹⁹⁸⁷.

Tabela 590 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Świerże

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Bazyli Sobucki	-1908-1912-; proboszcz

8.15. Świerże (RG), św. apostołów Piotra i Pawła

Gmina Dorohusk, pow. chełmski, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁹⁸⁸:

- chełmski diecezji chełmskiej (-1696-1863-).

10 czerwca **1759** roku cerkiew parafialna św. apostołów Piotra i Pawła leżąca w dobrach starosty hadziackiego Tadeusza Przyłuskiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Do parafii wchodziły miejscowości: Świerże, *Stary Kiniszów*, *Wólka Świerżowska*¹⁹⁸⁹.

Kolatorem cerkwi był Ludwik Rulikowski (-**1816-1842**-)¹⁹⁹⁰.

Tabela 591 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Świerże

¹⁹⁸⁶ PKLG 1909, s. 258; PKLG 1910, s. 264; PKLG 1911, s. 266; PKLG 1912, s. 278.

¹⁹⁸⁷ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

¹⁹⁸⁸ Skoczylas Ihor, „Sobory eparchii chełmskiej XVII wieku”, s. 61; Gil Andrzej, „Chełmskie diecezje obrządku wschodniego ...”, s. 37, 41-60; Rocznik RWCh 1847, s. 288; Spis DGCh 1863, s.7.

¹⁹⁸⁹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 35, 36.

¹⁹⁹⁰ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 409, 410.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Bazyli Karpiński, 1732-	1757-1759-; paroch
Antoni Raczyński, -1831	-04.06.1831; proboszcz
Porfiry Podkowicz, 1812-	-13.12.1840-25.01.1841-; administrator
Filip Własiewicz, 1810-	1846-1848; administrator
Michał Grabowicz, 1824-	-1863-; administrator
Franciszek Barczak, 1896-1969	proboszcz

8.16. Świerże (RL), św. Apostołów Piotra i Pawła /SS. Apr. Petri et Pauli/, archidiecezja lubelska /patrz parafia Żalin/

Gmina Dorohusk, pow. chełmski, woj. lubelskie.

Dekanat¹⁹⁹¹:

- chełmski diecezji chełmskiej (18.06.1624-1717-1772),
- chełmski diecezji chełmsko-lubelskiej (20.07.1790-1792-),
- chełmski diecezji lubelskiej (-1826-1919-),
- chełmsko-wschodni archidiecezji lubelskiej (25.03.1992-2025-).

Kaplica/filia: Dorohusk (-1839-1914-; z przerwą na okres istnienia parafii Żalin).

18 czerwca 1624 roku, na synodzie diecezji, parafia Świerże, została włączona do dekanatu chełmskiego. Świerże nie było wymieniane wśród parafii funkcjonujących 9 lipca 1604 roku¹⁹⁹². Można z tego wywnioskować, że parafia została erygowana po 9 lipca 1604 roku a przed 18 czerwca 1624 roku.

Rejestry poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzone 7 listopada 1673 roku i 31 stycznia 1675 roku oraz 13 stycznia 1676 roku parafię notują parafię Świerże w dekanacie chełmskim. Wymieniono do opodatkowania proboszcza¹⁹⁹³.

W 1772 roku kościół był drewniany, pod patronatem szlacheckim¹⁹⁹⁴.

W 1916 roku rekolekcje wielkopostne w parafii przeprowadzili oo. redemptoryści z Galicji (podobnie jak w wielu innych parafiach diecezji lubelskiej)¹⁹⁹⁵.

W dniach 4-5 czerwca 1919 roku odbyła się wizytacja kanoniczna parafii Świerże przeprowadzona przez biskupa lubelskiego Mariana Leona Fulmana¹⁹⁹⁶.

Tabela 592 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Świerże

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Stefan Grabowski	-15.09.1694-; proboszcz
Antoni Przedwojewski	-1792-; proboszcz

¹⁹⁹¹ Spis DL 1840, s. 79; Spis DL 1846, s. 13; Spis DL 1849, s. 13; Spis DL 1865, s. 10; PKLG 1892, s. 242; Spis DL 1915, s. 33; Spis DL 1914, s. 33; Concilia Poloniae T.9, s. 23-38, 66-78, 133-178, 214-292; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/I, k. 32.

¹⁹⁹² Concilia Poloniae T.9, s. 23-38, 133-178.

¹⁹⁹³ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 189, 242, 266.

¹⁹⁹⁴ Litak KŁR, s. 3161-366.

¹⁹⁹⁵ Ziemia Lubelska 1916, Nr 95, s. 6; Ziemia Lubelska 1916, Nr 145, s. 3.

¹⁹⁹⁶ Ziemia Lubelska 1919, Nr 210, s. 2; Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1919, Nr 8, s. 236.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Grzegorz Bilankiewicz /Bielankiewicz/, 1766-1841	-10.01.1810-27.09.1841; proboszcz
Antoni Paszyc	ok. 10.07.1838-ok. 13.10.1839; tymczasowy administrator, wikariusz
Jan Łopacki	ok. 07.11.1839-ok. 09.11.1839; tymczasowy administrator, wikariusz
Andrzej Waszkiewicz	ok. 13.11.1839-31.12.1839; tymczasowy administrator, wikariusz
Jan Łopacki	01.01.1840-31.12.1840; tymczasowy administrator, wikariusz
Adrian Gałuszkiewicz, 1803-1889	01.01.1841-ok. 09.02.1841; tymczasowy administrator, reformata
Andrzej Jan Nepomucen Jastrzębski	ok. 15.02.1841-ok. 13.03.1844; administrator
Antoni Dudziński, 1812-1862	ok. 17.03.1844-ok. 10.07.1844, administrator ok. 14.07.1844-ok. 13.04.1856; proboszcz
Leon Bogatko	ok. 13.04.1856-ok. 09.08.1857; tymczasowy administrator, wikariusz
Konstanty Feliks Polaczek, 1817-1899	ok. 22.08.1857-ok. 04.07.1858; administrator ok. 18.07.1858-06.02.1872; proboszcz
Franciszek <i>Albiniak</i>	06.02.1872-1874-ok. 19.07.1875; administrator
Franciszek <i>Flis</i> , 1838-1901	ok. 26.07.1875-1877-; proboszcz
Jan Bernard, 1863-1935	25.08.1896-22.06.1934; administrator/proboszcz
Walenty Ligaj	ok. wrzesień 1934-ok. listopad 1936; proboszcz
Franciszek Barczak, 1896-1969	; proboszcz, 34 lata

8.17. Świtaż (RG), świętych Apostołów Piotra i Pawła

Współcześnie rejon szacki obwód wołyński, Ukraina.

Dekanat¹⁹⁹⁷:

- lubomelski diecezji chełmskiej (-1696-1759-).

9 sierpnia **1759** roku cerkiew świętych Apostołów Piotra i Pawła leżąca w dobrach starostwa lubomelskiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała: Smolary, Świtaż¹⁹⁹⁸.

Tabela 593 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Świtaż

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jakub Łobaczewski	-1759-; paroch

¹⁹⁹⁷ APL ChKG, sygn. 35/95/0/12.1/635, k. 47.

¹⁹⁹⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 125, 126.

8.18. Świtarzów (RG)

Współcześnie rejon czerwonogrodzki, obwód lwowski, Ukraina.

Według rejestru poborowego z 1472 roku we wsi Świtarzów /Szwythazow/ leżącej w powiecie sokalskim województwa bełskiego funkcjonowała cerkiew. Wieś była własnością rodziny Trzcíńskich (herbu Rawa)¹⁹⁹⁹.

9. T – wykaz parafii**9.1. Targowisko (RL), 1293-, św. Tomasza Becketa /S. Thomae Cantuarien/, archidiecezja lubelska**

Gmina Zakrzew, pow. lubelski, woj. lubelskie.

Dekanat²⁰⁰⁰:

- urzędowski archidiaconatu zawichojskiego diecezji krakowskiej (-1758-20.07.1790),
- urzędowski diecezji chełmsko-lubelskiej (20.07.1790-1792-),
- krasnostawski diecezji lubelskiej (-1839-1864-;-1909-),
- turobiński diecezji lubelskiej (-1936-),
- turobiński archidiecezji lubelskiej (25.03.1992-2025-).

W dniach 21-22 września 1936 roku parafię wizytował sufragan lubelski Adolf Józef Jełowicki²⁰⁰¹.

Tabela 594 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Targowisko

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Bonifacy Brodowski /Brodawski/, 1718-	11.06.1742-13.10.1767-; proboszcz
Jan Janiszewski	-1792-; proboszcz
Tomasz Łubkowski	-1815-; proboszcz
Leonard Głębicki, 1804-1864	-1839-1845-; proboszcz
Piotr Kucharski, 1813-1875	-1848-14.09.1875; proboszcz
Ludwik Krzesiński, 1840-1903	-przed grudniem 1886; administrator/proboszcz
Jan Stryjecki, 1853-1930	1899-ok. kwiecień 1919; administrator
Jan Adamski, 1866-	ok. kwiecień 1919-maj 1919; administrator
Seweryn Gustaw Śluskowski /Śluskowski/, 1867-1939	13.05.1919-22.01.1922; administrator
Jan Bryłowski, 1887-1942	-marzec 1924-; proboszcz
Tytus Wolanin, 1881-1966	1926-1928-; proboszcz
Tadeusz Prejs, 1924-	proboszcz
Piotr Kimak, 1931-2019	1969-1970; administrator

¹⁹⁹⁹ Janeczek Rejestr 1472, s. 52.

²⁰⁰⁰ Spis DL 1840, s. 77; Spis DL 1846, s. 11, Spis DL 1849, s. 11; Spis DL 1864, s. 9; Spis DL 1909, s. 59.

²⁰⁰¹ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1936, Nr 8, s. 247.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Tomasz Lewniewski, 1961-	1992-1995; administrator

9.2. Tarło (RL), 11.07.1989-, NMP Matki Kościoła, archidiecezja lubelska

Gmina Niedźwiada, pow. lubartowski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- czemiernicki archidiecezji lubelskiej (25.03.1992-2025-).

Parafia erygowana 11 lipca 1989 roku.

Tabela 595 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Tarło

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Andrzej Waclaw Maleszyk, 1958-	-22.03.2012; proboszcz

9.3. Tarnawa (PR)

Psalmiści:

- Klicki Stefan (01.11.1893-01.06.1897), patrz GSB.

9.4. Tarnawa /Tarnawa Duża/ (RG)

Gmina Turobin, pow. biłgorajski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- szczebrzeszyński diecezji chełmskiej (-1759-).

Cerkiew filialna parafii Otrocze (-1842-1863-).

12 października 1759 roku cerkiew św. Jana Złotoustego leżąca w dobrach Ordynacji Zamojskiej była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała: Tarnawa. Parafian było szesnastu²⁰⁰².

Kolatorem cerkwi była Ordynacja Zamojska (-1842-)²⁰⁰³.

Tabela 596 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Tarnawa

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Grzegorz Typiński	-1759-; paroch
Michał Typiński	-01.07.1833; paroch

9.5. Tarnawatka (PR)

²⁰⁰² APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 157, 158.

²⁰⁰³ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 467, 468.

Gmina Tarnawatka, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat²⁰⁰⁴:

- 1-szy tomaszowski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

14 stycznia **1915** roku podano komunikat, że biskup chełmsko-lubelski Anastazy zwizytował m.in. cerkiew Tarnawatka²⁰⁰⁵.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Tarnawatka (gmina Tarnawatka, pow. tomaszowski) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu²⁰⁰⁶.

Tabela 597 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Tarnawatka

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Leon Urban	-1908-1912-; proboszcz
Gutorewicz Aleksander	1941-; proboszcz

9.6. Tarnawatka (RG), św. Trójcy

Gmina Tarnawatka, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat²⁰⁰⁷:

- tyszowiecki diecezji chełmskiej (-1683-1685-),
- zamojski diecezji chełmskiej (-1696-1875).

Cerkiew filialna²⁰⁰⁸:

- Pańków (-1842-1863-). Kolatorem cerkwi był Józef Dzieduszycki (-**1842**-)²⁰⁰⁹.
- Niemirówek (-1842-). Kolatorem cerkwi byli Głogowska i Staniszevska (-**1842**-)²⁰¹⁰.

Kaplica:

- Krynice (-1842-1863).

Fundatorem greckokatolickiej cerkwi św. Trójcy w Tarnawatce był Jan III Sobieski (**1679**)²⁰¹¹.

W grudniu **1721** roku parafia leżąca w dobrach starosty tłumackiego Potockiego była wizytowana przez biskupa chełmskiego i bełskiego Józefa Lewickiego. Wówczas proboszczem był ks. Jan Zawalski (lat 49)²⁰¹².

8 czerwca **1760** roku cerkiew parafialna św. Trójcy leżąca w dobrach Ordynacji

²⁰⁰⁴ PKLG 1909, s. 233; PKLG 1910, s. 239; PKLG 1911, s. 242; PKLG 1912, s. 250;

²⁰⁰⁵ CCZ 1915, Nr 3, s. 88.

²⁰⁰⁶ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

²⁰⁰⁷ Rocznik RWCh 1847, s. 302; Spis DGCh 1863, s. 20; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1185, k. 27.

²⁰⁰⁸ Rocznik RWCh 1847, s. 302; Spis DGCh 1863, s. 20.

²⁰⁰⁹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 505, 506.

²⁰¹⁰ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 505, 506.

²⁰¹¹ KZSP T.8 z.17, s. 59.

²⁰¹² APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/101, k. 1.

Zamojskiej była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość: Tarnawatka. Do spowiedzi przystępowało około 150 osób²⁰¹³.
Kolatorem cerkwi był Józef Dzieduszycki (-1842-)²⁰¹⁴.

Tabela 598 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Tarnawatka

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Zawalski, 1672-	-1721-08.06.1760-; proboszcz
Stanisław/Symeon Zawadzki, -1816	-1811-27.10.1816; proboszcz
Stefan Lebedyński, -1852	-1828-22.06.1852; administrator
Jan Koźmiński, 1830	-1863-; administrator

Diak:

- Mikołaj Pociupany (-11.08.1865-)²⁰¹⁵.

9.7. Tarnawatka (RL), 21.06.1921-, św. Apostołów Piotra i Pawła /SS. Petrus et Paulu App./, diecezja zamojsko-lubaczowska

Gmina Tarnawatka, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat²⁰¹⁶:

- tomaszowski diecezji lubelskiej (-1922-1931-),
- tomaszowsko-północny diecezji zamojsko-lubaczowskiej (25.03.1992-2025-).

Kościół murowany wybudowany w 1890 roku. Poświęcony 29 czerwca 1920 roku²⁰¹⁷.

Parafię erygował, 21 czerwca 1921 roku, biskup lubelski Marian Leon Fulman²⁰¹⁸.

25 maja 1922 roku odbyła się wizytacja kanoniczna parafii Tarnawatka przeprowadzona przez biskupa lubelskiego Mariana Leona Fulmana²⁰¹⁹.

Tabela 599 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Tarnawatka

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Franciszek Zenta, 1890-1947	21.06.1921-1923; proboszcz
Witold Sankowski, 1898-	ok. lipiec 1922-; proboszcz; prawdopodobnie do objęcia parafii nie doszło
vacat	1922/23
Bolesław Laurenty Jabłoński, 1880-	15.02.1923-15.05.1923; proboszcz
Feliks Zacharski, 1875-1937	06.06.1923-17.04.1937; proboszcz
Tadeusz Boguta, 1906-1982	01.05.1937-13.08.1982; proboszcz
Jan Harbuziński, 1938-1992	15.09.1982-24.07.1992; proboszcz

²⁰¹³ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 325, 326.

²⁰¹⁴ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 505, 506.

²⁰¹⁵ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1185, k. 27.

²⁰¹⁶ Spis DL 1923, s. 74; Spis DL 1928, s. 91; Spis DL 1929, s. 91; Spis DL 1932, s. 158.

²⁰¹⁷ Spis DL 1932, s. 158.

²⁰¹⁸ Spis DL 1932, s. 158.

²⁰¹⁹ Głos Lubelski 1922, Nr 118, s. 3, 4.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Waldemar Kostrubiec, 1955-	26.08.1992-19.08.2003; proboszcz
Marek Wojciech Giergiel, 1963-	2003-17.08.2013; proboszcz
Tomasz Demczuk	-2016-; proboszcz

Organisści:

- Drajewicz Józef (1930; patrz monografia parafii Gdeszyn),
- Piwko Jan (1946-1966-)²⁰²⁰.

9.8. Tarnogóra (RG), Wniebowstąpienia Pańskiego

Gmina Izbica, pow. krasnostawski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- szczebrzeszyński diecezji chełmskiej (-1696-1759-).

8 października **1759** roku cerkiew Wniebowstąpienia Pańskiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała: Tarnogóra²⁰²¹.

Tabela 600 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów greckokatolickiej parafii Tarnogóra

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Popik	-1759-; paroch

9.9. Tarnogóra (RL), 19.05.1544-, św. Zofii /S. Sophiae/, archidiecezja lubelska

Gmina Izbica, pow. krasnostawski, woj. lubelskie.

Dekanat²⁰²²:

- zamojski diecezji chełmskiej (09.07.1604-18.06.1624-15.09.1694-1717-1772),
- krasnostawski diecezji chełmsko-lubelskiej (20.07.1790-1792-),
- krasnostawski diecezji lubelskiej (-1839-1966-),
- krasnostawsko-wschodni archidiecezji lubelskiej (25.03.1992-2025-).

Parafia została erygowana **19 maja 1544** roku²⁰²³.

W **1552** roku inkorporowano do parafii Tarnogóra parafię **Ostrzyca**, powstałą przed **1468** rokiem²⁰²⁴. Miejscowości są odległe od siebie o niecałe 2 km, nie było możliwością istnienie dwóch rzymskokatolickich parafii w tak bliskiej odległości, przypuszczalnie tylko przeniesiono siedzibę parafii.

Rejestr poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzony 7 listopada **1673** roku wymienia parafię Tarnogóra w dekanacie zamojskim. Podano do opodatkowania proboszcza,

²⁰²⁰ Walewander Edward (ksiądz), „Kapłani Zamojszczyzny okresu okupacji”, Lublin, 1996, s. 37.

²⁰²¹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 146, 147.

²⁰²² Spis DL 1840, s. 77; Spis DL 1846, s. 11; Spis DL 1849, s. 11; Spis DL 1864, s. 9; Spis DL 1909, s. 59; Spis DL 1966, s. 132; Concilia Poloniae T.9, s. 9-20, 66-78, 83-130, 214-292; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/I, k. 33.

²⁰²³ Spis DL 1966, s. 132.

²⁰²⁴ Spis DL 1966, s. 132.

komendarza i kantora²⁰²⁵.

Rejestry poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzone 31 stycznia 1675 roku i 13 stycznia 1676 roku parafię Tarnogóra w dekanacie zamojskim. Podano do opodatkowania komendarza i bakałarza²⁰²⁶.

W 1772 roku kościół (św. Zofii, Przemienienia Pańskiego) był murowany, pod patronatem królewskim (woj. ruskie)²⁰²⁷.

Kościół murowany został wybudowany w 1870 roku a konsekrowany w 1872 roku²⁰²⁸.

W dniach 6-8 września 1919 roku została przeprowadzona wizytacja parafii przez biskupa lubelskiego Mariana Leona Fulmana²⁰²⁹.

12 czerwca 1961 roku została przeprowadzona wizytacja pasterska²⁰³⁰.

Tabela 601 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Tarnogóra

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Baltazar Kościeszka	1544-; proboszcz
Wojciech Poltkowski	-1604-; proboszcz
Stanisław Bedliński, 1633-1689	1683-1689; proboszcz
Wawrzyniec Sikorski	1708-1715; proboszcz
Mikołaj Jerzy Rządkowski	-lipiec 1717-; proboszcz
Wawrzyniec Józef Czerczycki /Żłoba-Czerczycki/, 1735-1804	1776-1804; proboszcz
Józef Titzler	-1808-; proboszcz
Jan Bełdowski, 1777-1827	-1810-29.05.1827; proboszcz
Michał Korytko, 1782-	ok. 01.06.1827-ok. 19.08.1827; tymczasowy administrator
Walenty Wojtasiewicz, 1801-1871	1833-1835; proboszcz
Antoni Baczyński, 1804-1869	-1837-12[13].03.1869-; proboszcz
Feliks Troszczyński, 1804-1880	1869-1877; administrator
Andrzej Sytek, 1830-1899	
Ludwik Krzesiński, 1840-1903	przed grudniem 1886-; administrator/proboszcz
Walenty Goliński, 1865-1948	1902-ok. kwiecień 1915; administrator
Stanisław Borucki, 1877-1939	ok. kwiecień 1915-1918; administrator
Antoni Chotyński, 1873-	04.01.1918-20.04.1921; proboszcz
Walenty Zawistowski, 1875-1926	07.05.1921-04.07.1927-; proboszcz
Wincenty Feliks Pawelec, 1888-1970	-16.07.1927-1938; proboszcz
Józef Kuniec, 1913-1980	1958-1976; proboszcz
Władysław Kowalik, 1938-2009	1983-1990; proboszcz
Franciszek Rząd, 1932-2009	1991-1996; proboszcz

²⁰²⁵ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 189, 190.

²⁰²⁶ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 243, 268.

²⁰²⁷ Litak KŁR, s. 3161-366.

²⁰²⁸ Spis DL 1966, s. 132.

²⁰²⁹ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1919, Nr 8, s. 231.

²⁰³⁰ Spis DL 1966, s. 133.

Organiści (biogramy w GSB):

- Galiński Wincenty (-1827-1838-),
- Rogowski Kazimierz²⁰³¹ (-1927-), ur. ok. 1888.

9.10. Tarnogród (PR), Zaśnięcia Bogurodzicy

Dekanat²⁰³²:

- (...) archidiecezji warszawskiej i nowogiejorgijewskiej (-1867-23.05.1875),
- (...) diecezji chełmsko-warszawskiej (23.05.1875-1879-; wymieniana poza dekanatami),
-

W **1860** roku w Tarnogrodzie (podobnie jak w Chełmie) została wybudowana prawosławna cerkiew wystawiona przede wszystkim na użytek służby celno-granicznej. Cerkiew nie miała kapłanów. W 1862 roku nabożeństwa odprawiał paroch parafii Luchów²⁰³³. Cerkiew była zaliczana do starożytnych /древле/ cerkwi (-**1879**-)²⁰³⁴.

Tabela 602 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Tarnogród

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Grzegorz Kowalski	-1869-1875-; proboszcz
Andrzej Troicki	-1878-; proboszcz

9.11. Tarnogród (PR), św. Trójcy

Gmina Tarnogród, pow. biłgorajski, woj. lubelskie.

Dekanat²⁰³⁵:

- biłgorajski diecezji chełmsko-warszawskiej (23.05.1875-31.12.1899),
- 2-gi biłgorajski diecezji chełmsko-warszawskiej (01.01.1900-31.07.1905),
- 2-gi biłgorajski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

²⁰³¹ APRTarnogóra, Księga zgonów, 1918-1945, k. 129/28.

²⁰³² PKLG 1870, s. 63; PKLG 1972, s. 70, 71; PKLG 1873, s. 70, 71; PKLG 1874, s. 70, 71; PKLG 1875, s. 73, 74;

²⁰³³ AGAD RS, sygn. 1/186/24, k. 105, 106; AGAD RS, sygn. 1/186/25, k. 76, 77.

²⁰³⁴ PKLG 1879, s. 79.

²⁰³⁵ PKLG 1892, s. 226-232; PKLG 1904, s. 275; PKLG 1905, s. 254; PKLG 1906, s. 159; PKLG 1907, s. 126; PKLG 1908, s. 126; PKLG 1909, s. 134; PKLG 1910, s. 137; PKLG 1911, s. 145; PKLG 1912, s. 147.

Zdjęcie 24 – Rok 2016, 28 maja. Cerkiew św. Trójcy w Tarnogrodzie. Foto Henryk Kulik.

2 kwietnia **1919** roku MWRiOP w Warszawie informuje komisarza rządowego powiatu biłgorajskiego, że nie ma przeszkód w wydaniu pozwolenia prawosławnemu ks. Janowi Kozłowskiemu na odprawianie nabożeństw w cerkwi w Tarnogrodzie²⁰³⁶.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Tarnogród (gmina Tarnogród) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu²⁰³⁷.

Tabela 603 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Tarnogród

Imię/imiiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Adam Czerlunczakiewicz, 1822-	1875-1905-; proboszcz
Włodzimierz Wierzański	-1906-1909-; proboszcz
Eugeniusz Żeltowski	-1910-1912-; proboszcz
Włodzimierz Matwiejczuk, 1889-1976	16.01.1930-1937; proboszcz

9.12. Tarnogród (RG), św. Trójcy

Gmina Tarnogród, pow. biłgorajski, woj. lubelskie.

Dekanat²⁰³⁸:

- tarnogrodzki diecezji chełmskiej (-1833-1865-).

3 czerwca **1827** roku zostało ustanowione bractwo przy cerkwi parafialnej, bractwo istniało w **1833** roku (wówczas do bractwa należały 3 osoby)²⁰³⁹.

²⁰³⁶ AAN MWRiOP, sygn. 2/14/0/5/872, k. 492.

²⁰³⁷ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

²⁰³⁸ Rocznik RWCh 1847, s. 297; Spis DGCh 1863, s. 19; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1187, k. 83; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1190, k. 12.

²⁰³⁹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 45, 46.

Kolatorem cerkwi była Ordynacja Zamojska (-1842-)²⁰⁴⁰.

W 1870 roku rozpoczęto budowę nowej świątyni, którą ukończono w 1875 roku (patrz zdjęcie przy opisie cerkwi prawosławnej w Tarnogrodzie).

Tabela 604 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Tarnogród

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Pantaleon Chudziński	-1772-1773-; paroch
Jan Wituszyński, -1821	-07.01.1821; proboszcz
Teodor Garbaczewski, 1785-	-1835-; proboszcz
Atanazy Zański, 1835-	-1858-; proboszcz
Adam Czerlunczakiewicz, 1824-	-1847-; administrator -1854-1875; proboszcz

Diak-nauczyciel:

- Michał Horościewicz²⁰⁴¹ (05.08.1852/przysiega-1858-).

9.13. Tarnogród (RL), Przemienienia Pańskiego /Transfiguratio DNJChr/, diecezja zamojsko-lubaczowska

Zdjęcie 25 – Rok 2016, 28 maja. Kościół Przemienienia Pańskiego w Tarnogrodzie. Foto Henryk Kulik.

Gmina Tarnogród, pow. biłgorajski, woj. lubelskie.

Dekanat²⁰⁴²:

- tarnogrodzki diecezji przemyskiej (1772-1785-),
- tarnogrodzki diecezji lubelskiej (-1839-1864-),
- biłgorajski diecezji lubelskiej (-1870-1908-1915-),

²⁰⁴⁰ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 473, 474.

²⁰⁴¹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1188, k. 418; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1190, k. 27.

²⁰⁴² Spis DL 1840, s. 90; Spis DL 1846, s. 20; Spis DL 1865, s. 14; Spis DL 1909, s. 38; Spis DL 1914, s. 30; Spis DL 1915, s. 30.

- tarnogrodzki diecezji lubelskiej (20.02.1919-),
- tarnogrodzki diecezji zamojsko-lubaczowskiej (25.03.1992-2025-).

Kaplice:

- Tarnogród, św. Rocha (ok. 1600-1914-).
- Bukowina (-1870-1914-).
- Zynie (-1913-1914-).

W 1785 roku parafia Tarnogród leżała w dekanacie tarnogrodzkim diecezji przemyskiej oraz obejmowała miejscowości Kunki, Łosiniec, Pasieki, Rogóžno, Szarowola, Tomaszów Lubelski, Wieprzowe Jezioro, Wólka Łosiniecka i liczyła 1886 parafian²⁰⁴³.

Rekolekcje wielkopostne w parafii Tarnogród, w 1916 roku, przeprowadzili oo. redemptoryści z Galicji (podobnie jak w wielu innych parafiach diecezji lubelskiej)²⁰⁴⁴.

Tabela 605 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Tarnogród

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Benedykt Żelechowski, -1658	-1631-1632-; prepozyt
Andrzej Kłopotcki, -1667	1632-1634; proboszcz
Andrzej Abrek, -1700	-1660-1666-; prepozyt
Tomasz Franciszek Ormiński, -1739	-1721-1722-; prepozyt
Józef Łysakowski	-1761-proboszcz
Baltazar Dulewski, 1718-1796	-1771-1783-; proboszcz
Józef Słomowski /Słomkowski/	-1817; proboszcz
Kajetan Strasz	-1845-; proboszcz
Ignacy Chwalewski, 1817-	1847-1848-; administrator
Marcin Stefański, 1816-1869	1864-; proboszcz
Ignacy Siekierzyński, 1839-1911	-1870-; administrator
Konstanty Polaczek, 1817-1889	-1879-22.01.1889; administrator
Edmund Bogusławski, 1856-	1889-; administrator
Bronisław Malinowski, 1863-1946	czerwiec 1899/mianowanie; 17.08.1899-sierpień 1919; administrator /patrz poniżej/
Jan Bieniasiewicz, 1839-1903	01.10.1900-1901; tymczasowy administrator
Stanisław Kamiński, 1884-	13.08.1919-29.09.1919; administrator
Bronisław Malinowski, 1863-1946	29.09.1919-10.05.1920; administrator /patrz powyżej/
Marian Sobieszczański, 1867-1933	11.05.1920-ok. maj 1922; proboszcz
Franciszek Zygmunt, 1872-1942	ok. maj 1922-; proboszcz
Edward Ludwicki, 1927-2013	16.07.1977-05.06.2002; proboszcz
Ryszard Sierkowski, 1946-2011	06.06.2002-12.07.2011; proboszcz
Jerzy Tworek, 1965-	05.08.2011-2022-; proboszcz

²⁰⁴³ Kramarz Rozmieszczenie, s. 447-478.

²⁰⁴⁴ Ziemia Lubelska 1916, Nr 95, s. 6; Ziemia Lubelska 1916, Nr 145, s. 3.

9.14. Tarnoszyn (RL), św. Stanisława Biskupa, diecezja zamojsko-lubaczowska

Gmina Ulhówek, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- tarnoszyński diecezji zamojsko-lubaczowskiej (-2019-2025-).

Tabela 606 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Tarnoszyn

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Mariusz Leszczyński, 1957-	03.07.1990-13.06.1998, proboszcz
Jerzy Pytlik, 1962-	1998-20.06.2007; proboszcz
Władysław Gudź, 1957-	20.06.2007-2018-; proboszcz

9.15. Tarnów (PR)

Gmina Wierzbica, pow. chełmski, woj. lubelskie.

Dekanat²⁰⁴⁵:

- 1-szy chełmski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiwnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Tarnów (gmina Olchowiec) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu²⁰⁴⁶.

Tabela 607 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Tarnów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Melecjusz Teodorowicz	-1908-1912-; proboszcz

9.16. Tarnów (RG), św. Trójcy

Gmina Wierzbica, pow. chełmskie, woj. lubelskie.

Dekanat²⁰⁴⁷:

- chełmski diecezji chełmskiej (-1696-1749-),
- krasnostawski diecezji chełmskiej (-1760-),
- lubelski diecezji chełmskiej (-1833-1865-).

3 lipca **1760** roku cerkiew parafialna Trójcy św. leżąca w dobrach sędziego grodzkiego chełmskiego Wereszczyńskiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bielskiego

²⁰⁴⁵ PKLG 1909, s. 258; PKLG 1910, s. 264; PKLG 1911, s. 266; PKLG 1912, s. 278.

²⁰⁴⁶ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

²⁰⁴⁷ Rocznik RWCh 1847, s. 293; Spis DGCh 1863, s. 14; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1190, k. 16.

Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowości: Tarnów, Wólka Tarnowska²⁰⁴⁸.

Tabela 608 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Tarnów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Paweł Kozłowicz	-03.07.1760-; paroch
Tomasz Kalinowski, 1770-	-1814-1816-; proboszcz
Grzegorz Kurmanowicz, 1804-	-1847-; administrator
Faustyn Parczewski, 1821-	-1863-1865-; proboszcz

Diak:

- Andrzej *Leściuk* (1858-27.07.1865-). Urodził się w 1835 roku (około)²⁰⁴⁹.

9.17. Tartaków (RG)

Współcześnie miasto Tartaków, rejon czerwonogradzki, obwód lwowski, Ukraina.

Według rejestru poborowego z 1472 roku we wsi Tartaków /Tarthakow/ leżącej w powiecie sokalskim województwa bełskiego funkcjonowała cerkiew. Wieś obejmowała 8 łanów powierzchni. Wieś od nadania Siemowita IV w 1415 roku własność Trzciskich (herbu Rawa)²⁰⁵⁰.

9.18. Tartaków (RL), 1578-, św. Michała Archanioła

Współcześnie miasto Tartaków, rejon czerwonogradzki, obwód lwowski, Ukraina.

Dekanat²⁰⁵¹:

- sokalski diecezji chełmskiej (09.07.1604-18.06.1624-15.09.1694-20.07.1717-1772),
- sokalski diecezji przemyskiej (1772-1785-),
- sokalski diecezji lwowskiej (1791-),
- bełski diecezji lwowskiej (-1814-1861-),
- żółkiewski archidiecezji lwowskiej (-2019-2025-).

Kaplice:

- Tartaków, cmentarz (-1861-),
- Łuczyce (-1861-),
- Perespa (-1861-).

W 1578 roku fundatorem kościoła był Franciszek Salezy Potocki²⁰⁵².

W 1603 roku fundację odnowiła Katarzyna Trzciska wdowa po kasztelanie lubaczowskim Zygmuncie Trzciskim. Kościół otrzymał tytuł św. Michała Archanioła²⁰⁵³.

9 lipca 1604 roku, na synodzie diecezjalnym, parafia została włączona do dekanatu

²⁰⁴⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 287, 288.

²⁰⁴⁹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1184, k. 29; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1185, k. 33.

²⁰⁵⁰ AGZ T.XIX, Nr 2521; Janeczek Rejestr 1472, s. 52.

²⁰⁵¹ Spis DLwów 1815, s. 23; Spis DLwów 1862, s. 35; Concilia Poloniae T.9, s. 9-20, 23-38, 66-78, 83-130, 133-178, 214-292.

²⁰⁵² Spis DLwów 1862, s. 35.

²⁰⁵³ Spis DLwów 1862, s. 35.

sokalskiego diecezji chełmskiej²⁰⁵⁴.

Rejestr poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzony 7 listopada 1673 roku wymienia parafię Tartaków w dekanacie sokalskim (z komendarzem)²⁰⁵⁵.

Rejestr poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzony 31 stycznia 1675 roku notuje parafię Tartaków w dekanacie sokalskim. Do opodatkowania zgłoszono komendarza i kantora²⁰⁵⁶.

W 1772 roku kościół (św. Michała Archaniola) był murowany, pod patronatem szlacheckim (woj. bełskie)²⁰⁵⁷.

W 1785 roku parafia Tartaków leżała w dekanacie sokalskim diecezji przemyskiej oraz obejmowała miejscowości Bobiatyn, Horbków, Komarów, Kopytów, Laszki, Leszczatów, Łuczyce, Perespa, Perwiatycze, Spasów, Świtarzów, Tartaków, Wolica, Zubków i liczyła 935 parafian²⁰⁵⁸. Wszystkie miejscowości współcześnie leżą na Ukrainie.

Kościół konsekrowano w 1794 roku²⁰⁵⁹.

Kolatorami byli: sukcesorzy Miączyńskiego²⁰⁶⁰ (-1814-), Ksawery Rosnowski i Antonina z Siekierzyńskich Rosnowska²⁰⁶¹ (-1861-).

W kościele znajdowały się obrazy Trzczańskich i Potockich oraz dwie tablice marmurowe poświęcone proboszczom parafii: ks. Augustynowi Kostkiewiczowi (tablica z 1865) i ks. Janowi Kuźmiewiczowi²⁰⁶².

Cudowny obraz NMP Niepokalanej, z tego kościoła, znajduje się w kościele w Łukawcu, koło Lubaczowa.

Tabela 609 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Tartaków

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Sieprawski, -1681	-1666-1672-; proboszcz
Mikołaj Kucharski	-1727-; proboszcz
Augustyn Kostkiewicz, -1803	-01.03.1803; proboszcz
Wojciech Nowoswięcki, 1787-	-1814-; proboszcz
Jan Kuźmiewicz, 1793-1858	-1847-05.11.1858; proboszcz
Wierzchowski Józef [Filip Józef], 1815-1894	1859-12.12.1894; proboszcz

9.19. Tehłów /Tychłów/ (RG), św. Praksedy

Współcześnie wieś Tehłów, rejon czerwonogrodzki, obwód lwowski, Ukraina.

Dekanat:

²⁰⁵⁴ Concilia Poloniae T.9, s. 9-20, 83-130.

²⁰⁵⁵ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 192, 193.

²⁰⁵⁶ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 245.

²⁰⁵⁷ Litak KŁR, s. 3161-366.

²⁰⁵⁸ Kramarz Rozmieszczenie, s. 447-478.

²⁰⁵⁹ Spis DLwów 1862, s. 35.

²⁰⁶⁰ Spis DLwów 1815, s. 23.

²⁰⁶¹ Spis DLwów 1862, s. 35.

²⁰⁶² Sokalski Bronisław (1858-1929), „Powiat sokalski pod względem geograficznym, etnograficznym, historycznym i ekonomicznym”, Lwów, 1899, s. 317.

- bełski diecezji chełmskiej (-1696-),
- uhnowski diecezji chełmskiej (-1761-).

Kolatorem cerkwi św. Praksedy w Tehlowie był Feliks Świeżawski (-03.11.1760-)²⁰⁶³.

15 stycznia 1761 roku parafialna cerkiew (dekanatu uhnowskiego) była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość: Tehłów /Tychłów/. Do spowiedzi przystępowało około 100 osób. Wówczas cerkiew nie miała parocha²⁰⁶⁴.

Tabela 610 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Tehłów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Piotr Sydorowicz	przed 03.11.1760; paroch
Grzegorz Tyski, 1734-	03.11.1760/prezenta;

9.20. Telatyn (PR)

Gmina Telatyn, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat²⁰⁶⁵:

- 2-gi tomaszowski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca 1919 roku majątek cerkwi **Telatyn** (gmina Telatyn, pow. tomaszowski) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu²⁰⁶⁶.

Tabela 611 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Telatyn

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Makar	-1908-1912-; proboszcz
Aleksander Jasiewicz, 1862-	18.05.1923-23.11.1923; proboszcz
Teofil Kowalczyk, 1882-1976	26.10.1931-07.01.1932; proboszcz

9.21. Telatyn (RG), św. Michała Archanioła

Gmina Telatyn, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat²⁰⁶⁷:

²⁰⁶³ APL ChKG, sygn. 35/95/0/12.1/636, k. 76.

²⁰⁶⁴ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 442.

²⁰⁶⁵ PKLG 1909, s. 234; PKLG 1910, s. 240; PKLG 1911, s. 242; PKLG 1912, s. 251.

²⁰⁶⁶ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

²⁰⁶⁷ Rocznik RWCh 1847, s. 299; Spis DGCh 1863, s. 21; APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/103, k. 182, 183; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1184, k. 54.

- tyszowiecki diecezji chełmskiej (-1683-1875).

Cerkiew filialna:

- Dutrów (-1842-1863-). Kolatorem cerkwi był Józef Wydźga (-1842-)²⁰⁶⁸.
- Radków (-1842-1863-). Kolatorem cerkwi był Ludwik Pawłowski (-1842-)²⁰⁶⁹.

Kolatorami cerkwi byli:

- Martyn Józef Grzymała (-25.05.1729-03.11.1732-)²⁰⁷⁰,
- Franciszek Ostrowski (-25.05.1729-03.11.1732-)²⁰⁷¹,
- Tomasz Gąsecki (-03.11.1732-)²⁰⁷².

4 listopada 1732 roku cerkiew św. Michała Archanioła w Telatynie wizytował komisarz, wyznaczony przez biskupa chełmskiego, ks. Józef Ostaszewski, przy współudziale ks. Mikołaja Sarabkiewicza (proboszcz parafii Dub, dziekan tyszowiecki). Cerkiew była w dobrym stanie. Parochem cerkwi był wówczas ks. Eliaz Waszkiewicz²⁰⁷³.

Do parafii należała wieś Telatyn (-1732-).

25 maja 1761 roku parafialna cerkiew św. Michała Archanioła (dekanatu tyszowieckiego) leżąca w dobrach łowczyny horodelskiej Grzymaliny była wizytowana przez biskupa chełmsko-belskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość: Telatyn. Do spowiedzi przystępowało około 400 osób²⁰⁷⁴.

30 marca 1828 roku zostało ustanowione bractwo przy cerkwi parafialnej, bractwo istniało w 1833 roku (wówczas do bractwa należało 10 osób)²⁰⁷⁵.

Kolatorem cerkwi był rząd (-1842-)²⁰⁷⁶.

Naczelnik powiatu hrubieszowskiego ogłosił na 4 maja 1843 roku licytację na budowę plebanii dla proboszcza parafii r.g. Telatyn za sumę wywoławczą 707 rs 40 i pół kopiejki²⁰⁷⁷.

Tabela 612 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Telatyn

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Leszek	przed 25.05.1729; paroch; zmarł przed 25.05.1729
Eliasz Waszkiewicz, 1699-	25.05.1729/prezenta-25.05.1761-; paroch
Michał Panasiński, 1786-1851	-1832-22.01.1851; proboszcz
Antoni Laurysiewicz, 1821-1876	20.02.1852-1867-; administrator/proboszcz

Diacy:

- Jozafat Moroz (-1828; biogram w GSB).
- Jan Bojkowski²⁰⁷⁸ (-25.07.1865-).

²⁰⁶⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 489, 490.

²⁰⁶⁹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 489, 490.

²⁰⁷⁰ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/103, k. 182, 183.

²⁰⁷¹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/103, k. 182, 183.

²⁰⁷² APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/103, k. 182, 183.

²⁰⁷³ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/103, k. 182, 183.

²⁰⁷⁴ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 424.

²⁰⁷⁵ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 51, 52.

²⁰⁷⁶ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 489, 490.

²⁰⁷⁷ DzUrz GL 1843, Nr 16, s. 163.

²⁰⁷⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1184, k. 54.

9.22. Teniatyska (RG), św. Dymitra

Gmina Lubycza Królewska, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- potylicki diecezji przemyskiej

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z 1675 roku notuje popa w królewskiej wsi Teniatyska²⁰⁷⁹.

Cerkiew drewniana św. Dymitra została zbudowana w 1754 roku²⁰⁸⁰. Cerkiew nie zachowała się. Zachowała się drewniana dzwonnica, którą przeniesiono w 1993 roku na cmentarz w miejscowości Lubycza Królewska (na cmentarz przycerkiewny w dawnej Lubyczy Kameralnej). Dzwonnica została wpisana do rejestru zabytków (A/499, 05.06.1992).

9.23. Teratyn (PR), św. Mikołaja

Gmina Uchanie, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie.

Dekanat²⁰⁸¹:

- 2-gi hrubieszowski diecezji chełmsko-warszawskiej (23.05.1875-31.07.1905),
- 2-gi hrubieszowski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

17 kwietnia 1906 roku biskup diecezji chełmsko-lubelskiej Eulogiusz wizytował cerkiew w Teratynie, jako pierwszą podczas „marszruty w 1906 roku”²⁰⁸².

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca 1919 roku majątek cerkwi Teratyn (gmina Jarosławiec) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu²⁰⁸³.

W nocy z 14 na 15 listopada 1934 roku dokonano włamania do cerkwi prawosławnej w Teratynie (poprzez otwór w drzwiach zrobiony świdrem). Skradziono butelkę wina i 7 zł²⁰⁸⁴.

28 lipca 1935 roku ks. dziekan z Hrubieszowa, w towarzystwie ośmiu księży, dokonał poświęcenia cerkwi w Teratynie, która została gruntownie odremontowana. Po uroczystości duchownych przyjął ks. pułkownik Martysz zamieszkały w Teratynie²⁰⁸⁵.

Tabela 613 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Teratyn

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Teodor Czuczman, 1851-	-1877-1902-; proboszcz

²⁰⁷⁹ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 773.

²⁰⁸⁰ Słownik GKP T. XII, s. 709.

²⁰⁸¹ PKLG 1885, s. 75; PKLG 1887, s. 79; PKLG 1892, s. 228; PKLG 1898, s. 225, 226; PKLG 1899, s. 204; PKLG 1900, s. 206; PKLG 1901, s. 208; PKLG 1902, s. 268; PKLG 1903, s. 228; PKLG 1904, s. 276; PKLG 1905, s. 255; PKLG 1906, s. 178; PKLG 1907, s. 143; PKLG 1908, s. 142; PKLG 1909, s. 150; PKLG 1910, s. 153; PKLG 1911, s. 160; PKLG 1912, s. 163;

²⁰⁸² CCZ 1906, Nr 7, s. 207.

²⁰⁸³ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

²⁰⁸⁴ APL UWL, sygn. 35/403/0/2/1753, k. 113.

²⁰⁸⁵ APL UWL, sygn. 35/403/0/2/1748, k. 79.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Andrzej Lewicki /Lewitski/	-1903-1905; proboszcz
Marcjan Mogielnicki /Marceli/, 1848-	-31.03.1906; proboszcz
Antoni Kudrzyński	1906-1908-; proboszcz
Filip Jarmołowicz	-1908-1912-; proboszcz
Aleksander Radzik, 1879-	31.11.1920-08.11.1923; proboszcz
Teodozjusz Matwiejczuk, 1902-1988	27.07.1931-17.09.1931; zarządca 17.09.1931-1939; proboszcz

Psalmiści (biogramy w GSB):

- Wyszywaniuk Konstanty (-1900-1906-).

9.24. Teratyn (RG), św. Mikołaja

Gmina Uchanie, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie.

Dekanat²⁰⁸⁶:

- horodelski diecezji chełmskiej (-1696-1875).

25 lipca 1760 roku cerkiew św. Mikołaja była wizytowana przez biskupa chełmsko-bielskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowości: Miedniki, Mojsławice, Teratyn²⁰⁸⁷.

Kolatorem cerkwi był Tadeusz Turkuł (-1842-)²⁰⁸⁸.

Tabela 614 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Teratyn

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Bazyli Szybkowski	-25.07.1760-; paroch
Łukasz Zborowicki, 1771-1829	-1811-1816-25.05.1829; paroch
Michał Harasowski, 1806-1887	-1847-1864-; proboszcz

Diak-organista:

- Jan Szutowski (06.05.1861-23.06.1865-). Urodził się w 1835 roku (około)²⁰⁸⁹.

9.25. Teratyn (RL), 19.08.1948-, św. Stanisława Biskupa, diecezja zamojsko-lubaczowska

Gmina Uchanie, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie.

Dekanat²⁰⁹⁰:

- hrubieszowski diecezji lubelskiej (-1967-31.03.1974),
- uchański diecezji lubelskiej (01.04.1974-25.03.1992),
- hrubieszowsko-północny diecezji zamojsko-lubaczowskiej (25.03.1992-2025-).

²⁰⁸⁶ Rocznik RWCh 1847, s. 290; Spis DGCh 1863, s.10; APL ChKG, sygn.: 35/95/0/6/147, k. 48; 35/95/0/14/1185, k. 37; 35/95/0/14/1187, k. 73, 74.

²⁰⁸⁷ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 236, 237.

²⁰⁸⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 427, 428.

²⁰⁸⁹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1184, k. 25; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1185, k. 37.

²⁰⁹⁰ Spis DL 1966, s. 119; Spis DZL 2010, s. 76.

Kościół wybudowany, jako cerkiew prawosławna, w **1880** roku. Cerkiew została rekuncyliowana 18 sierpnia **1919** roku²⁰⁹¹.

Kościół filialny parafii Trzeszczany (18.09.1919-1920-).

Parafia została erygowana **19 sierpnia 1948** roku.

Tabela 615 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Teratyn

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Józef Telakowski, 1904-1986	1948-1968; administrator
Zenon Nowicki, 1928-2017	22.03.1968-25.09.1976; proboszcz
Alojzy Fałkowski, 1931-2012	1988-27.06.2006; proboszcz
Stanisław Błaszczuk, 1968-	24.05.2004-26.10.2006; administrator 27.10.2006-2020-; proboszcz
Adam Palonka, 1975-	16.08.2023-2024-; administrator

9.26. Terebela (RG)

Gmina Biała Podlaska, pow. bialski, woj. lubelskie.

Dekanat²⁰⁹²:

- bialski diecezji chełmskiej (-1847-).

Tabela 616 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Terebela

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Paweł Firsewicz, -1830	-22.03.1830; proboszcz
Jan Karpowicz, 1810-	-1847-; administrator

9.27. Terebiń (PR)

Gmina Werbkowice, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie.

Dekanat²⁰⁹³:

- 1-szy hrubieszowski diecezji chełmsko-warszawskiej (23.05.1875-1899),
- 3-ci hrubieszowski diecezji chełmsko-warszawskiej (1900-31.05.1907),
- 3-ci hrubieszowski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

Rejestr poborowy powiatu grabowieckiego województwa bełskiego z **1472** roku wymienia wieś szlachecką Terebiń /Trebyen/ obejmującą 2¼ łana powierzchni oraz cerkiew i tawernę. Wg Janeczko wieś o zmiennej przynależności, do ziemi chełmskiej bądź bełskiej²⁰⁹⁴.

²⁰⁹¹ Spis DL 1920, s. 108.

²⁰⁹² Rocznik RWCh 1847, s. 288.

²⁰⁹³ PKLG 1885, s. 75; PKLG 1887, s. 79; PKLG 1892, s. 228; PKLG 1898, s. 224, 225; PKLG 1899, s. 203, 204; PKLG 1904, s. 276; PKLG 1905, s. 256; PKLG 1906, s. 179; PKLG 1907, s. 144; PKLG 1908, s. 143; PKLG 1909, s. 150; PKLG 1910, s. 153; PKLG 1911, s. 161; PKLG 1912, s. 164;

²⁰⁹⁴ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/19, k. 1-14; Janeczko Rejestr 1472, s. 38.

1 maja **1906** roku biskup diecezji chełmsko-lubelskiej Eulogiusz przeprowadził wizytację cerkwi w miejscowości Terebiń²⁰⁹⁵.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiwnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Terebiń został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu²⁰⁹⁶.

Tabela 617 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Terebiń

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Izydor Pańkowski	-1891-1908-; proboszcz
Tomasz Słomiński	-1908-1912-; proboszcz

Psalmiści:

- Stepanow Piotr (-1887-; żona Olga Teodor; ślub odbył się, 6 lutego 1887 roku, w prawosławnej cerkwi w Bereściu)²⁰⁹⁷.

9.28. Terebiń (RG), Eliasza Proroka i św. Dymitra

Gmina Werbkowice, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie.

Dekanat²⁰⁹⁸:

- hrubieszowski diecezji chełmskiej (-1696-1875).

Według rejestru poborowego z **1472** roku we wsi szlachecka Terebiń /Trebyen/ leżąca w województwie bełskim znajdowała się cerkiew²⁰⁹⁹.

8 marca **1760** roku cerkiew św. Eliasza i św. Dymitra w dobrach wojewody brzeskiego Karola Sapięhy była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała: Strzyżowiec, Terebiń, Terebiniec²¹⁰⁰.

Kolator cerkwi: Józef Gołuchowski (-**1816**-)²¹⁰¹.

20 maja **1855** roku w kościele r.g. w Terebiniu zostało odprawione nabożeństwo żałobne po śmierci cara Mikołaja I Pawłowicza²¹⁰².

Tabela 618 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Terebiń

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Stefan Boniecki, 1693-	-1760-; paroch
Jan Łopacki	-1816-; paroch
Roman Rogalski, 1808-1856	-09.02.1837-; administrator

²⁰⁹⁵ CCZ 1906, Nr 7, s. 207.

²⁰⁹⁶ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

²⁰⁹⁷ APZ APP Bereś, sygn. 88/650/0/-/12, k. 28/5.

²⁰⁹⁸ Rocznik RWCh 1847, s. 291; Spis DGCh 1863, s. 11; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1185, k. 41.

²⁰⁹⁹ Janeczek Rejestr 1472, s. 38.

²¹⁰⁰ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 195, 196.

²¹⁰¹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/6/147, k. 46.

²¹⁰² APL ChKG, Nabożeństwa żałobne z okazji zgonu cara Mikołaja I, sygn. 35/95/0/16/1214, k. 5.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Mikołaj Nazarewicz, 1819-1895	-1847-; administrator
Onufry Attali Śmigielski, 1817-	-1849-03.04.1851; administrator
Mikołaj Malczyński, 1816-1877	04.04.1851-ok. 02.10.1858; administrator
Jan Rogalski, 1835-	ok. 05.10.1858-1863-; administrator

9.29. Terebiń (RL), 03.04.1990-, św. Apostołów Piotra i Pawła, diecezja zamojsko-lubaczowska

Gmina Werbkowice, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- (...) diecezji lubelskiej (03.04.1990-25.03.1992),
- hrubieszowsko-południowy diecezji zamojsko-lubaczowska (25.03.1992-2025-).

W lipcu/sierpniu **1919** roku Kuria Diecezjalna Lubelska udzieliła pozwolenia księdzu z kościoła filialnego (ks. Józefowi Sikorskiemu) w Malicach do poświęcenia cerkwi w Terebinu²¹⁰³.

Cerkiew została wyświęcona 7 września **1919** roku przez ks. Józefa Sikorskiego²¹⁰⁴.

Parafię erygował, 3 kwietnia **1990** roku, biskup lubelski Bolesław Pylak. Parafia została wyodrębniona z parafii Werbkowice.

Tabela 619 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Terebiń

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Bolesław Michalski, 1948-	1990-1998; proboszcz
Zenon Góra, 1966-	10.10.1998-20.01.2005; proboszcz
Jacek Rak	2005-27.10.2006; proboszcz
Jarosław Ziarkiewicz, 1967-	27.10.2006-01.10.2008; proboszcz
Wiesław Zborowski, 1967-	01.10.2008-2020-; proboszcz

9.30. Terespol (PR)

Gmina Terespol, pow. bialski, woj. lubelskie.

Tabela 620 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Terespol

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Feliks Michałowski	-1880-; proboszcz

²¹⁰³ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1919, Nr 8, s. 255.

²¹⁰⁴ AAN MWRiOP, sygn. 2/14/0/5/872, k. 5.

9.31. Terespol (RG)

Gmina Terespol, pow. bialski, woj. lubelskie.

Dekanat²¹⁰⁵:

- kodeński diecezji chełmskiej (-1833-1865-).

Tabela 621 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Terespol

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Michał Horaczko, -1827	-01.01.1810-11.09.1827; proboszcz
Eliasz Sajkowicz	01.01.1826-31.12.1826-; administrator
Damian Ostrowski	-1829-; proboszcz
Andrzej Koncewicz, -1834	-04.08.1834; proboszcz
Jan Śmigielski, 1819-1880	1845-1847-1855; administrator
Jerzy Koncewicz, 1832-	1854-; administrator
Kalixt Koncewicz, 1805-	-1863-; proboszcz
Feliks Michałowski	
Józef Kolbus, 1840-1883	01.08.1873-17.02.1873; proboszcz

9.32. Terespol (RL), Trójcy św. /SSS. Trinit./, diecezja siedlecka

Gmina Terespol, pow. bialski, woj. lubelskie.

Dekanat²¹⁰⁶:

- bialski diecezji lubelskiej (-1909-1918),
- bialski diecezji podlaskiej (1918-1924-),
- terespolski diecezji siedleckiej (-2018-2025-).

Tabela 622 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Terespol

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Stanisław Lipiński, 1830-1870	-09.03.1870; administrator
Antoni Gryczyński, 1851-1943	-24.12.1885; administrator
Władysław Solnicki, 1866-	03.10.1908-23.08.1920; administrator sierpień 1914-listopad 1915-; zawieszenie
Kazimierz Remiszewski, 1883-1941	ok. sierpień 1914-nie później niż do listopada 1915 roku; administrator tymczasowy
Marian Juszczyk	ok. listopad 1915-; tymczasowy administrator
Stefan Ginalski, 1889-1954	-12.09.1924-25.11.1928-; proboszcz
Zdzisław Dudek	-2018-; proboszcz

²¹⁰⁵ Rocznik RWCh 1847, s. 292; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1185, k. 44; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 27-30.

²¹⁰⁶ Spis DL 1909, s. 79; Spis DL 1915, s. 53.

9.33. Tereszpól (PR)

Gmina Tereszpól, pow. biłgorajski, woj. lubelskie.

Dekanat²¹⁰⁷:

- zamojski diecezji chełmsko-warszawskiej (23.05.1875-31.12.1879),
- 1-szy biłgorajski diecezji chełmsko-warszawskiej (01.01.1880-31.07.1905),
- 1-szy biłgorajski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Tereszpól (gmina Tereszpól) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu²¹⁰⁸.

Tabela 623 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Tereszpól

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Seweryn Mogielnicki, -1915	-1878-; proboszcz
Bazyli Teodorowicz, 1866-	-1903-1905-; proboszcz
Włodzimierz Łukasiuk	-1906-1912-; proboszcz

Psalmiści (biogramy w GSB):

- Aleksander Żukowski (-30.09.1906)²¹⁰⁹.

9.34. Tereszpól (RG), św. Paraskiewy, Najświętszej Maryi Panny Różańcowej, Opieki Matki Boskiej

Gmina Tereszpól, pow. biłgorajski, woj. lubelskie.

Dekanat²¹¹⁰:

- szczebrzeszyński diecezji chełmskiej (-1749-1875).

22 października **1759** roku cerkiew św. Paraskiewy w dobrach wojewody Zamoyskiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała: Tereszpól²¹¹¹.

Kolatorem cerkwi Najświętszej Maryi Panny Różańcowej w Terespolu był Klemens Jerzy Zamoyski (-**1760**-)²¹¹².

W **1827** roku zostało ustanowione bractwo przy cerkwi parafialnej, bractwo istniało w **1833** roku (wówczas do bractwa należały 34 osoby)²¹¹³.

²¹⁰⁷ PKLG 1879, s. 80, 81; PKLG 1904, s. 274; PKLG 1905, s. 254; PKLG 1906, s. 158; PKLG 1907, s. 126; PKLG 1908, s. 126; PKLG 1909, s. 133; PKLG 1910, s. 136; PKLG 1911, s. 144; PKLG 1912, s. 146.

²¹⁰⁸ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

²¹⁰⁹ CCZ 1906, Nr 20, s. 701.

²¹¹⁰ Rocznik RWCh 1847, s. 296; Spis DGCh 1863, s. 18; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1187, k. 73, 74; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1185, k. 4.

²¹¹¹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 165, 166.

²¹¹² APL ChKG, sygn. 35/95/0/12.1/636, k. 74.

²¹¹³ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 43, 44.

Kolatorzem cerkwi była Ordynacja Zamojska (-1842-)²¹¹⁴.

Cerkiew została wybudowana w **1851** roku. W **1918** roku rekoncyliowana na kościół rzymskokatolicki²¹¹⁵.

Tabela 624 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów greckokatolickiej parafii Tereszpól

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jakub Panasiewicz	-16.04.1734-; proboszcz
Michał Panasiewicz, 1713-1760	-19.11.1738-przed 08.07.1760; proboszcz
Jan Panasiewicz, 1738-	08.07.1760/prezenta; 01.05.1762/prezbiter-; proboszcz
Michał Bojarski, 1806-	-1846-1865-; proboszcz

Diak-nauczyciel:

- Józef Zubański²¹¹⁶ (03.11.1851/instalacja-1857),
- Mikołaj Błyszkosz²¹¹⁷ (29.08.1857/mianowanie-).

Diak:

- Stefan Radzik²¹¹⁸ (-20.08.1865-).

9.35. Tereszpól (RL), 10.02.1919-, Matki Bożej Częstochowskiej, diecezja zamojsko-lubaczowska

Gmina Tereszpól, pow. biłgorajski, woj. lubelskie.

Dekanat²¹¹⁹:

- tarnogrodzki diecezji lubelskiej (10.02.1919-1922-),
- zamojski diecezji lubelskiej (-1938-),
- szczebrzeszyński diecezji lubelskiej (-1948-),
- tereszpolski diecezji zamojsko-lubaczowskiej (25.03.1992-2025-).

Poświęcenie kościoła, wybudowanego w **1851** roku jako cerkiew greckokatolicka, w Tereszpolu zostało dokonane 11 sierpnia **1918** roku²¹²⁰.

10 lutego 1919 roku Kuria Diecezjalna Lubelska utworzyła filię z prawami parafialnymi przy kościele w Tereszpolu²¹²¹.

Wizytacja pasterska została przeprowadzona w **1932** roku²¹²².

Tabela 625 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Tereszpól

²¹¹⁴ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 471, 472.

²¹¹⁵ Spis DL 1939, s. 218.

²¹¹⁶ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1186, k. 388; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1188, k. 343.

²¹¹⁷ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1188, k. 406.

²¹¹⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1185, k. 4.

²¹¹⁹ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1919, Nr 3, s. 73, 74; Spis DL 1919; Spis DL 1939, s. 218; Spis DL 1948, s. 154.

²¹²⁰ KPZA 1918, Nr 11, s. 63, 64; Spis DL 1939, s. 218.

²¹²¹ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1919, Nr 3, s. 88.

²¹²² Spis DL 1948, s. 154.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Antoni Kotyło, 1877-1945	03.05.1918-30.12.1918; proboszcz
Jan Juźwiak /Jóźwiak/, 1885-1954	-1923-1925-; proboszcz
Julian Kiliński, 1864-	1928-01.03.1948-; administrator, proboszcz
Feliks Gąska, 1909-	1947-01.01.1948-1967-; administrator, proboszczem był ks. Julina Kiliński
Jan Mackiewicz, 1923-2013	-02.09.1998; proboszcz
Antoni Gębala, 1955-	02.09.1998-16.08.2023; proboszcz
Janusz Dudzicz, 1965-	16.08.2022-2023-; proboszcz

9.36. Tetewczyce (RG), Wniebowstąpienia Pańskiego

Współcześnie wieś, rejon radziechowski, obwód lwowski, Ukraina.

Dekanat:

- stojanowski diecezji chełmskiej (-1761-).

30 października 1761 roku parafialna cerkiew Wniebowstąpienia Pańskiego (dekanatu stojanowskiego) leżąca w dobrach Kadłubiskich była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość: Tetewczyce. Do spowiedzi przystępowało około 200 osób²¹²³.

Tabela 626 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Tetewczyce

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Bazyli Liczewski	-30.10.1761-; paroch

9.37. Tomaszowice (RL), św. Apostołów Piotra i Pawła, archidiecezja lubelska

Tabela 627 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Tomaszowice

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Witold Korsak	1936-; administrator
Jan Dudek	-22.06.2002; proboszcz

9.38. Tomaszów Lubelski (PR), św. Mikołaja Cudotwórcy

Gmina Tomaszów Lubelski, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat²¹²⁴:

- 1-szy tomaszowski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

²¹²³ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 537, 538.

²¹²⁴ PKLG 1909, s. 233; PKLG 1910, s. 239; PKLG 1911, s. 242; PKLG 1912, s. 251.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Tomaszów Lubelski został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu²¹²⁵.

Tabela 628 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Tomaszów Lubelski

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Izasaław Gołowacki, 1854-1904	01.12.1903-; pomocnik proboszcza
Kornel Gerasimowicz	-1908-1912-; proboszcz
Michał Boniecki, 1871-	-01.10.1919-; proboszcz (parafia św. Mikołaja)
Teodor Borecki, 1899-	maj 1935-1937-; proboszcz (parafia św. Mikołaja)

9.39. Tomaszów Lubelski (RG), św. Jerzego Męczennika

Gmina Tomaszów Lubelski, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat²¹²⁶:

- tyszowiecki diecezji chełmskiej (-1683-)
- tomaszowski diecezji chełmskiej (-1696-1875).

Cerkiew filialna:

- Wieprzowe Jezioro (-1842-1863-)²¹²⁷.
- Rogózno (06.06.1761-).

14 września **1721** roku zostało ustanowione bractwo przy cerkwi parafialnej, bractwo istniało w **1833** roku (wówczas do bractwa należało 35 osób)²¹²⁸.

7 czerwca **1761** roku parafialna cerkiew św. Jerzego (dekanatu tomaszowskiego) leżąca w dobrach Ordynacji Zamojskiej była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość: miasto Tomaszów Lubelski. Do spowiedzi przystępowało około 120 osób²¹²⁹.

W **1815** roku w gestii parocha tomaszowskiego były trzy cerkwie, z których dwie filialne zostały zamienione w **1810** roku na magazyny wojskowe przez „wojska sowieckie”²¹³⁰.

Kolatorem cerkwi była Ordynacja Zamojska (-**1842**-)²¹³¹.

23 sierpnia **1858** roku została urządzona we wsi Tomaszowie Lubelskim szkoła parafialna grecko-unicka. Dla nauczyciela oferowano pensję roczną 60 rubli srebrnych²¹³².

Tabela 629 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii

²¹²⁵ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

²¹²⁶ Rocznik RWCh 1847, s. 298; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1185, k. 27.

²¹²⁷ Rocznik RWCh 1847, s. 298; Spis DGCh 1863, s. 20.

²¹²⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 47, 48.

²¹²⁹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 489, 490.

²¹³⁰ APL ChKG, sygn. 35/95/0/9.2/234, k. 14.

²¹³¹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 477, 478.

²¹³² APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1187, k. 465.

Tomaszów Lubelski

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Bazyli Winogrodzki	-07.06.1761-; paroch
Andrzej Zabawski, 1768-1830	-1815-13.08.1830; proboszcz
Jan Podkowicz, 1800-1848	14.08.1830-05.01.1848; administrator a następnie proboszcz
Ignacy Krypiakiewicz, 1814-	01.01.1847-31.01.1848-; administrator
Mikołaj Nazarewicz, 1819-1895	ok. 14.02.1848-1863-; administrator a następnie proboszcz

Diaci:

- Tomasz Czajka (1858-11.08.1865-; absolwent Szkoły Śpiewaków w Chełmie). Urodził się w 1836 roku (około)²¹³³.

9.40. Tomaszów Lubelski (RG), św. Mikołaja

Gmina Tomaszów Lubelski, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- tyszowiecki diecezji chełmskiej (-1683-)
- tomaszowski diecezji chełmskiej (-1696-1875).

7 czerwca 1761 roku parafialna cerkiew św. Mikołaja (dekanatu tomaszowskiego) leżąca w dobrach Ordynacji Zamojskiej była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość: przedmieście Tomaszów Lubelski. Do spowiedzi przystępowało około 80 osób²¹³⁴.

Tabela 630 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Tomaszów Lubelski

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Eustachiusz Białczyński	-07.06.1761-; paroch

9.41. Tomaszów Lubelski (RG), Wniebowzięcia NMP

Gmina Tomaszów Lubelski, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- tyszowiecki diecezji chełmskiej (-1683-)
- tomaszowski diecezji chełmskiej (-1696-1875).

8 czerwca 1761 roku parafialna cerkiew Wniebowzięcia NMP (dekanatu tomaszowskiego) leżąca w dobrach Ordynacji Zamojskiej była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość: ulice miasta Tomaszów Lubelski: „Roguzińska, Łosienniecka, Szeroka”. Do spowiedzi przystępowało

²¹³³ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1185, k. 27; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1184, k. 3; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1187, k. 2.

²¹³⁴ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 490, 491.

około 100 osób²¹³⁵.

Tabela 631 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Tomaszów Lubelski

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Obuchowicz	-08.06.1761-; paroch

9.42. Tomaszów Lubelski (RL), Najświętszego Serca Pana Jezusa, diecezja zamojsko-lubaczowska

Gmina Tomaszów Lubelski, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- tomaszowski diecezji zamojsko-lubaczowskiej (25.03.1992-31.08.1994).
- tomaszowsko-południowy diecezji zamojsko-lubaczowskiej (01.09.1994-2025-).

Poświęcenia fundamentów pod kościół Najświętszego Serca Pana Jezusa dokonał, 4 maja **1937** roku, ks. Antoni Gryczyński.

Tabela 632 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Najświętszego Serca Pana Jezusa w Tomaszowie Lubelskim

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Czesław Szuran, 1938-	1987-1993; proboszcz
Jan Krawczyk, 1949-	09.08.1993-07.11.2015; proboszcz
Jerzy Sopol, 1962-	07.11.2015-2018-; proboszcz

9.43. Tomaszów Lubelski (RL), św. Józefa, diecezja zamojsko-lubaczowska

Gmina Tomaszów Lubelski, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- tomaszowsko-południowy diecezji zamojsko-lubaczowskiej (...-2020-2025-).

Parafia posiada:

- Tomaszów Lubelski, cmentarz, kaplica św. Wojciecha B.; kaplica grobowa Karpińskich (-2017-2018-; poprzednio parafia Wniebowzięcia NMP, 1867-1931-).

20 października **1987** roku został ustanowiony Samodzielny Ośrodek Duszpasterski św. Józefa w Tomaszowie Lubelskim.Parafia została erygowana **8 maja 1989** roku.

Tabela 633 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii

²¹³⁵ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 492, 493.

św. Józefa w Tomaszowie Lubelskim

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Henryk Kulik, 1943-2024	20.10.1987-08.05.1989; rektor ośrodka 08.05.1989-20.08.2014; proboszcz
Grzegorz Chabros, 1964-	20.08.2014-2020-; proboszcz

9.44. Tomaszów Lubelski (RL), 28.06.2011-, św. Ojca Pio, diecezja zamojsko-lubaczowska

Gmina Tomaszów Lubelski, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- tomaszowsko-północny diecezji zamojsko-lubaczowskiej (28.06.2011-2025-).

Parafię erygował, **28 czerwca 2011** roku, biskup diecezji zamojsko-lubaczowskiej
Wacław Depo.

Tabela 634 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii
św. Ojca Pio w Tomaszowie Lubelskim

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Zbigniew Grzegorz Świtalski, 1962-	28.06.2011-2023-

9.45. Tomaszów Lubelski (RL), przed 18.06.1624, Zwiastowania NMP /Wniebowzięcia NMP; Assumptio BMV/, diecezja zamojsko-lubaczowska

Gmina Tomaszów Lubelski, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat²¹³⁶:

- potylicki diecezji chełmskiej (18.06.1624-15.09.1694-20.07.1717-1772), siedziba
dekanatu Potylicz (współcześnie Ukraina),
- potylicki diecezji przemyskiej (-1784-1785-),
- tarnogrodzki (?),
- zamojski diecezji lubelskiej (-1839-1864-),
- tomaszowski diecezji lubelskiej (1867-1880-; -1902-1914-1928-),
- tomaszowsko-północny diecezji zamojsko-lubaczowskiej (25.03.1992-2025-).

Parafia posiadała/posiada:

- Zamczysko, św. Jana (-1772-),
- Majdan Górny, kaplica św. Jacka (1908-2017-), murowana, z obrazem Matki Boskiej
Częstochowskiej,
- Majdan Górny, kościół filialny Matki Bożej Królowej Polski (1982-2017-).
- Susiec, kaplica publiczna, cmentarz (-1870-1908-),
- Susiec, kościół filialny św. Jana Nepomucena (-1911-1916-),
- Tomaszów Lubelski, „in gymn” (-1927-1928-),

²¹³⁶ Spis DL 1840; Spis DL 1849, s. 25; Spis DL 1865, s. 17; Spis DL 1870, s. 48; Spis DL 1881, s. 39; Spis DL 1915, s. 47; Spis DL 1917, s. 47; Spis DL 1923, s. 75; Spis DL 1928, s. 91; Spis DL 1929, s. 91; Concilia Poloniae T.9, s. 23-38, 66-78, 133-178, 214-292.

- Tomaszów Lubelski, cmentarz, kaplica św. Wojciecha B.; kaplica grobowa Karpińskich (1867-1931-),
- Tomaszów Lubelski, szpital, kaplica (-1927-1931-),
- Wieprzów, kościół filialny św. Józefa (1959-2017-).

18 czerwca **1624** roku, na synodzie diecezji, parafia Tomaszów /Tomaszów Lubelski/, została włączona do dekanatu potylickiego. Tomaszów Lubelski nie był wymieniany wśród parafii funkcjonujących 9 lipca **1604** roku²¹³⁷. Można z tego wywnioskować, że parafia została erygowana po 9 lipca 1604 roku a przed 18 czerwca 1624 roku.

7 maja **1627** roku, w Kumowie, biskup chełmski Maciej Łubieński, potwierdza dokument fundacyjny parafii Tomaszów wystawiony (20 kwietnia 1627 roku w Zamościu) przez wojewodę kijowskiego ordynata Tomasza Zamoyskiego²¹³⁸.

Kościół drewniany zbudowany w 1627 roku (w większości z drzewa modrzewiowego, został przebudowany w **1727** roku (z fundacji ordynata Michała Zamoyskiego)²¹³⁹.

Rejestr poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzony 7 listopada **1673** roku wymienia parafię Tomaszów Lubelski w dekanacie potylickim. Parafia miała komendarza, organistę i dzwonnika²¹⁴⁰.

Rejestr poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzony 31 stycznia **1675** roku notuje parafię Tomaszów Lubelski w dekanacie potylickim. Do opodatkowania zgłoszono organistę i dzwonnika²¹⁴¹.

Proboszcz parafii tomaszowskiej był właścicielem części wsi Malice (-**1713**-)²¹⁴².

W **1772** roku kościół (Zwiastowania NMP) był drewniany, pod patronatem szlacheckim (woj. bełskie)²¹⁴³.

27 czerwca **1780** roku została przeprowadzona wizytacja parafii przez dziekana potylickiego ks. Antoniego Wierzbowskiego²¹⁴⁴.

19 września **1783** roku została przeprowadzona wizytacja parafii przez dziekana potylickiego ks. Antoniego Wierzbowskiego²¹⁴⁵.

Po likwidacji zakonu oo. trynitarzy w Tomaszowie Lubelskim w **1783** roku przeniesiono obraz Matki Boskiej Częstochowskiej do kościoła Zwiastowania NMP²¹⁴⁶.

Ks. Maciej Jan Morawczyński podarował, przed **1827** rokiem, kościołowi Zwiastowania NMP, Trójcy Świętej, świętych Jana Chrzciciela i Tomasza Kantuaryjskiego w Tomaszowie Lubelskim obraz św. Tekli²¹⁴⁷. Współcześnie obraz wisi (na zasuwie) na ołtarzu bocznym. Oryginalnie obraz miał sukienką miedzianą i srebrną.

Kościół konsekrowany w **1832** roku przez biskupa lubelskiego Józefa Marcelina Dziecielskiego²¹⁴⁸.

W dniach 23-26 maja **1922** roku odbyła się wizytacja kanoniczna parafii Tomaszów Lubelski przeprowadzona przez biskupa lubelskiego Mariana Leona Fulmana²¹⁴⁹.

²¹³⁷ Concilia Poloniae T.9, s. 23-38, 133-178.

²¹³⁸ AAL AKGDL, sygn. 60/A/153, k. 355-359.

²¹³⁹ Spis DL 1932, s. 159; Teleżyński Konstanty, „Starożytny kościół w Tomaszowie Lubelskim”, Przegląd Lubelsko-Kresowy, Nr 14, Lublin, 1925, s. 6.

²¹⁴⁰ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 193, 194.

²¹⁴¹ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 246.

²¹⁴² Bondyra Własność, s. 176.

²¹⁴³ Litak KŁR, s. 3161-366.

²¹⁴⁴ APL APRTomaszówL, sygn. 35/106/47/-/11, k. 4.

²¹⁴⁵ APL APRTomaszówL, sygn. 35/106/47/-/11, k. 6.

²¹⁴⁶ Teleżyński Konstanty, „Starożytny kościół w Tomaszowie Lubelskim”, Przegląd Lubelsko-Kresowy, Nr 14, Lublin, 1925, s. 6.

²¹⁴⁷ KZSP T.8 z.17, s. 73.

²¹⁴⁸ Spis DL 1932, s. 159.

²¹⁴⁹ Głos Lubelski 1922, Nr 118, s. 3, 4.

W dwóch kryptach w kościele pochowani są:

- Maciej Jan Morawczyński (wikariusz parafii).

Tabela 635 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Tomaszów Lubelski

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Melchior Stefanides /Stefanowiec, Stephanides/, -1638	-1629-1636-; proboszcz
Andrzej Kłopotcki, -1667	; proboszcz
Jan Sieprawski, -1681	-1666-1672-; prepozyt
Stanisław Gołębiowski	-1707-1708-; prepozyt
Walenty Józef Wcisłowski, -1745	-1718-1725-; proboszcz
Mateusz Józef Kosiarski, 1754-1822	-1796-
Józef Słomkowski /Stomowski/	-1814-1817-; proboszcz -ok. 25.08.1817; administrator
Feliks Kwiatkowski, 1789-1872	ok. 19.09.1817-24.03.1872; prepozyt/proboszcz/administrator
Ludwik Turzyniecki	22.03.1872-ok. 22.08.1872; wikariusz, tymczasowy administrator
Stanisław Skurzyński, 1824-1909	ok. 24.08.1872-10.11.1887; administrator
Ludwik Szumiata, 1839-1909	10.11.1887-1906; administrator
Wiktor Czarkowski, 1865-1911	-1908-24.01.1911; administrator
Julian Bogutyn, 1857-1938	1911-1934-; administrator/proboszcz
Władysław Bargieł, 1888-1957	15.03.1934-19.06.1940; proboszcz
Stanisław Krynicki, 1903-1962	grudzień 1952-25.02.1962; proboszcz
Tomasz Raczkowski, 1951-2020	1987-1989; proboszcz
Hermenegild Frąkała, 1940-2005	1989-25.06.2005; proboszcz
Eugeniusz Derdziuk, 1956-	ok. 28.06.2005-25.09.2010; proboszcz
Czesław Grzyb	25.09.2010-2018-; proboszcz

Tabela 636 – Chronologiczny wykaz wikariuszy rzymskokatolickiej parafii Tomaszów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Stanisław Sławęcki	-1779-1784-; wikariusz, komendarz
Kasper Modzelewski	-1779-1780-; wikariusz
Maciej Krokowski	-1781-; wikariusz, komendarz
Ignacy Tyborowski	-1782-; wikariusz
Maciej Jan Morawczyński, 1744-1827	1781-1821, wikariusz
Jan Filipowicz	-1784-1785-; wikariusz
Tomasz Vit	-20.12.1785-17.02.1786-; wikariusz
Feliks Eder	22.12.1785-23.04.1786-; wikariusz
Andrzej Brodziński	-1827-, wikariusz

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Władysław Matuszyński, 1883-1966	1907-1911-1916-1917; wikariusz
Czesław Godlewski	-1914-; wikariusz w kościele filialnym w Suścu

Organisci (biogramy w GSB):

- Szymon Wojcicki /Woycicki, Wójcicki/ (-1826-1832-),
- Józef Bara (-1849-1858-),
- Antoni Anusiewicz (-1911-).

9.46. Toporów (RL)

Współcześnie wieś, rejon buski, obwód lwowski, Ukraina.
Dawniej miasto.

Proboszcz parafii był właścicielem wsi duchownych Nikitycze /Mikitycze/ (-1713-; pow. horodelski; parafia r.l. Horodło w 1764 roku; współcześnie wieś, rejon włodzimierski, obwód wołyński, Ukraina), Wola Nikitycka /Wola Mikitycka/ (-1713-; pow. horodelski, parafia r.l. Horodło w 1764 roku)²¹⁵⁰.

9.47. Topólcza (PR), Narodzenia NMP /Рождества Богородицкой/

Gmina Zwierzyniec, pow. zamojski, woj. lubelskie.

Dekanat²¹⁵¹:

- zamojski diecezji chełmsko-warszawskiej (23.05.1875-31.12.1879),
- 1-szy biłgorajski diecezji chełmsko-warszawskiej (01.01.1880-31.07.1905),
- 1-szy biłgorajski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

Klaudiusz Paschałow (patrz GSB) w **1907** roku wyłożył fundusze na budowę murowanej cerkwi i budynków dla duchowieństwa w prawosławnej parafii w Kryłowie²¹⁵².

Cerkiew została wybudowana przed **1914** rokiem.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Topólcza (gmina Zwierzyniec) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu²¹⁵³.

Tabela 637 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów prawosławnej parafii Topólcza

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Grzegorzewski, 1831-	1875-1878-; proboszcz
Antoni Gisowski	-1903-1905-; proboszcz

²¹⁵⁰ Bondyra Własność, s. 176, 201.

²¹⁵¹ PKLG 1879, s. 80, 81; PKLG 1904, s. 274; PKLG 1905, s. 254; PKLG 1906, s. 158; PKLG 1907, s. 126; PKLG 1908, s. 126;

PKLG 1909, s. 133; PKLG 1910, s. 136; PKLG 1911, s. 144; PKLG 1912, s. 146.

²¹⁵² APL KPCh, sygn. 35/99/0/2/2118.

²¹⁵³ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Włodzimierz Galikowski	-1906-1912-; proboszcz

Psalmista:

- Borkowski Aleksander (01.10.1879-1894; młodszy psalmista; patrz GSB).

9.48. Topólcza (RG), Narodzenia NMP

Gmina Zwierzyniec, pow. zamojski, woj. lubelskie.

Dekanat²¹⁵⁴:

- szczebrzeszyński diecezji chełmskiej (-1696-1875).

24 października **1759** roku cerkiew Narodzenia NMP w dobrach Ordynacji Zamojskiej była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała: Topólcza, Turzyniec, Wola, Zarzycze, Zwierzyniec²¹⁵⁵.

Kolatorami cerkwi Narodzenia Najświętszej Maryi Panny w Topólczy byli opiekunowie małoletniego Klemensa Zamoyskiego (-11.03.1760-)²¹⁵⁶.

Kolatorem cerkwi była Ordynacja Zamojska (-1842-)²¹⁵⁷.

Tabela 638 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów greckokatolickiej parafii Topólcza

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jakub Makarewicz, -1760	-19.11.1738-24.10.1759-przed 11.03.1760; proboszcz
Jerzy Makarewicz, 1734-	ok. 03.02.1761-; proboszcz
Antoni Radkiewicz, -1781	-1812; proboszcz
Roman Koziewicz, 1778-1834	1812-30.09.1834; proboszcz
Jan Iwaszkiewicz, 1786-1852	30.09.1834-31.12.1835-; administrator
Józef Lisowski, 1808-	-1846-1863-; proboszcz
Jan Grzegorzewski, 1831-	-1875; proboszcz

9.49. Topólcza (RL), 05.04.1919-, św. Izydora Oracza, diecezja zamojsko-lubaczowska

Gmina Zwierzyniec, pow. zamojski, woj. lubelskie.

Dekanat²¹⁵⁸:

- zamojski diecezji lubelskiej (-1938-),
- szczebrzeszyński diecezji zamojsko-lubaczowskiej (25.03.1992-2025-).

Kościół wybudowany jako cerkiew prawosławna w **1914** roku. Poświęcony w **1919** roku²¹⁵⁹.

W kwietniu 1919 roku Kuria Diecezjalna Lubelska utworzyła filię z prawami

²¹⁵⁴ Rocznik RWCh 1847, s. 297; Spis DGCh 1863, s. 18.

²¹⁵⁵ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 169, 170.

²¹⁵⁶ APL ChKG, sygn. 35/95/0/12.1/636, k. 32.

²¹⁵⁷ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 471, 472.

²¹⁵⁸ Spis DL 1939, s. 219.

²¹⁵⁹ Spis DL 1939, s. 219.

parafialnymi przy kościele w Topólczy²¹⁶⁰.

Parafię erygował, **5 kwietnia 1919** roku, biskup lubelski Marian Leon Fulman.

Tabela 639 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Topólcza

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Makulec, 1883-1940	05.04.1919-; wikariusz filialnej parafii grudzień 1919-1928; proboszcz, pierwszy
Roman Pachelski, 1865-	28.08.1931-30.06.1936; proboszcz
Bolesław Bednarski, 1900-1979	1936-1945; proboszcz
Józef Kuśmierczyk, 1922-2018	10.08.1954/nominacja; 17.10.1954-; 31.10.1954/uroczyste wprowadzenie-1961; proboszcz
Jan Maciocha, 1926-2014	22.09.1961-14.03.1986; administrator a następnie proboszcz
Józef Jasiński, 1929-2013	09.05.1986-04.05.2002; proboszcz
Andrzej Stopyra, 1967-	-04.05.2002; administrator 04.05.2002-03.08.2007; proboszcz
Krzysztof Świta	-2013-; proboszcz
Piotr Grzegorz Nogas	-2016-; proboszcz

9.50. Trąbki (RL)

Gmina Pilawa, pow. garwoliński, woj. mazowieckie.

Dekanat²¹⁶¹:

- (...) diecezji podlaskiej (-1933-).

Tabela 640 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Trąbki

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Stanisław Ławicki	-ok. kwiecień 1933; proboszcz

9.51. Trembowla (RG)

Współcześnie: miasto Trembowla, rejon trembowelski, obwód tarnopolski, Ukraina.

Miasto powiatowe, woj. tarnopolskie, Polska (-17.09.1939).

Tabela 641 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów greckokatolickiej parafii Trembowla

²¹⁶⁰ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1919, Nr 5, s. 156.

²¹⁶¹ AAN MWRiOP, sygn. 2/14/0/5/491, k. 280, 281.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Maciej Michalicki	-1828-; proboszcz

9.52. Trembowla (RL)

Współcześnie: miasto Trembowla, rejon trembowelski, obwód tarnopolski, Ukraina.
Miasto powiatowe, woj. tarnopolskie, Polska (-17.09.1939).

Dekanat:

- trembowelski diecezji lwowskiej (-1827-1828-).

Tabela 642 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Trembowla

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Postępski	-1827-1828-; proboszcz
Kucharski	-1861-; proboszcz

9.53. Trewnin (PR)

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiwnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Trewnin (gmina Suchowola) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu²¹⁶².

9.54. Trzebieszów (RL), Dziesięciu Tysięcy Rycerzy Męczenników /SS. Decem. mil. MMM/, diecezja siedlecka

Gmina Trzebieszów, pow. łukowski, woj. lubelskie.

Dekanat²¹⁶³:

- łukowski archidiakonatu lubelskiego diecezji krakowskiej (-1778-20.07.1790),
- łukowski diecezji chełmsko-lubelskiej (20.07.1790-1792-),
- łukowski diecezji lubelskiej (-1909-),
- (...) diecezji podlaskiej (24.09.1918-),
- łukowski I diecezji siedleckiej (25.03.1992-2025-).

Kościół filialny:

- Kąkolewnica (-1770-1909-).

1 czerwca **1925** roku parafianie podjęli uchwałę w sprawie budowy budynków

²¹⁶² Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

²¹⁶³ Spis DL 1909, s. 97; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/I, k. 33; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/104, k. 265.

gospodarczych i remontu plebanii wraz z rozkładem kosztów na poszczególnych parafian²¹⁶⁴.

Tabela 643 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Trzebieszów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Ignacy Świąteczki, 1715-	1766-; proboszcz
Maksymilian Szaniawski	-1792-; proboszcz
Jakub Łubkowski	ok. kwiecień 1887-; administrator
Feliks Halberstadt, 1853-	ok. lipiec 1890-1908-; administrator
Jan Kłopotek, 1894-	

9.55. Trzuszczany (RL), 1468-, Trójcy Przenajświętszej i Narodzenia Najświętszej Marii Panny (... BMV et OO. SS.), diecezja zamojsko-lubaczowska

Gmina Trzuszczany, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie.

Dekanat²¹⁶⁵:

- hrubieszowski diecezji chełmskiej (09.07.1604-15.09.1694-1717-1772),
- hrubieszowski diecezji przemyskiej (1772-1796),
- *tyszowiecki diecezji przemyskiej (1796-1811),*
- *hrubieszowski diecezji przemyskiej pod zarządem biskupa lubelskiego (05.03.1811-1818),*
- hrubieszowski diecezji lubelskiej (-1839-1967-),
- grabowiecki diecezji zamojsko-lubaczowskiej (25.03.1992-2025-).

Kościół był pod wezwaniem Narodzenia NMP i św. Trójcy (-1936-1967-).

Kaplica prywatna:

- Białopole (-1874-).

Kościół filialny:

- Niele dew (-08.01.1985).

Przed utworzeniem parafii w Trzuszczanach /in Trzuszczani/ działała prywatna kaplica (-1441-)²¹⁶⁶.

W latach 1531, 1535 roku wieś Trzuszczany leżąca w powiecie horodelskim województwa bełskiego wchodziła w skład rzymskokatolickiej parafii Trzuszczany. Do parafii należały miejscowości z ziemi chełmskiej: Bogucice /Bonthicze, Bohutuze/, Dobromierzyce, Mołodiatycze oraz z powiatu horodelskiego: Chyżowice, Łuszczów, Niele dew, *Oburcow*, Podhorce, Trzuszczany, Zadubce²¹⁶⁷.

W 1536 roku parafia Trzuszczany obejmowała następujące wsie powiatu horodelskiego woj. bełskiego: Chyżowice, Łuszczów, Niele dew, Oburków (inny niż z pow. grabowieckiego, o pow. $\frac{3}{4}$ łana; w tym czasie była także wieś parafii Moniatycze i powiatu horodelskiego

²¹⁶⁴ AAN MWRiOP, sygn. 2/14/0/5/525, k. 2-4.

²¹⁶⁵ Spis DL 1840, s. 81; Spis DL 1864, s. 9; Spis DL 1870, s. 27; Spis DL 1881, s. 29; Spis DL 1897, s. 42; Spis DL 1901, s. 45; Spis DL 1909, s. 46; Spis DL 1915, s. 35; Spis DL 1919, s. 47; Spis DL 1920, s. 105, 106; Spis DL 1922, s. 47; Spis DL 1932, s. 80; Spis DL 1937, s. 57; Spis DL 1939, s. 100; Spis DL 1966, s. 120; Concilia Poloniae T.9, s. 9-20, 66-78, 83-130, 214-292.

²¹⁶⁶ Janeczek Osadnictwo, s. 49.

²¹⁶⁷ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/36, k. 81-232; AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/37, k. 316.

Oborkowiec o pow. $\frac{1}{4}$ łana), Podhorce (wieś zaliczana do powiatu grabowieckiego), Trzeszczany, *Zadupcze*²¹⁶⁸.

W latach **1540, 1542** parafia Trzeszczany obejmowała następujące wsie powiatu horodelskiego woj. bełskiego: Chyżowice, Łuszczów, Nieledew, Oborkowiec (wieś zaliczana w 1536 roku do parafii Moniatycze), Trzeszczany, Zadębce /*Zadupcze*/²¹⁶⁹.

Rejestr poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzony 7 listopada **1673** roku wymienia parafię Trzeszczany w dekanacie hrubieszowskim²¹⁷⁰.

Rejestr poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzony 31 stycznia **1675** roku wymienia parafię Trzeszczany w dekanacie hrubieszowskim. Podano do opodatkowania proboszcza²¹⁷¹.

W **1772** roku kościół był drewniany, pod patronatem szlacheckim²¹⁷².

W **1785** roku parafia Trzeszczany leżała w dekanacie hrubieszowskim diecezji przemyskiej i liczyła 538 parafian. Parafia obejmowała wsie: Chyżowice, Lemieszów, Łuszczów, Mołodiatycze, Nieledew, Trzeszczany, Wilkowyje, Zadębce /*Zadubce*/²¹⁷³.

Odcisk 20 – Rok 1858, 13 lutego. Odcisk pieczęci urzędowej Urzędnika Stanu Cywilnego Parafii r.l. Trzeszczany (ze zbiorów Andrzeja Karczmarczuka).

Do parafii Trzeszczany należały miejscowości: Chyżowice, Drohiczany vel Gliniska, Lemieszów, Łuszczów, Majdan Mołodiatycki, Majdan Trzeszczański, Mołodiatycze, Nieledew, Trzeszczany, Wołkowyje, Zadębce /*Zadubie* (-**1869**-)²¹⁷⁴.

²¹⁶⁸ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/37, k. 381, 382.

²¹⁶⁹ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/37, k. 468, 469, 530.

²¹⁷⁰ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 191.

²¹⁷¹ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 244.

²¹⁷² Litak KŁR, s. 3161-366.

²¹⁷³ Kramarz Rozmieszczenie, s. 447-478.

²¹⁷⁴ Spis DL 1870, s. 27.

Odcisk 21 – Rok 1875, 9 stycznia. Odcisk pieczęci urzędowej Urzędnika Stanu Cywilnego Parafii r.l. Trzeszczany (ze zbiorów Andrzeja Karczmarczuka).

Odcisk 22 – Rok 1880, 27 czerwca. Odcisk pieczęci urzędowej Urzędnika Stanu Cywilnego Parafii r.l. Trzeszczany (ze zbiorów Andrzeja Karczmarczuka).

Kościół odrestaurowany w **1828** roku przez Wincentego Wydźga. Konsekrowany w **1832** roku przez biskupa Józefa Marcelina Dzieścielskiego²¹⁷⁵.

Feliksa z Bełżeckich Estko (zm. **1855**) zapisała w testamencie fundusze na wybudowanie dzwonnicy przy kościele oraz na obmurowanie cmentarza w Trzeszczanach²¹⁷⁶.

Dyrekcja Szczegółowa Towarzystwa Ziemińskiego Guberni Lubelskiej ogłosiła, z powodu zaległości na rzecz towarzystwa, na 14/26 września **1864** roku przetarg na sprzedaż dóbr Trzeszczany leżących w okręgu i powiecie hrubieszowskim guberni lubelskiej (folwark i wieś Trzeszczany oraz wsi Drogojówki /„Drochojówki”/ z przyległościami i przynależnościami)²¹⁷⁷.

Do parafii należały następujące miejscowości: Chyżowice, Józefin, Korytyna /Koryto/, Lemieszów, Łuszczów, Majdan Mołodiatycki, Majdan Trzeszczański, Mołodiatycze, Niele dew, Ostrówek, Trzeszczany, Werbkowice, Wołkowyje, Zadębce /Zadubie/ (**-1898-1901-**)²¹⁷⁸.

W **1911** roku w skład parafii wchodziły następujące miejscowości: Bohutycze, Chyżowice, Józefin, Konopne, Korytyna, Łuszczów, Majdan Mołodiatycki, Majdan Trzeszczański, Mołodiatycze, Niele dew, Ostrówek, Trzeszczany, Werbkowice, Wołkowyje,

²¹⁷⁵ Spis DL 1902, s. 45.

²¹⁷⁶ AGAD KRSW, sygn. 1/191/0/-/7369, k. 415, 416.

²¹⁷⁷ DPow 1864, Nr 57, s. 514.

²¹⁷⁸ Spis DL 1899, s. 45; Spis DL 1902, s. 45.

Zadębce /Zadupce/²¹⁷⁹.

Kościół, murowany, wybudowany w latach **1913-1923** staraniem proboszcza parafii ks. Wacława Czechońskiego. Konsekrowany 8 czerwca **1924** roku przez sufragana lubelskiego Adolfa Józefa Jełowickiego²¹⁸⁰.

W dniach 12-13 września **1919** roku została przeprowadzona wizytacja parafii przez biskupa lubelskiego Mariana Leona Fulmana. Biskup wyruszył do Trzuszczan z wizytacji parafii w Grabowcu odwiedzając po drodze kościoły pounickie: Horyszów Polski, Horyszów Ruski, Zawalów, Gdeszyn, Miączyn. Do Trzuszczan dotarł o godzinie 21. Biskupa witali parafianie trzymający latarki bądź świece wraz z proboszczem ks. Wacławem Czechońskim. Biskup oglądał nową jeszcze nieukończoną piękną świątynię. Z Trzuszczan biskup wyruszył do wsi Moniatycze²¹⁸¹.

W **1920** roku w skład parafii wchodziły następujące miejscowości: Bohutycze, Drogojówka, Majdan Wielki, Mołodiatycze, Nieledew, Wołkowyje, Zadębce /Zadupce/²¹⁸².

W **1933** roku w Trzuszczanach powstało Katolickie Stowarzyszenie Polek²¹⁸³.

Według stanu na 1 stycznia **1935** roku w Trzuszczanach istniał oddział Katolickiego Stowarzyszenia Mężów (jeden z 56 działających na terenie diecezji lubelskiej)²¹⁸⁴.

W **1938** roku w skład parafii wchodziły miejscowości: Bogucice (wieś i kolonia), Chyżowice (wieś, kolonia, ośrodek), Drogojówka (kolonia), Józefin, Kąty (folwark), Korytyna, Łuszczów (wieś i kolonia), Majdan Wielki, Moniatycze (wieś i kolonia), Nieledew (wieś, kolonia i dwór), Trzuszczany (wieś, kolonia, dwór), Zadębce (wieś i kolonia)²¹⁸⁵.

8 maja **1947** roku dziekan hrubieszowski ks. Florian Gąsiorowski wprowadził do parafii proboszcza ks. Wojciecha Zwolaka.

11 czerwca 1947 roku została przeprowadzona wizytacja parafii przez biskupa lubelskiego Stefana Wyszyńskiego²¹⁸⁶.

W **1948** roku w skład parafii wchodziły miejscowości: Bogucice (wieś i kolonia), Chyżowice (wieś, kolonia, ośrodek), Drogojówka (kolonia), Józefin, Kąty (kolonia), Korytyna, Łuszczów (wieś i kolonia), Majdan Wielki, Moniatycze (wieś i kolonia), Nieledew (wieś, kolonia i ośrodek), Trzuszczany (wieś, kolonia i ośrodek), Zadębce (wieś i kolonia)²¹⁸⁷.

W grobowcu pod kościołem są pochowani m.in.:

- Wydźga Dominika z Bełżeckich (zm. 1842)²¹⁸⁸,
- Estko Feliksa z Bełżeckich (zm. 1855)²¹⁸⁹.

Tabela 644 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Trzuszczany

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Albert Łysogórski	-1568-; pleban
Samuel Lipczyński	-1604-; proboszcz

²¹⁷⁹ Spis DL 1911, s. 47.

²¹⁸⁰ Spis DL 1932, s. 80.

²¹⁸¹ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1919, Nr 8, s. 231; Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1919, Nr 10, s. 315, 316.

²¹⁸² Spis DL 1920, s. 105, 106.

²¹⁸³ Ogniw AKDL 1934, Nr 1, s. 16.

²¹⁸⁴ Ogniw AKDL 1935, Nr 1, s. 14-15.

²¹⁸⁵ Spis DL 1939, s. 100.

²¹⁸⁶ Spis DL 1948, s. 90.

²¹⁸⁷ Spis DL 1948, s. 90.

²¹⁸⁸ AGAD KRSW, sygn. 1/191/0/-/7369, k. 415, 416.

²¹⁸⁹ AGAD KRSW, sygn. 1/191/0/-/7369, k. 415-418.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Teodor Szpakowski, -przed 1618	-przed 1617; komendarz
Marcin Pszonka	-1617-1622-; proboszcz
Stefan Ziemacki	-1625-1630-; pleban
Florian Grabiński /Grabiński/	-28.11.1633-1642-; proboszcz
Wojciech Stanisław Jaszowski, -1668	1658-; pleban
Kazimierz Paszkowski	-1675-15.09.1694-; proboszcz
Kazimierz Antoni Wieszczycki, -1715	-17.07.1701-16.02.1712-; proboszcz
Józef Stanisław Majewski	-14.07.1761-14.01.1799-; proboszcz
Józef Dobrowolski	-30.09.1800-ok. 18.07.1813; proboszcz
Paweł Straszyński	ok. 25.07.1813-ok. 06.03.1816; proboszcz
Andrzej Młodowski	-ok. 08.1820; wikariusz, tymczasowy administrator
Franciszek Kobyłański, 1782-1840	ok. 16.08.1820-28.09.1840; proboszcz
Andrzej Jan Nepomucen Jastrzębski, 1816-	28.09.1840-20.11.1840; administrator
Piotr Bychawski, 1807-1877	ok. 22.11.1840-maj 1841; administrator maj 1841-ok. 06.07.1850; proboszcz
Jakub Sielski, 1808-1869	ok. 09.07.1850-23.04.1869; administrator; proboszcz
Stanisław Wojczulański, 1831-1907	-1869-09.05.1874-; administrator
Feliks Morysiński, 1824-1883	-1874-12.04.1883; administrator
Józef Jaworowski, 1847-1910	-1889-przed czerwcem 1892; administrator
Wincenty Klubecki	przed czerwcem 1892-1893; administrator
Julian Kiliński, 1864-	-1893-1901-; administrator
Antoni Ostrowski, 1864-1920	-1903-1912-; administrator
Wacław Czechoński, 1882-1943	1913-06.12.1928-; administrator/proboszcz
Florian Gąsiorowski, 1902-1977	1932-przed 08.05.1947; proboszcz
Wojciech Zwołak, 1891-1970	-08.05.1947-22.11.1970; proboszcz
Józef Kuśmierczyk, 1922-2018	1970-20.05.1984; proboszcz
Kazimierz Maścibroda, 1924-1987	20.05.1984-07.03.1987; proboszcz
Franciszek Anyszkiewicz, 1932-2001	07.03.1987-19.05.1998; proboszcz
Zbigniew Grzegorz Świtalski, 1962-	10.06.1998-28.06.2011; proboszcz
Grzegorz Hałas, 1967-	28.06.2011-17.08.2016; proboszcz
Marek Kazimierz Barszczowski, 1967-	17.08.2016-2023-; proboszcz

Tabela 645 – Chronologiczny wykaz wikariuszy/rezydentów rzymskokatolickiej parafii Trzeszczany

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Świś, 1925-1980	1969-1970-; wikariusz
Stanisław Skrok, 1943-	19.11.1973-19.09.1978; wikariusz

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Andrzej Henryk Karp, 1939-2013	1980-1982; wikariusz
Aleksander Mischczak, 1940-2020	21.08.1982-03.03.1983; wikariusz
Eugeniusz Adamek, 1964-	16.06.1992-17.06.1996; wikariusz
Mariusz Stanisław Rybiński, 1972-	20.06.2007-23.06.2008; wikariusz
Piotr Zawada, 1981-	30.06.2012-2014; wikariusz
Krystian Malec, 1986-	28.06.2001-30.06.2012; wikariusz
Włodzimierz Kwietniewski, 1944-	17.08.2016-2022-, rezydent

Wykaz organistów parafii Trzeszczany (biogramy w GSB):

- Stanisław Ostrowski (-1810-1813-),
- Szymon Czoporowski (-1821-),
- Michał Guzowski (przed 1850),
- Ludwik Radomski (-06.07.1850-),
- Tomasz Feliks Jackowski (-1903-); urodził się w 1876 roku (około) w Księżomierzu (pow. janowski), syn Adama i Katarzyna z domu Tenga małżonków Jackowskich; żona: Józefa z Nowakowskich, urodziła się w 1883 roku (około) w Galicji, córka Józefa i Julianny z domu Sztada małżonków Nowakowskich; ślub odbył się, 1 lutego 1903 roku, w kościele r.l. w Hrubieszowie²¹⁹⁰.
- Jan Załoga (-1946-); urodził się w 1911 roku (około).

9.56. Trzęsiny (RL), św. Jana Chrzciciela, diecezja zamojsko-lubaczowska

Gmina Radecznica, pow. zamojski, woj. lubelskie.

Dekanat²¹⁹¹:

- szczebrzeszyński diecezji lubelskiej (-1926-),
- zamojski diecezji lubelskiej (-1938-),
- szczebrzeszyński diecezji zamojsko-lubaczowskiej (25.03.1992-),
- biłgorajsko-północny diecezji zamojsko-lubaczowskiej (-2010-2025-).

Parafię erygował, 7 września 1925 roku, biskup lubelski Marian Leon Fulman²¹⁹².

²¹⁹⁰ APZ APR Hrubieszów, sygn. 88/612/0/-/28, k. 48/7.

²¹⁹¹ Spis DL 1926, s. 49; Spis DL 1939, s. 219; Spis DZL 1995; Spis DZL 2010.

²¹⁹² Spis DL 1939, s. 219.

Zdjęcie 26 – Rok 2020, 20 czerwca. Kościół w Trzęsinach. Foto Renata Kulik.

Tabela 646 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Trzęsiny

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Józef Gładysz, 1892-1933	07.09.1925-13.09.1928; proboszcz
Andrzej Prejs, 1871-	09.08.1928-06.08.1929; proboszcz
Adam Stanisław Padziński, 1869-1942	17.07.1929-05.04.1930
Zygmunt Pisarski, 1902-1943	01.04.1930-11.01.1932; proboszcz
Józef Perskiewicz, 1901-	1936-1938-; proboszcz
Jan Mazur, 1897-1957	-24.08.1957; proboszcz
Julian Brzezicki, 1962-	19.06.1996-2024-; proboszcz

Organiści:

- Pawłowski Wojciech²¹⁹³ (-1929),
- Kołodyński Gustaw (1929-1932; patrz GSB).

9.57. Tuchowicz (RL), św. Marii Magdaleny /S. Mariae Magdal./, diecezja siedlecka

Gmina Stanin, pow. łukowski, woj. lubelskie.

Dekanat²¹⁹⁴:

- łukowski archidiakonatu lubelskiego diecezji krakowskiej (-1778-20.07.1790),
- łukowski diecezji chełmsko-lubelskiej (20.07.1790-1792-),
- łukowski diecezji lubelskiej (-1909-1916-)
- (...) diecezji podlaskiej (24.09.1918-),
- łukowski drugi diecezji siedleckiej (25.03.1992-2025-).

Kościół filialny:

- Jeleniec, S. Antonii (-1909-).

Kaplica:

²¹⁹³ Głos Lubelski 1929, Nr 186, s. 4.

²¹⁹⁴ Spis DL 1909, s. 98; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/I, k. 33; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/104, k. 310.

- Tuchowicz, cmentarz (-1909-).

Odcisk 23 – Rok 1875, 6 sierpnia. Odcisk pieczęci urzędowej Urzędnika Stanu Cywilnego Parafii r.l. Tuchowicz (ze zbiorów Andrzeja Karczmarczuka).

Tabela 647 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Tuchowicz

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Białobrzęski, 1704-	1781-1792-; proboszcz
Antoni Przegaliński, 1785-1856	-1856; proboszcz
Adam Łukasz Byszewski, 1821-1891	-1875-08.12.1891; proboszcz
Wawrzyniec Brzozowski, -1900	przed lutym 1892-09.08.1900; proboszcz
	1908; vacat
Czesław Jaroszewicz, 1865-1940	12.11.1925-21.03.1935; proboszcz
Dariusz Mioduszewski	-2018-; proboszcz

9.58. Tuczępy (RL), św. Anny Matki Najświętszej Marii Panny /S. Anna Mater BMV/, diecezja zamojsko-lubaczowska

Gmina Grabowiec, pow. zamojski, woj. lubelskie.

Patrz „Monografia rzymskokatolickiej parafii św. Anny Matki Najświętszej Marii Panny w Tuczępach”.

9.59. Tuczna (RL), św. Anny /S. Anne/, diecezja siedlecka

Gmina Tuczna, pow. bialski, woj. lubelskie.

Dekanat²¹⁹⁵:

- bialski diecezji lubelskiej (-1909-1914-),
- terespolski diecezji siedleckiej (-2018-2025-).

Kaplica:

- Kodeń, cmentarz, św. Wawrzyńca /S. Laurentii/ (-1909-1914-).

Tabela 648 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii

²¹⁹⁵ Spis DL 1909, s. 78; Spis DL 1915, s. 53.

Tuczna

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Ludwik Górniak, 1851-1930	-przed grudniem 1892; administrator
Seweryn Gustaw Śluskowski /Śluzkowski/, 1867-1939	02.04.1892-06.02.1902; administrator
Władysław Solnicki, 1866-	06.02.1902-03.10.1908; administrator
Aleksander Arciszewski, 1858-	-1908-1913; administrator
Stanisław Jan Klimkiewicz, 1883-1940	-08.06.1914-; administrator
<i>Henryk Szustek</i>	-2018-; proboszcz

9.60. Tudorkowice (RG), Narodzenia NMP

Współcześnie wieś, rejon czerwonogrodzki, obwód lwowski, Ukraina.

Wcześniej:

- pow. bełski, woj. bełskie, Polska (-1713-), parafia r.l. Uhrynów (-1764-)²¹⁹⁶.

Dekanat:

- waręski diecezji chełmskiej (-1761-).

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z **1675** roku notuje popa we wsi Tudorkowice²¹⁹⁷.

9 października **1761** roku cerkiew Narodzenia NMP (dekanatu waręskiego) leżąca w dobrach wojewody kijowskiego Franciszka Potockiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość Tudorkowice²¹⁹⁸.

Tabela 649 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Tudorkowice

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Bazyli Jagielnicki	-09.10.1671-; paroch

9.61. Tur (RG)

Współcześnie wieś, rejon ratneński, obwód wołyński, Ukraina.

Starostwo ratneńskie, ziemia chełmska, woj. ruskie (-1792-)²¹⁹⁹.

Dekanat²²⁰⁰.

- ratneński (-1792-).

Tabela 650 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów greckokatolickiej parafii

²¹⁹⁶ Bondyra Własność, s. 196.

²¹⁹⁷ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 784.

²¹⁹⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 504, 505.

²¹⁹⁹ APL Komisje CW, sygn. 35/18/0/-/4, k. 496.

²²⁰⁰ APL Komisje CW, sygn. 35/18/0/-/4, k. 496-498.

Tur

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Mikołaj Pilecki	-1792-; proboszcz

9.62. Turkowice (PR)

Gmina Werbkowice, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Turkowice (gmina Miętkie) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu²²⁰¹.

15 lipca **1927** roku w odpust prawosławny dziekan hrubieszowski ks. Stefan Gruszka odprawił nabożeństwo na cmentarzu grzebalnym w Turkowicach. W nabożeństwie wzięło udział jeszcze dwóch księży, tj. proboszcz parafii Turkowice ks. *Tymofijewicz* i proboszcz parafii Hostynne ks. Kotorowicz. Proboszcz parafii Bereść ks. Teofil Kowalczyk, mimo polecenia diekana, nie wziął udziału tłumacząc się wyjazdem do Warszawy²²⁰².

13 lipca **1935** roku do wsi Turkowice, w związku z odpustem prawosławnym we wsi Turkowice przypadającym na 15 lipca, przybył biskup lubelski Sawa z Warszawy wraz z czterema księżmi oraz dwoma studentami. 14 lipca 1935 roku biskup odprawił w cerkwi nabożeństwo, które zgromadziło około 6000 osób oraz około 40 księży z powiatów hrubieszowskiego, chełmskiego, włodawskiego, włodzimierskiego i zamojskiego. Na odpust przybyło 12 kompanii z powiatu hrubieszowskiego i włodzimierskiego. Kompania z Zimna (pow. włodzimierskiego) niosła ze sobą cudowny obraz. Po uroczystościach wieczorem 15 lipca 1935 roku biskup wyjechał do wsi Miętkie w celu ochrzczenia dziecka a 16 lipca o godz. 8⁰⁰ wyjechał koleją w stronę Werbkowic. 16 lipca powracające z odpustu dwie kompanie z Zimna i ze Strzyżowa spotkały się pomiędzy wsią Strzyżów i Husynne, gdzie przemówili do zebranych ksiądz z Zimna i ks. Kwaśniecki we Strzyżowa²²⁰³.

W związku z odpustem w Turkowicach w dniach 14-15 lipca **1936** roku przebywał we wsi biskup lubelski Sawa z licznym duchowieństwem²²⁰⁴.

W dniach 10-15 maja **1937** roku w powiecie hrubieszowskim przebywał biskup ostrogski Simon /Simon Iwanowski/. Biskup m.in. w Turkowicach, gdzie 15 lipca odprawił nabożeństwo odpustowe²²⁰⁵.

Cerkiew z **1903** roku została zburzona pomiędzy **1928** a **1932** rokiem także w tym okresie dom biskupa z **1905** roku został przekształcony na szkołę²²⁰⁶.

Tabela 651 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów prawosławnej parafii Turkowice

²²⁰¹ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

²²⁰² APL UWL, sygn. 35/403/0/2/1757, k. 55.

²²⁰³ APL UWL, sygn. 35/403/0/2/1748, k. 78.

²²⁰⁴ APL UWL, sygn. 35/403/0/2/1749, k. 43.

²²⁰⁵ APL UWL, sygn. 35/403/0/2/1750, k. 37.

²²⁰⁶ Siwicki Mikołaj, „Dzieje konfliktów polsko-ukraińskich”, T.1, s. 134.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Piotr Renda, 1885-	25.06.1907-15.09.1908; proboszcz
Józef Zabarny	-marzec 1934-marzec 1935-; proboszcz (?)

Psalmiści:

- Bazyli Martyniec, patrz hasło: Martyniec Bazyli.

9.63. Turkowice (RG), Opieki NMP

Gmina Werbkowice, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- tyszowiecki diecezji chełmskiej (-1760-1875).

Cerkiew Turkowice była filialną cerkwią parafii Sahryń (-1847-1863-).

Monastyr oo. bazylianów w Turkowicach posiadał część wsi Turkowice (-1713-; pow. grabowiecki)²²⁰⁷.

24 października 1760 roku cerkiew Protekcji NMP (dekanatu tyszowieckiego) leżąca w dobrach starosty kopajgrodzkiego Felicjana Rostkowskiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bielskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość: Turkowice. Do spowiedzi przystępowało około 150 osób²²⁰⁸.

W 1760 roku w cerkwi odprawiano msze święte w²²⁰⁹:

- niedzielę za parafian (msza św. śpiewana),
- poniedziałek za duszę kustosa chełmskiego ks. Wojciecha Rostkowskiego,
- środę za dusze Andrzeja i Zofii Wiśniowskich /Wiszniowskich/ (jedna msza św.),
- czwartek za dusze Wacława i Heleny Telczyńskich (jedna msza św.),
- piątek za dusze fundatorów Jakuba i Heleny Rostkowskich,
- sobotę za dusze Teofilii i Władysławy Telczyńskich (jedna msza św.).

Ponadto odprawiano pacierz po niedzielnej mszy świętej (na co Stanisław Rostkowski przekazał 200 zł cerkwi).

Kolatorem cerkwi był Tadeusz Turkuł (-1842-)²²¹⁰.

Z raportu gubernatora lubelskiego do p.o. dyrektora Komisji Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych sporządzonego 20 listopada 1843 roku wynika, że dziedzic wsi wznosił własnym kosztem cerkiew wraz z ikonostasem w Turkowicach²²¹¹.

Tabela 652 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Turkowice

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Bazyli Maliszewski	-24.10.1670-; paroch
Maliszewski	-06.04.1773-; paroch

²²⁰⁷ Bondyra Własność, s. 196.

²²⁰⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 399-401.

²²⁰⁹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 399-401.

²²¹⁰ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 425, 426.

²²¹¹ Kossowski Aleksander, „Felicjan Filip Szumborski (1771-1851), biskup chełmski unicki”, Lublin 1937, s. 8.

9.64. Turkowice (RL), 01.05.1939-, Niepokalanego Serca Najświętszej Maryi Panny, diecezja zamojsko-lubaczowska

Gmina Werbkowice, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie.

Dekanat²²¹²:

- (...) diecezji lubelskiej (01.05.1939-),
- tyszowiecki diecezji zamojsko-lubaczowskiej (25.03.1992-2025-).

W lutym **1919** roku Kuria Diecezjalna Lubelska poleciła administratorowi parafii Tyszowce objęcie opieką kaplicy w Turkowicach i zakład wychowawczy dla dzieci uchodźców leżący także w Turkowicach²²¹³.

W lipcu/sierpniu **1919** roku Kuria Diecezjalna Lubelska udzieliła pozwolenia administratorowi parafii Tyszowce (w źródle podano Malice) do poświęcenia cerkwi w Sahryniu, Werbkowicach, Terebiniu²²¹⁴.

W **1930** roku parafia była wizytowana przez sufragana lubelskiego biskupa Adolfa Józefa Bożeniec-Jełowickiego. Opis relacji z wizyty: „Po obiedzie J.E. (w Tyszowcach) udaje się do Turkowic. Droga prowadzi przez śliczny las. Wystawiono 2 bramy Tu J.E. dokonał rekoncyljacji kościołka i wybierzmował 230 osób.”²²¹⁵.

Parafię erygował, **1 maja 1939** roku, biskup lubelskie Marian Leon Fulman²²¹⁶.

Tabela 653 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Turkowice

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
M. Dąbrowski	-1925-; proboszcz
Michał Kot, 1917-1989	1950-1971; administrator
Władysław Kogut, 1935-2003	1971-26.05.1980; proboszcz
Józef Godzisz, 1954-	1990-1993; proboszcz
Stanisław Nazarczuk	
Witold Batycki, 1964-	1997-2003; proboszcz
Ryszard Antonik, 1962-	04.12.2003-20.08.2014; proboszcz
Krzysztof Ślepokura	
Adam Palonka, 1975-	20.03.2017-16.08.2017; tymczasowy administrator
Ryszard Tadeusz Wróbel, 1954-	16.08.2017-2019-; proboszcz

9.65. Turobin (PR)

Gmina Turobin, pow. biłgorajski, woj. lubelskie.

²²¹² Spis DZL 1995; Spis DZL 2010.

²²¹³ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1919, Nr 4, s. 126.

²²¹⁴ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1919, Nr 8, s. 255.

²²¹⁵ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1930, Nr 9, s. 297-300.

²²¹⁶ Diecezja zamojsko-lubaczowska <https://diecezja.zamojskolubaczowska.pl/> (v.24.02.2021).

Dekanat²²¹⁷:

- 1-szy biłgorajski diecezji chełmsko-warszawskiej (-1903-31.07.1905),
- 1-szy biłgorajski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).
- lubelski diecezji chełmsko-lubelskiej (-1911-1912-; wymieniany podwójnie biłgorajskim i lubelskim)²²¹⁸

14 stycznia 1915 roku podano komunikat, że biskup chełmsko-lubelski Anastazy zwizytował m.in. cerkiew Turobin²²¹⁹.

Cerkiew z 1882 roku została przekształcona na przytułek pomiędzy 1928 a 1932 rokiem²²²⁰.

Tabela 654 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Turobin

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Bazyli Wróbel, 1847-	1884-1886
Jan Libuś	-1903-1910-; proboszcz
Szymon Skrycki /Skrocki/	-1911-1912-; proboszcz

Psalmiści:

- Klicki Stefan (01.11.1893-01.06.1897), patrz GSB.

9.66. Turobin (RL), św. Dominika /S. Dominici/, archidiecezja lubelska

Gmina Turobin, pow. biłgorajski, woj. lubelskie.

Dekanat²²²¹:

- turobiński diecezji chełmskiej (09.07.1604-18.06.1624-15.09.1694-20.07.1717-1772-),
- krasnostawski diecezji chełmsko-lubelskiej (20.07.1790-1792-),
- krasnostawski diecezji lubelskiej (-1839-1864-;-1909-),
- turobiński diecezji lubelskiej (-1936-),
- turobiński archidiecezji lubelskiej (25.03.1992-2025-).

Kaplice:

- Turobin, cmentarz, św. Elżbiety Wdowy /S. Elisabeth/ (-1772-1909-),
- Turbin, kaplica szpitalna, św. Ducha (-1772-),
- Turobin /S. Floriani./ (-1909-),
- Turobin, św. Jana Nepomucena /S. Jaonnis Nep./ (-1909-).

Kościół filialny:

- Czernięcin, św. Katarzyny PM (-1772-; -1839-1864-;-1909-).

²²¹⁷ PKLG 1904, s. 274; PKLG 1905, s. 254; PKLG 1906, s. 158; PKLG 1907, s. 126; PKLG 1908, s. 126; APZ APP Dub, sygn. 88/662/0/-/21, k. 43/10.

²²¹⁸ PKLG 1909, s. 185; PKLG 1910, s. 194; PKLG 1911, s. 199; PKLG 1912, s. 205.

²²¹⁹ CCZ 1915, Nr 3, s. 88.

²²²⁰ Siwicki Mikołaj, „Dzieje konfliktów polsko-ukraińskich”, T.1, s. 134.

²²²¹ Spis DL 1840, s. 77; Spis DL 1846, s. 11; Spis DL 1849, s. 11; Spis DL 1864, s. 9; Spis DL 1909, s. 60; Concilia Poloniae T.9, s. 9-20, 23-38, 66-78, 83-130, 133-178, 214-292; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/I, k. 8. 33.

1 marca **1420** roku król Władysław Jagiełło na prośby Dobrogosta z Szamotuł i jego żony Elżbiety zezwala na założenie miasta na prawie magdeburskim we wsi do nich należącej w Turobinie w ziemi chełmskiej²²²².

18 listopada **1530** roku biskup chełmski Jakub Buczacki, za zgodą kapituły katedralnej, eryguje prepozyturę w Turobinie²²²³.

9 lipca **1604** roku, na synodzie diecezjalnym, parafia została włączona do dekanatu turobińskiego diecezji chełmskiej²²²⁴.

20 stycznia **1671** roku parafię wizytował biskup chełmski Krzysztof Jan Żegocki²²²⁵.

Rejestr poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzony 7 listopada **1673** roku wymienia parafię Turobin w dekanacie turobińskim. Prepozytura turobińska łączyła Turobin z Czernięcinem. W Turobinie był prepozyt, rektor szkoły, kantor i dzwonnik²²²⁶.

Rejestry poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzone 31 stycznia **1675** roku i 13 stycznia **1676** roku parafię Turobin w dekanacie turobińskim. Prepozytura turobińska łączyła Turobin z Czernięcinem. Do opodatkowania podano komendarza, wikariusza, rektora szkoły, kantora i dzwonnika²²²⁷.

W **1772** roku kościół (św. Trójcy) był murowany, pod patronatem szlacheckim (woj. ruskie)²²²⁸.

29 stycznia **1914** roku odbyło się zebranie sprawozdawcze za **1913** rok Towarzystwa Pożyczko-Oszczędnościowego w Turobinie, które powstało w **1899** roku²²²⁹.

W dniach 22-24 września **1936** roku parafię wizytował sufragan lubelski Adolf Józef Jełowicki²²³⁰.

Tabela 655 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Turobin

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Gorzkowski	1533-; prepozyt
Melchior Stefanides /Stefanowiec, Stephanides/, -1638	-1598-1614-; prepozyt/proboszcz
Stanisław Krzycki /Stanisław z Ryk/	-1623-1628-; prepozyt
Grzegorz Głowacki	-1633-; prepozyt
Jakub Skwarski, -1662	-1634-; prepozyt
Wojciech Nowopolski /Novicampianum/	1640-; prepozyt
Benedykt Żelechowski, -1658	1644-1654-; prepozyt
Andrzej Józef Fabiański, -1737	-1728-1729-; prepozyt
Antoni Stanisław Górski, -1754	-1738-1744-; prepozyt
Melchior Jan Kochnowski, 1720-1788	1783-; prepozyt
Stanisław Wawrzyniec Staszic, 1755-1826	1788-1792; proboszcz

²²²² ZDM, Nr 1884.

²²²³ Dzieje ChK, s. 482.

²²²⁴ Concilia Poloniae T.9, s. 9-20, 83-130.

²²²⁵ AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/151, k. 175; Szady Bogumił, „Wizytacje diecezji chełmskiej – XVII wiek”, s. 274.

²²²⁶ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 191.

²²²⁷ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 244, 268.

²²²⁸ Litak KŁR, s. 3161-366.

²²²⁹ Głos Lubelski 1914, Nr 33, s. 2.

²²³⁰ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1936, Nr 8, s. 247.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Wawrzyniec Józef Czerczycki /Żłoba-Czerczycki/, 1735-1804	1792-1804; prepozyt
Andrzej Gościcki, 1769-1847	-1814-22.08.1847; prepozyt
Jan Hetner, 1814-1888	marzec 1848-31.12.1950; proboszcz
Mikołaj Garlicki, 1817-1898	01.01.1851-28.08.1853; administrator
Franciszek Hermann, 1801-1855	25.08.1853-06.02.1855; prepozyt, proboszcz
Seweryn Trembiński, 1820-1895	ok. 18.02.1855-ok. 12.10.1855; administrator
Piotr Rylski, 1828-	ok. 16.10.1855-ok. 07.10.1856; administrator
Jan Olszański, 1881-1888	ok.13.10.1856-31.03.1888; proboszcz
Jan Nepomucen Grabarski, 1849-1913	01.04.1888-31.12.1888-; administrator
Tomasz Torczyński, 1854-1910	-27.11.1890-26.12.1910; administrator
Kazimierz Remiszewski, 1883-1941	ok. 05.12.1910-ok. 23.05.1911; tymczasowy administrator
Władysław Jan Petrykowski, 1829-1911	-08.04.1911; administrator
Julian Jan Kiliński, 1864-	ok. 19.06.1911-ok. 26.11.1912; administrator
Szubartowski	ok. 06.12.1912-ok.18.01.1913; tymczasowy administrator
Alfons Chrzanowski, 1861-1933	ok. 21.01.1913-ok. 21.09.1916; proboszcz
Franciszek Bramski, 1865-1928	ok. 26.09.1916-29.01.1919; administrator
Ryszard Słabczyński, 1875-1928	29.01.1920-08.10.1928; proboszcz
Antoni Sadłowski, 1871-1937	ok. 11.11.1928-27.11.1937; proboszcz
Jan Strumnik, 1909-	-27.08.1937-02.05.1938-; tymczasowy administrator
Wincenty Feliks Pawelec, 1888-1970	ok. 10.05.1938-16.11.1970; proboszcz
Jan Pęziół, 1931-	1976-14.11.1978; proboszcz
Piotr Kimak, 1931-2019	1970-1975; administrator

Organisci (biogramy w GSB):

- Franciszek Petrykowski (-1824-1847-); ur. ok. 1791-; żona: Kunegunda z Sieciechowiczów; syn: Tomasz Józef, 1824-1907, ksiądz, patrz „Ogólny wykaz księży ...”²²³¹,
- Rokicki²²³² (-1913),
- Gałaszkiwicz²²³³ (1913),
- Kazalski²²³⁴ (1913-),
- Władysław Łobodziński (-1937-).

²²³¹ APL APR Turobin, sygn. 35/1943/0/2.4/52, k. 73/90; APL APR Turobin, sygn. 35/1943/0/2.4/55, k. 83/131; APL APR Turobin, sygn. 35/1943/0/2.4/70, k. 157/140.

²²³² GŁ 1913, Nr 20, s. 309.

²²³³ GŁ 1913, Nr 20, s. 309.

²²³⁴ GŁ 1913, Nr 20, s. 309.

9.67. Turowiec (PL), św. Wawrzyńca

Gmina Wojsławice, pow. chełmski, woj. lubelskie.

Parafia Kościoła Polskokatolickiego w RP.

Tabela 656 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów polskokatolickiej parafii Turowiec

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Kędzierski	1928-; proboszcz
Henryk Grochowski	proboszcz

Psalmiści:

- Turewicz Piotr (15.01.1901-01.01.1902; 01.03.1902-01.04.1902), patrz GSB.

9.68. Turowiec (PR)

Gmina Wojsławice, pow. chełmski, woj. lubelskie.

Dekanat²²³⁵:

- 3-ci chełmski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiwnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Turowiec (gmina Wojsławice) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu²²³⁶.

Tabela 657 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Turowiec

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Włodzimierz Borowiec	1890-20.01.1908; proboszcz
Józef Lisowski	-1908-1912-; proboszcz

9.69. Turowiec (RG), św. Barbary Męczenniczki

Gmina Wojsławice, pow. chełmski, woj. lubelskie.

Dekanat²²³⁷:

- chełmski diecezji chełmskiej (-1760-),
- dubieniecki diecezji chełmskiej (-1833-1865-).

17 marca **1760** roku cerkiew parafialna św. Barbary Męczenniczki leżąca w dobrach kasztelana słońskiego Feliksa Potockiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego

²²³⁵ PKLG 1909, s. 259; PKLG 1910, s. 265; PKLG 1911, s. 267; PKLG 1912, s. 279.

²²³⁶ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

²²³⁷ Rocznik RWCh 1847, s. 289

Maksymiliana Ryłło²²³⁸.

1 maja **1827** roku zostało ustanowione bractwo przy cerkwi parafialnej, bractwo istniało w **1833** roku (wówczas do bractwa należały 3 osoby)²²³⁹.

Cerkiew greckokatolicka została wybudowana w **1832** roku z fundacji hrabiego Alojzego Poletyły²²⁴⁰.

Kolatorem cerkwi był Alojzy Poletyło (1832-1842-)²²⁴¹.

Współcześnie cerkiew jest kościołem rzymskokatolickim.

Tabela 658 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Turowiec

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Michał Bobrykiewicz	-1759-; paroch
Jakub Lisowski	-1831-; proboszcz
Konstanty Zaremba, 1815-	-1844-1851; administrator -1863-; proboszcz

9.70. Turowiec (RL), 1921-, św. Barbary M.

Gmina Wojsławice, pow. chełmski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- chełmski diecezji lubelskiej (-1939-).

Kościół, dawna cerkiew greckokatolicka z **1832** roku, rekoncyliowany 4 września **1919** roku²²⁴².

W lipcu/sierpniu **1919** roku Kuria Diecezjalna Lubelska udzieliła pozwolenia administratorowi parafii Wojsławice do poświęcenia cerkwi w Turowcu²²⁴³.

Parafię erygował, w **1921** roku, biskup lubelski Marian Leon Fulman²²⁴⁴.

Tabela 659 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Turowiec

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Franciszek Gduliński, 1901-1989	1930-1939; proboszcz

9.71. Turzysk (RL), św. Franciszka Salezego /S. Franciscus Sal./

Współcześnie: osiedle Turzysk, rejon turzyski, obwód wołyński, Ukraina.

²²³⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 102, 103.

²²³⁹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 23, 24.

²²⁴⁰ Spis DL 1939, s. 88.

²²⁴¹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 413, 414.

²²⁴² Spis DL 1939, s. 88.

²²⁴³ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1919, Nr 8, s. 255.

²²⁴⁴ Spis DL 1939, s. 88.

Dekanat²²⁴⁵:

- kowelski diecezji łuckiej (-1837-1838-).
- kowelski diecezji łuckiej /łucko-żytomierskiej/ (-1919-).

Tabela 660 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Turzysk

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Dominik Razutowicz	-1837-1838-; proboszcz
Dominik Wyrzykowski, 1885-	-1919; administrator

9.72. Tworyczów (RL), 26.07.1937-, św. Apostołów Piotra i Pawła, diecezja zamojsko-lubaczowska

Gmina Sułów, pow. zamojski, woj. lubelskie.

Dekanat²²⁴⁶:

- zamojski diecezji lubelskiej (26.07.1937-1938-),
- szczebrzeszyński diecezji zamojsko-lubaczowskiej (-2018-2025-).

Parafię erygował, **26 lipca 1937** roku, biskup lubelski Marian Leon Fulman²²⁴⁷.

Tabela 661 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Tworyczów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Stanisław Szczepanek, 1905-1989	26.07.1937-1938-; proboszcz
Kazimierz Staniak, -2008	-2003; proboszcz
Marek Gudź, 1966-	05.08.2011-2018-; proboszcz

9.73. Tykocin (RG)

Gmina miejsko-wiejska Tykocin, pow. białostocki, woj. podlaskie.

Dekanat:

- tykociński diecezji chełmskiej (-1842-).

Kolatorem cerkwi był rząd (-1842-)²²⁴⁸.

9.74. Typin (PR)

Gmina Tomaszów Lubelski, pow. tomaszowski, woj. lubelskie

²²⁴⁵ Spis DŁuck 1920, s. 53-54.

²²⁴⁶ Spis DL 1939, s. 220.

²²⁴⁷ Spis DL 1939, s. 220.

²²⁴⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 481, 482.

Dekanat²²⁴⁹:

- 1-szy tomaszowski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

W latach **1535, 1536** we wsi Typin jest notowana cerkiew²²⁵⁰.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Typin (gmina Majdan Górny, pow. tomaszowski) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu²²⁵¹.

Tabela 662 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Typin

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Włodzimierz Lewicki	-04.11.1881-; proboszcz
Antoni Kudrzyński	-1899-; proboszcz
Leonid Chomik	-1908-1912-; proboszcz

Psalmiści:

- Jan Bojko (01.06.1892-01.04.1898; patrz GSB).

9.75. Typin (RG), świętych Apostołów Piotra i Pawła

Gmina Tomaszów Lubelski, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat²²⁵²:

- tyszowiecki diecezji chełmskiej (-1683-1696-),
- tomaszowski diecezji chełmskiej (-1761-1875).

Cerkiew filialna:

- Nedeżów, św. Dymitra (-1833-1863-). Patrz hasło: Nedeżów (RG), św. Dymitra.
- Podhorce, Opieki Matki Boskiej (-1833-1863-; pod Tomaszowem). Patrz hasło: Podhorce (RG), Opieki Matki Boskiej.

Według rejestru poborowego z **1472** roku we wsi Typin leżącej w powiecie bełskim województwa bełskiego funkcjonowała cerkiew²²⁵³.

10 czerwca **1761** roku cerkiew świętych Apostołów Piotra i Pawła (dekanatu tomaszowskiego) leżąca w dobrach sędziego nowogrodzkiego Franciszka Dogiel-Cyryna była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość Typin. Do spowiedzi przystępowało około 120 osób²²⁵⁴.

21 grudnia **1830** roku zostało ustanowione bractwo przy cerkwi parafialnej, bractwo

²²⁴⁹ PKLG 1909, s. 234; PKLG 1910, s. 240; PKLG 1911, s. 242; PKLG 1912, s. 251.

²²⁵⁰ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/37, k. 267, 347

²²⁵¹ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

²²⁵² Rocznik RWCh 1847, s. 298; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1185, k. 27.

²²⁵³ Janeczka Rejestr 1472, s. 40.

²²⁵⁴ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 497, 498.

istniało w **1833** roku (wówczas do bractwa należało 16 osób)²²⁵⁵.

15 kwietnia **1827** roku zostało ustanowione bractwo przy cerkwi afiliowanej we wsi Podhorce, bractwo istniało w **1833** roku (wówczas do bractwa należały 22 osoby)²²⁵⁶.

Kolatorem cerkwi był Szymon Suchocki (-**1842**-)²²⁵⁷.

Tabela 663 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Typin

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Andrzej Świdnicki	-10.06.1761-; paroch
Symeon Puchewicz, -1822	-09.03.1822; proboszcz
Symeon Bratkiewicz, -1844	-1826-sierpień 1826-; proboszcz
Jakub Lewicki, 1800-1870	1826-1830-; administrator
Mikołaj Mosiewicz, 1807-1855	-1838-1847-04.02.1855; proboszcz
Antoni Zawalski, 1827-1887	1857-październik 1863; administrator październik 1863-14.06.1875; proboszcz

Diak:

- Jan Marczuk (1854-11.08.1865-). Urodził się w 1836 roku (około)²²⁵⁸.

9.76. Tyszowce (PR)

Gmina Tyszowce, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat²²⁵⁹:

- 2-gi tomaszowski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi **Tyszowce, Zamłynie i Dębiny** został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu²²⁶⁰.

Tabela 664 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Tyszowce

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Lewczuk	-1908-1912-; proboszcz
Mikołaj Kość, 1872-	01.10.1919-24.03.1924; proboszcz
Aleksy Jakuta	-18.08.1936; proboszcz

Psalmiści:

- Kozłowski Wiktor (01.10.1884-01.10.1885); patrz GSB.

²²⁵⁵ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 47, 48.

²²⁵⁶ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 47, 48.

²²⁵⁷ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 477, 478.

²²⁵⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1184, k. 3; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1185, k. 27.

²²⁵⁹ PKLG 1909, s. 234; PKLG 1910, s. 240; PKLG 1911, s. 242; PKLG 1912, s. 251.

²²⁶⁰ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

9.77. Tyszowce, Dębina (PR)

Gmina Tyszowce, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- ...

Określana, jako cerkiew tyszowiecka dębińska, nadębińska.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi **Tyszowce, Zamłynie i Dębiny** został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu²²⁶¹.

17 czerwca **1938** roku cerkiew rozebrano²²⁶².

9.78. Tyszowce, Dębina (RG), Narodzenia NMP

Gmina Tyszowce, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- tyszowiecki diecezji chełmskiej (-1696-1875).

Określana, jako cerkiew tyszowiecka dębińska, nadębińska.

Cerkiew była pod wezwaniem Narodzenia NMP (-**1616**-)²²⁶³.

Cerkiew Dębina była cerkwią filialną cerkwi Tyszowce (-**1847-1863**-).

²²⁶⁴.

25 października **1760** roku parafialna „nadębińska” cerkiew Narodzenia NMP (dekanatu tyszowieckiego) leżąca w dobrach starostwa tyszowieckiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bielskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość: Dębina. Do spowiedzi przystępowało około 200 osób²²⁶⁵.

Kolatorem cerkwi był Alojzy Głogowski (-**1842**-)²²⁶⁶.

Tabela 665 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej cerkwi Tyszowce, Dębina

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan /Iwan/	-1616-; paroch
Jakub Piotrowski	-13.07.1771-23.01.1772-; proboszcz
Grzegorz Sanocki	-25.20.1760-; administrator

9.79. Tyszowce (RG), św. Paraskiewy Piątnicy /Praksedy; S. Pietnice/

²²⁶¹ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

²²⁶² Siwicki Mikołaj, „Dzieje konfliktów polsko-ukraińskich”, T.1, s. 126.

²²⁶³ AGAD MK, sygn. 1/4/0/7/47, k. 49.

²²⁶⁴ AGAD MK, sygn. 1/4/0/7/47, k. 48.

²²⁶⁵ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 401, 402.

²²⁶⁶ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 489, 490.

Gmina Tyszowce, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat²²⁶⁷:

- tyszowiecki diecezji chełmskiej (-1683-1875).

Cerkiew filialna:

- Dębina (-1847-1875).
- Zamłynie (-1847-1875). Kolatorem cerkwi był Alojzy Głogowski (-1842-)²²⁶⁸.

Cerkiew była pod wezwaniem św. Praksedy /S. Pietnice?/ (-1616-)²²⁶⁹.

Rejestr poborowy pogłównego powiatu grabowieckiego z 1662 roku notuje w mieście Tyszowce protopopa oraz dwóch popów (czyli trzy cerkwie?)²²⁷⁰.

26 października 1760 roku parafialna miejska cerkiew św. Praksedy Męczennicy (dekanatu tyszowieckiego) leżąca w dobrach starostwa tyszowieckiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość: miasto Tyszowce. Do spowiedzi przystępowało około 50 osób²²⁷¹.

Kolatorem cerkwi był Alojzy Głogowski (-1842-)²²⁷².

Tabela 666 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Tyszowce

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Szymon	-1616-; paroch
Hieronim Hodeczyński	-1679-; paroch
Teodor Obuchowicz	-1719-; proboszcz
Grzegorz Sanocki	-26.10.1760-; paroch
Mikołaj Lisowski, 1781-1819	-1811-25.09.1819; proboszcz
Jan Borysiewicz, 1774-1820	-07.05.1820; administrator
Jan Kicowski, 1793-	-1831-1839-; proboszcz
Bazyli Waszkiewicz, 1818-	-1854-; administrator
Józef Sajkiewicz, 1806-	-1863-1865-; proboszcz

Diak:

- Jan Juskiewicz (-1851).

Diak-nauczyciel:

- Jan Juskiewicz²²⁷³ (1851-26.11.1853-),
- Ignacy Jasiewicz (-06.11.1854-1858-; patrz GSB),
- Tomasz Szutowski (-14.07.1865-)²²⁷⁴.

Bakalarz cerkwi:

²²⁶⁷ Rocznik RWCh 1847, s. 300; Spis DGCh 1863, s. 21; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1184, k. 46; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1187, k. 83.

²²⁶⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 489, 490.

²²⁶⁹ AGAD MK, sygn. 1/4/0/7/47, k. 48.

²²⁷⁰ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/72, k. 237-247.

²²⁷¹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 403, 404.

²²⁷² APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 489, 490.

²²⁷³ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1186, k. 298, 557; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1190, k. 29.

²²⁷⁴ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1184, k. 46.

- Eustachy Kosmiński²²⁷⁵ /Koźmiński?/ (-06.08.1770-).

9.80. Tyszowce, Zamłynie (RG), św. Nikity Męczennika /Nicety/

Gmina Tyszowce, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Patrz dział Zamłynie.

9.81. Tyszowce (RL), św. Leonarda /S. Leonardi Abbas./, diecezja zamojsko-lubaczowska

Gmina Tyszowce, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat²²⁷⁶:

- grabowiecki diecezji chełmskiej (09.07.1604-18.06.1624-15.09.1694-20.07.1717-1772),
- grabowiecki diecezji przemyskiej (1772-1796-),
- tyszowiecki diecezji przemyskiej (1796-1811-),
- tyszowiecki diecezji lubelskiej (-1839-1864-),
- tomaszowski diecezji lubelskiej (-1869-1918-),
- tyszowiecki diecezji lubelskiej (-1922-1928-),
- tyszowiecki diecezji zamojsko-lubaczowskiej (25.03.1992-2025-).

Kaplice prywatne:

- Malice (-1869-1913-),
- Turkowice (-1869-1913-).

Kościół filialne:

- Malice (-1914-1919-),
- Turkowice, Selvularum BMV (-1914-1928-).

Parafia została utworzona przed **1424** rokiem²²⁷⁷.

W **1531** roku do parafii Tyszowce należała jeszcze wieś książęca Poturzyn, mimo, że do parafii Nabroź było bliżej²²⁷⁸.

9 lipca **1604** roku, na synodzie diecezjalnym, parafia została włączona do dekanatu grabowieckiego diecezji chełmskiej²²⁷⁹.

W **1662** roku posesor starostwa tyszowieckiego wpłacał proboszczowi pieniądze dziesięcinę w wysokości 300 zł rocznie²²⁸⁰.

Rejestr poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzony 7 listopada **1673** roku wymienia parafię Tyszowce w dekanacie grabowieckim. Parafia miała komendarza, rektora szkoły i kantora²²⁸¹.

Rejestr poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzony 31 stycznia **1675** roku notuje parafię Tyszowce w dekanacie grabowieckim. Do opodatkowania zgłoszono komendarza, kantora, dzwonnika i rektora szkoły²²⁸².

²²⁷⁵ APL ChKG, sygn. 35/95/0/2.1/46, k. 15.

²²⁷⁶ Spis DL 1840, s. 91; Spis DL 1864, s. 12; Spis DL 1865, s. 15; Spis DL 1870, s. 51; Spis DL 1881, s. 39; Spis DL 1897, s. 62; Spis DL 1912, s. 48; Spis DL 1914, s. 48; Spis DL 1915, s. 48; Spis DL 1917, s. 48; Spis DL 1919, s. 55; Spis DL 1923, s. 79; Spis DL 1929, s. 95; Concilia Poloniae T.9, s. 9-20, 66-78, 83-130, 214-292.

²²⁷⁷ Swieżawski Aleksander, „Erekcja parafii w Nabrożu i jej losy w XV wieku”, Nasza Przeszość, T.63, 1985, s. 255-263.

²²⁷⁸ Swieżawski Aleksander, „Z pradziejów Łaszczowa”, Rocznik Tomaszowski, R.I, 1983 (druk 1984), s. 17-21.

²²⁷⁹ Concilia Poloniae T.9, s. 9-20, 83-130.

²²⁸⁰ AGAD MK, sygn. 1/4/7/55/9/0/145, k. 175.

²²⁸¹ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 193.

²²⁸² AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 245, 246.

Hrabia Jan Mier 12 grudnia **1772** roku dokonuje zapisu na rzecz domu dla ubogich w parafii r.l. Tyszowce w wysokości: 2 korców żyta, 2 korców jęczmienia, 2 korców hreczki i korca grochu²²⁸³.

W **1775** roku posesor starostwa tyszowieckiego wypłacał proboszczowi pieniądze dziesięcinę w wysokości 300 zł rocznie²²⁸⁴.

W **1785** roku parafia Tyszowce leżała w dekanacie grabowieckim diecezji przemyskiej i liczyła 1585 parafian. Parafia obejmowała wsie: Czermno, Honiatyczki, Kłatwy, Malice, Mikulin, Perespa, Przewale, Sahryń, Turkowice, Tyszowce, Wakijów, Wronowice²²⁸⁵.

Fundatorem kościoła w Tyszowcach był dziedzic dóbr Tyszowce Józef Głogowski (1839-1898)²²⁸⁶.

Odcisk 24 – Rok 1875, 22 stycznia. Odcisk pieczęci urzędowej Urzędnika Stanu Cywilnego Parafii r.l. Tyszowce (ze zbiorów Andrzeja Karczmarczuka).

W **1930** roku parafia była wizytowana przez sufragana lubelskiego biskupa Adolfa Józefa Bożeniec-Jełowickiego. Opis relacji z wizyty: „15 czerwca opuszcza Ks. Biskup Nabróż, by udać się do Tyszowiec. Brama ładna, Kościół duży, ładnie utrzymany. Na szczególną uwagę zasługuje noszenie świec podczas procesji. Każda taka świeca waży kilkadziesiąt kilo, a wysokość dosięga 5 metrów. 4 takie świece poświęcił tu Ks. Biskup. W Tyszowcach wypadły imieniny Najdostojniejszego Pasterza, które były uroczyste obchodzone. Po obiedzie J.E. udaje się do Turkowic”²²⁸⁷.

²²⁸³ APL KancelariaMSGL, sygn. 35/234/0/-/36, k. 67.

²²⁸⁴ AGAD MK, sygn. 1/4/7/55/9/0/145, k. 175.

²²⁸⁵ Kramarz Rozmieszczenie, s. 447-478.

²²⁸⁶ Tablica nagrobna na cmentarzu parafialnym w Tyszowcach (d. greckokatolicki, prawosławny).

²²⁸⁷ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1930, Nr 9, s. 297-300.

Zdjęcie 27 – Rok 2013, 31 maja. Kaplica na cmentarzu parafialnym w Tyszowcach. Foto Henryk Kulik.

W lutym **1919** roku Kuria Diecezjalna Lubelska poleciła administratorowi parafii Tyszowce objęcie opieką kaplicy w Turkowicach i zakład wychowawczy dla dzieci uchodźców leżący także w Turkowicach²²⁸⁸.

W lipcu/sierpniu 1919 roku Kuria Diecezjalna Lubelska udzieliła pozwolenia księdzu z kościoła filialnego w Malicach do poświęcenia cerkwi w Sahryniu, Werbkowicach, Terebiniu²²⁸⁹.

W lipcu/sierpniu 1919 roku Kuria Diecezjalna Lubelska udzieliła pozwolenia administratorowi parafii Tyszowce do poświęcenia cerkwi w Perespie²²⁹⁰.

28 lipca 1921 roku parafia zmniejszyła swój obszar w wyniku erekcji nowej parafii Perespa, która została wydzielona z parafii Tyszowce. Do parafii Perespa należały następujące wsie: Perespa, **Czermno**, Marysin, **Honiatyczki**, Wakijów, Kazimierówka²²⁹¹.

Tabela 667 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Tyszowce

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Piotr ²²⁹²	-31.12.1424-; rektor
Jan z Tyszowiec	-08.02.1486-; pleban
Jakub Lubowidzki /Jacobo Lubowicki/	-1616-1627-; pleban
Pweł Korzeniewicz	-1629-; komendarz
Bartłomiej Szołomoński	-1629-1637-04.06.1641-; proboszcz
Marcin Kunychowicz	-1639-; komendarz
Jakub Rostkowski	-ok. 1655-; proboszcz
Piotr Paweł Garbowski, -1724	-15.09.1694-; prepozyt
Kazimierz Horodyński	-1806-1826-; proboszcz
Adam Słowikowski, 1801-1863	-1835-01.03.1863; proboszcz
Jan Gajewski, 1830-1870	-1863-czerwiec 1869; proboszcz
Władysław Bernacki, 1835-1902	-1869-ok. 30.07.1876; administrator

²²⁸⁸ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1919, Nr 4, s. 126.

²²⁸⁹ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1919, Nr 8, s. 255.

²²⁹⁰ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1919, Nr 8, s. 255.

²²⁹¹ Głos Lubelski 1921, Nr 204, s. 3.

²²⁹² ZDM, Nr 1351; Dzieje ChK, s. 51.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Seweryn Waszkiewicz, 1843-1887	ok. 20.08.1876-27.10.1887; administrator
Franciszek Krześniak, 185-	27.10.1887-ok. 08.04.1888, administrator
Ignacy Kwiatkowski, 1862-1928	ok. 15.04.1888-ok. 28.11.1891; administrator
Franciszek Krześniak, 1858-	ok. 02.12.1891-ok. 31.12.1891, administrator
Kalist Zbieć, 1867-1920	ok. 21.02.1892-14.04.1892; -1896-1901-; administrator
Jozafat Andrzej Grzybowski, 1863-1908	15.04.1892-14.10.1894-; administrator
Eugeniusz Władysław Szyrowski, 1870-1919	-1908-ok. 19.07.1910; administrator
Stanisław Michelis, 1873-1918	ok. 28.07.1910-24.12.1918; administrator
Feliks Woźniak, 1885-1943	ok. styczeń 1919-; administrator
Adolf Neczyński, 1879-1938	1920-1925; proboszcz
Jan Szymanek, 1894-1977	1926-1928-; proboszcz
Franciszek Osuch, 1896-1980	1946-1955; proboszcz
Władysław Tarkowski, 1893-1981	1955-1975; proboszcz
Michał Kot, 1917-1989	1975-13.11.1989; proboszcz
Tomasz Raczkowski, 1951-2020	1989-1992; proboszcz
Lucjan Szymanek, 1939-	31.07.1992-30.07.2004; proboszcz
Grzegorz Chabros, 1964-	2003-29.10.2004; administrator 29.10.2004-20.08.2014; proboszcz
Wiesław Banaś, 1955-	20.08.2014-17.08.2016; proboszcz
Piotr Kawecki, 1971-	17.08.2016-2018-; proboszcz

Organiści w Tyszowcach (biogramy w GSB):

- Walenty Łakomski (-maj 1846-),
- Grzegorz Łojewski (-1879-).

9.82. Tyszyca (RG), Wniebowzięcia NMP

Współcześnie wieś, rejon kamionecki, obwód lwowski, Ukraina.

Dekanat:

- stojanowski diecezji chełmskiej (-1761-).

10 listopada 1761 roku parafialna cerkiew św. Onufrego (dekanatu stojanowskiego) leżąca w dobrach królewskich była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość: Tyszyca. Do spowiedzi przystępowało około 60 osób²²⁹³.

Tabela 668 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Tyszyca

²²⁹³ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 548, 549.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Bazyli Jankiewicz	-10.11.1761-; paroch

10. U – wykaz parafii

10.1. Ubrodowice (PR)

Gmina Hrubieszów, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie.

Dekanat²²⁹⁴:

- 1-szy hrubieszowski diecezji chełmsko-warszawskiej (23.05.1875-31.07.1905),
- 1-szy hrubieszowski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

5 maja **1906** roku biskup diecezji chełmsko-lubelskiej Eulogiusz przeprowadził wizytację cerkwi w miejscowości Ubrodowice. Ponadto biskup przenocował w Ubrodowicach²²⁹⁵.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiwnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Ubrodowice został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu²²⁹⁶.

Tabela 669 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Ubrodowice

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Lisowski, 1811-1894	1875-31.01.1893; proboszcz
Grzegorz Kadej, 1848-	01.02.1893-ok. 20.11.1894; administrator
Aleksander Szczerbow, 1861-1906	1894-03.03.1906; proboszcz
Marcjan Mogielnicki, 1848-	01.04.1906-1912-; proboszcz

10.2. Ubrodowice (RG), św. Eliasza Proroka

Gmina Hrubieszów, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie.

Dekanat²²⁹⁷:

- horodelski diecezji chełmskiej (-1696-1875).

29 lipca **1760** roku cerkiew św. Eliasza Proroka leżąca w dobrach podczaszego sochaczewskiego Terleckiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bielskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowości: Ubrodowice /Wyprodowice/.

²²⁹⁴ PKLG 1898, s. 224, 225; PKLG 1899, s. 203, 204; PKLG 1900, s. 206; PKLG 1901, s. 208; PKLG 1902, s. 267, 268; PKLG 1903, s. 228; PKLG 1904, s. 275; PKLG 1905, s. 256; PKLG 1906, s. 177; PKLG 1907, s. 143; PKLG 1908, s. 142; PKLG 1909, s. 149; PKLG 1910, s. 152; PKLG 1911, s. 160; PKLG 1912, s. 163;

²²⁹⁵ CCZ 1906, Nr 7, s. 208.

²²⁹⁶ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

²²⁹⁷ Rocznik RWCh 1847, s. 290; Spis DGCh 1863, s. 10; APL ChKG, sygn. 35/95/0/10/558, k. 16; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1185, k. 37.

Stefankowice /Stepankowice/ (połowa)²²⁹⁸.

Cerkiew Ubrodowice była cerkwią filialną parafii Kułakowice (-1816-1875)²²⁹⁹.

Z raportu gubernatora lubelskiego do p.o. dyrektora Komisji Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych sporządzonego 20 listopada 1843 roku wynika, że dziedzic wsi wznosił własnym kosztem cerkiew wraz z ikonostasem w Ubrodowicach²³⁰⁰.

Tabela 670 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Ubrodowice

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Bazyli Borysiewicz	-14.02.1741-29.07.1760-; paroch
Antoni Borysiewicz	-1792-; paroch
Łukasz Zawalski, 1774-1832	-08.08.1813-25.08.1832; paroch
Antoni Zborowski, 1777-1831	ok. 06.09.1832-ok. 15.07.1833; administrator parafii Kułakowice z Ubrodowicami
Stefan Szokalski, 1797-	ok. 03.08.1833-ok. 23.01.1866-; proboszcz parafii Kułakowice z Ubrodowicami
Jan Lisowski, 1811-1894	ok. 21.02.1866-1875; administrator parafii Kułakowice z Ubrodowicami

Diak:

- Andrzej Kaliniewicz (08.10.1857-1868-, patrz GSB).

10.3. Uchanie (PR)

Gmina Uchanie, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie.

Dekanat²³⁰¹:

- 2-gi hrubieszowski diecezji chełmsko-warszawskiej (23.05.1875-31.07.1915),
- 2-gi hrubieszowski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

17 kwietnia 1906 roku biskup diecezji chełmsko-lubelskiej Eulogiusz wizytował cerkiew w Uchaniach²³⁰².

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca 1919 roku majątek cerkwi Uchanie (gmina Jarosławiec) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu²³⁰³.

Cerkiew z 1883 roku została zburzona w 1929 roku²³⁰⁴.

Rozbiórka cerkwi została ukończona około 15 lutego 1934 roku²³⁰⁵.

²²⁹⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 239, 240.

²²⁹⁹ Rocznik RWCh 1847, s. 290; APL ChKG, sygn. 35/95/0/6/147, k. 48.

²³⁰⁰ Kossowski Aleksander, „Felicjan Filip Szumborski (1771-1851), biskup chełmski unicki”, Lublin 1937, s. 8.

²³⁰¹ PKLG 1885, s. 75; PKLG 1887, s. 79; PKLG 1892, s. 228; PKLG 1898, s. 225, 226; PKLG 1899, s. 204; PKLG 1900, s. 206; PKLG 1901, s. 208; PKLG 1902, s. 268; PKLG 1903, s. 228; PKLG 1904, s. 276; PKLG 1905, s. 255; PKLG 1906, s. 178; PKLG 1907, s. 143; PKLG 1908, s. 142; PKLG 1909, s. 150; PKLG 1910, s. 153; PKLG 1911, s. 160; PKLG 1912, s. 163;

²³⁰² CCZ 1906, Nr 7, s. 207.

²³⁰³ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

²³⁰⁴ Siwicki Mikołaj, „Dzieje konfliktów polsko-ukraińskich”, T.1, s. 134.

²³⁰⁵ APL UWL, sygn. 35/403/0/2/1747, k. 11.

Tabela 671 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Uchanie

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Eugeniusz Kuczyński	-1877-1883-; proboszcz
Seweryn Chojnacki	-1890-1903-; proboszcz
Piotr Osipow	-1903-1912-; proboszcz

10.4. Uchanie (RG), Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny (stara) / św. Apostołów Piotra i Pawła (nowa cerkiew)

Gmina Uchanie, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie.

Dekanat²³⁰⁶:

- chełmski diecezji chełmskiej (-1759-)
- grabowiecki diecezji chełmskiej (-1816-1863-).

Cerkiew filialna:

- Jarosławiec, Zmartwychwstania Pańskiego (-1810-1863-)²³⁰⁷.

W grudniu 1721 roku parafia leżąca w dobrach Cetnera pod wezwaniem Wniebowzięcia NMP była wizytowana przez biskupa chełmskiego i bełskiego Józefa Lewickiego. Do parafii należały miejscowości Uchanie (miasto i wieś), wieś Bokinia²³⁰⁸.

5 maja 1737 roku Teofila Potocka właścicielka dóbr Uchanie prawem prezenty na parocha w Uchaniach przedstawiła biskupowi ks. Daniela Wiżańskiego. Właścicielka zapewniła parochowi m.in. wolny mlew, wolny wyrąb na opał i budowę, warzenie piwa i pędzenie wódki na własne potrzeby²³⁰⁹.

Kolatką greckokatolickiej cerkwi w Uchaniach była Teofila Teresa z Cetnerów Potocka (-1737-1741)²³¹⁰.

13 listopada 1744 roku wizytację cerkwi Wniebowzięcia Panny Maryi, leżącej w dobrach Teofilii Potockiej (właściwie jej sukcesorów), przeprowadził biskup chełmski i bełski Felicjan Feliks Wołodkowicz. Wówczas parochem cerkwi był ks. Daniel Wiżański mający lat 40²³¹¹.

13 listopada 1744 roku cerkiew była stara ale niedawno reperowana. Przy cerkwi była dzwonnica kryta słomą z trzema dzwonami. Przy elewacji było klepadło (szt. 2)²³¹².

Cerkiew św. Apostołów Piotra i Pawła nowo wybudowaną, leżącą w dobrach wojewody kijowskiego, była wizytowana przez biskupa chełmskiego i bełskiego Maksymiliana Ryłło 11 lipca 1759 roku. Wówczas cerkiew (jak i ołtarz) była nowa. Cmentarz był ogrodzony. W dzwonnicy były 3 dzwony. Cerkiew obejmowała miasteczko Uchanie i Młynarze. Cerkiew prowadził ten sam paroch co cerkwią Wniebowzięcia NMP. Biskup zastanawiał się, którą cerkiew ogłosić parafialną starą na przedmieściu (Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny) czy nową (św. Apostołów Piotra i Pawła)²³¹³.

²³⁰⁶ Rocznik RWCh 1847, s. 290; APL ChKG, sygn. 35/95/0/16/1214, k. 5; APL ChKG, sygn. 35/95/0/6/147, k. 47; Spis DGCh 1863, s. 9.

²³⁰⁷ Spis DGCh 1863, s. 9; APL ChKG, sygn. 35/95/0/10/558, k. 6.

²³⁰⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/101, k. 11.

²³⁰⁹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/10/558, k. 2.

²³¹⁰ Bondyra Własność, s. 64.

²³¹¹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/107, k. 220, 221.

²³¹² APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/107, k. 220, 221.

²³¹³ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 81, 82; APL ChKG, sygn. 35/95/0/10/558, k. 17, 18.

11 lipca 1759 roku cerkiew Najświętszej Maryi Panny w Uchaniach leżąca w dobrach wojewody kijowskiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Cerkiew była stara, przy cerkwi była dzwonnica z trzema dzwonami. Cmentarz przycerkiewny był ogrodzony²³¹⁴.

Cerkiew Wniebowzięcia NMP na przedmieściu w Uchaniach, leżąca w dobrach wojewody kijowskiego, była wizytowana przez biskupa chełmskiego i bełskiego Maksymiliana Ryłło 8 października 1766 roku. Cerkiew była dawno reperowana. Dzwonnica przy cerkwi miała trzy dzwony. Należało poprawić ogrodzenie cmentarza. Biskup ustanowił nową cerkiew, św. Apostołów Piotr i Pawła, jako parafialną o czym poinformował parafian²³¹⁵.

Cerkiew św. Apostołów Piotra i Pawła, leżąca w dobrach wojewody kijowskiego, była wizytowana przez biskupa chełmskiego i bełskiego Maksymiliana Ryłło 8 października 1766 roku. Była to druga wizyta po erekcji cerkwi. W cerkwi był jeden ołtarz wielki i cztery boczne²³¹⁶.

Cerkiew Wniebowzięcia NMP była wizytowana przez dziekana dekanatu chełmskiego, ks. Jan Gruszeckiego, w roku: 1771, 1777²³¹⁷.

Cerkiew „miejska” była wizytowana przez dziekana dekanatu chełmskiego, ks. Jana Łużeckiego, w roku: 1761 (przybył dzwon), 1762 (przybyła wielka ewangelia)²³¹⁸.

Cerkiew św. Apostołów Piotra i Pawła była wizytowana przez dziekana dekanatu chełmskiego, ks. Jana Gruszeckiego, w roku: 1767, 1769, 1770, 1771 (przybyła monstrancja srebrna połączona z promieniami), 1777²³¹⁹.

Wyciąg (skrótowy) z inwentarza z 10 lutego 1796 roku cerkwi parafialnej św. Apostołów Piotra i Pawła w Uchaniach podaje, że paroch miał prawo wolnego wyrębu lasach, wolnego warzenia i pędzenia wódki oraz wolnego mielenia zboża „bez czerhy i miarki” na swoje potrzeby²³²⁰.

19 grudnia 1837 roku dziedzic dóbr Uchanie Jan Popławski dokonuje zamiany gruntów funduszowych cerkiewnych na grunty dworskie obmierzone 15 września 1836 roku. Dziedzic przekazał grunty orne leżące za tzw. Winnicami na zachód od pół włościńskich Woli Uchańskiej o pow. 41 mórg 152 prętów 8 pręcików oraz łąki leżące pomiędzy wsiami Wola Uchańska i Bokinia a ograniczone rowami o pow. 21 mórg 69 prętów 96 pręcików²³²¹.

W 1842 roku kolatorem cerkwi w Uchaniach jak i jej filii w Jarosławcu, należącej do dekanatu grabowieckiego był Alojzy Poletyło. Cerkwie nie miały diaka²³²².

12/24 maja 1855 roku w kościele r.g. w Uchaniach zostało odprawione nabożeństwo żałobne po śmierci cara Mikołaja I Pawłowicza²³²³.

Tabela 672 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii w Uchaniach

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Daniel Wiżański, 1704-	05.05.1737-1766-; paroch
Jerzy Radawski	-1803-06.10.1805-; pleban

²³¹⁴ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 83, 84.

²³¹⁵ APL ChKG, sygn. 35/95/0/10/558, k. 18, 19.

²³¹⁶ APL ChKG, sygn. 35/95/0/10/558, k. 19.

²³¹⁷ APL ChKG, sygn. 35/95/0/10/558, k. 20.

²³¹⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/10/558, k. 20.

²³¹⁹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/10/558, k. 20.

²³²⁰ APL ChKG, sygn. 35/95/0/10/558, k. 10.

²³²¹ APL Chełmicki, akt nr 593 z 1837 roku.

²³²² APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 421, 422.

²³²³ APL ChKG, Nabożeństwa żałobne z okazji zgonu cara Mikołaja I, sygn. 35/95/0/16/1214, k. 5.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Maciej Sierociński, 1777-1838	1806-04.04.1838; paroch
Jan Sierociński, 1814-	-1847-02.01.1849; administrator 02.01.1849-1874-; proboszcz
Lew Mackiewicz	-10.02.1874-; proboszcz

Diaci (biogramy w GSB):

- Kirczyński Jacenty.

10.5. Uchanie (RL), 1565-, Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny /S. Antonii Pad. C.; Assumptio BMV/, diecezja zamojsko-lubaczowska

Gmina Uchanie, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie.

Dekanat²³²⁴:

- krasnostawski diecezji chełmskiej (09.07.1604-20.07.1717-1772),
- grabowiecki diecezji przemyskiej (1772-1796-),
- tyszowiecki diecezji przemyskiej (1796-1811-),
- hrubieszowski diecezji lubelskiej (-1803-31.03.1974),
- uchański diecezji lubelskiej (01.04.1974-25.03.1992),
- grabowiecki diecezji zamojsko-lubaczowskiej (25.03.1992-2025-).

Kaplice:

- Białopole, publiczna (-1870-1880-)²³²⁵,
- Uchanie, kaplica (-1920-),
- Uchanie, św. Antoniego Padewskiego (1983-2021-). Wybudowana na pamiątkę nawiedzenia Matki Boskiej Częstochowskiej w kopii obrazu.

Kościół filialne:

- Buśno, murowany (-1920-); dawana cerkiew, rekoncyliowana 18 sierpnia 1919 roku,
- Teratyn, murowany (-1920-).

²³²⁴ Spis DL 1840, s. 81; Spis DL 1864, s. 9; Spis DL 1865, s. 11; Spis DL 1870, s. 28; Spis DL 1897, s. 42; Spis DL 1901, s. 45; Spis DL 1909, s. 47; Spis DL 1914, s. 35; Spis DL 1915, s. 35; Spis DL 1920, s. 106; Spis DL 1922, s. 47; Spis DL 1929, s. 61; Spis DL 1937, s. 57; Spis DL 1939, s. 101; APL APR Uchanie, sygn. 35/106/49/-/5, k. 10,12,16,19,109; APL APR Uchanie, sygn. 35/106/49/-/5, k. 1-7; Concilia Poloniae T.9, s. 9-20, 66-78, 83-130, 214-292.

²³²⁵ Spis DL 1871, s. 30; Spis DL 1876, s. 37; Spis DL 1881. S. 29.

Zdjęcie 28 – Rok 2011, 11 czerwca. Uchanie. Kaplica św. Antoniego Padewskiego. Foto Anna Litwin.

Kościół z fundacji Pawła Jasińskiego został wybudowany w latach **1482-1484**.

Parafię erygował **28 maja 1484** roku biskup chełmski Jan Kazimirski, który w **1483** roku konsekrował kościół w Uchaniach²³²⁶.

Kościółem w Uchaniach opiekowali się paulini do **1549** roku.

Arcybiskup Jakub Uchański około **1565** roku erygował w Uchaniach probostwo wraz z czterema mansjonarami. 18 maja **1574** roku arcybiskup Jakub Uchański wprowadza do Uchań prepozyturę.

²³²⁶ Spis DL 1932, s. 81; Spis DL 1966, s. 120.

Zdjęcie 29 – Rok 2011, 3 maja. Kościół w Uchaniach. Foto Henryk Kulik.

9 lipca **1604** roku, na synodzie diecezjalnym, parafia została włączona do dekanatu krasnostawskiego diecezji chełmskiej²³²⁷.

Budowę obecnego kościoła rozpoczął Jakub Uchański a kontynuował jego zięć Mikołaj Daniłowicz a ukończył syn Mikołaja, Jan Mikołaj Daniłowicz w **1625** roku. O fakcie zakończenia budowy przez Jana Mikołaja Daniłowicza dowiadujemy się już na wejściu do świątyni Matki Boskiej. Nad wejściem do kościoła widnieje na murze herb Sas i napis:

<p>„Virginis absistit mirari templa Diannae Qvi fanum hoc intrat Virgi Maria tuum Joannes Nic. Daniłowicz supremus regni Thesaurarius fieri curauit”</p>	<p>AD 1625</p>
--	--------------------

Zdjęcie 30 – Rok 2012, 6 maja. Fragment muru, z napisem i herbem Sas, nad wejściem do

²³²⁷ Concilia Poloniae T.9, s. 9-20, 83-130.

przedsionka kościoła. Foto Henryk Kulik.

Nad wejściami bocznymi do kościoła widnieją jeszcze dwa herby, herb Radwan rodziny Uchańskich, którzy też budowali ten kościół oraz herb Szreniawa rodziny Lubomirskich.

Zdjęcie 31 – Rok 2011, 11 czerwca. Fragment muru nad wejściem bocznym (po prawej stronie) do kościoła z herbem Radwan. Foto Anna Litwin.

Zdjęcie 32 – Rok 2011, 11 czerwca. Fragment muru nad wejściem bocznym (po lewej stronie) do kościoła z herbem Szreniawa. Foto Anna Litwin.

Rejestr poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzony 7 listopada 1673 roku wymienia parafię Uchanie w dekanacie krasnostawskim. W parafii nie wymieniono do opodatkowania proboszcza ani wikariusza, wymieniono tylko rektora szkoły i dzwonnika²³²⁸.

Rejestry poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzone 31 stycznia 1675 roku i 13

²³²⁸ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 188, 189.

stycznia **1676** roku notują parafię Uchanie w dekanacie krasnostawskim. W parafii wymieniono organistę i dzwonnika²³²⁹.

Po zniszczeniach szwedzkich kościołów w Uchaniach został odrestaurowany i 2 października **1693** roku dokonał jego konsekracji pod wezwaniem Wniebowzięcia NMP, świętych Jana Chrzciciela, Jana Ewangelisty, św. Anny – biskup chełmski Stanisław Jacek Święcicki. Wówczas prepozytem parafii był ks. Jan Cieszkowski²³³⁰.

Proboszcz parafii Uchanie był właścicielem cząstki duchownej parafii Uchanie (-1713-)²³³¹.

W **1772** roku kościół był murowany, pod patronatem szlacheckim (woj. ruskie)²³³².

W **1785** roku parafia Uchanie leżała w dekanacie grabowieckim diecezji przemyskiej i liczyła 1112 parafian. Parafia obejmowała wsie: Białopole, Bokinia /Bukinia/, Buśno, Drohiczany, Gliniska, Jarosławiec Ornatowski, Majdan Uchański, Miedniki, Putnowice, Teratyn, Uchanie, Wola Uchańska, *Zwierzyniec*²³³³.

Do parafii należały następujące miejscowości: Białowody, Buśno, Busieniec, Bokinia /Bukinia/, Drohiczany, Gliniska, Jarosławiec, Majdan, Miedniki, Pielaki, Putnowice, Rozkoszówka, Teratyn, Uchanie, Wola Uchańska (-1786-1824-)²³³⁴.

28 września **1787** roku (następnie 22.09.**1790**, 17.09.**1791**, 14.09.**1792**, 26.09.1793, 27.09.**1794**, 18.09.**1795**) parafię wizytował dziekan grabowiecki ks. Jakub Wołkowicz /Wołkiewicz/²³³⁵.

5 czerwca **1796** roku rzymskokatolicką parafię Uchanie wizytował biskup przemyski Antoni Gołaszewski de Gołasze-Dąb²³³⁶.

Parafię wizytował dziekan hrubieszowski ks. Gabriel Józef Kobylański – 25 listopada **1803** roku (następnie: 30.12.**1804**, 21.12.**1805**)²³³⁷.

Parafię wizytował dziekan hrubieszowski ks. Franciszek Teodor Skórski 1 września **1813** roku²³³⁸ a następnie 17 lipca **1815** roku²³³⁹.

18 września **1816** roku biskup Wojciech Skarszewski przeprowadził generalną wizytację parafii²³⁴⁰.

14 stycznia **1817** roku na dobrach Drohiczany zapisano 25 złp (3 rs. 75 kop.) czynszu/dziesięciny na rzecz kościoła r.l. w Uchaniach (zapis ten był ważny jeszcze w 1851 roku)²³⁴¹.

13 czerwca 1817 roku przy instalacji nowego proboszcza parafii Uchanie został sporządzony inwentarz dóbr Wolica Uchańska z przysiółkami Wysokie i majdanem Osiczyna²³⁴².

Następną wizytację parafii przeprowadził biskup Józef Marcei Karwin Dziecielski, w **1819** roku²³⁴³.

Parafię wizytował dziekan hrubieszowski ks. Franciszek Teodor Skórski – 13 lipca **1820**

²³²⁹ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 242, 266.

²³³⁰ Spis DL 1932, s. 81; Tablica w kościele, nad wejściem do zakrystii.

²³³¹ Bondyra Własność, s. 200.

²³³² Litak KŁR, s. 3161-366.

²³³³ Kramarz Rozmieszczenie, s. 447-478.

²³³⁴ APL APR Uchanie, sygn. 35/106/49/-/6.

²³³⁵ APL APR Uchanie, sygn. 35/106/49/-/5, k. 1-6.

²³³⁶ APL APR Uchanie, sygn. 35/106/49/-/5, k. 7.

²³³⁷ APL APR Uchanie, sygn. 35/106/49/-/4, k. 47; APL APR Uchanie, sygn. 35/106/49/-/5, k. 10, 12.

²³³⁸ APL APR Uchanie, sygn. 35/106/49/-/4, k. 63.

²³³⁹ APL APR Uchanie, sygn. 35/106/49/-/5, k. 16.

²³⁴⁰ APL APR Uchanie, sygn. 35/106/49/-/5, k. 17.

²³⁴¹ APL TKZ Lublin, sygn. 35/650/0/1/44, k. 3.

²³⁴² APL o/Chełm Popławski, sygn. 36/135/0/-/13, k. 486-524.

²³⁴³ APL APR Uchanie, sygn. 35/106/49/-/5, k. 19.

roku²³⁴⁴.

Gmina Uchanie miała do odebrania z kasy obwodowej 33 złp 18 groszy a miasto Uchanie 30 złp 18 groszy należności z tytułu dostarczonych składek na utrzymanie żołnierzy byłego Wojska Polskiego powracających z Austrii w listopadzie **1837** roku²³⁴⁵.

W **1851** roku kolejnego remontu kościoła dokonał kolejny kolator kościoła Stanisław Popławski (dziedzic dóbr Uchanie).

Odcisk 25 – Rok 1858, 21 listopada. Odcisk pieczęci urzędowej Urzędnika Stanu Cywilnego Parafii r.l. Uchanie (ze zbiorów Andrzeja Karczmarczuka).

Odcisk 26 – Rok 1874, 22 października. Odcisk pieczęci urzędowej Urzędnika Stanu Cywilnego Parafii r.l. Uchanie (ze zbiorów Andrzeja Karczmarczuka).

Do parafii należały następujące miejscowości: Aurelin, Białopole, Białowody, Bohdanówka, Bokinia, Busieniec, Bušno, Dąbrowa, Drohiczany, Feliksów, Gliniska, Jarosławiec, Miedniki, Pielaki, Putnowice Dolne, Putnowice Górne, Rozkoszówka, Stupnik, Teratyn, Teresin, Uchanie (wieś, kolonia), Władzin, Wola Uchańska, Wysokie (-**1901**-)²³⁴⁶.

W **1902** roku dokonano remontu posadzki z fundacji księcia Eugeniusza Lubomirskiego (dwa lata wcześniej wykonano podobną posadzkę w kościele w Grabowcu)²³⁴⁷.

Książę Eugeniusz Lubomirski, 8 czerwca **1905** roku, witał w Uchaniach biskupa

²³⁴⁴ APL APR Uchanie, sygn. 35/106/49/-/5, k. 19.

²³⁴⁵ DzUrz WL 1837, Nr 12, s. 173-175.

²³⁴⁶ Spis DL 1902, s. 45.

²³⁴⁷ Napis w posadzce w kościele w Uchaniach.

lubelskiego Franciszka Jaczewskiego (biskup wizytował parafię do 10 czerwca)²³⁴⁸.

Koloratorami kościoła w Uchaniach byli przedstawiciele rodzin, kolejno: Jasięńskich, Uchańskich/Magnuszewskich, Daniłowiczów, Potockich, (...), Lubomirskich, (...).

W **1916** roku rekolekcje wielkopostne w parafii przeprowadzili oo. redemptoryści z Galicji (podobnie jak w wielu innych parafiach diecezji lubelskiej)²³⁴⁹.

11 czerwca **1919** roku odbyła się wizytacja kanoniczna parafii Uchanie przeprowadzona przez biskupa lubelskiego Mariana Leona Fulmana²³⁵⁰.

W lipcu/sierpniu 1919 roku Kuria Diecezjalna Lubelska udzieliła pozwolenia administratorowi parafii Uchanie do poświęcenia cerkwi w Buśnie²³⁵¹.

W dniach 12-14 czerwca **1924** roku odbyła się wizytacja kanoniczna parafii przeprowadzona przez sufragana lubelskiego Adolfa Józefa Jełowickiego. Biskup przyjechał z parafii Grabowiec. Biskupa witali: dziekan hrubieszowski ks. Melchior Juściński, wójt gminy Paweł Zając, proboszcz parafii ks. Julian Kiliński, właściciel majątku dr Roman Raciszewski rolnik z Aurelina J. Ochendusko, kierownik szkoły Stanisław Karczewski, uczniowie, radni gminni, sołtysi, członkowie Ochotniczej Straży Ogniowej. Po wizytacji biskup wyjechał do parafii Moniatycze²³⁵².

W 1924 roku komitet budowy nowego kościoła w Trzeszczanach publikował ogłoszenie o sprzedaży starego drewnianego kościoła w Trzeszczanach, który był w dobrym stanie²³⁵³.

W **1931** roku w parafii funkcjonowały: Stowarzyszenie Żywego Różańca, Trzeci Zakon św. Franciszka²³⁵⁴.

Do parafii należały następujące miejscowości: Aurelin, Białowody, Bokinia, Dąbrowa, Drohicznany, Feliksów, Gliniska, Jarosławiec, Lemieszów, Marysin, Miedniki, Pielaki, Putnowice Górne, Rozkoszówka, Staszic (kolonia), Stupnik, Teratyn (wieś, kolonia), Uchanie (wieś, kolonia), Władzin, Wola Uchańska, Wysokie (-**1931**-)²³⁵⁵.

W **1933** roku w Uchaniach powstało Katolickie Stowarzyszenie Polek²³⁵⁶.

Odcisk 27 – Rok 1933, 24 sierpnia. Odcisk pieczęci Urzędnika Stanu Cywilnego Parafii r.l. w Uchaniach.

²³⁴⁸ Kubicki 2/3, s. 122.

²³⁴⁹ Ziemia Lubelska 1916, Nr 95, s. 6; Ziemia Lubelska 1916, Nr 145, s. 3.

²³⁵⁰ Ziemia Lubelska 1919, Nr 210, s. 2; Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1919, Nr 6, s. 191; Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1919, Nr 8, s. 236.

²³⁵¹ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1919, Nr 8, s. 255.

²³⁵² Przegląd Hrubieszowski 1924, Nr 6, s. 12, 13.

²³⁵³ Przegląd Hrubieszowski 1924, Nr 6.

²³⁵⁴ Spis DL 1932, s. 81.

²³⁵⁵ Spis DL 1932, s. 81.

²³⁵⁶ Ogniwo AKDL 1934, Nr 1, s. 20.

Przed **1938** rokiem Międzykomunalny Związek Budowy Szkół, powstały w 1932 roku, wybudował szkołę w Uchaniach²³⁵⁷.

W 1938 roku rozpoczęto budowę szkoły w Rozkoszówce o 4 salach²³⁵⁸.

Wizytacja pasterska parafii została przeprowadzona w czerwcu **1947** roku²³⁵⁹.

W **1948** roku do parafii należały następujące miejscowości: Aurelin, Białowody, Bokinia, Dąbrowa, Drohiczany, Feliksów, Gliniska, Jarosławiec, Lemieszów, Marysin, Miedniki, Pielaki, Putnowice Górne, Rozkoszówka, Staszic (kolonia), Stupnik, Teratyn (wieś i kolonia), Uchanie (wieś i kolonia), Władzin, Wola Uchańska, Wysokie²³⁶⁰.

Odcisk 28 – Rok 1958. Odcisk pieczęci urzędowej rzymskokatolickiej parafii w Uchaniach. Pieczęć używani także w 1954 roku. Źródło: APRG. Skan i opis RHK.

14 maja **1961** roku została przeprowadzona wizytacja pasterska²³⁶¹.

Do parafii należały następujące miejscowości: Aurelin, Białowody, Bokinia, Dąbrowa, Dębina (Górna, Dolna), Drohiczany, Feliksów, Gliniska, Jarosławiec, Lemieszów, Pielaki, Popławy-Kolonia, Putnowice Górne, Rozkoszówka, Staszic (kolonia), Stupnik, Uchanie (osada), Uchanie-Kolonia, Władzin, Wola Uchańska, Wysokie (-**1966**-)²³⁶².

W latach 70-tych XX wieku na cmentarzu osłonięto pomnik Nieznanego Żołnierza.

W dniu 27 listopada-4 grudnia **1994** roku zostały przeprowadzone, przez oo. jezuitów, misje święte²³⁶³.

W dniach 14-21 marca **2004** roku zostały przeprowadzone, przez oo. bernardynów, misje święte²³⁶⁴.

²³⁵⁷ Głos Lubelski 1938, Nr 221, s. 5.

²³⁵⁸ Głos Lubelski 1938, Nr 221, s. 5.

²³⁵⁹ Spis DL 1948, s. 91.

²³⁶⁰ Spis DL 1948, s. 91.

²³⁶¹ Spis DL 1966, s. 121.

²³⁶² Spis DL 1966, s. 121.

²³⁶³ Tabliczka na krzyżu misyjnym.

²³⁶⁴ Tabliczka na krzyżu misyjnym.

Zdjęcie 33 – Rok 2007, 20 maja. Kaplica na cmentarzu w Uchaniach. Foto Henryk Kulik.

Zdjęcie 34 – Rok 2007, 20 maja. Cmentarz. Pomnik Nieznanego Żołnierza w Uchaniach, z lat 70-tych XX wieku. Foto Henryk Kulik.

Zdjęcie 35 – Rok 2012, 6 maja. Cmentarz. Pomnik Nieznanego Żołnierza w Uchaniach, z lat 70-tych XX wieku. Foto Henryk Kulik.

3 listopada **2012** roku odbyła się uroczystość odsłonięcia i poświęcenia Pomnika Nieznanego Żołnierza na cmentarzu parafialnym w Uchaniach (postawionego w miejsce starego)²³⁶⁵.

W kościele, przy dużym ołtarzu, znajdują się dwie kaplice: św. Anny (po lewej stronie) i Matki Boskiej (po prawej stronie). Pod tymi kaplicami znajdują się krypty. W kryptach przed 1845 rokiem był wiele trumien cynowych, które mimo tego miejsca przerobiono na lichtarze i flety do organów. W 1845 roku pozostała tylko jedna trumna miedziana a pozostałe drewniane²³⁶⁶.

W kościele pochowani są (biogramy patrz GSB):

- Antoni Baliński (1819),
  - Stanisław Liniewski,
  - Piotr Targowicki,
  - Paweł Uchański (1590) i Anna z Herburtów Uchańska (1619; podwójny nagrobek),
  - Arnolf Uchański i Stanisław Uchański (podwójny nagrobek)²³⁶⁷,
- Górny napis na nagrobku brzmi:

„ILLUSTR. MAGNIF. **STEPHANUS** UCHANSKI COMES DE SLUZEWO VIR IN DEUM PATRIAM AUBVIVENS XII (...) REQUIESCAT”.

Dolny napis na nagrobku brzmi:

²³⁶⁵ Niedziela (edycja zamojsko-lubaczowska) 2012, Nr 48/740, s. II.

²³⁶⁶ Baliński T.2.2, s. 777.

²³⁶⁷ Napisy na nagrobku (dolny i górny-uszkodzony) po prawej stronie wejścia do kościoła.

„HIC JACET MAGNIFICUS PAULUS UCHANSKI COMES A SŁUZEWO VIR BONUS PIETATEQU PRAEDITUS MELIOR EST DIES MORTIS DIE NATIVITATIS”.

W nieprofesjonalnym tłumaczeniu napis powyższy brzmi:

„Tu spoczywa wspaniały Paweł Uchański pochodzący ze Służewa obdarzony pobożnością, dobry dzień śmierci jest lepszy od dnia urodzenia”.

- Zofia z Błóżewa Łaszcz (1607),
- Jan Mikołaj Daniłowicz.

Tabela 673 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Uchanie

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Benedykt Dębowski	-1593-1601-; prepozyt
Łukasz Wyrzykowski, -1612	-1608-1612; prepozyt
Jan Rudowski, -1642	1615-18.06.1624-1636-; prepozyt
Wojciech Bałazy	-1623-1624-; prepozyt
Mikołaj Rogowski	-16.08.1668-18.04.1681-; prepozyt
Jan Cieszkowski	-1693-; prepozyt
Augustyn Michał Zaborowski, -1763	-10.07.1736-1742-; proboszcz
Tomasz Ostaszewski	-1778-; pleban
Michał Rogulski	-01.01.1786-ok. 02.02.1805; proboszcz „parochus”
Benedykt Tadeusz Świdorski	-30.02.1805-ok.12.02.1806; administrator
Józef Zamiechowski, 1770-	-1816-ok. 16.08.1829; proboszcz
Jan Fliski, 1779-	ok. 20.08.1829-ok. 01.11.1829; administrator; proboszcz parafii Skierbieszów
Marcin Cieślowski, 1799-1844	ok. 11.11.1829-ok. 12.08.1830; administrator duchowy „spiritualium”, wikariusz
Ignacy Franciszek Szczepański, 1803-1884	ok. 16.08.1830-ok. 10.05.1857; proboszcz; przy czym w pewnych okresach zastępowali ks. Jan Piskorski, ks. Paweł Żarski
Jan Piskorski, 1786-1845	ok. 26.10.1839-ok. 19.04.1840; administrator probostwa; proboszcz parafii Horodło
Paweł Żarski, 1800-1876	ok. 26.04.1840-ok. 10.07.1841; administrator; wikariusz
Stanisław Skurzyński, 1824-1909	ok. 31.05.1857-ok. 07.07.1867; administrator/proboszcz
Józef Bagrowski, 1839-1923	06.06.1867-26.05.1876; administrator; właściwie objął obowiązki ok. 14.07.1867
Ignacy Piotr Okólski, 1841-1906	ok. 14.06.1876-ok. 18.06.1896; administrator
Antoni Kwiatkowski, 1849-1900	ok. 21.06.1896-08.03.1900; administrator
Józef Pieńkowski, 1874-	01.01.1900-ok. 14.10.1900; tymczasowy administrator
Stefan Feliks Żółtowski, 1870-	02.10.1900-24.07.1910; proboszcz/administrator

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Antoni Skowronek, 1878-	1910-1914-; administrator
Eugeniusz Władysław Szyprowski, 1870-1919	ok. 25.07.1910-01.07.1915-; wikariusz, faktycznie pełnił funkcję administratora
Andrzej Borsukiewicz, 1880-1939	-1916-ok. 14.06.1923; proboszcz
Julian Kiliński, 1864-	ok. 14.06.1923-1927-; proboszcz
Jan Juźwiak /Józwiak/, 1885-1954	1928-1938-; proboszcz
Paweł Sokołowski, 1886-1959	1947-04.06.1958; proboszcz
Zygmunt Brzozowski, -1983	-1962-1964-; proboszcz
Stanisław Byrski, 1920-1986	ok. kwiecień 1966-20.09.1985; administrator a następnie proboszcz
Jan Liwak, 1931-	20.09.1985-17.07.1992; proboszcz
Kazimierz Jan Stelmaszczuk, 1949-	24.08.1992-16.08.2019; proboszcz
Dariusz Stanisław Bajwołuk, 1976-	16.08.2019-2020-; proboszcz

W 1827 roku na stanowisku wikariusza był vacat w latach: 1827, 1875, 1922²³⁶⁸.

Tabela 674 – Chronologiczny wykaz wikariuszy rzymskokatolickiej parafii Uchanie

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Fortunat Cięckiewicz, 1741-1795	-26.05.1788-14.07.1795; kooperator/wikariusz
Dominik Siemiata	-09.05.1798-; wikariusz
Wojciech Zwierzyński	-25.07.1809-; kooperator
Michał Krzywonowski	-24.01.1816-ok. 29.05.1819-; wikariusz
Jan Buczyński	-24.07.1817-1818-; wikariusz
Wincenty Skolimowski	ok. 18.06.1819-31.08.1823-; wikariusz
Wojciech Kuźniarski	-07.08.1825-; wikariusz
Edward Kucierzyński, 1884-	-1908-; wikariusz
Eugeniusz Władysław Szyprowski, 1870-1919	ok. 25.07.1910-1913-1915; 1918-marzec 1919; wikariusz

Tabela 675 – Chronologiczny wykaz organistów rzymskokatolickiej parafii Uchanie

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji (biogramy w GSB)
Tomasz Arasimowicz	-13.07.1789-10.07.1793-
Stanisław Krzesiński	-1791-(?)
Maciej Cybner	-1794-
Szymon Czoporowski	-1810-
Gabriel Szewkowski	-1836-
Antoni Pieniążek	-1847-1854-
Antoni Łakomski	-1856-
Kazimierz Radczyński	-1858-

²³⁶⁸ AAL AKGDL, sygn. 60/IIa/1, k. 1-5; Spis DL 1923, s. 50.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji (biogramy w GSB)
Antoni Jamiński	-1865-
Ludwik Szybalski	-1885-
Józef Masztalerczuk	-1891-

Organiści:

- Framecki Walerian (-1942-)²³⁶⁹.

10.6. Uciszków (RG)

Współcześnie wieś Uciszków, rejon buski, obwód lwowski, Ukraina.

Według rejestru poborowego z **1472** roku we wsi królewskiej starostwa buskiego Uciszków /Vczyeschkow/ leżącej w powiecie buskim województwa bełskiego funkcjonowała cerkiew. Wieś obejmowała 6½ łana powierzchni²³⁷⁰.

10.7. Udrycze (RL), 26.05.1977-, św. Antoniego Padewskiego, diecezja zamojsko-lubaczowska

Gmina Stary Zamość, pow. zamojski, woj. lubelskie.

Dekanat²³⁷¹:

- zamojski diecezji lubelskiej (26.05.1977-25.03.1992),
- sitaniecki diecezji zamojsko-lubaczowskiej (25.03.1992-2025-).

Parafię erygował, **26 maja 1977** roku, biskup diecezji lubelskiej Bolesław Pylak.

Tabela 676 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Udrycze

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Józef Grzanka, 1930-1994	26.05.1977-07.10.1994; pierwszy proboszcz
Ryszard Tadeusz Wróbel, 1954-	1994-1997; proboszcz
Józef Zwolak, 1959-	1997-1999; proboszcz
Franciszek Nieckarz, 1959-	20.08.1999-01.06.2002; proboszcz
Stanisław Róg, 1968-	01.06.2002-; proboszcz
Jerzy Pytlik, 1962-	20.06.2007-2019-; proboszcz

10.8. Uher (PR)

Gmina Chełm, pow. chełmskie, woj. lubelskie.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Uher

²³⁶⁹ APR Wojsławice, Księga zgonów, 1938-1943, k. 46/16.

²³⁷⁰ Janeczek Rejestr 1472, s. 47.

²³⁷¹ Spis DZL 2010, s. 96.

(gmina Krzywiczki) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu²³⁷².

10.9. Uhnin (PR)

10.10. Uhnów (RG), miejska, Narodzenia NMP

Współcześnie miasto Uhnów, rejon czerwonogrodzki, obwód lwowski, Ukraina (24.08.1991-).

Wcześniej:

- miasto w województwie bełskim (-1462-), lubelskim, Polska (-15.02.1951).

Dekanat:

- bełski diecezji chełmskiej (-1696-),
- uhnowski diecezji chełmskiej (-1761-).

20 stycznia 1761 roku miejska parafialna cerkiew Narodzenia NMP (dekanatu uhnowskiego) leżąca w dobrach chorążego buskiego Stanisława Dzierżka była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość: miasto Uhnów. Do spowiedzi przystępowało około 150 osób²³⁷³.

Tabela 677 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Uhnów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Zawadzki	-18.04.1741-; paroch (której cerkwi?)
Bazyli Łaszkiwicz	-20.01.1761-; paroch

10.11. Uhnów (RG), przedmiejska, Wniebowstąpienia Pańskiego

Współcześnie miasto Uhnów, rejon czerwonogrodzki, obwód lwowski, Ukraina (24.08.1991-).

Wcześniej:

- miasto w województwie bełskim (-1462-), lubelskim, Polska (-15.02.1951).

Dekanat:

- bełski diecezji chełmskiej (-1696-),
- uhnowski diecezji chełmskiej (-1761-).

20 stycznia 1761 roku przedmiejska parafialna cerkiew Wniebowstąpienia Pańskiego (dekanatu uhnowskiego) leżąca w dobrach starosty boreckiego Kajetana Dzierżka była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość: przedmieście Uhnów. Do spowiedzi przystępowało około 400 osób²³⁷⁴.

Tabela 678 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii

²³⁷² Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

²³⁷³ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 447-449.

²³⁷⁴ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 444-446.

Uhnów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Zawadzki	-18.04.1741-; paroch (której cerkwi?)
Mikołaj Łaszkiwicz	-20.01.1761-; paroch

10.12. Uhnów (RL)

Współcześnie miasto Uhnów, rejon czerwonogrodzki, obwód lwowski, Ukraina (24.08.1991-).

Wcześniej:

- miasto w województwie bełskim (-1462-), lubelskim, Polska (-15.02.1951).

Dekanat²³⁷⁵:

- magierowski diecezji chełmskiej (09.07.1604-18.04.1624),
- potylicki diecezji chełmskiej (18.06.1624-15.09.1694-20.07.1717-1772).
- żółkiewski diecezji lwowskiej (-1818-).

9 lipca 1604 roku, na synodzie diecezjalnym, parafia została włączona do dekanatu potylickiego diecezji chełmskiej²³⁷⁶.

Rejestr poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzony 7 listopada 1673 roku wymienia parafię Uhnów w dekanacie potylickim. Parafia miała proboszcza i kantora²³⁷⁷.

Rejestr poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzony 31 stycznia 1675 roku notuje parafię Uhnów w dekanacie potylickim. Do opodatkowania zgłoszono proboszcza, wikariusza, organistę i dzwonnika²³⁷⁸.

Do parafii należały m.in. następujące miejscowości: Dyniska, Hubinek (współcześnie Polska), Korczów, Machnów (współcześnie Polska), Mosty Małe (współcześnie Polska), Nowosiółki Przednie (jaka nazwa współcześnie?; współcześnie Polska), Poddębce /Poddubce/ (Ukraina), Rzeczyca (współcześnie Polska), Tarnoszyn (współcześnie Polska), Szczepiatyn (współcześnie Polska), Zastawie (-1818-1852-)²³⁷⁹.

12 stycznia 1819 roku parafia była wizytowana przez dziekana żółkiewskiego ks. Michała Dąbrowskiego²³⁸⁰.

23 czerwca 1852 roku parafia był wizytowana przez dziekana bełskiego ks. Szeligowskiego²³⁸¹.

Tabela 679 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Uhnów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Tomasz Boratyński	-1602-1604-; proboszcz
Walenty Sadkowski	-1805-1818-; proboszcz

²³⁷⁵ Concilia Poloniae T.9, s. 9-20, 23-38, 66-78, 83-130, 133-178, 214-292; AP Przemyśl APR Uhnów, sygn. 55/2436/0/-/79; AP Przemyśl APR Uhnów, sygn. 55/2436/0/-/80.

²³⁷⁶ Concilia Poloniae T.9, s. 9-20, 83-130.

²³⁷⁷ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 193, 194.

²³⁷⁸ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 246.

²³⁷⁹ AP Przemyśl APR Uhnów, sygn. 55/2436/0/-/79-81.

²³⁸⁰ AP Przemyśl APR Uhnów, sygn. 55/2436/0/-/79.

²³⁸¹ AP Przemyśl APR Uhnów, sygn. 55/2436/0/-/83 (pomyłka archiwum z nazwami parafii).

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Franciszek Holub	-1825-; proboszcz
Józef Motyl	-1852-1853-; proboszcz

10.13. Uhrusk (PR), Zaśnięcia Najświętszej Maryi Panny

Gmina Wola Uhruska, pow. włodawski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- chełmski diecezji lubelsko-chełmskiej Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego (-2020-2025-).

Współcześnie cerkiew filialna parafii Narodzenia Przenajświętszej Bogurodzicy we Włodawie (-2020-2025-).

Zdjęcie 36 – Rok 2022, 3 lipca. Uhrusk, cerkiew. Foto Mateusz Skórzewski.

Tabela 680 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów prawosławnej parafii Uhrusk

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Antoni Klimko, 1856-1932	proboszcz

10.14. Uhrusk (RG), św. Praksedy

Przy wykorzystywaniu proszę podawać: Kulik Renata, Kulik Henryk, „Ogólny wykaz księży ...”, Instytut Historii im. Wojtki Kulika, <https://rodzinakulik.eu/>, v. 01.01.2025

Gmina Wola Uhruska, pow. włodawski, woj. lubelskie.

Dekanat²³⁸²:

- chełmski diecezji chełmskiej (-1696-1759-),
- włodawski diecezji chełmskiej (-1842-1863-)

21 czerwca 1759 roku cerkiew parafialna św. Praksedy leżąca w dobrach chorążego Dłużewskiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bielskiego Maksymiliana Ryłło. Do parafii wchodziły miejscowości: Siedliszcze, Uhrusk, Wólka, Wola²³⁸³.

Kolatorem cerkwi był *Rosiecki* (-1842-)²³⁸⁴.

Tabela 681 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Uhrusk

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Mikołaj Skalski	-1759-; paroch
Bazyli Skalski	-1759-; koadiutor parocha
Jan Jędrzejewicz, 1765-1836	-07.02.1836; proboszcz
Filip Własiewicz, 1810-	1839-1840; administrator
Leon Ulanicki, 1813-1856	01.02.1840-28.09.1856; administrator
Aleksander Szokalski [Ludwik Aleksander], 1817-	14.10.1859/mianowanie-1863-; administrator

Diak-nauczyciel:

- Jan Zaremba (-1855-08.09.1857; patrz GSB),
- Jan Pruchnicki²³⁸⁵ (12.10.1858/mianowanie-; były uczeń Szkoły Diaków w Chełmie),

10.15. Uhrusk (RL), św. Jana Chrzciciela /S. Joannis Bapt./, diecezja siedlecka

Gmina Wola Uhruska, pow. włodawski, woj. lubelskie.

Dekanat²³⁸⁶:

- chełmski diecezji chełmskiej (-07.11.1673-1717-1772),
- (...) diecezji chełmsko-lubelskiej (20.07.1790-1792-),
- włodawski diecezji lubelskiej (-1908-),
- (...) diecezji podlaskiej (24.09.1918-25.03.1992),
- hański diecezji siedleckiej (25.03.1992-2025-).

Rejestr poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzony 7 listopada 1673 roku wymienia parafię Uhrusk w dekanacie chełmskim. Do opodatkowania wymieniono proboszcza, kapelana, kantora²³⁸⁷.

²³⁸² Rocznik RWCh 1847, s. 302; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1187, k. 73, 74; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1187, k. 83.

²³⁸³ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 61, 62.

²³⁸⁴ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 501, 502.

²³⁸⁵ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1188, k. 435.

²³⁸⁶ Spis DL 1909, s. 119; Concilia Poloniae T.9, s. 53-66, 66-78, 192-213, 214-292; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/I, k. 34.

²³⁸⁷ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 189.

Rejestry poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzone 31 stycznia 1675 roku i 13 stycznia 1676 roku parafię Uhrusk w dekanacie chełmskim. Wymieniono proboszcza²³⁸⁸.

15 września 1694 roku, na synodzie diecezjalnym, parafię wymieniono w dekanacie chełmskim diecezji chełmskiej²³⁸⁹.

W 1772 roku kościół był murowany, pod patronatem szlacheckim²³⁹⁰.

Tabela 682 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Uhrusk

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Szymon Wójcicki	1791-1792-; proboszcz
Michał Bylina	-1799-; proboszcz
Antoni Lisowski, 1842-1928	-1884; administrator
Stanisław Gąsowski, 1863-	15.06.1888-18.09.1900; proboszcz
Stanisław Abramowicz, 1867-1934	04.10.1900-16.04.1901; proboszcz
Piotr Kozakiewicz, 1867-	ok. listopad 1901-1908-; administrator
Aleksander Kornilak, 1897-1972	ok. sierpień 1929-; proboszcz

10.16. Uhrynów (RG), św. Michała

Współcześnie rejon czerwonogrodzki, obwód lwowski, Ukraina. (24.09.1991-).

Wcześniej:

- gmina Uhrynów, pow. sokalski, woj. lwowskie (-1934).
- gmina Chorobród, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie (-1951).

Dekanat²³⁹¹:

- bełski diecezji chełmskiej (-1696-),
- waręski diecezji chełmskiej (-1745-1875).

9 października 1761 roku cerkiew św. Michała (dekanatu waręskiego) leżąca w dobrach wojewody kijowskiego Franciszka Potockiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość Uhrynów /Urynów/. Do spowiedzi przystępowało około 300 osób²³⁹².

Tabela 683 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów greckokatolickiej parafii Uhrynów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Daniel Bodakowski	-29.09.1745-09.10.1761-; proboszcz
Szymon Karoński	-09.10.1761-; koadiutor parocha
Stefan Karoński	-1768-; proboszcz
Szymon Karoński	-1774-1775-; proboszcz

²³⁸⁸ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 242, 267.

²³⁸⁹ Concilia Poloniae T.9, s. 53-66, 192-213.

²³⁹⁰ Litak KŁR, s. 3161-366.

²³⁹¹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/12.1/636, k. 556-558.

²³⁹² APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 503, 504.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Julian Kuczowski	1775-1776-; komendarz

10.17. Uhrynów (RL), św Katarzyny PM

Współcześnie rejon czerwonogrodzki, obwód lwowski, Ukraina (24.09.1991-).

Wcześniej:

- gmina Uhrynów, pow. sokalski, woj. lwowskie (-1934).
- gmina Chorobród, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie (-15.02.1951).

Dekanat²³⁹³:

- bełski diecezji chełmskiej (09.07.1604-15.09.1694-20.07.1717-1772),
- sokalski diecezji przemyskiej (1772-1785-),
- bełski diecezji lwowskiej (-1818-1834-).

9 lipca **1604** roku, na synodzie diecezjalnym, parafia została włączona do dekanatu bełskiego diecezji chełmskiej²³⁹⁴.

Rejestr poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzony 7 listopada **1673** roku wymienia parafię Uhrynów w dekanacie bełskim. W parafii wymieniono proboszcza, wikariusza i kantora²³⁹⁵.

Rejestr poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzony 31 stycznia **1675** roku notuje parafię Uhrynów w dekanacie bełskim. Do opodatkowania zgłoszono proboszcza, komendarza i kantora²³⁹⁶.

Do parafii należały następujące miejscowości: Nuśmice, Piaseczno, Starogród, Tudorkowice, Uhrynów, Wojsławice (na wschód od Uhrynowa) – miejscowości leżące współcześnie na Ukrainie, **Dołhobyczów**, Hołubie /współcześnie Gołębie/, Honiatyn, Łasków, Podhajczyki, Radostów, Oszczów, Wereszyn, Witków – miejscowości leżące współcześnie w Polsce (-**1713-1748**-)²³⁹⁷.

11 maja **1750** roku parafię wizytował biskup diecezji chełmskiej Józef Eustachy Szembek ze Słupowa²³⁹⁸.

W grudniu **1763** roku parafię wizytował generalny wizytator diecezji chełmskiej ks. Melchior Jan Kochnowski²³⁹⁹.

W **1772** roku kościół był murowany, pod patronatem szlacheckim²⁴⁰⁰.

W **1774** roku parafię wizytował generalny wizytator diecezji chełmskiej ks. Melchior Jan Kochnowski²⁴⁰¹.

W **1776** roku parafię wizytował chełmski biskup pomocniczy i generalny wizytator diecezji chełmskiej ks. Melchior Jan Kochnowski²⁴⁰².

W **1785** roku parafia Uhrynów leżała w dekanacie sokalskim diecezji przemyskiej oraz obejmowała miejscowości Dołhobyczów /Dołgobyszew/, Hołubie, Kadłubiska, Łasków, Podhajczyki, Radostów, Smoligów, Starogród, Sulimów, Suszów, Tudorkowice, Uhrynów,

²³⁹³ Concilia Poloniae T.9, s. 9-20, 66-78, 83-130, 214-292; AP Przemysł APR Uhrynów, sygn. 55/2436/0/-/81, k. 12 (pomyłka archiwum, zapisano Uhnów).

²³⁹⁴ Concilia Poloniae T.9, s. 9-20, 83-130.

²³⁹⁵ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 192.

²³⁹⁶ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 244, 245.

²³⁹⁷ AGAD, KsMetrDiecLwów, sygn. 1/301/1410; Bondyra Własność, s. 162-204.

²³⁹⁸ AGAD, KsMetrDiecLwów, sygn. 1/301/1410, k. 15, 108.

²³⁹⁹ AGAD, KsMetrDiecLwów, sygn. 1/301/1410, k. 57.

²⁴⁰⁰ Litak KŁR, s. 3161-366.

²⁴⁰¹ AGAD, KsMetrDiecLwów, sygn. 1/301/1410, k. 85.

²⁴⁰² AGAD, KsMetrDiecLwów, sygn. 1/301/1410, k. 93.

Wereszyn (zapewne chodziło o Wereszyn z 35 rzymskokatolikami a nie o podany w źródle Waręż), Witków, Wojsławice, Wólka (przypuszczalnie chodzi o Wólkę Poturzyńską) i liczyła 1284 parafian²⁴⁰³. Przy czym miejscowości Starogród, Tudorkowice, Uhrynów, Wojsławice współcześnie leżą na Ukrainie

3 lutego **1853** roku parafię wizytował dziekan bełski ks. Szeliga²⁴⁰⁴.

W **1858** roku do parafii należały m.in. następujące miejscowości, leżące współcześnie na Ukrainie: Pieczygóry /Pieczykury/, Mianowice, Starogród, Tudorkowice, Uhrynów, Wojsławice²⁴⁰⁵.

Tabela 684 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Uhrynów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Gabriel Czugański	-20.09.1745-; komendarz
Józef Siehen	-1745-1752-; proboszcz
Mikołaj Trembiński /Trębiński/, -1774	-1754-24.12.1774; proboszcz
Stanisław Piramowicz	-1775-1778-; prepozyt
Mikołaj Jarzymowski	-01.01.1828-31.12.1835-; proboszcz
Nikifor Jarzymowski	-01.01.1852-31.12.1852-; proboszcz
Tchórzyński	-1895-; proboszcz

Organiści (biogramy, patrz GSB):

- Marcin Bielecki (-03.05.1777),
- Grzegorz Szpaczyński (-06.02.1852-).

10.18. Ujazdów (PR)

Gmina Nielisz, pow. zamojski, woj. lubelskie.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiwnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Ujazdów (gmina Nielisz) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu²⁴⁰⁶.

10.19. Ulan [Ulan-Majorat] (RL), św. Małgorzaty /S. Margaritae VM/, diecezja siedlecka

Gmina Ulan-Majorat, pow. radzyński, woj. lubelskie.

Dekanat²⁴⁰⁷:

- łukowski archidiakonu radomskiego diecezji krakowskiej (),
- łukowski archidiakonu lubelskiego diecezji krakowskiej (-1778-20.07.1790),
- łukowski diecezji chełmsko-lubelskiej (20.07.1790-1792-),

²⁴⁰³ Kramarz Rozmieszczenie, s. 447-478.

²⁴⁰⁴ AP Przemyśl APR Uhrynów, sygn. 55/2436/0/-/84.

²⁴⁰⁵ AP Przemyśl APR Uhrynów, sygn. 55/2436/0/-/84.

²⁴⁰⁶ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

²⁴⁰⁷ Spis DL 1909, s. 98; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/I, k. 34; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/104, k.251.

- (...) diecezji podlaskiej (-1843-),
- łukowski diecezji lubelskiej (-1909-),
- (...) diecezji podlaskiej (24.09.1918-),
- radzyński diecezji siedleckiej (25.03.1992-2025-).

Kaplica:

- Ulan, cmentarz (-1909-).

Tabela 685 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Ulan

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Ignacy Rudziński, 1724-	1748-; proboszcz
Józef Duczyński	1791-1792-; proboszcz
Piotr Krasieński, 1804-1872	-marzec 1843; administrator marzec 1843-11.10.1872; proboszcz
Michał Mystkowski, 1838-1912	-1908-15.01.1912; proboszcz

10.20. Ułhówek (RG), św. Mikołaja

Gmina Ułhówek, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z 1662 roku notuje popa we wsi Ułhówek²⁴⁰⁸.

Dekanat:

- tomaszowski diecezji chełmskiej (-1696-),
- uhnowski diecezji chełmskiej (-1761-).

25 stycznia 1761 roku parafialna cerkiew św. Mikołaja (dekanatu uhnowskiego) leżąca w dobrach starosty pelczyńskiego Franciszka Świeżawskiego i podstarościca Macieja Poletyło była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość: Ułhówek /Ułhów/. Do spowiedzi przystępowało około 56 osób²⁴⁰⁹.

Tabela 686 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Ułhówek

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Teodor Mokrzycki	-25.01.1761-; paroch
Jan Sanocki	-1825-; proboszcz

10.21. Ułhówek (RL), św. Maksymiliana Kolbego, diecezja zamojsko-lubaczowska

Gmina Ułhówek, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

²⁴⁰⁸ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/72, k. 204.

²⁴⁰⁹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 461, 462.

Dekanat:

- tarnoszyński diecezji zamojsko-lubaczowskiej (25.03.1992-2025-).

Tabela 687 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Ulhówek

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Bronisław Bucki, 1942-	01.08.1986-01.08.1989; proboszcz
Grzegorz Stankiewicz, 1967-	-22.06.2009; proboszcz
Franciszek Buhajczuk, 1955-2014	22.06.2009-24.04.2014; proboszcz

10.22. Ulicko-Seredkiewicz /Ulicko, Uliczko/ (RG)

Współcześnie wieś Ulicko-Seredkiewicz, rejon jaworowski, obwód lwowski, Ukraina.

Wcześniej:

- powiat bełski, woj. bełskie, Polska (-1713-), parafia r.l. Magierów (-1764-)²⁴¹⁰.

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z 1675 roku notuje popa we wsi Ulicko²⁴¹¹.

W grudniu 1721 roku cerkiew pod wezwaniem Wniebowzięcia NMP leżąca w dobrach Głogowskich była wizytowana przez biskupa chełmskiego i bełskiego Józefa Lewickiego²⁴¹².

Tabela 688 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Ulicko

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Eliasz Towarnicki	-1721-; paroch
Jan Towarnicki	-1721-; paroch

10.23. Uleź (RG)

Tabela 689 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Uleź

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Michał Janowski	-1777-; proboszcz

10.24. Urzędów (RL), 1425-, św. Mikołaja /S. Nicolai/, archidiecezja lubelska

Gmina Urzędów, pow. kraśnicki, woj. lubelskie.

²⁴¹⁰ Bondyra Własność, s. 197.

²⁴¹¹ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 775.

²⁴¹² APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/101, k. 6.

Dekanat²⁴¹³:

- urzędowski archidiaconatu zawichojskiego diecezji krakowskiej (-1778-20.07.1790),
- urzędowski diecezji chełmsko-lubelskiej (20.07.1790-1792-),
- urzędowski diecezji lubelskiej (-1839-1864-),
- janowski diecezji lubelskiej (-1897-1914-),
- kraśnicki diecezji lubelskiej (-1919-24.03.1992),
- urzędowski archidiecezji lubelskiej (25.03.1992-2025-).

Kościół konsekrował, 14 września 1884 roku, biskup lubelski Kazimierz Józef Jan Wnorowski²⁴¹⁴.

27 maja 1919 roku odbyła się wizytacja kanoniczna parafii Urzędów przeprowadzona przez biskupa sufragana lubelskiego Adolfa Józefa Jełowickiego²⁴¹⁵.

W 1947 roku ufundowane zostały dwa dzwony „Św. Jan Chrzciciel”, „Zdzisław”.

Tabela 690 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Urzędów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Wojciech Strykowski, 1720-	26.12.1753-; proboszcz
Jan Kanty Lenczowski, 1721-1807	-1792-; proboszcz
Józef Borowski, 1787-1856	1832-1848-; proboszcz
Marcin Wolski, 1811-	ok. lipiec 1856-1864-; proboszcz
Jakub Julian Kajetan Szaniawski, 1823-1896	-06.11.1896; proboszcz
Wincenty Klubecki, 1863-	29.12.1896-1897-; administrator
Ludwik Hera, 1850-1911	12.12.1906-08.12.1911; administrator/proboszcz
Ignacy Domański, 1870-1915	-08.06.1914-22.04.1915; administrator
Czesław Jaroszewicz, 1865-1940	11.06.1915-16.02.1916; administrator
Edward Fijołek, 1888-1926	1916-ok. styczeń 1919; administrator
Alfred Orłowski, 1847-1919	ok. styczeń 1919-; administrator; planowany; nie objął
Konstanty Pabisiewicz, 1874-1941	-kwiecień 1923; proboszcz
Wiktor Jezierski, 1886-1933	kwiecień 1923-; proboszcz
Antoni Feręzewicz, 1871-1942	19.07.1928-15.01.1933-/05.02.1934/; proboszcz
Czesław Lipka, 1886-	ok. grudzień 1933-; proboszcz
Jan Łazicki, 1894-1973	05.02.1934-24.06.1958/21.07.1958; proboszcz
Józef Baranowski, 1894-1972	24.06.1958-01.08.1972; proboszcz
Aleksander Baca, 1934-2012	11.09.1972-16.07.1995; proboszcz
Jan Wielgus, 1942-2007	16.07.1995-2000; proboszcz
Edward Kozyra	2000-2019-; proboszcz

10.25. Urzędów, szpitalna (RL), 1447-(), św. Ducha i Św. Leonarda

²⁴¹³ Spis DL 1840, s. 92; Spis DL 1846, s. 22; Spis DL 1849, s. 22; Spis DL 1865, s. 15; Spis DL 1909, s. 55; Spis DL 1915, s. 39; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/I, k. 34; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/105, k. 423-426.

²⁴¹⁴ Przegląd Katolicki 1885, Nr 14, s. 216;

²⁴¹⁵ Ziemia Lubelska 1919, Nr 210, s. 2.

Gmina Urzędów, pow. kraśnicki, woj. lubelskie.

Dekanat²⁴¹⁶:

- urzędowski archidiaconatu zawichojskiego diecezji krakowskiej (-1778-20.07.1790),
- urzędowski diecezji chełmsko-lubelskiej (20.07.1790-1792-).

Szpital prepozyturalny został ufundowany w 1447 roku przez biskupa krakowskiego Zbigniewa Oleśnickiego²⁴¹⁷.

Tabela 691 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii szpitalnej Urzędów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Franciszek Pikulski, 1711-	10.07.1744-; proboszcz szpitalny
Jan Dziubiński	-1792-; proboszcz szpitalny

10.26. Uścimów (PR)

Gmina Uścimów, pow. lubartowski, woj. lubelskie.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca 1919 roku majątek cerkwi Uścimów (gmina Uścimów, pow. włodawski) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Siedlcach²⁴¹⁸.

Tabela 692 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Uścimów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Józef Lisowski	-11.11.1894-; proboszcz

10.27. Uścimów [Stary Uścimów, od 01.01.2012] (RG), św. Jerzego Męczennika

Gmina Uścimów, pow. lubartowski, woj. lubelskie.

Dekanat²⁴¹⁹:

- lubelski diecezji chełmskiej (-1683-1761-),
- parczewski diecezji chełmskiej (-1833-1875).

28 marca 1761 roku cerkiew św. Jerzego leżąca w dobrach królewskich była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowości: Drozdówka, Głębokie, Jedlanka, Krasne, Uścimów. Do spowiedzi przystępowało około 260

²⁴¹⁶ AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/I, k. 34; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/105, k. 423-426.

²⁴¹⁷ Archiwum Kapituły Metropolitalnej w Krakowie, Acta visitationis capituli 34, s. 20.

²⁴¹⁸ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

²⁴¹⁹ Rocznik RWCh 1847, s. 295; APL ChKG, sygn. 35/95/0/9.3/245, k. 13.

osób²⁴²⁰.

Kolatorem cerkwi był generał piechoty Iwan Nabokow (-1842-)²⁴²¹.
W 1853 roku grzebano zmarłych na cmentarzu oddalonym od cerkwi²⁴²².

Tabela 693 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Uścimów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Górski	-28.03.1761-; paroch
Sylwester Górski, -1826	-1803-20.05.1826; paroch
Paweł Szymański, 1810-	-21.07.1847-1863-; proboszcz

Diak-organista:

- Paweł Brynkiewicz (-10.07.1862-). Urodził się w 1835 roku (około)²⁴²³.

10.28. Uścimów [Stary Uścimów, od 01.01.2012] (RL), św. Apostołów Piotr i Pawła, diecezja siedlecka

Gmina Uścimów, pow. lubartowski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- (...) diecezji podlaskiej (-1935-).
- parczewski diecezji siedleckiej (25.03.1992-2025-).

Parafię erygował, **26 lipca 1925** roku, biskup podlaski Henryk Przeździecki²⁴²⁴.

Tabela 694 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Uścimów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Józef Grądzki, 1904-	28.10.1928-ok. luty 1935; administrator
Jan Godlewski, 1895-	ok. luty 1935-; proboszcz
Jerzy Grochowski	-2019-; proboszcz

10.29. Uwin (RG)

Współcześnie wieś, rejon radziechowski, obwód lwowski, Ukraina.

Pow. bełski, woj. bełskie, Polska (-1713-; tenuta uwińska), parafia r.l. Szczurowice (-1764-)²⁴²⁵.

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z **1675** roku notuje popa w królewskiej wsi Uwin²⁴²⁶.

²⁴²⁰ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 384, 385.

²⁴²¹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 459, 460.

²⁴²² APL ChKG, sygn. 35/95/0/9.3/245, k. 13.

²⁴²³ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1184, k. 37.

²⁴²⁴ AAN MWRiOP, sygn. 2/14/0/5/466, k. 215.

²⁴²⁵ Bondyra Własność, s. 197.

²⁴²⁶ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 786.

11. W – wykaz parafii

11.1. Wakijów (PR)

Gmina Tyszowce, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat²⁴²⁷:

- 2-gi tomaszowski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiwnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi **Wakijów i Honiatyczki [Honiatycze?]** został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu²⁴²⁸.

Tabela 695 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Wakijów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Antoni Junak	-1908-1912-; proboszcz

11.2. Wakijów (RG), Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny

Współcześnie: gmina Tyszowce, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Wcześniej Wakijów leżał w powiecie:

- grabowieckim województwa bełskiego (-**1578**-16.10.1772)²⁴²⁹.
- tomaszowskim departamentu lubelskiego (w czasie Księstwa Warszawskiego)²⁴³⁰.

Dekanat²⁴³¹:

- tyszowiecki diecezji chełmskiej (-1683-1760-),
- grabowiecki diecezji chełmskiej (-1798-1875).

Cerkiew filialna:

- św. Jerzego Męczennika w Honiatyczach (-1816-1863-)²⁴³².

Rejestr poborowy pogłównego powiatu grabowieckiego z **1662** roku notuje dwóch popów we wsi Wakijów²⁴³³.

Prawdopodobnie w grudniu **1721** roku parafia pod wezwaniem Wniebowzięcia NMP leżąca w dobrach chorążego czernihowskiego *Jacka Piaseckiego* była wizytowana przez biskupa chełmskiego i bełskiego *Józefa Lewickiego*. Parafia obejmowała miejscowości: Czerarno, Honiatyczki, Wakijów, Wronowice²⁴³⁴.

W **1731** roku cerkiew Wakijów wizytował biskup chełmski i bełski *Felicjan Filip*

²⁴²⁷ PKLG 1909, s. 234; PKLG 1910, s. 240; PKLG 1911, s. 242; PKLG 1912, s. 251.

²⁴²⁸ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

²⁴²⁹ Słownik GKP T.15, cz. 1, s. 530.

²⁴³⁰ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/139, k. 286.

²⁴³¹ Rocznik RWCh 1847, s. 290; Spis DGCh 1863, s. 9; APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/139, k. 286; APL ChKG, sygn. 35/95/0/6/147, k. 47; APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/139, k. 286.

²⁴³² Rocznik RWCh 1847, s. 290; Spis DGCh 1863, s. 9.

²⁴³³ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/72, k. 237-247.

²⁴³⁴ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/101, k. 53.

Wołodkowicza. Cerkiew była drewniana. Dzwonnica miała 3 dzwony. Drewniana plebania była kryta słomą. Paroch posiadał jednego konia i dwa woły²⁴³⁵.

22 października 1732 roku cerkiew Wniebowzięcia Panny Maryi w Wakijowie wizytował komisarz, wyznaczony przez biskupa chełmskiego, ks. Józef Ostaszewski, przy współudziale ks. Mikołaja Sarabkiewicza (proboszcz parafii Dub, dziekan tyszowiecki). Parochem cerkwi był wówczas ks. Mikołaj Unifantowicz. Cerkiew wymagała remontu²⁴³⁶.

Do parafii należały miejscowości Czermno, Honiatyczki, Wakijów, Wronowice (-1732-) ²⁴³⁷.

Akt erekcyjny cerkwi wydał dziedzic dóbr Wakijów, Czermno, Honiatycze, Wronowice Dominik Skrzyński – 26 października 1752²⁴³⁸.

8 października 1760 roku cerkiew św. Wniebowzięcia NMP (dekanatu tyszowieckiego) leżąca w dobrach cześnika sieradzkiego Dominika Skrzyńskiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłto. Parafia obejmowała miejscowości: Czermno /Czermno/, Wakijów, Wronowice. Do spowiedzi przystępowało około 170 osób²⁴³⁹.

Kolatorem cerkwi był Dominik Skrzyński (-1752-25.06.1763-) ²⁴⁴⁰.

11 marca 1775 roku parafię wizytował generalny wizytator ks. Faustyn Kaube²⁴⁴¹.

28 sierpnia 1798 roku dziekan grabowiecki ks. Michał Grabowiecki sporządził inwentarz parafii Wakijów²⁴⁴².

24 października 1813 roku parafię wizytował wicedziekan dekanatu grabowieckiego ks. Maciej Sierociński²⁴⁴³.

Kolatorem cerkwi w Wakijowie był Bronisław Ronikier (-1842-) ²⁴⁴⁴.

Tabela 696 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Wakijów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Własiewicz, 1689-	-1721-; paroch
Mikołaj Unifantowicz	-22.10.1732-11.01.1739-; paroch
Maciej Unifantowicz /Mateusz/, ok. 1730-	-08.10.1760-; paroch
Jan Unifantowicz, 1739-	25.06.1763/prezenta-; paroch
Jan Dyakowski, 1799-1838	14.10.1813-03.03.1838; paroch
Teodozy Dyakowski, 1811-1870	03.03.1838-15.03.1839; administrator 15.03.1839-05.08.1870; proboszcz
Mikołaj Charłampowicz, 1838-	

Diacy:

- Jan Marczuk (-1831-1839-; patrz GSB).
- Paweł Krajewski (-1842-) ²⁴⁴⁵.

²⁴³⁵ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/100, k. 51, 52.

²⁴³⁶ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/103, k. 153-155.

²⁴³⁷ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/103, k. 153-155.

²⁴³⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/139, k. 286.

²⁴³⁹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 390, 391.

²⁴⁴⁰ APL ChKG, sygn. 35/95/0/12.1/636, k. 140.

²⁴⁴¹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/139, k. 286.

²⁴⁴² APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/139, k. 286.

²⁴⁴³ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/139, k. 286.

²⁴⁴⁴ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 421, 422.

²⁴⁴⁵ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 421, 422.

11.3. Wandów (RL), św. Antoniego Padewskiego, diecezja siedlecka

Gmina Wola Mysłowska, pow. łukowski, woj. lubelskie.

Dekanat²⁴⁴⁶:

- (...) diecezji podlaskiej (01.07.1925-1931-),
- żelechowski diecezji siedleckiej (25.03.1992-2025-).

Parafię erygował, **1 lipca 1925** roku, biskup podlaski Henryk Przeździecki²⁴⁴⁷.

Tabela 697 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Wandów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Marek Weiss	1926-; administrator
Józef Sidor, 1900-1985	ok. wrzesień 1931-; proboszcz
Adam Juszczyński	-2019-; proboszcz

11.4. Waręż (RG), miejska, Wniebowzięcia NMP

Współcześnie wieś Waręż, rejon czerwonogrodzki, obwód lwowski, Ukraina (24.08.1991-).

Wcześniej:

- miasto a później osada w Polsce. Osada w powiecie hrubieszowskim w województwie lubelskim (-28.05.1951).

Dekanat:

- bełski diecezji chełmskiej (-1696-),
- waręski diecezji chełmskiej (-1761-).

13 października **1761** roku cerkiew Wniebowzięcia NMP (dekanatu waręskiego) leżąca w dobrach wojewody kijowskiego Franciszka Potockiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość: miasto Waręż. Do spowiedzi przystępowało około 70 osób²⁴⁴⁸.

Tabela 698 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Waręż

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Dyakowski	-13.10.1761-; paroch

11.5. Waręż (RG), przedmiejska, św. Mikołaja

Współcześnie wieś Waręż, rejon czerwonogrodzki, obwód lwowski, Ukraina (24.08.1991-).

²⁴⁴⁶ AAN MWRiOP, sygn. 2/14/0/5/499, k. 464.

²⁴⁴⁷ AAN MWRiOP, sygn. 2/14/0/5/466, k. 215.

²⁴⁴⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 513.

Wcześniej:

- miasto a później osada w Polsce. Osada w powiecie hrubieszowskim w województwie lubelskim (-28.05.1951).

Dekanat:

- *bełski diecezji chełmskiej* (-1696-),
- *waręski diecezji chełmskiej* (-1761-).

13 października 1761 roku cerkiew św. Mikołaja (dekanatu waręskiego) leżąca w dobrach wojewody kijowskiego Franciszka Potockiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość: przedmieście Waręż. Do spowiedzi przystępowało około 150 osób²⁴⁴⁹.

Kolatorem cerkwi był Franciszek Salezy Potocki (-17.01.1770-)²⁴⁵⁰.

Tabela 699 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Waręż

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Andrzej Sajkiewicz, 1718-	-07.03.1744-; paroch
Stefan Podkowicz	-13.10.1761-przed 17.01.1770/rezygnacja; paroch
Mateusz Lesikowicz	17.01.1770/prezenta-; paroch
Michał Witoszyński	-17.07.1835-23.08.1835-; proboszcz

11.6. Waręż (RL), św. Marka Ewangelisty

Współcześnie wieś Waręż, rejon czerwonogrodzki, obwód lwowski, Ukraina.

Wcześniej:

- miasto a później osada w Polsce. Osada w powiecie hrubieszowskim w województwie lubelskim (-28.05.1951).

Dekanat²⁴⁵¹:

- sokalski diecezji chełmskiej (09.07.1604-18.06.1624-15.09.1694-20.07.1717-1772),
- sokalski diecezji przemyskiej (1772-1785-),
- bełski diecezji (-1834-1852-).

Kościóły filialne, kaplice:

- Waręż, św. Stanisława Biskupa (-1772-)²⁴⁵².

9 lipca 1604 roku, na synodzie diecezjalnym, parafia została włączona do dekanatu sokalskiego diecezji chełmskiej²⁴⁵³.

27 lutego 1671 roku parafię wizytował biskup chełmski Krzysztof Jan Żegocki²⁴⁵⁴.

Rejestr poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzony 7 listopada 1673 roku

²⁴⁴⁹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 512.

²⁴⁵⁰ APL ChKG, sygn. 35/95/0/12.1/636, k. 242.

²⁴⁵¹ Concilia Poloniae T.9, s. 9-20, 23-38, 83-130, 133-178, 66-78, 214-292; AP Przemysł APR Waręż, sygn.: 55/2436/0/-/88; 55/2436/0/-/89.

²⁴⁵² Litak KŁR, s. 3161-366.

²⁴⁵³ Concilia Poloniae T.9, s. 9-20, 83-130.

²⁴⁵⁴ AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/151, k. 233; Szady Bogumił, „Wizytacje diecezji chełmskiej – XVII wiek”, s. 274.

wymienia parafię Waręż w dekanacie sokalskim. Parafia miała proboszcza i kantora²⁴⁵⁵.

Rejestr poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzony 31 stycznia 1675 roku notuje parafię Waręż w dekanacie sokalskim. Do opodatkowania zgłoszono proboszcza i wikariusza²⁴⁵⁶.

W 1693 roku fundatorem kościoła był starosta grabowiecki Marek Matczyński.

W 1772 roku kościół (Wniebowzięcia NMP) był pod patronatem szlacheckim (woj. bełskie)²⁴⁵⁷.

W 1785 roku parafia Waręż leżała w dekanacie sokalskim diecezji przemyskiej oraz obejmowała miejscowości Chochłów, Dłużniów, Hatowice, Horodyszcze, Hulcze, Korków, Leszczków, Liwcze, Łubów, Moszków, Rusin, Waręż, Winniki, Żniatyn i liczyła 696 parafian²⁴⁵⁸. Spośród wymienionych miejscowości na Ukrainie leżą następujące: Hatowice, Korków, Leszczków, Łubów, Moszków, Rusin, Waręż.

Zdjęcie 37 – Rok 2013, 25 sierpnia. Frontowa ściana kościoła św. Marka w Warężu (w porównaniu do pozostałej części budynku w dość dobrym stanie, foto Mateusz Skórzewski).

Na szczycie frontowej ściany kościoła w Warężu przytoczono po łacinie werset z Biblii (1 Księga Królewska, rozdz. 8, werset 27): „Si enim caelum et caeli caelorum te capere non

²⁴⁵⁵ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 192, 193.

²⁴⁵⁶ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 245.

²⁴⁵⁷ Litak KŁR, s. 3161-366.

²⁴⁵⁸ Kramarz Rozmieszczenie, s. 447-478.

possunt quanto magis domus haec quam aedificavi tibi” (Czy jednak naprawdę zamieszka Bóg na ziemi? Przecież niebo i niebiosa najwyższe nie mogą Cię objąć, a tym mniej ta świątynia, którą zbudowałem)²⁴⁵⁹.

Poniżej jest tablica fundacyjna wraz z herbem fundatora.

Zdjęcie 38 – Rok 2013, 25 sierpnia. Tablica fundacyjna wraz z herbem fundatora (foto Mateusz Skórzewski).

Na tablicy widnieje zapis (jeszcze do skorygowania):

„Ad miotem Dei Gloriam
Sui Tutelaris Divi Marci Apostotr. & Euangelista Honore
vera Fidei propagatio
Nominis sui perpetuam memoriam
Religionis vero clericorum Regularium Pauperum Matris
Scholarum Piarum
Vincum Solatium
Illustrissimus Dominus in Waraz & Michrow
Marcus Matczyński
Palatinus & Generalis Terraum Russia
Belzensis Braclaiuensis Rubieszouiensis Groieceiss
Capitaneus
Hanc Ecclesiam Fundavit
Felicissime Regnante Serenissimo Rege Polonia

²⁴⁵⁹ Tablica na ścianie frontowej kościoła św. Marka w Warężu.

Joanne Tertio
Anno Domini MDCXCIII”

W kościele były m.in. następujące obrazy: „Ekstaza św. Marka Ewangelisty” autorstwa Jerzego Eleutera Szymonowicza Siemigniowskiego (1660-1711) a w głównym ołtarzu, „Portret Marka Matczyńskiego”.

W 1834 roku parafia obejmowała m.in. miejscowości leżące współcześnie na Ukrainie: Hatowice, Korków, Moszków, Leszczków, Łubów, Rusin, Waręż oraz miejscowości leżące współcześnie w Polsce: Chochłów, Horodyszczce, Hulcze, Liwczce, Sulimów, Winniki²⁴⁶⁰.

W 1951 roku, przed włączeniem Waręża do ZSRR, z kościoła przeniesiono portret fundatora kościoła Marka Matczyńskiego, z buzdyganem w ręce, do dawnej cerkwi w Sulimowie a późniejszego kościoła filialnego św. Jana Ewangelisty w Sulimowie parafii Hulcze. Współcześnie obraz znajduje się w zbiorach Muzeum Kresów w Lubaczowie.

W tym samym czasie z kościoła przeniesiono, zapewne, wiele rzeczy z wyposażenia do innych kościołów w Polsce. Taki los spotkał obraz „Ekstaza św. Marka Ewangelisty”, który współcześnie znajduje się w kościele św. Stanisława Biskupa i Męczennika w Lubaczowie (konkatedra).

Współcześnie kościół jest w opłakanym stanie.

Zdjęcie 39 – Rok 2013, 25 sierpnia. Kościół w Warężu. Foto Mateusz Skórzewski.

²⁴⁶⁰ AP Przemysł APR Waręż, sygn. 55/2436/0/-/88.

Zdjęcie 40 – Rok 2013, 25 sierpnia. Fragment ocalałych malowideł wewnątrz kościoła w Warężu (foto Mateusz Skórzewski).

W podziemiach kościoła pochowani zostali m.in.

- fundator Marek Matczyński,
- Józef Cyriak Strzemiński, syn Wojciecha (1748; patrz GSB).

W **2013** roku podziemia były zrujnowane a trumny poniszczone.

Zdjęcie 41 – Rok 2013, 25 sierpnia. Przebite przejścia do podziemi. Foto Mateusz Skórzewski.

Tabela 700 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Waręż

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Źdzyński	-1671-; pleban
Dominik Pampecki	-15.09.1694-1718-; proboszcz
Jan Michał Krzyżanowski	-1743-; komendarz
Stanisław Bielawski	-1745-1747-; proboszcz
Józef Kociubowski	-1789-; proboszcz
Michał Mroczkowski, -1879	-01.01.1834-1879; proboszcz

11.7. Wargocin [Wróble-Wargocin] (RL), Wniebowzięcia NMP /poprzednio: S. Mariae Magdalенаe/, diecezja siedlecka

Gmina Maciejowice, pow. garwoliński, woj. mazowieckie.

Dekanat²⁴⁶¹:

- stężycki dziekani kieleckiej diecezji krakowskiej (-1778-20.07.1790),
- stężycki diecezji chełmsko-lubelskiej (20.07.1790-1792-),
- garwoliński diecezji lubelskiej (-1909-1917-),
- (...) diecezji podlaskiej (24.09.1918-),
- łaskarzewski diecezji siedleckiej (25.03.1992-2025-).

Tabela 701 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Wargocin

²⁴⁶¹ AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/I, k. 34; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/104, k. 49.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Maciej Gałkiewicz, 1749-	22.03.1776-1792-; proboszcz
Seweryn Paszkowski, 1821-	czerwiec 1850-; proboszcz
Jan Chyczewski, -1902	czerwiec/grudzień 1852-; proboszcz
Hieronim Dąbrowski [Piotr Hieronim], 1833-1907	proboszcz
Czesław Jaroszewicz, 1865-1940	11.09.1906-11.06.1915; administrator
Bolesław Frydrychiewicz, 1880-	ok. maj 1917-; zarządca

11.8. Warszawa (RG), św. Onufrego

Miasto Warszawa, pow. warszawski, woj. mazowieckie.

Dekanat²⁴⁶²

- sokołowski diecezji chełmskiej (-1833-1865-).

18 czerwca **1745** roku zostało ustanowione bractwo przy cerkwi parafialnej, bractwo istniało w **1833** roku, w którym miało zebrane 10000 złp na ozdoby i światło do cerkwi²⁴⁶³.

W **1853** roku grzebano zmarłych na cmentarzu oddalonym od cerkwi²⁴⁶⁴.

Tabela 702 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Warszawa

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
	Administrowali bazylianie

11.9. Warszawice (RL), św. Jana Chrzciciela /S. Joannis Bapt./, diecezja siedlecka

Gmina Sobienie-Jeziory, pow. otwocki, woj. mazowieckie.

Dekanat²⁴⁶⁵:

- garwoliński diecezji lubelskiej (-1909-1918),
- (...) diecezji podlaskiej (24.09.1918-),
- osiecki diecezji siedleckiej (25.03.1992-2025-).

W czerwcu **1884** roku parafię wizytował biskup lubelski Kazimierz Józef Jan Wnorowski²⁴⁶⁶.

Tabela 703 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Warszawice

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Józef Tarkowski, -1886	-1886; proboszcz
Józef Ostałowski, 1823-1909	1886-10.09.1909; administrator

²⁴⁶² Rocznik RWCh 1847, s. 296; Spis DGCh 1863, s. 17; APL ChKG, sygn. 35/95/0/9.3/245, k. 14.

²⁴⁶³ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 41, 42.

²⁴⁶⁴ APL ChKG, sygn. 35/95/0/9.3/245, k. 14.

²⁴⁶⁵ Spis DL 1909, s. 87.

²⁴⁶⁶ Przegląd Katolicki 1885, Nr 14, s. 216;

11.10. Wasylów (PR)

Gmina Telatyn, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

24 kwietnia **1906** roku biskup diecezji chełmsko-lubelskiej Eulogiusz przeprowadził wizytację cerkwi w Wasylowie²⁴⁶⁷.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Wasylów (gmina Poturzyn, pow. tomaszowski) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu²⁴⁶⁸.

11.11. Wasylów /Wasylów Mały, Wasylów Pokropiwny/ (RG), św. Trójcy

Gmina Telatyn, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Wcześniej:

- pow. bełski, woj. bełskie, Polska (-1713-; dobra sahryńskie), parafia r.l. Rzeplin (-1764-)²⁴⁶⁹.

Dekanat²⁴⁷⁰:

- bełski diecezji chełmskiej (-1696-),
- tyszowiecki diecezji chełmskiej (-1732-1875).

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z **1662** roku notuje popa we wsi Wasylów Mały²⁴⁷¹.

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z **1675** roku notuje popa we wsi Wasylów²⁴⁷².

Kolatorem cerkwi był Józef Gozdzi (-**1713-26.03.1725-**)²⁴⁷³.

6 listopada **1732** roku cerkiew św. Trójcy w Wasylowie wizytował komisarz, wyznaczony przez biskupa chełmskiego, ks. Józef Ostaszewski, przy współudziale ks. Mikołaja Sarabkiewicza (proboszcz parafii Dub, dziekan tyszowiecki). Cerkiew miała dobre ściany, wymagała remontu. Parochem cerkwi był wówczas ks. Jan Helmanczukiewicz²⁴⁷⁴.

Do parafii należała wieś Wasylów (-1732-).

Kolatorem cerkwi był Karol Tarło (-06.11.1732-)²⁴⁷⁵.

25 maja **1761** roku parafialna cerkiew Zesłania Ducha świętego (dekanatu tyszowieckiego) leżąca w dobrach podseńskiej ziemskiej lubelskiej Trembińskiej była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość: Wasylów /Wasylew/. Do spowiedzi przystępowało około 120 osób²⁴⁷⁶.

Cerkiew w Wasylowie była filialną parafii Nowosiółki (-1842-1863-).

Tabela 704 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii

²⁴⁶⁷ CCZ 1906, Nr 7, s. 207.

²⁴⁶⁸ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

²⁴⁶⁹ Bondyra Własność, s. 198.

²⁴⁷⁰ Rocznik RWCh 1847, s. 299; APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/103, k. 185, 186.

²⁴⁷¹ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/72, k. 199.

²⁴⁷² AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 811.

²⁴⁷³ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/103, k. 185, 186.

²⁴⁷⁴ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/103, k. 185, 186.

²⁴⁷⁵ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/103, k. 185, 186.

²⁴⁷⁶ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 421, 422.

Wasyłów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Hrehory Wojtowicz	przed 26.03.1725; paroch, zmarł przed 26.03.1725
Jan Helmanczukiewicz, 1695-	26.03.1725/prezenta-06.11.1732-; paroch
Jan Helmanowicz	-25.05.1761-; paroch

11.12. Wasyłów Wielki (RG), Narodzenia NMP

Gmina Ulhówek, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- uhnowski diecezji chełmskiej (-1761-).

27 stycznia 1761 roku parafialna cerkiew Narodzenia NMP (dekanatu uhnowskiego) leżąca w dobrach panien benedyktynek była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość: Wasyłów Wielki /Wasyłów/. Do spowiedzi przystępowało około 100 osób²⁴⁷⁷.

Tabela 705 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Wasyłów Wielki

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Zachariasz Świdnicki	-27.01.1761-; paroch

11.13. Wasyłów Wielki (RL), 02.05.1997-, św. Anny, diecezja zamojsko-lubaczowska

Gmina Ulhówek, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Wcześniej:

- pow. bełski, woj. bełskie, Polska (-1713-; dobra waręskie, Aleksander Michał Łaszcz; dobra duchowne), parafia r.l. Rzeplin (-1764-)²⁴⁷⁸.

Dekanat²⁴⁷⁹:

- tarnoszyński diecezji zamojsko-lubaczowskiej (02.05.1997-2025-).

W 1987 roku został utworzony Samodzielny Ośrodek Duszpasterski w miejscowości Wasyłów Wielki.

Parafię erygował, 2 maja 1997 roku, biskup zamojsko-lubaczowski Jan Śrutwa.

Tabela 706 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Wasyłów Wielki

²⁴⁷⁷ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 464, 465.

²⁴⁷⁸ Bondyra Własność, s. 198.

²⁴⁷⁹ Spis DZL 1995; Spis DZL 2010.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Pysz, 1948-	-02.05.1997; rektor 02.05.1997-2000; pierwszy proboszcz
Stanisław Błaszczuk, 1968-	14.06.2000-24.05.2004; proboszcz
Wiesław Zborowski, 1967-	24.05.2004-01.10.2008; proboszcz
Paweł Piotr Sochacki	01.10.2008-; proboszcz
Jan Edward Muda, 1963-	28.06.2011-2018-; proboszcz

11.14. Wąwolnica (RL), św. Wojciecha /S. Adalberti EM/, archidiecezja lubelska

Gmina Wąwolnica, pow. puławski, woj. lubelskie.

Dekanat²⁴⁸⁰:

- kazimierski archidiakonu lubelskiego diecezji krakowskiej (-1778-20.07.1790),
- kazimierski diecezji chełmsko-lubelskiej (20.07.1790-1792-),
- kazimierski diecezji lubelskiej (-1839-1864-),
- nowoaleksandryjski diecezji lubelskiej (-1895-1909-),
- kazimierski archidiecezji lubelskiej (25.03.1992-2025-).

Oratorium prywatne: Celejów (-1895-1908-).

Tabela 707 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Wąwolnica

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Mikołaj	-1326-
Wincenty Szczytyński, 1835-	28.06.1781-1784; proboszcz
Jakub Zajączkowski	-1792-; proboszcz
Wincenty Szczytyński, 1835-	1796-1802; proboszcz
Wincenty Szczytyński, 1835-	1807-1810; proboszcz
Jan Patro, 1808-1878	-1839-1858; proboszcz
Kasper Tuszewski, 1823-1891	pierwsze półrocze 1859-27.01.1891; proboszcz
Józef Pruszkowski, 1837-1925	27.01.1891-1902; administrator
Kalist Zbieć, 1867-1920	1902-1903; administrator
Józef Kostkowski, 1868-1938	1903-1907; proboszcz
Feliks Biały, 1868-1940	1907-1925; proboszcz
Wielisław Krycki, 1878-	1925-1931-; proboszcz
Ludwik Bernatt, 1880-1955	1935-05.07.1955; proboszcz
Józef Gorajek, 1908-1995	1955-1979; proboszcz
Jan Pęziół, 1931-	14.11.1978-20.08.2001; proboszcz
Jerzy Jan Ważny	20.08.2001-2018-; proboszcz

²⁴⁸⁰ Spis DL 1840, s. 74; Spis DL 1846, s. 8; Spis DL 1849, s. 8; Spis DL 1865, s. 8; Spis DL 1895, s. 30; Spis DL 1909, s. 34; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/I, k. 36; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/105, k. 1028.

11.15. Werbkowice (PR)

Gmina Werbkowice, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie.

Dekanat²⁴⁸¹:

- 1-szy hrubieszowski diecezji chełmsko-warszawskiej (23.05.1875-1899),
- 3-ci hrubieszowski diecezji chełmsko-warszawskiej (1900-31.07.1905),
- 3-ci hrubieszowski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

W **1875** roku prawosławni przejęli cerkiew greckokatolicką.

Kolatorem cerkwi Werbkowice był Antoni Józef Jan Szydłowski (1875-06.04.1900)²⁴⁸².

18 kwietnia **1906** roku biskup diecezji chełmsko-lubelskiej Eulogiusz wizytował cerkiew w Werbkowicach, do której przybył ze wsi Chyżowice a z której, po noclegu, wyruszył do cerkwi w Hostynnem²⁴⁸³.

Głównym punktem dokonywanych wizytacji cerkwi 7 maja **1906** roku przez biskupa chełmsko-lubelskiego Eulogiusza był Grabowiec. W tym dniu biskup wyruszył z Chełma do Grabowca wizytując po drodze cerkwie w Leszczanach, Werbkowicach i Tuczępach²⁴⁸⁴.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Werbkowice został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu²⁴⁸⁵.

W lipcu/sierpniu **1919** roku Kuria Diecezjalna Lubelska udzieliła pozwolenia administratorowi parafii Tyszowce (w źródle podano Malice) do poświęcenia cerkwi w Werbkowicach²⁴⁸⁶.

20 lipca **1921** roku wojewoda lubelski ogłosił wykaz majątków pocerkiewnych do parcelacji, w tym grunt w Werbkowicach o powierzchni 56 mórg²⁴⁸⁷.

Tabela 708 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów parafii prawosławnej Werbkowice

Imię/imiona i nazwisko	Informacje
Albin Michał Żelechowski, 1848-1891	1875-06.01.1891; proboszcz
Józef Baczyński	06.01.1891-ok. 27.02.1891; tymczasowy administrator
Arseniusz Budziłowicz	ok. 04.02.1891-ok. 17.10.1904; proboszcz
Szymon Chrucki, 1859-1907	ok. 17.10.1904-10.08.1907; proboszcz

²⁴⁸¹ PKLG 1885, s. 75; PKLG 1887, s. 79; PKLG 1892, s. 228; PKLG 1898, s. 224, 225; PKLG 1899, s. 203, 204; PKLG 1900, s. 206; PKLG 1901, s. 208; PKLG 1902, s. 267, 268; PKLG 1904, s. 276; PKLG 1905, s. 255; PKLG 1906, s. 178; PKLG 1907, s. 144; PKLG 1908, s. 143; PKLG 1909, s. 150; PKLG 1910, s. 153; PKLG 1911, s. 160; PKLG 1912, s. 163;

²⁴⁸² APL APRG, sygn. 35/1824/0/2.4/55, k. 764/73; DzUrz GL 1846, Nr 18, s. 369, 373-374; APRG, Księga urodzeń, 1871-1881, k. 47/156; APRG, Księga urodzeń, 1881-1890, k. 73/71; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 273.

²⁴⁸³ CCZ 1906, Nr 7, s. 207.

²⁴⁸⁴ CCZ 1906, Nr 13, s. 447-453.

²⁴⁸⁵ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

²⁴⁸⁶ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1919, Nr 8, s. 255.

²⁴⁸⁷ DzUrz WL 1921, Nr 6-7, po. 165.

Imię/imiona i nazwisko	Informacje
Aleksander Tomaszewicz	10.08.1907-ok.12.09.1907; tymczasowy administrator
Michał Jegorow	ok. 14.10.1907-31.12.1913-; proboszcz

Psalmiści (biogramy w GSB):

- Joachim Demczuk (-08.11.1877-),
- Tomasz Kozłowski (ur. ok. 1840;-03.03.1885-),
- Piotr Łukasiuk (-01.07.1906), patrz hasło: Łukasiuk Piotr,
- Włodzimierz Jaworowski (01.11.1906-).

11.16. Werbkowice (RG), św. Michała Archanioła

Gmina Werbkowice, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie

Dekanat²⁴⁸⁸:

- hrubieszowski diecezji chełmskiej (-1749-1875).

Do proboszcza parafii został przesłany list pasterski biskupa Atanazego Pakosty o zwołaniu soborczyka biskupiego w Chełmie w latach **1619-1620**²⁴⁸⁹.

W **1690** roku cerkiew parafialną erygował biskup chełmski Augustyn Aleksander Łodziaty z fundacji Aleksandra i Katarzyny z Firlejów małżonków Łaszcz.

W **1760** roku w Werbkowicach, leżących w województwie bełskim Rzeczypospolitej, była parafia greckokatolicka pod wezwaniem św. Michała Archanioła. Parafia była pod patronatem szlacheckim. Cerkiew parafialna była drewniana²⁴⁹⁰.

10 marca 1760 roku cerkiew św. Michała Archanioła w dobrach wojewody brzeskiego Karola Sapiehy była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała: Konopne, Kotorów, Werbkowice²⁴⁹¹.

Kolatorem cerkwi był Adam Szydłowski (-**1816**-)²⁴⁹².

W **1840** roku do parafii greckokatolickiej w Werbkowicach należały m.in.: Werbkowice, Konopne i Kotorów. Na utrzymanie diaka przy cerkwi od każdej rodziny zbierano po kilka korców osypu²⁴⁹³.

Według stanu na 20 października **1842** roku w parafii było 82 „dymy” – gospodarzy grekokatolików. Kolatorem cerkwi był Antoni Józef Jan Szydłowski. Parafia płaciła diakowi 6 rubli. Diak mieszkał na gruncie dworskim²⁴⁹⁴.

Kolatorem cerkwi Werbkowice był Antoni Józef Jan Szydłowski (-1842-1875)²⁴⁹⁵.

10 maja **1855** roku w kościele r.g. w Werbkowicach zostało odprawione nabożeństwo

²⁴⁸⁸ Rocznik RWCh 1847, s. 291; Spis DGCh 1863, s. 11; AAL AKGDL, sygn. 60/A/202, k. 198; Rocznik 1824, s. 79; Rocznik 1826/27, s. 168, 169; Rocznik 1830, s. 106 APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 273; Kołbuk KW, s. 299; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1185, k. 42.

²⁴⁸⁹ Skoczylas Sobory XVII, s. 134, 135.

²⁴⁹⁰ Kołbuk KW, s. 299.

²⁴⁹¹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 196, 197.

²⁴⁹² APL ChKG, sygn. 35/95/0/6/147, k. 46.

²⁴⁹³ APL ChKG, O diakach, śpiewakach i bractwach, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 89.

²⁴⁹⁴ APL ChKG, O diakach, śpiewakach i bractwach, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 273.

²⁴⁹⁵ APL APRG, sygn. 35/1824/0/2.4/55, k. 764/73; DzUrz GL 1846, Nr 18, s. 369, 373-374; APRG, Księga urodzeń, 1871-1881, k. 47/156; APRG, Księga urodzeń, 1881-1890, k. 73/71; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 437, 438.

żałobne, przez ks. Romana Rogalskiego, po śmierci cara Mikołaja I Pawłowicza²⁴⁹⁶.

W 1862 roku w parafii było 823 parafian, 46 urodzeń, 9 ślubów, 19 zgonów²⁴⁹⁷.

Cerkiew parafialna w Werbkowicach została wzniesiona w 1864 (1870²⁴⁹⁸) roku. Cerkiew typu bizantyjsko-rosyjskiego była drewniana z wieżą nad babińcem. Fundatorem cerkwi był Antoni Józef Jan Szydłowski²⁴⁹⁹.

Cerkiew w 1875 roku została zamieniona na cerkiew prawosławną a następnie w 1919 roku na kościół rzymskokatolicki.

Tabela 709 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Werbkowice

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Bazyli Narodosławski	-14.03.1760-; paroch
Jan Narodosławski (Narodostawski), 1738-1818	-20.09.1795-11.09.1818; paroch
Mikołaj Laurysiewicz, 1771-1854	-01.01.1810-31.12.1810; administrator
Szymon Podkowicz, 1771-1831	12.09.1818-ok. 21.01.1822; administrator
Bazyli Lebedyński, 1794-1837	ok. 03.02.1822-06.02.1837; proboszcz
Roman Rogalski, 1808-1856	06.02.1837-1847-; administrator -16.05.1856; administrator/proboszcz
Mikołaj Maleczyński, 1816-1877	16.05.1856-ok. 07.02.1858; administrator
Jan Rogalski, 1835-	ok. 19.03.1858-31.12.1867-; administrator
Teodor Telakowski, 1840-	
Piotr Wasienko	
Albin Żelechowski, 1848-1891	-1874-1875; proboszcz

Diaci przy cerkwi w Werbkowicach:

- Izydor Witr (-1835-; biogram w GSB).
- Miron Gembarzewski (-20.06.1865-)²⁵⁰⁰.

11.17. Werbkowice (RL), 07.11.1919-, św. Michała Archaniola i Matki Bożej Nieustającej Pomocy /Wniebowzięcia NMP, Assumptio BMV/, diecezja zamojsko-lubaczowska

Gmina Werbkowice, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie.

Dekanat²⁵⁰¹:

- hrubieszowski diecezji lubelskiej (07.11.1919-; 07.08.1923-1967-).
- hrubieszowsko-południowy diecezji zamojsko-lubaczowskiej (25.03.1992-2025-).

Kościół filialny:

- Terebiń, św. Antoniego Bobli /S. Andreae Bobola M/ (1919-1938-). Wybudowany w XVII wieku. Rekoncyliowany w 1919 roku²⁵⁰².

²⁴⁹⁶ APL ChKG, Nabożeństwa żałobne z okazji zgonu cara Mikołaja I, sygn. 35/95/0/16/1214, k. 5.

²⁴⁹⁷ APL ChKG, sygn. 35/95/0/6/163, k. 117.

²⁴⁹⁸ Wiadomości konserwatorskie województwa lubelskiego 2010, Lublin, 2010, s. 110.

²⁴⁹⁹ Spis DL 1932, s. 81.

²⁵⁰⁰ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1185, k. 42.

²⁵⁰¹ Spis DL 1929, s. 61; Spis DL 1937, s. 57; Spis DL 1966, s. 121.

²⁵⁰² Spis DL 1920, s. 109; Spis DL 1922, s. 48; Spis DL 1929, s. 61; Spis DL 1932, s. Spis DL 1937, s. 57; Spis

- Terebiń, św. Apostołów Piotra i Pawła (-1967-). Wybudowany w XVI wieku (jako cerkiew greckokatolicka). Rekonceyliowany 29 czerwca 1950 roku. Drewniany²⁵⁰³,
- Sahryń, św. Cyryla i Metodego (-1921-1923-)²⁵⁰⁴,
- Podhorce, Wniebowzięcia NMP i św. Stanisława Biskupa (1945-1967-). Wybudowany w XVIII wieku (jako cerkiew greckokatolicka). Rekonceyliowany w 1945 roku. W 1951 uległ spaleni, odbudowany w 1953 roku²⁵⁰⁵,
- Hostynne, św. Apostołów Jana i Judy i św. Jana Chrzciciela (-1947-1967-). Wybudowany w XIX wieku. Rekonceyliowany 28 maja 1950 roku. Murowany²⁵⁰⁶.

Kaplica:

- Malice (-1921-),
- Krynki (-1921-1928-).

Drewnianą cerkiew wybudowano w **1864** roku (około) z fundacji Antoniego Szydłowskiego²⁵⁰⁷.

Kościół w Werbkowicach był kościołem filialnym parafii Grabowiec (), Trzeszczany (-1908-1909-)²⁵⁰⁸.

W latach **1918-1922** wyświęcono na kościoły wiele cerkwi m.in. w Werbkowicach²⁵⁰⁹.

W lipcu/sierpniu **1919** roku Kuria Diecezjalna Lubelska udzieliła pozwolenia księdzu z kościoła filialnego (ks. Józefowi Sikorskiemu) w Malicach do poświęcenia cerkwi w Werbkowicach²⁵¹⁰.

Kościół został rekonceyliowany **15 sierpnia 1919** roku przez ks. Józefa Sikorskiego²⁵¹¹ (1 lipca 1919 roku (ta data nie jest właściwa²⁵¹²))

Parafię erygował, **7 listopada 1919** roku, biskup Marian Leon Fulman²⁵¹³.

W skład parafii weszły miejscowości (spisać z monografii p. Grabowiec).....

13 kwietnia 1923 roku, decyzja nr 898, została erygowana parafia Sahryń, do której weszły miejscowości dawnej należące do parafii Werbkowice a także parafii Grabowiec (np. Łotów)²⁵¹⁴.

7 sierpnia **1923** roku, decyzją nr 1961, została przywrócona parafia Werbkowice, do której włączono m.in. Peresołowice²⁵¹⁵.

Proboszcz ks. Kazimierz Czekański – około roku **1927** – poprawił mury kościoła zniszczone podczas wojny, odnowił ołtarze, uzupełnił sprzęty kościelne, dokończył budowę plebanii. Założył kółka różańcowe, zapnumerował pisma katolickie, kupił książki dla wiernych²⁵¹⁶.

DL 1939, s. 102.

²⁵⁰³ Spis DL 1966, s. 121.

²⁵⁰⁴ Spis DL 1921, s. 48; Spis DL 1923, s. 50.

²⁵⁰⁵ Spis DL 1948, s. 91; Spis DL 1966, s. 121.

²⁵⁰⁶ Spis DL 1948, s. 91; Spis DL 1966, s. 121.

²⁵⁰⁷ Spis DL 1932, s. 81.

²⁵⁰⁸ Spis DL 1909, s. 47.

²⁵⁰⁹ Pelica KPL, s. 231.

²⁵⁰⁹ IWL 1925, s. 227-228.

²⁵¹⁰ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1919, Nr 8, s. 255.

²⁵¹¹ Spis DL 1920, s. 108; AAN MWRiOP, sygn. 2/14/0/5/872, k. 5.

²⁵¹² Spis DL 1932, s. 81; Spis DL 1939, s. 102.

²⁵¹³ Spis DL 1932, s. 81.

²⁵¹⁴ AAL AKDL, Akta Kościoła w Gdeszynie, sygn. 61/IVb/21a, k. 43.

²⁵¹⁵ AAL AKDL, Akta Kościoła w Gdeszynie, sygn. Rep.61/IVb/21a, k. 43.

²⁵¹⁶ Woś Maria, Relacja z Werbkowic, Przewodnik Katolicki, Poznań, 1927, R. 33, Nr 14, s. 200c.

W **1931** roku parafia liczyła 1750 dusz a w 1938 roku: 1796²⁵¹⁷.

Do parafii należały następujące miejscowości: Gozdów, Hostynne, Konopne, Kotorów, Łotów, Łysa Góra, Peresołowice (wieś, kolonia, folwark), Podhorce, Terebiń, Terebiniec, Werbkowice, Wołkowyje (-1931-1932-)²⁵¹⁸.

W 1931 roku kościół Wniebowzięcia NMP i św. Michała Archanioła w Werbkowicach został wpisany do rejestru zabytków kultury i sztuki (pod poz. 164)²⁵¹⁹.

Odcisk 29 – Rok 1934, 29 marca. Odcisk pieczęci Urzędnika Stanu Cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej w Werbkowicach, pow. hrubieszowski, oraz podpis proboszcza (a zarazem urzędnika stanu cywilnego) tej parafii.

W 1938 roku do parafii należały następujące miejscowości: Gozdów, Hostynne, Konopne, Kotorów, Leopoldów, Łotów, Łysa Góra, Peresołowice (wieś, kolonia, folwark), Podhorce, Terebiń, Terebiniec, Werbkowice²⁵²⁰.

Wizytacja pasterska parafii została przeprowadzona w czerwcu **1947** roku²⁵²¹.

W **1947** roku do parafii Werbkowice należały miejscowości: Gozdów, Hostynne, Hostynne, Konopne, Kotorów, Lotów, Łysa Góra, Peresołowice, Podhorce, Strzyżowiec, Terebiń, Terebiniec, Werbkowice²⁵²².

W dniach 28-29 maja **1962** roku została przeprowadzona wizytacja pasterska²⁵²³.

W **1966** roku do parafii należały następujące miejscowości: Alojzów, Gozdów (wieś, kolonia), Hostynne (wieś, kolonia), Konopne, Kotorów, Łotów, Łysa Góra, Peresołowice (wieś - część, do szkoły; kolonia), Podhorce (wieś, kolonia), Strzyżowiec, Terebiń, Terebiniec, Wilków (wieś i kolonia), Werbkowice (osada, kolonia). Parafia liczyła 7000 parafian²⁵²⁴.

30 września **1975** roku parafia Werbkowice traci zasięg na rzecz nowo powstałej parafii Hostynne.

3 kwietnia **1990** roku z terenu parafii Werbkowice wyodrębniona została parafia Terebiń.

16 czerwca **1998** roku z terenów parafii Werbkowice powstaje kolejna parafia: Gozdów.

23 czerwca **2008** roku biskup diecezji zamojsko-lubaczowskiej Wacław Depo udzielił sakramentu bierzmowania młodzieży z parafii Werbkowice.

W **2009** roku w drewnianym kościele (dawnej cerkwi) poprawiono blaszany dach²⁵²⁵.

W **2019** roku do parafii należą następujące miejscowości: Alojzów (część), Łysa Góra,

²⁵¹⁷ Spis DL 1931, s. 63; Spis DL 1938, s. 59.

²⁵¹⁸ Spis DL 1932, s. 82.

²⁵¹⁹ LDW 1931, Nr 11, poz. 111, s. 180.

²⁵²⁰ Spis DL 1939, s. 102.

²⁵²¹ Spis DL 1948, s. 92.

²⁵²² Spis DL 1948, s. 92.

²⁵²³ Spis DL 1966, s. 121.

²⁵²⁴ Spis DL 1966, s. 122.

²⁵²⁵ Wiadomości konserwatorskie województwa lubelskiego 2010, Lublin, 2010, s. 110.

Strzyżowiec, Terebiniec (część), Werbkowice, Wilków (wraz z integralną częścią tej wsi: Kolonia Wilków).

7 listopada 2019 roku w kościele parafialnym św. Michała Archanioła w Werbkowicach odbyła się eucharystii dziękczynna, z okazji 100-lecia funkcjonowania parafii, pod przewodnictwem biskupa pomocniczego diecezji zamojsko-lubaczowskiej Mariusza Leszczyńskiego.

Tabela 710 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Werbkowice

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Józef Sikorski, 1856-	07.11.1919-27.07.1921; proboszcz
Jan Stormke, 1871-1931	ok. maj/sierpień 1921-; administrator
Roman Pachelski, 1865-	28.07.1921-12.03.1925; proboszcz
Walenty Machoń, 1890-	-07.04.1923; proboszcz
Kazimierz Czekański, 1891-	1923-ok. 27.09.1930; proboszcz
Andrzej Marusa, 1896-	1930-1932; proboszcz
Franciszek Zenta, 1890-1947	1932-1939-; proboszcz
Wojciech Zwolak, 1891-1970	1944-1946; proboszcz
Franciszek Klinger, 1911-1994	ok. 19.09.1946-1986; administrator
Adam Marek, 1945-2020	23.04.1986-12.06.2001; proboszcz
Tomasza Rogowski	12.06.2001-23.06.2008; proboszcz
Marian Oszust, 1957-	23.06.2008-26.06.2010; proboszcz
Adam Siedlecki, 1957-	26.06.2010-16.08.2017; proboszcz
Stanisław Kupeczak, 1960-	16.08.2017-2019-; proboszcz

Organiści:

- Dyga Jan (-1936-)²⁵²⁶.
- Libensztejn Marian (1946-1974); ur. 1907, miał syna Mariana²⁵²⁷.

11.18. Werchrata /Wierzchrata/ (RG), św. Jerzego

Gmina Horyniec-Zdrój, pow. lubaczowski, woj. podkarpackie.

Pow. bełski, woj. bełskie, Polska (-1713-), parafia r.l. Potylicz (-1764-)²⁵²⁸.

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z 1675 roku notuje popa w królewskiej wsi Wierzchrata²⁵²⁹.

Murowana cerkiew wybudowana w 1910 roku. Kaplica parafii r.l. Horyniec-Zdrój (1947-31.05.1974) a następnie kościół parafialny parafii r.l. Werchrata²⁵³⁰.

11.19. Werchrata /Wierzchrata/ (RL), 01.06.1974-, św. Józefa Robotnika, diecezja

²⁵²⁶ APL UWL, sygn. 35/403/0/2/1749, k. 21.

²⁵²⁷ Misiura Grzegorz, „Środowisko organistów diecezji lubelskiej w latach 1918-1992”, Towarzystwo Naukowe KUL, Lublin, 2019, s. 259.

²⁵²⁸ Bondyra Własność, s. 199.

²⁵²⁹ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 791.

²⁵³⁰ Spis DLubaczów 1969, s. 20.

zamojsko-lubaczowska

Gmina Horyniec-Zdrój, pow. lubaczowski, woj. podkarpackie.

Dekanat²⁵³¹:

- *lubaczowski* archidiecezji lwowskiej z siedzibą w Lubaczowie (01.06.1974-25.03.1992),
- *narolski* diecezji zamojsko-lubaczowskiej (25.03.1992-2025-).

Kościół mieści się w dawnej cerkwi św. Jerzego w Werchracie.

Misje św. kościoła filialnego w Werchracie parafii r.l. Horyniec Zdrój zostały przeprowadzone w **1966** roku²⁵³².

Parafia została erygowana **1 czerwca 1974** roku.

Tabela 711 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Werchrata

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Zbigniew Szalko, 1960	1989-1993; proboszcz
Stanisław Burda, 1962-	16.06.1993-28.02.2003; proboszcz
Piotr Ciećkiewicz, 1966-	28.02.2003-20.08.2014; proboszcz

11.20. Werechanie (PR)

Gmina Rachanie, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat²⁵³³:

- 1-szy tomaszowski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiwnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Werechanie (gmina Tarnawatka, pow. tomaszowski) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu²⁵³⁴.

Tabela 712 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Werechanie

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Andrzej Derewiecki	-1908-1912-; proboszcz

²⁵³¹ Spis DZL 2010, s. 93.

²⁵³² Spis DLubaczów 1969, s. 21.

²⁵³³ PKLG 1909, s. 233; PKLG 1910, s. 239; PKLG 1911, s. 242; PKLG 1912, s. 250;

²⁵³⁴ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

11.21. Werechanie /Wierzchrachanie, Werchrachanie/ (RG), św. Paraskiewy

Gmina Rachanie, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Wcześniej:

- pow. bełski, woj. bełskie, Polska (-1713-; tenuta tarnawacka), parafia r.l. Rachanie (-1764-).²⁵³⁵

Dekanat:

- tyszowiecki diecezji chełmskiej (-1683-1749-),
- tomaszowski diecezji chełmskiej (-1761-),
- tyszowiecki diecezji chełmskiej (-1847-).

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z **1675** roku notuje popa w królewskiej wsi Wierzchrachanie²⁵³⁶.

9 czerwca **1761** roku cerkiew św. Praksedy (dekanatu tomaszowskiego) leżąca w dobrach starostwa tarnawackiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość Werechanie. Do spowiedzi przystępowało około 60 osób²⁵³⁷.

Cerkiew filialna parafii Grodysławice (-1842-1863-).

Kolatorem cerkwi był Edward Fredro (-**1842**-)²⁵³⁸.

Tabela 713 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów grekokatolickiej parafii Werechanie

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Bazyli Bazylewicz	-09.06.1761-; paroch

11.22. Wereszczyn (PR), Przenajświętszej Bogarodzicy

Gmina Urszulin, pow. włodawski, woj. lubelskie.

Proboszcz grekokatolickiej parafii (Przenajświętszej Bogarodzicy) 12 stycznia **1875** roku wraz z parafianami przyjął prawosławie²⁵³⁹.

Tabela 714 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Wereszczyn

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Józef Kolbus, 1840-1883	12.01.1875-29.07.1879; proboszcz

11.23. Wereszczyn (RG), św. Szczepana Męczennika

Gmina Urszulin, pow. włodawski, woj. lubelskie.

²⁵³⁵ Bondyra Własność, s. 199.

²⁵³⁶ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 775.

²⁵³⁷ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 495, 496.

²⁵³⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 483, 484.

²⁵³⁹

Dekanat²⁵⁴⁰:

- parczewski diecezji chełmskiej (-1833-1875).

W **1853** roku grzebano zmarłych nadal tylko na cmentarzu przy cerkwi²⁵⁴¹.

Tabela 715 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Wereszczyn

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jakub	-18.06.1616-; proboszcz
Andrzej Wierzbowski	-26.09.1622-; proboszcz
Grzegorz Dębowski, -1825	-21.12.1825; proboszcz
Symeon Zienkiewicz, 1821- /Szymon/	-1847-; administrator
Faustyn Parczewski, 1821-	-1863-; administrator
Józef Kolbus, 1840-1883	17.02.1873-12.01.1875; proboszcz

11.24. Wereszczyn (RL), św. Stanisława Biskupa Męczennika /S. Stanisłai EM/, diecezja siedlecka

Gmina Urszulin, pow. włodawski, woj. lubelskie.

Wcześniej:

- powiat krasnostawski, ziemia chełmska, woj. ruskie (-1792-)²⁵⁴².

Dekanat²⁵⁴³:

- chełmski diecezji chełmskiej (-07.11.1673-20.07.1717-1772),
- chełmski diecezji chełmsko-lubelskiej (20.07.1790-1792-),
- włodawski diecezji lubelskiej (-1908-),
- (...) diecezji podlaskiej (24.09.1918-25.03.1992),
- hański diecezji siedleckiej (25.03.1992-2025-).

Dziedzicem dóbr Wereszczyn był szambelan JKM Seweryn Wereszczyński, Feliks Wereszczyński²⁵⁴⁴.

Rejestr poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzony 7 listopada **1673** roku wymienia parafię Wereszczyn w dekanacie chełmskim. Wymieniono do opodatkowania proboszcza, kapelana i kantora²⁵⁴⁵.

Rejestry poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzone 31 stycznia **1675** roku i 13 stycznia **1676** roku parafię Wereszczyn w dekanacie chełmskim. Wymieniono proboszcza i kantora²⁵⁴⁶.

15 września **1694** roku, na synodzie diecezjalnym, wymieniono parafię w dekanacie chełmskim diecezji chełmskiej²⁵⁴⁷.

W **1772** roku kościół (św. Stanisław Biskup) był drewniany, pod patronatem

²⁵⁴⁰ Rocznik RWCh 1847, s. 295; APL ChKG, sygn. 35/95/0/9.3/245, k. 13.

²⁵⁴¹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/9.3/245, k. 13.

²⁵⁴² APL Komisje CWZCh, sygn. 35/18/0/-/4, k. 599, 600.

²⁵⁴³ Spis DL 1909, s. 119; Concilia Poloniae T.9, s. 53-66, 66-78, 192-213, 214-292.

²⁵⁴⁴ APL Komisje CWZCh, sygn. 35/18/0/-/4, k. 599, 600.

²⁵⁴⁵ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 189.

²⁵⁴⁶ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 242, 267.

²⁵⁴⁷ Concilia Poloniae T.9, s. 53-66, 192-213.

szlacheckim²⁵⁴⁸.

Tabela 716 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Wereszczyn

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Ignacy Bazyl Bystrzycki, ok. 1739-	1787-1792-; proboszcz
Józef Wnorowski, 1809-1889	-1875-; proboszcz
Julian Dąbrowski, 1858-	ok. listopad 1891-1908-; administrator
Seweryn Gustaw Śluskowski /Śluzkowski/, 1867-1939	30.09.1918-12.02.1919; proboszcz
Jan Wüstenberg	-1925-1926-; proboszcz

Organiści (biogramy w GSB):

- Jan Rojecki (-1907-).

11.25. Wereszyn (PR), Podwyższenia Krzyża świętego

Gmina Mirce, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie.

Dekanat²⁵⁴⁹:

- 1-szy hrubieszowski diecezji chełmsko-warszawskiej (-1899),
- 3-ci hrubieszowski diecezji chełmsko-warszawskiej (1900-31.07.1905),
- 3-ci hrubieszowski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

28 kwietnia **1906** roku biskup diecezji chełmsko-lubelskiej Eulogiusz przeprowadził wizytację cerkwi w Wereszynie²⁵⁵⁰.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Wereszyn (gmina Kryłów) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu²⁵⁵¹.

Ks. Sergiusz Kostrycki z Wereszyna zorganizował 20 lutego **1934** roku delegację do prawosławnego konsystorza w Warszawie w sprawie cerkwi w Wereszczynie²⁵⁵².

W kwietniu 1934 roku ks. Jan Kędziński, przybyły z Poczajowa na miejsce ks. Sergiusza Kostryckiego, odprawiał msze św. w otwartej cerkwi²⁵⁵³.

8 maja 1934 roku w miejsce ks. Kędzińskiego przybył z Nielewki ks. Zenon Salamon, który także odprawiał nabożeństwa w nielegalnie otwartej cerkwi w Wereszynie²⁵⁵⁴.

Tabela 717 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii

²⁵⁴⁸ Litak KŁR, s. 3161-366.²⁵⁴⁹ PKLG 1898, s. 224, 225; PKLG 1899, s. 203, 204; PKLG 1900, s. 206; PKLG 1901, s. 208; PKLG 1902, s. 267, 268; PKLG 1904, s. 276; PKLG 1905, s. 255; PKLG 1906, s. 178; PKLG 1907, s. 144; PKLG 1908, s. 143; PKLG 1909, s. 150; PKLG 1910, s. 153; PKLG 1911, s. 160; PKLG 1912, s. 163;²⁵⁵⁰ CCZ 1906, Nr 7, s. 207.²⁵⁵¹ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.²⁵⁵² APL UW, sygn. 35/403/0/2/1747, k. 24.²⁵⁵³ APL UW, sygn. 35/403/0/2/1747, k. 49.²⁵⁵⁴ APL UW, sygn. 35/403/0/2/1747, k. 64.

Wereszyn

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Bazyli Wróbel, 1847-	1897-1912-; proboszcz
Sergiusz Kostrycki, 1903-	28.06.1932-kwiecień 1934; proboszcz
Jan Kędzierski	kwiecień 1934-08.05.1934; proboszcz
Zenon Salamon /Salomon/	08.05.1934-; proboszcz
Dymitr Maksymiuk, 1897- /Maksymiak/	-1943-; obsługujący

11.26. Wereszyn (RG), Podwyższenia Krzyża świętego

Gmina Mircze, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- waręski diecezji chełmskiej (-1761-),
- tyszowiecki diecezji chełmskiej (-1847-1875).

19 października **1761** roku parafialna cerkiew Podwyższenia Krzyża świętego (dekanatu waręskiego) leżąca w dobrach starostwa poturzyńskiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość Wereszyn. Do spowiedzi przystępowało około 200 osób²⁵⁵⁵.

Cerkiew Wereszyn była filią parafii Wiszniów (-**1824-1863**-)²⁵⁵⁶.
Kolatorem cerkwi był Gabriel Rulikowski (-**1842**-)²⁵⁵⁷.

Tabela 718 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Wereszyn

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Sajkowicz	-19.10.1761-; paroch

11.27. Wesola (RL), św. Katarzyny, archidiecezja przemyska

Gmina Nozdrzec, pow. brzozowski, woj. podkarpackie.

Dekanat:

- brzozowski diecezji przemyskiej (-1785-).

W **1785** roku parafia Wesola leżała w dekanacie brzozowskim diecezji przemyskiej i liczyła 1883 parafian²⁵⁵⁸.

11.28. Węgrów (RL), 02.12.2007-, św. Ojca Pio, diecezja drohiczyńska

Miasto Węgrów, pow. węgrowski, woj. mazowieckie.

²⁵⁵⁵ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 518.

²⁵⁵⁶ Rocznik RWCh 1847.

²⁵⁵⁷ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 491, 492; APL o/Chełm Popławski, sygn. 36/135/0/-/1, k. 58.

²⁵⁵⁸ Kramarz Rozmieszczenie, s. 447-478.

Dekanat:

- węgrowski diecezji drohiczyńskiej (02.12.2017-2025-).

11.29. Węgrów (RL), /1970/ 1994-, św. Piotra z Alkantary i św. Antoniego z Padwy /S. Petri de Alacnt/, diecezja drohiczyńska

Miasto Węgrów, pow. węgrowski, woj. mazowieckie.

Dekanat:

- węgrowski diecezji drohiczyńskiej (-2019-2025-).

Tabela 719 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Węgrów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji

11.30. Węgrów (RL), 1414-, Wniebowzięcia NMP /Assumptio BMV/, diecezja drohiczyńska

Miasto Węgrów, pow. węgrowski, woj. mazowieckie.

Dekanat²⁵⁵⁹:

- węgrowski diecezji lubelskiej (-1908-24.09.1918),
- węgrowski diecezji siedleckiej (24.09.1918-25.03.1992),
- węgrowski diecezji drohiczyńskiej (25.03.1992-2025-).

Parafia została erygowana w **1414** roku²⁵⁶⁰.

Kościół, kaplice²⁵⁶¹:

- Węgrów, kościół św. Piotra z Alkantary /S. Petri de Alcant./, murowany z 1672 roku (-1914-).
- Węgrów, kaplica, cmentarz, /BMV/ (-1908-1914-).
- Węgrów, kaplica publiczna, /S. Jacobi Ap./ (-1908-1914-).

Tabela 720 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Węgrów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Patrycjusz Szaniawski, -1856	-1856; proboszcz
Ignacy Jemielitty, 1802-1879	pierwsze półrocze 1856-03.07.1880; proboszcz
Stanisław Broniszewski, 1826-1916	-1908-11.05.1916; administrator

²⁵⁵⁹ Spis DL 1909, s. 115; Spis DL 1915, s. 75.

²⁵⁶⁰ Spis DL 1915, s. 75.

²⁵⁶¹ Spis DL 1909, s. 115; Spis DL 1915, s. 75.

Organisci:

- Stanisław Piórkowski (-1900-)²⁵⁶².

11.31. Wielącza (RL), św. Stanisława BM /S. Stanisłai EM/, diecezja zamojsko-lubaczowska

Gmina Szczepieszyn, pow. zamojski, woj. lubelskie.

Dekanat²⁵⁶³:

- zamojski diecezji chełmskiej (09.07.1604-1717-1772),
- zamojski diecezji przemyskiej (1772-1785-),
- zamojski diecezji lubelskiej (-1839-1967-),
- sitaniecki diecezji zamojsko-lubaczowskiej (25.03.1992-2024-)

Kaplica:

- Wielącza, grobowa Zamojskich.

Kościoły filialne:

- Nielisz, drewniany, św. Wojciecha BM (-1753-1918-; dekanat zamojski; szczepieszynski),
- Kosobudy (-1918-26.02.1919; dekanat zamojski).

Parafia istniała już w **1425** roku²⁵⁶⁴.

9 lipca **1604** roku, na synodzie diecezjalnym, parafia została włączona do dekanatu bełskiego diecezji chełmskiej²⁵⁶⁵.

W **1655** roku z fundacji Jan Zamoyskiego został wybudowany kościół, który w **1704** roku konsekrował biskup chełmski Mikołaj Wyżycki. W **1808** roku, ze względu na groźbę zawalenia się, władze carskie nakazały kościół rozebrać²⁵⁶⁶.

Rejestr poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzony 7 listopada **1673** roku wymienia parafię Wielącza w dekanacie zamojskim. Podano do opodatkowania wikariusza oraz organistę²⁵⁶⁷. Proboszcz prawdopodobnie został wymieniony do opodatkowania przy innej swojej parafii.

Rejestry poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzone 31 stycznia **1675** roku i 13 stycznia **1676** roku parafię Wielącza w dekanacie zamojskim. Wymieniono do opodatkowania organistę²⁵⁶⁸.

W **1772** roku kościół (św. Marcina Biskupa) był murowany, pod patronatem szlacheckim (woj. ruskie)²⁵⁶⁹.

W **1785** roku parafia Wielącza leżała w dekanacie zamojskim diecezji przemyskiej oraz obejmowała miejscowości Białobrzegi, Bortatycze, Chyża, Gruszka Duża /Wielka Gruszka/, Gruszka Mała, Kąty, Kosobudy, Nawóz, Niedzieliska, Nielisz, Płoskie, Staw, Średnie, Ujazdów, Wielącza, Wieprzec, Wólka Nieliska, Wysokie, Zarudzie, Złojec i liczyła 2224

²⁵⁶² Kubicki 2/1, s. 15.

²⁵⁶³ Spis DL 1849, s. 24; Spis DL 1864, s. 14; Spis DL 1870, s. 55; Spis DL 1881, s. 43; Spis DL 1915, s. 51; Spis DL 1919, s. 58, 59; Spis DL 1922, s. 80; Spis DL 1928, s. 100; Spis DL 1929, s. 100; Spis DL 1939, s. 220; Spis DL 1966, s. 206; Concilia Poloniae T.9, s. 9-20, 66-78, 83-130, 214-292; APL APR Nielisz, sygn. 35/106/30/-/4.

²⁵⁶⁴ Spis DL 1939, s. 220, 221.

²⁵⁶⁵ Concilia Poloniae T.9, s. 9-20, 83-130.

²⁵⁶⁶ Spis DL 1939, s. 220, 221.

²⁵⁶⁷ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 189, 190.

²⁵⁶⁸ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 243.

²⁵⁶⁹ Litak KŁR, s. 3161-366.

parafian²⁵⁷⁰.

W **1826** roku została wybudowany kościół, jako kaplica grobowa Zamoyskich. W **1832** roku konsekracji kościoła dokonał biskup chełmski Józef Marcei Dzieścielski. Kościół służy, jako parafialny, do 1989 roku²⁵⁷¹.

W dniach 21-22 sierpnia **1965** roku została przeprowadzona wizytacja pasterska²⁵⁷².

Za czasów proboszcza ks. Mariana Bielaka został wybudowana plebania (**1981**).

Kościół wybudowano w latach **1983-1989**. Kościół konsekrował 19 listopada 1989 roku biskup lubelski Bolesław Pylak

Tabela 721 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Wielącza

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Piotr ²⁵⁷³	-31.12.1424-; rektor
Wawrzyniec Kośmider	-1604-; proboszcz
Jan Fałęcki	-1645-1647-; proboszcz
Sebastian Leszczyński, -1703	-1679-1682-; curatus, proboszcz
Franciszek Kazimierz Grabowicz, -1713	-1698-1701-; curatus
Wawrzyniec Józef Czerczycki /Żłoba-Czerczycki/, 1735-1804	-1756-1758-; proboszcz
Antoni Maciejowski	1819-1828; proboszcz
Łukasz Fusiarski, 1793-1869	25.03.1829-10.02.1863; proboszcz, przy czym do śmierci był proboszczem emerytem
Jan Kurkiewicz, 1819-1886	-1863-ok. 21.05.1884; administrator
Paweł Wronka, 1857-1909	ok. 05.06.1884-ok. 13.11.1884; tymczasowy administrator
Tertulian Petrykowski	17.11.1884-; administrator/proboszcz
Antoni Wójcikowski, 1865-1945	20.01.1889-19.06.1894; proboszcz
Feliks Koronat Ziemiński, 1867-1931	19.06.1894-11.02.1907; administrator
Andrzej Paluszkiwicz, 1867-1922	-1908-wrzesień 1919; administrator
Stanisław Zbieć, 1872-	wrzesień 1919-czerwiec 1927; administrator
Jan Jędrzejewski, 1874-1945	1927-1928-; proboszcz
Piotr Tarkowski, 1877-1941	1929-1930; proboszcz
Kazimierz Czekański, 1891-	27.09.1930-13.08.1942; proboszcz
Franciszek Bolesław Sokół, 1886-1971	13.08.1942-01.07.1964; proboszcz
Jan Dudek, 1912-2001	01.07.1964-1967-; administrator -24.06.1980; proboszcz
Marian Bielak, 1932-1996	01.09.1974-23.06.1980; administrator 24.06.1980-18.11.1984; proboszcz
Stefan Wójtowicz, 1936-	18.11.1984-23.06.2008; proboszcz
Stanisław Kupczak, 1960-	23.06.2008-10.11.2008; proboszcz

²⁵⁷⁰ Kramarz Rozmieszczenie, s. 447-478.

²⁵⁷¹ Spis DL 1939, s. 220, 221.

²⁵⁷² Spis DL 1966, s. 206.

²⁵⁷³ ZDM, Nr 1351; Dzieje ChK, s. 51.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji

11.32. Wielka Hłusza (RG)

Współcześnie wieś Wielka Hłusza: rejon lubieszowski, obwód wołyński, Ukraina.

Wcześniej:

- powiat krasnostawski, ziemia chełmska, woj. ruskie (-1792-)²⁵⁷⁴.

Tabela 722 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów greckokatolickiej parafii Wielka Hłusza

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Mieleszkiewicz, 1731-	przed 1792; prawdopodobnie proboszcz
Hipatiusz Trochimowicz, 1791-	-1792-; proboszcz

11.33. Wielkie Oczy (RG), św. Mikołaja Cudotwórcy

Gmina Wielkie Oczy, pow. lubaczowski, woj. podkarpackie.

Wcześniej:

- pow. bełski, woj. bełskie, Polska (-1713-), parafia r.l. Krakowiec (-1764-)²⁵⁷⁵.

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z **1675** roku notuje popa we wsi Wielkie Oczy²⁵⁷⁶.

11.34. Wieprzec (RG), św. Praksedy

Gmina Zamość, pow. zamojski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- szczebrzeszyński diecezji chełmskiej (-1699-1833-).

Cerkiew filialna:

- Kosobody, Podwyższenia św. Krzyża (-1833-1842-)²⁵⁷⁷.

28 października **1759** roku cerkiew św. Paraskiewy w dobrach Ordynacji Zamojskiej była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała: Topornica, Wieprzec, Wólka Wieprzecka /Wola Wieprzecka/²⁵⁷⁸.

Kolatorem cerkwi była Ordynacja Zamojska (-**1842**-)²⁵⁷⁹.

Tabela 723 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Wieprzec

²⁵⁷⁴ APL Komisje CWZCh, sygn. 35/18/0/-/4, k. 311.

²⁵⁷⁵ Bondyra Własność, s. 198.

²⁵⁷⁶ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 786.

²⁵⁷⁷ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 43, 44.

²⁵⁷⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 178, 179.

²⁵⁷⁹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 471, 472.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Gabriel Ulanowski	-1759-; paroch
Jan Uchański	-16.10.1759-; proboszcz
Mikołaj Strusiewicz	-1792-; proboszcz
Michał Bojarski, 1806-	przed 1834 rokiem, proboszcz
Andrzej Bojarski, 1808-1858	21.10.1837-29.03.1843; administrator

11.35. Wieprzowe Jezioro (PR)

Gmina Tomaszów Lubelski, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca 1919 roku majątek cerkwi Wieprzowe Jezioro (gmina Tarnawatka, pow. tomaszowski) został objęty zarządzeniem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu²⁵⁸⁰.

11.36. Wieprzowe Jezioro (RG), Narodzenia NMP

Gmina Tomaszów Lubelski, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- tyszowiecki diecezji chełmskiej (-1683-),
- tomaszowski diecezji chełmskiej (-1761-1875).

8 czerwca 1761 roku cerkiew Narodzenia NMP (dekanatu tomaszowskiego) leżąca w dobrach Ordynacji Zamojskiej była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość Wieprzowe Jezioro. Do spowiedzi przystępowało około 36 osób²⁵⁸¹.

Cerkiew Wieprzowe Jezioro była filia parafii Tomaszów Lubelski (-1842-1863-)²⁵⁸².
Kolatorzem cerkwi była Ordynacja Zamojska (-1842-)²⁵⁸³.

Tabela 724 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Wierzbica

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Michał Poznański	-08.06.1761-; paroch

11.37. Wierszczyca /Werszczyca, Wierzchrzeczycza/ (RG)

Gmina Jarczów, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Wcześniej:

²⁵⁸⁰ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

²⁵⁸¹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 494, 495.

²⁵⁸² Rocznik RWCh 1847, s. 298; Spis DGCh 1863, s. 20.

²⁵⁸³ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 477, 478.

- powiat bełski, woj. bełskie (-1672-1713), parafia r.l. Gródek (-1764-)²⁵⁸⁴.

Dekanat:

- tomaszowski diecezji chełmskiej (-1761-1875).

Rejestr poborowy pogłównego powiatu buskiego województwa bełskiego z 1662 roku notuje popa we wsi Wierchrzeczycy²⁵⁸⁵.

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z 1675 roku notuje popa we wsi Wierchrzeczycy²⁵⁸⁶.

12 czerwca 1761 roku cerkiew św. Jana (dekanatu tomaszowskiego) leżąca w dobrach starosty baranowskiego Kurdwanowskiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość Wierszczyca /Werszczyca/. Do spowiedzi przystępowało około 50 osób²⁵⁸⁷.

Cerkiew Wierszczyca była filia parafii Szlatyn (-1847-)²⁵⁸⁸.

Tabela 725 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Wierszczyca

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Eliasz Dzierkowski	-12.06.1761-; paroch

11.38. Wierzbiał (RG)

Współcześnie wieś, rejon czerwonogrodzki, obwód lwowski, Ukraina.

Wcześniej:

- powiat bełski, woj. bełskie, Polska (-1713-; dobra przewodowskie), parafia r.l. Ostrów (-1764-)²⁵⁸⁹.

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z 1675 roku notuje popa we wsi Wierzbiał²⁵⁹⁰.

11.39. Wierzbica (RG), św. Michała Archaniola

Gmina Lubycza Królewska, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- bełski diecezji chełmskiej (-1696-),
- uhnowski diecezji chełmskiej (-1761-).

21 stycznia 1761 roku parafialna cerkiew św. Michała (dekanatu uhnowskiego) leżąca w dobrach Andrzeja i Piotra *Olszyńskich* była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość: Wierzbica. Do spowiedzi

²⁵⁸⁴ Bondyra Własność, s. 199.

²⁵⁸⁵ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/72, k. 189.

²⁵⁸⁶ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 802.

²⁵⁸⁷ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 501, 502.

²⁵⁸⁸ Rocznik RWCh 1847.

²⁵⁸⁹ Bondyra Własność, s. 199.

²⁵⁹⁰ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 773.

przystępowało około 250 osób²⁵⁹¹.

Tabela 726 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Wierzbica

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Paweł Witusowski	-21.01.1761-; paroch

11.40. Wierzbica (RL), 29.05.1991-, Matki Bożej Ostrobramskiej i św. Wojciecha, archidiecezja lubelska

Gmina Wierzbica, pow. chełmski, woj. lubelskie.

Parafię erygował, **29 maja 1991** roku, biskup lubelski Bolesław Pylak.

Tabela 727 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Wierzbica

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Franciszek Kamiński	29.05.1991-
Adam Brzyski, 1953-	18.08.2003-01.08.2010; proboszcz

11.41. Wierzbie (PR)

Gmina Łabunie, pow. zamojski, woj. lubelskie.

Rejestry poborowe powiatu grabowieckiego z lat **1535, 1536, 1542** notowały cerkiew we wsi Wierzbie²⁵⁹².

Rejestr poborowy powiatu grabowieckiego z **1573** roku wymienia wieś Wierzbie, gdzie notowana jest opuszczona cerkiew. Rejestry z lat 1575, 1578, 1579, 1580 cerkwi nie notują²⁵⁹³.

11.42. Wierzbno (RL), św. Apostołów Piotra i Pawła

Gmina Wierzbno, pow. węgrowski, woj. mazowieckie.

Dekanat:

- grębkowski diecezji siedleckiej (-2018-2024-),

Tabela 728 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Wierzbno

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Kościelski, 1877-	1924-1927; proboszcz

²⁵⁹¹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 451, 452.

²⁵⁹² AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/37, k. 290-293, 373-377, 525-531.

²⁵⁹³ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/36, k. 325-333, 481-489, 623-632, 688-696, 761-768.

11.43. Wierzchowiska (RL), 16.03.1990-, Miłosierdzia Bożego, archidiecezja lubelska**11.44. Wierzchowiska (RL), 27.07.1922-, Matki Bożej Nieustającej Pomocy, diecezja sandomierska**

Gmina Modliborzyce, pow. janowski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- (...) diecezji lubelskiej (27.07.1922-),
- modliborzycki diecezji sandomierskiej (25.03.1992-2025-).

Kaplica:

- Obleszcze, Matki Bożej Częstochowskiej (1987-2021-).

Parafię erygował, **27 lipca 1922** roku, biskup lubelski Marian Leon Fulman.

Tabela 729 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Wierzchowiska

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Władysław Goliński, 1888-	27.07.1922-; administrator
Antoni Chodorowski, 1911-1969	1960-26.03.1969; proboszcz

11.45. Wietły (RG), św. Mikołaja

Współcześnie rejon lubieszowski, obwód wołyński, Ukraina.

Dekanat:

-

Kolatorem cerki był starosta grabowiecki Ludwik Wilga (-1787-)²⁵⁹⁴.

Tabela 730 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Wietły

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Piotr Taraniewicz	-przed 19.04.1787; paroch
Parteniusz Taraniewicz /Parthen/	19.04.1787/prezenta-; paroch

11.46. Wietrzno (RL), św. Michała Archanioła, archidiecezja przemyska

Patrz tom 3.

Gmina Dukla, pow. krośnieński, woj. podkarpackie.

²⁵⁹⁴ APL ChKG, sygn. 35/95/0/12.1/637, k. 5.

Dekanat:

- (...) archidiecezji lwowskiej (-1929-),
- duklski archidiecezji przemyskiej (-2019-2025-).

Tabela 731 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Wietrzno

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Andrzej Sołtysik, 1882-	-ok. lipiec 1929; proboszcz

11.47. Wilczyska (RL), Niepokalanego Serca NMP (poprzednio: św. Feliksa i Adaukta, SS. Felic. Et Adauct. MM), diecezja siedlecka

Gmina Wola Mysłowska, pow. łukowski, woj. lubelskie.

Dekanat²⁵⁹⁵:

- stężycki dziekani kieleckiej diecezji krakowskiej (-1778-20.07.1790),
- stężycki diecezji chełmsko-lubelskiej (20.07.1790-1792-),
- łukowski diecezji lubelskiej (-1909-),
- (...) diecezji podlaskiej (24.09.1918-),
- żelechowski diecezji siedleckiej (25.03.1992-2025-).

Tabela 732 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Wilczyska

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Mikołaj Izdebski, 1729-	17.01.1766-1792-; proboszcz
Antoni Perkowski, 1810-1852	1847-07.07.1852; proboszcz
Julian Sawicki, 1837-	-1908-; administrator
Ignacy Ciszewski, 1863-	09.03.1912-10.03.1913; administrator

Organiści (biogramy w GSB):

- Kwiatkowski Napoleon, organista (-1862-), Urodził się w 1840 roku (około). Żona: Józefa z Kiliszków, ok. 1839-. Syn: Ignacy (ksiądz, patrz Monografia parafii Komarów)²⁵⁹⁶.
- Sotowski Wincenty (-17.09.1828).

11.48. Wilga (RL), Wniebowzięcia NMP /Assumptio BMV/, diecezja siedlecka

Gmina Sobienie-Jeziory, pow. otwocki, woj. mazowieckie.

Dekanat²⁵⁹⁷:

- garwoliński diecezji lubelskiej (-1909-),
- (...) diecezji podlaskiej (24.09.1918-),
- osiecki diecezji siedleckiej (25.03.1992-2025-).

²⁵⁹⁵ Spis DL 1909, s. 99; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/I, k. 35; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/104, k. 113, 114.

²⁵⁹⁶ APL APR Wilczyska, sygn. 35/1954/0/2.4/52, k. 46/137.

²⁵⁹⁷ Spis DL 1909, s. 87.

Tabela 733 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Wilga

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Michał Turski, 1866-	-1908-; administrator
Jan Godlewski, 1895-	15.12.1927-ok. luty 1935; „czasowy” administrator

11.49. Wilkołaz (RL), 1326-, św. Jana Chrzciciela /S. Joannes Bapt./, archidiecezja lubelska

Gmina Wilkołaz, pow. kraśnicki, woj. lubelskie.

Dekanat²⁵⁹⁸:

- chodelski archidiakonu lubelskiego diecezji krakowskiej (-1778-20.07.1790),
- chodelski diecezji chełmsko-lubelskiej (20.07.1790-1792-),
- urzędowski diecezji lubelskiej (-1839-1864-),
- janowski diecezji lubelskiej (-1897-1914-),
- kraśnicki diecezji lubelskiej (-1919-),
- kraśnicki archidiecezji lubelskiej (-2019-2025-).

Kaplica:

- Wilkołaz, cmentarz (-1914-).

18 lutego 1421 roku król Władysław Jagiełło powierza Bartoszowi z Krzczonowa osadzenie na prawie magdeburskim wsi Wola Wilkołaska w ziemi lubelskiej²⁵⁹⁹.

W dniach 24-25 maja 1919 roku odbyła się wizytacja kanoniczna parafii Wilkołaz przeprowadzona przez biskupa sufragana lubelskiego Adolfa Józefa Jełowickiego²⁶⁰⁰.

Tabela 734 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Wilkołaz

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Franciszek Kazimierz Grabowicz	-1702-; proboszcz
Jakub Paschalis Arakielowicz, -1739	-1714-1724-; curatus/proboszcz
Kasper Adamkowicz	-1748-; proboszcz
Jan Aleksander Trembiński, 1706-1796	1746-1792-; proboszcz
Bartłomiej Sobolewski	-1839-30.05.1845; proboszcz
Kajetan Strasz, 1798-1856	1848-1856; proboszcz
Michał Hieronim Franciszek Siekierzyński, 1801-1884	-1845-; administrator 1856-1864-; proboszcz
Roman Leszek, 1827-1870	-05.08.1870; administrator
Piotr Bychawski, 1807-1877	administrator

²⁵⁹⁸ Spis DL 1840, s. 92; Spis DL 1846, s. 22; Spis DL 1849, s. 22; Spis DL 1865, s. 14; Spis DL 1909, s. 54; Spis DL 1915, s. 39; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/I, k. 35; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/105, k. 57.

²⁵⁹⁹ ZDM, Nr 1902.

²⁶⁰⁰ Ziemia Lubelska 1919, Nr 210, s. 2.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Ignacy Górski, 1823-1890	-13.08.1890; administrator
Antoni Uziak, 1857-1902	-1897-; administrator
Kazimierz Bonifacy Dębowski, 1875-	-1908-08.06.1914-; administrator
Edward Ludwik Dolecki, 1905-1968	15.08.1968-27.12.1968; proboszcz
Jerzy Jabłoński, 1923-2018	29.03.1969-10.06.1998; proboszcz
Tomasz Raczkowski, 1951-2020	18.06.2001-13.09.2010; proboszcz
Janusz Mieczysław Świtaj	01.07.2014-; proboszcz
Adam Arkadiusz Pudło	23.06.2023-2024-; proboszcz

11.50. Wilków (RL), św. Floriana i św. Urszuli /S. Floriani/, archidiecezja lubelska

Gmina Wilków, pow. opolski, woj. lubelskie.

Dekanat²⁶⁰¹:

- kazimierski archidiakonu lubelskiego diecezji krakowskiej (-1778-20.07.1790),
- kazimierski diecezji chełmsko-lubelskiej (20.07.1790-04.08.1798),
- urzędowski diecezji chełmskiej (04.08.1798-),
- chodelski diecezji lubelskiej (-1839-1848-),
- nowoaleksandryjski diecezji lubelskiej (-1895-1918-),
- kazimierski archidiecezji lubelskiej (25.03.1992-2025-).

Kaplica publiczna:

- Polanówka (Visit. BMV; -1895-1908-).

W dniach 12-14 czerwca **1926** roku sufragan lubelski Adolf Józef Jełowicki przeprowadził wizytację parafii²⁶⁰².

Tabela 735 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Wilków

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Pawłowski, 1740-	20.11.1776-1792-; proboszcz
Wojciech Sądowski, 1787-	-1839-1848-; proboszcz
Józef Błażowski, 1811-	-1851-; administrator początek 1852-1863; proboszcz
Adolf Grabowski, 1834-1910	-14.10.1894-26.12.1910; administrator
Antoni Chotyński, 1873-	10.10.1912-04.01.1918; proboszcz
Feliks Czyżewski, 1875-1919	1918-11.03.1919; administrator
Jan Skwara, 1869-	ok. marzec 1919-ok. czerwiec 1930; administrator
Józef Adamczyk, 1871-1940	04.09.1931-01.03.1936; proboszcz

²⁶⁰¹ Spis DL 1840, s. 76; Spis DL 1846, s. 9; Spis DL 1849, s. 9; Spis DL 1895, s. 30; Spis DL 1909, s. 34; Kumor ODK, 187-232; AAL AKGDŁ, sygn. Rep. 60/A/I, k. 35; AAL AKGDŁ, sygn. Rep. 60/A/105, k. 1028, 1029.

²⁶⁰² Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1926, Nr 5, s. 153.

11.51. Willa Góra (PR)

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiwnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Willa Góra (pow. warszawski) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Warszawie²⁶⁰³.

11.52. Wincentów (PR)

Gmina Lubartów, pow. lubartowski, woj. lubelskie.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiwnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Wincentów (gmina Łuck /współcześnie nazwa miejscowości Łucka/, pow. lubartowski) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu²⁶⁰⁴.

11.53. Wirkowice (RL), 27.10.1937-, Przenajdroższej Krwi Pana Jezusa, archidiecezja lubelska

Gmina Izbica, pow. krasnostawski, woj. lubelskie.

Dekanat²⁶⁰⁵:

- zamojski diecezji lubelskiej (-1938-1967-),
- krasnostawsko-północny archidiecezji lubelskiej (25.03.1992-2025-).

Parafię erygował, **27 października 1937** roku, biskup lubelski Marian Leon Fulman²⁶⁰⁶. W **1938** roku kościół był w budowie, odprawiano nabożeństwa w tymczasowej drewnianej kaplicy²⁶⁰⁷.

13 września **1960** roku została przeprowadzona wizytacja pasterska²⁶⁰⁸.

Tabela 736 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Wirkowice

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Józef Foryś, 1908-1943	27.10.1937-25.10.1943; pierwszy proboszcz
Jerzy Marian Ochalski, 1917-2008	1955-1969; administrator
Zdzisław Łukowiec	1969-1978; proboszcz
Władysław Mich, 1910-1995	1978-1984; proboszcz
Henryk Marian Kozyra	1993-2019-; proboszcz

11.54. Wirów (PR)

²⁶⁰³ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

²⁶⁰⁴ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

²⁶⁰⁵ Spis DL 1939, s. 221; Spis DL 1966, s. 206.

²⁶⁰⁶ Spis DL 1939, s. 221.

²⁶⁰⁷ Spis DL 1939, s. 221.

²⁶⁰⁸ Spis DL 1966, s. 206.

Gmina Jabłonna Lacka, pow. sokołowski, woj. mazowieckie.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiwnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Wirów (gmina Repki) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Siedlcach²⁶⁰⁹.

11.55. Wisznice (RG), Wniebowzięcia NMP

Gmina Wisznice, pow. bialski, woj. lubelskie.

Dekanat²⁶¹⁰:

- wisznicki diecezji chełmskiej (-1833-1865-).

Kaplice: Wisznice, cmentarz (-1863-).

Kolatorem cerkwi był Sosenkowski (-**1842**-)²⁶¹¹.

Tabela 737 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Wisznice

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Wawrzyniec Müller, -1815	-31.03.1815; proboszcz
Konstanty Zieliński, 1774-1828	-1815-17.02.1828; proboszcz
Tomasz Szulakiewicz	-1835-; proboszcz
Emilian Starkiewicz, 1819-	?
Ludwik Łącki /Łoncki/, 1802-	-1847-; administrator
Leon Maciej Szokalski, 1822-	16.01.1849-25.02.1853; administrator 26.02.1853-1856-; proboszcz
Seweryn Zatkalik, 1838-	-1863-; administrator

11.56. Wisznice (RL), Przemienienia Pańskiego /Assumptio BMV/, diecezja siedlecka

Gmina Wisznice, pow. bialski, woj. lubelskie.

Dekanat²⁶¹²:

- włodawski diecezji lubelskiej (-1885-1918),
- (...) diecezji podlaskiej (-24.09.1918-25.03.1992),
- wisznicki diecezji siedleckiej (25.03.1992-2025-).

Kaplica:

- Romanów /S. Annae/ (-1909-).

²⁶⁰⁹ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

²⁶¹⁰ Rocznik RWCh 1847, s. 300; Spis DGCh 1863, s. 23; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1190, k. 11; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 53, 54.

²⁶¹¹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 497, 498.

²⁶¹² Spis DL 1909, s. 118.

Tabela 738 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Wisznice

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Kasjan Gręda, 1838-1902	-1884; administrator
Franciszek Chęciński, 1851-1919	1885; kilka miesięcy, administrator /zarządca/
Franciszek Sejdziński, 1857-1931	-1891-1894-; administrator
Jan Majsterski, 1867-1942	-1908-1918; administrator
Konstanty Pabisiewicz, 1874-1941	1918-; administrator
Krzysztof Czyrka, 1958-2019	; proboszcz

11.57. Wiszniów (PR)

Gmina Mircze, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie.

Dekanat²⁶¹³:

- 1-szy hrubieszowski diecezji chełmsko-warszawskiej (23.05.1875-1899),
- 3-ci hrubieszowski diecezji chełmsko-warszawskiej (1900-31.07.1905),
- 3-ci hrubieszowski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

29 kwietnia **1906** roku biskup diecezji chełmsko-lubelskiej Eulogiusz przeprowadził wizytację cerkwi w Wiszniowie²⁶¹⁴.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Wiszniów (gmina Mircze) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu²⁶¹⁵.

Tabela 739 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Wiszniów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Majewski	-1891-1899-; proboszcz
Marceli Łopatyński, 1851-	-1900-1909-; proboszcz
Stefan Stępkowski /Stenpkowski/	-1910-1912; proboszcz

11.58. Wiszniów (RG), świętych Kosmy i Damiana

Dekanat:

- lubomelski diecezji chełmskiej (-1696-1759-).

1 sierpnia **1759** roku cerkiew parafialna św. Michała leżąca w dobrach starosty

²⁶¹³ PKLG 1892, s. 227; PKLG 1898, s. 224, 225; PKLG 1899, s. 203, 204; PKLG 1904, s. 276; PKLG 1905, s. 255; PKLG 1906, s. 178; PKLG 1907, s. 144; PKLG 1908, s. 143; PKLG 1909, s. 150; PKLG 1910, s. 153; PKLG 1911, s. 161; PKLG 1912, s. 164;

²⁶¹⁴ CCZ 1906, Nr 7, s. 207.

²⁶¹⁵ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

lubomelskiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło²⁶¹⁶.

Tabela 740 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Wiszniów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Zelakowicz	-1759-; paroch

11.59. Wiszniów /Wiszniew/ (RG), Narodzenia NMP, Ścięcia Głowy św. Jana

Gmina Mirce, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie.

Dekanat²⁶¹⁷:

- tyszowiecki diecezji chełmskiej (-1732-1875).

Cerkiew filialna:

- Radostów (-1842-1863-). Patrz hasło: Radostów.
- Wereszyn (-1824-1863-).

Według rejestru poborowego z **1472** roku we wsi szlacheckiej Wiszniów /Vysznyow/ leżącej w powiecie bełskim województwa bełskiego funkcjonowała cerkiew. Wówczas wieś była własnością Mikołaja Mnicha²⁶¹⁸.

8 listopada **1732** roku cerkiew Ścięcia Głowy św. Jana w Wiszniowie wizytował komisarz, wyznaczony przez biskupa chełmskiego, ks. Józef Ostaszewski, przy współudziale ks. Mikołaja Sarabkiewicza (proboszcz parafii Dub, dziekan tyszowiecki). Cerkiew był w dobrym stanie i dobrze „opatrzona”. Parochem cerkwi był wówczas ks. Teodor Wilkiewicz²⁶¹⁹.

Do parafii należała wieś Wiszniów (-1732-).

Kolatorem cerkwi był Mikołaj Koc (-08.11.1732-)²⁶²⁰.

23 maja **1761** roku parafialna cerkiew Ścięcia Głowy św. Jana (dekanatu tyszowieckiego) leżąca w dobrach stolnika bełskiego Radeckiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość: Wiszniów. Do spowiedzi przystępowało około 200 osób²⁶²¹.

²⁶¹⁶ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 108, 109.

²⁶¹⁷ Rocznik RWCh 1847, s. 300; Spis DGCh 1863, s. 22; APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/103, k. 188, 189; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1184, k. 50; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 51, 52.

²⁶¹⁸ Janeczek Rejestr 1472, s. 44.

²⁶¹⁹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/103, k. 188, 189.

²⁶²⁰ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/103, k. 188, 189.

²⁶²¹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 418, 419.

Odcisk 30 – Rok 1824, 11 maja. Odcisk pieczęci „zwykłej” cerkwi greckokatolickiej w Wiszniowie. Źródło: APL o/Chełm Popławski, sygn. 36/135/0/-/1, k. 58.

W „dawnych czasach” zostało ustanowione bractwo Narodzenia NMP przy cerkwi parafialnej, bractwo istniało w **1833** roku (wówczas do bractwa należało 11 osób)²⁶²².

Kolatorem cerkwi był Seweryn Kiełczewski (-**1842**-)²⁶²³.

Tabela 741 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Wiszniów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Teodor Wilkiewicz, 1704-	-08.11.1732-18.04.1741-; paroch
Teodor Chraszczewski	-23.05.1761-; paroch
Grzegorz Chraszczewski, -1826	-1824-08.10.1826; proboszcz
Jan Witusowski, 1799-	-1823-1863-; proboszcz
Julian Malczyński, 1840-1879	1866-1874-; administrator

Diak:

- Bazyli Howoroski²⁶²⁴ (-31.07.1865-).

11.60. Wiszniów (RL), św. Stanisława Biskupa /S. Stanislaus EM/, diecezja zamojsko-lubaczowska

Gmina Mircze, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie.

Dekanat²⁶²⁵:

- tyszowiecki diecezji lubelskiej (-1922-1928-),
- łaszczowski diecezji zamojsko-lubaczowskiej (25.03.1992-2025-).

W maju **1919** roku Kuria Diecezjalna Lubelska upoważniła administratora parafii Gródek do poświęcenia cerkwi w Wiszniowie²⁶²⁶.

Tabela 742 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii

²⁶²² APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167.

²⁶²³ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 489, 490.

²⁶²⁴ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1184, k. 50.

²⁶²⁵ Spis DL 1923, s. 79; Spis DL 1929, s. 95; Spis DZL 2010, s. 90.

²⁶²⁶ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1919, Nr 7, s. 216.

Wiszniów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Marcin Płaza, 1890-1945	1922-; proboszcz
Edmund Dzieścielewski, 1886-1927	-19.02.1927; proboszcz
Franciszek Ściegienny, 1894-	ok. wrzesień 1928-; proboszcz
Bolesław Laurenty Jabłoński, 1880-	po 1925 roku; proboszcz
Bogdan Bejgier, 1968-	22.06.2009-19.08.2015; proboszcz
Robert Czwartkowski, 1972-	19.08.2015-2020-; proboszcz

11.61. Witków (PR)

Gmina Dołhobyczów, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie.

Wcześniej:

- pow. bełski, woj. bełskie, Polska (-1713-; tenuta poturzyńska), parafia r.l. Uhrynów (-1764-)²⁶²⁷.

Dekanat²⁶²⁸:

- 2-gi tomaszowski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

28 kwietnia **1906** roku biskup diecezji chełmsko-lubelskiej Eulogiusz przeprowadził wizytację cerkwi w Witkowie. Ponadto biskup przenocował w Witkowie²⁶²⁹.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Witków (gmina Poturzyn, pow. tomaszowski) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu²⁶³⁰.

20 kwietnia **1938** roku cerkiew opieczętowano a ks. Konstantego *Jakimczuka* aresztowano na 4 miesiące²⁶³¹.

Tabela 743 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Witków

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Wiktor Kozłowski, 1866-1925	po 1893 roku; proboszcz
Mikołaj Różański	-1908-1912-; proboszcz

11.62. Witków (RG), św. Jerzego

Gmina Dołhobyczów, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie.

Wcześniej:

²⁶²⁷ Bondyra Własność, s. 199.

²⁶²⁸ PKLG 1909, s. 234; PKLG 1910, s. 240; PKLG 1911, s. 242; PKLG 1912, s. 251.

²⁶²⁹ CCZ 1906, Nr 7, s. 207.

²⁶³⁰ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

²⁶³¹ Siwicki Mikołaj, „Dzieje konfliktów polsko-ukraińskich”, T.1, s. 126.

- pow. bełski, woj. bełskie, Polska (-1713-; tenuta poturzyńska), parafia r.l. Uhrynów (-1764-)²⁶³².

Dekanat:

- bełski diecezji chełmskiej (-1696-),
- waręski diecezji chełmskiej (-1761-),
- tyszowiecki diecezji chełmskiej (-1842-1875).

W 1662 roku we wsi Witków leżącej w województwie bełskim notowana jest cerkiew²⁶³³.

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z 1675 roku notuje popa w królewskiej wsi Witków²⁶³⁴.

19 października 1761 roku parafialna cerkiew św. Jerzego (dekanatu waręskiego) leżąca w dobrach starostwa poturzyńskiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowości: Kadłubiska, Podhajczyki, Witków, Wólka (zapewne Wólka Poturzyńska). Do spowiedzi przystępowało około 100 osób²⁶³⁵.

Kolatorem cerkwi był Tytus Wojciechowski (-1842-)²⁶³⁶.

Cerkiew Witków była filią parafii Poturzyn (-1842-1863-).

Tabela 744 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Witków

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Łaginiewicz	-19.10.1761-; paroch

11.63. Witków (RL) /patrz poniżej/

Dekanat²⁶³⁷:

- sokalski diecezji chełmskiej (1717-1772).

Tabela 745 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Witków

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Gajewski, 1830-1870	czerwiec 1869-02.07.1870; proboszcz

11.64. Witków Nowy (RG)

Współcześnie: wieś, rejon radziechowski, obwód lwowski, Ukraina.

11.65. Witków Nowy (RL), ok. 1675-, św. Trójcy /patrz Stanin/

Współcześnie: wieś, rejon radziechowski, obwód lwowski, Ukraina.

²⁶³² Bondyra Własność, s. 199.

²⁶³³ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/72, k. 201.

²⁶³⁴ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 768.

²⁶³⁵ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 516, 517.

²⁶³⁶ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 487, 488.

²⁶³⁷ Concilia Poloniae T.9, s. 66-78, 214-292.

Miasto Witków, pow. buski, woj. bełskie, Polska (-1713-; dobra witkowskie), parafia r.l. Stanin (-1764-)²⁶³⁸.

Dekanat²⁶³⁹:

- sokalski diecezji chełmskiej (-07.11.1673-1753-20.07.1717-1772-),
- buski archidiecezji lwowskiej (-1890-).

Rejestr poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzony 7 listopada 1673 roku wymienia parafię Witków administrowaną przez augustianów w dekanacie sokalskim, nie wymieniono komendarza ani proboszcza²⁶⁴⁰.

Rejestr poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzony 31 stycznia 1675 roku notuje parafię Witków administrowaną przez augustianów w dekanacie sokalskim²⁶⁴¹.

Kościół ufundowali, dla augustianów, w 1675 roku Anna i Wacław Lanckorońscy²⁶⁴².

Parafia obejmowała następujące miejscowości: Chłojów, Dmytrów, Niemiłów, Korczyn, Krzywe, *Lopacin*, Ordów, Pawłów, Peratyn, Radwańce, Radziechów, Rożdżałów, Sieńków, Stanin, Suszno, Śródopole, Witków Nowy, Wólka Suszańska (-1693-1788-; z różnymi zmianami w tym okresie)²⁶⁴³.

Na synodzie diecezjalnym 15 września 1694 roku dodano parafię Witków do dekanatu sokalskiego, przy czym parafia Stanin była już w wykazie z 9 lipca 1604 roku²⁶⁴⁴.

28 czerwca 1742 roku parafię wizytował archidiakon katedry chełmskiej, sędzia generalny chełmski, prepozyt parafii Stary Zamość ks. Józef Pulski²⁶⁴⁵.

20 maja 1750 roku parafię wizytował biskup chełmski Józef Szembek²⁶⁴⁶.

7 marca 1768 roku parafię wizytował dziekan bełski prepozyt *Rzeplina ks. Szymon Popodkiewicz (?)*²⁶⁴⁷.

Parafię Stanin z kościołem filialnym Witków wizytował 21 października 1772 roku ks. Melchior Jan Kochnowski²⁶⁴⁸.

W 1772 roku kościół św. Anny był kościołem filialnym parafii Stanin²⁶⁴⁹.

Parafię /Witków/ wizytował w 1776 roku ks. Melchior Jan Kochnowski²⁶⁵⁰.

Klasztor augustianów został zniesiony w 1788 roku²⁶⁵¹.

W kościele pochowani są/byli:

- Jakub Komorowski (1781).
- Antonia Brygida z Pawłowskich Komorowska.
- Gertruda z Komorowskich Potocka.

W 1909 roku Stefan Badeni wybudował obok kościoła św. Trójcy w Witkowie Nowym

²⁶³⁸ Bondyra Własność, s. 199.

²⁶³⁹ Concilia Poloniae T.9, s. 53-66, 192-213.

²⁶⁴⁰ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 192, 193.

²⁶⁴¹ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 245.

²⁶⁴² Słownik GKP T.13, s. 667.

²⁶⁴³ AGAD, KsMetrDiecLwów, sygn. 1/301/1151; AGAD, KsMetrDiecLwów, sygn. 1/301/1153,.

²⁶⁴⁴ Concilia Poloniae T.9, s. 53-66, 192-213.

²⁶⁴⁵ AGAD, KsMetrDiecLwów, sygn. 1/301/1153, k. 76.

²⁶⁴⁶ AGAD, KsMetrDiecLwów, sygn. 1/301/1153, k. 89.

²⁶⁴⁷ AGAD, KsMetrDiecLwów, sygn. 1/301/1154, k. 72.

²⁶⁴⁸ AGAD, KsMetrDiecLwów, sygn. 1/301/1151, k. 33.

²⁶⁴⁹ Litak KŁR, s. 3161-366.

²⁶⁵⁰ AGAD, KsMetrDiecLwów, sygn. 1/301/1151, k. 46.

²⁶⁵¹ Słownik GKP T.13, s. 667.

kaplicę grobową do której przeniósł z kościoła trumny ze szczątkami Gabrieli z Komorowskich Potockiej i jej rodziców Jakuba i Antoniny Brygidy z Pawłowskich Komorowskich²⁶⁵².

Tabela 746 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Witków Nowy

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Michał Krzyżanowski	-28.02.1753-; proboszcz parafii Stanin i Witków Nowy
Maciej Józef Dłuski	-04.04.1758-28.02.1775-; prepozyt
Kazimierz Adrianowicz	-22.10.1775-; komendarz -01.01.1776-; proboszcz

11.66. Witoroż (RG)

Gmina Drelów, pow. bialski, woj. lubelskie.

Dekanat²⁶⁵³:

- międzyrzecki diecezji chełmskiej (-1842-1863-).

Kolatorem cerkwi był Konstanty Czartoryski (-1842-)²⁶⁵⁴.

Tabela 747 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Witoroż

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Daniel Parftaniewicz, -1816	-01.01.1814-25.09.1816; proboszcz
Wincenty Zatkalik, 1798-1836	-1825; administrator
Andrzej Horoszewicz, 1816-	-1847-; administrator
Jan Mazanowski, 1825-	-1863-1866-; proboszcz

11.67. Witoroż (RL)

Gmina Drelów, pow. bialski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- (...) diecezji podlaskiej (-1922-).

Tabela 748 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Witoroż

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Bolesław Górski, 1877-	-31.01.1927; proboszcz

²⁶⁵² Antoniuk Dmytro, „Augustianie”, Kurier Galicyjski, Nr 9/2018.

²⁶⁵³ Rocznik RWCh 1847, s. 295.

²⁶⁵⁴ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 457, 458.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Bakiera, 1884-1942	18.12.1928-02.03.1931; administrator

11.68. Witulin (PR)

Gmina Leśna Podlaska, pow. bialski, woj. lubelskie.

Tabela 749 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Witulin

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Izasaław Gołowacki, 1854-1904	01.10.1884-07.05.1891; proboszcz

11.69. Witulin (RG), św. Michała Archanioła

Gmina Leśna Podlaska, pow. bialski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- łosicki²⁶⁵⁵ diecezji chełmskiej (-1820-1865-),

Kolatorzem cerkwi był Franciszek Wężyk (-1842-)²⁶⁵⁶.

Tabela 750 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Witulin

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Ponosowicz	-1820-; proboszcz
Paweł Terlikiewicz	-1847-; administrator
Józef Terlikiewicz, 1830-1878	-1863-; administrator

11.70. Włodawa (PR), Narodzenia Przenajświętszej Bogurodzicy

Dekanat:

- chełmski diecezji lubelsko-chełmskiej Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego (-2020-2025-).

Cerkiew filialna: Uhrusk.

11.71. Włodawa (RG), Narodzenia NMP

Miasto Włodawa, pow. włodawski, woj. lubelskie.

Dekanat²⁶⁵⁷:

²⁶⁵⁵ Rocznik RWCh 1847, s. 294; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1185, k. 58.

²⁶⁵⁶ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 451, 452.

²⁶⁵⁷ Rocznik RWCh 1847, s. 302; Spis DGCh 1863, s. 25; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1187, k. 83; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 53-58.

- włodawski diecezji chełmskiej (-1833-1865-).

Kaplice:

- Włodawa, cmentarz (-1847-),
- Korolówka (-1847-).

Kolatorem cerkwi był August Zamoyski (-1842-)²⁶⁵⁸.

Tabela 751 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Włodawa

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jerzy Zieliński, -1822	-21.02.1822; proboszcz
Nikon Zieliński, 1801-	-1847-1862-; proboszcz -1863-; proboszcz emeryt
Adam Jankowski	-1854-; administrator
Józef Lewicki, 1838-	-1861-1863-; administrator

11.72. Włodawa (RL), św. Ludwika /S. Ludovici/, diecezja siedlecka

Miasto Włodawa, pow. włodawski, woj. lubelskie.

Dekanat²⁶⁵⁹:

- włodawski diecezji lubelskiej (-1909-),
- (...) diecezji podlaskiej (24.09.1918-1932-),
- włodawski diecezji siedleckiej (25.03.1992-2024-)

Kaplice:

- Włodawa, cmentarz (-1909-),
- Różanka (-1909-).

Tabela 752 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Włodawa

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Antoni Ziemblicki, 1845-1903	03.08.1879-06.04.1885; proboszcz
Antoni Gryczyński, 1851-1943	24.12.1885-09.11.1890; administrator
Henryk Jołkowski, 1873-1910	-1905-; administrator
Zenon Kwiek, 1868-1949	-1908-; administrator
Ludwik Romanowski, 1877-	-1912-; administrator
Jan Kłopotek, 1894-	23.03.1919-31.12.1920; proboszcz
Konstanty Pabisiewicz, 1874-1941	01.10.1924-04.12.1932; proboszcz
Józef Sobieszek	ok. grudzień 1932-; proboszcz
Roman Soszyński	27.09.1967-16.05.1970; proboszcz

²⁶⁵⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 501, 502.

²⁶⁵⁹ Spis DL 1909, s. 120.

11.73. Włodzimierz Wołyński (RL), świętych Joachima i Anny

Współcześnie: miasto Włodzimierz Wołyński, rejon i obwód wołyński, Ukraina.

Dekanat:

- włodzimierski diecezji łuckiej (-1933-),
- łucki diecezji łuckiej (-2018-2025-).

Odcisk 31 – Rok 1933, 29 grudnia. Odcisk pieczęci urzędowej kościoła farnego świętych Joachima i Anny (ze zbiorów Andrzeja Karczmarczuka).

11.74. Włodzimierz Wołyński (RL), 22.03.1925-, Najświętszego Serca Jezusowego

Współcześnie: miasto Włodzimierz Wołyński, rejon i obwód wołyński, Ukraina.

Kościół należał do oo. jezuitów (-1773), oo. bazylianów (1783-), cerkwi prawosławnej (1840-).

Parafię erygował, 22 marca 1925 roku, biskup diecezji łucko-żytomierskiej Ignacy Dubowski. Parafia powstała z podziału parafii świętych Joachima i Anny we Włodzimierzu Wołyńskim.

Odcisk 32 – Rok 1934, 9 maja. Odcisk pieczęci urzędowej parafii Najświętszego Serca Jezusowego we Włodzimierzu Wołyńskim (ze zbiorów Andrzeja Karczmarczuka).

11.75. Włostowice (RL) (współcześnie dzielnica Puław), św. Józefa Oblubieńca NMP /S.

Josephi SP BMV/, patrz także Puławy, św. Józefa Oblubieńca Dekanat²⁶⁶⁰:

- kazimierski archidiakonu lubelskiego diecezji krakowskiej (-1778-20.07.1790),
- kazimierski diecezji chełmsko-lubelskiej (20.07.1790-04.08.1798),
- urzędowski diecezji chełmskiej (04.08.1798-),
- kazimierski diecezji lubelskiej (-1839-1864-),
- nowoaleksandryjski diecezji lubelskiej (-1895-),
- puławski diecezji lubelskiej (-1916-).

Kaplica publiczna w Puławach (1675-1919; Nowa Aleksandria).

W dniach 9-10 czerwca 1926 roku sufragan lubelski Adolf Józef Jełowicki przeprowadził wizytację parafii²⁶⁶¹.

24 czerwca 1933 roku biskup Marian Leon Fulman wizytował parafie Włostowice i Puławy²⁶⁶².

Tabela 753 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Włostowice

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Chrzyciel Jeziernski-Lewald, 1725-	14.04.1779-1792-; proboszcz
Jakub Gorecki, 1877-1831	-1810-; proboszcz
Józef Dobrzyński, 1788-	-1831-1848-; proboszcz
Kazimierz Słowiński, 1810-1875	-1856-; proboszcz
Feliks Kulesza, 1819-1887	-1864-12.04.1887; proboszcz
Ludwik Mech, 1836-1910	-1892-14.10.1894-; proboszcz
Jan Skwara, 1869-	-1908-przed 31.03.1916; administrator
Ryszard Słabczyński, 1875-1928	przed 31.03.1916-30.09.1919; administrator, proboszcz
Stanisław Kamiński, 1884-	30.09.1919-08.06.1925; proboszcz

11.76. Wodynie (RL), św. Apostołów Piotra i Pawła /SS. Ap. Petri et Pauli/, diecezja siedlecka

Gmina Wodynie, pow. siedlecki, woj. mazowieckie.

Dekanat²⁶⁶³:

- radzyński diecezji lubelskiej (-1909-),
- siedlecki diecezji podlaskiej (24.09.1918-1925-),
- domanicki diecezji siedleckiej (25.03.1992-2025-).

Kaplica:

²⁶⁶⁰ Kumor ODK, 187-232; Spis DL 1840, s. 74; Spis DL 1846, s. 8; Spis DL 1865, s. 8; Spis DL 1895, s. 31; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/I, k. 36; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/105, k. 758, 759.

²⁶⁶¹ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1926, Nr 5, s. 153.

²⁶⁶² Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1933, Nr 7, s. 251.

²⁶⁶³ Spis DL 1909, s. 106.

- Wodynie, cmentarz /S. Crusis/ (-1909-).

Tabela 754 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Wodynie

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Marcin Grzymała, 1861-	-1908-; administrator
Feliks Koronat Ziemiński, 1867-1931	-26.10.1931; proboszcz

11.77. Wohyń (RG)

Gmina Wohyń, pow. radzyński, woj. lubelskie.

Dekanat²⁶⁶⁴:

- wisznicki diecezji chełmskiej (-1842-1863-).

Kolatorzem cerkwi była Elżbieta z Zamoyskich Brzozowska (-1842-)²⁶⁶⁵.

Tabela 755 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Wohyń

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Franciszek Odelski, -1827	-1818-24.09.1827; proboszcz
Grzegorz Horoszewicz, 1812-1865	-1847-; administrator -1854-28.07.1865; proboszcz

Diak-nauczyciel:

- Konstanty Błyskas²⁶⁶⁶ (22.02.1854/mianowanie-1856-).

11.78. Wohyń (RL), św. Anny /S. Annae/, diecezja siedlecka

Gmina Wohyń, pow. radzyński, woj. lubelskie.

Dekanat²⁶⁶⁷:

- radzyński diecezji lubelskiej (-1909-),
- (...) diecezji podlaskiej (24.09.1918-),
- radzyński diecezji siedleckiej (25.03.1992-2025-).

W 1853 roku ukończono budowę kościoła w Wohyniu za 5727 rs. i 70³/₄ kopiejek²⁶⁶⁸.

Tabela 756 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Wohyń

²⁶⁶⁴ Rocznik RWCh 1847, s. 301; Spis DGCh 1863, s. 23; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1187, k. 83; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1190, k. 11.

²⁶⁶⁵ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 497, 498.

²⁶⁶⁶ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1186, k. 582; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1187, k. 149.

²⁶⁶⁷ Spis DL 1909, s. 102.

²⁶⁶⁸ PamRM 1853, T.25 z.12, s. 535.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Laurenty Drachalski	-1835-1842-; proboszcz
Grzegorz Horoszewicz, 1812-	-1863-; proboszcz
Stanisław Nosiński, 1835-1897	-1884; administrator
Ludwik Romanowski, 1877-	-1908-; administrator
Edward Szubstarski, 1882-	-1910-1922-; administrator
Szymon Sidewicz, 1890-1941	-27.10.1941; proboszcz

11.79. Wojciechów (RL), św. Teodora, archidiecezja lubelska

Gmina Wojciechów, pow. lubelski, woj. lubelskie

Dekanat:

- chodelski archidiakonu lubelskiego diecezji krakowskiej (-1778-20.07.1790),
- chodelski diecezji chełmsko-lubelskiej (20.07.1790-1792-),
- lubelski diecezji lubelskiej (-1848-1864-),
- bełżycki archidiecezji lubelskiej (25.03.1992-2025-).

Wcześniej kościół filialny parafii Bełżyce (-1778-1908-).

W dniach 5-7 czerwca 1926 roku sufragan lubelski Adolf Józef Jełowicki przeprowadził wizytację parafii²⁶⁶⁹.

Tabela 757 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Wojciechów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Paweł Rozmarynowski, 1812-1857	-1845-1851-; komendant filii
Melchior Paśnikowski, 1821-	-1864-; komendant filii
Antoni Gieysztor	-luty 1924; proboszcz
Władysław Szyszko, 1881-	luty 1924-1929-; proboszcz
Józef Truś, 1901-1973	
Jan Piotr Hałasa	21.06.2008-2019-; proboszcz

Organisanci:

- Wysocki Kazimierz (1970-1977, patrz monografia parafii Wojciechów).

11.80. Wojcieszów (RL), Najświętszego Serca Pana Jezusa /SS. Cordis DNJChr/, diecezja siedlecka

Gmina Wojcieszów, pow. łukowski, woj. lubelskie.

Dekanat²⁶⁷⁰:

- stężycki archidiakonu lubelskiego diecezji krakowskiej (-1778-20.07.1790),

²⁶⁶⁹ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1926, Nr 5, s. 153.

²⁶⁷⁰ Spis DL 1909, s. 99; Spis DL 1915, s. 61; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/I, k. 36; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/105, k. 329.

- stężycki diecezji chełmsko-lubelskiej (20.07.1790-1792-),
- łukowski diecezji lubelskiej (-1909-1914-),
- (...) diecezji podlaskiej (24.09.1918-),
- adamowski diecezji siedleckiej (25.03.1992-2025-).

Kaplica publiczna:

- Szczałb (-1909-1914-).

Tabela 758 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Wojcieszków

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jakub Jan Nepomucen Maniecki, 1728-	06.07.1768-; proboszcz
Szczepan Fleszarski Jan, 1740-	1783-1792-; proboszcz
Franciszek Borucki, -1853	proboszcz
Kurowski	pierwsze półrocze 1855-; proboszcz
Franciszek Niemiera, 1807-1889	-20.06.1889; administrator
Tadeusz Leszczyński, 1849-1913	przed grudniem 1889-19.01.1913; administrator
Bolesław Izdebski, 1877-	-08.06.1914-; administrator

Organisści:

- Bogutyn Jan (-1906-), zmarł w 1941 roku (patrz także Modliborzyce); ojciec ks. Tomasza²⁶⁷¹.

11.81. Wojsławice (PR)

Gmina Wojsławice, pow. chełmski, woj. lubelskie.

Dekanat²⁶⁷²:

- 3-ci chełmski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

20 lipca **1906** roku parafię w Wojsławicach wizytował biskup chełmsko-lubelski Eulogiusz. Mszę św. sprawował biskup w towarzystwie dwóch protojerejów (ks. Bazylego Jakubowskiego i ks. Mikołaja Hankiewiczza) i czterech księży (w tym ks. Włodzimierza Borowica, ks. Jana Marchewy). Wieś była przepięknie udekorowana m.in. trzema arkami, flagami narodowymi, kwiatami. W uroczystościach wzięli także udział mieszkańcy wielu parafii: Bończa, Krańcizyn, Leszczany, Rakołupy, Tuczępy, Turkowice. Wówczas także ks. Włodzimierz Borowiec został nagrodzony przez biskupa nabiedrennikiem²⁶⁷³.

W **1910** roku w Wojsławicach, w powiecie chełmskim, wystawiono pomnik na cześć cara Aleksandra II²⁶⁷⁴.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiwnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi

²⁶⁷¹ Walewander Edward (ksiądz), „Kapłani Zamojszczyzny okresu okupacji”, Lublin, 1996, s. 17.

²⁶⁷² PKLG 1909, s. 259; PKLG 1910, s. 265; PKLG 1911, s. 267; PKLG 1912, s. 279.

²⁶⁷³ CCZ 1906, Nr 18, s. 660-662.

²⁶⁷⁴ Tomczyk Józef (1913-1991), „Narastanie świadomości narodowej w Lubelskiem w latach 1864-1917 w świetle akt Kancelarii Gubernatora Lubelskiego”, Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska, Sectio F, Historia Vol. 48 (1993), s. 143.

Wojślawice (gmina Wojślawice) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu²⁶⁷⁵.

Tabela 759 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów prawosławnej parafii Wojślawice

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Leopold Jan Korosteński, 1846-	1875-1886-; administrator/proboszcz
Lew Korosteński	-1908-1912-; proboszcz

Psalmiści:

- Antoni Kiryłowicz (-przed 1878),
- Kuźmicz (-1906-)²⁶⁷⁶.

11.82. Wojślawice (RG), św. Paraskiewy Piątnicy /Praksedy/

Gmina Wojślawice, pow. chełmski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- chełmski diecezji chełmskiej (-1619-1759-).

Od 12 lipca **1759** roku cerkiew stała się filialną cerkwi św. Onufrego Pustelnika w Wojślawicach.

W lipcu **1759** roku biskup chełmsko-belski Maksymiliana Ryłło podczas wizytacji trzech cerkwi w Wojślawicach polecił parochowi cerkwi św. Onufrego Pustelnika w Wojślawicach objąć opieką cerkiew św. Paraskiewy Piątnicy w Wojślawicach, która wówczas nie miała swojego parocha. Cerkiew św. Paraskiewy Piątnicy wymagała remontu. Przy cerkwi stała dzwonnica z trzema dzwonami. Cmentarz przycerkiewny był ogrodzony²⁶⁷⁷.

Około **1775** roku cerkiew uległa zniszczeniu.

11.83. Wojślawice (RG), św. Onufrego Pustelnika

Gmina Wojślawice, pow. chełmski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- chełmski diecezji chełmskiej (-1619-1759-).

Cerkiew filialna:

- Wojślawice, św. Paraskiewy Piątnicy (1759-).

12 lipca **1759** roku przedmiejska cerkiew parafialna św. Onufrego w Wojślawicach leżąca w dobrach kasztelana słońskiego [Feliksa] Potockiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-belskiego Maksymiliana Ryłło. Cerkiew wymagała remontu. Przy cerkwi stała dzwonnica z czterema dzwonami. Cmentarz przycerkiewny był ogrodzony. Parafia obejmowała: Przemieście Grabowieckie, ulicę Krasnostawską²⁶⁷⁸.

²⁶⁷⁵ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

²⁶⁷⁶ CCZ 1906, Nr 18, s. 660-662.

²⁶⁷⁷ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 88.

²⁶⁷⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 87, 88.

Cerkiew uległa spaleni w **1779** roku (około) i straciła rangę parafialną
Okolo **1789** roku cerkiew została odbudowana.

Cerkiew św. Onufrego stała się filią parafii św. Eliasza Proroka w Wojsławicach (ok. 1789-1833-1865-)²⁶⁷⁹.

14 lutego **1814** roku zostało ustanowione bractwo św. Onufrego Pustelnika przy cerkwi filialnej św. Onufrego parafii św. Eliasza w Wojsławicach, bractwo istniało także w **1833** roku (wówczas do bractwa należały 4 osoby)²⁶⁸⁰.

W **1885** roku, w czasie prawosławia, w miejscu cerkwi wybudowano kaplicę Matki Boskiej Kazańskiej, która została rozebrana w **1938** roku.

Tabela 760 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów greckokatolickiej parafii Wojsławice

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Skibicki	-1759-; paroch

11.84. Wojsławice (RG), św. Eliasza Proroka

Gmina Wojsławice, pow. chełmski, woj. lubelskie.

Wcześniej:

- powiat krasnostawski, ziemia chełmska, woj. ruskie (-1791-1792-)²⁶⁸¹.

Dekanat²⁶⁸²:

- chełmski diecezji chełmskiej (-1619-1759-),
- dubieniecki diecezji chełmskiej (-1833-1875).

Cerkwie filialne:

- Przedmieście, św. Onufrego Pustelnika (-1833-1865-)²⁶⁸³.

Do proboszcza parafii został przesłany list pasterski biskupa Atanazego Pakosty o zwołaniu soborczyka biskupiego w Chełmie w latach **1619-1620**²⁶⁸⁴.

11 lipca **1759** roku cerkiew parafialna św. Eliasza Proroka w Wojsławicach leżąca w dobrach wojewody wołyńskiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Cerkiew wymagała remontu. Przy cerkwi nad babińcem była dzwonnica z trzema dzwonami. Cmentarz przycerkiewny był ogrodzony. Parafia obejmowała: Czarnołozy, Piasek, miasto Wojsławice, Przemieście Uchańskie, Przedmieście Chełmskie, ulicę Zaleską²⁶⁸⁵.

6 stycznia **1813** roku zostało ustanowione bractwo św. Eliasza Proroka przy cerkwi parafialnej, bractwo istniało w **1833** roku (wówczas do bractwa należały 4 osoby)²⁶⁸⁶.

14 lutego **1814** roku zostało ustanowione bractwo św. Onufrego Pustelnika przy cerkwi filialnej, bractwo istniało w **1833** roku (wówczas do bractwa należały 4 osoby)²⁶⁸⁷.

²⁶⁷⁹ Spis DGCh 1863, s. 8, 9; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 23, 24.

²⁶⁸⁰ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 23, 24.

²⁶⁸¹ APL Komisje CWZCh, sygn. 35/18/0/-/4, k. 102.

²⁶⁸² Rocznik RWCh 1847, s. 289; Spis DGCh 1863, s. 8, 9.

²⁶⁸³ Spis DGCh 1863, s. 8, 9; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 23, 24.

²⁶⁸⁴ Skoczylas Sobory XVII, s. 134, 135.

²⁶⁸⁵ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 85, 86.

²⁶⁸⁶ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 23, 24.

²⁶⁸⁷ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 23, 24.

Kolatorem cerkwi był Alojzy Poetyło (-1842-)²⁶⁸⁸.

Tabela 761 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów greckokatolickiej parafii Wojsławice

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Gabriel Kołęda	-1669-; proboszcz
Gabriel Kołodyński	-1679-; paroch
Mateusz Nazarewicz	-29.04.1734-; paroch
Mateusz Hreorowicz	-1759-; paroch
Jan Zaremba, 1761-1831	-17.05.1831; proboszcz
Andrzej Słowicki	-17.05.1831-31.12.1831-; administrator
Jan Skalski	-1840-; administrator
Bazyli Zborowicki, 1818-1855	29.02.1844-24.02.1855; administrator
Jan Sierociński, 1814-	-05.03.1855-; administrator
Jan Grzegorzewski, 1831-	-01.02.1856-05.12.1856; administrator
Jan Sierociński, 1814-	05.12.1856-25.08.1859; administrator
Piotr Liszkiewicz, 1833-	27.08.1859-31.08.1869; administrator/proboszcz
Mikołaj Nazarewicz, 1819-1895	ok. 28.09.1869-1873-; proboszcz

Diaci (biogramy w GSB):

- Jan Kiryłowicz (-13.06.1829-19.03.1832),
- Antoni Kiryłowicz (-1847-1866-).

11.85. Wojsławice (RL), 1468-, św. Michała Archaniola /S. Michaelis Arch./, archidiecezja lubelska

Gmina Wojsławice, pow. chełmski, woj. lubelskie.

Dekanat²⁶⁸⁹:

- krasnostawski diecezji chełmskiej (09.07.1604-20.07.1717-1772),
- krasnostawski diecezji chełmsko-lubelskiej (20.07.1790-1792-),
- chełmski diecezji lubelskiej (-1839-1914-),
- archidiecezji lubelskiej (25.03.1992-2025-).

Parafia została erygowana w **1468** roku.

13 sierpnia **1595** roku, w Wojsławicach, Mikołaj Czyżowski, chorąży ziemi chełmskiej, dziedzic Wojsławic funduje parafię w Wojsławicach²⁶⁹⁰.

Biskup chełmski 17 sierpnia 1595 roku, w Kumowie, powtórnie eryguje parafię w Wojsławicach w oparciu o fundację dziedzica Mikołaja Czyżowskiego²⁶⁹¹.

30 października **1603** roku parafię wizytował biskup chełmski Jerzy Zamoyski²⁶⁹².

²⁶⁸⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 413, 414.

²⁶⁸⁹ Spis DL 1840, s. 80; Spis DL 1846, s. 13; PKLG 1892, s. 24; Spis DL 1909, s. 43; Spis DL 1914, s. 33; Concilia Poloniae T.9, s. 9-20, 66-78, 83-130, 214-292; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/I, k. 37.

²⁶⁹⁰ AMG, ...

²⁶⁹¹ AAL AKGDL, sygn. 60/A/152, k. 251-253.

²⁶⁹² AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/149, k. 35; Szady Bogumił, „Wizytacje diecezji chełmskiej – XVII wiek”, s.

2 stycznia **1671** roku parafię wizytował biskup chełmski Krzysztof Jan Żegocki²⁶⁹³.

Rejestr poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzony 7 listopada **1673** roku wymienia parafię Wojsławice w dekanacie krasnostawskim²⁶⁹⁴.

Rejestry poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzone 31 stycznia **1675** roku i 13 stycznia **1676** roku notują parafię Wojsławice w dekanacie krasnostawskim. W parafii wymieniono proboszcza²⁶⁹⁵.

W **1772** roku kościół w Wojsławicach (woj. ruskie) był murowany²⁶⁹⁶.

W **1792** roku kościół w Wojsławicach (woj. ruskie) był murowany, konsekrowany, źle przykryty²⁶⁹⁷.

W 1792 roku parafia liczyła 1300 parafian i obejmowała miejscowości: Wojsławice z przedmieściami, Czarnożozy, Huta Wojsławska, Krasne, Majdan Ka(...), Majdan Kukawiecki, Majdan Nowy, Majdan Wojsławski, Turowiec, Wygnańce²⁶⁹⁸.

Zarząd Powiatu Chełmskiego ogłosił na 24 czerwca **1869** roku licytację na sprzedaż urodzaju, z 1869 roku, na pniu na gruntach poproboszczowskich w mieście Wojsławice²⁶⁹⁹.

Odcisk 33 – Rok 1875, 14 lipca. Odcisk pieczęci urzędowej Urzędnika Stanu Cywilnego Parafii r.l. Wojsławice (ze zbiorów Andrzeja Karczmarczuka).

1 stycznia **1892** roku gmina Wojsławice liczyła 8196 mieszkańców²⁷⁰⁰. W 1892 roku w Wojsławicach była apteka²⁷⁰¹.

9 czerwca **1919** roku odbyła się wizytacja kanoniczna parafii Wojsławice przeprowadzona przez biskupa lubelskiego Mariana Leona Fulmana²⁷⁰².

W lipcu/sierpniu **1919** roku Kuria Diecezjalna Lubelska udzieliła pozwolenia administratorowi parafii Wojsławice do poświęcenia cerkwi w Turowcu²⁷⁰³.

W **1933** roku w Wojsławicach istniał oddział powiatowy Ligi Morskiej i Kolonialnej²⁷⁰⁴.

272.

²⁶⁹³ AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/151, k. 54; Szady Bogumił, „Wizytacje diecezji chełmskiej – XVII wiek”, s. 274.

²⁶⁹⁴ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 188, 189.

²⁶⁹⁵ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 241, 266.

²⁶⁹⁶ Litak KŁR, s. 3161-366.

²⁶⁹⁷ AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/I, k. 37.

²⁶⁹⁸ AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/I, k. 37.

²⁶⁹⁹ KL 1869, Nr 48, s. 1.

²⁷⁰⁰ KAL 1893, s. 39.

²⁷⁰¹ KAL 1893, s. 45.

²⁷⁰² Ziemia Lubelska 1919, Nr 210, s. 2; Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1919, Nr 6, s. 191; Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1919, Nr 8, s. 236.

²⁷⁰³ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1919, Nr 8, s. 255.

²⁷⁰⁴ Sprawozdanie Okręgu Lubelskiego Ligi Morskiej i Kolonialnej w Lublinie za Rok 1933, Okręg Lubelski Ligi Morskiej i Kolonialnej, Lublin, 1934, s. 43, 74.

Odcisk 34 – Rok 1933, 16 czerwca. Odcisk urzędowej pieczęci parafii Wojślawice (ze zbiorów Andrzeja Karczmarczuka).

Tabela 762 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Wojślawice

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Stanisław Farski	-1626; pleban
Stanisław Karaś	-1632-; pleban
Marcin Delewicz	1712-1715; komendarz
Andrzej Franciszek Wnuczkowski	1715-1728; komendarz
Michał Szulc	1774-1775; komendarz
Jakub Jastrzębski	-22.06.1777-; prepozyt
Szymon Wojcikiewicz	1791-15.02.1806-; proboszcz
Michał Bylina	-1799-; proboszcz
Szymon Ambrożewicz /Ambroziewicz/, 1786-	-1818-31.03.1852; proboszcz
Aleksander Dębicki, 1809-1879	02.04.1852-13.09.1852; administrator
Mikołaj Garlicki, 1817-1898	1852-18.09.1854; administrator, proboszcz
Stanisław Szczurkowski, 1822-1855	19.09.1854-03.04.1855; administrator, proboszcz
Jan Ewangelista Dymowski, 1797-1889	ok. 01.04.1855-ok. 30.04.1855; tymczasowy administrator
Stanisław Skurzyński /Skórzyński/, 1826-1909	ok. 13.05.1855-ok. 02.09.1855; tymczasowy administrator
Maciej Kazimierz Czechoński, 1811-1896	ok. 15.09.1855-1859; administrator 1859-12.04.1896; proboszcz
Józef Boguszewski, 1846-1916	-1905-; administrator
Antoni Gryczyński, 1851-1943	25.08.1907-1909; proboszcz
Bronisław Kucharski, 1871-1915	-1909-; proboszcz
Józef Śmieciński, 1866-	1910-1913; administrator
Ignacy Gołkowski, 1873-1955	19.01.1914-17.08.1924; administrator/proboszcz

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Włodzimierz Grzędziński, 1863-1947	ok. 18.09.1924-ok. 26.06.1934, administrator/proboszcz
Jan Kozak, 1901-1979	ok. 28.06.1934-ok. 12.04.1940; proboszcz
Adam Szczepański	ok. 16.04.1940-ok. 24.08.1940; administrator
Edward Niećko, 1901-1983	ok. 28.08.1940-ok. 09.01.1941; administrator
Ignacy Kilis, 1903-1970	ok. 15.01.1941-ok. 14.07.1941; administrator
Stefan Eugeniusz Roszkowski, 1914-1998	ok. 21.07.1941-ok. 28.08.1942; administrator
Tadeusz Panecki	ok. 07.09.1942-ok. 19.09.1945; proboszcz
Jan Kozak, 1901-1979	ok. 30.09.1945-1958; proboszcz
Stanisław Pilichowski	1958-; proboszcz
Paweł Jarzyński, 1902-1961	-02.12.1961; proboszcz
Józef Tatarczak, 1916-1980	1962-06.08.1967-; administrator
Edward Kołszut	1967-1975; proboszcz
Bolesław Uszczuk, 1932-2000	1975-1980; proboszcz
Józef Czuk, 1933-	02.08.1980-04.07.1988; proboszcz
Stanisław Pilichowski, -1996	1988-1996; proboszcz
Ryszard Ciostek	1996-2003; proboszcz
Zbigniew Wojciech Kasprzyk	2008-2018-; proboszcz

Wikariusz – vacat (-1875-).

Organiści:

- Błaszczyński Szymon (-1865-; ur. ok. 1815)²⁷⁰⁵,
- Mysakowski Mikołaj (-1896-; ojciec ks. Stanisława)²⁷⁰⁶,
- Zając Władysław (-1942-)²⁷⁰⁷.

11.86. Wojsławice (RG), św. Michała

Współcześnie wieś Wojsławice, rejon czerwonogrodzki, obwód lwowski, Ukraina.

Dekanat:

- bełski diecezji chełmskiej (-1696-),
- wareski (-1761-).

Według rejestru poborowego z 1472 roku we wsi szlacheckiej Wojsławice /Woyslawycze/ leżącej w powiecie sokalskim województwa bełskiego funkcjonowała

²⁷⁰⁵ APL APR Wojsławice, sygn. 35/1960/0/2.4/85, k. 55/163.

²⁷⁰⁶ APR Wojsławice, Księga urodzeń, 1874-1900, k. 413/182.

²⁷⁰⁷ APR Wojsławice, Księga zgonów, 1938-1943, k. 46/16.

cerkiew²⁷⁰⁸.

11 października 1761 roku cerkiew św. Michała (dekanatu waręskiego) leżąca w dobrach Radeckiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowości: Pieczygóry /Pieczykury/, Wojsławice. Do spowiedzi przystępowało około 106 osób²⁷⁰⁹.

Tabela 763 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów greckokatolickiej parafii Wojsławice

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Aleksander Daszczykowski	-1748-11.10.1761; proboszcz

11.87. Wola Gałęzowska (RL), archidiecezja lubelska

Tabela 764 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Wola Gałęzowska

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Marian Jabłoński, 1941-2004	1975-1986; proboszcz
Wiesław Rzepecki, 1931-2014	16.11.1987-09.09.1988; proboszcz

11.88. Wola Gułowska (RL), Nawiedzenia NMP (Visitat. BMV), diecezja siedlecka

Gmina Adamów, pow. łukowski, woj. lubelskie.

Dekanat²⁷¹⁰:

- łukowski diecezji lubelskiej (-1874-1909-1918),
- (...) diecezji podlaskiej (24.09.1918-),
- adamowski diecezji siedleckiej (25.03.1992-2025-).

Tabela 765 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Wola Gułowska

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Roman Branik, 1840-1921	11.04.1869-31.12.1874; proboszcz
Ludwik Cierpisz, 1825-	01.01.1875-ok. 06.05.1875; tymczasowy administrator, wikariusz
Franciszek Parafiński, 1813-	-1874-1875-; administrator, w księgach metrykalnych od 12.05.1875
Jan Adamski, 1866-	-1908-; administrator

²⁷⁰⁸ Janeczek Rejestr 1472, s. 54.

²⁷⁰⁹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 508.

²⁷¹⁰ Spis DL 1909, s. 93.

11.89. Wola Korybutowa (RL), Najświętszego Serca Pana Jezusa, archidiecezja lubelska

Gmina Siedliszcze, pow. chełmski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- siedliski archidiecezji lubelskiej ()

Tabela 766 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Wola Korybutowa

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Stanisław Kazimierz Koproń	2003-2020-; proboszcz

11.90. Wola Uchańska (PR)

Gmina Uchanie, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Wola Uchańska został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu²⁷¹¹.

11.91. Wola Wereszczyńska (RG), św. Paraskiewy, NMP Bolesnej

Gmina Urszulin, pow. włodawski, woj. lubelskie.

Dekanat²⁷¹²:

- lubelski diecezji chełmskiej (-1683-1760-),
- parczewski diecezji chełmskiej (-1833-1875).

19 marca **1761** roku cerkiew parafialna św. Praksedy leżąca w dobrach łowczyny zytomierskiej Wereszczyńskiej była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowości: Lejno, (...), Łomnica, Wola Wereszczyńska. Do spowiedzi przystępowało około 340 osób²⁷¹³.

Kaplica:

- Wola Wereszczyńska (cmentarz; -1863-).

Kolatorem cerkwi był Karol Godowski (-**1842**-)²⁷¹⁴.

W **1853** roku grzebano zmarłych na cmentarzu oddalonym od cerkwi²⁷¹⁵.

Tabela 767 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Wola Wereszczyńska

²⁷¹¹ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

²⁷¹² Rocznik RWCh 1847, s. 295; APL ChKG, sygn. 35/95/0/9.3/245, k. 13.

²⁷¹³ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 371, 372.

²⁷¹⁴ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 461, 462.

²⁷¹⁵ APL ChKG, sygn. 35/95/0/9.3/245, k. 13.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Andrzej Skalski	-19.03.1761-; paroch
Mikołaj Makowski, -1824	-26.05.1824; proboszcz
Szymon Makowski, 1801-1861	29.10.1825-11.07.1835; administrator 12.07.1835-06.03.1861; proboszcz
Mikołaj Charłampowicz, 1838-	-1863-; administrator

Diak:

- Łukasz Kornyluk (-10.07.1862-; patrz Lejno)²⁷¹⁶.

11.92. Wola Wielka /Wola Lipska/ (RG), Opieki NMP

Gmina Narol, pow. lubaczowski, woj. podkarpackie.

Dekanat:

- tomaszowski diecezji chełmskiej (-1761-).

4 czerwca 1761 roku parafialna cerkiew św. Onufrego (dekanatu tomaszowskiego) leżąca w dobrach podczaszego buskiego Lipskiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość: Wola Wielka /Wola Lipska/. Do spowiedzi przystępowało około 50 osób²⁷¹⁷.

Zdjęcie 42 – Rok 2019, 5 października. Cerkiew w Woli Wielkiej. Foto Mateusz Skórzewski.

²⁷¹⁶ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1184, k. 37.

²⁷¹⁷ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 481, 482.

Zdjęcie 43 – Rok 2019, 5 października. Cerkiew w Woli Wielkiej. Napis nad drzwiami wejściowymi informujący o dacie budowy cerkwi. Foto Mateusz Skórzewski.

Budynek cerkwi był kościołem filialnym parafii w Łukawicy (1947-1994). Od 1994 roku budynek nie jest użytkowany. W 2019 roku budynek cerkwi zostaje poddany renowacji.

Budynek został wpisany do rejestru zabytków (A/39, 26.06.2001)²⁷¹⁸.

Istniejąca cerkiew w 2022 roku została wybudowana 28 kwietnia 1755 roku. O tym wiemy z napisu wydrążonego przy wejściu do cerkwi „DOMUS HAEC DEI AEDIFICATA A.D. 1755 D. 28 Apr.”. Przy cerkwi stoi dzwonnica z tego samego okresu.

Tabela 768 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Wola Wielka

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Grzegorz Radkiewicz	-04.06.1761-; paroch

11.93. Wolaniny (RP)

Gmina Biłgoraj, pow. biłgorajski, woj. lubelskie.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca 1919 roku majątek cerkwi Wolaniny (gmina Tereszpól) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu²⁷¹⁹.

11.94. Wołkowińce (RL)

Współcześnie: rejon derażniański, obwód chmielnicki, Ukraina.

Tabela 769 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Wołkowińce

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Józef Dąbski, 1876-	1902-; wikariusz -1903; administrator

²⁷¹⁸ Rejestr zabytków w Polsce, Narodowy Instytut Dziedzictwa www.nid.pl (v. 18.10.2019).

²⁷¹⁹ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

11.95. Wołoskowola (PR), św. Michała Archaniola

Gmina Stary Brus, pow. włodawski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- włodawski (okręg 1 lub 2) diecezji chełmsko-warszawskiej.

Tabela 770 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Wołoskowola

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Antoni Telichowski, 1841-	1875-01.03.1887; proboszcz
Leonid Tomaszewicz, 1860-	01.10.1893-01.01.1913; proboszcz

11.96. Wołoskowola /Wołoska Wola, Wołoska/ (RG), św. Michała Archaniola

Gmina Stary Brus, pow. włodawski, woj. lubelskie.

Dekanat²⁷²⁰:

- chełmski diecezji chełmskiej (-1696),
- lubelski diecezji chełmskiej (1696-1761-),
- parczewski diecezji chełmskiej (-1833-1875).

Cerkiew filialna:

- Brus /Stary Brus/ (-1842-1847-).

20 marca **1761** roku cerkiew parafialna św. Michała leżąca w dobrach Eleonory *Blidzińskiej* oraz Jana Zamoyskiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowości: Brus, Pieszowola /Piesiwola/, Wołoskowola /Wołoska Wola/. Do spowiedzi przystępowało około 150 osób²⁷²¹.

Kolatorem cerkwi był Piotr Horoch (-**1842**-)²⁷²².

W **1853** roku grzebano zmarłych na cmentarzu oddalonym od cerkwi²⁷²³.

Tabela 771 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Wołoskowola

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Piotr Anchimowicz	-20.03.1761-; paroch
Łukasz Masiukiewicz, -1826	-21.10.1826; administrator
Faustyn Parczewski, 1821-	-1847-; administrator
Ludwik Zatkalik, 1831-	-1863-; administrator
Antoni Telichowski, 1841-	19.11.1873-1875; proboszcz

Diak:

²⁷²⁰ Rocznik RWCh 1847, s. 295; APL ChKG, sygn. 35/95/0/9.3/245, k. 13.

²⁷²¹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 371, 372.

²⁷²² APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 472, 473.

²⁷²³ APL ChKG, sygn. 35/95/0/9.3/245, k. 13.

- Jan Jarmoła z cerkwi Wytyczno²⁷²⁴.

11.97. Wołycia /Wolica, Wólka Ruskowa, Wólka Mazowiecka/, św. Demetriusza

Współcześnie wieś, rejon żółkiewski, obwód lwowski, Ukraina.

Dekanat:

- potylicki diecezji chełmskiej (-1761-).

18 listopada 1761 roku miejska parafialna cerkiew św. Demetriusza (dekanatu potylickiego) leżąca w dobrach starosty Skarbka była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowości: Wólka Ruskowa, Wólka Mazowiecka. Do spowiedzi przystępowało około 300 osób²⁷²⁵.

Tabela 772 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Wołycia

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Grzegorz Świdnicki	-18.11.1761-; paroch

11.98. Woskrzenice (PR)

Gmina Biała Podlaska, pow. bialski, woj. lubelskie.

Tabela 773 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Woskrzenice

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Hereminowicz Aleksander, 1870-	1898-; proboszcz

11.99. Woskrzenice (RG), św. Michała Archaniola

Gmina Biała Podlaska, pow. bialski, woj. lubelskie.

Dekanat²⁷²⁶:

- bialski diecezji chełmskiej (-1833-1865-).

Tabela 774 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Woskrzenice

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Andrzej Żukowski, 1774-1852	02.04.1808-07.10.1814; proboszcz
Emilian Starkiewicz, 1819-	-1847-1863-; administrator

11.100. Woskrzenice /Woskrzenice Duże/ (RL), św. Michała Archaniola, diecezja

²⁷²⁴ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1184, k. 37.

²⁷²⁵ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 556, 557.

²⁷²⁶ Rocznik RWCh 1847, s. 288; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 19, 20.

siedlecka

Gmina Biała Podlaska, pow. bialski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- bialsko-północny diecezji siedleckiej (25.03.1992-2025-).

Parafię erygował, **31 sierpnia 1925** roku, biskup podlaski Henryk Przeździecki²⁷²⁷.

Tabela 775 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Woskrzenice

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Waldemar Tkaczuk	-2019-; proboszcz

11.101. Wozuczyn (RL), 25.02.1409-, Nawiedzenia NMP /Visitatio BMV/, diecezja zamojsko-lubaczowska

Gmina Rachanie, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat²⁷²⁸:

- grabowiecki diecezji chełmskiej (09.07.1604-20.07.1717-1772),
- tyszowiecki diecezji lubelskiej (-1839-1864-; -1918-1928-),
- tomaszowski diecezji lubelskiej (-1869-1916-),
- tomaszowski-północny diecezji zamojsko-lubaczowskiej (25.03.1992-2025-).

Kaplica:

- na cmentarzu (-1879-2021-). Drewniana a następnie murowana.

Zdjęcie 44 – Rok 2013, 31 maja. Kaplica na cmentarzu w Wozuczynie. Foto Henryk Kulik.

Wzmianka o kościele w Wozuczynie występuje w **1409** roku²⁷²⁹.

²⁷²⁷ AAN MWRiOP, sygn. 2/14/0/5/466, k. 215.

²⁷²⁸ Spis DL 1840, s. 91; Spis DL 1864, s. 12; Spis DL 1865, s. 15; Spis DL 1880, s. 40; Spis DL 1881, s. 39; Spis DL 1897, s. 62; Spis DL 1909, s. 69; Spis DL 1915, s. 48; Spis DL 1917, s. 48; Spis DL 1923, s. 79; Spis DL 1929, s. 95; Concilia Poloniae T.9, s. 9-20, 66-78, 83-130, 214-292.

²⁷²⁹ Spis DL 1912, s. 48; Swieżawski Aleksander, „Z pradziejów Łaszczowa”, Rocznik Tomaszowski, R.I, 1983 (druk 1984), s. 17-21.

Dziedzic wsi Woźuczyn i Siemierz był Jakub Woźuczynski (-1482-1492)²⁷³⁰.

W latach 1533, 1535, 1536 rzymskokatolicka parafia Woźuczyn obejmowała następujące wsie z powiatu bełskiego: Michalów, Siemierz, Siemnice, Woźuczyn, Zubowice, Zwiartów, Zwiartówek²⁷³¹.

W latach 1540, 1542 parafia Woźuczyn obejmowała następujące wsie z powiatu bełskiego: Czartowiec, Czartowczyk, Michalów, Siemierz, Siemnice, Woźuczyn, Zwiartów, Zwiartówek²⁷³².

Pierwszy drewniany kościół został spalony przez Tatarów.

W 1591 roku wojski bełski Jakub Woźuczynski był określany, jako fundator, patron i kolator rzymskokatolickiego kościoła w Woźuczynie. W dokumencie wymieniani byli także bracia Melchior Zwiartowski i Paweł Zwiartowski oraz wsie Zwiartów /magna, tj. duży Zwiartów/ i Zwiartówek /Zwiartowczyk/²⁷³³.

Fundatorem kolejnego (co najmniej drugiego) drewnianego kościoła w Woźuczynie (19.07.1595) był Jakub Woźuczynski²⁷³⁴.

Biskup chełmski Stanisław Gomoliński, 18 sierpnia 1595 roku w Kumowie, potwierdza odnowienie fundacji parafii w Woźuczynie dokonane przez Jakuba Woźuczynskiego²⁷³⁵.

12 lutego 1604 roku parafię wizytował biskup chełmski Jerzy Zamoyski²⁷³⁶.

9 lipca 1604 roku, na synodzie diecezjalnym, parafia została włączona do dekanatu grabowieckiego diecezji chełmskiej²⁷³⁷.

W 1648 roku został spalony przez Kozaków kościół z 1595 roku w Woźuczynie. Niedługo po 1648 roku fundatorem kolejnego drewnianego kościoła, tym razem z murem prezbiterium, w Woźuczynie był Jacek Woźuczynski (brat sufragana chełmskiego Jana Konstantego Woźuczynskiego, dziedzic części dóbr woźuczynskich²⁷³⁸.

Rejestr poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzony 7 listopada 1673 roku wymienia parafię Woźuczyn w dekanacie grabowieckim. Parafia miała proboszcza i kantora²⁷³⁹.

Rejestr poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzony 31 stycznia 1675 roku notuje parafię Woźuczyn w dekanacie grabowieckim. Do opodatkowania zgłoszono proboszcza i wikariusza²⁷⁴⁰.

Fundatorem obecnego kościoła był Wilhelm Mier, wzniesionego w latach 1742-1750. Konsekracji kościoła dokonuje, w 1750 roku, biskup chełmski Józef Eustachy Szembek²⁷⁴¹.

6 października 1745 roku w Radziechowie Wilhelm Mier dokonuje zapisu 3000 złp z procentem „siedem od sta” na dobrach Woźuczyn dla kościoła parafialnego w Woźuczynie. Zapis został oblatowany w 1746 roku w aktach grodzkich bełskich²⁷⁴².

2 lipca 1826 roku na dobrach Woźuczyn była zapisana kwota 3000 złp z 5% dla kościoła woźuczynskiego (chodzi o kwotę zapisaną jeszcze przez Wilhelma Miera)²⁷⁴³.

²⁷³⁰ AGZ T.19, Nr 1981, 2259; Janeczek Rejestr 1472, s. 42.

²⁷³¹ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/34, k. 649; AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/37, k. 256, 345.

²⁷³² AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/37, k. 446, 515, 516

²⁷³³ APL KZG, sygn. 35/3/0/-/23, k. 364, 365.

²⁷³⁴ KZSP T.8 z.17, s. 80, 81.

²⁷³⁵ AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/153, k. 96-98.

²⁷³⁶ AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/149, k. 81; Szady Bogumił, „Wizytacje diecezji chełmskiej – XVII wiek”, s. 272.

²⁷³⁷ Concilia Poloniae T.9, s. 9-20, 83-130.

²⁷³⁸ KZSP T.8 z.17, s. 80, 81.

²⁷³⁹ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 193.

²⁷⁴⁰ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 245, 246.

²⁷⁴¹ Spis DL 1912, s. 48; Epitafium w kościele Nawiedzenia Najświętszej Marii Panny w Woźuczynie; Borkowski G, s. 407; KZSP T.8 z.17, s. 80, 81.

²⁷⁴² APL TKZ Lublin, sygn. 35/650/0/1/313, k. 3, 4.

²⁷⁴³ APL TKZ Lublin, sygn. 35/650/0/1/313, k. 40-62, 96.

W **1827** roku do parafii należały m.in. następujące miejscowości: Czartowczyk, Kraczew, Michałów, Siemierz, Siemnice, Wożuczyn, Zwiartów, Zwiartówek²⁷⁴⁴.

Według mapy i pomiaru z **1838** roku, sporządzonych przez przysięgłego Józefa Pankiewicza, w posiadaniu parafii i proboszcza znajdowało się 3 wóki 8 mórg 1504 sążni kwadratowych (1 morg wiedeński=1600 sążni kwadratowych) i miary wiedeńskiej gruntów²⁷⁴⁵.

Ks. proboszcz Jan Kanty Boryski, przed 18 września **1847** roku, dokonał zapisu 105 r.s. 67,5 kop. na rzecz domu szpitalnego w Wożuczynie, z zabezpieczeniem na dobrach Miętkie²⁷⁴⁶.

13 lutego **1861** roku zabudowania kościelne były ubezpieczone od ognia na sumę 4830 rs²⁷⁴⁷.

W **1901** roku do parafii należały następujące miejscowości: Czartowczyk, Kraczew, Kozia Wola, Michałów, Siemierz, Siemnice, Wyhada [], Wożuczyn, Zwiartów, Zwiartówek²⁷⁴⁸.

W **1904** roku Antoni Gałczyński, dziedzic Czartowczyka, podarował wraz z żoną Zofią z Horodyskich puszkę na sakrament do kościoła w Wożuczynie²⁷⁴⁹.

Tomasz Wydźga, kolejny właściciel Wożuczyna (**-1905-1907-**), pełnił rolę kolatora kościoła w Wożuczynie. Tomasz Wydźga wybudował plebanię i podarował ziemię na powiększenie cmentarza²⁷⁵⁰.

17 czerwca **1925** roku podczas burzy od uderzenia pioruna wybuchł pożar, który strawił 7 zabudowań mieszkalnych, 7 stodół, 17 stajni, 9 obór, 5 chlewów, 4 szopy i jedną sztukę trzody chlewnej. Wartość strat oszacowano na 22000 zł²⁷⁵¹.

W **1930** roku parafia była wizytowana przez sufragana lubelskiego biskupa Adolfa Józefa Jełowickiego. Opis relacji z wizyty: „Do Wożuczyna dosyć daleko. Droga polska, szosy nie widać. Powozem jedzie Ks. Biskup, poprzedzany przez banderję. Droga prowadzi przez park Wydźgów. W parku widać ruiny starego zamku; stoi jeszcze starodawna brama, opuszczona, domagająca się naprawy. Stąd już niedaleko do Wożuczyna. W Wożuczynie brama z inicjałami J. E. Ks. Biskupa. Przy bramie czeka Ks. Szambelan Gryczyński w otoczeniu licznego duchowieństwa i ludu. Kościół w Wożuczynie murowany, stary. Na szczególną uwagę zasługuje ambona, do której trudno się dostać”²⁷⁵².

19 października **2014** roku parafia w Wożuczynie liczyła 3200 wiernych²⁷⁵³.

W podziemiach kościoła pochowani są m.in.:

- Wilhelm Mier (**1850**; fundator kościoła).

Tabela 776 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Wożuczyn

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Piotr z Wożuczyna	25.02.1409-08.10.1435-; rektor
Feliks de Czaśniśław ²⁷⁵⁴	-1580-; pleban

²⁷⁴⁴ APL APR Wożuczyn, sygn. 35/1961/0/2.4/20.

²⁷⁴⁵ APL TKZ Lublin, sygn. 35/650/0/1/313, k. 350-357.

²⁷⁴⁶ APL Kancelaria MSGL, sygn. 35/234/0/-/36, k. 87.

²⁷⁴⁷ APL TKZ Lublin, sygn. 35/650/0/1/313, k. 364, 365.

²⁷⁴⁸ Spis DL 1902, s. 66.

²⁷⁴⁹ Kubicki Cz.3 T. 2, s. 119.

²⁷⁵⁰ Kubicki Cz.3 T. 2, s. 119.

²⁷⁵¹ Głos Lubelski 1925, Nr 171, s. 4.

²⁷⁵² Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1930, Nr 9, s. 297-300.

²⁷⁵³ ZID 2014, Nr 4, s. 591.

²⁷⁵⁴ APL KZG, sygn. 35/3/0/-/6, k. 690.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Adam Fereida	-1620-1621-; pleban
Jakub Skwarski, -1662	-1661-; proboszcz
Józef Skocki, -1723	-1711-1716-; proboszcz
Felicjan Chrzanowski /Jan/	-13.11.1759-08.05.1776-; proboszcz (1756-1776)
Józef Słomowski /Słomkowski/	-1776-1790-; proboszcz (1776-1806)
Jan Kanty Boryski, 1780-1847	1810-ok. 31.12.1833; proboszcz
Aleksander Zakrzewski, 1804-1868	ok. 01.01.1834-29.07.1868; proboszcz
Roman Leszek, 1827-1870	ok. 28.07.1868- ok. 22.08.1868; tymczasowy administrator
Stanisław Skurzyński, 1824-1909	ok. 29.08.1868-ok. 17.08.1872-; administrator, proboszcz
Franciszek Ludwik Biernacki, 1840-1877	ok. 19.08.1872-26.08.1877; administrator
Karol Ferencowicz, 1837-1890	26.08.1877-ok. 10.02.1878; tymczasowy administrator, wikariusz
Franciszek Matraś, 1830-	ok. 13.02.1878-1880-; administrator
Florenty Antoni Borowski, 1836-1898	1883-1887; proboszcz
Franciszek Krześniak, 1858-	-1890-kwiecień 1892; administrator
Czesław Jaroszewicz, 1865-1940	06.05.1892-05.10.1896; administrator
Władysław Kopeć, 1867-1938	05.10.1896-11.08.1908/ok. 06.09.1908; administrator/proboszcz
Henryk Jołkowski, 1873-1910	ok. 20.09.1908-10.06.1910; administrator
Wiktor Czarkowski, 1865-1911	10.06.1910-11.07.1910; tymczasowy administrator, dziekan
Kazimierz Waclaw Łuczyński, 1879-1926	12.07.1910-1924; administrator 1924-01.08.1926; proboszcz
Antoni Gryczyński, 1851-1943	1927-1935; proboszcz
Jan Bryłowski, 1887-1942	-21.03.1942 /1940/; proboszcz, zginął w Dachau
Wiktor Guz, 1904-1995	-1961-; proboszcz (1944-1963)
Edward Szeliga, 1930-2015	1975-1982; administrator
Mieczysław Startek, 1959-	2007-17.08.2013; proboszcz
Bogdan Jaworowski, 1969-	17.08.2013-2020-; proboszcz

Organiści (biogramy w GSB):

- Andrzej Szyprowski (-1837-),
- Antoni Chojnacki (-1910-1912-).

Zdjęcie 45 – Rok 2013, 31 maja. Wjazd i wejście na cmentarz w Wozuczynie. Foto Henryk Kulik.

11.102. Wólka Lubelska (RL), 23.07.1987-, św. Trójcy, archidiecezja lubelska

Dekanat:

- (...) diecezji lubelskiej (23.07.1987-25.03.1992),
- (...) archidiecezji lubelskiej (25.03.1992-08.02.1994),
- lubelsko-podmiejski archidiecezji lubelskiej (08.02.1994-2025-).

W 1983 roku biskup lubelski Bolesław Pylak powołał w Wolce Lubelskiej ośrodek duszpasterski.

Parafię erygowano 23 lipca 1987 roku.

Tabela 777 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Wólka Lubelska

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Mirosław Łopuch, 1943-1990	1983-; rektor ośrodka duszpasterskiego
Józef Dzyduch, 1949-	23.07.1987-1998; pierwszy proboszcz
Wojciech Piotr Szlachetka	22.06.2011-30.06.2012; administrator

11.103. Wólka Panieńska (RL), 01.08.2015-, Matki Bożej Bolesnej, diecezja zamojsko-lubaczowska

Gmina Zamość, pow. zamojski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- zamojski diecezji zamojsko-lubaczowskiej (01.08.2015-2025-).

Parafię erygował, **1 sierpnia 2015** roku, biskup zamojsko-lubaczowski Marian Rojek. Parafia powstała z terenu parafii św. Krzyża w Zamościu.

Tabela 778 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Wólka Panieńska

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Cielica, 1967-	01.08.2015-2020-; proboszcz

11.104. Wólka Ratajska (RL)

Tabela 779 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Wólka Ratajska

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Hermenegild Frąkała, 1940-2005	1988-1989; proboszcz

11.105. Wólka Suszańska /Wólka Suszeńska/ (RG), (śi). Michała Archanioła

Współcześnie wieś, rejon radziechowski, obwód lwowski, Ukraina.

Dekanat:

- stojanowski diecezji chełmskiej (-1761-).

14 listopada **1761** roku miejska parafialna cerkiew św. Michała Archanioła (dekanatu stojanowskiego) leżąca w dobrach stolnika horodelskiego Komorowskiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość: Wólka Suszańska /Wólka Suszeńska/. Do spowiedzi przystępowało około 30 osób²⁷⁵⁵.

Tabela 780 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Wólka Suszańska

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Piotr Łuszczynski	-14.11.1761-; paroch

11.106. Wuzłowe (RG), patrz Cholojów

11.107. Wygnanowice (RL), 1946-, Narodzenia NMP, archidiecezja lubelska

Gmina Rybczewice, pow. świdnicki, woj. lubelskie.

²⁷⁵⁵ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 553.

Dekanat:

- (...) diecezji lubelskiej (09.03.1946/17.10.1946-),
- piasecki archidiecezji lubelskiej (25.03.1992-2025-).

Tabela 781 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Wygnanowice

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Antoni Chodorowski, 1911-1969	09.03.1946-1960, proboszcz
Zbigniew Andrzej Borowski, 1955-2018	; proboszcz

11.108. Wyrozęby [Wyrozęby-Podawce] (RL), św. Trójcy /SSS. Trinitatis/, diecezja drohiczyńska

Gmina Repki, pow. sokołowski, woj. mazowieckie.

Dekanat²⁷⁵⁶:

- (...) diecezji podlaskiej (-1849-),
- sokołowski diecezji lubelskiej (-1909-),
- sokołowski diecezji podlaskiej (24.09.1918-1921-),
- sokołowski diecezji drohiczyńskiej (25.03.1992-2025-).

Kaplica:

- Repki, BMV (-1909-).

Tabela 782 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Wyrozęby

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Franciszek Niemiera, 1807-1889	wrzesień 1849-; administrator
Julian Brześciński, 1821-1909	sierpień 1849-22.05.1909; proboszcz
Henryk Ciemniwski, 1857-1925	1919-1920; proboszcz
Stefan Ginalski, 1889-1954	1920-1921; proboszcz
Feliks Franczewski, 1866-	05.01.1922-01.04.1924; proboszcz

11.109. Wyszatycze /Vysshaticze/ (RL), św. Mikołaja

Gmina Żurawica, pow. przemyski, woj. podkarpackie.

28 września 1419 roku król Władysław Jagiełło uposaża kościół parafialny w Wyszatycach²⁷⁵⁷.

11.110. Wysokie (RL), 1413-, św. Michała Archaniola /S. Michael Archang./, archidiecezja lubelska

²⁷⁵⁶ Spis DL 1909, s. 111

²⁷⁵⁷ ZDM, Nr 1884.

Gmina Wysokie, pow. lubelski, woj. lubelskie.

Dekanat²⁷⁵⁸:

- urzędowski archidiakonu zawichojskiego diecezji krakowskiej (-1778-20.07.1790),
- urzędowski diecezji chełmsko-lubelskiej (20.07.1790-1792-),
- krasnostawski diecezji lubelskiej (-1839-1864-; -1909-1919-),
- turobiński diecezji lubelskiej (-1936-),
- turobiński archidiecezji lubelskiej (25.03.1992-2025-).

Kościół parafialny, przy pierwszej erekcji, był pod wezwaniem Wniebowzięcia NMP /Assumptio BMV/²⁷⁵⁹.

W dniach 19-20 września 1936 roku parafię wizytował sufragan lubelski Adolf Józef Jełowicki²⁷⁶⁰

Tabela 783 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Wysokie

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Fabian Gajewski, 1730-	1765-; proboszcz
Andrzej Stanowiecki, 1752-	-1792-; proboszcz
Piotr Krasuski /Krassuski/, 1774-1848	-1839-ok. 30.06.1848; proboszcz
Jan Szydoczyński, 1815-1885	ok. 05.07.1848-ok. 25.08.1849; administrator
Tomasz Tokarski, 1814-1895	ok. 30.08.1849-25.10.1895; proboszcz
Walenty Goliński, 1865-1948	-31.12.1899-ok. 08.12.1902; administrator
Antoni Rudziński, 1872-1942	ok. 11.12.1902-ok. 30.09.1905; administrator
Antoni Chotyński, 1873-	ok. 11.10.1905-; administrator
Albin Jędrzejewski, 1864-	-1908-; administrator
Władysław Marian Wąsowicz, 1881-1919	1914-13.03.1919; administrator
Eugeniusz Władysław Szyrowski, 1870-1919	marzec 1919-08.04.1919; administrator; nie zdążył objąć parafii
Tadeusz Tworek, 1883-1963	-ok. 14.10.1920; proboszcz
Czesław Godlewski	październik 1920-ok. sierpień 1922; proboszcz
Michał Kurczyński, 1869-	ok. sierpień 1922-13.09.1922; proboszcz
Antoni Kotyło, 1877-1945	13.09.1922-07.08.1924; proboszcz
Teodor Cybulski, 1885-1966	-17.04.1966; proboszcz
Stanisław Góra, 1947-	1995-2000; proboszcz
Kazimierz Jan Gacan	-14.04.2003; proboszcz
Krzysztof Maksymowicz, 1957-	14.04.2003-; proboszcz

11.111. Wysokie Koło /Regów/ (RL), NMP Królowej Różańcowej

²⁷⁵⁸ Spis DL 1840, s. 77; Spis DL 1846, s. 11; Spis DL 1864, s. 9; Spis DL 1909, s. 61; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/I, k. 37; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/105, k. 474, 475.

²⁷⁵⁹ Spis DL 1909, s. 61.

²⁷⁶⁰ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1936, Nr 8, s. 247.

Gmina Gniewosów, pow. kozienicki, woj. mazowieckie.

Dekanat²⁷⁶¹:

- kazimierski archidiaconatu lubelskiego diecezji krakowskiej (-1778-20.07.1790).
- czarnoleski diecezji kieleckiej (25.03.1992-2025-).

Tabela 784 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Wysokie Koło /Regów/

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Maciej Chmielecki, 1740-	19.10.1781-; proboszcz

11.112. Wysokie Mazowieckie (PR)

Gmina Wysokie Mazowieckie, pow. wysokomazowiecki, woj. podlaskie.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiwnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Wysokie Mazowieckie został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Siedlcach²⁷⁶².

11.113. Wysokie Mazowieckie (RG)

Gmina Wysokie Mazowieckie, pow. wysokomazowiecki, woj. podlaskie.

Dekanat²⁷⁶³:

- tykociński diecezji chełmskiej (-1842-1847-),
- augustowski diecezji chełmskiej (-1863-).

Kolatorem cerkwi był rząd (-1842-)²⁷⁶⁴.

Tabela 785 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Wysokie Mazowieckie

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Laurenty Niedziński, 1819-	-1847-; administrator
Feliks Bańkowski, 1805-	-1863-; administrator

11.114. Wyszaków (RL), Podwyższenia Krzyża św. /S. Crucis/, diecezja siedlecka

Gmina Liw, pow. węgrowski, woj. mazowieckie.

Dekanat:

²⁷⁶¹ AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/104, k. 793.

²⁷⁶² Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

²⁷⁶³ Rocznik RWCh 1847, s. 298; Spis DGCh 1863, s. 5.

²⁷⁶⁴ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 481, 482.

- węgrowski diecezji lubelskiej (-1879-24.09.1918),
- (...) diecezji podlaskiej (24.09.1918-25.03.1992),
- grębkowski diecezji siedleckiej (25.03.1992-2025-).

Tabela 786 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Wyszaków

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Stanisław Broniszewski, 1826-1916	-31.12.1879; proboszcz
Roman Branik, 1840-1921	01.01.1880-ok. 02.10.1889; administrator
Ludwik Broniszewski	ok. 20.10.1889-ok. lipiec 1890
Mikołaj Wydźga, -1901	-15.09.1901, administrator
Stanisław Werbenko, 1867-	-1908-; administrator
Franciszek Małyś, 1886-	20.07.1923-23.11.1928; administrator
Stanisław Szczepański	ok. listopad 1928-; proboszcz
Antoni Grodzki, 1902-	ok. grudzień 1935-; proboszcz

11.115. Wytyczno (PR)

Gmina Urszulin, pow. włodawski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- 1-szy włodawski diecezji chełmsko-warszawskiej (23.05.1875-).

Tabela 787 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Wytyczno

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Antoni Telichowski, 1841-	1875-25.03.1876; administrator
Piotr Kopystiański	-1885-; proboszcz

11.116. Wytyczno (RG), Podwyższenia św. Krzyża

Gmina Urszulin, pow. włodawski, woj. lubelskie.

Dekanat²⁷⁶⁵:

- parczewski diecezji chełmskiej (-1833-1865-).

W **1853** roku zmarłych grzebano nadal tylko na cmentarzu przy cerkwi²⁷⁶⁶.

Tabela 788 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Wytyczno

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Hilary Panasiński, 1811-1859	-01.01.1845-ok. 16.03.1845; administrator

²⁷⁶⁵ Rocznik RWCh 1847, s. 295; APL ChKG, sygn. 35/95/0/9.3/245, k. 13.

²⁷⁶⁶ APL ChKG, sygn. 35/95/0/9.3/245, k. 13.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Szymon Zienkiewicz, 1815-	ok. 22.05.1845-; administrator
Michał Zatkalik, 1823-	01.01.1846-ok. 21.10.1853; administrator
Andrzej Żypowski, 1829-	ok. 13.11.1853-ok. 05.08.1855; administrator
Ludwik Zatkalik, 1831-	ok. 07.09.1855-17.03.1865-; administrator
Paweł Łacki, 1831-	ok. 01.04.1865-ok. 21.05.1866; administrator
L. Zatkalik ²⁷⁶⁷	ok. 01.08.1866-ok. 24.04.1867; administrator
Antoni Zahorowicz, 1821-	ok. 06.06.1867-31.12.1867; administrator
Grzegorz Stecula	01.01.1868-ok. 28.05.1869; proboszcz
Michał Somik, 1829-1909	przed 11.06.1869-29.01.1871; administrator
Antoni Telichowski, 1841-	27.02.1874-1875; administrator

Diaci:

- Aleksander Ulanicki²⁷⁶⁸ (-01.09.1851-).
- Jan Jarmołaj vel Oleszczuk (1860-10.07.1862-). Urodził się 1839 roku (około)²⁷⁶⁹.
- Jan Jarmoszek (-1867-); Urodził się w 1837 roku (około). Żona: Marianna ze Szczurów, 1837-. Syn: Paweł, 1867-. Urodził się 17 listopada 1867 roku w Wytocznie²⁷⁷⁰.

12. Z – wykaz parafii

12.1. Zabitek (PR)

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiwnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Zabitek (gmina Ludwin, pow. lubartowski) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu²⁷⁷¹.

12.2. Zabłocie (NE)

Gmina Kodeń, pow. bialski, woj. lubelskie.

Tabela 789 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów neounickiej parafii Zabłocie

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Andrzej Hryciuk (Gryciuk)	-grudzień 1925-1928-; proboszcz

W grudniu 1926 roku ks. Hryciuk „nominalnie kierujący parafią unicką w Zabłociu”, wraz z unickim ks. Tichowskim, domagał się od ks. Struk-Strukowa, proboszcza parafii prawosławnej w Zabłociu, przekazania unitom kaplicy cmentarnej na cmentarzu²⁷⁷².

²⁷⁶⁷ APL APG Wytoczno, sygn. 35/2176/0/2.1/2.

²⁷⁶⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1186, k. 303.

²⁷⁶⁹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1184, k. 37.

²⁷⁷⁰ APL APG Wytoczno, sygn. 35/2176/0/2.1/2, k. 59/28.

²⁷⁷¹ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

²⁷⁷² AAN MWRiOP, sygn. 2/14/0/5/393, k. 222.

12.3. Zabłocie (PR)

Gmina Kodeń, pow. bialski, woj. lubelskie.

Tabela 790 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Zabłocie

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Paweł Iskrzycki, 1834-	-1880-; proboszcz
Michał Somik, 1829-1909	1882-21.03.1883; pomocnik proboszcza
Andrzej Hryciuk /Gryciuk/	-1921-sierpień 1925-; proboszcz
Piotr Struk-Strukow	-grudzień 1925-czerwiec 1926-; proboszcz

12.4. Zabłocie (RG), św. Mikołaja Arcybiskupa

Gmina Kodeń, pow. bialski, woj. lubelskie.

Dekanat²⁷⁷³:

- kodeński diecezji chełmskiej (-1833-1865-).

Tabela 791 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Zabłocie

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Bojarski	-1823-1825-; proboszcz
Jan Bojarski, 1822-	1844-30.11.1848; administrator 01.12.1848-1863-; proboszcz

12.5. Zabłotce /Zabolotce/ (RL), św. Trójcy

Współcześnie wieś Zabolotce, rejon iwanicki, obwód wołyński, Ukraina.

Dekanat²⁷⁷⁴:

- włodzimierski diecezji łuckiej (-1937-).

Kaplica:

- Iwanicze, cmentarz wojskowy (-1937-).

Kościół wmurowany w **1773** roku z fundacji Michała Gurowskiego. Konsekrowany w **1774** roku przy sufragana łuckiego Franciszka Komornickiego²⁷⁷⁵.

W **1840** roku zamknięty przez władze carskie.

W **1920** roku odzyskany i w **1921** roku odrestaurowany za proboszcza ks. Antoniego Staniszewskiego.

11 lipca **1943** roku OUN-UPA dokonała zbrodni wiernych podczas nabożeństwa.

²⁷⁷³ Rocznik RWCh 1847, s. 292; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1185, k. 43; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 27-30.

²⁷⁷⁴ Spis Łuck, 1917, s. 93

²⁷⁷⁵ Spis Łuck, 1917, s. 93

Tabela 792 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Zabłotce

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Józef Aleksandrowicz, 1869-1943	-1936-11.07.1943; proboszcz

12.6. Zaborce (PR)

Gmina Trzeszczany, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie.

W 1535 roku we wsi Zaborce leżącej w powiecie grabowieckim notuje się cerkiew²⁷⁷⁶.

Patrz „Monografia greckokatolickiej, prawosławnej parafii Narodzenia NMP w Bereściu”.

12.7. Zaborce (RG), św. Demetriusza Męczennika

Gmina Trzeszczany, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- hrubieszowski diecezji chełmskiej (-1749-1760-).

Patrz „Monografia greckokatolickiej, prawosławnej parafii Narodzenia NMP w Bereściu”.

12.8. Zagłoba (RL) / wcześniej Dratów, 07.03.1924-, NMP Królowej Polski, archidiecezja lubelska

Gmina Wilków, pow. opolski, woj. lubelskie.

Dekanat:

-

Parafię erygował, 7 marca 1924 roku, biskup lubelski Leon Marian Fulman.

Parafię organizował ks. Walerian Markl, mieszkający przy kaplicy we wsi Dratów²⁷⁷⁷.

W dniach 14-15 czerwca 1926 roku sufragan lubelski Adolf Józef Jełowicki przeprowadził wizytację parafii²⁷⁷⁸.

Tabela 793 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Zagłoba

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Walerian Markl (RL), 1886-1957	07.03.1924-; administrator
Jan Pęziół, 1931-	1972-1976; proboszcz

²⁷⁷⁶ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/37, k. 290-293.

²⁷⁷⁷ Głos Lubelski 1924, Nr 68, s. 3.

²⁷⁷⁸ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1926, Nr 5, s. 153.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Tomasz Raczkowski, 1951-2020	11.06.1995-17.06.2001; proboszcz
Jerzy Tadeusz Hanaj	-26.06.2012; proboszcz

12.9. Zagrody Lubartowskie (PR)

Współcześnie część miasta Lubartów (od 1 kwietnia 1927 roku).

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiwnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca 1919 roku majątek cerkwi Zagrody Lubartowskie (gmina Łuck /współcześnie nazwa miejscowości Łucka/, pow. lubartowski) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu²⁷⁷⁹.

12.10. Zahorów (PR)

12.11. Zaklików (RL), Trójcy Przenajświętszej /SSS. Trinit./, diecezja sandomierska

Gmina Zaklików, pow. stalowowolski, woj. podkarpackie

Dekanat²⁷⁸⁰:

- urzędowski archidiakonu zawichojskiego diecezji krakowskiej (-1778-20.07.1790),
- urzędowski diecezji chełmsko-lubelskiej (20.07.1790-1792-),
- zaklikowski diecezji lubelskiej (-1839-1864-),
- janowski diecezji lubelskiej (-1897-1914-),
- zaklikowski diecezji lubelskiej (-1919-),
- zaklikowski diecezji sandomierskiej (25.03.1992-2025-).

Kaplica:

- Zaklików, cmentarz (-1897-1914-).

9 czerwca 1919 roku odbyła się wizytacja kanoniczna parafii Zaklików przeprowadzona przez biskupa sufragana lubelskiego Adolfa Józefa Jełowickiego²⁷⁸¹.

Tabela 794 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Zaklików

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Józef Urlitowski, 1717-	1775-1793-; proboszcz
Franciszek Jan Nowakowski, 1805-1876	-1839-1876; proboszcz

²⁷⁷⁹ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

²⁷⁸⁰ Spis DL 1840, s. 92; Spis DL 1846, s. 22; Spis DL 1849, s. 23; Spis DL 1865, s. 14; Spis DL 1898, s. 48; Spis DL 1909, s. 55; Spis DL 1915, s. 39; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/I, k. 37; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/105, k. 613.

²⁷⁸¹ Ziemia Lubelska 1919, Nr 210, s. 2.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Robert Kleszczyński, 1821-1889	ok. kwiecień 1887-25.02.1889; administrator
Wiktor Suski, 1867-1919	1902-24.04.1919; administrator
Piotr Kwoczyński, 1871-1965	ok. kwiecień 1919-1920-; administrator
Stanisław Sonne, 1876-1923	1922-29.10.1923; proboszcz
Antoni Gieysztor	ok. kwiecień 1924-ok. kwiecień 1932; proboszcz
Mikołaj Bobolewski, 1872-1946	01.04.1932-02.03.1936; proboszcz
Józef Cieśliński, 1896-1988	17.09.1946-czerwiec 1969; proboszcz
Piotr Tarnowski, 1930-2016	1986-2008; proboszcz

12.12. Zakrzówek (PR)

Gmina Zakrzówek, pow. kraśnicki, woj. lubelskie.

Dekanat²⁷⁸²:

- (?) diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-; nie wskazano dekanatu).

Cerkiew z 1906 roku została przekształcona na przytułek pomiędzy 1928 a 1932 rokiem²⁷⁸³.

Tabela 795 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów prawosławnej parafii Zakrzówek

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji

12.13. Zakrzówek (RL), św. Mikołaja /S. Nicolai/, archidiecezja lubelska

Gmina Zakrzówek, pow. kraśnicki, woj. lubelskie.

Dekanat²⁷⁸⁴:

- chodelski archidiaconatu lubelskiego diecezji krakowskiej (-1778-20.07.1790),
- urzędowski diecezji chełmsko-lubelskiej (20.07.1790-1792-),
- urzędowski diecezji lubelskiej (-1839-1864-),
- janowski diecezji lubelskiej (-1897-1914-),
- kraśnicki diecezji lubelskiej (-1919-),
- zakrzowiecki archidiecezji lubelskiej (25.03.1992-2025-).

17/29 listopada 1849 roku naczelnik powiatu zamojskiego ogłosił, że 17/29 grudnia 1849 roku odbędzie się licytacja (w trzeci i ostatnim terminie) „in minus” ofert na budowę kościoła i ogrodzenia cmentarza przy kościele w Zakrzówku. Licytacja zacznie się od sumy 4870 rs. 10 ½ kopiejki²⁷⁸⁵.

W 1853 roku ukończono budowę kościoła w Zakrzówku. Wydano 10313 rubli i 47 ½

²⁷⁸² PKLG 1909, s. 259; PKLG 1910, s. 285; PKLG 1911, s. 285; PKLG 1912, s. 298.

²⁷⁸³ Siwicki Mikołaj, „Dzieje konfliktów polsko-ukraińskich”, T.1, s. 134.

²⁷⁸⁴ Spis DL 1840, s. 94; Spis DL 1846, s. 23; Spis DL 1915, s. 39; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/I, k. 38; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/105, k. 64.

²⁷⁸⁵ DzU GL 1849, Nr 68, s. 1105.

kopiejki²⁷⁸⁶.

22 czerwca **1919** roku odbyła się wizytacja kanoniczna parafii Zakrzówek przeprowadzona przez biskupa sufragana lubelskiego Adolfa Józefa Jełowickiego²⁷⁸⁷.

Odcisk 35 – Rok 1934, 6 października. Odcisk pieczęci Urzędnika Stanu Cywilnego Parafii r.l. w Zakrzówku (ze zbiorów Andrzeja Karczmarczuka).

Tabela 796 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Zakrzówek

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Mateusz Iwelski, 1723-	1766-; proboszcz
Onufry Wiesiołowski	-1792-; proboszcz
Michał Lenkiewicz, 1799-1864	1830-marzec 1851; proboszcz z przerwą na wikariusza w Krzeszowie
Tomasz Dawidowski, 1810-1865	-1851-18.04.1865; proboszcz
Aleksander Słomczyński, 1829-1890	1864-23.12.1890; proboszcz
Władysław Frankowski, 1855-1930	14.12.1890-1905-; administrator
Wiktor Słowakiewicz /Sławakiewicz/, 1860-1920	-1908-1911; administrator
Albin Jędrzejewski, 1864-1929	-08.06.1914-17.10.1929; administrator/proboszcz
Jan Skwara, 1869-	ok. czerwiec 1930-; proboszcz
Michał Hieronim Franciszek Siekierzyński, 1801-1884	1831-1832; proboszcz
Wojciech Bojarczuk, 1874-1961	23.04.1933-22.01.1961; administrator
Stanisław Kiełboń, 1911-1981	proboszcz
Edward Szeliga, 1930-2015	1982-1999; administrator a następnie proboszcz

Organiści:

- Marczewski Jan, ok. 1832-, organista (-1890-)²⁷⁸⁸.

²⁷⁸⁶ PamRM 1854, T.27 z.11, s.543.

²⁷⁸⁷ Ziemia Lubelska 1919, Nr 210, s. 2.

²⁷⁸⁸ APL APR Zakrzówek, sygn. 35/1963/0/2.3/7, k. 335/159.

12.14. Załużany /Tatary/ (RG)

Wieś Załużany, rejon samborski, obwód lwowski, Ukraina.

Do 1946 roku wieś nosiła nazwę Tatary.

Tabela 797 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Załużany

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Sofroniusz Kulmatycki, 1825-1914	-1859-; proboszcz

12.15. Załuże (RG), Opieki Matki Bożej

Gmina Lubaczów, pow. lubaczowski, woj. podkarpackie.

Cerkiew drewniana została wybudowana w **1700** roku²⁷⁸⁹.
Cerkiew była określana jako zabytkowa (-1969-).

12.16. Załuże (RL), 01.03.1979-, Matki Bożej Opieki, diecezja zamojsko-lubaczowska

Gmina Lubaczów, pow. lubaczowski, woj. podkarpackie.

Dekanat²⁷⁹⁰:

- (01.03.1979-),
- lubaczowski diecezji zamojsko-lubaczowskiej (25.03.1992-2025-).

Parafię erygował, **1 marca 1979** roku, administrator apostolski archidiecezji lwowskiej z siedzibą w Lubaczowie biskup Marian Józef Rechowicz.

Tabela 798 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Załuże

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
<i>Stanisław Tymosz</i>	1990-1992
Henryk Jerzy Pokora, 1956-	24.06.1992-26.10.1994; proboszcz
<i>Piotr Podborny</i>	1994-1998
Jerzy Sopol, 1962-	1998-23.06.2008; proboszcz
Jan Cielica, 1967-	23.06.2008-01.08.2015; proboszcz
Tadeusz Maciejko, 1964-	01.08.2015-2024-; proboszcz

12.17. Zamch (PR)

Gmina Obsza, pow. biłgorajski, woj. lubelskie.

²⁷⁸⁹ Spis DLubaczów 1969, s. 23.

²⁷⁹⁰ Spis DZL 1995; Spis DZL 2010, s. 87.

Dekanat²⁷⁹¹:

- biłgorajski diecezji chełmsko-warszawskiej (23.05.1875-1892-),
- 2-gi biłgorajski diecezji chełmsko-warszawskiej (-1903031.07.1905),
- 2-gi biłgorajski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

Do cerkwi należy 96 mórg ziemi z prawem serwitutowym. Ziemia została wydzierżawiona, przez władze okupacyjne (przed 1918 rokiem) wójtowi gminy Babice Kazimierzowi Grandzie²⁷⁹².

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiwnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca 1919 roku majątek cerkwi Zamch (gmina Babice) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu²⁷⁹³.

Tabela 799 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Zamch

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Andrzej Klimko	-1891-; proboszcz
Włodzimierz Uhrynowicz	-1903-1912-; proboszcz

12.18. Zamch (RG), św. Paraskiewy Męczenniczki

Gmina Obsza, pow. biłgorajski, woj. lubelskie.

Dekanat²⁷⁹⁴:

- tarnogrodzki diecezji chełmskiej (-1833-1865-).

9 listopada 1829 roku zostało ustanowione bractwo przy cerkwi parafialnej, bractwo istniało w 1833 roku (wówczas do bractwa należało 27 osób)²⁷⁹⁵.

Kolatorzem cerkwi była Ordynacja Zamojska (-1842-)²⁷⁹⁶.

Z raportu gubernatora lubelskiego do p.o. dyrektora Komisji Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych sporządzonego 20 listopada 1843 roku wynika, że Zamoyski wznosił własnym kosztem cerkiew wraz z ikonostasem w Zamchu²⁷⁹⁷.

Tabela 800 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Zamch

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Eliasz Koziejowicz	- luty 1794-marzec 1796-; proboszcz

²⁷⁹¹ PKLG 1892, s. 226-232; PKLG 1909, s. 133; PKLG 1910, s. 137; PKLG 1911, s. 144; PKLG 1912, s. 146.

²⁷⁹² AAN MWRiOP, sygn. 2/14/0/5/872, k. 490, 491.

²⁷⁹³ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

²⁷⁹⁴ Rocznik RWCh 1847, s. 297; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1190, k. 17; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1185, k. 8.

²⁷⁹⁵ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 45, 46.

²⁷⁹⁶ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 473, 474.

²⁷⁹⁷ Kossowski Aleksander, „Felicjan Filip Szumborski (1771-1851), biskup chełmski unicki”, Lublin 1937, s. 8.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Teodor Gruszkiewicz , -1839	-26.10.1807-08.08.1839; proboszcz
Julian Gruszkiewicz, 1805-	-1847-; administrator -1861-1874; proboszcz

12.19. Zamch (RL), św. Jozafata, diecezja zamojsko-lubaczowska

Gmina Obsza, pow. biłgorajski, woj. lubelskie (gmina Babice, -1919-).

Dekanat:

-

15 lutego 1919 roku Sidor Kot delegowany przedstawiciel społeczności prawosławnej w miejscowości Zamch (gmina Babice) złożył w MWRiOP w Warszawie prośbę o pozwolenie na otwarcie cerkwi w miejscowości Zamch²⁷⁹⁸.

22 lutego 1919 roku została wyświęcona cerkiew w miejscowości Zamch²⁷⁹⁹.

28 czerwca 1936 roku kościół konsekrował sufragan lubelski Adolf Józef Jełowicki²⁸⁰⁰.

Tabela 801 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Zamch

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Eugeniusz Szpyra, 1910-1999	-luty 1956-; proboszcz
Tomasz Jan Duda, 1935-2005	proboszcz
Henryk Jerzy Pokora, 1956-	20.06.2007-2022-; proboszcz

Organisanci:

- Bolesław Cichocki²⁸⁰¹ (1929-).

12.20. Zamczysko (RG), klasztor

Miejscowość nie istnieje. Teren objęty klasztorem leży w granicach Suśca.

2 czerwca 1732 roku wizytację klasztoru zwanego Zamczysko leżącego nad Tanwią, przeprowadził biskup chełmski Felicjan Filip Wołodkowicz. Wówczas cerkiew nie posiadała żadnych funduszy. Na dwóch kopułach były umieszczone żelazne krzyże. Na dzwonnicy był cztery dzwony a przy elewacji były 3 dzwony²⁸⁰².

10 stycznia 1733 roku wojewoda smoleński Michał Zamoyski utworzył fundusz dla klasztoru bazylianów²⁸⁰³.

Biskup wizytował cerkiew w 1738 roku a także w 1739 roku. W 1739 roku bazylianie mieli m.in. konie (3 szt.), parę wołów, krowy (4 szt.), drobne bydło (15 szt.), ule (5 szt.)²⁸⁰⁴.

W 1739 roku w klasztorze przebywali zakonnicy:

- ks. Józef Lewkowicz, hegumen,

²⁷⁹⁸ AAN MWRiOP, sygn. 2/14/0/5/612, k. 486.

²⁷⁹⁹ AAN MWRiOP, sygn. 2/14/0/5/872, k. 491.

²⁸⁰⁰ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1936, Nr 8, s. 266.

²⁸⁰¹ Głos Lubelski 1929, Nr 186, s. 4.

²⁸⁰² APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/100, k. 82-91.

²⁸⁰³ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/100, k. 82-91.

²⁸⁰⁴ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/100, k. 82-91.

- ks. Sofroniusz Lewkowicz,
- ks. Justyn Maksymowicz,
- ks. Manczy Lisowski.

12.21. Zamczysko (RL)

Miejscowość nie istnieje. Teren objęty klasztorem leży w granicach Suśca.

Patrz hasło: Susiec.

12.22. Zamłynie (PR)

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca 1919 roku majątek cerkwi **Tyszowce, Zamłynie i Dębiny** został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu²⁸⁰⁵.

17 czerwca 1938 roku cerkiew rozebrano²⁸⁰⁶.

12.23. Zamłynie (RG), św. Mikołaja, św. Nikity Męczennika /św. Nicety/

Gmina Tyszowce, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- tyszowiecki diecezji chełmskiej (-1696-1875).

Określana, jako cerkiew tyszowiecka zamłyńska.

Cerkiew pod wezwaniem św. Mikołaja (-1616-)²⁸⁰⁷.

26 października 1760 roku parafialna cerkiew św. Nicety Męczennika (dekanatu tyszowieckiego) leżąca w dobrach starostwa tyszowieckiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość: Zamłynie. Do spowiedzi przystępowało około 100 osób²⁸⁰⁸.

Cerkiew Zamłynie była cerkwią filialną cerkwi Tyszowce (-1847-1875).

Tabela 802 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej cerkwi Zamłynie

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Stefan	-1616-; proboszcz
Mikołaj Sarabkiewicz	-26.10.1670-; administrator a paroch parafii Dub
Antoni Suplikiewicz	-06.08.1770-; proboszcz

12.24. Zamość (ormiańska świątynia) /Armenica Unita/, Chwalebego Wniebowzięcia Bogarodzicy Maryi Panny

Rejestry poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzone 7 listopada 1673 roku, 31

²⁸⁰⁵ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

²⁸⁰⁶ Siwicki Mikołaj, „Dzieje konfliktów polsko-ukraińskich”, T.1, s. 126.

²⁸⁰⁷ AGAD MK, sygn. 1/4/0/7/47, k. 48.

²⁸⁰⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 406, 407.

stycznia 1675 roku i 13 stycznia 1676 roku notują ormiańską parafię Zamość w dekanacie zamojskim. Wymieniono do opodatkowania dwóch księży²⁸⁰⁹.

Tabela 803 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów ormiańskiej parafii w Zamościu

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Kajetan Kosza	-1767-; proboszcz

12.25. Zamość (PR), Kazańska Matka Boża (parafia)

Cerkiew funkcjonowała w Zamościu (1880-1888) przy 72. Tulskim Pułku Piechoty. Cerkiew posługiwała się własną pieczęcią urzędową z napisem w otoku: „Церкви Казанской Божьей Матери - 72. П. Тулскаво Полка” (na pieczęci nie widniała nazwa miejscowości).

Tabela 804 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej cerkwi Kazańskiej Matki Bożej w Zamościu

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Paweł Murzakiewicz	-1886-; ksiądz

12.26. Zamość (PR), św. Mikołaja Cudotwórcy

Miasto/powiat Zamość, woj. lubelskie.

Dekanat²⁸¹⁰:

- zamojski diecezji chełmsko-warszawskiej (23.05.1875-31.07.1905),
- zamojski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

W dniach 8-9 maja 1906 roku biskup chełmsko-lubelski Eulogiusz przeprowadził wizytację parafii. Biskup przyjechał do cerkwi św. Mikołaja w Zamościu od strony Horyszowa Ruskiego. Dowódca 10. Pułku Kozaków Dońskich stacjonującego w Zamościu wysłał po biskupa do Horyszowa Ruskiego karetę wraz z konnym pocztom. Żołnierze stali szpalerami wzdłuż ulic poczawszy od Nowego Miasta. Przejazdowi biskupa towarzyszył śpiew zgromadzonego ludu. 9 maja na uroczystą mszę św. przybyli wierni z następujących parafii: Cześniaki, Horyszów Polski, Kosobudy, Sitno, Suchowola, Szewnia, Złojec²⁸¹¹.

10 maja 1906 roku biskup odwiedził grób ks. Antoniego Gackiewicza oraz zwiedził Progimnazjum w Zamościu i wyjechał karetą do Chełma w towarzystwie konnego pocztu kozaków do pierwszego postoju tj. do Izbicy²⁸¹².

20 października 1918 roku odbyła się uroczystość rekonyliacji kościoła pobazylińskiego w Zamościu²⁸¹³.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi

²⁸⁰⁹ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 189, 190, 242, 267.

²⁸¹⁰ PKLG 1879, s. 80, 81; PKLG 1909, s. 170; PKLG 1910, s. 174; PKLG 1911, s. 180; PKLG 1912, s. 184.

²⁸¹¹ CCZ 1906, Nr 13, s. 447-453.

²⁸¹² CCZ 1906, Nr 13, s. 447-453.

²⁸¹³ KPZA 1918, Nr 20, s. 15.

się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Zamość (miasto Zamość) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu²⁸¹⁴.

Tabela 805 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii św. Mikołaja w Zamościu

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Antoni Reszetyłowicz, 1846-	-1878-22.01.1896; proboszcz
Piotr Kozłowski, 1836-1910	21.01.1896-ok. 04.04.1896; tymczasowy administrator, pomocnik proboszcza
Grzegorz <i>Mozołowski</i>	ok. 14.04.1896-ok. 24.05.1898; proboszcz
Aleksy Jakuta	ok. 31.05.1898-ok. 15.08.1898; tymczasowy administrator; pomocnik proboszcza
Emilian Bekarewicz	ok. 17.08.1898-ok. 08.07.1906; proboszcz
Piotr Hapanowicz	ok. 20.07.1906-1912-; proboszcz

Psalmiści (biogramy w GSB):

- Cyryl Bielecki (-1903-).

12.27. Zamość (PR), Zbawienia /Спасение/

Miasto/powiat Zamość, woj. lubelskie.

Dekanat:

- (...) archidiecezji warszawskiej i nowogiejorgijewskiej (-1869-23.05.1875),
- () diecezji chełmsko-warszawskiej (23.05.1875-31.07.1905; wymieniana poza dekanatami).
- () diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

Cerkiew „Cudownego obrazu” /Нерукотворного образа/ była zaliczana do starożytnych /древле/ cerkwi (-1879-)²⁸¹⁵.

Starostą cerkwi był Antoni Małkiewicz (-1906-)²⁸¹⁶.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Zamość (miasto Zamość) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu²⁸¹⁷.

Tabela 806 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Zbawienia w Zamościu

²⁸¹⁴ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

²⁸¹⁵ PKLG 1879, s. 79.

²⁸¹⁶ APZ APP Zamość (Zbawienia), sygn. 88/752/0/-/27, k. 23/5.

²⁸¹⁷ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Mikołaj Straszkwicz, 1814-1892	-1869-11.07.1892; proboszcz
Antoni Gackiewicz	ok. 03.08.1892-24.03.1906; proboszcz
Emilian Bekarewicz	ok. 06.04.1906-1912-; proboszcz

Psalmiści (biogramy w GSB):

- Włodzimierz Mitrocki (-1906-).

12.28. Zamość /Nowe Miasto/ (RG), Wniebowzięcia NMP/Wniebowzięcia Pańskiego

Miasto/powiat Zamość, woj. lubelskie.

Dekanat²⁸¹⁸:

- zamojski diecezji chełmskiej (-07.10.1732-)

7 października 1732 roku cerkiew przedmiejską Wniebowzięcia Pańskiego w Zamościu wizytował biskup chełmski i bełski Felicjan Filip Wołodkowicz. Kolatorami cerkwi byli: wojewoda smoleński Michał Zamoyski, ordynat Tomasz Zamoyski. Dach cerkwi należało wyremontować. Obraz Wniebowzięcia Pańskiego był ozdobiony srebrną sukienką a obraz Najświętszej Matki Boskiej Chełmskiej sukienką „pstrożłotą”. W cerkwi było wiele ksiąg, w szczególności ewangelia drukowana, ewangelia staroświecka – pisana, apostoł, trebnik (wileński, kijowski), psalterz²⁸¹⁹. Podczas wizytacji parochem przedmiejskim zamojskim był Polikarp Białowolski, mający 64 lat²⁸²⁰.

W 1732 roku cerkiew posiadała szpital, graniczący z cmentarzem (przy którym był ogród cerkiewny), gruntem Dybzy i gruntem parocha²⁸²¹.

Tabela 807 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów greckokatolickiej parafii Zamość

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Łukasz Leontowicz	
Polikarp Białowolski, 1668-	-07.10.1732-20.04.1740
Teodor Jagielski	20.04.1740-

12.29. Zamość (RG), -1875, św. Mikołaja Mireńskiego Cudotwórcy

Miasto/powiat Zamość, woj. lubelskie.

Dekanat²⁸²²:

- zamojski diecezji chełmskiej (-1753-1875).

Cerkiew filialna:

- Łabuńki (-1842-1875). Patrz hasło: Łabuńki.

Kaplica:

²⁸¹⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/100, k. 63-65.

²⁸¹⁹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/100, k. 63-65.

²⁸²⁰ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/100, k. 63-65.

²⁸²¹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/100, k. 63-65.

²⁸²² Rocznik RWCh 1847, s. 302; APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/100, k. 88-91.

- Majdan (-1847-).

19 stycznia **1589** roku Jan Zamojski zezwolił na wybudowanie greckokatolickiej cerkwi w murach miasta Zamościa²⁸²³.

Drewniana (kamienna²⁸²⁴) cerkiew została wybudowana w latach **1589-1604**.

Murowana cerkiew została wybudowana w latach **1618-1631**.

Parafią administrowali bazylianie (-1589-1863-).

6 października **1732** roku biskup chełmski Felicjan Feliks Wołodkowicz wizytował bractwo młodsze pod tytułem Protekcji Matki Najświętszej działające przy cerkwi św. Mikołaja w Zamościu. W cerkwi był ołtarz bractwa²⁸²⁵.

8 października **1732** roku parafię wizytował biskup chełmski Felicjan Feliks Wołodkowicz. Cerkiew była murowana i wymagała wielkiego remontu. Ołtarz wielki snycerskiej roboty. Na dzwonnicy było pięć dzwonów, w tym jeden zwany sygnaturką a na ścianie cerkwi były cztery dzwonki, w tym jeden zepsuty²⁸²⁶.

Kolatorami cerkwi byli: wojewoda smoleński Michał Zamojski, ordynat Tomasz Zamojski (-08.10.1732-)²⁸²⁷

Kolatorem cerkwi był rząd (-**1842**-)²⁸²⁸.

W **1853** roku w greckokatolickiej parafii Zamość (dekanat zamojski) chowano zmarłych obojga wyznań na cmentarzu „w polu”²⁸²⁹. Natomiast w Łabuńkach (cerkiew filialna) chowano zmarłych przy cerkwi²⁸³⁰.

Tabela 808 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów greckokatolickiej parafii Zamość

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Billewicz	-1826-ok. 13.10.1829; proboszcz
Samuel Gromowicz	ok. 17.10.1829-ok. 21.09.1830; proboszcz
Jozafat Bajkiewicz	ok. 05.10.1830-ok. 28.08.1833; administrator
Nikanor Krajewski	ok. 28.08.1833-ok. 18.11.1834; proboszcz
Samuel Gromowicz	ok. 22.11.1834-31.12.1835; administrator 01.01.1836-ok. 08.08.1839; proboszcz
Jozafat Bajkiewicz	ok. 11.08.1839-; proboszcz
Izydor Bandarewicz, bazylianin	-1843-; proboszcz
	-1847-; administracja
Pelagiusz Rzewuski, 1809-	-1855-1857-; administrator

Diak:

- Józef Łapiński²⁸³¹ (-30.08.1865-).

²⁸²³ CCZ 1906, Nr 13, s. 463-469.

²⁸²⁴ CCZ 1906, Nr 13, s. 463-469.

²⁸²⁵ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/100, k. 97-98.

²⁸²⁶ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/100, k. 88-91.

²⁸²⁷ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/100, k. 88-91.

²⁸²⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 505, 506.

²⁸²⁹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/9.3/245, k. 20, 21.

²⁸³⁰ APL ChKG, sygn. 35/95/0/9.3/245, k. 20, 21.

²⁸³¹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1184, k. 16.

12.30. Zamość (RL), kościół rektoralny św. Katarzyny

Miasto/powiat Zamość, woj. lubelskie.

Dekanat:

- zamojski diecezji zamojsko-lubaczowskiej (-2018-2025-).

Kościół został wybudowany w 1674 roku z fundacji m.in. Marcina Zamoyskiego i Hieronima Żaboklickiego²⁸³².

Przy kościele funkcjonował zakon oo. reformatów (1674-1864)²⁸³³.

W 1772 roku kościół (św. Katarzyny) był drewniany, pod patronatem szlacheckim (woj. ruskie)²⁸³⁴.

Poświęcony w 1927 roku²⁸³⁵.

Kościół był kościołem filialnym parafii Zmartwychwstania Pańskiego i św. Tomasza w Zamościu (-1772-1967-)²⁸³⁶.

Tabela 809 – Chronologiczny wykaz rektorów kościoła św. Katarzyny w Zamościu

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Kazimierz Czekański, 1891-	sierpień 1922-listopad 1922-
Karol Mareś, 1894-	1925-; rektor
Henryk Cybulski, 1892-	1926-1930-; rektor
Feliks Bytomski, 1884-	-1936; rektor
Wacław Staniszewski, -1979	1936-1938; rektor
Aleksander Furmanik, 1916-2005	1948-1951; rektor
Adolf Burlewicz, 1900-1954	1952-17.11.1954; rektor
Mieczysław Michalski, 1911-1989	1948-1989; rektor
Jan Zdzisław Ciżmiński, 1944-	10.11.1989-20.08.2014; rektor
Marek Dobosz,	20.08.2014-; rektor

12.31. Zamość (RL), kościół rektoralny św. Mikołaja /S. Nicolai EC/

Miasto/powiat Zamość, woj. lubelskie.

Dekanat:

- zamojski diecezji zamojsko-lubaczowskiej (-2018-2025-).

Kościół, przy ulicy Bazyliańskiej, to dawna cerkiew greckokatolicka administrowana przez oo. bazylianów.

Cerkiew została wybudowana w 1589 roku przez kupców greckich²⁸³⁷.

Przy kościele funkcjonował zakon oo. bazylianów (1706-1864) a funkcjonuje

²⁸³² Spis DL 1939, s. 233.

²⁸³³ Spis DL 1939, s. 233.

²⁸³⁴ Litak KŁR, s. 3161-366.

²⁸³⁵ Spis DL 1939, s. 233.

²⁸³⁶ Spis DL 1919, s. 58; Spis DL 1929, s. 101; Spis DL 1939, s. 223; Spis DL 1966, s. 206, 207.

²⁸³⁷ Spis DL 1939, s. 222; KPZA 1918, Nr 20, s. 15.

zgrupowanie oo. redemptorystów (04.07.1934-2018-; z przerwą w latach 1943-1944)²⁸³⁸.

Na mocy decyzji generał-gubernatora lubelskiego z 6 sierpnia 1918 roku 27 sierpnia 1918 roku nieruchomość dawnego kościoła bazylińskiego została przekazana stronie kościelnej. W pracach komisji zdawczo-odbiorczej uczestniczyli ze strony rządowej kapelan wojskowy ks. Józef Pawełczak a ze strony biskupa lubelskiego ks. Stefan Jerin a ze strony miasta ławnik Jan Gruszecki²⁸³⁹.

20 października 1918 roku odbyła się uroczystość rekoncylacji kościoła pobazylińskiego w Zamościu²⁸⁴⁰.

Kościół był kościołem filialnym parafii Zmartwychwstania Pańskiego i św. Tomasza w Zamościu (-1921-1967-)²⁸⁴¹.

Tabela 810 – Chronologiczny wykaz rektorów kościoła św. Mikołaja w Zamościu

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Wacław Kowalski, 1900-	1929-1930-; rektor
Józef Sochacki, 1900-	1938-; rektor

12.32. Zamość (RL), Matki Bożej Królowej Polski, diecezja zamojsko-lubaczowska

Miasto/powiat Zamość, woj. lubelskie.

Dekanat:

- nowozamojski diecezji lubelskiej (08.12.1983-),
- zamojski diecezji zamojsko-lubaczowskiej (-2019-2025-).

Biskup lubelski Bolesław Pylak ustanowił 16 lipca 1982 roku ośrodek duszpasterski w Zamościu, kierowany przez ks. Janusza Romańczuka.

Parafia została erygowana 8 grudnia 1983 roku przez biskupa lubelskiego Bolesława Pylaka. Obszar parafii został wycięty z obszarów parafii kolegiackiej oraz św. Mikołaja i św. Krzyża..

Tabela 811 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Matki Bożej Królowej Polski w Zamościu

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Janusz Romańczuk, 1942-	16.07.1982-07.12.1983; kierownik ośrodka 08.12.1983-16.08.2013; proboszcz
Tadeusz Czuk, 1963-	17.08.2013-16.08.2018; proboszcz

12.33. Zamość (RL), 22.08.1994-, Miłosierdzia Bożego, diecezja zamojsko-lubaczowska

Miasto/powiat Zamość, woj. lubelskie.

²⁸³⁸ Spis DL 1939, s. 222.

²⁸³⁹ KPZA 1918, Nr 13, s. 12.

²⁸⁴⁰ KPZA 1918, Nr 20, s. 15.

²⁸⁴¹ Spis DL 1919, s. 58; Spis DL 1922, s. 81; Spis DL 1929, s. 101; Spis DL 1939, s. 222; Spis DL 1966, s. 206, 207.

Dekanat:

- zamojski diecezji zamojsko-lubaczowskiej (22.08.1994-2025-).

Parafię erygował, **22 sierpnia 1994** roku, biskup zamojsko-lubaczowski Jan Śrutwa.

Tabela 812 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Miłosierdzia Bożego w Zamościu

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Andrzej Chmaj, 1957-	22.08.1994-2024-; proboszcz

12.34. Zamość (RL), 22.12.1994-, św. Brata Alberta, diecezja zamojsko-lubaczowska

Miasto/powiat Zamość, woj. lubelskie.

Dekanat:

- zamojski diecezji zamojsko-lubaczowskiej (22.12.1994-2025-).

Parafię erygował, **22 grudnia 1994** roku, biskup zamojsko-lubaczowski Jan Śrutwa.

Tabela 813 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii św. Brata Alberta w Zamościu

Imię/imiona i nazwisko	Okres pracy, inne informacje
Jan Borowski, 1951-2017	22.12.1994-16.01.2016; proboszcz
Miłosław Żur, 1971-	2016-20.08.2017; proboszcz
Marek Mazurek, 1980-	07.01.2016-15.02.2016; administrator 20.08.2017-2022-; proboszcz

12.35. Zamość (RL), 30.12.1949-, św. Krzyża /poprzednio Znalezienia Drzewa Krzyża św./, diecezja zamojsko-lubaczowska

Miasto/powiat Zamość, woj. lubelskie.

Dekanat²⁸⁴²:

- zamojski diecezji lubelskiej (-1966-1967-)
- zamojski nowomiejski diecezji lubelskiej (02.05.1978-),
- zamojski diecezji zamojsko-lubaczowskiej (25.03.1992-2025-).

Kościół wybudowany w latach **1938-1946**. Kościół został poświęcony 27 lipca 1946 roku przez ks. Franciszka Zawiszę.

Parafia erygował, **30 grudnia 1949** roku, biskup lubelski Piotr Kałwa. Parafia powstała obszaru parafii kolegiackiej w Zamościu (), Łabunie (), Sitaniec (), Horyszów Polski (część miejscowości Jarosławiec, do szkoły).

W dniach 10-11 czerwca **1961** roku została przeprowadzona wizytacja pasterska.

Budowa kościoła i wieży zakończyła się w 1978 roku. Na wieży kościelnej umieszczono

²⁸⁴² Spis DZL 2010.

trzy dzwony wykonane w **1974** roku przez Jana Felczyńskiego z Przemyśla (w 1974 roku dzwony zostały one poświęcone przez biskupa Piotra Kałwę). 17 września **1979** roku kościół konsekrował biskup lubelski Bolesław Pylak, z nowym wezwaniem św. Krzyża.

Na cmentarzu przykościelnym, tuż przy ulicy, wzniesiono monumenty: grotę objawień Matki Bożej z Lourdes i pomnik Męczeństwa Polaków w II wojnie światowej. Monumenty poświęcił biskup Bolesław Pylak, 16 września 1979 roku).

Tabela 814 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii św. Krzyża w Zamościu

Imię/imiona i nazwisko	Okres pracy, inne informacje
Marian Giermakowski, 1910-1972	30.12.1949-17.11.1972; pierwszy proboszcz
Andrzej Jabłoński, 1919-1994	17.11.1972-1989; proboszcz
Czesław Galek, 1950-	1989-1998; proboszcz
Mariusz Leszczyński, 1957-	13.06.1998-04.11.1999; proboszcz
Stanisław Bachor, 1955-	05.11.1999-2020-; proboszcz

Organiści:

- Jan Glin, 1916-1999. Pochowany na cmentarzu katedralnym w Zamościu²⁸⁴³.

12.36. Zamość (RL), św. Bożej Opatrzności, diecezja zamojsko-lubaczowska

Miasto/powiat Zamość, woj. lubelskie.

Dekanat:

- zamojski diecezji zamojsko-lubaczowskiej (-2018-2025-).

Tabela 815 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii św. Bożej Opatrzności w Zamościu

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji

12.37. Zamość (RL), 12.04.1979-. św. Michała Archaniola, diecezja zamojsko-lubaczowska

Miasto/powiat Zamość, woj. lubelskie.

Kościół został wybudowany w **1905** roku jako cerkiew dla żołnierzy carskich. Wyświęcony w **1918** roku.

Kościół garnizonowy (1918-1948; z przerwą w czasie wojny).

Parafię erygował, **12 kwietnia 1979** roku, biskup lubelski Bolesław Pylak.

Tabela 816 – Chronologiczny wykaz rektorów kościoła

²⁸⁴³ Tablica nagrobna na cmentarzu katedralnym w Zamościu.

Imię/imiona i nazwisko	Okres pracy, inne informacje
Józef Świdziński, 1892-	1920-1938-; rektor, kapelan wojskowy
Eugeniusz Goliński, 1929-2020	06.05.1961-26.10.1979; rektor

Tabela 817 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii św. Michała Archanioła w Zamościu

Imię/imiona i nazwisko	Okres pracy, inne informacje
Eugeniusz Goliński, 1929-2020	26.10.1979-07.11.1996; proboszcz
Eugeniusz Derdziuk, 1956-	24.11.1996-28.06.2005; proboszcz
Waldemar Kostrubiec, 1955-	28.06.2005-22.06.2009; proboszcz
Wiesław Galant, 1964-	22.06.2009-; proboszcz

12.38. Zamość (RL), kolegiata, katedra, Zmartwychwstania Pańskiego i św. Tomasza w Zamościu /Resurrectionis Dni, s. Tomae Ap.; s. Thomas Aplus./, 1600-, diecezja zamojsko-lubaczowska

Miasto/powiat Zamość, woj. lubelskie.

Dekanat²⁸⁴⁴:

- zamojski diecezji chełmskiej (09.07.1604-1717-1772; nowozamojski),
- zamojski diecezji przemyskiej (1772-1785-),
- zamojski diecezji lubelskiej (-1839-1967-),
- zamojski diecezji zamojsko-lubaczowskiej (25.03.1992-2025-).

Kościół filialny:

- Lipsko (-1918-),
- Zamość, św. Mikołaja BM /s. Nicolai CE/. Patrz kościół rektoralny św. Mikołaja w Zamościu (-1921-1930-).
- Zamość, św. Katarzyny PM /s. Catharinae VM/. Patrz kościół rektoralny św. Katarzyny w Zamościu (-1772-1930-).
- Zamość, św. Mikołaja/św. Michała Archanioła, garnizonowy (-1925-1938-). Patrz parafia św. Michała Archanioła w Zamościu.

Kaplica:

- Zamość, cmentarz (-1921-1938-),
- Zamość, Nowa Osada, kaplica przy budowie nowego kościoła (-1938-).
- Zamość, szpital (-1967-),
- Zamość, siostr franciszkanek misjonarek Maryi (-1967-2021-).
- Mokre (-1930-).

Z fundacji Jana Zamojskiego, w latach **1588-1600**, wzniesiono kościół /kolegiatę/, według projektu włoskiego architekta Bernardo Morando.

Rejestr poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzony 7 listopada **1673** roku wymienia kościoły w Zamościu w dekanacie zamojskim. Wymieniono do opodatkowania m.in. infułata, dwóch kapelanów, mansjonarza, organistę, rektora szkoły, kantora, dzwonnika²⁸⁴⁵.

²⁸⁴⁴, Spis DL 1840, s. 95; Spis DL 1864, s. 14; Spis DL 1870, s. 56; Spis DL 1919, s. 58; Spis DL 1922, s. 81; Spis DL 1929, s. 101; Spis DL 1930, s. 103; Spis DL 1939, s. 222; Spis DL 1966, s. 206, 207; Concilia Poloniae T.9, s. 9-20, 23-38, 66-78, 83-130, 133-178, 214-292.

²⁸⁴⁵ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 189, 190.

Rejestry poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzon2 31 stycznia **1675** roku i 13 stycznia **1676** roku parafię Zamość w dekanacie zamojskim. Wymieniono m.in. dziekana infułata, wicedziekana, kustosa, scholastyka, 8 kanoników, prepozyta kaplicy św. Mikołaja, 3 kapelanów bractw (rózańcowego, literackiego, akademii), 3 wikariuszy, 4 mansjonarzy, organistę, kantora, dzwonnika, rektora szkoły²⁸⁴⁶.

W **1675** roku Jan Konstanty Woźuczynski zapisał na dobrach Woźuczyn 500 złp z procentem „po 5 od sta” dla wikariuszy kolegiaty zamojskiej. Na podstawie umowy pomiędzy wierzycielami z 24 listopada 1824 roku zapis został potwierdzony²⁸⁴⁷.

W **1657** roku, w okresie wojny polsko-szwedzkiej, wydano za zgodą papieża srebra z kaplicy Akademii Zamojskiej na żołd polskiego wojska²⁸⁴⁸.

2 maja **1725** roku Marianna Głogowska zapisała 1000 złp z procentem „osiem od sta” na dobrach Woźuczyn dla seniora kolegiaty zamojskiej (na mocy skryptu ręcznego wpisany do ksiąg grodzkich bełskich). Zapis potwierdziła 6 maja **1726** roku²⁸⁴⁹.

W **1785** roku parafia Zamość leżała w dekanacie zamojskim diecezji przemyskiej oraz obejmowała miejscowości Białowola, Janowice, Jatutów Panieński, Kalinowice, Lipsko, Mokre, Pniówek, Podłopole, Topornica, *Wola Lipska*, *Wólka /Wólka Panieńska/*, Zamość, Zarzecze, Żdanów i liczyła 4806 parafian²⁸⁵⁰.

2 lipca **1826** roku na dobrach Woźuczyn była zapisana dla wikariuszy zamojskich kwota 500 złp z 5% a dla kolegiaty zamojskiej 1000 złp z 5% (chodzi o kwotę z 1675 roku)²⁸⁵¹.

W **1908** roku kościół został gruntownie odnowiony²⁸⁵².

W dniach 14-16 czerwca **1919** roku została przeprowadzona wizytacja biskupia parafii²⁸⁵³.

W lipcu **1919** roku Kuria Diecezjalna Lubelska poleciła proboszczowi parafii Zamość do zarządzania filią w Lipsku, po rezygnacji księdza rezydenta²⁸⁵⁴.

W odpust Narodzenia NMP w Zamościu w **1926** roku zgromadziło się 15 tysięcy ludzi. Sumę celebrował infułat ks. Wincenty Hartman a słowo boże wygłosili ks. Leon Chróścicki i ks. Kalist Zbieć²⁸⁵⁵.

22 października **1930** roku biskup lubelski Marian Leon Fulman uczestniczył w dekanalnej konferencji²⁸⁵⁶.

W **1933** roku w Zamościu powstało Katolickie Stowarzyszenie Polek²⁸⁵⁷.

8 października 1933 roku odbył się pierwszy zjazd zelatorów i zelatorek UZR powiatu zamojskiego, w którym uczestniczyło około 2000 osób. Zjazd rozpoczął się nabożeństwem celebrowanym przez ks. infułata Wincentego Hartmana. Kazanie wygłosił bernardyn z Radeczniczy o. Konstancjusz. Referaty wygłosili: ks. doktor Piotr Kwoczyński (proboszcz parafii Horyszów Polski), ks. Edward Niećko i ks. Aleksander Chawryluk (wikariusz parafii Zamość)²⁸⁵⁸.

²⁸⁴⁶ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 242, 243, 267.

²⁸⁴⁷ APL TKZ Lublin, sygn. 35/650/0/1/313, k. 2, 3.

²⁸⁴⁸ Szaflik Józef Ryszard, „Wieś lubelska w połowie XVII wieku”, s. 79.

²⁸⁴⁹ APL TKZ Lublin, sygn. 35/650/0/1/313, k. 3.

²⁸⁵⁰ Kramarz Rozmieszczenie, s. 447-478.

²⁸⁵¹ APL TKZ Lublin, sygn. 35/650/0/1/313, k. 40-62, 96.

²⁸⁵² Spis DL 1939, s. 222.

²⁸⁵³ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1919, Nr 8, s. 236.

²⁸⁵⁴ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1919, Nr 8, s. 255.

²⁸⁵⁵ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1926, Nr 7, s. 222.

²⁸⁵⁶ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1930, Nr 9, s. 305, 306.

²⁸⁵⁷ Ogniwo AKDL 1934, Nr 1, s. 16.

²⁸⁵⁸ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1933, Nr 8, s. 296.

Odcisk 36 – Rok 1934, 5 lipca. Odcisk pieczęci Urzędnika Urzędu Stanu Cywilnego Parafii r.l. w Zamościu.

1 czerwca **2010** roku rozpoczął się remont konserwatorski i rekonstrukcja bryły katedry, który trwał do **2013** roku. Prace były sfinansowane głównie ze środków Unii Europejskiej (70 %). Następnie podjęto się remontu wieży katedralnej oraz budynków Infułatki i Wikarówki.

Zdjęcie 46 – Rok 2012, 7 sierpnia. Grobowiec księży. Foto Henryk Kulik.

W krypcie katedry pochowani są:

- biskup chełmski Jerzy Zamoyski (1621).
- ks. Mikołaj Kiślicki (1620),
- ks. Wawrzyniec Starnigiel (1639),

Tabela 818 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii kolegiackiej/katedralnej Zamość

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Stanisław Krasowski	-1595-1596-; proboszcz
Mikołaj Kiślicki, -1620	-1604-1620; proboszcz (I infulat)
Wawrzyniec Starnigiel, 1571-1639	1621-1639; proboszcz (II infulat)
Jakub Skwarski, -1662	1639-01.02.1662, proboszcz (III infulat)
Andrzej Kłopotcki, 1667	1662-08.08.1667, proboszcz (IV infulat)
Jan Unikowski, -1695	1667-16.11.1695, proboszcz (V infulat)
Andrzej Abrek, -1700	1695-29.06.1700, proboszcz (VI infulat)
Jan Dłużewski, 1658-1720	1700-1707, proboszcz (VII infulat, chełmski biskup pomocniczy)
Józef Skocki, -1723	-1717-; (IX infulat)
Mikołaj Jerzy Rządkowski	-05.07.1717-; proboszcz
Maciej Jan Pawłowicz, 1664-1749	-05.06.1749, proboszcz (XII infulat)
	(XIII infulat)
Antoni Aleksander Ulidowicz, 1785(1782)-1858	1829-05.12.1858; proboszcz (XIX infulat)
Walenty Baranowski, 1805-1879	1858-1871; prepozyt (XX infulat, biskup lubelski)
Andrzej Karnicki, 1813-1895	1875-1891; proboszcz (XXI infulat)
Tomasz Józef Petrykowski, 1824-1907	1891-21.01.1907; proboszcz (XXII infulat)
Władysław Szymoński, 1840-1915	1907-25.07.1915; proboszcz (XXIII infulat)
Jan Jędrzejewski, 1874-1945	26.07.1915-lipiec 1919; administrator (vacat na st. proboszcza)
Wincenty Hartman, 1862-1947	lipiec 1919-25.03.1947; proboszcz (XXIV infulat)
Franciszek Zawisza, 1905-1976	lipiec 1945-marzec 1947; tymczasowy administrator marzec 1947-1967-; proboszcz
Kazimierz Jacek Żórawski, 1926-2007	1976-1994; proboszcz (XXIX infulat)
Czesław Grzyb	1994-2010; proboszcz
Adam Krzysztof Firoz, 1958-	25.09.2010-04.04.2018; proboszcz
Robert Zbigniew Strus, 1976-	04.04.2022-; proboszcz

Tabela 819 – Chronologiczny wykaz infulatów Kolegiaty Zamojskiej

Kolejność	Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
I	Mikołaj Kiślicki, -1620	-1604-1620
II	Wawrzyniec Starnigiel, ok. 1571-1639	1621-1639
III	Jakub Skwarski, -1662	1639-01.02.1662
IV	Andrzej Kłopotcki, 1667	1662-08.08.1667

Kolejność	Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
V	Jan Unikowski, -1695	1667-16.11.1695
VI	Andrzej Abrek, -1700	1695-29.06.1700
VII	Jan Dłużewski, 1658-1720	1700-1707
VIII	Wawrzyniec Sikorski, -1715	1708-04.01.1715
IX	Józef Skocki, -1723	1715-25.09.1723
X	Tomasz Franciszek Ormiński, -1735	1723-20.05.1735
XI	Jakub Paschalis Arakielowicz, -1739	1735-17.09.1739
XII	Maciej Jan Pawołowicz, 1664-1749	1739-05.06.1749
XIII	Jan Aleksander Trembiński, -1796	1749-19.12.1796
XIV	Jan Baptysta Lubański, -1806	1796-1806
XV		
XVI	Onufry Skotnicki, -1812	-1810-13.04.1812
XVII	Józef Szczepan Koźmian, 1773-1831	-11.07.1814-1823
XVIII		
XIX	Aleksander Ulidowicz, 1785(1782)-1858	1829-1848-
XX		
XXI	Andrzej Karnicki, 1813-1895	
XXII	Tomasz Józef Petrykowski, 1824-1907	1891-21.01.1907
XXIII	Władysław Szymoński, 1840-1915	1907-25.07.1915
XXIV	Wincenty Hartman, 1862-1947	maj 1919 (15.06.1919/instalacja)- 25.03.1947
XXV	Walenty Goliński, 1865-1948	1947-26.03.1948
XXVI		
XXVII	Józef Dąbrowski, 1888-1976	1952-21.04.1976
XXVIII		
XXIX	Kazimierz Jacek Żórawski, 1926-2007	1988-2001

Kościołni:

- Dębicki Augustyn (-1827-),
- Drabik Ludwik (-1893-).

Organisci (biogramy w GSB):

- Szymański Kasper, ok. 1805-; organista (-1847-)²⁸⁵⁹,
- Wysocki Feliks (-1864-),
- Ogórkiewicz Aleksander (późniejszy ksiądz, patrz: „Ogólny wykaz księży ...”),
- Nowakowski Antoni, ok. 1862-; organista (-1893-; kolegiata)²⁸⁶⁰,
- Anusiewicz Antoni, ok. 1877-; organista (-1907-),
- Grossman Mieczysław.

12.39. Zamość (RL), Zwiastowania Najświętszej Maryi Panny, diecezja zamojsko-lubaczowska

²⁸⁵⁹ APZ APR Zamość, sygn. 88/647/0/2.4/108, k. 60/27.

²⁸⁶⁰ APZ APR Zamość, sygn. 88/647/0/-/22, k. 97/7.

Miasto/powiat Zamość, woj. lubelskie.

Dekanat:

- zamojski diecezji zamojsko-lubaczowskiej (-2019-2025-).

24 czerwca **1826** roku na dobrach Wożuczyn była zapisana kwota 20000 złp z 5% dla franciszkanów zamojskich (wcześniej zamojskich a późniejszych warszawskich). Kwota ta była zapisana już w **1746** roku a oblatowana w **1761** roku w aktach grodzkich grabowieckich²⁸⁶¹.

Skarb Państwa przekazał w **1921** roku Sejmikowi Zamojskiemu budynek kościoła pofranciszkańskiego w Zamościu (o wartości kilkudziesięciu milionów złotych). Sejmik zobowiązał się, przy zachowaniu pierwotnej architektury, wykorzystać budynek na cele użyteczności publicznej, w szczególności na dom ludowy, czytelnię publiczną, uniwersytet ludowy, muzeum powiatowe, teatr, instytucją kulturalno-oświatowo-społeczną²⁸⁶².

W sierpniu **1922** roku władze powiatu zamojskiego postanowiły rozpocząć przebudowę gmachu pofranciszkańskiego na teatr, dom ludowy, itp. Powołano w tym celu Komitet Budowy Teatru²⁸⁶³.

Tabela 820 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Zwiastowania NMP w Zamościu

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Bruno Antoni Kalinowski	-12.08.2012; proboszcz
Andrzej Zalewski	12.08.2012-; proboszcz

12.40. Zamszany (RG)

Współcześnie wieś, rejon ratneński, obwód wołyński, Ukraina.

Wcześniej:

- starostwo ratneńskie, ziemia chełmska, woj. ruskie (-1791-1792-)²⁸⁶⁴.

Kolatorem cerkwi była Tekla Sosnowska (-1791-1792-)²⁸⁶⁵.

Tabela 821 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów greckokatolickiej parafii Zamszany

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Bazyli Paszkowski	-1791-1792-; proboszcz

12.41. Zapalów (PR), świętych Kosmy i Damiana

Gmina Wiązownica, pow. jarosławski, woj. podkarpackie

²⁸⁶¹ APL TKZ Lublin, sygn. 35/650/0/1/313, k. 40-62, 97.

²⁸⁶² ZZam 1921, Nr 14 s. 4, 14, 15.

²⁸⁶³ Głos Lubelski 1922, Nr 231, s. 6.

²⁸⁶⁴ APL Komisje CWZCh, sygn. 35/18/0/-/4, k. 119.

²⁸⁶⁵ APL Komisje CWZCh, sygn. 35/18/0/-/4, k. 119.

Dekanat:

- przemyski diecezji przemysko-gorlickiej Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego

Tabela 822 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Zapałów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji

12.42. Zapałów (RG), -1945, świętych Kosmy i Damiana

Gmina Wiązownica, pow. jarosławski, woj. podkarpackie.

Wcześniej:

- pow. bełski, woj. bełskie, Polska (-1675-1713-)²⁸⁶⁶.

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z 1675 roku notuje popa we wsi Zapałów²⁸⁶⁷.

Tabela 823 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Zapałów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
<i>Tadeusz Witoszyński</i>	1797-1800; proboszcz
Jan Suchy, 1850-przed 1920	1897-1910; proboszcz

12.43. Zapole (RG)

Współcześnie wieś, rejon lubomelski, obwód wołyński, Ukraina.

Dekanat;

- lubomelski diecezji chełmskiej (-1696-1759-).

7 sierpnia 1759 roku cerkiew św. Mikołaja leżąca w dobrach starostwa lubomelskiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała: Zapole²⁸⁶⁸.

Tabela 824 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów greckokatolickiej parafii Zapole

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Piotr Skibicki, 1729-	20.09.1754-1759-; paroch

²⁸⁶⁶ Bondyra Własność, s. 205.

²⁸⁶⁷ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 810.

²⁸⁶⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 121, 122.

12.44. Zarszyn (RL), św. Marcina i Matki Bożej Szkaplerznej, archidiecezja przemyska

Gmina Zarszyn, pow. sanocki, woj. podkarpackie.

Dekanat:

- (...) archidiecezji lwowskiej (-1929-),
- jaćmierski archidiecezji przemyskiej (-2019-2025-).

Fundatorem i kolatorem kościoła w Zarszynie był Jan Wiktor (ur. 1812, zm. 1877)²⁸⁶⁹.
W kościele znajduje się epitafium Jan Wiktora.

Tabela 825 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Zarszyn

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Wojciech Jerzy Moruński, 1751-1803	1780-1789; proboszcz
Władysław Winiarz, 1912-1962	1951-1962; proboszcz

12.45. Zarzecz (RL), Najświętszego Serca Pana Jezusa

Zarzecz Łukowski, gmina Łuków, pow. łukowski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- łukowski diecezji podlaskiej (-1936-),
- łukowski diecezji siedleckiej (-2025-).

Tabela 826 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Zarzecz

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Bolesław Krępla, 1907-1995	01.02.1935-1946; administrator
Kazimierz Momont	-2024-; proboszcz

12.46. Zasmyki (RL)

Współcześnie: rejon kowelski, obwód lwowski, Ukraina.

²⁸⁶⁹ Epitafium w kościele w Zarszynie; Tablica nagrobna na cmentarzu parafialnym w Zarszynie.

Odcisk 37 – Rok 1934, 7 lutego. Odcisk pieczęci urzędowej parafii Zasmyki (ze zbiorów Andrzeja Karczmarczuka).

Tabela 827 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Zasmyki

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Kazimierz Mackiewicz	-07.02.1934-; proboszcz

12.47. Zawadki (PR)

Gmina Jarczów, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiwnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca 1919 roku majątek cerkwi Zawadki (gmina Jarczów, pow. tomaszowski) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu²⁸⁷⁰.

12.48. Zawalów (PR), Opieki Matki Bożej, /Свято Покровская Богородицы/

Gmina Miączyn, pow. zamojski, woj. lubelskie.

Dekanat²⁸⁷¹:

- zamojski diecezji chełmsko-warszawskiej (23.05.1875-31.12.1879),
- 2-gi hrubieszowski diecezji warszawsko-chełmskiej (01.01.1880-31.07.1905),
- 2-gi hrubieszowski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

Rejestry poborowe powiatu grabowieckiego z lat: **1573, 1575, 1577, 1578, 1579, 1580** wymieniając cerkiew we wsi Zawalów²⁸⁷².

²⁸⁷⁰ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

²⁸⁷¹ PKLG 1885, s. 75; PKLG 1887, s. 79; PKLG 1892, s. 228; PKLG 1898, s. 225, 226; PKLG 1899, s. 204; PKLG 1900, s. 206; PKLG 1901, s. 208; PKLG 1902, s. 268; PKLG 1903, s. 228; PKLG 1904, s. 276; PKLG 1905, s. 255; PKLG 1906, s. 178; PKLG 1907, s. 143; PKLG 1908, s. 142; PKLG 1909, s. 149; PKLG 1910, s. 153; PKLG 1911, s. 160; PKLG 1912, s. 163;

²⁸⁷² AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/34, k. 854-862; AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/36, k. 325-333, 481-489, 623-632, 688-

Cerkiew w Zawalowie była filialną cerkwią parafii Miączyn (1875-1915-)²⁸⁷³.

W 1877 roku w środku wsi została wybudowana nowa drewniana cerkiew prawosławna. Cerkiew posiadała dwie kopuły i dwa dzwony²⁸⁷⁴.

W 1880 roku cerkiew posiadała ziemię o powierzchni 38 mórg 290 prętów, z której korzystali pleban i psalmista (ok. 1/3). W bibliotece cerkiewnej było 30 ksiąg o tematyce religijnej²⁸⁷⁵.

W 1880 roku rozpoczęto pisanie kroniki cerkwi²⁸⁷⁶.

W 1881 roku filialna cerkiew w Zawalowie (parafii Miączyn) posiadała jeden presteł, dwie kopuły. Cerkiew posiadała ziemię o powierzchni 38 mórg 290 prętów, z czego 29 mórg 68 prętów obrabiał ksiądz a 9 mórg 222 pręty obrabiał psalmista²⁸⁷⁷.

W 1887 roku cerkiew w Zawalowie ponownie została cerkwią parafialną²⁸⁷⁸.

W 1887 roku parafialna biblioteka liczyła 20 ksiąg o tematyce religijnej²⁸⁷⁹.

Tabela 828 – Liczba domostw i parafian prawosławnej cerkwi w Zawalowie w 1887 roku²⁸⁸⁰

Miejscowość	Stan parafian	Liczba domostw	Liczba mężczyzn	Liczba kobiet
Zawalów	duchowni	44 ³ / ₄	9	4
	urzędnicy			2
	włościanie		157	166
razem			166	172

W 1888 roku w parafialnej cerkwi był jest presteł /tron/ o imieniu Opieki Matki Bożej /Покрова Пресвятой Богородицы/. Proboszcz otrzymywał 784 rubli rocznie (dużo mniej niż większych cerkwi, tj. 1200 rubli) a psalmista 176 rubli 40 kopiejek. Biblioteka przy cerkwi liczyła 20 ksiąg²⁸⁸¹.

Tabela 829 – Liczba domostw i parafian prawosławnej cerkwi w Zawalowie w 1888 roku²⁸⁸²

Miejscowość	Stan parafian	Liczba domostw	Liczba mężczyzn	Liczba kobiet
Zawalów	duchowni		5	4
	urzędnicy			3
	wojskowi		8	8
	włościanie		195	199
razem			208	224

696, 761-768.

²⁸⁷³ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/456, k. 67; APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.41/1004, k. 82-89.

²⁸⁷⁴ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/456, k. 67; APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.41/1004, k. 82-89; APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/457, k. 62-69.

²⁸⁷⁵ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/456, k. 67, 68.

²⁸⁷⁶ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/467, k. 60-67.

²⁸⁷⁷ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/457, k. 62-69.

²⁸⁷⁸ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/467, k. 60-67.

²⁸⁷⁹ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/467, k. 60-67.

²⁸⁸⁰ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/467, k. 60-67.

²⁸⁸¹ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/469, k. 56-63.

²⁸⁸² APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/469, k. 56-63.

Odcisk 38 – Rok 1887. Odcisk urzędowej pieczęci cerkwi Opieki Matki Bożej w Zawalowie przynależnej do chełmsko-warszawskiej diecezji. Źródło APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/469, k. 63. Opis RHK.

Tabela 830 – Liczba domostw i parafian prawosławnej cerkwi w Zawalowie w 1889 roku²⁸⁸³

Miejscowość	Stan parafian	Liczba domostw	Liczba mężczyzn	Liczba kobiet
Zawalów	duchowni			
	urzędnicy			
	wojskowi			
	włościanie	53 $\frac{3}{4}$	215	222

Tabela 831 – Liczba domostw i parafian prawosławnej cerkwi w Zawalowie w 1890 roku²⁸⁸⁴

Miejscowość	Stan parafian	Liczba domostw	Liczba mężczyzn	Liczba kobiet
Zawalów	duchowni	$\frac{3}{4}$	3	8
	urzędnicy	$\frac{1}{4}$	1	2
	wojskowi	1 $\frac{3}{4}$	7	15
	włościanie	49	196	226
razem		51 $\frac{3}{4}$	207	251

Tabela 832 – Liczba domostw i parafian prawosławnej cerkwi w Zawalowie w 1891 roku²⁸⁸⁵

Miejscowość	Stan parafian	Liczba domostw	Liczba mężczyzn	Liczba kobiet
Zawalów	duchowni	$\frac{3}{4}$	3	8
	urzędnicy	$\frac{3}{4}$	3	3
	wojskowi	1 $\frac{3}{4}$	7	16
	włościanie	50 $\frac{1}{4}$	201	232
razem		53 $\frac{1}{2}$	214	259

²⁸⁸³ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/471, k. 56.

²⁸⁸⁴ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/472, k. 66.

²⁸⁸⁵ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/474, k. 78.

Tabela 833 – Liczba domostw i parafian prawosławnej cerkwi w Zawalowie w 1892 roku²⁸⁸⁶

Miejscowość	Stan parafian	Liczba domostw	Liczba mężczyzn	Liczba kobiet
Zawalów	duchowni	$\frac{3}{4}$	3	6
	urzędnicy	$\frac{3}{4}$	3	2
	wojskowi	1	4	6
	włościanie	52	208	237
razem		54 $\frac{1}{2}$	218	251

Tabela 834 – Liczba domostw i parafian prawosławnej cerkwi w Zawalowie w 1893 roku²⁸⁸⁷

Miejscowość	Stan parafian	Liczba domostw	Liczba mężczyzn	Liczba kobiet
Zawalów	duchowni	$\frac{3}{4}$	3	6
	urzędnicy	1	4	3
	wojskowi	1 $\frac{1}{2}$	6	13
	włościanie	54 $\frac{3}{4}$	219	247
razem		58	232	269

Tabela 835 – Liczba domostw i parafian prawosławnej cerkwi w Zawalowie w 1894 roku²⁸⁸⁸

Miejscowość	Stan parafian	Liczba domostw	Liczba mężczyzn	Liczba kobiet
Zawalów	duchowni	1	4	6
	urzędnicy	1	4	3
	wojskowi	4	16	18
	włościanie	57 $\frac{1}{2}$	230	245
razem		63 $\frac{1}{2}$	254	272

Tabela 836 – Liczba domostw i parafian prawosławnej cerkwi w Zawalowie w 1895 roku²⁸⁸⁹

Miejscowość	Stan parafian	Liczba domostw	Liczba mężczyzn	Liczba kobiet
Zawalów	duchowni	$\frac{3}{4}$	3	6
	urzędnicy	1 $\frac{1}{4}$	5	3
	włościanie	61 $\frac{1}{2}$	246	266
razem		63 $\frac{1}{2}$	254	275

Tabela 837 – Liczba domostw i parafian prawosławnej cerkwi w Zawalowie w 1896 roku²⁸⁹⁰

Miejscowość	Stan parafian	Liczba domostw	Liczba mężczyzn	Liczba kobiet
Zawalów	duchowni	1	4	7
	urzędnicy	1 $\frac{1}{4}$	5	3

²⁸⁸⁶ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/476, k. 90.²⁸⁸⁷ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/478, k. 106.²⁸⁸⁸ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/478, k. 105.²⁸⁸⁹ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/482, k. 110.²⁸⁹⁰ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/483, k. 110.

Miejscowość	Stan parafian	Liczba domostw	Liczba mężczyzn	Liczba kobiet
	włościanie	62 $\frac{3}{4}$	251	268
	razem	65	260	278

Tabela 838 – Liczba domostw i parafian prawosławnej cerkwi w Zawalowie w 1897 roku²⁸⁹¹

Miejscowość	Stan parafian	Liczba domostw	Liczba mężczyzn	Liczba kobiet
Zawalów	duchowni	1	4	7
	urzędnicy	$\frac{1}{4}$	1	
	włościanie	63	252	270
	razem	64 $\frac{1}{4}$	257	277

Tabela 839 – Liczba domostw i parafian prawosławnej cerkwi w Zawalowie w 1898 roku²⁸⁹²

Miejscowość	Stan parafian	Liczba domostw	Liczba mężczyzn	Liczba kobiet
Zawalów	duchowni	1 $\frac{1}{4}$	5	7
	urzędnicy	$\frac{1}{4}$	1	
	włościanie	67 $\frac{1}{4}$	269	280
	razem	68 $\frac{3}{4}$	275	287

Tabela 840 – Liczba domostw i parafian prawosławnej cerkwi w Zawalowie w 1899 roku²⁸⁹³

Miejscowość	Stan parafian	Liczba domostw	Liczba mężczyzn	Liczba kobiet
Zawalów	duchowni	1	4	7
	urzędnicy	$\frac{1}{4}$	1	
	włościanie	65 $\frac{1}{4}$	261	276
	razem	66 $\frac{1}{2}$	266	283

W 1900 roku w zbiorach biblioteki było 78 księzek²⁸⁹⁴.

Tabela 841 – Liczba domostw i parafian prawosławnej cerkwi w Zawalowie w 1900 roku²⁸⁹⁵

Miejscowość	Stan parafian	Liczba domostw	Liczba mężczyzn	Liczba kobiet
Zawalów	duchowni	1	4	5
	urzędnicy	$\frac{1}{4}$	1	
	włościanie	64	256	279
	razem	65 $\frac{1}{4}$	261	287

²⁸⁹¹ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/484, k. 85.

²⁸⁹² APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/486, k. 102.

²⁸⁹³ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/488, k. 85.

²⁸⁹⁴ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/490, k. 76.

²⁸⁹⁵ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/490, k. 81.

Tabela 842 – Liczba domostw i parafian prawosławnej cerkwi w Zawalowie w 1901 roku²⁸⁹⁶

Miejscowość	Stan parafian	Liczba domostw	Liczba mężczyzn	Liczba kobiet
Zawalów	duchowni	1	4	8
	urzędnicy	$\frac{1}{4}$	1	1
	włościanie	$63 \frac{3}{4}$	255	279
razem		65	260	288

W 1902 roku wzmiankowano, że cerkiew parafialna jest z 1809 roku. W 1902 roku parafia dysponowała 72 morgi 289 prętów ziemi (w tym ziemi ornej 57 mórg 75 prętów, łąk 15 mórg 214 prętów) i 18 mórg lasu. Cmentarz w Zawalowie miał powierzchnię 440 kwadratowych sążni. Staraniem byłego proboszcza ks. Jana Lewczuka w 1894 roku cmentarz został ogrodzony i okopany rowem. Biblioteka parafialna liczyła 84 książki. Kronikę parafii prowadzono od 1881 roku²⁸⁹⁷.

Tabela 843 – Liczba domostw i parafian prawosławnej cerkwi w Zawalowie w 1902 roku²⁸⁹⁸

Miejscowość	Stan parafian	Liczba domostw	Liczba mężczyzn	Liczba kobiet
Zawalów	duchowni	1	4	9
	urzędnicy	$\frac{1}{4}$	1	2
	włościanie	$63 \frac{1}{4}$	253	276
razem		$64 \frac{1}{2}$	258	287

W 1903 roku biblioteka cerkiewna miała zbiór 85 książek²⁸⁹⁹.

Tabela 844 – Liczba domostw i parafian prawosławnej cerkwi w Zawalowie w 1903 roku²⁹⁰⁰

Miejscowość	Stan parafian	Liczba domostw	Liczba mężczyzn	Liczba kobiet
Zawalów	duchowni	1	4	9
	urzędnicy	$\frac{1}{4}$	1	2
	włościanie	$63 \frac{1}{4}$	253	281
razem		$64 \frac{1}{2}$	258	292

W 1904 roku biblioteka cerkiewna liczyła 90 książek²⁹⁰¹.

Tabela 845 – Liczba domostw i parafian prawosławnej cerkwi w Zawalowie w 1904 roku²⁹⁰²

Miejscowość	Stan parafian	Liczba domostw	Liczba mężczyzn	Liczba kobiet
Zawalów	duchowni	$1 \frac{1}{4}$	5	4
	urzędnicy	$\frac{1}{4}$	1	1
	włościanie	$63 \frac{1}{4}$	253	278

²⁸⁹⁶ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/492, k. 82.

²⁸⁹⁷ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/484, k. 72-79.

²⁸⁹⁸ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/484, k. 79.

²⁸⁹⁹ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/496, k. 7581.

²⁹⁰⁰ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/496, k. 81.

²⁹⁰¹ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/497, k. 78.

²⁹⁰² APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/497, k. 80.

Miejscowość	Stan parafian	Liczba domostw	Liczba mężczyzn	Liczba kobiet
	razem	64 $\frac{3}{4}$	259	283

21 kwietnia **1906** roku biskup diecezji chełmsko-lubelskiej Eulogiusz przeprowadził wizytację cerkwi w Zawalowie²⁹⁰³.

Tabela 846 – Liczba domostw i parafian prawosławnej cerkwi w Zawalowie w 1906 roku²⁹⁰⁴

Miejscowość	Stan parafian	Liczba domostw	Liczba mężczyzn	Liczba kobiet
Zawalów	duchowni	1 $\frac{1}{4}$	5	5
	urzędnicy	$\frac{1}{4}$	1	2
	włościanie	13	52	32
	razem	14 $\frac{1}{2}$	58	39

W **1907** roku biblioteka cerkiewna posiadała 93 książki. Przy cerkwi działa bractwo założone w 1889 roku, członkowie bractwa opłacają roczną składkę w wysokości 30 kopiejek²⁹⁰⁵.

Tabela 847 – Liczba domostw i parafian prawosławnej cerkwi w Zawalowie w 1907 roku²⁹⁰⁶

Miejscowość	Stan parafian	Liczba domostw	Liczba mężczyzn	Liczba kobiet
Zawalów	duchowni	1 $\frac{1}{2}$	6	5
	urzędnicy	$\frac{1}{4}$	1	2
	włościanie	13	52	37
	razem	14 $\frac{3}{4}$	59	44

Tabela 848 – Liczba domostw i parafian prawosławnej cerkwi w Zawalowie w 1909 roku²⁹⁰⁷

Miejscowość	Stan parafian	Liczba domostw	Liczba mężczyzn	Liczba kobiet
Zawalów	duchowni	1 $\frac{1}{4}$	5	7
	urzędnicy	$\frac{1}{4}$	1	2
	włościanie	13	52	36
	razem	14 $\frac{1}{2}$	58	45

Tabela 849 – Liczba domostw i parafian prawosławnej cerkwi w Zawalowie w 1911 roku²⁹⁰⁸

Miejscowość	Liczba domostw	Liczba mężczyzn	Liczba kobiet
Zawalów	13	55	44

²⁹⁰³ CCZ 1906, Nr 7, s. 207.

²⁹⁰⁴ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/500, k. 79.

²⁹⁰⁵ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/501, k. 71.

²⁹⁰⁶ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/501, k. 76.

²⁹⁰⁷ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/503, k. 62-70.

²⁹⁰⁸ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/504, k. 87-98.

Tabela 850 – Liczba domostw i parafian prawosławnej cerkwi w Zawalowie w 1912 roku²⁹⁰⁹

Miejscowość	Liczba domostw	Liczba mężczyzn	Liczba kobiet
Zawalów	14 ½	58	38
Konstantynówka /Czartoria/	6 ½	26	25
razem	21	84	63

Tabela 851 – Liczba domostw i parafian prawosławnej cerkwi w Zawalowie w 1914 roku²⁹¹⁰

Miejscowość	Liczba domostw	Liczba mężczyzn	Liczba kobiet
Zawalów	12 ½	50	40
Konstantynówka /Czartoria/	6 ¾	27	31
razem	19 ¼	77	71

20 lipca 1921 roku wojewoda lubelski ogłosił wykaz majątków pocerkiewnych do parcelacji, w tym grunt w Zawalowie o powierzchni 57 mórg²⁹¹¹.

Tabela 852 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Zawalów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Michał Gajdymowski, 1830-1885	-19.10.1885; proboszcz
Stefan Wac, 1854-	1886-przed 08.09.1888; proboszcz
Antoni Kozłowski, 1866-	08.09.1888-przed 12.10.1892; proboszcz
Jan Lewczuk, 1867-	12.10.1892-30.11.1894; proboszcz
Cyryl Słabniewicz, 1864-	01.12.1894-1905-; proboszcz
Grzegorz Lewczuk	-1906-1909-; proboszcz
Teodor Turczyński, 1853-	01.08.1909-1912-; proboszcz
Aleksander Radzik, 1879-	01.08.1911-21.03.1915-; proboszcz
Mateusz Nazarowicz /Maciej/	12.05.1915-; proboszcz mianowany na wakat

Psalmiści:

- Aleksander Kondracki (1885-01.05.1890; patrz GSB),
- Emilian Boniecki (01.05.1890-31.01.1895; patrz GSB),
- Tadeusz Samoluk, (01.02.1895-1902-; ur. 21.08.1855, syn Romana)²⁹¹²,
- Michał Studniak (-ok. 01.12.1903),
- Leon Hołubik /Gołubik/ (ok. 01.12.1903-; ur. 22.05.1882, syn psalmisty cerkwi Terebiniec)²⁹¹³,
- Dionizy Wołkowski (15.12.1904-1907-; ur. 01.06.1864)²⁹¹⁴,
- Seweryn Kozłowski (01.02.1908-),

²⁹⁰⁹ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/505, k. 100.

²⁹¹⁰ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/506, k. 82.

²⁹¹¹ DzUrż WL 1921, Nr 6-7, po. 165.

²⁹¹² APZ APP Zawalów, sygn. 88/753/0/-/11, k. 13/6; APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/482, k. 106.

²⁹¹³ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/496, k. 79.

²⁹¹⁴ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/497, k. 78; APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/501, k. 71.

- Grzegorz *Garańczuk* (01.011.1909-1911-)²⁹¹⁵.
- Tomasz Wasiura (01.05.1912-1914-; ur. 01.12.1879)²⁹¹⁶.

Starosta cerkwi:

- Szymon Głowacki (1886-1911-, syn Teodora)²⁹¹⁷,
- Józef Kurepa (1913-1914-; GSB)²⁹¹⁸.

12.49. Zawalów (RG), Opatrzności Najświętszej Maryi Panny

Gmina Miączyn, pow. zamojski, woj. lubelskie.

Dekanat²⁹¹⁹:

- zamojski diecezji chełmskiej (-03.06.1669-1853-)

Cerkiew w Zawalowie była filialną cerkwią parafii Miączyn (-1840-1863-).

Do proboszcza parafii został przesłany list pasterski biskupa Atanazego Pakosty o zwołaniu soborczyka biskupiego w Chełmie w latach **1619-1620**²⁹²⁰.

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z **1675** roku notuje popa we wsi Zawalów²⁹²¹.

3 czerwca **1696** roku parafia greckokatolicka w Zawalowie należała do dekanatu zamojskiego diecezji chełmskiej²⁹²².

W grudniu **1721** roku parafia pod wezwaniem Protekcji NMP leżąca w dobrach oo. franciszkanów z konwentu zamojskiego była wizytowana przez biskupa chełmskiego i bełskiego Józefa Lewickiego²⁹²³.

Paroch zawalowskiej cerkwi wziął udział 11 maja **1749** roku w soborze greckokatolickiej diecezji chełmskiej w miejscowości Białopole²⁹²⁴.

W **1760** roku w Zawalowie, leżącym w województwie bełskim Rzeczypospolitej, była parafia greckokatolicka pod wezwaniem Opatrzności Najświętszej Maryi Panny. Parafia należała do dekanatu zamojskiego diecezji chełmskiej. Parafia była pod patronatem duchownym. Cerkiew parafialna była drewniana²⁹²⁵.

4 czerwca 1760 roku cerkiew parafialna Protekcji NMP leżąca w dobrach księży bazylianów zamojskich była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość: Zawalów. Do spowiedzi przystępowało około 80 osób²⁹²⁶.

Przed **1840** roku diak przy cerkwi r.g. w Zawalowie miał do dyspozycji grunt orny o powierzchni 2 mórg 1487 sążni²⁹²⁷.

W 1840 cerkiew w Zawalowie była filią parafii greckokatolickiej w Miączynie, która

²⁹¹⁵ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/504, k. 94.

²⁹¹⁶ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/506, k. 82.

²⁹¹⁷ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/467, k. 60-67; APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/467, k. 60-67; APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/504, k. 87-98.

²⁹¹⁸ APL ChKP, sygn. 35/99/0/4.19/506, k. 82.

²⁹¹⁹ Gil Andrzej, „Chełmskie diecezje obrządku wschodniego ...”, s. 51-52.

²⁹²⁰ Skoczylas Sobory XVII, s. 134, 135.

²⁹²¹ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 806.

²⁹²² Gil Andrzej, „Chełmskie diecezje obrządku wschodniego ...”, s. 51-52.

²⁹²³ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/101, k. 13.

²⁹²⁴ Słobodian Wasyl, „Cerkwie chełmskiej eparchii”, s. 481, 482; „Краткое извѣстiе о холмкой епархii ея, со времян введенiя христiа до 1863 года”, s. 159-298

²⁹²⁵ Kołbuk Witold, „Kościoły wschodnie w Rzeczypospolitej około 1722 roku”, Lublin, 1998, s. 305.

²⁹²⁶ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 318, 319.

²⁹²⁷ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 154.

leżała w dekanacie zamojskim. Na utrzymanie diaka przy cerkwi były przeznaczone grunty orne (1 morg 1487 sążni), które jednak ówczesny dziedzic zabrał²⁹²⁸.

Według stanu na 8/20 października **1842** roku cerkiew w Zawalowie – filialna parafii greckokatolickiej w Miączynie (dekanat zamojski) miała 41 „dymów” – gospodarzy grekokatolików²⁹²⁹.

Kolatorem cerkwi był Józef Jankowski (-**1842**-)²⁹³⁰.

W **1853** roku w Zawalowie (filia greckokatolickiej parafii Miączyn, dekanat zamojski) chowano zmarłych na cmentarzu przy cerkwi²⁹³¹.

Tabela 853 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów greckokatolickiej parafii Zawalów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Eustachy Grabowski /Ostafij/	-1659-; proboszcz
Piotr Głowacki, 1665-	-1721-; paroch
Andrzej Sajkiewicz, 1718-	1743-04.06.1760-02.11.1761-; paroch
Aleksander Pańkowski, ok. 1741-1813	-1771-19.06.1774-; paroch -1802-; administrator
Jan Łaszkiwicz, 1793-1829	-1827-; paroch
Stefan Sanocki, 1789-1841	20.12.1835-31.12.1837; administrator

Diak:

- Jozafat Moroz (-05.04.1844; biogram w GSB).

12.50. Zawalów (RL), 28.12.1918-, Matki Bożej Różańcowej /BMV Sacr. Rosarii/, diecezja zamojsko-lubaczowska

Gmina Miączyn, pow. zamojski, woj. lubelskie.

Dekanat²⁹³²:

- tyszowiecki diecezji lubelskiej (1918-1923-),
- hrubieszowski diecezji lubelskiej (-1925-31.03.1974),
- uchański diecezji lubelskiej (01.04.1974-25.03.1992),
- grabowiecki diecezji zamojsko-lubaczowskiej (25.03.1992-2025-).

Kościół filialne:

- Horyszów Ruski (1920-1928-)²⁹³³,
- Miączyn, św. Michała Archanioła, S. Michaelis Arch. (1922-25.05.1977),
- Koniuchy (drewniany, 1985-2021-)²⁹³⁴.

Kościół wybudowany w XVIII wieku, jako cerkiew greckokatolicka. W 1875 zamieniony

²⁹²⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 92.

²⁹²⁹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 264.

²⁹³⁰ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 503, 504.

²⁹³¹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/9.3/245, k. 20, 21.

²⁹³² IWL 1925, s. 103; Spis DL 1923, s. 80; Spis DL 1929, s. 62; Spis DL 1939, s. 102; Spis DL 1966, s. 122.

²⁹³³ Spis DL 1920, s. 227, 228; Spis DL 1922, s. 76; Spis DL 1923, s. 80; Schematyzm 1925, s. 125; AAL LKB, Fundusze, budowle, cmentarze kościoła w Miączynie, sygn. 61/IVb/78, k. 40.

²⁹³⁴ Spis DL 1931, s. 63; Schematyzm 1925, s. 125; Spis DL 1937, s. 58; Spis DL 1938, s. 59; AAL LKB, sygn. 61/IVb/78, k. 40.

na cerkiew prawosławną. Rekoncyliowany 20 grudnia 1917 roku. Kościół w Zawalowie był kościołem filialnym parafii Dub (1917-1918).²⁹³⁵.

Parafię erygował, **28 grudnia 1918** roku, biskup lubelski Marian Leon Fulman²⁹³⁶.

W 1918 roku po raz pierwszy świętowano 3 Maja. W nowo wybudowanym kościele rozpoczęła się uroczystość o godz. 10⁰⁰. Przybyli mieszkańcy Zawalowa, Miączyna, Horyszowa Ruskiego, Koniuch, Kotlic, Dub²⁹³⁷.

12 września **1919** roku została przeprowadzona wizytacja biskupia parafii, przejazdem z Grabowca do Trzeszczan²⁹³⁸. 12 września 1919 roku z wizytacji parafii w Grabowcu biskup Marian Leon Fulman wyruszył do Trzeszczan odwiedzając po drodze kościoły pounickie: Horyszów Polski, Horyszów Ruski, Zawalów, Gdeszyn, Miączyn. W Zawalowie do bierzmowania przystąpiły 203 osoby. Ksiądz Jan Kosior w Zawalowie pracuje „po misjonarsku”²⁹³⁹.

W 1919 roku parafia Zawalów należała do dekanatu tyszowieckiego diecezji lubelskiej i liczyła 1500 parafian. W skład parafii wchodziły następujące miejscowości: Horyszów Ruski, Koniuchy, Świdniki (kolonia), Zawalów²⁹⁴⁰.

W **1931** roku kościół MB Różańcowej w Zawalowie został wpisany do rejestru zabytków kultury i sztuki (pod poz. 167). Kościół tak został opisany: dawniej grecko-unicki, zamieniony na cerkiew w 1875, rekoncyliowany w 1919²⁹⁴¹. W 1931 roku w parafii działało Stowarzyszenie Żywego Różańca, Trzeci Zakon św. Franciszka²⁹⁴².

Do parafii należały następujące miejscowości: Chałupki (wieś, dwór), Frankamionka, Koniuchy (kolonia), Miączyn (wieś, kolonia), Świdniki (kolonia), Zawalów (wieś, kolonia) (-1931-)²⁹⁴³.

4 marca 1934 roku w Grabowcu zorganizowano kurs instruktazowy dla zarządów Akcji Katolickiej parafii: Grabowiec, Gdeszyn, Zawalów²⁹⁴⁴.

Według stanu na 1 stycznia **1935** roku w Zawalowie istniał oddział Katolickiego Stowarzyszenia Mężów (jeden z 56 działających na terenie diecezji lubelskiej)²⁹⁴⁵.

W latach **1938-1947** parafią zarządzają oo. bernardyny z Radecznicy.

W 1938 roku rozpoczęto budowę szkoły w Zawalowie o 3 salach²⁹⁴⁶.

W 1938 roku parafia Zawalów należała do dekanatu hrubieszowskiego diecezji lubelskiej i liczyła 2315 parafian. W skład parafii wchodziły następujące miejscowości: Frankamionka, Koniuchy (kolonia), Miączyn (wieś, kolonia), Świdniki (kolonia), Zawalów (wieś, kolonia)²⁹⁴⁷.

W dniach 17-18 czerwca **1947** roku odbyła się wizytacja pasterska przeprowadzona przez biskupa lubelskiego Stefana Wyszyńskiego²⁹⁴⁸.

W **1948** roku do rzymskokatolickiej parafii Zawalów należą następujące miejscowości:

²⁹³⁵ Spis 1919, s. 55, 56; Spis DL 1932, s. 82; Spis DL 1937, s. 58.

²⁹³⁶ Spis D: 1920, s. 227, 228; Spis DL 1932, s. 82.

²⁹³⁷ KPZA 1918, Nr 5-6, s. 86.

²⁹³⁸ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1919, Nr 8, s. 231.

²⁹³⁹ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1919, Nr 8, s. 231; Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1919, Nr 10, s. 313, 314.

²⁹⁴⁰ Spis DL 1920, s. 227, 228.

²⁹⁴¹ LDW 1931, Nr 11, poz. 111, s. 180.

²⁹⁴² Spis DL 1932, s. 82.

²⁹⁴³ Spis DL 1932, s. 82.

²⁹⁴⁴ Ogniwo AKDL 1934, Nr 4, s. 5.

²⁹⁴⁵ Ogniwo AKDL 1935, Nr 1, s. 14-15.

²⁹⁴⁶ Głos Lubelski 1938, Nr 221, s. 5.

²⁹⁴⁷ Spis DL 1939, s. 102.

²⁹⁴⁸ Spis DL 1948, s. 92; Leszczyński Mariusz (biskup), „Protokoły wizytacji kanonicznych przeprowadzonych przez biskupa lubelskiego Stefana Wyszyńskiego w parafiach na terenach obecnej diecezji zamojsko-lubaczowskiej 1946-1948”; Instytut Pamięci Narodowej Komisja Ścigania Zbrodni Przeciwko Narodowi Polskiemu, Warszawa, 2020, s. 96-100.

Frankamionka, Koniuchy, Miączyn, Świdniki, Zawalów²⁹⁴⁹.

W dniach 19-25 kwietnia **1952** roku w parafii zostały przeprowadzone misje święte²⁹⁵⁰.

1 czerwca **1962** roku została przeprowadzona wizytacja pasterska²⁹⁵¹.

W **1966** roku do parafii należały następujące miejscowości: Frankamionka, Koniuchy (wieś, kolonia), Miączyn (wieś, kolonia), Zawalów (wieś, kolonia). Parafia liczyła wówczas 3250 parafian²⁹⁵².

Nowy kościół murowany wniesiono w latach **1983-1986**, wg projektu Edwarda Wiatra. Stary kościół został przeniesiony w 1986 roku do miejscowości Janki (parafia r.l. Moniatycze).

W **1994** roku do parafii należały następujące miejscowości: Frankamionka, Koniuchy, Koniuchy-Kolonia, Świdniki-Kolonia, Zawalów z koloniami²⁹⁵³.

W dniach 2-9 lipca **2000** roku w parafii zostały przeprowadzone misje święte²⁹⁵⁴.

22 czerwca **2008** roku biskup pomocniczy diecezji zamojsko-lubaczowskiej Mariusz Leszczyński udzielił sakramentu bierzmowania młodzieży z parafii Zawalów.

W przedsionku nowego kościoła jest umieszczona tablica pamiątkowa mjr Piotra Głowackiego (ur. 11.10.1915 w Zawalowie, zm. 10.10.1997 w Los Angeles), uczestnika II wojny światowej na terenie Polski i Francji.

Przed kościołem stoją dwa drewniane krzyże misyjne (z roku: 1952, 2000).

Kościół drewniany w Zawalowie został wpisany do rejestru zabytków.

„Kościół parafialny drewniany p.w. MB Różańcowej bezwieżowy, zbudowany na przełomie XVIII/XIX w. Uznany za zabytek wraz z wyposażeniem wnętrza i otoczeniem w granicach cmentarza kościelnego. Dzwonnica drewniana.”²⁹⁵⁵.

Właścicielem kościoła była parafia rzymskokatolicka w Zawalowie.

Rejestr	Numer w rejestrze	Data decyzji/ rok rejestru	Numer decyzji
Rejestr zabytków kultury i sztuki ²⁹⁵⁶	167	1931	
Wojewódzki Konserwator Zabytków w Zamościu ²⁹⁵⁷	26/88	26.11.1966	KI. V 7/88/66
Lubelski Wojewódzki Konserwator Zabytków ²⁹⁵⁸	A/88	2010	
Lubelski Wojewódzki Konserwator Zabytków ²⁹⁵⁹	A/1612	2019	

²⁹⁴⁹ Spis DL 1948, s. 92.

²⁹⁵⁰ Krzyż misyjny ustawiony przed kościołem.

²⁹⁵¹ Spis DL 1966, s. 122.

²⁹⁵² Spis DL 1966, s. 122.

²⁹⁵³ Spis DZL 1995, s. 53.

²⁹⁵⁴ Krzyż misyjny ustawiony przed kościołem.

²⁹⁵⁵ Obwieszczenie Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Zamościu, DzUrz WZ 1985, poz. 63.

²⁹⁵⁶ LDW 1931, Nr 11, poz. 111, s. 180.

²⁹⁵⁷ Obwieszczenie Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Zamościu, DzUrz WZ 1985, poz. 63.

²⁹⁵⁸ Obwieszczenie Nr 3/2010 Lubelskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Lublinie z 25 czerwca 2010 roku w sprawie wykazu zabytków wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych „A” województwa lubelskiego.

²⁹⁵⁹ Obwieszczenie nr 1/2019 Lubelskiego Konserwatora Zabytków w Lublinie z 11 stycznia 2019 roku w sprawie wykazu zabytków wpisanych do rejestru zabytków ruchomych woj. lubelskiego i do rejestru zabytków archeologicznych woj. lubelskiego, DzUrz WL 2019, poz. 305.

Według stanu na 25 czerwca 2010 roku kościół parafialny rzymskokatolicki pod wezwaniem Matki Bożej Różańcowej wraz z wyposażeniem wnętrza (przeniesiony do miejscowości Janki gm. Hrubieszów, pow. hrubieszowski) i otoczeniem kościoła jest wpisany do rejestru zabytków (nr A/88).

W Zawalowie jest cmentarz założony przez grekokatolików, wykorzystywany przez prawosławnych a współcześnie przez katolików. Na cmentarzu jest pochowany projektant nowego kościoła i nadzorcy jego budowy – Edward Wiatr (żył lat 57, zm. 08.09.1996).

Nagrobek 2 – Rok 2012, 8 września. Miejsce pamięci poległych żołnierzy. Miejscem opiekują się uczniowie Szkoły Podstawowej w Zawalowie. Foto Henryk Kulik.

Nagrobek 3 – Rok 2012, 8 września. Nagrobek „zamordowanych przez ukraińskich faszystów”, 23 marca 1944 roku, mieszkańców Zawalowa. Foto Henryk Kulik.

Odpusty: niedziela po uroczystości NSPJ, pierwsza niedziela października²⁹⁶⁰.

W 2020 roku do parafii należą następujące miejscowości: Frankamionka, Koniuchy, Koniuchy-Kolonia, Świdniki-Kolonia, Zawalów (wraz z integralną częścią Chałupki i kolonią Zaokrągowa), Zawalów-Kolonia (wraz z koloniami Lachmanówka, Podkotlice).

Tabela 854 – Liczba parafian rzymskokatolickiej parafii Zawalów²⁹⁶¹

Rok	Liczba
1922	1901
1925	1901
1927	1901
1938	2038
1994	1600

Tabela 855 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Zawalów

²⁹⁶⁰ Spis DZL 1995, s. 53.

²⁹⁶¹ Spis DL 1923, s. 80; Spis DL 1928, s. 53; Spis DL 1931, s. 63; Spis DL 1938, s. 59; AAL LKB, Fundusze, budowle, cmentarze kościoła w Miączynie, sygn. Rep.61/IVb/78, k. 40; Schematyzm 1925, s. 125.

Imię/imiona i nazwisko	Okres pracy, inne informacje
Jan Kosior, 1889-	1918-1922-; proboszcz
Jan Nepomucen Żółtowski, 1861-1939	-31.12.1923; proboszcz
Franciszek Zenta, 1890-1947	1923-1932; proboszcz
Antoni Bajko, 1896-1944	1932-1934; proboszcz
Antoni Peret, 1902-1971	1934-1938; proboszcz
Laurenty Maluga, 1905-	
Anzelm Grygiel /Józef Grygiel/, -1947	1945; proboszcz
Wacław Niedrowski /Dydak/, 1915-1982	1945-1947; proboszcz
Stanisław Sawicki, 1911-1950	17.10.1947-25.07.1950; proboszcz
Józef Kuśmierczyk, 1922-2018	ok. 01.08.1949-ok. 25.06.1951; administrator
Jan Strumnik, 1909-	1951-1971; administrator a następnie proboszcz
Alojzy Fałkowski, 1931-2012	1971-1988; proboszcz
Wiesław Rzepecki, 1931-2014	09.09.1988-26.08.1999; proboszcz
Bolesław Michalski, 1948-	1998-1999; administrator 1999-17.08.2013; proboszcz
Robert Fuk, 1973-	17.08.2013-2023-; proboszcz

/Wikariusze parafii Zawalów – rezydowali także w Miączynie/
Tabela 856 – Wykaz powołań z terenu parafii Zawalów

Imię/imiona i nazwisko
Edward Bąk

Tabela 857 – Wykaz organistów w kościele rzymskokatolickim w Zawalowie

Nazwisko i imię/imiona	Okres pracy, inne informacje
Krasowski Stanisław, 1896-1983	-1919-1928; patrz GSB
Żurkowski Józef ²⁹⁶²	-1931-
Kołodzyński Gustaw, 1889-1951	1932-1938
Jarosz Władysław ²⁹⁶³	-1931-
Doleżko Jan	1938-1965
Kaczor Antoni	1965-

12.51. Zawiszeń (RG)

Dekanat:

- sokalski diecezji przemyskiej (-1830-)²⁹⁶⁴.

Tabela 858 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów greckokatolickiej parafii

²⁹⁶² Spis DL 1931, s. 141.

²⁹⁶³ APL UWL, sygn. 35/403/0/2/1744, k. 56, 57.

²⁹⁶⁴ Spis DGPrzemysł, 1831, s. 64.

Zawiszeń

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Józef Kowszewicz, 1762-	-1830-; proboszcz

12.52. Zbereże (PR), św. Jerzego

Gmina Wola Uhruska, pow. włodawski, woj. lubelskie.

Cerkiew została zburzona w **1929** roku²⁹⁶⁵.

12.53. Zbereże (RG), Wniebowstąpienia Pańskiego /św. Jerzego/

Gmina Wola Uhruska, pow. włodawski, woj. lubelskie.

Dekanat²⁹⁶⁶:

- chełmski diecezji chełmskiej (-1759-),
- włodawski diecezji chełmskiej (-1833-1865-).

Cerkiew filialna: Stulno (-1759-).

13 czerwca **1759** roku cerkiew parafialna leżąca w dobrach hetmańskich była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Do parafii wchodziły wsie: Bytyń, Stulno, Zabuże, Zbereże²⁹⁶⁷.

Kolatorem cerkwi był rząd (-**1842**-)²⁹⁶⁸.

Tabela 859 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Zbereże

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Dymitr Jędrzejewicz	-1759-; paroch
Tomasz Jędrzejewicz, -1832	-16.09.1832; proboszcz
Józef Dębkowski, 1803-	-1847-1863-; proboszcz

12.54. Zbuczyn (RL), św. Stanisława BM /S. Stanisłai EM/, diecezja siedlecka

Gmina Zbuczyn, pow. siedlecki, woj. mazowieckie.

Dekanat²⁹⁶⁹:

- łukowski archidiakonatu lubelskiego diecezji krakowskiej (-1787-20.07.1790),
- łukowski diecezji chełmsko-lubelskiej (20.07.1790-1792-),
- radzyński diecezji lubelskiej (-1909-),

²⁹⁶⁵ Siwicki Mikołaj, „Dzieje konfliktów polsko-ukraińskich”, T.1, s. 134.

²⁹⁶⁶ Rocznik RWCh 1847, s. 302; Spis DGCh 1863, s. 25; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 53-58.

²⁹⁶⁷ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 41, 42.

²⁹⁶⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 501, 502.

²⁹⁶⁹ Spis DL 1909, s. 106; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/I, k. 38; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/105, k. 280.

- (...) diecezji podlaskiej (24.09.1918-),
- zbuczynski diecezji siedleckiej (25.03.1992-2025-).

Kaplica:

- Krzesk (-1909-).

12 lipca **1418** roku w Lublinie król Władysław Jagiełło uposaża kościół parafialny we wsi Zbuczyn w ziemi łukowskiej. W dokumencie fundacyjnym szczegółowo wymienione jest uposażenie kościoła²⁹⁷⁰.

Tabela 860 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Zbuczyn

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Ignacy Nagórczewski, 1725-	18.04.1781-1792-; proboszcz
Nikodem Małachowski, 1827-	-1908-; proboszcz
Edward Mankiewicz, 1886-1921	-1920; administrator
Andrzej Emilian Ołędzki, 1873-	1926-; administrator

12.55. Zdomyśl (RG)

Współcześnie: wieś, rejon ratneński, obwód wołyński, Ukraina.

Wcześniej:

- powiat krasnostawski, ziemie chełmska, woj. ruskie (-1792-)²⁹⁷¹.

Tabela 861 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów greckokatolickiej parafii Zdomyśl

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Mateusz Borkowski, 1701-	przed 1792; prawdopodobnie proboszcz
Teodor Borkowski	-1792-; proboszcz

12.56. Zdziechowice (RL)

Gmina Zaklików, pow. stalowowolski, woj. podkarpackie

22 września 1409 roku dziedzic Gierczyc i Zdziechowic Jan Trzaska uposaża kościół parafialny w Zdziechowicach. Przy sporządzaniu aktu byli rektorzy kościołów: ks. Piotr z Potoka, Jakub z Gierczyc²⁹⁷².

12.57. Zdziłowice (RL), 1942-, Wniebowzięcia NMP, diecezja sandomierska

Gmina Godziszów, pow. janowski, woj. lubelskie.

Dekanat:

²⁹⁷⁰ ZDM, Nr 1872.

²⁹⁷¹ APL Komisje CWZCh, sygn. 35/18/0/-/4, k. 387.

²⁹⁷² ZDM, Nr 1228.

- (...) diecezji lubelskiej (-24.03.1992),
- modliborzycki diecezji sandomierskiej (25.03.1992-2025-).

Parafie erygował, w 1942 roku, biskup lubelski Marian Leon Fulman.

Tabela 862 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów greckokatolickiej parafii Zdziłowice

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Michał Semko-Semkowicz	1942-1946; proboszcz
Władysław Dziewulski, 1908-1980	05.06.1946-1956; proboszcz
Stefan Brewiński, 1822-	1956-1995; proboszcz
Leonard Marianowski, 1962-2015	19.03.1992-1995; administrator 1995-28.01.2015; proboszcz
Stanisław Turek	15.02.2015/ingres-2020-; proboszcz

12.58. Zemborzyce (RL), św. Marcina /S. Martinus/

Patrz: Lublin (RL), św. Marcina [Zemborzyce].

12.59. Zembrów (RL), diecezja drohiczyńska

Gmina Sabnie, pow. sokołowski, woj. mazowieckie.

Dekanat²⁹⁷³:

- sokołowski diecezji lubelskiej (-1909-),
- (...) diecezji podlaskiej (24.09.1918-),
- sterdyński diecezji drohiczyńskiej (24.03.1992-2025-).

Kaplica:

- Zembrów, cmentarz, S. Ludovici (-1909-).

Tabela 863 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Zembrów

Imię/imiona i nazwisko	Okres pracy, inne informacje
Józef Borowski	-1761-; prepozyt
Józef Zawistowski, -1901	-styczeń 1850; proboszcz
Julian Rostkowski, 1870-1915	-1908-; administrator
Władysław Kosieradzki, 1869-	07.09.1911-15.12.1936; proboszcz

12.60. Zgorany /Zhorany/ (RG), św. Dymitra

Współcześnie rejon lubomelski, obwód wołyński, Ukraina.

²⁹⁷³ Spis DL 1909, s. 112.

Dekanat²⁹⁷⁴:

- lubomelski diecezji chełmskiej (-1696-1751-).

8 sierpnia **1759** roku cerkiew św. Dymitra leżąca w dobrach starostwa lubomelskiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała: Chomicze, Pechy, Samojlicze, Zgorany²⁹⁷⁵.

Tabela 864 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Zgorany

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Szymon Laurysiewicz /Lawryszkiewicz/, 1724-	1751-1759-; paroch

12.61. Zimno (PR)

Gmina Łaszczów, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat²⁹⁷⁶:

- 2-gi tomaszowski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Zimno (gmina Czerkasy, pow. tomaszowski) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu²⁹⁷⁷.

27 czerwca **1938** roku cerkiew rozebrano²⁹⁷⁸.

Tabela 865 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Ratyczowie

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Tytus Górski	-1908-1912-; proboszcz

12.62. Zimno /dawniej Zempno/ (RG), Wniebowzięcia NMP

Gmina Łaszczów, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat²⁹⁷⁹:

- tyszowiecki diecezji chełmskiej (-1683-1875).

Kolatorem cerkwi był Maciej Łajszczewski (-31.07.1712-)²⁹⁸⁰.

28 października **1732** roku cerkiew Wniebowzięcia NMP we wsi Zimno /Zempnie/

²⁹⁷⁴ APL ChKG, sygn. 35/95/0/12.1/635, k. 47.

²⁹⁷⁵ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 124, 125.

²⁹⁷⁶ PKLG 1909, s. 234; PKLG 1910, s. 240; PKLG 1911, s. 242; PKLG 1912, s. 251.

²⁹⁷⁷ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

²⁹⁷⁸ Siwicki Mikołaj, „Dzieje konfliktów polsko-ukraińskich”, T.1, s. 125.

²⁹⁷⁹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/103, k. 174, 175.

²⁹⁸⁰ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/103, k. 174, 175.

wizytował komisarz, wyznaczony przez biskupa chełmskiego, ks. Józef Ostaszewski, przy współudziale ks. Mikołaja Sarabkiewicza (proboszcz parafii Dub, dziekan tyszowiecki). Cerkiew była bardzo stara i wymagająca remontu. Parochem cerkwi był wówczas ks. Roman Lewtycki /Lewrycki/²⁹⁸¹.

Kolatorem cerkwi była Anna z Bełżeckich Puzyna /secundo voto Rostkowska/ (-28.10.1732-)²⁹⁸².

Do parafii należała miejscowość Zimno (-1732-).

2 listopada 1760 roku parafialna cerkiew Wniebowzięcia NMP (dekanatu tyszowieckiego) leżąca w dobrach starosty tyszowieckiego Adama Rostkowskiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość: Zimno. Do spowiedzi przystępowało około 200 osób²⁹⁸³.

Kolatorem cerkwi był Fredro (-1842-)²⁹⁸⁴.

Cerkiew w Zimnie była filialną parafii Żerniki (-1842-1863-).

Tabela 866 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Zimno

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Iwan Iwankowicz	-31.07.1712; paroch
Roman Iwankowicz	31.07.1712/prezenta-; paroch
Roman Lewtycki /Lewrycki/, 1656-	-28.10.1712-; paroch
Jan Romanowicz	-02.11.1760-; paroch

12.63. Zińkowce (RL)

Współcześnie: rejon kamieniecki, obwód chmielnicki, Ukraina.

Dekanat:

- kamieniecki diecezji kamienieckiej (-1913-: łucko-żytomierska)²⁹⁸⁵.

Tabela 867 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Zińkowce

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Bolesław Pietkiewicz, 1880-1943	-1913-; administrator

12.64. Złoczów (RL)

Współcześnie: miasto Złoczów, rejon złoczowski, obwód lwowski, Ukraina.

Dekanat:

- (...) diecezji lwowskiej (-1890-1933-),

²⁹⁸¹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/103, k. 174, 175.

²⁹⁸² APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/103, k. 174, 175.

²⁹⁸³ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 415, 416.

²⁹⁸⁴ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 491, 492.

²⁹⁸⁵ AAN MWRiOP, sygn. 2/14/0/5/598, k. 83; Spis DŁuckŻytomierz 1914, s. 135.

- złoczowski archidiecezji lwowskiej (1998-2025-).

Tabela 868 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Złoczów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji

12.65. Złojec (PR)

Gmina Nielisz, pow. zamojski, woj. lubelskie.

Dekanat²⁹⁸⁶:

- zamojski diecezji chełmsko-warszawskiej (23.05.1875-31.07.1905),
- zamojski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

9 maja **1906** roku wyruszyła ze Złojca procesja do Zamościa na uroczystą mszę św. odprowadzaną przez biskupa Eulogiusza w cerkwi św. Mikołaja w Zamościu²⁹⁸⁷.

14 stycznia **1915** roku podano komunikat, że biskup chełmsko-lubelski Anastazy zwizytował m.in. cerkiew Złojec²⁹⁸⁸.

W **1917** roku spaliła się cerkiew pounicka wykorzystywana przez prawosławnych.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Złojec (gmina Wysokie) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu²⁹⁸⁹.

Tabela 869 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów prawosławnej parafii Złojec

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Sylwester Górski	-1878-; proboszcz
Lew Jaczynowski	-1903-1912-; proboszcz

12.66. Złojec (RG)

Gmina Nielisz, pow. zamojski, woj. lubelskie.

Dekanat²⁹⁹⁰:

- szczebrzeszyński diecezji chełmskiej (-1696-1875).

Cerkiew filialna:

²⁹⁸⁶ PKLG 1879, s. 80, 81; PKLG 1909, s. 170; PKLG 1910, s. 174; PKLG 1911, s. 180; PKLG 1912, s. 184.

²⁹⁸⁷ CCZ 1906, Nr 13, s. 447-453.

²⁹⁸⁸ CCZ 1915, Nr 3, s. 88.

²⁹⁸⁹ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

²⁹⁹⁰ Rocznik RWCh 1847, s. 297; Spis DGCh 1863, s. 18; APL ChKG, sygn. 35/95/0/9.3/245, k. 15.

- Ruskie Piaski (-1842-).

Kolatorzem cerkwi była Ordynacja Zamojska (-1842-)²⁹⁹¹.

W 1853 roku grzebano zmarłych nadal tylko na cmentarzu przy cerkwi²⁹⁹².

Tabela 870 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów greckokatolickiej parafii Złojec

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Sajewicz	-1741-; pleban
Dymitr Tłuczkiwicz	-1759-; paroch
Antoni Chodonowski	-1829-; proboszcz
Andrzej Bojarski, 1808-1858	29.03.1843-07.04.1846; administrator
Józef Winnicki, 1802-	-1847-; administrator
Nestor Horoszewicz, 1840-	-1863-1865-; administrator

12.67. Złojec (RL), 13.04.1983-, Chrystusa Króla, diecezja zamojsko-lubaczowska

Gmina Nielisz, pow. zamojski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- (...) diecezji lubelskiej (-24.3.1992),
- sitaniecki diecezji zamojsko-lubaczowskiej (25.03.1992-2025-).

Samodzielny Ośrodek Duszpasterski w Złojcu (czerwiec 1981-).

Parafię erygował (z terenu parafii Nielisz), 23 kwietnia 1983 roku, biskup diecezji lubelskiej Bolesław Pylak.

Kanoniczna wizytacja parafii została przeprowadzona 15 października 2006 roku przez biskupa pomocniczego diecezji zamojsko-lubaczowskiej Mariusza Leszczyńskiego.

Odpusty:

- uroczystość Chrystusa Króla,
- święto nawiedzenia św. Elżbiety.

Tabela 871 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Złojec

Imię/imiona i nazwisko	Okres pracy, inne informacje
Kazimierz Jan Stelmaszczuk, 1949-	23.04.1983-24.09.1992; proboszcz; w okresie 17.03.1982-23.04.1983; rektor
Błażej Górski, 1957-	1992-1998; proboszcz
Aleksander Siwek, 1933-	1998-; proboszcz
Jan Łogód, 1947-	-23.06.2008; administrator
Tomasz Rogowski	23.06.2008-16.08.2021; proboszcz

²⁹⁹¹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 471, 472.

²⁹⁹² APL ChKG, sygn. 35/95/0/9.3/245, k. 15.

Imię/imiona i nazwisko	Okres pracy, inne informacje
Sylwester Zwolak, 1980-	16.08.2021-2022-; proboszcz

12.68. Zofibór (RL), św. Zofii, diecezja siedlecka

Gmina Wojcieszków, pow. łukowski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- łukowski-drugi diecezji siedleckiej (-2020-2024-)

Tabela 872 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Zofibór

Imię/imiona i nazwisko	Okres pracy, inne informacje
Franciszek Łukaszewski, 1868-1941	

12.69. Zubków (RG), Ofiarowania NMP

Współcześnie wieś, rejon czerwonogrodzki, obwód lwowski, Ukraina.

Dekanat:

- stojanowski diecezji chełmskiej (-1761-).

27 października 1761 roku parafialna cerkiew Ofiarowania NMP (dekanatu stojanowskiego) leżąca w dobrach wojewody kijowskiego Franciszka Potockiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość: Zubków. Do spowiedzi przystępowało około 150 osób. Nazwiska parocha nie wymieniono²⁹⁹³.

Tabela 873 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Zubków

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
	-25.10.1761-; paroch

12.70. Zubowice (PR)

Gmina Komarów-Osada, pow. zamojski, woj. lubelskie.

Dekanat²⁹⁹⁴:

- 1-szy tomaszowski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

Wieś szlachecka Zubowice wymieniana jest w rejestrze poborowym powiatu bełskiego z

²⁹⁹³ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 532.

²⁹⁹⁴ PKLG 1909, s. 234; PKLG 1910, s. 240; PKLG 1911, s. 242; PKLG 1912, s. 251.

1578 roku miała cerkiew. Kolatorem cerkwi był Gorajski²⁹⁹⁵.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Zubowice (gmina Tyszowce) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu²⁹⁹⁶.

Tabela 874 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Zubowice

Imię/imiona i nazwisko	Okres pracy, inne informacje
Mikołaj Doroszuk	-1908-1912-; proboszcz

12.71. Zubowice (RG), św. Michała Archanioła

Gmina Komarów-Osada, pow. zamojski, woj. lubelskie.

Dekanat²⁹⁹⁷:

- tyszowiecki diecezji chełmskiej (-1683-1760-),
- grabowiecki diecezji chełmskiej (-1779-1847-).

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z **1674** roku notuje popa we wsi Zubowice. Kolatorem cerkwi był Jan Aleksander Myszkowski²⁹⁹⁸.

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z **1675** roku wymienia wieś Zubowice z wsią Perespa. Przy tych wsiach został wymieniony tylko sam pop²⁹⁹⁹.

W latach **1683-1685** notowana była cerkiew w Zubowicach dekanatu tyszowieckiego diecezji chełmskiej³⁰⁰⁰.

28 marca **1691** roku dokument erekcyjny greckokatolickiej cerkwi wydał Adam Kazimierz Myszkowski³⁰⁰¹.

Kolator cerkwi Adam Kazimierz z Mirowa Myszkowski, w **1693** roku dokonał zapisu na rzecz tej cerkwi oraz również potwierdził zapisy dokonane przez jego dziadków³⁰⁰².

3 czerwca **1696** roku parafia greckokatolicka w Zubowicach należała do dekanatu tyszowieckiego diecezji chełmskiej³⁰⁰³.

Kolatorem cerkwi w Zubowicach był Józef Władysław Myszkowski [Gonzaga-Myszkowski] (-**1715-1718**-)³⁰⁰⁴.

14 października 1718 roku, w Szańcu, kasztelan sandomierski Józef Władysław Gonzaga-Myszkowski ma Mirowie potwierdza przywileje dla cerkwi w swoim dziedzicznym

²⁹⁹⁵ Jabłonowski R.1, s. 213.

²⁹⁹⁶ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

²⁹⁹⁷ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/103, k. 157, 158.

²⁹⁹⁸ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/72, k. 335.

²⁹⁹⁹ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 812.

³⁰⁰⁰ Skoczylas Ihor, „Sobory eparchii chełmskiej XVII wieku”, s. 153-156; Gil Andrzej, „Chełmskie diecezje obrządku wschodniego ...”, s. 37, 41-60.

³⁰⁰¹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/139, k. 324-327.

³⁰⁰² APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/103, k. 151.

³⁰⁰³ Gil Andrzej, „Chełmskie diecezje obrządku wschodniego. Zagadnienia organizacji terytorialnej w XVII i XVIII wieku” w Stępień Stanisław (red.), „Polska-Ukraina, 1000 lat sąsiedztwa. T. 5, Miejsce i rola Kościoła greckokatolickiego w Kościele powszechnym, Przemyski”, 2000, s. 51-52.

³⁰⁰⁴ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/103, k. 152, 157, 158.

majątku Zubowicach oraz dokonuje prezenty na parocha cerkwi ks. Jakuba Tyskiego³⁰⁰⁵.

Prawdopodobnie w grudniu **1721** roku parafia pod wezwaniem św. Michała Archanioła leżąca w dobrach wojewody braclawskiego **Michała Jordana** była wizytowana przez biskupa chełmskiego i bełskiego Józefa Lewickiego³⁰⁰⁶.

Kolatorem greckokatolickiej cerkwi św. Michała Archanioła w Zubowicach był **Stefan Kazimierz Humiecki** (1725-1732-**1736**)³⁰⁰⁷.

23 października **1732** roku cerkiew św. Michała Archanioła w Zubowicach wizytował komisarz, wyznaczony przez biskupa chełmskiego, ks. Józef Ostaszewski, przy współudziale ks. Mikołaja Sarabkiewicza (proboszcz parafii Dub, dziekan tyszowiecki). Parochem cerkwi był wówczas ks. Jakub Tyski. Dach cerkwi wymagał remontu. Parafia obejmowała wsie: Czartowczyk, Zubowice³⁰⁰⁸.

Paroch cerkwi Zubowice wziął udział 11 maja **1749** roku w soborze greckokatolickiej diecezji chełmskiej w miejscowości Białopole³⁰⁰⁹.

9 października **1760** roku cerkiew św. Michała (dekanatu tyszowieckiego) leżąca w dobrach miecznikowej Anny z Rzewuskich Humieckiej była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowości: Czartowczyk, Zubowice. Do spowiedzi przystępowało około 130 osób³⁰¹⁰.

29 grudnia **1778** roku parafię Zubowice wizytował oficjał chełmski ks. Jan Łużecki³⁰¹¹.

1 maja **1779** wizytację dziekańską parafii przeprowadza dziekan grabowiecki ks. Michał Grabowiecki³⁰¹².

16 czerwca **1814** roku dziekan grabowiecki ks. Maciej Sierociński sporządza inwentarz cerkwi w Dubie i połączonej z nią cerkwi w Zubowicach. Cerkiew filialna w Zubowicach była prawie nowa. Przy cerkwi znajdował się cmentarz z dzwonnica, w której były trzy dzwony. Sygnaturka była umieszczona przy drzwiach wejściowych do cerkwi. Pod dzwonnica znajdowała się trupiarnia. Cmentarz z cerkwią był oparkowany. Zabudowania ekonomiczne były w ruinie³⁰¹³.

Cerkiew filialna w Zubowicach była wizytowana 5 lutego **1815** roku przez dziekana grabowieckiego ks. Macieja Sierocińskiego. Dwie kopuły cerkwi były pokryte blachą. W wielkim ołtarzu był obraz Matki Boskiej (w całej cerkwi było tylko trzy obrazy)³⁰¹⁴.

Cerkiew św. Michała Archanioła w Zubowicach była cerkwią filialną parafii Dub (-**1813-1863**-)³⁰¹⁵.

Tabela 875 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Zubowice

Imię/imiona i nazwisko	Okres pracy, inne informacje
Jakub Tyski, 1671-	14.10.1718/prezenta-1732-; paroch
Jan Unifantowicz	-09.10.1760-; paroch

³⁰⁰⁵ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/103, k. 157, 158.

³⁰⁰⁶ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/101, k. 53, 54.

³⁰⁰⁷ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/103, k. 151, 156, 157.

³⁰⁰⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/103, k. 157, 158.

³⁰⁰⁹ Słobodian Wasyl, „Cerkwie chełmskiej eparchii”, s. 481, 482; „Краткое извѣстіе о холмкой епархіи ея, со времянь введенія христія до 1863 года”, s. 159-298

³⁰¹⁰ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 392, 393.

³⁰¹¹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/139, k. 324-327.

³⁰¹² APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/139, k. 324-327.

³⁰¹³ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/139, k. 324-327.

³⁰¹⁴ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/139, k. 344, 345.

³⁰¹⁵ Rocznik RWCh 1847, s. 289; Spis DGCh 1863, s. 9.

12.72. Zubowice (RL), 01.05.1939-, św. Michała Archanioła, diecezja zamojsko-lubaczowska

Gmina Komarów-Osada, pow. zamojski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- (...) diecezji lubelskiej (01.05.1939-25.03.1992),
- tyszowiecki diecezji zamojsko-lubaczowskiej (25.03.1992-2025-).

Parafia została erygowana **1 maja 1939** roku.

Zespół kościelny w Zubowicach został wpisany do rejestru zabytków.

„Zespół kościelny: kościół, dzwonnica, cmentarz kościelny.”

- Kościół parafialny, drewniany, p. w. św. Michała Arch. (d. cerkiew gr. kat), trójdzielny, trykopolowy, konstr. węgl., oszalowany, kopuła środkowa większa, boczne mniejsze, prezbiterium zamknięte wielobocznie, otoczony sobotami. Zbud. w XVII w.
- Dzwonnica drewniana, konst. słupowej, 3-kond. Ze zdwojonymi otworami dzwonowymi, typu brogowego, przykryta dachem namiotowym.
- Cmentarz przykościelny z rosnącymi na nim drzewostanem.³⁰¹⁶

Właścicielem zespołu kościelnego jest parafia rzymskokatolicka w Zubowicach.

Rejestr ³⁰¹⁷	Numer w rejestrze	Data decyzji	Numer decyzji
Wojewódzki Konserwator Zabytków w Zamościu	13/43	19.05.1966	KI. V 7/53/66

Tabela 876 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Zubowice

Imię/imiona i nazwisko	Okres pracy, inne informacje
Franciszek Osuch, 1896-1980	1947-1948; administrator
Michał Semko-Semkowicz	-1961-
Grzegorz Pruszkowski, 1948-	-1999-
Mariusz Molenda	

12.73. Zubów (RG)

Współcześnie: wieś, rejon trembowelski, obwód tarnopolski, Ukraina.

Wcześniej:

- wieś, woj. tarnopolskie, Polska (-17.09.1939).

Tabela 877 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów greckokatolickiej parafii Zubów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Bazyli Hlewiński	-1828-; proboszcz

³⁰¹⁶ Obwieszczenie Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Zamościu, DzUrz WZ 1985, poz. 63.

³⁰¹⁷ Obwieszczenie Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Zamościu, DzUrz WZ 1985, poz. 63.

12.74. Zwierzyniec (RL), 24.04.1919-, Matki Bożej Królowej Polski, diecezja zamojsko-lubaczowska

Gmina Zwierzyniec, pow. zamojski, woj. lubelskie.

Dekanat³⁰¹⁸:

- zamojski diecezji lubelskiej (24.04.1919-1938-).
- szczebrzeszyński diecezji zamojsko-lubaczowskiej (25.03.1992-2025-).

Kaplice³⁰¹⁹:

- Zwierzyniec, stacja kolejowa; drewniana wybudowana w 1924 roku (-1938-).

Kościół murowany został wybudowany w **1741** roku z fundacji Teresy i Tomasza Zamojskich. Konsekrowany w **1747** roku przez biskupa tytularnego Zenopolis Jerzego Hieronima Marii Wojciecha Lascarysa /Georgius Maria Lascaris/³⁰²⁰.

Kaplica św. Jana Nepomucena /S. Joannes Nep./ (na wodzie) należała do parafii św. Mikołaja w Szchebrzeszynie³⁰²¹ (-1846-1914-; dekanat zamojski diecezji lubelskiej).

W kwietniu **1919** roku Kuria Diecezjalna Lubelska utworzyła filię z prawami parafialnymi przy kościele w Zwierzyncu³⁰²².

Parafię erygował, **24 kwietnia 1919** roku, biskup lubelski Marian Leon Fulman³⁰²³.

We wrześniu **1922** roku „parafia filialna” Zwierzyniec została czasowo przyłączona do parafii Szchebrzeszyn³⁰²⁴.

Kościółem parafialnym do **1980** roku był kościół św. Jana Nepomucena (na wodzie).

Tabela 878 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Zwierzyniec

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Antoni Kotyło, 1877-1945	31.12.1918-13.09.1922; wikariusz parafii Szchebrzeszyn; proboszcz
Ludwik Wielgosz, 1889-1942	28.10.1922-10.12.1925?; proboszcz
Andrzej Borsukiewicz, 1880-1939	19.01.1926-23.05.1939; proboszcz
Ignacy Gołkowski, 1873-1955	03.05.1929-21.12.1934; zastępca proboszcza
Stanisław Świostek, 1885-1959	-01.04.1959; proboszcz
Stanisław Jan Dudziński, 1952-2003	1985-1986; administrator
Jan Maciocha, 1926-2014	09.06.1992-12.07.1993; proboszcz
Emil Czesław Wojtaś, 1946-	1993-30.08.2011; proboszcz
Błażej Górski, 1957-	30.08.2011-2019-; proboszcz

³⁰¹⁸ Spis DL 1939, s. 223.

³⁰¹⁹ Spis DL 1939, s. 224.

³⁰²⁰ Spis DL 1939, s. 223.

³⁰²¹ Spis DL 1881, s. 43; Spis DL 1915, s. 51.

³⁰²² Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1919, Nr 6, s. 190.

³⁰²³ Spis DL 1939, s. 223.

³⁰²⁴ Głos Lubelski 1922, Nr 256, s. 2.

Organiści (biogramy w GSB):

- Jakub Skurzyński, kaplica (-1846-).

12.75. Zwola (RL), św. Anny /S. Annae/, diecezja siedlecka

Gmina Miastków Kościelny, pow. garwoliński, woj. mazowieckie.

Dekanat³⁰²⁵:

- łukowski diecezji lubelskiej (-1909-),
- (...) diecezji podlaskiej (24.09.1918-),
- żelechowski diecezji siedleckiej (25.03.1992-2025-).

Tabela 879 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Zwola

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Pazikowski, 1819-1888	-04.09.1888; proboszcz
Jan Haraszewski, 1855-	-1908-; proboszcz

13. Ż – wykaz parafii

13.1. Żabcze (PR)

Gmina Dołhobyczów, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie.

25 kwietnia **1906** roku biskup diecezji chełmsko-lubelskiej Eulogiusz przeprowadził wizytację cerkwi w Żabczu³⁰²⁶.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Żabcze (gmina Poturzyn, pow. tomaszowski) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu³⁰²⁷.

20 kwietnia **1938** roku cerkiew opieczutowano³⁰²⁸.

13.2. Żabcze (RG), św. Paraskiewy

Gmina Dołhobyczów, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie.

Wcześniej:

- pow. bełski, woj. bełskie (-1713-; tenuta poturzyńska), parafia r.l. Uhrynów (-1764-)³⁰²⁹.

Dekanat:

- bełski diecezji chełmskiej (-1696-),

³⁰²⁵ Spis DL 1909, s. 100.

³⁰²⁶ CCZ 1906, Nr 7, s. 207.

³⁰²⁷ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

³⁰²⁸ Siwicki Mikołaj, „Dzieje konfliktów polsko-ukraińskich”, T.1, s. 126.

³⁰²⁹ Bondyra Własność, s. 206.

- waręski diecezji chełmskiej (-1761-),
- tyszowiecki diecezji chełmskiej (-1847-1875).

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z **1675** roku notuje popa w królewskiej wsi Żabcze³⁰³⁰.

21 października **1761** roku parafialna cerkiew św. Praksedy (dekanatu waręskiego) leżąca w dobrach starosty rzeczyckiego Michała Rzeczyckiego była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość Żabcze /Żabcze/. Do spowiedzi przystępowało około 120 osób³⁰³¹.

Kolatorem cerkwi był Tytus Woyciechowski (-**1842**-)³⁰³².

Cerkiew Żabcze była filią parafii Poturzyn (-1842-1875).

Tabela 880 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Żabcze

Imię/imiona i nazwisko	Okres pracy, inne informacje
Teodor Uchański	-21.10.1761-; paroch

13.3. Żabcze Murowane (RG)

Współcześnie wieś, rejon czerwonogrodzki, obwód lwowski, Ukraina.

Wcześniej:

- powiat bełski, woj. bełskie (-1713-; dobra żabczańskie), parafia r.l. Ostrów (-1764-)³⁰³³.

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z **1675** roku notuje popa w królewskiej wsi Żabcze³⁰³⁴.

13.4. Żabianka (RL), Wniebowzięcia NMP /Assumptio BMV/, diecezja siedlecka

Gmina Ułęż, pow. rycki, woj. lubelskie.

Dekanat³⁰³⁵:

- stężycki dziekani kieleckiej diecezji krakowskiej (-1778-20.07.1790),
- stężycki diecezji chełmsko-lubelskiej (20.07.1790-1792-),
- garwoliński diecezji lubelskiej (-1870-1909-),
- (...) diecezji podlaskiej (24.09.1918-1932-),
- rycki diecezji siedleckiej (25.03.1992-2025-).

W kryptach kościoła pochowani są:

- (...mężczyzna) (1767)³⁰³⁶,
- Bentkowska Salomea z Rostworowskich (1783). Starościna stężycka. Kolatorka kościoła Żabianka. Mąż: Łukasz Bentkowski³⁰³⁷,

³⁰³⁰ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 773.

³⁰³¹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 520, 521.

³⁰³² APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 487, 488.

³⁰³³ Bondyra Własność, s. 206.

³⁰³⁴ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 800.

³⁰³⁵ Spis DL 1870, s. 66; Spis DL 1909, s. 87; AAN MWRiOP, sygn. 2/14/0/5/499, k. 507, 508; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/I, k. 37; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/104, k. 208.

³⁰³⁶ Skarby T.14, s. 119.

³⁰³⁷ Skarby T.14, s. 119.

- Bentkowski Łukasz (1801). Starosta stężycki. Zmarł 22 lutego 1801 roku³⁰³⁸.
- Bentkowski Jacek (1839). Syn Łukasza i Salomei z Rostworowskich małżonków Bentkowskich. Zmarł, mając 76 lat, 16 listopada 1839 roku. Znalaziono tylko epitafium Jacka na cynowej blasze³⁰³⁹.

Tabela 881 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Żabianka

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Kanty Franciszek Gronowski, 1738-	23.10.1771-1792-; proboszcz
Jakub Węglewski, 1801-1882	1869-1882; proboszcz
Jan Pacholski, 1861-	-1908-; administrator
Marceli Stokowski	-ok. marzec 1932; proboszcz

13.5. Żalin (RL), /...-1909?/, św. Piotra i Pawła /patrz parafia Świerże/

Gmina Ruda-Huta, pow. chełmski, woj. lubelskie (wcześniej gmina Świerże).

Dekanat³⁰⁴⁰:

- chełmski diecezji lubelskiej (-1908-1909-).

Kościół filialny:

- Dorohusk (-1908-1909-).

Parafia obejmowała także m.in. poprzednią siedzibę parafii Świerże.

Tabela 882 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Żalin

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Bernard, 1863-1935	-1908-1909-; patrz parafia Świerże

13.6. Żalin (RL)

Gmina Ruda-Huta, pow. chełmski, woj. lubelskie.

Dekanat³⁰⁴¹:

- chełmski diecezji lubelskiej (-1891-).

Tabela 883 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Żalin

³⁰³⁸ Skarby T.14, s. 119.

³⁰³⁹ Skarby T.14, s. 119.

³⁰⁴⁰ Spis DL 1909, s. 43, 44.

³⁰⁴¹ PKLG 1892, s. 24.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Józef Boguszewski, 1846-1916	-1891-; administrator

13.7. Żdanów (RG), św. Mikołaja

Gmina Zamość, pow. zamojski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- zamojski diecezji chełmskiej (-1696-),
- chełmski diecezji chełmskiej (-1749-1759-).

Parafia Lipsko i parafia Żdanów funkcjonowały pod jednym zarządem (-1827-).

Do proboszcza parafii został przesłany list pasterski biskupa Atanazego Pakosty o zwołaniu soborczyka biskupiego w Chełmie w latach **1619-1620**³⁰⁴².

29 października **1759** roku cerkiew św. Mikołaja w dobrach Ordynacji Zamojskiej była wizytowana przez biskupa chełmsko-bielskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała: Mokre, Pniówek, Żdanów³⁰⁴³.

Kolatorem cerkwi była Ordynacja Zamojska (-**1842**-)³⁰⁴⁴.

Tabela 884 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Żdanów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Aleksander Radkiewicz	-1759-; paroch
Michał Boniecki, 1776-1823	-12.11.1823; proboszcz
Andrzej Szokalski, 1800-1834	-1824-; administrator
Jan Kozłowski, -1827	-1826-16.11.1827; proboszcz (parafia Lipsko i Żdanów, połączone)
Onufry Kozłowski	ok. 19.11.1827-; administrator (parafia Lipsko i Żdanów, połączone)

13.8. Żdanów (RL), św. Stanisława Biskupa, diecezja zamojsko-lubaczowska

Gmina Zamość, pow. zamojski, woj. lubelskie.

Dekanat³⁰⁴⁵:

- krasnobrodzki diecezji zamojsko-lubaczowskiej (25.03.1992-2025-).

Tabela 885 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Żdanów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan ze Zdanowa	-31.12.1424-08.10.1435-; rektor

³⁰⁴² Skoczylas Sobory XVII, s. 134, 135.

³⁰⁴³ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 180, 181.

³⁰⁴⁴ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 467, 468.

³⁰⁴⁵ Spis DZL 2010, s. 83.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Franciszek Nieckarz, 1969-	28.05.1994-20.08.1999; proboszcz
Tadeusz Czuk, 1963-	20.08.1999-27.10.2006; proboszcz
Jacek Rak, 1962-	27.10.2006-2019-; proboszcz

13.9. Żdżanne (PR)

Gmina Siennica Różana, pow. krasnostawski, woj. lubelskie.

Dekanat³⁰⁴⁶:

- lubelski diecezji chełmsko-warszawskiej (23.05.1875-31.07.1905),
- lubelski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiwnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Żdżanne (gmina Rudka) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu³⁰⁴⁷.

Tabela 886 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Żdżanne

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Aleksander Koncewicz, 1836-	-1903-1910-; proboszcz
Jan Możarowski	-1911-1912-; proboszcz

13.10. Żdżanne (RG), 14.11.1602-1875, św. Michała Archaniola

Gmina Siennica Różana, pow. krasnostawski, woj. lubelskie.
Powiat krasnostawski, ziemia chełmska, woj. ruskie (-1792-)³⁰⁴⁸.

Dekanat³⁰⁴⁹:

- krasnostawski diecezji chełmskiej (-1847-1865-).

Parafia została erygowana **14 listopada 1602** roku³⁰⁵⁰.

Cerkiew murowana została wybudowana w **1795** roku. W czasach współczesnych istnieje, jako kościół rzymskokatolicki³⁰⁵¹.

Tabela 887 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Żdżanne

³⁰⁴⁶ PKLG 1904, s. 280; PKLG 1905, s. 259; PKLG 1909, s. 185; PKLG 1910, s. 194; PKLG 1911, s. 199; PKLG 1912, s. 205.

³⁰⁴⁷ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

³⁰⁴⁸ APL Komisje CWZCh, sygn. 35/18/0/-/4, k. 602.

³⁰⁴⁹ Rocznik RWCh 1847, s. 293; Spis DGCh 1863, s. 13; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1185, k. 13.

³⁰⁵⁰ Spis DL 1966, s. 133.

³⁰⁵¹ Spis DL 1966, s. 133.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Klimowicz, -1819	-1792-28.12.1819; proboszcz
Jan Bieganowski, 1776-	-1830-; administrator
Ignacy Sieniewicz, 1809-	-1835-31.12.1866-; proboszcz

Diak:

- Piotr Oleszczuk (-1865-)³⁰⁵².

13.11. Żdżanne (RL), 31.12.1919-, św. Michała Archanioła, archidiecezja lubelska

Gmin Siennica Różana, pow. krasnostawski, woj. lubelskie.

Dekanat³⁰⁵³:

- krasnostawski diecezji lubelskiej (-1966-).
- krasnostawski-wschodni archidiecezji lubelskiej (25.03.1992-2025-).

Kaplica:

- Żdżanne, cmentarz, Konania Pana Jezusa w Ogrójcu (-1966-).

Parafię erygował, **31 grudnia 1919** roku, biskup lubelski Marian Leon Fulman. Kościół w Żdżanne, dawana cerkiew, został rekoncyliowany w 1919 roku.

Tabela 888 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Żdżanne

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Henryk Pawłowski, 1912-1970	1947-1966-; proboszcz
Andrzej Henryk Karp, -2013	2000-07.06.2002; proboszcz
Adam Lemieszek	07.06.2002-; proboszcz
Zbigniew Andrzej Borowski, 1955-2018	; proboszcz
Józef Serej, 1962-	2006-2018-; proboszcz

Organisci:

- Nowicki Jan, 1889- (-22.12.1919-; tak wówczas się określał; patrz GSB).

13.12. Żelechów (RL), Zwiastowania NMP /Anunt. BMV/, diecezja siedlecka

Gmina Żelechów, pow. garwoliński, woj. mazowieckie.

Dekanat³⁰⁵⁴:

- stężycki dziekani kieleckiej diecezji krakowskiej (-1778-20.07.1790),
- stężycki diecezji chełmsko-lubelskiej (20.07.1790-1792-),
- garwoliński diecezji lubelskiej (-1909-),
- (...) diecezji podlaskiej (24.09.1918-),
- żelechowski diecezji siedleckiej (25.03.1992-2025-).

³⁰⁵² APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1185, k. 23.

³⁰⁵³ Spis DL 1966, s. 133.

³⁰⁵⁴ AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/I, k. 39; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/104, k. 125.

Kaplice:

- Żelechów, św. Stanisław /S. Stanislai/ (-1909-),
- Żelechów, cmentarz, św. Krzyża /S. Crucis/ (-1909-).

Dekret królewski z 1 maja **1811** roku zezwala na rozbiórkę kościółka św. Stanisława i domu prebendę zwanego leżących wówczas za miastem oraz na sprzedaż na publicznej licytacji placu na którym stoją te budynki i przeznaczenia otrzymanych funduszy na szkoły i szpital w mieście Żelechów³⁰⁵⁵.

Tabela 889 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Żelechów

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Józef Węgleński	-1750-; proboszcz
Józef Fiałkowski, 1719-	-przed 1762; proboszcz
Paweł Krajewski, 1751-	1778-1821; proboszcz
Andrzej Krasuski /Krassuski/, 1807-1883	-1857-30.07.1883; proboszcz
Ignacy Ciszewski, 1863-	23.01.1908-09.03.1912; administrator

13.13. Żeliszew [Żeliszew Podkościelny] (RL), Trójcy świętej /SSS. Trinit./, diecezja siedlecka

Gmina Kotuń, pow. siedlecki, woj. mazowieckie.

Dekanat³⁰⁵⁶:

- radzyński diecezji lubelskiej (-1909-),
- garwoliński diecezji lubelskiej (-1913-),
- (...) diecezji podlaskiej (24.09.1918-1928-),
- domanicki diecezji siedleckiej (25.03.1992-2025-).

W **1904** roku kościół objęli mariawici, którzy sprawowali tam obrzędy do około 28 listopada **1906** roku, tj. do czasu wejścia w życie dekretu carskiego legalizującego działania mariawito, zobowiązujący do opuszczenia zajętych kościołów³⁰⁵⁷.

Tabela 890 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów rzymskokatolickiej parafii Żeliszew

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jakub Soszyński, 1815-1879	1852-1853; administrator 1853-01.10.1879; proboszcz
Wincenty Abramowicz, 1847-	1879-; administrator
Feliks Halberstadt, 1853-	-ok. lipiec 1890; administrator
Adolf Tomasz Pleszczyński, 1841-1925	lipiec 1890-ok. lipiec 1896; administrator
Leonard Tomaszewski, 1845-1914	ok. lipiec 1896-; administrator

³⁰⁵⁵ AGAD RMKW, sygn. 1/176/0/1/42, poz. 1409.

³⁰⁵⁶ Spis DL 1909, s. 107.

³⁰⁵⁷ APRG, List biskupa lubelskiego, 03.03.1906.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Adam Dubiszewski, 1866-1924	1903-1906; proboszcz
Antoni Kotyło, 1877-1945	12.05.1906-19.02.1907; administrator
Dionizy Błoński, 1874-1914	20.02.1907-1908-; administrator
Aleksander Urban, 1876-	-ok. październik 1913; administrator
Jan Konopiaty, 1896-	ok. grudzień 1928-; proboszcz
Krzysztof Czyrka, 1958-2019	1997-2003; proboszcz

13.14. Żeszczynka (PR)**13.15. Żeszczynka (RG), Podwyższenia św. Krzyża**

Gmina Sosnówka, pow. bialski, woj. lubelskie.

Dekanat³⁰⁵⁸:

- wisznicki diecezji chełmskiej (-1833-1865-).

Tabela 891 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Żeszczynka

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Ignacy Łącki, -1819	-07.10.1819; proboszcz
Sylwester Łącki /Łoncki/, -1833	-09.03.1833; proboszcz
Ludwik Łącki /Łoncki/, 1802-	-1847-; administrator -1854-1863-; proboszcz

Diak-nauczyciel:

- Maksymilian Bondarczuk³⁰⁵⁹ (22.02.1854/mianowanie; 25.10.1854-12.07.1859-).

13.16. Żeszczynka (RL), Podwyższenia Krzyża św.**13.17. Żerniki (PR)**

Gmina Ulhówek, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat³⁰⁶⁰:

- 2-gi tomaszowski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiwnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Żerniki (gmina Czerkasy, pow. tomaszowski) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu³⁰⁶¹.

³⁰⁵⁸ Rocznik RWCh 1847, s. 301; Spis DGCh 1863, s. 23; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1187, k. 83; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1190, k. 11; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 53, 54.

³⁰⁵⁹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1186, k. 582, 605; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1187, k. 48, 351.

³⁰⁶⁰ PKLG 1909, s. 234; PKLG 1910, s. 240; PKLG 1911, s. 242; PKLG 1912, s. 251.

³⁰⁶¹ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

Tabela 892 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów prawosławnej parafii Żerniki

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Tytus Górski, 1847-	-1902-; proboszcz
Włodzimierz Gordasiewicz	-1908-1910-; proboszcz
Sergiusz Zykow	-1911-1912-; proboszcz

13.18. Żerniki (RG)

Gmina Ulhówek, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat³⁰⁶²:

- tomaszowski diecezji chełmskiej (-1696-),
- uhnowski diecezji chełmskiej (-1761-).
- tyszowiecki diecezji chełmskiej (-1833-1875).

Cerkiew filialna:

- Ratyczów (-1842-1863-). Patrz hasło: Ratyczów.
- Zimno /Zempno/ (-1842-1863-). Patrz hasło: Zimno.

25 stycznia 1761 roku parafialna cerkiew (dekanatu uhnowskiego) była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość: Żerniki. Do spowiedzi przystępowało około 150 osób³⁰⁶³.

Kolatorem cerkwi był Hipolit Świeżawski (12.02.1825-31.12.1845)³⁰⁶⁴.

Tabela 893 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Żerniki

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Prokop Bazylewicz	-01.04.1728-; proboszcz
Mateusz Rogalski	-25.01.1761-; paroch
Antoni Hryniewiecki, 1782-1855	-1813-03.02.1855; proboszcz
Dionizy [Modest Dionizy] Hryniewiecki, 1824-	ok. 01.05.1855-ok. 05.09.1859; administrator
Jakub Mosiewicz, -1863	ok. 22.09.1859-15.06.1863; proboszcz
Zygmunt Karpowicz, 1834-	1863-; administrator
Michał Pocij	

Diak:

- Piotr Bojko (-02.08.1865-)³⁰⁶⁵.

13.19. Żerniki (RL), Oczyszczenia NMP

³⁰⁶² Rocznik RWCh 1847, s. 300; Spis DGCh 1863, s. 22; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1184, k. 41, 42.

³⁰⁶³ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 460, 461.

³⁰⁶⁴ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 491, 492.

³⁰⁶⁵ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1184, k. 41, 42.

Gmina Ulhówek, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat³⁰⁶⁶:

- bełski diecezji chełmskiej (-07.11.1673-20.07.1717-1772).

Według rejestru poborowego z **1472** roku wieś szlachecka Żerniki /Syrniki/ wchodziła w skład powiatu bełskiego województwa bełskiego i obejmowała 1½ łana powierzchni. Wówczas wieś była własnością Mikołaja Zbrożka z Żernik³⁰⁶⁷.

W 1472 roku Mikołaj Zbrożek zapisał dla kościoła w Żernikach prawo wolnego mlewa w Żernikach i prawo pobierania corocznie trzech miarek czynszu³⁰⁶⁸.

1 marca **1671** roku parafię wizytował, z upoważnienia biskupa chełmskiego Krzysztofa Jana Żegockiego, dziekan bełski a zarazem pleban parafii Waręż i Krzczonów ks. Jan Źdżyński³⁰⁶⁹.

Rejestr poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzony 7 listopada **1673** roku wymienia parafię Żerniki w dekanacie bełskim (z proboszczem)³⁰⁷⁰.

Rejestr poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzony 31 stycznia **1675** roku notuje parafię Żerniki w dekanacie bełskim. Do opodatkowania zgłoszono proboszcza³⁰⁷¹.

15 września **1694** roku, na synodzie diecezjalnym, wymieniono parafię w dekanacie bełskim diecezji chełmskiej³⁰⁷².

Informacje o właścicielach z **1713** roku ...

W **1772** roku kościół był drewniany, pod patronatem szlacheckim³⁰⁷³.

Na mocy umowy kupna-sprzedaży z dnia 16 lutego **1825** roku zawarto umowę pomiędzy właścicielami dóbr Żerniki lit. A i Ratyczów, na mocy której właściciel dóbr Żerniki lit. A nie mogli budować przy granicy z dobrami Ratyczów karczm i browarów³⁰⁷⁴.

W **1827** roku miejscowość prywatna Żerniki leżała w województwie lubelskim, w obwodzie hrubieszowskim, powiecie tomaszowskim, należała do parafii rzymskokatolickiej w Łaszczów, miała 73 domy i 394 mieszkańców³⁰⁷⁵.

Dziedzicem dóbr Żerniki lit. A był Hipolit Ignacy Jan Świeżawski (12.02.1825-31.12.1845)³⁰⁷⁶.

Po śmierci Hipolita Świeżawskiego dziedzicami dóbr Żerniki wraz z częścią zwaną „Zbychalszczyzna”, leżącymi w okręgu tomaszowskim powiatu hrubieszowskiego guberni lubelskiej, zostali synowie jego brata Edwarda, tj. Seweryn, Wacław, Eustachy. Dobra nabyli na mocy testamentu Hipolita sporządzonego 9 czerwca **1842** roku oraz pertraktacji spadkowej z 1 września **1846** roku i 21 maja **1847** roku. Szacunek dóbr został określony na sumę 180000 złp³⁰⁷⁷.

Na mocy testamentu Hipolita Świeżawskiego sporządzonego 9 czerwca **1842** roku Kasyldzie z Wydzgów Świeżawskiej przysługiwało prawo dożywotniego pobierania dochodów

³⁰⁶⁶ Concilia Poloniae T.9, s. 53-66, 66-78, 192-213, 214-292.

³⁰⁶⁷ Janeczek Rejestr 1472, s. 42.

³⁰⁶⁸ APL TKZ Lublin, sygn. 35/650/0/1/327, k. 1-74.

³⁰⁶⁹ AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/151, k. 205; Szady Bogumił, „Wizytacje diecezji chełmskiej – XVII wiek”, s. 274.

³⁰⁷⁰ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 192.

³⁰⁷¹ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 244, 245.

³⁰⁷² Concilia Poloniae T.9, s. 53-66, 192-213.

³⁰⁷³ Litak KŁR, s. 3161-366.

³⁰⁷⁴ APL TKZ Lublin, sygn. 35/650/0/1/327, k. 1-74.

³⁰⁷⁵ Tabela T.2, s. 329.

³⁰⁷⁶ APL APR Łaszczów, sygn. 35/1866/0/2.4/19, k. 52/3; APL APR Nabród, sygn. 35/1883/0/2.4/22, k. 21/48; APL APR Nabród, sygn. 35/1883/0/2.4/25, k. 13/22; APL APR Nabród, sygn. 35/1883/0/2.4/28, k. 13; APL APR Rzeplin, sygn. 35/1915/0/2.4/35, k. 11/17; APL TKZ Lublin, sygn. 35/650/0/1/327, k. 1-74.

³⁰⁷⁷ APL TKZ Lublin, sygn. 35/650/0/1/327, k. 1-74.

z dóbr Żerniki lit. A³⁰⁷⁸.

Na mocy aktu działowego z 2 listopada 1859 roku Wacław Hipolit Anastazy Świeżawski staje się jedynym właścicielem dóbr Żerniki lit. A i B³⁰⁷⁹.

W 2020 roku Żerniki to wieś położona w gminie Ulhówek, powiatu tomaszowskiego, województwa lubelskiego.

Tabela 894 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Stanisław Teleżyński	-1750-; paroch

13.20. Żmerynka (RL), św. Aleksego

Współcześnie: rejon żmeryński, obwód winnicki, Ukraina.

Dekanat:

- (...) diecezji kamienieckiej (-1928-).

Tabela 895 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Żmerynka

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Kazimierz Sokołowski, 1883-	-1926; proboszcz

13.21. Żmijowiska /Żmijowisko, Wola Świdnicka/ (RG)

Gmina Wielkie Oczy, pow. lubaczowski, woj. podkarpackie.

Wcześniej:

- pow. bełski, woj. bełskie, Polska (-1713-), parafia r.l. Krakowiec (-1764-)³⁰⁸⁰.

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z 1675 roku notuje popa we wsi Żmijowisko³⁰⁸¹.

13.22. Żmudź (PR)

Gmina Żmudź, pow. chełmski, woj. lubelskie.

Dekanat³⁰⁸²:

- 3-ci chełmski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

Tabela 896 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów prawosławnej parafii Żmudź

³⁰⁷⁸ APL TKZ Lublin, sygn. 35/650/0/1/327, k. 1-74.

³⁰⁷⁹ APL TKZ Lublin, sygn. 35/650/0/1/327, k. 1-74.

³⁰⁸⁰ Bondyra Własność, s. 775.

³⁰⁸¹ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 775.

³⁰⁸² PKLG 1909, s. 259; PKLG 1910, s. 265; PKLG 1911, s. 267; PKLG 1912, s. 279.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Kupicz	-1908-1912-; proboszcz
Julian Kurkiewicz, 1871-	18.08.1936-; proboszcz

13.23. Żmudź (RG), Podwyższenia św. Krzyża

Gmina Żmudź, pow. chełmski, woj. lubelskie.

Dekanat³⁰⁸³:

- chełmski diecezji chełmskiej (-1749-1759-),
- dubieniecki diecezji chełmskiej (-1833-1865-).

23 lipca **1759** roku cerkiew parafialna Podwyższenia Krzyża świętego leżąca w dobrach Ordynacji Zamojskiej była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość Żmudź³⁰⁸⁴.

8 maja **1827** roku zostało ustanowione bractwo przy cerkwi parafialnej, bractwo istniało w **1833** roku (wówczas do bractwa należały 3 osoby)³⁰⁸⁵.

Kolatorem cerkwi był Ksawery Kossecki (-**1842**-)³⁰⁸⁶.

Tabela 897 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów greckokatolickiej parafii Żmudź

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Piotr Szybkowski	-1759-; paroch
Bazyli Paszkiewicz, -1812	-06.09.1812; proboszcz
Michał Zaremba, 1795-1829	-12.03.1829; proboszcz
Łukasz Ulanicki	12.03.1829-ok. 13.03.1830; administrator
Bazyli Zaremba, ok. 1800-1854	ok. 20.03.1840-12.09.1854; proboszcz
Aleksander Zaremba, 1839-1907	-1863-; administrator

13.24. Żniatyn (RG), Narodzenia Chrystusowego

Gmina Dołhobyczów, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie.

Wcześniej:

- pow. bełski, woj. bełskie, Polska (-1713-; dobra grodyślawickie), parafia r.l. Waręż (-1764-)³⁰⁸⁷.

Dekanat:

- bełski diecezji chełmskiej (-1696-),
- waręski diecezji chełmskiej (-1761-).

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z **1675** roku notuje popa we wsi

³⁰⁸³ Rocznik RWCh 1847, s. 289.

³⁰⁸⁴ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 100, 101.

³⁰⁸⁵ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 23, 24.

³⁰⁸⁶ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 413, 414.

³⁰⁸⁷ Bondyra Własność, s. 207.

Żniatyn³⁰⁸⁸.

24 października 1761 roku parafialna cerkiew Narodzenia Chrystusowego (dekanatu waręskiego) była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość: Żniatyn. Do spowiedzi przystępowało około 200 osób³⁰⁸⁹.

Tabela 898 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Żniatyn

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Teodor Lewicki	-23.10.1761-; paroch

13.25. Żniatyn (RL), św. Michała Archanioła, diecezja zamojsko-lubaczowska

Gmina Dołhobyczów, pow. hrubieszowski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- tarnoszyński diecezji zamojsko-lubaczowskiej (25.03.1992-2025-).

Tabela 899 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Żniatyn

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
M. Pawłowski ³⁰⁹⁰	-1902-
Karol Dąbrowski, 1918-2005	-12.06.2001; proboszcz
Józef Czaus, 1966-2015	12.06.2001-22.06.2009; proboszcz
Stanisław Kiciński, 1966-	22.06.2009-2024-; proboszcz

13.26. Żółkiewka /Żółkiew/ (RL), św. Wawrzyńca /S. Laurentii/, archidiecezja lubelska

Gmina Żółkiewka, pow. krasnostawski, woj. lubelskie.

Dekanat³⁰⁹¹:

- turobiński diecezji chełmskiej (09.07.1604-18.06.1624-15.09.1694-20.07.1717-1772),
- krasnostawski diecezji chełmsko-lubelskie (20.07.1790-1792-),
- krasnostawski diecezji lubelskiej (-1839-1864-;-1909-),
- turobiński diecezji lubelskiej (-1936-),
- turobiński archidiecezji lubelskiej (25.03.1992-2025-).

9 lipca 1604 roku, na synodzie diecezjalnym, parafia została włączona do dekanatu turobińskiego diecezji chełmskiej³⁰⁹².

21 stycznia 1671 roku parafię wizytował, z upoważnienia biskupa chełmskiego Krzysztofa Jana Żegockiego, audytor biskupi ks. Jan Kostyński³⁰⁹³.

³⁰⁸⁸ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 798.

³⁰⁸⁹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 527, 528.

³⁰⁹⁰ APZ APRG, sygn. 88/609/0/-/30, k. 337/53.

³⁰⁹¹ Spis DL 1840, s. 77; Spis DL 1846, s. 11; Spis DL 1849, s. 11; Spis DL 1864, s. 9; Spis DL 1909, s. 61; Concilia Poloniae T.9, s. 9-20, 66-78, 83-130, 214-292; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/I, k. 39.

³⁰⁹² Concilia Poloniae T.9, s. 9-20, 83-130.

³⁰⁹³ AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/151, k. 90; Szady Bogumił, „Wizytacje diecezji chełmskiej – XVII wiek”, s.

Rejestr poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzony 7 listopada 1673 roku wymienia parafię Żółkiewka w dekanacie turobińskim. W parafii był proboszcz i kantor³⁰⁹⁴.

Rejestry poboru pogłównego diecezji chełmskiej sporządzone 31 stycznia 1675 roku i 13 stycznia 1676 roku parafię Żółkiewka w dekanacie turobińskim. Do opodatkowania zgłoszono kantora³⁰⁹⁵.

W 1907 roku powstało Towarzystwo Ochotniczej Straży Ogniowej w Żółkiewce³⁰⁹⁶.

W dniach 27-28 września 1936 roku parafię wizytował sufragan lubelski Adolf Józef Jełowicki³⁰⁹⁷.

Odcisk 39 – Rok 1934, 25 listopada. Odcisk urzędowej pieczęci rzymskokatolickiej parafii w Żółkiewce. Źródło: APRG. Skan i opis RHK.

Tabela 900 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Żółkiewka

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jacek Kaswidorski	-1792-; proboszcz
Antoni Łotocki	-1825; proboszcz
Wincenty Eugeniusz Dudziński, 1798-1849	ok. 09.07.1825-31.12.1925; administrator 01.01.1826-31.01.1827; proboszcz
Andrzej Młodowski	01.01.1828-; proboszcz
Aleksander Zakrzewski, 1804-1868	-ok. 16.02.1834; administrator
Paweł Barański	ok. 23.02.1834-ok. 04.05.1834; tymczasowy administrator
Marcin Cieślikowski, 1799-1844	ok. 18.05.1834-28.02.1844; proboszcz
Błażej Machnikowski, 1803-1869	ok. 07.03.1844-25.04.1844; tymczasowy administrator
Franciszek Edward Józef Drewnowski, 1812-1875	ok. 11.05.1844-ok. 20.11.1850; proboszcz
Tomasz Garlicki, 1806-1878	ok. 25.11.1850-1864-; proboszcz

274.

³⁰⁹⁴ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 191.

³⁰⁹⁵ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 244, 269.

³⁰⁹⁶ Strażak 1907, Nr 6, s. 14.

³⁰⁹⁷ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1936, Nr 8, s. 247.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jakub Julian Kajetan Szaniawski, 1823-1896	-ok. 11.06.1894; proboszcz
Władysław Kopeć, 1867-1938	-19.06.1894-ok. 05.08.1894; tymczasowy administrator, wikariusz
Bronisław Malinowski, 1863-1946	ok. 12.08.1894-ok. 06.08.1899; administrator
Piotr Łukasiewicz, 1870-1916	ok. 10.08.1899-1908-; administrator
Antoni Rudziński, 1872-1942	-ok. luty 1919; administrator
Walenty Zawistowski, 1875-1926	ok. luty 1919-07.05.1921; administrator
Hieronim Bolesław Brzóz /Brzuz/, 1864-1934	07.05.1921-09.09.1926; proboszcz
Jan Piotr Orzeł, 1912-	1955-1966-; administrator

Organiści (biogramy w GSB):

- Jakub Malczewski (-1847-).

13.27. Żuków (RG)

Gmina Cieszanów, pow. lubaczowski, woj. podkarpackie.

Pow. bełski, woj. bełskie, Polska (-1713-; starostwo lubaczowskie), parafia r.l. Płazów (-1764-)³⁰⁹⁸.

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z 1662 roku notuje popa w królewskiej wsi Żuków³⁰⁹⁹.

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z 1675 roku notuje popa w królewskiej wsi Żuków (starostwo lubaczowskie)³¹⁰⁰.

Tabela 901 – Chronologiczny wykaz proboszczów/administratorów greckokatolickiej parafii Żuków

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Artur Karol Mokrzycki	-29.10.1798-; paroch

13.28. Żuków /Żuków-Kolonia/ (RL), 31.05.1995-, archidiecezja lubelska

Gmina Krzczonów, pow. lubelski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- bychawski archidiecezji lubelskiej (25.03.1992-2025-).

Tabela 902 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Żuków

³⁰⁹⁸ Bondyra Własność, s. 207.

³⁰⁹⁹ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/72, k. 207.

³¹⁰⁰ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 789.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Dariusz Stankiewicz	31.05.1995-; proboszcz
Jachimek Andrzej	01.07.2019-; proboszcz

13.29. Żulice (PR)

Gmina Telatyn, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat³¹⁰¹:

- 2-gi tomaszowski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Żulice (gmina Telatyn, pow. tomaszowski) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu³¹⁰².

Tabela 903 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów prawosławnej parafii Żulice

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Szymon Słomiński	-1908-1910-; proboszcz
Jerzy Krejdyecz	-1911-1912-; proboszcz

13.30. Żulice (RG), św. Krzyża

Gmina Telatyn, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat³¹⁰³:

- tyszowiecki diecezji chełmskiej (-1696-1875).

Cerkiew filialna:

- Kmiczyn (-1842-1863-). Patrz hasło: Kmiczyn.
- Steniatyn (-1842-1863-). Patrz hasło: Steniatyn.

Według rejestru poborowego z **1472** roku we wsi szlacheckiej Żulice /Zulyczye/ leżącej w powiecie bełskim województwa bełskiego funkcjonowała cerkiew³¹⁰⁴. Dziedzicem wsi był starosta, kasztelan i wojewoda bełski Dobiesław Byszowski (z Byszowa; 1462/nadanie-1489)³¹⁰⁵.

Kolatorem cerkwi była Eleonora Łajszczewska razem z Tomaszem Antonim Geschaw (-24.11.1719-)³¹⁰⁶.

³¹⁰¹ PKLG 1909, s. 234; PKLG 1910, s. 240; PKLG 1911, s. 242; PKLG 1912, s. 251.

³¹⁰² Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

³¹⁰³ Rocznik RWCh 1847, s. 300; Spis DGCh 1863, s. 22; APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/103, k. 180, 181; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1184, k. 39.

³¹⁰⁴ Janeczek Rejestr 1472, s. 42.

³¹⁰⁵ Urzędnicy T.3. z.2, s. 222; Janeczek Rejestr 1472, s. 42.

³¹⁰⁶ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/103, k. 180, 181.

Kolatorem cerkwi był Tomasz Antoni Geschaw (-03.11.1732-)³¹⁰⁷.

3 listopada 1732 roku cerkiew św. Krzyża w Żulicach wizytował komisarz, wyznaczony przez biskupa chełmskiego, ks. Józef Ostaszewski, przy współudziale ks. Mikołaja Sarabkiewicza (proboszcz parafii Dub, dziekan tyszowiecki). Cerkiew była w dobrym stanie za wyjątkiem dachu. Parochem cerkwi był wówczas ks. Piotr Szuszmanowicz³¹⁰⁸.

26 maja 1761 roku parafialna cerkiew Podwyższenia Krzyża świętego (dekanatu tyszowieckiego) leżąca w dobrach kasztelana słońskiego Miera była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowość: Żulice. Do spowiedzi przystępowało około 100 osób³¹⁰⁹.

Fundatorem, w 1819 roku, greckokatolickiej cerkwi w Żulicach wraz z rodzinnym grobowcem był Paweł Makomaski. Cerkiew erygował biskup chełmski Ferdynand Dąbrowa Ciechanowski. Cerkiew została wyświęcona w 1827 roku³¹¹⁰.

Kolatorem cerkwi był Wincenty Makomaski (-1827-1842-)³¹¹¹.

Do parafii należała wieś Żulice (-1732-).

Tabela 904 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów greckokatolickiej parafii Żulice

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Błażej Koczycycki	-24.11.1719; paroch
Piotr Szuszmanowicz, 1796-	24.11.1719-03.11.1732-; paroch
Andrzej Sidorowicz	-26.05.1761-; paroch
Grzegorz Żarski, 1776-1843	-1811-1843; proboszcz
Aleksander Laurysiewicz, 1812-1854	-1847-19.12.1854; administrator
Antoni Laurysiewicz, 1821-1876	ok. 20.12.1854-31.12.1834-; administrator
Józef Witusowski, 1830-	-1859-1863-; proboszcz

Diak:

- Ignacy Howoroski (-01.08.1865-)³¹¹².

13.31. Żulice (RL), Podwyższenia Krzyża św., diecezja zamojsko-lubaczowska

Gmina Telatyn, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat:

- łaszczowski diecezji zamojsko-lubaczowskiej (25.03.1992-2025-).

Tabela 905 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Żulice

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Jan Krupiński, 1937-2000,	01.01.1977-01.12.1994-; proboszcz
Edward Proc, 1950-1998	1996-11.05.1998; proboszcz

³¹⁰⁷ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/103, k. 180, 181.

³¹⁰⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/103, k. 180, 181.

³¹⁰⁹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 425.

³¹¹⁰ AGAD KRSW, sygn. 1/191/0/-/7369, k. 10-13.

³¹¹¹ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1167, k. 491, 492.

³¹¹² APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1184, k. 39.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Franciszek Anyszkiewicz, 1932-2001	11.05.1998-2000; proboszcz
Stanisław Żak, 1945-	2000-03.01.2001; administrator
Władysław Bącał, 1946-2010	03.01.2001-16.09.2009; proboszcz
Andrzej Bastryk, 1969-	16.09.2009-2022-; proboszcz

13.32. Żulin (PR)

Gmina Łopiennik Górny, pow. krasnostawski, woj. lubelskie.

Dekanat³¹¹³:

- 2-gi chełmski diecezji chełmsko-lubelskiej (31.07.1905-1915-).

Drewniana cerkiew została wybudowana w latach **1900-1906**³¹¹⁴.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkami i osadami pocerkiewnymi, znajdującymi się na obszarze byłego Królestwa Kongresowego z 16 czerwca **1919** roku majątek cerkwi Żulin (gmina Pawłów) został objęty zarządem państwowym przez Zarząd Okręgu Dóbr Państwowych w Radomiu³¹¹⁵.

Tabela 906 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów prawosławnej parafii Żulin

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Aleksander Koncewicz, 1836	1875-1876-; proboszcz
Jan Hładkiewicz /Gładkiewicz/	-1908-1912-; proboszcz

13.33. Żulin (RG), Zwycięstwa NMP

Gmina Łopiennik Górny, pow. krasnostawski, woj. lubelskie.

Dekanat³¹¹⁶:

- chełmski diecezji chełmskiej (-1696-1749-),
- krasnostawski diecezji chełmskiej (-1760-1875).

8 lipca **1760** roku cerkiew parafialna Zwycięstwa NMP leżąca w dobrach kasztelana słońskiego Radziwiłła była wizytowana przez biskupa chełmsko-bełskiego Maksymiliana Ryłło. Parafia obejmowała miejscowości: Bzite, Hruszów, Żulin³¹¹⁷.

Tabela 907 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów greckokatolickiej parafii Żulin

³¹¹³ PKLG 1909, s. 259; PKLG 1910, s. 265; PKLG 1911, s. 267; PKLG 1912, s. 279.

³¹¹⁴ Spis DL 1966, s. 133.

³¹¹⁵ Monitor Polski 1919, Nr 135, s. 1.

³¹¹⁶ Rocznik RWCh 1847, s. 293; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1185, k. 24; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1190, k. 6; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1187, k. 73, 74.

³¹¹⁷ APL ChKG, sygn. 35/95/0/5/110, k. 298, 299.

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Antoni Chodonowski	-08.07.1760-; paroch
Jan Filewicz, 1800-1856	12.05.1828-30.09.1836; administrator 01.10.1836-08.02.1856; proboszcz
Hilary Panasiński, 1811-1859	09.02.1856-16.11.1856; tymczasowy administrator
Michał Kurmanowicz, 1832-	17.11.1856-17.09.1857-; administrator
Aleksander Koncewicz, 1836-	-1863-1875; administrator

Diak-nauczyciel:

- Ignacy Kościuk (-06.11.1854-13.07.1865-; nauczyciel)³¹¹⁸.

13.34. Żulin /Żulin-Borowica, 1947-1964/, Matki Bożej Królowej Polski, archidiecezja lubelska

Gmina Łopiennik Górny, pow. krasnostawski, woj. lubelskie.

Patrz także informacje o parafii Borowica.

Dekanat³¹¹⁹:

- krasnostawski diecezji lubelskiej (-1966-),
- krasnostawsko-zachodni archidiecezji lubelskiej (25.03.1992-2025-).

Kościół filialny:

- Borowica, Przemienia Pańskiego (-1966-).

Kościół drewniany został wybudowany w latach **1900-1906**, jako cerkiew prawosławna³¹²⁰.

24 listopada 1947 roku biskup Marian Leon Fulman siedzibę parafii Borowica przeniósł do Żulina, w ten sposób powstała parafia o nazwie Żulin-Borowica.

19 lipca **1964** roku została przeprowadzona wizytacja pasterska parafii³¹²¹.

W październiku **2014** roku została przeprowadzona wizytacja kanoniczna parafii przez arcybiskupa lubelskiego Stanisława Budzika.

Tabela 908 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Żulin

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Zbigniew Lebedowicz, 1929-	1964-1966-; administrator
Zenon Chęć, 1932-2015	1969-1976; proboszcz
Lucjan Szymanek, 1939-	01.06.1979-09.05.1983; proboszcz
Juliusz Andrzej Iracki, 1948-	28.06.1999-21.10.2003; proboszcz

13.35. Żurawce (PR)

³¹¹⁸ APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1185, k. 24; APL ChKG, sygn. 35/95/0/14/1187, k. 46.

³¹¹⁹ Spis DL 1966, s. 133.

³¹²⁰ Spis DL 1966, s. 133.

³¹²¹ Spis DL 1966, s. 134.

Według rejestru poborowego z 1472 roku we wsi królewskiej Żurawce /Zyrawczye/ leżącej w powiecie bełskim województwa bełskiego funkcjonowała cerkiew³¹²².

13.36. Żurawce /Żerawce/(RG), Podwyższenia Krzyża Świętego

Gmina Lubycza Królewska, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z 1662 roku notuje popa we wsi Żerawce³¹²³.

W 1912 roku została wybudowana murowana cerkiew.

4 grudnia 1947 roku cerkiew została przekształcona na kościół filialny rzymskokatolickiej parafii Lubycza Królewska.

13.37. Żurawce (RL), 16.06.1997-, Świętego Krzyża, diecezja zamojsko-lubaczowska

Gmina Lubycza Królewska, pow. tomaszowski, woj. lubelskie.

Dekanat³¹²⁴:

- tomaszowsko-południowy diecezji zamojsko-lubaczowskiej (16.06.1997-2024-)

Kościół filialny parafii Lubycza Królewska (04.12.1947-16.06.1997).

Parafię erygował, 16 czerwca 1997 roku, biskup diecezji zamojsko-lubaczowskiej Jan Śrutwa³¹²⁵.

Świątynia, dawna cerkiew greckokatolicka, z 1912 roku³¹²⁶.

³¹²² Janeczek Rejestr 1472, s. 45.

³¹²³ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/72, k. 193.

³¹²⁴ Spis DZL 2010.

³¹²⁵ Predko Stanisław, „Uroczystości jubileuszowe w Żurawcach”, Niedziela (edycja zamojsko-lubaczowska) 2012, Nr 42 (734), s. VI.

³¹²⁶ Predko Stanisław, „Uroczystości jubileuszowe w Żurawcach”, Niedziela (edycja zamojsko-lubaczowska) 2012, Nr 42 (734), s. VI.

Zdjęcie 47 – Rok 2020, 13 września. Cerkiew w Żurawcach. Foto Mateusz Skórzewski.

Tabela 909 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Żurawce

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Piotr Ciećkiewicz, 1966-	19.06.1997-28.02.2003; proboszcz
Stanisław Burda, 1962-	2003-2007
Andrzej Wysokiński, 1964-2021	20.06.2007-26.06.2010; proboszcz
Cezary Błaszczuk, 1967-	26.06.2010-20.08.2014; proboszcz
Piotr Harko	-16.08.2017; proboszcz
Piotr Antonik, 1975-	16.08.2017-2020-; proboszcz

13.38. Żużel (RG)

Współcześnie wieś, rejon czerwonogrodzki, obwód lwowski, Ukraina.

Rejestr poborowy pogłównego województwa bełskiego z 1675 roku notuje popa we wsi Żużel³¹²⁷.

13.39. Żwańczyk /Жванчикь/, Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny, Uśpienia

Współcześnie: obwód chmielnicki, Ukraina.

Dekanat³¹²⁸:

- dekanat uszycki diecezji podolskiej (-1904-1910-),

³¹²⁷ AGAD ASK, sygn. 1/7/0/3/71, k. 766.

³¹²⁸ Spis DŁuckŻytomierz 1906, s. 78; Spis DŁuckŻytomierz 1907, s. 49.

- dekanat uszycki diecezji *kamienieckiej* (1911-).

Kościół został wybudowany w **1796** roku.

Tabela 910 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Żwańczyk

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Marian Kulczycki, 1875-	-1906; administrator
Bolesław Pietkiewicz, 1880-1943	1907-1910; administrator

13.40. Żyrzyn (RL), 26.08.1675-, św. Apostołów Piotra i Pawła /S. Andreae Ap./, archidiecezja lubelska

Gmina Żyrzyn, pow. puławski, woj. lubelskie.

Dekanat³¹²⁹:

- kazimierski archidiakonu lubelskiego diecezji krakowskiej (26.08.1675-20.07.1790),
- kazimierski diecezji chełmsko-lubelskiej (20.07.1790-1792-),
- kazimierski diecezji lubelskiej (-1839-1864-),
- nowoaleksandryjski diecezji lubelskiej (-1895-1908-),
- puławski diecezji lubelskiej (-1928-),
- puławski archidiecezji lubelskiej (25.03.1992-2025-).

Parafię erygował, **26 sierpnia 1675** roku, biskup krakowski Andrzej Trzebicki. Kościół parafialny otrzymał wezwanie św. Andrzeja Apostoła. Fundatorem parafii był proboszcz parafii Gołębie ks. Wojciech Rejmiński. Do nowej parafii weszły następujące miejscowości z parafii Gołęb: Jaworów, Kotliny, Osiny, Parafianka, Pogonów, Skrudki, Wilczanka, Zagrody, Żerdź, Żyrzyn³¹³⁰.

28 kwietnia **1943** roku została erygowana parafia Parafianka, do której weszły miejscowości parafii Żyrzyn: Jaworów, Parafianka, Skrudki, Wilczanka oraz współcześnie nieistniejące Poręba (kolonia), Zagórki (dwór; współcześnie uroczysko) a także z parafii Gołęb: Cezaryn, Kośmin, Strzyżowice. Przy okazji do parafii Żyrzyn dołączono z parafii Gołęb wieś Bałtów³¹³¹.

Współczesny kościół został ufundowany przez dziedzica dóbr Żyrzyn Ignacego Rudnickiego i jego sukcesorów oraz następnych właścicieli dóbr Żyrzyn Adama Jana Ewangelisty Wessel (ur. 1776; zm. 22.01.1852, pochowany w kaplicy grobowej rodziny Wessel w Żyrzynie) jak jego żony Marii oraz ich dzieci³¹³².

W czerwcu **1925** roku parafię wizytował sufragan lubelski Adolf Józef Jełowicki³¹³³.

W **2020** roku do parafii Żyrzyn należą miejscowości: Bałtów, Borysów, Osiny, Kotliny, Pogonów, Zagrody, Żerdź, Żyrzyn.

³¹²⁹ Spis DL 1840, s. 74; Spis DL 1846, s. 8; Spis DL 1865, s. 8; Spis DL 1895, s. 31; „Elenchus Convocatorum ad Synodum, 1928, Lublin”; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/I, k. 39; AAL AKGDL, sygn. Rep. 60/A/105, k. 855, 856.

³¹³⁰ Rybak Mieczysław, „Żyrzyn i okolice. Zarys dziejów”, s. 54-55.

³¹³¹ Rybak Mieczysław, „Żyrzyn i okolice. Zarys dziejów”, s. 56.

³¹³² Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1925, Nr 9, s. 274-280; Rybak Mieczysław, „Żyrzyn i okolice. Zarys dziejów”, s. 59.

³¹³³ Wiadomości Diecezjalne Lubelskie 1925, Nr 9, s. 274-280.

Tabela 911 – Chronologiczny wykaz administratorów/proboszczów rzymskokatolickiej parafii Żyrzyn

Imię/imiona i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Stanisław Jastrzębski	26.08.1675-; pierwszy proboszcz
Mikołaj Żyrzyński, -1724/25	1684-1705; proboszcz
Antoni Szawerski	1705-1725; proboszcz
Józef Roszkowski Szczepański, 1695-	06.07.1725-1751-1757; proboszcz
Jan Witkowski	1758-1775; proboszcz
Tomasz Okuński /Okoński/, -1788	1775-1779; proboszcz
Paweł Krajewski, 1751-	1779-1821; proboszcz
Antoni Przegaliński, -1856	1821-1830; proboszcz
Franciszek Szczepański, 1799-	1830-1835; proboszcz
Jan Malarski, 1794-1857	1836-1837; tymczasowy administrator
Łukasz Ignacy Stankiewicz, 1802-	1837-1861; proboszcz
Franciszek Szepietowski, 1825-1903	pierwsze półrocze 1862-10.07.1903; proboszcz
Pogonowski Michał, -1905	-09.05.1905, administrator
Bronisław Garycki, 1871-	-1908-; administrator
Zygmunt Winnicki, 1877-	-12.04.1921; proboszcz
Kazimierz Sitkowski, 1886-1957	ok. czerwiec 1921-; proboszcz
Czesław Zmysłowski, 1892-1943	-1928-; proboszcz